

පරමත්ථ ජීවනී

නාම

මරිගාභිටකආච්චි කාව්‍යා.

අදිකථාවරිය හදුනන ධම්මපාලසේරවරෙන

විරචිතා

පරමකුද්දිපනී

- නාම -

වරියා පිටකටය කථා.

“අම්බලමගොඩ” නගර

සුනඤ්ජරාම මහා විහාර මජ්ඣිමනිකාය

ගණාධිපති

සිරි සොභිතානිධාන මහා චේරවර සභා

සිසුභූතෙන

තමෙව විහාර මහාවංසිනා

“විලේගොඩ” ධම්මානන්දකෝරෙන

සංඝෝධිතා.

“අම්. ජේ. ඩී. සිල්වා” හිධානෙන සොභනෙන

විජය සන්තාලයෙ මුද්‍රාපෙත්වා

පාකටිකතා.

සලබ්ද පරිච්ඡිකානා 2463.

THE CARIYA PITAKA COMMENTARY

ENTITLED

PARAMATTHA DIPANI.

BY

VENERABLE DHAMMAPALA MAHA THERA.

EDITED BY

Rev. U. Dhammananda Thera

(M. C. O. S.)

Editor Anguttaranikàya Gùthá Sannaya, Páwacanopàyani

Pàli Magazine & etc.

(Sunandaramaya, Ambalangoda.)

PUBLISHED BY

M. J. DE SILVA,

General Merchant & Book-seller,

Printed at the Wijaya Press Ambalangoda.

1920.

උප සඳහා සො.

සිංහල දහල වතු වෙසාරයාදි ගුණරතන රතනාකරාය මානෙක සිරිසන සුගත තථාගතෙතන අමහාකං භගවතා අරහතා සමමා සලොඛෙන විසුඤ්ඤි සංකොධි සමධිගමාය-සංකොපනිමසමිං භද්දාපො පරිසංඝේනා යා සුදුකනරතරා පණීතා පරමුක්කංස භතා දුතාදයො පාරමිතො-තාසං බොධිවරියානං අගතනො පුබ්බා පදනවරියානං මහානුභාවං විභාවය මානෙත-කපිලවත්ථු මහා නගරවරෙ පරමරුවිරදසානිසෙ නිග්ගොධාරාම මහාවිහාරෙ විහර නෙතන මහෙසීනා-විමලෙහි විසති බිණාසව සහසෙසති පරිවුක්කසා සබ්බසාවක කෙතුභුතසා ධම්මසෙතාපති සාරිපුත්තසෙතෙරවරසා සෙසානං දෙවමනුසානං පිතිපාමොජ්ඣ වචනං යං බුඩ්ධාපදනං නාම දුතියාහිධානං වරියාපිටකං දෙසිතං.

තඤ්ඤා පත අබ්බිතිං ආදරාපෙතෙති ධම්මසංභාසක සෙතෙරවරෙහි සබ්බිතිතෙත සමාරොපිතං පිටකවසෙත සුතතතන පිටකෙව නිකායවසෙත බුද්ධකතීකායෙව අනෙතාගධංගොති.

තසාබො පත වරියාපිටකසා පරමච්ඡදීපනීනාම අභිකථා පරම විසුඤ්ඤා බුච්ඡිවරය පතිමුණ්ණිතසා නිපිටක පරියන්දිප්ප භෙදෙසාභිකපෙඨ සඤ්ඤාසතෙ අප්පට්ඨත ඤාණාචාරසා ජේරවංස ප්පදීපානං ථෙරානං මහා විහාර වාසිනං වංසාලච්ඡාර භුතසා භදනත අනුබුච්චි බුච්ඡොසෙතෙර වරසා සමකාලිකෙත-සකසමෙ සමයනතරපාරදසිනා යතසිනා මුඛිවරයනිනා භදනත ධම්ම පාලසෙතෙරවරෙත විරවිතා. සා පරමානං උග්ගමානං අප්පානං දීප ප යො පකාතතතො නාමිතො පරමසා දීපනීනාම.

සාබොපනාය පරමසා දීපනී නාම වරියාපිටකවසකථා වරියාපිටකාගතානං ගාථාතමුප්පනී භුතානි භගවතො දුතාදි පාරමි පරිපුර්වතන භාවප්පකාසනිති සමාපසාද සංවච්ඡිති අති ත්ඛිවරියාදි පඤ්චකිංස වරියාදිව විසෙසතො මහාබොධිතාන පටි පත්තියං උසාස ජාතානං කුලපුත්තානං බොධිසංභාරෙසු තාන ප්පකාර කොසලුජනතසා කපීතාහි පකීරණකකථානිව තාතා විධි ධම්ම විහාගාදීනිව සමුපලකනිතා සොභාතිසයං සමුබ්බගති.

තබො පත සමමාසංකොධි සමධිගමුපායභුතානං සමතිංස පාලමධිමානං විසෙස විතාග විජානිතුකානානං ඉතො විසාර තමා සෙසභිකථානාම අප්පිති මඤ්ඤාම, කසොතිවෙ? පාරමිවිභාව නං සංචාය විජාරතො පනෙස අප්පා වරියාපිටක තො ගගෙත

බෙබෑති අභිකථාවරියෙක හදහන බුබුසොසසෙවර වරෙක වුගත තනා. තසමායං විසෙසතො පාරමි විභාවතෙ කොසලලමාකඛි තෙනති සතෙනති සතතං සමිතං අර්කියත ගහණධාරණාදිවසා පරිසෙවිතබ්බා මාතෙතබ්බාව. අලමතිපපයෙවත.

පාළිභාසං අජාතනනාතං සීහලදීපවාසීත මජ්ඣාය ඉතො වාදසවස්සතො පුබ්බෙ ඉමිඤ්ඤා අභිකථාය අමෙහති කතා සීහලස වණණතාපි සමපති මුද්දාඛකණෙන පවාලෙතුමාරඛා.

ඉමිඤ්ඤාභිකථාය සංසොධන මාර්ගෙතමයා“අම්බලමිගොඛි” නාම තගෙර පවර සිරිතිකෙන සෙලුතතරාරාමාඛිපතිනො ආව රිත සිද්ධි මෙධාලබ්බාතර මහා ථෙරවරයා උපදෙසමනුගමි අමනා කං නිජාරාමභූතෙ සුතකුරාම මහාවිහාර පොඤ්ඤාලයතොව “භාපු”තගෙර සුධම්මාරාම විහාර පොඤ්ඤාලයතොව “දෙඛන් දුච” කුමාර මහා විහාර පොඤ්ඤාලයතොව පටිලඛෙති සීහලකඛර ලිඛිත පොඤ්ඤාකෙතිව “දඛල්ලේ” වාලුකාරාම විහාර පොඤ්ඤාලය තො පටිලඛි මරමිකඛරලිඛිත පොඤ්ඤාකෙතිව සංසදෙත්වා සමො ලො කෙත්වා විරකාලනතර ජායාති ලෙඛක දෙසදුසිතභානාදීති තිරාකරණෙන යථාසතෙති යථාධමං. සංසොධිතා.

අපිව ඉමිසමිං පරිසොධනෙ කාලතිත්තගෙර පුලිතතලා රමමර්කියාචුසස්ස ආසනවංසාලබ්බාතර කවිඛජ විනිසාවධිසස්ස බුධිපත සිරොමණිභූතස්ස අමනාකං පාවරියවරයා වලලිගොම සිද්ධි සුමධගලාභිධාන නාසකසෙවරපාදස්ස සිස්සභූතො ආවරිය “චේරවල” සිද්ධිවිභාස මනාථෙරවරො ව බහුපකාරෙ අනොසි. තථෙව අමනාකං ධම්මනෙත්වාසිතා “පොල්වත්තේ” පඤ්ඤා ලොක භීතචුනා ගතිතො වායාසො සොපකාරො අනොසි.

ඵවමයං සබ්බථා පි ගතිනො පරිස්සමො මහානෙඛාඛිතාන පටි පතතියං විසෙසතො උස්සාහජාතාතං සාධුතං අනුගතො තථ චෙව සබ්බවට්ඨිතියාව හෙතුතොතුති ආසිංසයාම.

විඤ්ඤාපිතොයං සමාසමබ්බසිරිතිබ්බාතතො වතුසතාඛිකා නං විහනං වස්සසතාන මුපරි තෙසට්ඨිමෙ යංව චුරෙර කතතික පුණණමියං සුකකවාලෙති.

අදිඨා තොතති යෙ දොසා පමාදබ්බමිතො යදි,
සංසොධගතතු තෙ සනෙතා පරසාතිරතා සද.

විලේගොඛි ධම්මානදුසෙවරො.

සුචරිත .

පිඛෙ.

1	කතාරමෙහා.	
2	නිදහසකථා.	
18	අතිතතිපණ්ණිත වරිය.	
25	සංඛවුහමණ	"
29	කුරාරාජ	"
33	මහාසුදස්සක	"
38	මහාගොවිඤ්ඤ	"
43	නිමිරාජ	"
48	වඤ්ඤාරාජ	"
53	සිවිරාජ	"
62	වෙස්සනකරාරාජ	"
85	සසපණ්ණිත	"
(පඨම වග්ගස්ස අස්ථවණ්ණ හා නිට්ඨිතා)		
92	මාතුපොසක	වරිය.
96	භූරිදහන	"
104	වමෙහසනාග	"
109	වුලංඛාසි	"
115	මහිසරාජ	"
118	රුරුමිගරාජ	"
124	මාතඛිපණ්ණිත	"
131	ධම්මදෙවපුත්ත	"

පිඛෙ.

135	අලිකසනතු	වරිය.
142	සංඛපාල	"
(දුතිය වග්ගස්ස අස්ථවණ්ණ හා නිට්ඨිතා.)		
147	සුධස්සරස්ස	වරිය.
150	සොමකස්ස	"
157	අසොකරපණ්ණිත	"
160	මහාකඤ්චිත	"
167	සොණපණ්ණිත	"
172	තෙමියපණ්ණිත	"
182	කපිරාජ	"
184	සච්චතාපස	"
186	උච්චකරාජ	"
188	මච්චරාජ	"
192	කණ්ණදීපායන	"
197	සුත්තසොම	"
204	සාමපණ්ණිත	"
209	එකරාජ	"
212	මහාලොමහංස	"
216	පඤ්ඤාකකථා	"
(මට්ඨකපිටක වග්ගස්ස නිට්ඨිතා.)		

වරියා පිටක වර්ණනා.

සමාජයා හඳුන්වා දුන්නා අරගනා සමා සලකුණක,

1. වරියා සබ්බ ලෝකයා භිතියායා මහෙසිනො,
අවිනේයයානු භාවගතං වජෙද ලෝකයා නායකං.
2. විජ්ජාමරණ සමපනනා යෙන නියන්ති ලෝකනො,
වජෙද ත ඉතතමං ධම්මං සමා සලකුණ පුජිතං.
3. සිලාදි ගුණ සමපනනා සීතො මගෙ ඵලෙසු යො,
වජෙද අරිය සබ්බගතං පුඤ්ඤකෙඛිනතං අනුභතරං.
4. වජ්ජනා ජනිතං පුඤ්ඤා ඉතියං ජනිතතයෙ,
භවනතරයො සඤ්ඤා හුත්වා භං තයා තෙජසා.
5. ඉමසමිං හද්ද කප්ප සමිං සමානායා සුදුකකරු,
උකකංස පාරමිපනනා දුන පාරමිතාදයො.
6. තාසං සමොධි වරියානං ආනුභාවි විභාවනං,
සකෙකපු නිත්තොධාරමෙ වසගෙන මහෙසිනා.
7. යං ධම්ම සෙනාපතීනො සබ්බසාවක කෙතුනො,
ලෝක නාමේන වරියා පිටකං නාම දෙසිතං.
8. යං බුද්ධක නිකායසමිං සංගාහිංසු මහෙසයො,
ධම්ම සංගාහකාසාත්ථ හෙතු සමපනති දීපනං.
9. තයා සමොධි සමහාර විභාග නය යොගනො,
කිඤ්චාපි දුකකරුතාතුං අනු සංවර්ණනා මයා.
10. ජන ජංවරණං යසමා ධරතො සත්ථ සාසනං,
පුබ්බා චරිය සිභානං නිඤ්ඤෙව විනි වජයො.
11. තසමා තං අවලම්බිතා* ඔගාහිතා†ව සබ්බසො,
ජනනානුප නියසාය පොරුණධි කථානයං.
12. නිසසිතං වාවනා මග්ගං සුචිසුඛං අනාකුලං,
මහා විහාරවාසිනං නිපුණස්ස විනි වජයං.
13. නීත තෙය්‍යස්ස හෙදුච පාරමි පරි දීපයං,
කරියාමිති චරියා පිටකස්ස ච වර්ණනං.
14. ඉති ආකඛි මාතස්ස සධම්මස්ස විරට්ඨිතිං,
විභජනතස්ස තයාස්ස නිසාමයථ සාධවො,ති.

සීහලපොසකෙසු *ලම්බිතා, †මගාහෙතා.

තප්ප වරියා පිටකනැහි; කෙනෙකෙන වරියාපිටකං? අතීතාපු ජනිපු සඤ්ච වරියානුභාවපකාසනී පරියනතීඨි කඤ්චා, පරිය නතී අපොති අයං පිටකසදො, “මාපිටක සමපදනෙනා”ඨි ආදිපු විය, අඵවා යත්මා සාපරියනතී තෙනෙව ඤ්ච පුරිම ජනිපු වරියා නං ආනුභාවපකාසීනෙන භාජන භූතා තංමාපි වරියා පිටකනතී වුච්චි. භාජනපො පිඨි පිටක සදො නිදදීසො. “අඵපුරිසො ආග වෙජ්ජ්‍ය කුද්දාලපිටකං ආදයා”ඨි ආදිපු විය නං පනෙනා වරියා පිටකං විතස් පිටකං සුභතනන පිටකං අභිධම්ම පිටකනතී තීපු පිට කෙපු සුභතනනපිටක පරියාපනනං. දීඝනිකායො මජ්ඣනිමනිකා යො සංයුතනනිකායො අභිගුභතරනිකායො බුද්ධකනිකායො (වා) නි පච්චනිකායෙසු බුද්ධකනිකාය පරියාපනනං, සුභතං ගෙණං වෙ යැකරණං ගාථා උදනං ඉභිචුභතකං ජතකං අභිභූත ධම්මා වෙද ලුභතී නවිපු සාසනවෙහපු ගාථා සමිගහං.

15-මාපීඨිං බුච්චතො ගණ්ඨිං වෙසහසොති භික්ඛුතො,
 චතුරසීඨි සහසොති යෙ මෙ ධම්මා පවනතීනොති.

එවං ධම්ම ගණ්ඨාගාරිකෙන පටිපෙසු තෙපු චතුරසීඨියා ධම්මකඛන සහසොසු කනිපය ධම්මකඛනී සමිගහං. වනනො අභි තතීචගො තඤ්චාගචගො සුධස්සුයචගොති වගනතතස් සංග හං, වරියතො අභිතතීචගෙ දස හඤ්චාගචගෙ දස සුධස්සුයච ගෙහ පචදසාති පචතීංස වරියසංගහං. තීපුචගෙහපු අභිතතීච ගෙහා ආදී, වරියාපු අභිතතීචරියා (ආදී) තසොපි:-

කපපච ඤ්චසෙසෙ මතුරොච අද්දිඛිපස,
මිඤ්චතරෙසං මද්දාං ආබ්බතං බොධි පාවනතී. 1.

අයංගාථාආදී, තසං ඉතොපභූති අනුභක්මෙන අපසංච රාණ්ඤා හොති. සාපනා යං අපසංචරාණ්ඤා යද්ධො දුරෙතීදනං අපිදුරෙතීදනං සනතීකෙ තීදනනතී ඉමානිභිඤ්චිදනාති දසො ඤ්චා වුච්චමානා සුඤ්චෙනහි සමුදගමිතොපසාය සුඤ්ච විඤ්චනා නාමහොති, තස්මාතොං නිදනානං අයං විහාගො වෙදිතසෙඛා.

දීපඛකර(සු) දසබලසු පාදමුලස්මිති කතාහිනිභාරසු මහා බොධිසංගහසු යාවතුසිත පුරෙ තිඤ්චනි තාව පවතෙනා කථාම ගො දුරෙතීදනං නාම, තුසිතභවනතොපසාය යාවබොධිමණෙඤ්ච සබ්බඤ්චාන යුඤ්චපචහතී තාවපවතෙනා කථාමගො අපිදුරෙ තීදනංනාම, මහාබොධිමණෙතො පන පසාය යාව පච්චුපහතව

සුභාව පවතෙතා කථාවලොකා සතනිකෙතිදනානාම, ඉමෙසු භිසු නිදනෙසු යසමා දුරෙතිදන. අවිදුරෙ නිදනාති සබ්බසාධාරනාති, ත්ඤ්ඤාතාති ජනකසකථාය. විජාරිතනසෙතෙච විජාරතොටෙදි තබ්බාති, සන්තිනෙතිදනෙ පන අජි විසෙසොති තිශ්ඤාච්චි නිද නානං අසමාදිතො පභාය සබ්බපකපා, දීපාකරසු භගවතො පාදමුළෙ කතාතිනීතාපරා බොධිසත්තතුතො ලොකනාපො අතන නො අතිනීතාරාහුරුප සමනිස පාරමිසො පුරෙතො සබ්බසුඤ්ඤාන සුඤ්ඤාචාරා මජ්ඣං පාපෙතොතුසිතනවනෙ* නිබ්බෙතොච්චිභවා වාස උපපත්තිකාලං ආගමයමානො තප්පයච්චිතාපුකං සඨිා තනෙ චුතො සක්ඝරාජතුලෙ පටිසංඝිං ගහෙත්වා අනතෙතනපරිතාරෙන මහගෙනන සිරි සොභගෙනන වසිසමානො අනුයකාමෙන යොබ්බ නං පඤ්ඤා ඵලුනතිංසෙ චුසසමිං කත මහාහිතිකම්මනො ඡබ්බසුඤ්ඤා නි මහාපධානං පදනිත්වා විසාබ්බපු ඤ්ඤාමායං බොධිරුක්ඛිමුලෙතිසි තෙතො පුරිසෙ අනප්ප(ඝන)මිතෙයෙට මාරබලං විධිමිතො පුරිමයා මෙ පුබ්බෙ තිථාසං අනුසුරිත්වා මජ්ඣිමයාමෙ දිබ්බ චක්ඛං විසො ධෙත්වා පච්චිමයාමෙ දීපසිසකිලෙස සහසුං බෙපෙත්වා අනුතතරං සමමාසනෙබ්බි මහිසමුඤ්ඤා තතො තත්ථෙටි සත්ත සත්තාපෙහ විනිතාමෙත්වා ආසාල්හි පුඤ්ඤාමායං බාරාණසිංගහිත්වා ඉසිපත තෙ මිගදයෙ අඤ්ඤාකොණ්ඩිඤ්ඤා පමුබෙ අධාරස බ්‍රහ්මකොටි යොධිමාමතං පායෙතො † ධම්මවකකං පවතෙතත්වා යසාදිකො චෙතෙයෙඝ අරහතෙත පනිඨපෙත්වා තෙසනෙබ්බි(ව)සට්ඨි අරහ තෙත ලොකානුගහතාය විසුඤ්ඤාත්වා (සයං) උරුවෙලං ගච්ඡ තෙතා කප්පාසික චනසකෙඝි තිංසනදුවග්ගියෙ සොතාපතාහි ඵලාදිසු පතිඨාපෙත්වා උරුවෙලං ගන්ත්වා අභිච්චිසාති පාටිභා රිය සහසුඤ්ඤාති දසෙත්වා උරුවෙලකසුපාදයො සහසුඤ්ඤා පරි වාපර තෙහාතික ජටිලෙවිතෙත්වා තෙහි පරිචුතො රාජගහ න ගරුපවාරෙ ලව්ච්චිත්‍රයානෙන නිසිකොතා බිම්බිසාර පමුබෙ මාදස නහුතෙ බ්‍රාහ්මණගහපතිකෙ සාසනෙ ඔතාරෙත්වා මගධිරාජෙන කාරිතෙ චෙඵචනවිහාරෙ විහරති,

අපේචං භගවතී චෙඵචනෙ විහරතො ඝාරිපුත්ත මොහලො තෙසු අග්ගසාවකවර්ධනෙසු සාවකසන්තිපාතෙ ජතෙ සුඛො දන මහාරාජා පුතොතාකිරමෙ ඡබ්බසුඤ්ඤාති දුක්ඛකාරිකං වර්ථනා පරමාහි සනෙබ්බාධිංපත්වා පවතෙවරධිමමවතෙකාරාජගහං නිසාස

මරමුච්චොසුකෙ * “පුරෙ” † “පායෙත්වා”

වෙළුමක විහරණීන් සුඛා (දස) පුර්ව සහය පරිවාරේ අනුකත
 මෙන දස අමවේවපෙසෙයි පුතන. මේ ඉධානෙඤා දසෙසථාති,
 තෙසුරාජගහංගන්ඤා සත්‍යවිමිදෙසනාය අරහතෙන පතිට්ඨිතෙසු
 කාළදසිසෙවරන රඤ්ඤා අධිප්‍යායෙ ආරොචිතෙ. හගවාචිසත්
 සහයා විණාසව පරිච්චෙනා රාජගහතො නිකාමිඤා සට්ඨි යොජ
 නා කපිලවත්ථිං මිහිමාසෙහි සමපාපුණි, සත්‍යරාජානො අභ්‍යානං
 ඤ්ඤිසෙට්ඨං ප(සු)සාමාගි සන්තිපතිචා කිත්‍යොරාධාරාමං හගව
 තොවි හිකුචු සංඝයාච වසනයොගො කාමරඤා ගඤ්චුපථාදිහත්‍යා
 පච්චුග්ගමනංකත්‍යා සපාරං කිත්‍යොරාධාරාමං පච්චෙ සෙසුං, තත්‍ර
 හගවා විසතිසහයා විණාසව පරිච්චෙනා පඤ්ඤාගතවිඳ බුඩ්ධාසනෙ
 නිසීදි, ඤාතිඤා මානසාච සත්‍යපණිපාතං නාකංසු, හගවා තෙසං
 අර්ඤ්ඤාසං ඔලොකෙත්‍යා මානං හංචිත්‍යා තෙ ධම්මදෙසනාය හාජ
 නෙකාඤා අභිඤ්ඤාපාදකං වතුසඤ්ඤානං සමාපජ්ඣිත්‍යා වුඤාය අ
 නාසං අබ්බුග්ගත්ත්වා තෙසංසිසෙපාදපංසු ඔක්ඛිට්ඨමානොවිඤ ග
 ඤ්ඤිඤාචකුචුලෙ කතපාට්ඨාරිය සද්දසමකපාට්ඨාරියං අනාසී,
 රාජානං අච්ඡරියං දිඤ්ඤා අයංලොකෙ අභ්‍යාපුග්ගලොතිවඤ්ඤා රඤ්ඤා
 පනවඤ්ඤෙ* සඤ්ඤාපිසාතිඤා වඤ්ඤංසු, තදඤ්ඤා හගවා යමකපාට්
 ඨාරියං කරොතො ලොකවිචරණ, පාට්ඨාරියමපි අනාසී, යසමං
 වතනමානෙ මනුසා මනුසාලොකෙ යථාදිතා යථාතිසිහතාව වා
 ඤ්ඤිඤාචකුචුලෙ පඤාය යාව අකතිසභවතා සඤ්ඤාදෙවෙ තත්‍ය
 තස අතනො හවනෙ කීලනෙ දිඤ්ඤානුභාවෙන ජොතෙනෙන
 මහතිං දිඤ්ඤා සචපතීං අනුභවනෙන සත්‍යානි සමාපතී සුඛානි
 අනුභවිත්‍යා අඤ්ඤාමඤ්ඤං ධම්මංසාකච්ඡෙනෙව බුඩ්ධානුභාවෙන
 අතනො මංසචකුචුලා(ව)පසානති, තථාඤ්ඤායං පඤ්ඤා අභ්ච(සු)
 මහාතිරයෙසු සොළසසුච උසාදතිරයෙසු ලොකනතර තිරයෙවො
 නි තස තත්‍ය මහාදුකඤ්ඤං අනුභවමානෙ සතෙත පසානති, දස සහ
 සී ලොකධාතුයං දෙවා මහව්ච්ච දෙවානුභාවෙන තථාගතං උපසං
 කමිත්‍යා අච්ඡරියබ්බුත විතප්පාතා පංජලිකා තමසාමානා පඤ්ඤා
 පාසනති බුඩ්ධානුච්ච පටිසංසුභවා භාථායො උද්භරනතා ජොමෙනති,
 අපෙථාචෙහති, හසන්ති පිහිසොමනසාං පච්චෙදෙනති, යං සඤ්ඤාය
 චිත්‍යං:-

16 භුමිඤ්ඤා වාතුමඤ්ඤාචකුචුලා නාවතිංසා
 යාමා ව දෙවා තුසිතා ව නිමේතා,
 පරනිමේතා යෙ පිච්ච බුඩ්ධකාසිකා
 ආනඤ්ඤා විපුලමකංසු සොඤ්ඤානි.

ම. *තෙ ඤාචා නාම හසඤ්ඤානති.

තදුනි දසබලො අතුලං අතනනොබුධබලං දසෙසසාමීභි මනා
 කරුණාය සමුඤ්ඤානිනො ආකාසෙ දසසතස්ස වසන්තාලසමාගමෙ
 වඩකමං මාපෙක්ඛා මාදසයොජනවිජ්ජනෙ සකාරතනමයො වංජාමෙ
 භිනො යථාචුගතං දෙවමනුස්ස නයන විහබ්බානං එකනිපාජභුත
 මඤ්ජරියං අනඤ්ඤසාධාරනං බුඛානං සමාධි ඤ්ඤානුභාවදීපනං
 පාටිභාරියං දසෙසත්වා පුත තයමිං වංකමෙවංකමනොතා වෙතොයතා
 නං අජ්ඣාසයානුරූපං අවිභෙත්තයනානුභාවාය අනුපමාය බුද්ධිලාය
 ධම්මෙදෙසෙසි, තෙන චුතතං:-

17 නහෙනෙජානනාහි සදෙවමානුසා,
 බුඛො අයංකීදිසතොනරුතතමො
 ඉඨි බලංපඤ්ඤ, බලංච කීදිසං
 බුබ්බලං ලොක හිතස්සකීදිසා?

18 නහෙනෙ ජානනාහි සදෙවමානුසා
 බුඛො අයං ඵදිසතො නරුතතමො
 ඉඨි බලංපඤ්ඤ, බලංච ඵදිසං
 බුබ්බලං ලොකහිතස්ස ඵදිසං.

19 හඤ්ඤං දසුසිසාමි බුඬු බලම නුතපාරං,
 වඩකමං මාපසිසාමි නහෙරහනම ඤ්ඤිතනාහි

එවා නථාගතෙ අතනනො බුබ්බානුභාවදීපනං පාටිභාරියං ද
 සෙසකාධමමං දෙසෙතො ආයස්මා ධම්මසෙනාපතිසාරිපුතො රා
 ජගහෙ හිජ්ඣකුටෙපඤ්ඤානෙසිතො දිඤ්ච වකුඤ්ඤා පසස්සා තෙන බු
 ඬානුභාව සංදස්සතෙන අච්ඡරියබ්බුත විඤ්ඤානො හඤ්ඤංභියෙසා
 සොමපතායබුබ්බානු භාවං ලොකස්සපාකටං කරිස්සාමිහි සඤ්ඤාත
 පරිචිතනෙකා අතනනො පරිවාරභුතානං පවනනං හිකබුසතානං
 තමනා ආරොචෙකා ඉඨියා ආකාසෙන නාව දෙව ආග්ගතො සපරි
 සො ගභටහනං උපසංකමිකාපඤ්ඤ පතිට්ඨිතෙනවඤ්ඤා දසනබස
 මොධාන සමුජ්ජලිතං අඤ්ඤලිඤ්ඤා සිරසිපගගස්ස තථාගතස්ස මහාහි
 නීභාරං පාරමි පරිපුරණඤ්ඤව පුච්ඡි, භගවා තං කාය සකඛිං කතො
 තස්ස සහනිපතිත මනුස්සා මනුස්සානං වෙච දස සතස්ස වකන්තාල
 දෙව බුභමාණංච අතනනො බුබ්බානුභාවං පරිදීපයනොතා බුබ්බ වංසං
 දෙසෙසි, තෙන චුතතං.

20. සාරිපුතො මනා පඤ්ඤ, සමාධිජ්ඣාන කොච්ඤ,
 පඤ්ඤාය පාරමිපුතො පුච්ඡති ලොක නායකං.

‡ සමුජ්ජල මපලිං.

- 21. කිදිසො? හො මහාචර අභිනිභාරො නරුතනම!,
කිමනිකාලෙ මහාචර පඨනා බොධි මුඛනමා.
- 22. දනං ජීලං වනොකුඤ්චමං පඤ්ඤා විරියව කිදිසො?,
බනාහි සද්ධ මධිසානං මෙනතු පෙකඛාව කිදිසො?.
- 23. දස පාරමියො වීර කිදිසො? ලොක නායක!,
කථං? උප පාරමී පුණණා පරමන් පාරමී කථං?.
- 24. තස්ස පුට්ඨො වියා කාසී කරවික මධුරංගිරො,
නිබ්බා පයනො හදයං භාසයනො සදෙවකන්ථී.

එවං භගවතා බුඬවංසෙ දෙසිතෙ ආයස්මා ධම්ම සෙනාපති අහො බුඬානං හෙතු සමපදා අහො සමුද්දගම සමපනති අහො මහාහි නිභාරසමිඤ්ඤිනා දුකකරංවත භගවතා කතං එතතකං කාලං එවං පාරමියො පුරෙතොන එවං විධස්ස බොධිසම්භාර සමහරණස්ස අනුච්ඡවික මෙව වෙතං එලං යදිදං සඤ්ඤාකා බලෙසුව වසී භා වො එවං මහිසිකතා එවං මහානුභාවතාති. බුඬ ගුණා රමුණ්ඤා ඤාණං පෙසෙසී, සො අනඤ්ඤාසාධාරණා භගවතො සීලසමාධි පඤ්ඤා විමුච්චති විමුච්චති ඤාණ දය්ඨිතං හීර්මතතපං සධා විරියං සති සමපජඤ්ඤා සීලවිසුඬි දිඪි විසුඬි සමථො විපස්සනාතිණි කුසලමුලාති තීණි සුවරිතාති තයො සමමො විතතතා තියො අනවච්ඡ සඤ්ඤා යො තියො ධාතුයො වතතාරො සතිපඨානා වතතාරො සමමප ධානා වතතාරො ඉඪිපාදා වතතාරො අරියමග්ගා වතතාර අරිය එලාති වතතො පටිසමුතිදා වතුයොති පරිඤ්ඤා දක ඤාණාති වතතාරො අරියවංසා වතතාර වෙසා රජ්ඣ ඤාණාති පවපධාති යහාති පඤ්ඤාධිනිකා සමමා සමාධි පමිද්දියාති පවබලාති පඤ්ඤාතිස්සරණියා ධාතුයො පඤ්ඤා විමුච්චතායතන ඤාණාති පඤ්ඤාවිමුච්චති පරිපාවතියා ධම්මො ඡ සාරාණියා ධම්මො ඡ අනුස්සතියානාති ඡගාරවා ඡතිස්සාරණියා ධාතුයො ඡ සතතවිහාරාණි ඡ අනුතතරියාති ඡ තිබ්බධ භානියා පඤ්ඤා ඡ අභිඤ්ඤා ඡ අසාධාරණ ඤාණාති සතත අපරිතානියා ධම්මො සතත අරිය ධනාති සතත බොජ්ඣක්ඛනා සතත සපුරිස ධම්මො සතත තිඤ්ජරවඤ්චති සතත සඤ්ඤා සතත දකඛිණෙය්‍ය පුගල දෙසනා සතතඛිණාසව බල දෙසනා අට්ඨපඤ්ඤා පටිලාභ හෙතු දෙසනා අට්ඨසමුචතාති අට්ඨලොක ධම්මාතිකකමා අට්ඨ ආරමභව ඤ්චති අට්ඨඅකඛිණදෙසනා අට්ඨමහාපුසරිසවිතකතා අට්ඨඅභිභාය තත දෙසනා අට්ඨවිමොක්ඛා නට්ඨ යොතිපසාමනසිකාර මුලකා ධම්මො

නව පාරිසූචි පධානියබානි නවසග්ගා වාසදෙසනා නව ආසාන ප
 විවිනගා සඤ්ඤ නවනානනන දෙසනා නව අනුපුඤ්චිචාරා දසනාථ
 කරණ ධම්මා දසකසිණා යනනානි දසකුසලකම්ම පථා දස සම්ම
 නනානි දස අරියවාසා දස අසෙක්ඛා ධම්මා දසරතනානි දස නපා
 ගත බලානි එකාදස මෙතනානිසංඝා වාදස ධම්ම වක්කාකාරා තෙර
 සඤ්චගගුණා චුද්දස බුඩ්ඤ්ඤාණානි පවදසවිමුග්ගි පරිපාවනියා ධ
 ම්මා සොළස විධා ආනාපානසති සොළස අපරතතපනියා ධම්මා
 අසාරස බුඩ්ධිමමා එකුත විසති පව්ව වෙකඛණ්ඤ්ඤානි වහු වහනා
 ශ්‍රීස ඤ්ඤාණ වර වජ්ජනි පඤ්ඤාස උදයබ්බය ඤ්ඤානි පරොපණ්ණාස
 කුසල ධම්මා සතන සතනනි ඤ්ඤාණවජ්ජනි වතුච්චිති කොටි සතසහ
 සසමාපභවී සංවාරිත මහා වජ්ජ ඤ්ඤානං අනග්ගතය සමනතප
 ධර්මාන පව්වය පව්ව වෙකඛණ්ඤ්ඤානා ඤ්ඤාණානි තථා අනනනාපු
 ලොක ධාතුපු අනනතානං සතතානං ආසයාදි විභාවනා ඤ්ඤාණානි
 වානි එවමාදිකෙ අවිනෙතයනානු භාවෙ බුඩ්ධිගුණේ ධම්මනියතො,
 අනුගච්ඡන්තො අනුසරන්තො නෙව අනතං නපමාණං පසී,
 ඵෙරෙති අතනනොපි නාම ගුණානං අහතංවා පමාණංවා ආවජේ
 නෙනා නපසුනි සො භගවතො ගුණානං පමාණා කිං පසීඤ්ඤති
 යසු යසුනි පඤ්ඤ මහති ඤ්ඤාණං විසදං සො සො බුඩ්ධි ගුණේ මහ
 නගතො සද්දහති ඉති ඵෙරෙ භගවතො ගුණානං පමාණංවා පරි
 වෙජ්දංවා අපසුනෙනො මාදිසසුනාම සාවක පාරමී ඤ්ඤාණේසිතසු
 බුඩ්ධි ගුණා ඤ්ඤාණෙන පරිච්ඡිද්දිතුං නසක්ඛා පගෙව ඉත රෙසං,
 අහො අවිනෙතයා* අපරිමෙයගෙද, මහානුභාවා සබ්බඤ්ඤාගුණා
 කෙවලං පනෙතෙ එකඤ්ඤ බුඩ්ධි ඤ්ඤාණසෙසව සබ්බසො ගොචරානා
 ඤ්ඤාසං, † කථෙතුංපන සම්මා සග්ගුච්චිති පි විජාරතො නසක්ඛා
 සොවානි නිට්ඨම ගමාසි, වුචනං හෙතා.

25 බුඩ්ධාපි 'බුඩ්ධසු භණෙය්ග වණ්ණං
 කප්පමිච්චෙ අඤ්ඤ මහාසමානො,
 බිගෙථ කථො චිරදීඝ මග්ගරෙ
 වණ්ණොන බිගෙථ තථා ගතසුනාති.

එවං බුඩ්ධානං ගුණමහනනං නිසාය උපපතනබලවට්ඨි සො
 මනසො පුනවිතොසි එව රූපානං නාම බුඩ්ධි ගුණානං හෙතුභූතා
 බුඩ්ධිකාරක ධම්මා පාරමියො අහො මහානුභාවා කතමාපු නුබො ජ
 භිසු පාරමිතා පරිපාවිතා කථංවාපරිපාකං ගතා හද්දහං ඉමමච්චං

ම *අවිනතියා. †නාඤ්ඤාසං.

පුළුන්ගෙනා එවලිපි සමුදාගමනොපටියාය බුඩානුගාවංඉමයස සදෙව
 කාසස ලොකසස පාතටතරං කරියාමිති සො එවංචිනෙතකා සාව
 සයං ඉඵං පඤ්ඤා ආපුච්ඡ කතමා නුබො භවෙනා! ජාතියු ඉමෙ බුඞ
 කාරකධම්මො පරිපාචිතා කථංවා පරිපාකංගතානි, අඵයස භගවා තු
 සමිං රතනවංකමෙ නිසස් පලලඝ්ඛං ආභුජ්ජා යුගඞ්චර පබ්බතෙ
 බාලසුරියොචීය විරොචමානො නිසිපොතා සාරිපුතත! මයං බුඞි කු
 රකධම්මො සමාදානතො පඬාය නිරතතරං සකකච්ච කාරිතාස විජිසු
 පපසුමෙහනව සබ්බෙසු කපෙසසු භවතො භවං ජාතීතො ජාතීං ස
 රිපච්චිතතා යෙව අනෙසු ඉමයමිං භද්දකපෙස ඉමාසු ජාතියු තෙ පරි
 පකකාජාතාති දසෙසුගෙනො “කපෙම සනිසහයෙසුත්”, ආදිනාවර්ධයා
 පිටිකං බුඞිපදානියනති දුකියාතිධානං ඛම්මපරියායං අභාසි, අපරෙ
 පතරතනවංකමෙ වංකමිගෙනො දෙවොතිදෙවො*දෙවබුඞමාදීති පුජ්ඣ
 මානො නිත්‍රොධාරාමෙ ඔතරිඤ්ඤා විස ග්ඞසහසුබ්බිණා සවපරිච්චිතො ජ
 ඤ්ඤතනවරබුඩාසනෙත් සිනෙතා භගවා චිතතනසෙතෙව ආයසමතා
 සාරි පුතෙතන පුච්ඡතො වරියාපිටකාදෙසෙසීති ඛදානති, එතතාව
 තාදුරෙතිදුත අච්චුරෙත් දුතාති සංඛෙපතො දසෙසුතා වරියාපිට
 කාසස සනන්තෙතිදුතං විජාරතො නිඤ්චිතනති වෙදිහබ්බං, දුරෙති
 දුතං පත අසංඛෙය්‍ය විභාවතායං ආවිභවසතීති. ඉදුති “කපෙම
 සනිසහයෙසු”ති ආදිනසප්චතතාය වරියාපිටක පාලියා අසසංච
 ඤ්ඤනාහොති.

නත්‍රායං කපසදෙසු ස උපසග්ගො ව අනුපසග්ගොව
 විතකක විධාන පටිභාග පඤ්ඤනති කාල පරමාසු සමණ වොහාර
 සමහත භාවාහි සද්දහන ඡේදන විනියොග විනය කිරියාලෙසහතර
 කප්ප තණ්හාදිඞ්ඤි අසංඛෙය්‍ය කප්ප මහා කප්පාදීසුදියසුති, තථාහෙස
 “නෙකඛම්මසංකපෙසා අබ්බාපාදසංකපෙසා”ති ආදියු විතකෙත ආග
 තො “විචරෙවි කප්පං ආපරෙජ්ජයතා”ති ආදියු විධානෙ අධිකවිධානං
 ආපරෙජ්ජයතාහි අඤ්ඤා, “සඤ්ඤකපෙසනවතකිරිහො සාවකෙන සභීං
 මහතඤ මාහාන ජාතීඛා”ති ආදියු පටිභාගෙ සඤ්ඤසදිසෙතාහි අයං
 හිතත අඤ්ඤා “ඉධායංමාකපෙසා”ති ආදියුපඤ්ඤාහි, “යෙන සුදං
 තිච්ච කප්පා විහරමි”ති ආදියු කාලෙ “ආකඞ්ඛමානො ආනඤ තථා
 ගතො කප්පවා තිසෙය්‍ය තප්පාවි සෙසං වා”ති ආදියු පරමාසුඞ්ඤි
 ආසු කපෙතාහි ඉධ අධිප්පාසො X “අනුජානාමි හිකඛවෙ පච්චිසමණ
 කපෙහි එලං පරිභුංචිතං”ති ආදියු සමණවොහාරෙ කෙචල

ම *දෙවතාවතරනවිස X අධිපෙතො

කැපයං ජේතවනං* මහාසෙත්තා” නි ආදිපු සමහරනානාවෙ, “සඛා ස දුගනා මිකපනා අභිමානාදො” නි ආදිපු අභිසදුගනනෙ, සඛායගානි අපො, “අලංකතො කප්පිත කෙස මසු” නි ආදිපු ඡේදන “එව මෙව ඉතො දිග්ගං පෙත්තානං උපකප්පති” නි ආදිපු විනිශ්චයෙ, “කප්ප කතෙත්ත අකප්පකතං සංසිඛිතං තොති” නි ආදිපු විතසකිරි යායං, “අභිකප්පොතිපජ්ඣං හඤ්ඤං නිපජ්ජාමි” නි ආදිපු ලෙඤස, “ආපාසිකො තෙරසිකො කප්පට්ඨාසංඝහෙදමකා කප්පං නිරසමිති පච්චති” නි ච ආදිපු අග්ගරකපො,

“26 ක කප්පයනුති න පුරකබරොනති ධම්මාපි තෙසංනපට්ඨිතසෙස, තා මුඛාච්ඡේණාසිලවතෙන තෙයො පාරංගතො තපට්ඨෙතිතාදි” නි.

ආදිපු තණ්හා දිලිපු, තථානි වුභං නිද්දෙසෙ:- “කප්පොති උද්දනතො වෙකප්පා තණ්හාකප්පො දිලිකප්පො” නි, “අනෙකෙපි සංවට්ටකප්පෙ අනෙකෙපි විවට්ටකප්පෙ” නි ආදිපු අසංඛේයා කප්පෙ, “චන්දාරිමානි භික්ඛවෙ! කප්පස අසංඛේයානි” නි ආදිපු මහා කප්පෙ, ඉධාපි මහා කප්පෙයෙව දසිඛේඛා. තත්තාසං පදසිසි කප්පිගානිති කප්පො එතනානානි වසසනානි එතනානානි වසස සහ සානි නිවා එතනකානි වසස සතසහ සානිනිවා සංවච්ඡරවසෙන ගණේතුං අසකුණේයානතනාකෙට්ටං සාසපරුසි උපමාදිති කප්පෙ තඛේඛා පරිකප්පෙ තනං පරිමාණේනි අපො, වධං තෙතං:- “කීවද්දිසොනුතො හතෙත! කප්පොති? දිසොතො භික්ඛු කප්පො න පුකරෙ එතනකානි වසසනානිනිවා එතනකානි වසස සනානිනිවා එතනකානි වසස සහ සානිනිවා එතනකානි වසස සතසහ සානිනිවා සංඛාතුනි, සකසාපන හතෙත! උපමංකාතුනි? සකසා හික්ඛුනි හගවා අවොච, සෙයාපාපි භික්ඛු! යොජනං ආයාමෙන යොජනා විජාරෙන යොජනං උඤ්ඤේන මහා සාසපරුසි තතො වසස ස තසස වසසසහසස අද්වේන එකමෙකං සාසපං උඤ්ඤේනිප තරංඛො සො භික්ඛු! මහාසාසපරුසි ඉමිනා උපකමෙන පරිකප්පෙ යං පරිසොසානං ගවේජයා නතෙව කප්පො, එව: දිසොතොභික්ඛු කප්පොති ඤායං මහාකප්පො සංවට්ටාදි වසෙන වතු අසංඛේයා කප්පසංගහො, චක්කමිච්චෙතං:- “චන්දාරිමානි භික්ඛවෙ කප්පස අසංඛේයානි කතමානිවන්දාරි? සංවට්ටො සංවට්ටොති විවට්ටො විවට්ටොති කි, තතෙතෙයො සංවට්ටො තෙජොසංවට්ටො, ආපො සංවට්ටො වායො සංවට්ටොති තිඤ්ඤා සංවට්ටො ආහසුරා සුඤ්ඤි ඤානාවෙහප්පාදානි යද්දති කප්පො තෙජන සංවට්ටෙති ආහසුරො නා භෙට්ඨා අග්ගිනා ධර්මානි යද්ද ආපෙන සංවට්ටෙති සුභ ක්මණො

* “වෙච්චනං” ම: සි:

තො හෙසා උදකෙන විලියති, යද්ධායුතා සංවට්ඨති වෙනපඋලතො හෙසා වාතෙන විඛංසති, විජාරතොපන කොට්ඨසහසහස්ස වක්ඛ වාලං විනංසති, යං බුඩ්ධානං ආණ්ණෙබ්බන්ධං* හති චුළංති, තෙසු නිසු සංවට්ටෙසු යථාකකමං කප්ප මිනාසක මහාමෙසතො යාවඡලා ය උදකස්සවා වාතස්සවා උපවෙඡ්ඤෙ ඉදං එකං අසංඛෙය්‍යං සංවට්ටො නාම, කප්පමිනාසක ඡලාදි පරිවෙඡ්ඤතො යාව කොට්ඨසහසහස්ස වක්ඛවාලං පරිපුරිතො සමපතති මහා මෙසො උඡ්ඡති ඉදං දුතියං අසංඛෙය්‍යං සංවට්ටොසීනාම, සමපතති මහා මෙසතොයාව වංඤිමසුරිය පාතුභාවො ඉදං තතියං අසංඛෙය්‍යං විවට්ටොනාම, වංඤිමසුරිය පාතුභාවතො යාව පුත්තකප්ප මිනාසක මහා මෙසො ඉදං වතුසං අසංඛෙය්‍යං විවට්ටොසී නාම, ඉමෙසු වතුසසී අතතර කප්ප සංගහං විවට්ටොසී තෙන සමාන කාල පරිවෙඡ්ඤ විට්ටාදස්සො වෙදිතබ්බා, විසති අතතර කප්ප සංගහනාති එකෙ, ඉති ඉමාති වචනාරි අසංඛෙය්‍යාති එකො මහාකප්පොතොති, තෙන චුළනං:- යොයං මහා කප්පො සංවට්ටාදි වසෙන වතු අසංඛෙය්‍ය කප්ප සංගහොති. කප්පෙතිව අච්චනකසංයොග වසෙන උපයොග බහුච්චනං, සතසහස්සෙති කප්පසද්ද සමබ්භෙතවායා පුලලිංගතිඤ්ඤෙසො ඉධාපි අච්චනකසංයොග වසෙනච්ච බහුච්චනං, සාමාන්‍යාධිකරණං හෙතං පදච්චයං, වතුරෙව අසංඛෙය්‍යනිච්ච ඵලාපි එසෙවනෙයො, කස්සපන අසංඛෙය්‍යනි අසංඛෙය්‍යං අචුචතතො කප්පස්සව චුචතතො පකරණතො කප්පාන නාම අයමප්පො විඤ්ඤායතෙව, නතිචුචතං වච්චෙත්ථා අචුචතස්ස කස්සපි ගහණං යුචතහති, වසඤ්ඤා සමපිණ්ඩනත්ථො, මහා කප්පානං වචනාරෙ අසංඛෙය්‍ය සතසහස්සෙව මහා කප්පෙති අයං තෙසුප්පො, අසංඛෙය්‍යනි එඤ්ඤා සාධාතුං නසකකාති අසංඛෙය්‍යා, ගණනං අනිකකතොති අප්පො, අසංඛෙය්‍යනාති එකොගණන විසෙසොති එකෙ, තෙති එකතො පඨාය මහා බලක්ඛ පරි යොසානාති එකුත සසී ධානාති වච්චෙත්ථා දසමහා බලක්ඛාති අසංඛෙය්‍යං නාම, සට්ඨිමධානාතරනාති වදහති තං නසුඡ්ඡති, සංඛාධානාතරං නාම ගණන විසෙසො, තස්ස අසංඛෙය්‍ය භාවාභාවතො, එකං ධානාතරං අසංඛෙය්‍යවාති විරුඛි මෙතං, නනුව අසංඛා භාවෙන අසංඛෙය්‍යත්ථෙපි තස්ස වතුබ්බිධ භාවො න යුඡ්ඡති, තොන යුඡ්ඡති, වරසු ධානෙසු අසංඛෙය්‍ය භාවස්ස ඉට්ඨිතතො, නත්ථායමාදිතො පට්ඨාය විනාවනා-

* අණ්ණෙබ්බන්ධං ච ඡ “වසෙනෙව” සී. † “අසතිඤ්ඤෙති” පාලි.

අතීතෙ කීර එකස්මිං කප්පෙ තණ්හංකරෙ මෙධංකරෙ සරණංකරෙ දීපංකරෙති වචනාරෙ සමමා සමුඛා අනුක්කමෙන ලොකෙ උපපජ්ජාසු, තෙසු දීපංකරස්ස හගවතො කාලෙ අමරවතී නාම නගරං අහොසී, තසු සුමෙධො නාම බ්‍රාහ්මණො පටිවසති උභතො සුජාතො මානිතොව පිතිතොව සංසුඛගහණිකො යාව සතතමා කුල පරිවට්ඨා අකඛිතොතො අනුපකුසො ජාතවාදෙන අහිරුපො ද සෑනීසො පාසාදිකො පරමාය වණ්ණපොඤ්චරතාය සමන්තාගතො සො අඤ්ඤං කමමං අකත්වා බ්‍රාහ්මණ සිට්ඨමෙව උග්ගණ්ඨි, තස්ස ද හර කාලෙයෙව මාතා පිතරෙ කාලමකංසු, අඵස්ස රුසිවසිකො* අමච්චො ආයපොසකං ආහරිත්වා සුවණ්ණ රජතමණි මුත්තාදි හරිතෙ සාරගබ්භ (වාරං) විවරිත්වා එතතකං තෙ කුමාර මාතු සත්තකං එතතකං තෙ පිතු සත්තකං එතතකං තෙ අය්‍යක පය්‍යකා තනාති යාව සතතමා කුල පරිවට්ඨා ධනං ආවිකඛිත්වා එතං ධනං පටිපජ්ජාතිති ආහ, සුමෙධ පණ්ඨිතො විගෙනසී, ඉමං එවං බහු ධනං ‡ සංහරිත්වා මග්ගං මාතාපිතා දයො පරලොකං ගච්ඡන්තා එක කභාපතච්චි ගහෙත්වා නගතා, මයාපන ගහෙත්වා ගමන කාරණං කාතුං වට්ඨනීති රඤ්ඤා ආරොචෙත්වා නගරෙ හෙරි වරපෙත්වා මහා ජනස්ස දානං දත්වා නිවච්චාත පදෙසං ගන්ත්වා තාපස පබ්බජ්ජං පබ්බජ්ජිත්වා සතතා හෙතෙව අභිසමාපනතීයො පච්ච අභිඤ්ඤායො නිබ්බතෙත්වා සමාපනතී විහාරෙති විහරති, තස්මිං ච කාලෙ දීපංකර දසබලො පරමාහි සමෙධාසිං පත්වා පච්චත වරධම්ම වනෙකා චතුභි බිණ්ණසච සතසහසෙසති පරිවුතො අනුපුබ්බත වාරිකං වර මාතො රම්ම නගරං නාම පත්වා තස්ස අවිදුරෙ සුදස්සන මහා විහාරෙ පටිවසති, රම්මනගර වාසිනො සප්පාකීර අච්චාකං නගරං පත්වා සුදස්සන මහාවිහාරෙ පටිවසතිති සුත්වා ගතං මාලාදි හත්වා සභාරං උපසංකම්භා වැද්දිට්ඨා ගතොදිති පුජෙත්වා එක මහං නිසින්නා ධම්ම දෙසනං සුත්වා ස්වාතනාය නිවගෙත්වා උසායාසනා පකාමිංසු, තෙපුතදිවසෙ මහාදානං සලේඡ්චා නගරං අලංකරිත්වා දසබලස්ස ආගමනමග්ගං හට්ඨි තුඨා සොධෙත්වා, තස්මිං ච කාලෙ සුමෙධා තාපසො ආකාසෙන ගච්ඡන්තො තෙ හඨි තුට්ඨි මුත්තො දිසවා “අමො! කස්ස තුච්චෙ ඉමං මග්ගං (හඨි තුඨා) සොධෙඨා”ති පුට්ඨි, තෙති සමුච්චාසමුඛස්ස ආගමන මග්ගං සොධෙමාති වුච්චාත අතීතෙ

* “සිරිවසිකො” ම: ‡ “ඉමං එතතකං ධනං” ස.

සු බුද්ධිසු කතාබහානුභවයා බුද්ධිවිවෘතයා සුඛා උපතන පිනිසො මනසො තාව දෙව ආකාසනො ඔරුසා මග්ගපි ඔනාසං දෙද අභවපි ජනාධිපතියා මිති දසසිතා ඔනාසං යිවාපි අහා ඉමං ඉති යා සතොරනන විචිතං කන්දා අලං කරුණං පහොමි අප්පතමයා කාය වෙය්‍යාවච්චිං ආතුං චට්ටනිං කායපසාදා පුංඤ්ඤං† ගණනී සො මිති විනොනායා නිණකවචරුදයො නිහරුයා පංසුං ආහරුයා සමං කණ්ණො සොධෙහි, අනිච්චෙන යෙව පන තස්ස පදෙසස්ස සො ධනෙ දීපංකරො (අසා) භගවා මහානුභාවානං ඡලහි සුඤ්ඤානං බිණා සවානං චතුභි සතසහයෙහි පරිවුතො තං මහාං පටිපප්පි, සුමෙධ පණ්ඩිතො සමමාසලබ්ධො බුඛ්ඛාවතා ච මාචිකාලොං අකකමනතුති අනනනො වාකචිරං ච වජ්ජි බණ්ඩං ච ජවාකලාපංච ‡ පසාරෙණා සංචි යෙන භගවා තෙනසිසං කතා අවකුචොනිපප්පි, එවං ච විගොසි සවානං ඉච්චි ස්සාමි ඉමස්ස භගවතො සාවකො හුඤා අ රොචි කිලෙසෙ සාතෙස්සාමිඤ්ඤි කිං මහං එකෙනෙව සංහාර මහො සතොතිපාරණෙන, යඤ්ඤානාහමි ඵවරුපො සමමාසලබ්ධො හුඤා සදෙවකං ලොකං සංසාර (මග) චණ්ඩනො තාරෙය්‍යාහි, ඉතිසො අසංගමනනාගත මහානිතිහාරවසෙනවිතං පනිධෙසී, අභභග වා ආගනනා තස්ස උඤ්ඤිසකෙ යනා විතතාවරං සමිප්ඤ්ඤානං වසස්ස ඤා අයං ඉතො (කප) සතසහස්සාධිකානං චතුනතංච අසංඛෙය්‍යා නං මජ්ඣෙ ගොතමොනාම සමමාසලබ්ධො හවිස්සනීති සබ්බං ඉ මං (භගවතො) පට්ටනීං බ්‍යාකරුඤා මකතාමි, තනො අපරෙදි කොණ්ඩිඤ්ඤි භගවතං ආදිං කන්වා අනුකකමෙන උපනනා ක ස්ස දසබල පරියොජානා සමමාසලබ්ධො මහාසතනං බුඬො හමි ය්‍යනීති බ්‍යාකරුංසු, ඉති අවුනානං බොධිසතනස්ස පාරමියො පුරෙ තතුසෙච චතුච්ඤ්ඤි සමමාසලබ්ධො උපනනා යස්මිං පනකපො දීපංකර දසබලො උදපාදි, තස්මිං අසෙස්සපි තයො බුඬා අභෙ සුං තෙසං සකතීකා බොධිසතනස්ස බ්‍යාකරණො නාහොසි, තහො තෙ ඉධිනගතිතා, † පාරාණිඤ්ඤානංච පන තෙහා කප්පාපට්ටායසබ්ධි බුඬෙ තිදසෙඤ්ඤා ඉදං වුතනං:-

27. තඤ්ඤානරො මෙධානරො අචොපී සරණංකරො,
දීපංකරොච සමුඤ්ඤො කොණ්ඩසෙස්ස දීපදුතනමො.

† 'කායසාරංජුඤ්ඤං' සී. ‡ 'ජවාමණ්ඩලංච' සී. ඤ 'කොපෙය්‍යාමි' ම:

- 23. මංගලොච සුමනොච රෙචනො සොභිතො මුනි,
අනොමදස්සි පදුමො නාරදො පදුමුත්තරො.
- 29. සුමෙධොච සුරාතොච පියදස්සි මනායසො,
අපදස්සි ධම්මදස්සි සිඛිපො ලොක නායකො.
- 30. නිසොසා පුංඤ්ඤාච සත්ථුමො විපස්සි සිඛි වෙස්සහු,
කසුසංඝො නොණාගමනො කස්සපොවාපි නායකො.
- 31. එතෙඅනෙසුං සද්දුඬො විතරුගා සමාහිතා,
සතරංසිච උපහතා මනාතම විනොදනා;
ජලිකා අග්ගභට්ඨො නිබ්බුතා තෙ සසාවකා,හි.

තත්ත දීපංකර දසබලස්සච නොණබ්ඤ්ඤ දසබලස්සච අග්ග
භර මහාකපානා එතං අසංඛෙය්‍යං බුඬිපුරෙස්ස, ලොකො අනො
සි. තාං භගවතො කොණ්ඩඤ්ඤස්ස භගවතො මංගලස්සච අනා
රෙ, තථා භගවතො සොභිතස්සච භගවතො අනොමදස්සිස්සච
අග්ගරෙ, තථා භගවතො නාරදස්සච භගවතො පදුමුත්තරස්සච
අග්ගරෙ, වුත්තං හෙතං බුඬිවංසෙ:-

- 32. දීපංකරස්ස භගවතො කොණ්ඩඤ්ඤස්සච සත්ථුමො,
එතෙසං අනතරාකපා ගණනාතො අසංඛියා. †
- 33. කොණ්ඩඤ්ඤස්ස අපරෙත මංගලොනාම නායකො,
තෙසමපි අනතරාකපා ගණනාතො අසංඛියා.
- 34. සොභිතස්ස අපරෙත අනොමදස්සි මනායසො,
තෙසමපි අනතරාකපා ගණනාතො අසංඛියා.
- 35. නාරදස්ස භගවතො පදුමුත්තරස්ස සත්ථුමො,
තෙසමෙපි අනතරාකපා ගණනාතො අසංඛියා,හි.

එවං ගණනානිත්තාය අයං ඛියහෙතපි චතුසු ධාතොසු මහාක
පානං ගණනානිකකමෙන චතුරො අසංඛෙය්‍යහි වුත්තං, තසං
ඛිතාචිසෙතානි වෙදිතඤ්ඤං, යච්චාපන පදුමුත්තර දසබලස්සච සුමෙ
ධ දසබලස්සච අග්ගරෙහිංස කසුසංඝොති, සුචාත දසබලස්සච පී
ඨදස්සි දසබලස්සච අග්ගරෙ නවසංඝොධිතානා කපානා සභිසන
ස්සාහි මාසී තුත්තරානි අභිච්චතානි, ධම්මදස්සි දසබලස්සච සිඛිච්ච

† ‘අසංඛෙය්‍යා’. ම:

දසබලසුව අනතරේ විසභිකපා, සීඛිපා දසබලසුව නියස දසබල සුව අනතරේ එකොකපෙපා, හගවතො විපසියුව හගවතො උබියුව අනතරේ සට්ඨිකපා, හගවතොව වෙසසුසුසු සගවතොව කතුසුසුසුසු අනතරේ සකපා, ඉභ්පදුමුතතර දසබලසු උප නන කපතොපට්ඨාය හෙට්ඨා තෙසං (තෙසං) බුධිනං උපනනක පෙහි ඉමිනාවහදුකපෙපන සභිං සනසහසු මහාකපානෙසනා ය දුතං, “කපෙවසනසහසෙ”නි, ඉමයමිංපනතේ විපාර්යමා නෙ සබ්බං බුච්චංසපාළිං ආහරිත්වා සංවණොණනබ්බං හොතීති විචාරහිරුකසු මහජනසුචිතං අනුරකඛනනානවිඤාරසීමහා අජීකෙතිව බුධිවංසතො ගතෙනබ්බො, යොපිචෙපවතනබ්බො ක ථාමයො සොපි අජ්ඣාළිතියා ධම්මසංගතවණොනාය ජාතකට්ඨ කථායව චුතනනසෙතෙවචෙදිතබ්බො එසුභගරෙති එසුඅතර සද්දො:-

36. “නදිතීරෙ සුසානඨානෙ සභාසු රථියාසුව,
ජනාසංගමෙ මජනනනි මචතචකිමතතරනනි.”

ආදිසු කාරණෙආගතො, “අදුසාබොමං හතෙත් අඤ්ඤාතරු ඉ හිවිචා නතරිකාය භාජනං ධොවනන්ති”නි ආදිසුබණේ, විප්ප්ති වජ් රණකඛණේනි අපො, “යසුනතරතො නසනති කොපා”නි ආදිසු විතෙන, “අහතරාව බොධිං අතරාව ගයන්ති” ආදිසු විවරෙ, “න උපයජ්ඣායසු හණමානසු අතරහතරාකථා මපාතෙනබ්බො නි” ආදිසු වෙ මජේකි, ඉධාපි වෙ මජේකි යෙව දට්ඨබ්බො, තසු ඵතසමිං අනතරෙ වෙ මජේකිනි අපො, ඉදං චුතනං හොති යසමිං මහා කපෙප අමහාකං හගවා සුමෙධ පණ්ඨිතො හුත්වා දීපංකර සු හගවතො පාදමුලෙ:-

37. මනුසුතනං ලිංග සමපතනී හෙතු සපාර දසසනං,
පබ්බජ්ජාගුණ සමපතනී අධිකාරොව ඡඤ්ඤානි.

එව. දිගෙනති අට්ඨති අංගෙහි සමනනාගතං මහා නීතීභාරං අකාසී, සමභිංස පාරමියො පවිත්ති සමාදිසී සබ්බෙපි බුධිකාරතෙ ධ මෙම සච්චාදෙත්තුං ආරහි, යමනි චෙතසමිං හදුකපෙප සබ්බසො පුරි න පාරමී හුත්වා අනුතතරං සමමා සමෙබ්බාධිං අනිසලුපකි, ඉමෙසං විග්නං මහා කපානං අනතරෙ යථාපුතන පරිචෙජ්දකාලං විසෙසෙ නි, කථා පනතං විඤ්ඤායතීති? කපෙව සනසහසෙ වතුරොව අසංබෙයෙති ඉදංභි මහා කපානං පරිචෙජ්දතො ව අපරිචෙජ්ද තො ව සංඛ්‍යාදසුනි, සාබොපනායා සංඛා සංබෙයසු ආදී පරි යොසාන ගනණං විනා න සලච්චතීති යසු බොධි සමාරාණ මාර මෙහා යත් ව තෙපරියොසිතා තදුභයමපි අට්ඨි භාවෙන එසුගත

කීර්තනර කාපි පටිකඛිතනානි දට්ඨබ්බා, ජාති නිරන්තරතාය පන නිරන්තර භාවනා වෙදිතඛා, සසංගි ජාතියං මහා බොධිසභෙන න මහා පධානං නිබ්බතනිතං, තතො පසාය යාව පුරිමහන භාවා නුසානාම ජාති උපලබ්භති, යා සබ්බෙන සබ්බං බොධි සමහාර සම්භවාර හිතායා රහිතාසියා අනන්තසො දුන පාරමි මානා උපාදාය, අයං හි නියත පස්සානං බොධිසත්තානං ධම්මතා යාවච තෙ කමොදිසු චසී භාවං න පාපුණන්හි තාව සප්පදෙසලපි සමහාරෙසු පසොග මාපජ්ජනි, යද පන සබ්බසො කමොදිසුචසී භාවපුත්තා හොන්ති, අථ තතො පසාය නිප්පදෙසතො එවමෙබ්බාධි සමහාරෙසු සමිහනං සාභවෙව කීරියාව සමපජ්ජති. සක්කම කාරිතා පන සබ්බකාලං හොති, එවං යෙන යෙන බොධිසත්තානං තස තස යතා සියායං අධිපාය සමිජ්ඣිතං සමපජ්ජනීති, එව මෙතාය භාවාය බොධිස මහාරෙසු සබ්බ සමහාර භාවනා විරකාල භාවනා නිරන්තර භාව නා සක්කවච භාවනා වාති වතසොපි භාවනා පකාසිතාති වෙදි තබ්බා, තහු යසමා බොධිසත්තා වරිතං බොධි සමහාර බොධිවරියා අධ්‍යයානං පාරමිඥොති අජ්ජො එකංබන්ධෙසු මෙවනානං, යසොච පරතො විභාගෙන වන්ඛ මානානං දුන පාරමි ආදිනා වරිතන්හි ඉදං අවිසෙස වචනං තසමා සබ්බ බොධි සමහාරෙසු කොසල්ල ජාත නන්තං පාරමිඥො ඉධ සංවණ්ණන් තබ්බා, තා පරතො පකිණ්ණක කථායං සබ්බා කාරෙන සංවණ්ණයිසාම, ඉති භගවා අත්තතො බොධිසත්ත භුමියං වරිතං ආරම්භතො පසාය යාව පරියොසානා මහා බොධි (යා) පරිපාවන මෙවාති අවිසෙසතො දසෙසාතා ඉදුති තස පරමුක්කංස ගමනෙන අනිසස්සතො බොධිපරිපාවන භාවං දසෙසතුං ඉමසමිං හඤ්ඤපෙපකතිපයා පුබ්බවරියා විභාගතො විභා වෙනො අතිතකපෙපති ආදිමාහ, තස අතිතකප්පෙති ඉතොපු රිමෙ පුරිමහරෙවං * සබ්බසමිං අතික්කගෙන යථාචුත්ත පරිචේඡ් ඡද මහාකපෙප කපානං සතසහසාධිකෙසු වතුසු අසංවෙයෙසුති අජො, මජ්ඣිමනිකායෙ දුතාදි පටිපඨති, ආසිට්ඨිමාති මුච්චිකා ද, ගහෙචා අවන්තාති අජො, හවාහවෙති හවෙච අහවෙච, ඉති හවා හවකපන්ති එන්ති චුච්චිතාති යො හවාතිචුත්තා, ඉතිහවං හවතං විති වතෙතාති එන්සවපති විපත්ති චුච්චිතාති සසතු වෙඡ්ද පුඤ්ඤ පාපාති හවා හවාති අධිපෙපතාති ඉති හවාහව තෙතුවා හිකඛුතො තණ්හා උපජ්ජමානා උපජ්ජනීති එන්තන පණිත පණිත තරුති සප්පිතවතිතාදීති හෙසජ්ජනී හවා හවාති අධිපෙපතාති, සමපන්ති හවෙසු පණිතතරු පණිතතමා හවා (හවා)

* "පුරිමහරෙති" ම:

නිසි වදනක් එව, නග්‍රමා ඉධාපි සො එව අපො ටෙදිනගිබ්බා, බුදු කෙවෙව මහනෙතව හවයමිහති වුතතංගොති, ඉමිභිසස්පෙති ඉම යමිං හඳුකපෙප, පමන්තිස්සන්ති කථස්සියා, සුභොගාහි ටි ධම්මසේ නාපතිං සවණේ නියොපෙත්ති, පෙති මම සනාහිකෙ, මමභාසනො ති අපො, එවං හගවා ආයසමනො සාරිපුතතාසෙරසස සදෙව මනුස්සායම පටිසාය අනතනො පුබ්බවරියාය සවණේ උසාහං ජනෙත්වා ඉදුතිහං පුබ්බවරිතං හවග්ගර පටිච්ඡන්තං හසතලෙ ආමලකාචිය පච්චිකම් කරොගෙනා “යද අහං බුහාරඤ්ඤ”හි ආදිමාහ, තස්සදුති යයමිං කාලෙ, බුහාරඤ්ඤති මහාඅරඤ්ඤ, * මහනෙතවනෙති අපො, සුඤ්ඤති ජනවිචිතෙත විප්‍රිහානානානෙ ති විපිනතුතෙ කානනෙ, පදමයෙනාපි තස්සඅරඤ්ඤස ගගණවා වදිපෙති, සබ්බමෙතං කාරදිපං සත්ථායචුතං අකොගගෙත්වා ති අනුපට්ඨිත්වා, විගජාමිති දිබ්බ බුහවආනජ විහාරෙති සමුප්පාදිත සුබ විසෙසෙන ඉරියාපථ විහාරෙන සරිරදුකම් විච්චිද්දිත්වා විහරමි අනතභාවා පවනොමි, අකිත්තිනාම භාසයොති එවං නාමකො තාපසොහුත්වා යද අහං තස්මිං අරඤ්ඤ විහරමිති අපො සත්ථා තදු අනතනො අතිහති තාපසභාවං ධම්ම සෙනාපතිස්ස වදති, තත්ථාං ආනුපුබ්බිතථා:—

අතිතෙ තිර ඉමයමිං (යෙව) හඳුකපෙප බාරණසියං බුහමද තෙන නාමරුජිති රජ්ජං කාරෙතෙන බොධිසතො අසීතිකොටි විහවස්ස බුහමණ මහාසාලස්ස කුලෙ තිබ්බතති, අකිත්ති තිස්සනා මංකරිංසු, තස්සපදසාගමන කාලෙහතිති නිබ්බතා යසවති තිස්සා නාමං කරිංසු සො සොළසවස්ස කාලෙ තතකසිලං ගතත්වා සබ්බ සිපාති උග්ගහෙත්වා පටිත්ථ අගමාසී, අසස්ස මාතාපිතරෙ කාල මකාසු, ජොතෙසං (පෙනකිච්චාති කාරෙත්වා කභ්පය දිවසාති තතමෙන රතනාව ලොකනං ආසුතනක පුරිසෙති කාරියමානො එතතකා මග්ගිකං එතතකං පෙනතිකං එතතකං පිතා() මහතති සුභා සංචිග්ග † මානසො හුත්වා ඉදං ධනමෙව පඤ්ඤයති න ධන ස්ස සංචාරකා සඤ්ඤ ඉමිං ධනං පහායෙව ගතා, අහං පන තං ආදුයගමිස්සාමිති රජ්ජානං ආනුච්ඡිත්වා හෙරිං වරාපපසී ධනෙන අත්ථිකා අකිහතිපඤ්ඤිතස්සගෙනං ගච්ඡන්තුති, සොසතනාතා මහා දුතං පටිතොත්ථා ධනෙ අබ්බිමානෙ තිං මෙ ඉමාය ධන කිලාය අත්ථිකා ගණනිස්සන්තිති තිච්චසන මාරං විවරෙත්වා තිරඤ්ඤ සුච ඤ්ඤාදි හරිතෙ සාරගඛෙහ විවරාපෙත්වා ‡ දින්නං යෙවහ රන්තුති

* “මහාඅරඤ්ඤතිසං” ඉච්චිකමු. (“මත” ම: () “පෙනා”ම: † “භද්දො” ම: ‡ “විච්චිත්වා” ම:

ගෙහං පහාය ඤජති පරිච්චට්ඨාස පරිදෙවනනාසා ඛාරාණසිතො
 නිකඛමිත්වා නදිං උපකරිත්වා චෙතීණියොජනාති ගන්ත්වා පඤ්ඤා
 ඤා රමණීයෙ භුමිභාගෙ පණ්ණාසාලංගරිත්වා විසදී, යෙතපන
 මාරෙන තද නිකඛමිත්වා අභිඤ්ඤා ඛාරං නාමජානා, යෙන තිසෙ
 න (නදිං) ඔත්තොණා නං අභිඤ්ඤා නිජා නාමජානං, තස්ස පඤ්ඤා
 ජිත්භාවං පුත්තාබහුමනුස්සා ගාමනිගම රාජධානිවාසිතො තස්ස ඉ
 තෙහි ආකඤ්ඤාමාන යදයා අනුපබ්බජිංසු මනාපරිවායො අනොසි
 මහා(ව)ලාභ සකකාරො නිබ්බන්තී, දුද්ධුපාදෙවිය අනොසි, අච
 මහාසභොතො අයං ලාභසකකාරො මහා, පරිවායොපි මහකොතො,
 කායවිවේක මහතමපි ඉධනලහති මයා එකාකිනා විහරිතුං වච්චතී
 තිවිනොත්තං පරමපටි ව්භවාවනො විවේකනිනනාය කස්සපි අජ
 නාපෙත්වා † එකකොච නිකඛමිත්වා අනුපබ්බජිංසු දමිලරසිං පත්වා
 කාරපච්චට්ඨනසමිපෙ උග්ගානෙ විහරතො කොතාහිඤ්ඤායො නිබ්බ
 තොසි. තත්තාපිස්ස මහාලාභසකකාරො උපපජ්ජි, සොතංජඉ ව්භවතො
 ජඛෙධිත්වා ආකාසෙතගන්ත්වා කාරදිපෙඛරි, තදනාදිපො අහි
 දිපොනාම, සොතස් මහතං කාරරුකඛං උපතිස්සාය පණ්ණා
 සාලං මාපෙත්වා වාසා කපෙපසි, අපටි ව්භවායපන කපටි අගන්ත්වා
 තස්සරුකඛස්ස එලකාලෙ එලාති (බාදනො) එලෙ අසති පහතා
 ති උදකසිත්තාති බාදනො කොතසමාපනති විතීනාමෙහි, ත
 ස්සපිලනෙජෙන සකකාය පණ්ණාසාල සිලාසනං උග්ගාකාරං
 දස්සෙසි. සකකො(ව) කොනුබොමං ඉමිමහාසානා වාවෙතුකාමො
 ති? ආචරෙත්තො පණ්ණිතං දිස්වාකිමිත්තං නුබො අයං ධාපස්සා
 එවං දුකකරමාවරති? සකකතං නුබො පසොති උදහු අස්සං?
 විමං සියාමිත්තාහි, අයං පුට්ඨසුඛ කායවට්ඨිමනො සමාවාරො ජීවි
 තෙ තීරපෙකො උදකසිත්තාති කාරපහතාතිබාදති, සවේසකක
 තං පසොති අතනො සිත්තාති කාරපහතාති මස්සං දස්සති
 නොවෙනදස්සතිති බ්‍රාහ්මනවණ්ණන තපස සන්තිතං අගමාසි.
 බොධිසභොතො (පී) කාරපහතාති සෙදෙත්වා සිතලිභුතාති බාදිස්සා
 මිති පණ්ණාසාල ඛාරෙ නිසීදී, අචස්සපුරතො සකකො බ්‍රාහ්මණ
 රුපෙන භිකඛාය අඤ්ඤා හුත්වා අසාසි, මහාසභොතො නං දිස්වා
 ලාභාවතමෙ සුලඛං, වතමෙ මිරස්සංචතමෙ යාවකො දිසොති සො
 මකස්සපහතො හුත්වා අජ්ජ (මම) මනොරථං මහතං පාපෙත්වා
 දුතං දස්සාමිති පකකභාජනෙනෙව ආදාය ගන්ත්වා දුතපා
 රමිං ආචරෙත්තො අතනො අසෙසෙත්වා ව තස්සභිකඛා භාජ

† “අනාරොවෙත්වා” ම:

නෙපතබ්බි, සනෙකානං ගහෙත්වා ථොකං ගන්තීයා අහතරධාසී
 මහාසතෙතාපි තසසදාමා පුතපරියෙට්ඨිං අනාපජ්ජිනී නෙතෙවුපි
 භිජුබෙත විනිනාමෙසී, දුතියදිවසෙපන කාරපනතානි පච්ඡානී
 යොදකඛිණෙය්‍යං අලහි අජ්ඣු (බො) කථනානි පණණසාලාවා
 රෙ තිසිදි, සකෙකා (පි) තථෙව ආගමී, මහාසතෙතාපුතපි තථෙ
 වදන්තා විනිනාමෙසී. තතියදිවසෙව තථෙවදන්තා අහොවත මෙලා
 භාබහුචත මෙ පුඤ්ඤං පසවාමී සවාහං දකඛිණෙය්‍යං ලහෙය්‍යං
 එඨමෙමං මාසමපි චෙමාසමපි දුතංදදෙය්‍යනනි විගෙතසී, නිජු පී
 දිවසෙපු ගෙනදුතෙන න ලාභසකකාර සිලොකං තචකතවතනී
 සමපනතී. තසකකසමපනතීං නබුහම සමපනතීං නසාවක බොධිං
 තපචෙවකබොධීං පසෙමී, අපිච ඉදංමෙ දුතං සබබඤ්ඤුත ඤ්ඤා
 සස පඨවයො ගොතුතියථාගිකාරං විතතංශපෙසී, තෙනවුතතං—

තද මං තපනෙජන සතතනෙතා භිදිවාහිතු,
 ධාරෙතොතා බ්‍රාහ්මණවණණං භික්ඛායමං උපාගාමී. 4

පවනාආභතං පණණං අනෙලංව අලොකිකං,
 මමමාරෙසීතං දිස්වා සකවාහෙන ආකිරිං. 5

තසස දාමාසතං පණණං නිකකුජ්ජිකාන භාජනං,
 පුනෙසනං ජනිකාන පාවිසිං පණණසාලකං. 6

දුතියමපිදිවසං තතියං උපගංඡි මමනනිකං,
 අකමපිතො අනොලගො එවමෙව මදසතං. 7

න මෙ තපචවයා අජචි සරිරසම්. විචණ්ණීයං,
 පිනිජුබෙත රතියා විනිනාමෙමිතං දිවං. 8

යදි මාසමපි චෙමාසා දකඛිණෙය්‍යං වරංලහෙ,
 අකමපිතො අනොලිතො දදෙය්‍යං දුතමුගතමං. 9

තතසසදුතං දදමානො යසා ලාභංව පඨසිං,
 සබබඤ්ඤාතං පතයානො තානි කමමානි ආවරිනති. 10

තස නදති යද අහං අකීතනිනාමනො තාපසොහුත්වා තයමිං
 දීපෙ කාරාරඤ්ඤා විතරාමි, නද මන්ති මම, තපනෙජනානි සීල
 පාරමිතානුභාවෙන, සීලංනි දුඤ්ඤාන සංක්ඛිලෙසසා තපනතො,
 තපොති වුවවති, නෙකඛිණවිජය පාරමිතානුභාවෙනවා, තාපිති
 තණනාසංක්ඛිලෙසසා කොසජ්ජසාව තපනතො තපොති වුවවති,

උක්කංසගතා වතා බොධිසත්තස්ස ඉමයමං අත්තභාවෙති, බන්ධි සංචරස්සචාපි පරමුක්කං සගමනනො බන්ධිපාරමිතානු භාවෙනා තිච්චත්තං ච චතෙව, බන්ධිපරමං තපො"නිඝිට්ඨතං. සන්තන්තිති යථාට්ඨතන ගුණානුභාව ජනිතෙනධම්මතාසිඛෙන පණ්ඩුකඝිල සි ලාසනස්ස උණ්ණාකාමරණ සන්තාපිතො, නිදිවාභිභුති දෙවලොකා ධිපති සනෙකාති අප්පා, පණ්ණසාලාය සම්පෙ ගතිතච්චි කාරපණ්ණං පණ්ණසාලාය අරුණ්ණමර්කි ගතතො පමනා ආගතන්ති ට්ඨතං, අනෙලව අලොනිකන්ති දෙය්‍ය ධම්මස්ස අනුලාරභාවෙපි අර්කිකාසය සමපගායීයා දුතස්ස මනාජුතිකභාවං දසෙය්‍යං ට්ඨතං මචචාමරති මය්‍යං පණ්ණසාලාය මාරෙ, සකඛාගෙනආකිට්ඨන්ති ඉමිතා අත්තනො කිචි (පි) අසෙසෙකා දිග්ගභාවං දසෙය්‍යති, පු චනසංචරිත්ථානාති එක දිවසං මික්ඛත්තං සාසෙසනා තසලො බාති විතෙත්තා දුත පීතියා නිතො විසමුත්තං තස්මිං දිවසෙ පුත ආහාර පරයෙසීං අකත්තා, අකම්පිණොති සුදුර මික්ඛමි තතො මච්චරියෙන අවලිතො දුතජ්ඣාසයතො චලන මත්තමපි අකාරි තො, අනොලග්ගොති ලොභ වසෙන ඊසකමපි අලයො, තති සම්පිති පිසඤ්ඤා දුතියමපිති ඉමං සමපිණ්ණිති, එවමෙවමදසග නති යථා පස්මං එව මෙවං දුතියමපි තතියමපි අද්දිං අහං, නමෙ ගජපච්චයාති යථාට්ඨත මෙවසං පාකටං කරෙති, තස්ස තස්ස චිවයාති දුතපච්චයා තිසුදිවසෙසු ජිත්තාහාරතාය සරිරස්මිං යෙන වෙවණ්ණියෙනභවිතඛං තමපි මෙසරිරස්මිං විවණ්ණියං දුත පච්ච යා යෙවනත්ති, කසමා? දුත විසයෙන පීති සුබෙන දුතවිසයාය එවච රතියා විතීතා මෙමි, තං දිවගාති තං සකලං ති මත්ත දිවසං විතීතා මෙමි, න කෙවලවතීණි එව දිවසාති අථවො මාස මිමාස ම තතමපි කාලං එව මෙව දුතං පහොමිති දසෙය්‍යං යදි මාසමපිති ආදිට්ඨතං, අනොලිණොති අලිත විතො දුතෙ අසං කුචිතක වි තොති අප්පා, කස්සාති බ්‍රාහ්මණරූපෙන ආගතස්ස සත්තස්ස, ය සන්ති කිත්තිං, පරිවාර සමපගායීවා, ලාභවාති දෙවමනුසෙසු ව කතවන්ති ආදිභාවෙන ලබ්ඛිං ලාභං වා නපජ්ඣි, අථවො සබ්බ ඤ්ඤානං සමමා සමෙධාධිං පන්ථසානො ආකංඛමානො ආති තිසුදි වසෙසු අනෙකවාරං උපනතාති දුත මයාති පුණ්ණකම්මාති දුත ස්සවා පරිවාර භුතාති කාය සුවරිතාදී නි පුණ්ණ කම්මාති, ආමජං අකාසිනති, ඉති භගවා තස්මිං අත්තභාවෙ අත්තනො සුදුග්ගරං පු ඤ්ඤවරිත මග්ගමෙව ඉධි චෙරස්ස පකාභසසී, ජිත්තදෙසනා යමප තචතුසා දිවසෙ සකකස්සඋපසංකම්ච්චා බොධිසත්තස්ස අර්කික

ස ජානනං චිරෙන උපනිමිග්ගතා බොධිසත්තස්ස චර සමපට්ඨත්ත සිසෙත ධම්මදෙසනා දෙය්‍ය දුග්ගතිනෙය්‍යානං පුත්තසක්කස්ස ආනාගමනස්සච ආකංඛමානතාච පකාසිතා චූතනං හෙනං:—

- 38 අභිනග්ගිං දිසවාන සමපනනං සකෙකාභූත පනිබ්බවී,
කිමඤ්චිං මහාබුහෙම ඵකොස මමසි සම්මතී.
- 39 දුකෙඛාපුත්තඛතවො නාම සරීරස්සච හෙදනං,
සලෙමාහ මරණං දුක්ඛං තසමිං සමමාමි වාසව.
- 40 එතස්මිං තෙසු ලපිතෙ පනීරුපෙසු භාසිතෙ,
චරංකස්සප තෙදමමි යංකිංචි මනසි වජ්ජසී.
- 41 චරං වෙමෙ අදෙසකක සබ්බභූතාන මිඤ්ඤරී,
යෙනපුත්තෙච දුරෙච ධන ධස්සෙමපි ශාතිව;
ලඛානරා නතපෙතභී ජොලොභොනමසි වසෙ.
- 42 එතස්මිං—පෙ—මනසි වජ්ජසී, චරංවෙමෙ—පෙ—
- 43 බෙතනං වජ්ජං තීරස්සෙච ගවාස්සං දුසපොර්ඝං,
යෙන ජාතෙ නජ්ජන්ති සොදෙසො නමසි වසෙ.
- 44 එතස්මිං—පෙ—මනසි වජ්ජසී, චරංවෙමෙ—පෙ—
- 45 බාලං නපයො නසුඤ්ඤ නච බාලෙන සංවසෙ,
බාලෙන අලොප සලොපං නකරෙතච රොචයෙ.
- 46 කීනභූතෙ අකරං බාලො? වදකස්සප කාරණං,
කෙන කස්සප බාලස්ස දස්සනංනාහි කංඛසී?
- 47 අනගං නගති දුමෙමධො අධුරාගං නිසුජතී,
දුතනගො සෙය්‍යසොභොති සමමාචුචෙනොපකුප්පතී;
මිතයංසො නජානාති සාධුතස්ස අදස්සනං.
- 48 එතස්මිං—පෙ—මනසි වජ්ජසී, චරංවෙමෙ—පෙ—
- 49 ධීරංපසෙසු සුඤ්ඤ ධීරං ධීරෙන සහ සංවසෙ,
ධීරෙන (අ)ලොප සලොපං තං කරෙතංච රොචයෙ.
- 50 කීනභූතෙ අකරං ධීරො වද කස්සප! කාරණං,
කෙන කස්සප! ධීරස්ස දස්සනං අභිකං ඛසී?
- 51 නගං නගති මෙධාවී අධුරාගං නසුජතී,
සුත්තො සෙය්‍යසො හොති සමමාචුචෙනො න කුප්පතී.
මිතයං යො පජානාති සාධුතෙන සමාගමො.
- 52 එතස්මිං—පෙ—මනසි වජ්ජසී, චරංවෙමෙ—පෙ—

53 තතොරතො විවසානෙ සුරියුග්ග මනංපති. *
දිඤ්ඤා භතඤ්ඤා පානුභවෙය්ගං සිලවතොනානු කම්පකා.

54 දදතොමෙ නබ්බෙඨ දානානානු තපෙය්ගං,
දදං චිතතං පසාදෙය්ගං එතං සකක! වරං වරෙ.

—පෙ—මනසිච්ඡයි, වරං වෙ—පෙ—නමිංපුන උපෙය්ගායි එතං සකක!
වරං වරෙ.

55 බහුභිවත වරියාති නරාව අථ නාරියො,
දසුනං අභිකා බහාති භිනනුමෙ දසුනෙ භයං?

56 තං තාදිසං දෙව වණ්ණිං සබ්බකාම සම්භිතං,
දිඤ්ඤානං † පමඤ්ජය්ගං එතං තෙදසුනෙ භයනති.

අථ සකෙකා සාධුභතෙත! නතෙ ඉතො පසාය සනාතිකං ආග
මිසාමිති තං අභිවාදෙත්වා පකකාමි, මහාසතො යාවච්චං ත
නෙව චසනො ආයුපරියොසානෙ බුච්ඡලොකෙ තිඤ්ඤාති, අනු
රුඛිනෙරො තද සකෙකා අකොසි, ලොකනාමො අභිතාපිපඤ්ඤ
තො, තය්ග මහාභිතිකබමන සදිස නිකම්භනතා නිකම්භ පාරමි
සුච්ඡුඛ සීලාචාරතාය සීලපාරමි කාමචිතකාදිතං සුච්ඡුඛවති
තනො විරියපාරමි බහාතිසංවරසා පරමුක්කා ස ගමනතො බහාති
පාරමි පටිඤ්ඤානුරුපං පටිපනතියා සච්චපාරමි සත්ඤ්ඤා අවලසමා
දානාසිසානෙන අධිසානපාරමි සබ්බසතෙතසු භිතජ්ඣාසයෙන මෙ
තනාපාරමි සතනසාධාර කත විපකාරෙසු මජ්ඣන්ත භාවසනති
යා උපෙකධාපාරමිතාසං උපකාරානුපකාරෙ ධම්මෙජ්ජනිකා අනුප
කාරෙ ධම්මෙචපතාය උපකාර ධම්මෙසු පවත්තාපන පුරෙවරා සහ
ජාතාව උපායකොසලලභා අභි උච්චන්ති සාධනිව පඤ්ඤා
පාරමිති ඉමාපි පාරමියො ලභනතිදානජ්ඣා සයසුපත අභි උලාර
භාවෙන දාන මුඛෙන දෙසනා පවභනාති, තසො සබ්බථ සාධික,
මහාකරුණා මෙපි පුඤ්ඤා ඤාණ සමාරා නායසුචරිතාදිති තිණ්
බොධිසතන වරිතාති සච්චාදිසානාදිති වධකාරි අධිසානාති උසා
හාදයො වතසො බුඛිභුමියො, සධාදයො පච්ච භොබොධි (පරි)
පාවනියාධම්මො අලොභජ්ඣාසයාදයො ඡබොධිසතනානං අජ්ඣාසය,
“තිණ්ණො තාරෙසාමි”ති ආදයො සුගත පටිඤ්ඤා ධම්මා “අපි ජ්ජ
සායං ධම්මො තායං ධම්මො මහිච්ඡසා”ති ආදයො අභිමතාපුරිස
විතකතා නවයොතිසො මනසිකාර මුලකාධම්මො, දානජ්ඣාසයා
දයො දසමතාපුරිසජ්ඣාසයා, දානසීලාදයො දසපුඤ්ඤාතිරියා වජ්ජු
නීති එවමාදයො (සෙ) අනෙකාන අනෙක සහසාසුභෙදා බොධි

* “සුරියසුග්ගමනං” ම: † “තපො” ම:

සමහර සුතා මනාබොධි සත්තගුණා හෙ සඤ්ඤපී (X) රුචාරභං ඉධ නිබ්බරෙත්වා වතනාබ්බා, අපිච්චෙස මහනතං භොගකඛං මහනතං ච සුනි පරිච්චං පහාය මහාභිනිකමන () සදිසං ගෙහනො නිකමනං නිකමිත්තා පබ්බජ්ඣසා බහුජන සමමභසා සතො පර මපිච්ච භාවෙත කුලෙසු ගණෙසුච අලභනා, අච්චතා මෙච්චා භසකකාර සිලොකජ් ගුච්ඡා, පච්චෙකා භිරතී, කායජ්චිත තීරපෙ කො පරිච්චාගො, අනාභාරෙසාවසනො දිවසතතයමපි දුකපිනියා පරිච්චසා නිබ්බිකාර සරිරයාපනං, මාසඛ මාස විමාස මතනමපි කාලං යාවකෙසති ආහාරං තචෙච්චදා දුකගතෙනෙච ජිනිසුඛෙන සරිරං යාපෙසාමිති පරිච්චාගෙ අනොලිනච්චනි සාධකොඋලාගෙ දුකජ්ඣාසයො, දුකං දුකා පුන ආහාරපරියෙසියා අකරණ හෙතු භුතා පරම සලලෙඛ චුතතීති එවමාදයො මහා සත්තසා ගුණානු භාවා වෙදිතඛා, තෙනෙනං වුච්චතී:—

- 57 එවං අච්චරියං හෙනෙ අබිභුතාව මගෙසීනො, මහා කාරුණිකා ධිරා සබ්බ ලොකෙක බන්ධවා.
- 58 අවිනෙතයානු භාවාව සදු සබ්බම ගොචරා, බොධිසත්තා මහාසත්තා සුචි සලලෙඛ වුතතීනො.
- 59 මහා වාත සමුදානො විවිමාලො මහොදඛි, අසීලංසෙසය වෙලනතං බොධි සත්තා නධම්මකං.
- 60 ලොකෙ සංජන වඛාපි නතෙ භාවිත භාවිනො, ලිච්චහරි ලොක ධම්මෙති තොයෙන පදුමං යථා.
- 61 යෙසං වෙ අනනති තොහො නිභියති යථා යථා, සතෙතසු කරුණා යෙනහො වඛිතෙච තථා තථා.
- 62 යථා විතතං වසෙ හොති නච විතත වසානුගා, තථා කම්මං වසෙ හොති නච කම්ම වසානුගා.
- 63 දොසෙති නාහි භුයහති සමුග්ගාතෙනහි වාතතො, චරහතා බොධි පරියෙසී පුරිසා ජාතියා බුධා.
- 69 තෙසුචිතත පසාදෙපි දුක්ඛතො පරිමොචයෙ, පගෙචානුකිරියා † නොසං ධම්මසා අනුධම්මතොති.

රජමන්ථ දීපනියා වදිසාපිටක සංවර්ණනාස

I. අනිතීති පණ්ඩිතවරිය වර්ණනා නිධිතා.

(X) “මුනිඤ්ඤන භගවතා පන සඤ්ඤපතො පුරිතා, බුඬෙන භග වතා පන විසෙසතො පුරිතා” ඉච්චධිකමත්‍ර මරමම පොඤ්ඤ, විච කඛණෙහි විචාරණීය මීදං. () තෙකමම: ම: † ක්‍රියා

දුතියස්මිං පුනාපරගති පුන අපරං නකෙවලීථිදං අකිත්ති
 වරියමෙව, අපවො පුනඅපරං අපරං සංඛවරියමිපි පවකඛියං
 සුඤ්ඤානි අබිප්පායො, ඉතොපරෙසුපි එසෙවනසො, සංඛවග
 සොති සංඛනාමො, මහාසමුද්දං ගාමිකමොති සුචණ්ණභුදිං
 ගනන්තොනාචාය (මහාසමුද්දං නර්භුකාමො, උපංච්ඡාමිපි - නගති
 තමමලිතති පට්ටනං උද්දියංගච්ඡාමි, සයමිභුඤ්ඤානෙත පව්චෙක
 බොධිසා අබිගතතතා සයමෙවභුතන්ති සසඤ්ඤං, කිලෙසමාරාදිසු
 කෙනති නපරාජිතගති අපරාජිතං, නිඤ්ඤාමාරාතං මසකං
 මද්දිත්තාව හිතන්තිඅසො, නතතාසකඛිනභුමියා ටි සමුඝගතා
 පෙන සත්තභතාය සකඛරවාලිකාතිවිතතතා ඛරාය කනවලාය
 භුදියා, තන්ති තංපච්චෙකබුඩං, ඉ මසන්ති ලෙංඉදුති වකමා
 තං, ඉදංචෙවගතන්ති ආදිකං අපරං, විවිග්ගාසිනති තද සංඛබ්බානම
 ඤ්ඤානො විග්ගෙසිනති සත්තං වදති, තත්තං ආනුසුඛිකථා.

අතිතෙබාරාණසි මොලිනාම අගොසි, මොලිනගරෙ බුච්ච
 දඤ්ඤා රජ්ජංකාරෙතෙන බොධිසතොසා සංඛොනාම බ්‍රාහ්මණො
 හුත්වා අදේච්ඡා මහධිතොවභුසු නගරවාලෙසු නගරමජෙඤ්ඤි අතත
 නො නිවෙසනවාලෙති ඡසු යානෙසු (ඡ)දා සාලායොකාරොදා
 දෙවසිකං ඡසනසහසානි විසුජෙස්සෙතො කපතඛිකාදිතං මහා
 දුතං පවතොසි සො විතොසි අහං ගෙහෙධිතෙ ඛිණ්ණදුතං
 දුතංනසකඛියසාමි අපරිකඛිණ්ණෙසෙවධිතෙ නාචාය සුචණ්ණභුදිංග
 නතො ධනං ආහරියාමිති, නාචංහණ්ණසු පුරාපෙත්වා පුතාදරං
 ආමතොත්තා යාචාහං දාගච්චියාමි තාචමෙදුතං අනුපච්චිඤ්ඤා
 පවතොයපාතිවත්වා දුසකමුකරපරිච්චිතො උචාහනං ආරාධන
 ඡතොන ධාරියමානෙන පට්ටන ගාමානිමුබො පායාසි, තස්මිංච
 ඤ්ණ ගඤ්ඤාදනෙ (එකො) පච්චෙකබුඩො සත්තාහංතිරොධි සමා
 පන්තිං සමාපජ්ජියා තිරොධි සමාපන්තිතො උචායලොකං චිලො
 ඡකතොතො තංඛනාහරණ්ණං ගච්ඡන්තංදිසවා මහ පුරිසොධනං
 ආහරිතුංගච්චිති ගච්චියතිනුබො අසුමහාසමුද්දෙ අගතරායො
 නොති ආචජෙත්වා ගච්චියතිඤ්ඤා එසමංදිසවා ඡයංච උපා
 හනංච මයහදත්වා උපාහන දුනතිස්සජෙත සමුද්දෙතින්තාය
 නාචාය පතිසංලභියති කරියාමියං අනුගහනති ආකාසෙන
 ගතත්වා තඤ්ඤාපිදුරෙ මහරිච්චා මජ්ඣන්තික සමයෙ වණ්ණාවාහ,
 කපෙ අභාරසකති සදිසං උණ්හවාචකා මද්දිගොතො තස්ස අභිමු
 ඛං ආගඤ්චි සොතංදිසවාච හිසිභුසො පුඤ්ඤාබෙහතං මෙ ආගතං
 අජ්ජමයා එසඛිජං රොපෙත්වා වට්ටනිතිං විතොසි, තෙනවුතො
 තමගංපටි පච්චෙදිසවාඉමමඤ්චිං විචිත්තසිනති” ආදි, තඤ්ඤදං
 බොතානති ආදි විතතිතාඤ්ඤාදියෙනා බෙණිං භවි බිත්තංඛිජං ම
 භපදලොච කරණෙන තායතිති බෙහතං පුබ්බණ්ණ පරණ්ණවර්ථ
 යි

හනභූමි, ඉධිපන බෙහෙවියා රිඛිපන, අගනදකඛිචේ සොපවේච
 කුචුචෙ, තෙතෙවාහ “පුඤ්ඤකාමසුච්ඡන්දනො”ති, මහාගමනාති
 විපුල ඵලාගමිං, සසුසමපනාති දයකනති අයො. ඛිජංනරොපෙති
 ති ඛිජංනවපනාති, බෙහෙවියා රිඛිපනාති බෙහෙවියෙසුපි උභතමිං සි
 ලාදි දුණ්ඤ්ඤපනාති විසෙසතො අරියසාවතා බෙහෙවියො තතො
 පි අගනභූතො පවේචකුචුචෙ බෙහෙවියො රිඛිපනාති සසුසා
 රං, යදිනකරොමි භි සමිච්චො, ඉදං වුභාංගොති-ඉදමිදිසං අනු
 භාරං පුඤ්ඤකොච්චතං ලභිතො තත පුඤ්ඤ සකාරං යදිනකරොමි
 පුඤ්ඤන අච්චිතොනාමාහං නනවෙසනාති, යථා අච්චිතොති ආදිනං
 මහනංගාථානා අයංසංබෙවෙසො, යථානාම යො කොච්චිඤ්ඤ
 මුඛාසිකාරෙ ස්විතො ලංඡනධරො අමච්චිපුරිසො සෙනාපතිවා සො
 අහොගා පුරෙ ජනෙ ඛිජිඛාව බලකායාදිපුරිඤ්ඤ යථානුසිභිං න
 පටිපජ්ජති නතෙසා ධාන ධානං දෙතිනං තං කාතඛං වහනංපරි
 තාපනති සො මුඛතො පරිභාසො, මුඛාසිකාරලඛි විභවතො පරිධං
 සති ඵවමම අහමි පුඤ්ඤකම්මසුරතො ලඛිති පුඤ්ඤඵල ස ඛා
 හං පුඤ්ඤකාමො දකඛිනාය විපුල ඵලභාවාදරණෙන උපුලං දිසවා
 හං දකඛිණං උළාරං දකඛිණෙයං ලභිතො තසුසදානං යදි නදදමි,
 පුඤ්ඤතො ආයතිං පුඤ්ඤඵලතොව පරධංසාමි, තසුසාමුධමියාපුඤ්ඤං
 කාතඛමෙවාති ඵවමපනවිභෙතො මහාපුරිසො දුරතොව උපාහ
 නා මරොතිනා වෙගෙන උපසංකමිතො වඤ්ඤා හතෙත! මයං
 අනුග්ගහසාය ඉමිං රුකඛිමුලං උපග ව්ච්චාතිවසා තසුමං රුකඛි
 මුලං උපසංකමිතො තතවාචකං උසාපෙහො උග්ගරාසංගං සඤ්ඤ
 පෙතො පවේචකුචුචෙ තත නිසිතො දඤ්ඤා වාසිත පරිසාසි
 තෙන උදකොන තසුසාදෙ ඛොච්චො ගඤ්ඤෙතො මනෙඛිතො
 අගනතො උපාහනා ඛොච්චො පුඤ්ඤො ගඤ්ඤෙතො මනෙඛිතො
 තසුස පාදෙපටි මුච්චො, හතො මා) උපාහනා ආරාග්ගඉමං ජනතං
 මසකෙකඛා ග ව්ච්චාති ජනතොපාහනං අදාසි. සොපිය අනුග්ග
 හසාය තං ගහෙ නොපසාදං සංවසිතනො පසුනතො භව වෙහාසං
 උපවතිතො ගඤ්ඤොදනං අගමාසි, තෙන වුචතො.—

ඵවාහං විග්ගාසිතො මරොතිතො උපාහනා,
 තසුස පාදති වඤ්ඤො අදාසිං ජනතො පාහනං. 18.

මොඛිසතො තං දිසවා අනිච්ච පසනන විභෙතො පට්ඨනං හන්
 තො නාවං අභිරුචි. අඵසං, මහාසමුද්ධං පට්ඨනං තසුස* සතතමේ දිව
 සෙ නාවා විවරමදාසි. උදකා උසුච්චො නාසකඛිංසු. මහාපතො
 මරණභයභිතො අතතො දෙවතා නම සසිතො මහා විරවං. වරචි
 මොඛිසතො ඵකං උපට්ඨාකං ගහෙතො සකල පරිරං තෙලෙන
 මනෙඛිතො සපට්ඨාසභිං සකකර වුච්චොති යාවදසං බාදිතො තමපි

*“තරනතසු” — ම:

බාදුපෙහි තෙන සඳී. කුපකයසි මසකං ආරායන ඉමාය දිසා. අමහාතං නගරනාහි දිසං වවසා පෙනා මච්ඡකච්ඡප පරිපකතො ආනාතං සව්වාධිසානෙන පමොවෙගො තෙන සඳී. උසභ මහන සානං අතිකකච්ඡා පතිච්ඡා සමුද්දං තරිතුං ආරති. මහාජනො පන තපෙව විතාසං පාපුණි, තස්ස තරණයෙසව සභන දිවසාගතා, සො තස්මිංපි කාලෙ ලොනොදකෙන මුඛං විසඛාලෙච්ඡා උපොසථි නො අභොසිඵව. තදුපන ඊදිසානං පුරිස විසෙසානං රකඛනායා ය වතුතිලොකපාලෙහි ධවිතමතිමෙබ්ලානාම දෙවධිතා අත්තො ඉසුරියෙන සත්තාහං පමඡ්ඡන්තො සතං මෙ දිවසෙ නං දිසවා සවා යං ඉධ අමරියා* අතිවියගාරයා අභවිසුන්ති, හි සංවිග්ග තදයා සුචරාණාපාතිසාදිඛ භොජනස්ස පුරෙඤා වෙගෙනා ගන්තො බ්‍රාහ්මණ! ඉදං දිඛඛ භොජනං භුංජාති ආහ. ජසාතං ඔලොකෙඤා තාහං භුංජමි, උපොසථිකොමිතිති පටිකඛිපිත්වා තංපුච්ඡනෙතො—

70 යංත්වං සුඛෙතාහි සමෙකඛසෙ මං භුංජස්සුභතනංඉතිමංවදෙසී, පුච්ඡාමිතං තාරි මහානුභාවෙ දෙවිනුසිත්වං උදමානුසී, ති-ආහ, සාතස්ස පටිච්චනං දෙගාහි:—

71 දෙවී අහං සංඛ! මහානුභවා ඉධාගතා සාගර වාරිමජේකි, අනුකම්පිකා නොව පදුඝ විතතා තවෙව අත්තාය ඉධාගතාසමි.

72 ඉධනතපානං සයනාසනංව යානාති තානාව විධාති සංඛ!, සබ්බස්සත්තාහං පටිපාදකමති යංකිඤ්චතුස්සං මහසාහිපජ්චිතනාහි.

ඉමා ගාථා අහාසී, තං සුත්වා මහාසතෙනා අයං දෙවධිතා සමුද්දපිසෙ මස්සං ඉදං විදංව දමමිති වදති යංවෙසා මස්සං දෙනි තමපි මම පුඤ්ඤනෙව තං පන පුඤ්ඤං අයං දෙවධිතා ජානාති නුඛො උදුනු න ජානාති පුච්ඡස්සාමි තාවනනාහි විනෙතන්වා පුච්ඡගෙතො (ඉමං ගාථ මාහ)—

73 යංකිවිසිඝ්ඵ හුතව මස්සං සබ්බස්සනො ඉස්සරාත්වං සුගතෙන!, සුඤ්ඤාණි සුඛිභුරුච්චිලග්ගමජේකි කිස්ස මෙකමෙස්ස අයං විපාකොති.

තස්ස සිඝ්ඵනාහි දුතවමෙසුන යජ්ඣං හුතනාහි ආහුතනපාහුත තච්ඡෙත දිග්ගං සබ්බස්සනො ඉස්සරාත්වනාහි අමහාතං පුඤ්ඤකම්මස්ස සබ්බස්සන්තං ඉස්සරා අයං ඉමස්ස විපාකො අයං ඉමස්සාහි ජාතිභුං සමජා සුඤ්ඤාණිති සුඤ්ඤ ජසනෙ සුඛිභුරුහි සුඤ්ඤෙහි භමුකෙහි උරුහිව සමභ්‍රාගතෙ විලග්ග මජේකිති විලග්ග තනු මජේකි කිස්සමෙහි මයා භතකමෙමසු කතර කච්ඡස්ස අයං විපාකො යෙනාහං අපභගිසෙ මහාසමුද්දෙ අජ්ජනිසිං ලභාමිති, තං සුත්වා දෙවධිතා අයං බ්‍රාහ්මණො යං අත්තානා කුසලකමං කතුං තං (කදමො) කජානාහි මං පුච්ඡති ගපෙස්සාමිස්ස නනති,

* ‘මරියාති... ගවිසුගාහි ම:’

තාවාතිරුවන් දිව්‍ය පව්‍යුක්ත බුද්ධිය ඡන්ද්‍ර සාහන දනපුත්‍රයා
වෙච්ඡාසා කාරණයාති කපේගාමි—

74 කවෙමි—පෙ බ්‍රාහ්මණ! උණට්ටපාදං තං ත කීලනා,
පට්පාදසීසංඛි උපාහනාති සාදකඛණං කාමදුභාතවජ්ජාති.

ගාඵමාහ, තස් එ. ට. භික්ඛුයාති පට්ටකබුද්ධිං සංඛායාහ. උණ
ට්ට පාදනාති උණාවාලුකාස සට්ටපාදං විබාසිත පාදනාති අනො,
පට්පාදසීති පට්පාදෙසී යොජ්. කාමදුභාති සබ්බකාම දුභිකා,
තංසුත්වා මහාසකො ඵචරුපෙපි නාම අපනිට්ඨ මහා සමුඥෙ
මයාදිනතං ඡන්ද්‍රසාහන දනං මම සංඛකාමදදං (ජනං) අහො පු
දිභහනාති භුඪි විජොගා—

75 සා හොභුතාවා ඵලකුපපහනා අනවස්සනා ඵරකවාන සුභා.

අඤ්ඤාසායානසා නහෙසභුමි අරොච්චමං මොලිතිං පාපයස්සුති.

ගාඵමාහ, තස් ඵලකුපපහනාති මහානාවතාස බහුති ඵලකො
ති උපෙනා උදකපපවෙසනා භාවෙන අනවස්සනා. සමමා ගහෙන්
වා ගච්ඡන්ත වාතෙන ඵරකවානසුභා. දෙවිසිතා තසා චචනං
සුත්වා භුඪිසභා දිසතො අඪ උසහං විජාරතො චතුරසහං ගමි
රතො විසති යසීකං සංඛරතනමයං නාටං මාපෙන්වා කුපසීයා
රිතනසුභනාති ඉඤ්චල රජන සුචණ්ණ මයාති නිමුච්ඡත්වා ස
භනතො රතනානං පුරෙන්වා බ්‍රාහ්මණං ආලිංගිත්වා නාවං ආ
රොපෙසී. උපසීකං පහසා න ඔලොකෙසී. බ්‍රාහ්මණො අත්තනා
කතකලාසාණතො තසා පතීං අදසී සො අනුමොදි අඵ දෙව
සීතා තමපි ආලිංගිත්වා නාවාස පතිභාපෙන්වා තං නාටං මොලි
ති නගරං තෙන්වා බ්‍රාහ්මණසා සරෙ ධනං පතිභාපෙන්වා අතා
තො වසනභාතමෙව අගමාසී. තෙනාහ භගවා—

76 සාභුඪි විතතා සුමනා පතීතා නාවංසුචිතං අභිතිමමතිත්වා,
ආදය සංඛං පුරිසෙන සභිං උපානසීතගරං සාධුරමමනාති.

මහාපුරිසසාති විතත සමපතීයා පලේචක බුද්ධියා තිරොධි
තො වුඪිත භාවෙන සහනවෙනනාසු ආදි වෙනතා දිඪිධම්ම වෙද
නියා අති උලාරඵලාව ජනා ඉදමපි තසාදනසා සුපසමන* ඵල
තභි දඪිඛං අපරිමාන ඵලං හි තං දනං මොඛිසමාරභුතං. තෙ
න වුඪතං—

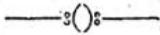
තෙන වාහං සතගුණතො සුබ්‍රමාලොසුබ්බිතො,
අපිවදනං පරිපුරෙහො ඵලං තසා අදසහනති: 19

තස් තෙනාති තතො පලේචක බුද්ධිතො සනභුණතොති සහ
ගුණෙන අහං තද සබ්බභුතො සුබ්‍රමාලො තයා සුබ්බිතො සුබ්
සංචරෙතො අපිව ඵලං සහෙනපි දනං පරිපුරෙහො ඵලං මයං
දන පාරමි පරිපුරෙකුති නාස පලේචක බුද්ධියා අතතො සරීර ඉ
භං අත පෙකඛණං ඡන්ද්‍රසාහනං අදසීයාති අතතො දනජනා

* “අපමන” ඉතිසුභංගනු.

සයසා උළාරභාවං සත්‍යා පවෙදෙයි. බොධිසඟ්ගොපි යාවච්චං අමි
 ත ධනගෙනං අජ්ඣාච්ඤානො භීයොසොමනොය දුතාතිදන්තා සි
 ලානි රතතිනා ආයු පරියොසානෙ සපරිසො දෙවනගරං පුරෙසි, ත
 ද් දෙවධිතා උපලව ඤාණං අහොසි, පුරිසො ආනන්දපෙරො ලොක
 තාපො සබ්බිබ්බාගමනො. තසුසුච්චිං නිව්ච්චිල උපොසථසිලාදී ච
 සෙන සීලපාරම්. දුතසීලාදීනං පටිපක්ඛනොතික්ඛනනගො කුසල
 බමුවසෙන නික්ඛමමපාරම්. දුතාදී නිප්පාදනං අබ්බුසුභනව
 සෙන තවා මහාසමුද්ද තරත වායාවසෙනව විරියපාරම්. තදසො
 අධිවාසනබන්ධි වසෙන බන්ධිපාරම්. පටිසංඝයුත්‍රුප පටිපතියා
 සච්චපාරම්, සංඝො අවලසමාදුතාසිසාන වසෙන අසිසානපාරම්,
 සබ්බසඟ්ගොසු නිත්තංසාසවසෙන මෙතොපාරම්. සත්තසංඝාර
 තතපිපකාරෙසු මස්සිපභාභාවපතියා උපෙකොපාරම්. සංඝපා
 රම්නං උපකාරානුපකාරෙ බිමෙජාතින්වා අසුසකාර බිමෙජනා
 ය උපකාරබිමෙජු පවනාපනපුරෙවරා සහජනාව උපායනො
 සප්‍රභුතා පඤ්ඤපාරම්භි ඉමාපිපාරම්භො ලබ්භන්ති. දුතජ්ඣාස
 සංඝපන අති උළාරභාවෙන දුතපාරම්චසෙන දෙසනාපච්චා
 සංඝාපෙස දසපාරම්භො ලබ්භන්ති තස්මා හෙසා වුභතා මහාකරු
 ණාදයො බොධිසංඝාගුණා ඉමාපි යථාරහං නිබ්බරතස්මා තවා අ
 තනො භොගසුඛා, අනපෙහබ්බා මහාකරුණාය දුතපාරම්පුරෙ
 ය්‍යාමිති. දුතසංඝාර සංඝරණයා සමුද්දතරණා තත්ච සමුද්ද පති
 තස්මි උපොසථා සිසානං සීලබන්ධි හයෙන දෙවධිතාසපි උපග්
 තාය ආහාරාකරණන්ති ඵවමාදයො මහාසතනසංගුණා වෙදිතස්මා.
 ඉදුතිවකමානෙසු සෙස වරිතෙසු ඉමිනාව නයෙන ගුණනිබ්බරණා
 වෙදිතස්මා, තත් තත් විසෙසමතන මෙව වකංඛාම. තෙනතංචුච්ච
 ති—ඵවං අච්චරියාහෙනෙ අබ්බුතාව මහෙසිනො—පෙ—බිමසං
 අනුබිමෙතො, නි.

11. සබ්බිබ්බාගමණවරියං දුතියං.

තතියෙ ඉඤ්ජඟ්ගො සුරුතමෙති ඉඤ්ජතනාමනෙ භුරු
 රස්සා පුරවරෙ උතනමනගරෙ. ජාජාති බිමෙමන සමෙන වතුති
 සංගතවතුති පරිසං රංජෙති ති—රාජා කුසලෙදසග්‍රහාගතො භී
 කුසලෙති දසතිසමනනාගතො දුතාදීති දසති පුඤ්ඤකිරිය වතුති ද
 සතිකුසලකමමපථතිවා සුඟ්ගොති අපො, කාලිංගරසිවසංඝාති කා
 ලිංගරසිසංඝාත විසයා බ්‍රාහ්මණාඋපගච්ඡන්ති කාලිංගරාජෙන උ
 යොජනා අසිබ්බාගමණං උපසංඝමිංසු. උපසංඝමිජාව පන ආසා
 මුංගොතිනාගතා හසිභුතං මහානාගං මංආයාචි: සු බඤ්ඤන්ති
 බානසිතබ්බ සිරිසොභාගාසපාතං ලකඛණසලපණං. මංගලසමම
 නන්ති තාසෙවච්චකමණ සච්චගතියාමංගලං අතිවුතිකාරතන්ති අති

මංජුනෙති. අනුසිංහානිවසාරනිකො. දුබ්බිකකානිදුලලහනොප
 නො ජානපතානි මහනිජ්ඣවිජාබාධා වජ්ජනිනි අජො, දදග්ගි
 දෙනි. නිලගගි නිලවග්ගො අංජනසම්මනසංග්ගි අජනසද්දෙන අම්
 හාතංගං, අජන නාමනනනි අජො. ඉද: වුපතංගොති. අමනාකං
 කාලිංගරසො අනුසිංහානිකො තෙන දුදගි මහාදුබ්බිකකානිකො නපමහනං.
 ජාතකහයං උපාහනං තසංඋපසමජාය ඉමං අජනගිජ්ඣනනි
 කාසං චුඤ්ඤං අංජනනාමකං මහලගඤ්ඤං දෙනි ඉමයමිංගි නජ් නිතෙ
 දෙවො වසංඝසානි තෙනෙනං සංඛ්‍යාතං වූපසමිඤ්ඤා,
 තත්තං ආනුපුබ්බිකං.

අනිතෙ කුරුරසෙ ඉඤ්ඤානගරෙ බොධිසජෙනා කුරුරා
 ජසා අනාමහෙසියා කුච්ඡමනිපටිසංඝිංගහෙතො අනුපුබ්බිකනවිඤ්ඤා
 තං පතොතා තසංඝසිලං ගන්තො යොගෙතිතාති සියායතනාති
 විජ්ජනානාතිව උග්ගහෙතො පච්චාගතො පිතරාඋපරප්පේ යපිතො
 (සො)අපරහාගෙ පිචුඅච්චසෙන රජ්ජපත්වා දසරාපධමෙඤ්ඤ අකො
 පෙහොතා ධමෙමන රජ්ජකාරෙසි, ධනංජයොනාම නාමෙසො. ච
 තුපු නගරමා,රෙසු නගරමඤ්ඤා නිවෙසනමා,රෙ හි ජද්දනසාලායො
 කාරෙත්වා, දෙවසිකං දෙවසිකං ජසනසහසං ධනං විඤ්ඤානො
 සකල ජමුද්දිපං උත්තාහලං කන්වාදනං අදසි තසංදනජ්ඣාසයතා
 දනාතිරිති සකල ජමුද්දිපං පජරි. තසමිංකාලෙ කාලිබ්බරවෙධි
 දුබ්බිකකහයං ජාතකහයං රොගහයනනි හිනිගයාන උපාජංසු. ස
 කුලරඬ්චාසිතො දන්තපුරං ගන්ත්වා රාජගවතමා,රෙ උකඤ්ඤිම
 කංසු දෙවං වසංඝපෙති දෙවොති රාජ තං සුන්වා කිංකාරණා ඵතෙ
 මිරවනනිති අමච්ච පුච්චඅමච්චා රඤ්ඤාතමඤ්ඤං ආරොචෙසුං රාජා
 පොරාණකරාජානොදෙවෙ අවසංඝෙන සිංකරොහාන ය දෙවොව
 යකතුති දනාදන්වාඋපොසථං අධිධාය සමාදිනනසිලා සිරගභං
 පටිසන්වා දඤ්ඤාසන්ථරෙ සංඝාතා නිපජ්ජන්ති ති.

තංසුන්වා තථාඅකාසි දෙවො නවසුසි ඵලං රාජා අනංමයා
 කපතඤ්ඤාතිචා අකාසිං දෙවොන වසනි නිනානිකරොමාති දෙව
 ඉඤ්ඤානගරෙ ධනංජයසං නාමකුරුරාජසං මහලගනමනි ආ
 නිතො දෙවොවසංඝිඤ්ඤාති හි සො රාජ.බලවාහණ. සමච්චණණා දුප
 සහො. කථමඤ්ඤාතො. ආනෙසාමාති මහාරාජ! තෙන සංඝිං යුච්ඤ්ඤා
 චිංතෙ. දුතජ්ඣාසයො සො රාජා දනාතිරෙනො යාවිතො සමා
 නො. අලඤ්ඤා. සිසමපි ජිඤ්ඤා පඤ්ඤාදසමපඤ්ඤාන අනෙති කිසි
 උපාපෙතො සකල රජ්ජමපි නියතාදෙතො දදෙය්ග හච්චිති වජ්ජනං
 මෙප නිතො අවසංඝානිතො සමානො දසංඝිති කෙපන යාවිචුං
 සමසානි බ්‍රාහ්මණා මහාරාජාති රාජා අච්චබ්‍රාහ්මණෙ පෙතොසාසාපෙ
 නො සකඤ්ඤාරභුමිතො කපා පරිබ්බයං දුතො හඤ්ඤා යාපනං. පෙ
 සෙසි. ඉත සංඝිඤ්ඤා ඵකරනති වාසෙන කුරිත ගමනං ගන්ත්වා කති

පාහේ නගරමාලේ දැනසාලාපු භූදායකතා සිරිත සතනපෙයකා
 රජතුමා දැනගන ආගමන පළේ කාලං ආගමය මානා පාවිනමාලේ
 අධිකංසු. බොධිසතෙතාපි පානොවනභානානුලිතො සබ්බා ල
 ඕකාරපතිමණ්ඩිතො අලංකිත වරමාරණ බණ්ඩගතො මහනෙතන
 රාජානුභාවෙන දැනසාලං ගන්ත්වා මහරිත්වා සතනපිජ්ජා නං
 සහභේන දැන දන්වා ඉඹිනාවිති ආරෙණ දෙපාති වන්වා හඬිං
 අභිරු හිත්වා දැනබිනමාරං අගමාපි බ්‍රාහ්මණා පාවිනමාලේ ආරකඛ
 ස්ස බලවතාය මනාසං අලහිත්වා දැනබිණමාරං ගන්ත්වා රාජතං
 ආගව්ජ්ජනං මලොකයමානා මාරතො තාපි දුරේ උණ්ණ තිස්සානෙ
 සීතා සමපතනං රාජානං හසෙ උකපිටිත්වා ජයපෙපුං. රාජ
 වජිරංකුසෙත මාරණං තිවනොත්වා තෙසං සහතිකං ගන්ත්වා
 මො බ්‍රාහ්මණා තිං ඉවජ්ජාති පුට්ඨි බ්‍රාහ්මණා කාලිග රඬිං උඤ්චි
 සබ් භසෙත ජාතභතයෙත රොග භයෙනව උපදුතං, සො උ
 පදාපවා ඉමෙසම් තවමඩ්ඩලභණ්ඩිති නිතෙ වුපසමිසුඬි තසමා ඉම
 අදායණවණ්ණං නානං අමනාකා දෙහිති අහංසු. තමිසං පකා
 සෙතො සසා ආහං කාලිගරඬිං විසයා-පෙ-අසුරතසවිභ
 යනති". තසුණො ධුතොනා එව. අඵ බොධිසතො නමෙතං පටී
 රුපං යං මෙ යාවකානං මනොරපො විසා තොසීයා මයානං ව සමා
 දුත හෙදොසීයාහි හරිතනා තොමහරිත්වා සවෙ අතලං කතඬිං
 නා අභිදලංකරිත්වා දසාමිතිසමනතො මලොකත්වා අතලංක
 තඬිංතං අදිඬා සොණඩාය පනතනෙත්වා බ්‍රාහ්මණානං හසෙපු ඬ
 පෙත්වා රතනනිංකාලෙණ උපමනිවාසිතං උදකං පානෙත්වා
 අදුසි. තෙනවුහනං-

- ත මෙ යාවකමනුපතො පටිකෙඛිපො අනුච්ඡවො,
- මාමෙහිජ්ඣි සමාදුතං දසාමි විපලං ගරං. 23
- තාගං ගතො චා සොණඩාය හිංකාරෙ රතනාමයෙ.
- උලං හසෙ ආහිරිත්වා බ්‍රාහ්මණානං අදං ගරනති. 24

තස සාවනමනුජපතනාහි යාවකෙඅනුපතො අනුච්ඡ
 වොහි අනුච්ඡවිකොපටිරුපො මාමෙහිජ්ඣිසමාදුතනාහි සබ්බසං
 ති ඤාණජාය සබ්බයාවකසු සබ්බං අනවජ්ජං ඉච්ඡිතං දදතො
 දුතපාරමී පුරෙසාමිති සං මයානං සමාදුතං තං මාහිජ්ඣි තසා
 දසාමි විපුලංගරනති මහනං ඉමං මඩ්ඩලභණ්ඩිං දසාමිති අදනති
 අදුසිං තසමිං පනතනෙත්වා දිඬොනා අමච්චා. බොධිසතාං එතද
 වොඩිං කසමා මහාරාජ මඩ්ඩලභණ්ඩිං දදසා නනු අඤ්ඤාහණි
 දුතමෙඛාරඤ්ඤානාම එවරුපො මපවයොනා මඩ්ඩලභණ්ඩි ඉසුරිඬිං
 අහිට්ඨංව දාකංවනෙන දුතබොධි මනාසතො යං මිං යාවකා
 සාවකාහි තදෙව මයා දුතබ්බං. ප. වෙ. පන 3. රජු. යාවෙ. හු. රජු
 පි තෙසං දදෙයාං විසං රජු තො 3 උච්ච තො 3 සබ්බසංකුත

සුඤ්ඤ මෙව පිහනරං තසමා තං හජ්ඣං අදුසිංහාභං—තෙනවුතං
“නායනාගෙ පදිනන චිති” ආදී.

තඤ්ඤ නසාති තසා තෙනතසාමිං නාගෙන පදිගිති දිනො ම ඛි
ල සමපණ්ණනාහි මධිගලගුණෙහි සමනාගතො සංගාමච්ඡ සුඤ්ඤ
මහති (සංගාම චිත්තිඋත්තං) සංගාම චිත්තයො උභයමං පටිභානං
පාරංනාගං කිංහොරජ්ජං කාරිසසසිති තුසමිංනාංග අපගතෙ තව
රජ්ජං කිංකරිසසසිති* රජ්ජමපි අපගතවෙවා නි දසෙසාගති රජ්ජමපි
මෙ දදෙ සසඤ්ඤාති තිට්ඨානාගො තිරජ්ජානගතො දොමෙසසිං
කුරුරච්ඡංසි යාචකානංදදෙය්‍යං සජ්ජංදජ්ජමනනොහි. රජ්ජමපි වා
කිං වතනඤ්ඤං අපානො සරිමපි යාචකානං දදෙය්‍යං සබ්බොතිපි
මෙ අස්සිතතිකා බාහිජ්ජං පරිභානො ලොකතිපමෙව මයා පරිච්චි
තනො යසාම සසඤ්ඤාතමපියං මයාං සබ්බසුඤ්ඤාතාච දුනපාරමි
ආදිංකරා සසඤ්ඤාතමයො අපුරෙතෙන න සකකාලෙඛි තසමානා
නං අදුසිං අහනති දසෙසති. එමමපි තසමිං නාගෙ ආනිතෙ කාලි
ඛිතරෙච්චි දෙවො තවසුතෙව. කාලිඛිතරාජ් ඉදුතිපි තවසුති
කිංනුබො කාරණනාහි පුච්ඡන්තා කුරුරජා කුරුධිමෙමරකති
තෙනසුරෙච්චි අනුච්චාසං අනුදසානං දෙවො වසුති රජ්ජං
ගුණානුභාවො නාමසු තිරච්චානගතසාහි. ජාතිජාමසමපි කු
රුධිමෙම රකතිසාම ගච්ඡට්ඨි ධනංජය කොරව්‍යසා සනාතිතෙ තෙ
පුච්ඡණ්ණ පට්ටෙලිබාපෙඤ්ඤා ආණ්ඩාති අමච්චෙව පෙසෙසි. කුරු
ධිමො චුච්චිගති පසුච්චිලාති. නාති බොධිසතො පුපරිසුඛාති ක
කාරකති යථා ව බොධිසතො එවං අසාමානා, අගමච්චෙසි.
කතිට්ඨනාතාඋපරජා, පුරොතිතො බ්‍රාහ්මණො, රජ්ජගානනො
අමච්චෙව, සාරජී, සෙට්ඨි, දෙනමාපතො දෙවාරිකො, නගරසො
ගතාවණ්ණදුසි, ති. තෙනවුතං:—

77 රාජා මාතා මහෙසිච උපරාජ් පුරොතිතො,
රජ්ජගානො සාරජී සෙසි දෙනො දෙවාරිකො තථා;
ගණ්ණා තෙ එකාදස කුරුධිමෙම පතිට්ඨිතා, ති.

අමච්චො බොධිසතො උපසංකම්ඤා (වජ්ජිකා) තමජං ආරෙ
වෙසුං මහාසතො මයාං කුරුධිමෙම කුසනච්චං අනි මාතාපත
මෙ, පුරුහතිතං රකති තසාසනතිතෙ ගණ්ණාති චිත්තා තෙනති
මනාරාජ් කුසනච්චං නාමසිකතා කාමසා සලෙලබ්චි චුච්චිතො
තොති දෙවෙව තොති යාචිතො පාණො නහතනබො. ආදිනනං
න ආදුනබො. කාමෙසුමිච්චාචාරා න චරිතබො, මුසානහසි තබො.
මජ්ජිම න පාතබ්බංගි. පුච්ඡණ්ණපට්ටෙලිබාපෙඤ්ඤා එවං සතෙතිපි
මාකුසනතිතෙ ගණ්ණාති ආත.

* “රජ්ජමපි. කාරිසසසිති” ඉච්චිතිකමගු.

දූත රාජානං වඤ්චා තස්සා සතතිකං ගන්තා දෙවිද්වමො
කීරකුරාධමමං රතබ්ඵතං නොදෙථාතිවදිංසු,බොධි සභනස්ස මාතා
පී තපෙව අනතනො කුඤ්ඤවිට්ඨසාඅජච්චාචං චච්චාච තෙති යාවිතා අ
දුසි.තථාමහෙසි ආදොංසි.තෙසසෙබසංපි සන්තිකෙසුචණ්ණපථෙට්ඨ
කුරාධමෙම ලිඛාපෙත්වා උත්තපරං ගන්තා කාලිඛගරෙසෙසු දච්චා
තං පචතතිං ආරෙවෙසු. සොපිරුජා තස්මිං ඛෙමම වගනමාතො
පඤ්චසීලාහි පුරසි තතො සකල කාලිඛගරෙට්ඨ දෙවොවස්සි තී
ණිභයාති වුඋජනනාති. රට්ඨං බෙමං සුභික්ඛං අහොසි. තොධි
සතෙනා යාවච්චා උනාදීති පුසසාතිකත්වා සපරිසො සග්ගාදං
පුරෙසි තදගණිකාදයො උපපලවණ්ණාදයො අහෙසුං. වුචනං
හෙතං.

- 78 ගණිකා උපපල වණ්ණාව පුණ්ණො දෙවාරිකො තද,
රජ්ජුගාතොව කච්චාතො මොග්ගලාපො දෙනමාපතො.
- 79 සාරිපුත්තො තදසෙට්ඨි අනුරුඤ්ච සාරථි,
බ්‍රාහ්මණො කස්සපොථෙරො උපරුජා තඤ්ච ජණිතො.
- 80 මහෙසි රුහුල මාතා මායා දෙවී ජනෙතතිකා.
කරුරාජා ලොකනාථො ඵලං ඛාරෙථ ජාතකතී.

ඉධාපි නෙක්ඛමම පාරමි ආදයො සෙසධම්මාව වුචනතයෙතෙව
තිථොරෙතබ්බාති.*

III කුරුරාජ චරියං තතීයං.

චතුජේ කුසාවතීම්භිනගරෙතී, තසාවතීනාමකෙ නගරෙ. ය
සම්. ධානෙකුසිනාරාති ආදො මහීපතීති,බතීයො තාමෙත මහාසු
දස්සනොනාම මකකවතතීති වක්කරතනං වතෙතති චතුතිවා ස
මපතති වකෙකති වතෙතති තතීවරං. පවතෙතති පරිතිතායව ඉරි
රාජඵවක්කානං වතෙතා ඵතස්මිං ච්චිතිපි වක්කවතතී, අථවා චතු
තිඅච්චරියධමෙමෙසි සංගහවඤ්චිව සමහතා.තතෙත තරෙති අතති
හවතීයස්ස අතතික්කමතීයස්ස ආනාසංඛාතස්ස වක්කස්ස ව
තෙතා ඵතස්මිං අච්චිතිපි වක්කවතතී. පරිනායක රතන පඤ්ඤමෙ
තසාදීරතනාදි පමුඤ්චතමගතා බලකායෙතපඤ්ඤාසු භාවතීබ්බි
තෙතන කායබලනව සමනනාගතතනා මහබ්බලො යද අසිතතී
සම්බෙණො. තත්ථායං ආනුසුබ්බි ආවා.

අතීතෙ කීර මහාපුරිසො සුදස්සතභතභාවතො තතීයෙ අභත
භාවෙ ගහපතීකුලෙ තීබ්බතෙතො ධරමානක බුබ්බස්ස සාසනෙ ඵතා
ථෙරං. අරඤ්ඤවාසං වසන්තො. අභතතො කාමෙත අරඤ්ඤං පච්ච

* "වෙදිතබ්බා තී"-ව. කු

වෙයා ර, කඩමුලෙ නිසිනනාං දිසවා, ඉධිමයා අයාසයාපණ්ණසාලං කා
 කුං වට්ටනි. විනෙතනා, අනතනොකමමං පහාය දබ්බසමුහාරං ජ්ඣද්දි
 නා කිවාසයොග්ගං පණ්ණසාලං කන්ධා වාරං යොජේනා කට්ඨස්ස
 රණං කන්ධා කරියාතිනුබො පරිභොගං නනුබොකරියාතිති එක
 මනෙත නිසිදි. ඵෙරො අනෙතාගාමනො ආගනතවා පණ්ණසාලං පච්චි
 සිනා කට්ඨස්සරණෙ නිසිදි. මහාසභොතාපි නං උපසංකම්භා ඵාසුකා
 ගනෙත පණ්ණ සාලාති පුච්ඡි. ඵාසුකා හද්දමුඛ පබ්බජිත සාරුපාති
 වසියාපහනෙත! ඉධාති ආම උපාසකාති සො දඛිවාසනා කාමෙ
 නෙව වසියාතිති සද්දා නිබ්බං මයගං සරවාං ආගනතබ්බනති
 පච්චිනාපොනා තිවචං අනතපො සරෙයෙව ගතතපසුග්ගං කාරු
 පෙසි. සොපණ්ණසාලායං කට්ඨාරකං පසරිනාමච්චිසං පසුඤ්ඤ
 පෙසි අපයොනං නිග්ගපි. පාදකඵලකං ධ්වපසි පොකකිරණී බති
 වං කමං කන්ධාඵලකං ඔතිරි. පරියාය විනොදනසං පණ්ණසාලං ක
 ඤ්චකවනියාපරිනව්වි. තථාපොකකිරණී වංකමංව තෙසං අනෙතා
 වතිපරිඤ්ඤෙතන තාලපනාති (යො) රොපපසි. එවමාදිනා ආවාසං
 කට්ඨපෙතා ඵෙරසුභතිවරං ආදිං කන්ධා සබ්බං සමණපරිකකාරං
 අදසි. ඵෙරසුභ ති තදබොධිසභොතනතිවර පිණ්ඩපාන පනතඵාල
 ක පරියාපන ධම්මකරක පරිභොගභාජන ඡන්ද්‍රපාහණ උදක
 කුමති සුචි කතනරගට්ඨි ආරකඤ්චක පිපසලි තබ වෙඤ්ජන පදිපෙ
 යාදි පබ්බජිතානං පරිභොගජාතං අදිනනංනාම නාගොසි සො
 (පසුඤ්ඤ) සීලාතිරකතොතා උපොසථං කරෙතොතා යාවජ්චං ඵෙ
 රං උපට්ඨති.

ඵෙරො තසෙව වසනො අරහතං පනාපරිතිබ්බාසී. බො
 ධිසභොතාපි යාවනාසුකං පුඤ්ඤං කන්ධා දෙවලොකෙ තිබ්බනතිනා
 තනොචුතො මනුසුලොකං ආගච්ඡතො කුසාවතියා රාජධා
 නියා නිබ්බතතිනා මහාදුදසුනොනාම රාජඅගොසි වකනවනති
 තසසිසාරියානුභාවො,

“භුතපුබ්බං ආනඤ්ඤ! රාජ මහාදුදසුනොනාම අගොසි බහවි
 යො මුඛාභිසිනෙතා” හි ආදිනානෙයන සුභොත අගනොඵව. තසුභ
 කිරවතුරාසීති නගරසහසානි කුසාවති රාජධානි පමුබානි, වතු
 රාසීති පාසාද සහසානි ධම්මපාසාද පමුබානි, වතුරාසීති කුචා
 භාර සහසානි මහාබ්‍රහ්ම කුචාගාර පමුබානි, තාතිසඤ්ඤාති ත
 සුභෙරසුභ කතාය එතියාපණ්ණසාලාය නියුතෙත නිබ්බතා
 නි. මතුරාසීති පුරුභකසහසානි, නාගසහසානි, අසුසහසානි,
 රථසහසානි, තසුදිනසාය ලම්පිසසු. වතුරාසීති මණ්ඩසහසානි
 තසුදිනාපදිපසු. වතුරාසීති පොකකිරණී සහසානි එකපො
 කකිරණියා. වතුරාසීති ඉත්ථිසහසානි පුත්තසහසානි ග්ගපතිසහ
 සානිව පනතඵාලාදි පරිභොගාරහසු පබ්බජිතපරිකකාර දුන

සා. වතුරාසිති වෙනු සහසාති පඤ්චගොරස දනසා. වතුරාසිති වසනකොටි සහසාති නිවාසන පාර.පනදනසා වතුරාසිති ආලි පාකසහසාති ගොජනදනසා නිසායෙන නිබ්බන්තාති. සො සතනතිරතනෙති වතුති ඉභිතිව සමනනාගනො රාජාති රාජානුච්චො සකලං ආගරපරියන්තං පඨවීෂ්ඨිලං ධිවෙතන අභිවිජ්ඣ අජ්ඣා වසනෙත්තා අනෙකසතෙසු ආනෙසු දුතසාලායො කාසරනා මහා දුතං පට්ඨපෙසි. දිවසසාතිකඛන්තාං තගෙරහෙරිං වරාපෙසි යො යං යං ඉච්ඡති සො දුතසාලාසු ආගත්තා ජං ගණන්තුති තෙන වුත්තං.

‘කල්පාභං දිවසසතිකඛන්තාං සොස පඨි තභිං තභින්ති’ආදී.

ආස නිසාති තසමිංතගෙර නදහන්ති පිපාසො. තසා තද අභං මහාසුදසානනාලෙති අත්ථො. නභිංනභිනති, තසමිං තසමිං ආනෙ. තසා තසා පාකාරසා අගොනාව බතිවාති අසො. නො කිංඉච්ඡති, බ්‍රාහ්මණාදිසු යොනොවිසංතනා අනනාදිසු දෙයා ධි මෙමසු යංකමි ඉච්ඡති. පසොනිති තසොච වෙච්චනං. කාසාකිංදි සහ ධනන්ති, අනෙකවාරං පරියා යන්තරෙතිව දුතකොසනාය පවත්තිත භාවදසානසං වුත්තං. එනෙන දුතපාරමියා සරුපං ද සොති. දෙයාධිමම පටිග්‍රහන විකපරතිතාති බොධිසත්තානං දුතපාරමීති. ඉදති දුතකොසනාය තසා තසා දෙයාධිමමසා අ නුච්ඡික පුග්‍රහල පරිකිත්තනං දසොතුං නොජානොති. ආදී වුත්තං. තත්ථානොති ජ්ඣවජ්ඣො, නභිනොති, පිපාසිනො. නොමාලං නොවිලෙපනන්ති ඉච්ඡති පදං ආනෙත්තා යො ජෙ තබ්බං. නගොති වසතිකලො වසෙන අජීකොති අධිපා යො. පදිදහිසාති, නිවාසිසාති. නොපථෙ ජත්තමාදෙති, නො පටිනො පථෙ මගෙහ (අත්තනො)වසාවාතා තපරකඛිතසං ජත්තං ගණන්තාති. ජනෙනන අජීකොති. නො පාගණා මුද සුභාති, දසානියතායසුභා සබ සමමච්ඡාතාය මුදු උපාගණා අත්තනොපා දුතං වකුඛනංව රකඛිතත්ථං. නොආදෙති නොතාති අජීකොති අධිපායො. සාසං (ව) පානො මාති, එසවසදෙන මජ්ඣන්ති කෙ මාති ආගරිත්තා වන්තඛං, දිවසෙ නිකඛන්තාං සොසා පෙ මිතිති වුත්තං. න නං දසසු ධානෙසුති, තං දුතං දසසු ආනෙසු ත පටියත්තන්තං යොජනා. න පි ධාන සනෙසුවා පටියත්තං අජ්ච බො අනෙකසතෙසු ආනෙසු පටියත්තං. යාවසෙ ධනති, යාවකෙ උද්දීසා ධනං පටියත්තං. උපකඛටං මාදස යොජනායමෙති තගෙර සත්තයොජන විසත්තෙ සත්තසු පාකාරන්තරෙසු සත්ත කාල පනතිපරිකෙටො. තාසු තාලපනතිස වතුරාසිති පොඤ්චර භි සහසාති පාටියෙකකං පොඤ්චරභි නිරෙ මහාදුතං පට්ඨපි තං (ති). වුත්තං හෙතං භගවතා—“පට්ඨපෙසි බො ආනඤ්ච රා

නිවසයා බිහසුගඟො තාපිනභි. සලොබවුනති සමණෝවිය අසංගඟොපි නභොමිතිඅපො-ඉදං යෙනඅර්කිකසෙයන නයිදංමනාදනං පවතති. තංදෙසෙතුං චුතං. ඉදති තං උපමාය විනාචෙත්තුං සමාපිඤ්ඤාමානාමාති, ආදිමාන තජ්ජිදං උපමා සංසඤ්ඤනනසංඝිං අසදසසනං යථානාම ආතුරො රොගාභිඤ්ඤො පුරිසො රොගනො අත්තානං පරිචොචෙත්තුකාමො ධරෙත නිරසංඝි වණභාගිනා මෙජ්ජං තිඤ්ඤිකං හරෙතො ආරාධෙත්වා යථා විධිපටිපජ්ජනො තතොරොගනො විචුච්චති, නාමෙව එවමෙව අගච්චි අසත්තභුතං සකල ලොකා ක්වලසරොගනො සකලසංසාර දුක්ඛරොගනොව පරිමොචෙත්තු යාමො තසං නතො පරිමොචනසං අසං (සබ්බ) සාපතෙය පරිච්චාගො දනපාරමි උපායොති ජානමානො බුද්ධිමානො අසෙසනො දෙයධම්මසං පටිගාහකානංව පසෙත අනවසෙසනො මහාදනසං වසෙත සත්තානං අර්කිකසං සප්පුරෙභං අනනනොව තමසං දනපාරමි පරිපුන්නා තසම උභයමානනිපවසනං උභං මනං සුරසිභුං පවතෙ යිතුං වණ්ඤිකභො, යාවනෙ අදදිං හංදනං එවරුපං මනාදනං දදමි තංව ඛො තස්මිං දනධර්මෙනසංචිපලෙ හිරාලසො අනපෙතො, අපච්චාසො කිච්චි අපච්චාසි සමානො කෙවලං සමෙඛාධි මහාපභගාතිසා සබ්බඤ්ඤාත සාණචෙව අධිගහතුං දෙමිති එවං මහාසනො මහාදනං පවතෙනතො අත්තනො පුඤ්ඤානුභාව නිබ්බතනා ධම්මපාසාදං අභිරුඤ්ඤ මහා බුද්ධභවුතාගාර මාරෙ එව කාමමිතනනාදසො නිවර්තෙත්වා තස්මිං සොචණ්ණිකෙ රාජපලලභෙක නිසිනො ක්කානාභිඤ්ඤායො නිබ්බතනො තතො නිකම්මිත්වා සොචණ්ණිකෙ කුටාගාරං පටිසිඤ්ඤා තස රජතමෙය පලලභෙක නිසිනො වතනාරො බුභමිභොරෙ ගාචෙත්වා චතුරාසිති වසං සහසාරාති ක්කාන සමාපතතිභි විතිනා මෙත්වා මරණසමයෙ දසකතාය උපගතානං සුභඤ්ඤාදෙ* පමුඛානං චතුරාසිතිසා ඉත්ථාගාර සහසාරානං අමච්ච පාරිසජ්ජාදිතංව:-

81 අභිච්චාචන සඛාරා උපාදවස ධම්මිනො,
උපජ්ජිත්වා නිර්ජ්කිනති තෙසං චුප සමො සුඛොති.

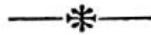
ඉමාස ගථාස ධවදිඤ්ඤා ආසුපරිසොසානෙ බුභමිලොක පරායනො අනොසි.-

තදසුභඤ්ඤා දෙවි රාහුල මාතා අහොසි. පරිනායක රතනං රාහුලො. සෙසපරිසා බුභමරිසා. මහා සුදසනො පන ලොකනාචො.

ඉධාපි දසපාරමිසො සරුපනොලභනති එව දනර්කික සසංඝපන උලාරකාය දනපාරමි යෙව පාලිසං ආගාහා සෙසධම්මො තෙඨ්ඨා චුත්තනසායෙව. තථා උලාරෙ සතන රතන සමුජ්ජලෙ චතුදිසිසාරිසං පිඤ්ඤාව තාදිසං භොගසුඛං අනලංකරිත්වා කාමමිතනනාදෙයො දුරතො විකම්මෙනත්වා තදඑවරුපෙ මහාදනෙ පවතෙනතන

සහ වතුරාසිති වසස සහසානි සමාපනතීහි විනිතාමෙත්වා අතිවච්ඡාදාදි පටිසංයුතතං ධම්මකාමං කතවා චපසසනායපි අනුසස්සනානං සඛිත්තං අනිසංගතාහි. එවමාදයො යුණානුභාවා තිසාරෙතඛොති.

IV මහාසුදස්සන චරියං චතුත්ථං.

පඤ්චමෙ, සන්තරාජපුරොගිනොති. සත්තභු ආදීතං සත්තභනං රාජුතං සබ්බකිච්චානුසාසන පුරොගිනො. සුජිනො නරදෙවෙහිති, තෙහි එළු අසොකං භව ජබ්බදීපෙ සබ්බභවෙ ඛතනී යෙහි චතුපච්චාස පුජාසකකාර සමානෙතව පුජිනො. මහාගොවීඤ්චානම්ණොති, මහානුභාවතාය ගොවීඤ්ඤාසාහිසෙකෙන අහි සිත්තතායව මහා ගොවීඤ්ඤානි සඛිං ගතො බ්‍රාහ්මණො. අහිසිත්ත කාලතොප වසාය හි බොධිසත්තාසං අයං සමඤ්ඤාජාතා. තාමෙන පත ජොති පාලො තාම තසං නිරජාත දිවසෙ සඛො වුධාති ජොතිංස. රාජාපච්චාස සමයෙ අත්තතො මධ්‍යලාවධං පඤ්චිතං දිස්වාහිතො අත්තතො පුරොගිතං බොධිසත්තසං පිතරං උපට්ඨානං ආගතං පුච්ඡිතා මාහාති මහාරාජ! මයං පුත්තො ජාතො තසානුභාවෙන න කෙවලං රාජගෙහෙයෙව සකලනගරෙපි ආවුධාති පඤ්චිංසු, නතං තිසාය තුඤ්ඤං අත්තරායො අජී, සකලජබ්බදීපෙ පත පඤ්ඤාය තෙන සමො නහවිසාති වාසෙයං පුබ්බකීර්තනානි පුරොගිතෙන සමසාසිතො තුට්ඨ වනො කුමාරසං ඛීරමුලං හොතුති සහසං දළො වසපත්ත කාලෙ මයං දසෙථාති ආහ. සො වුභිප්පතො අපරභාගෙඅලමච්ඡදසො සත්තභනං රාජුතං සබ්බකිච්චානුසාසකොනුචා පබ්බජිතාව සතෙන දිට්ඨ ඛම්මක සමපරාසිකෙහි අසොහි පාලෙතො අසොහි නියොජෙසි, ඉති ජෙහිත්තතො පාලන සමඤ්ඤාව ජොතිපාලොතිසං තාමං අකංසු, තෙනවුත්තං- තාමෙන ජොතිපාලො තාමාති, තස බොධිසතො දිසමපතියං තාම රඤ්ඤෙ පුරොගිතසං ගොවීඤ්චානම්ණසං පුත්තො හුජො අත්තතො පිතු තසං රඤ්ඤෙ අච්චයෙන තසං පුත්තොරෙණු, සහායා වස සත්තභු බ්‍රහ්මදත්තොවෙ(සං)භු.භරතො,මෙචධතරවසාහි ඉමෙසත්ත රජාතො යථා අඤ්ඤ මඤ්ඤං නව්චදනහි එවං රජෙ පතිට්ඨාපෙත්වා තෙසං අත්තමමානුසාසකො ජබ්බදීපතලෙ සබ්බසං රාජුතං අඤ්ඤෙසංව බ්‍රාහ්මණානං ජෙවතාග නර ගහනී කාතං සකකතො ගරුකතො මානිතො පුජිතො අපචිතො උත්තමං ගාරවට්ඨානං පත්තො අහොසී. තසං අත්තමමෙසු කුසලතාය මහාගොවීඤ්ඤානෙව සමඤ්ඤා උදපාදි යථාග ගොවීඤ්ඤා වතහො බ්‍රාහ්මණොති මහාගොවීඤ්ඤා වත බ්‍රාහ්මණොති. ඡත්තවුත්තං:—

තාති මනෙත වාවෙති. තස්ස අපරෙණ සමයෙන එවං කල්යාණො කිත්තිසදො අබ්බුභුග්ගො, “අභිසිකඛි මහාගොවිජෙඤ්ඤා බ්‍රාහ්මණො, බ්‍රහ්මානං පස්සති තෙන සච්චි සලලපති සාකච්චං සමාපජ්ජති”ති සො චිහෙනසි එතරතිඝො මය්‍යං - යා අභුතො කිත්තිසදො අබ්බුභුග්ගො “බ්‍රහ්මානං පස්සති තෙනසච්චි සලලපතිසාකච්චං සමාපජ්ජති”ති යනුනාභං ඉමං භූතංචිව කරෙය්‍යනති. සො තෙ සභතරාජානො සභතබ්‍රාහ්මණ මහාසාලෙ සභතච නභාතභාසතාති අභතනො පුතනදරඤ්ච ආපුඤ්චා බ්‍රහ්මානං පස්සෙය්‍යගති චිතතං පතිධාය වසසිතෙ වච්ඡාමො මාසෙ බ්‍රහ්මවිහාර භාවන මනුස්සුඤ්ඤා. තස්ස චෙ තස්ස චෙහො පරිචිතකමස්සෙය්‍ය බ්‍රහ්මා සනංකුමාමො පුරතො පාතුරතොසි. තා දිස්වා මහාපුරිසො පුච්චි:-

82 වණණවා යසවා දිරිමා කො නුතමසි මාරිස!,
අජානනා තං පුච්ඡාම කථං ජානෙමු තං මයනති.

තස්ස බ්‍රහ්මා අභතානං ජානාපෙහෙනා:-

83 මං චෙ කුමාරං ජානනති බ්‍රහ්මලොකෙ සනභනනං,
සඛෙ ජානනති මං දෙවා එවං ගොවිඤ්ඤ ජානාති ති.

වච්ඡා තෙන,

84 ආසනං උදකං පජ්ජං මධුපාකඤ්ච බ්‍රහ්මණ,
අග්ගෙ භවිතං පුච්ඡාම අග්ගං කුරුතු තොභවනති.

උපනිතං අච්චිසකකාරං අභජ්ජිතොපි බ්‍රහ්මා තස්ස චිතත සා පභංසනච්චං විස්සාස ආරතසුඤ්ච සමපච්චිච්ඡතො.

“පච්චිකණ්ඨාම තෙ අග්ගං යං චං ගොවිඤ්ඤ භාසති”ති වච්චා මහාස දුතච්චං.

85 දිට්ඨධිඤ්ඤ චිතජ්ජාය සමපරාය භිතොච,
කතාචිකාසො පුච්චස්සු යං කිච්චි අභිපජ්ජිතනති.

මනාසං අනාසි, අච්චං චිකාච්චිච්චො සමපරාසිකං එව අච්චං.

86 “පච්ඡාමි බ්‍රහ්මානං සනංගමාරං
කංඛි අකංඛි පර චෙදිංගො,
තසුච්චිතො කිමච්චිව චිකංචානො
පපොසාති මච්චො අමතං බ්‍රහ්මලොකනති.”

පුච්චි:- තස්ස බ්‍රහ්මා බ්‍රහ්මලොකො:-

87 භිච්චා මමතං මනජ්ජං බ්‍රහ්මෙ
එකොච්චිභුතො කුරුඤ්චි චිහෙනා,
නිරාමගකො තිරතොමෙදුතසමා
එසුච්චිතො එච්ච ව සිකධිමානො
පපොසාති මච්චො අමතං බ්‍රහ්මලොකනති,-

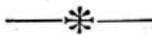
බ්‍රහ්මලොකොමි මගතා කපච

තස මංවෙ කුමාරං ජනනීති, තිවෙ එකංසෙසනමං කුමාරොති ජානනති. බුහවලොකෙ, ති සෙට්ඨලොකෙ. සනගනනනති, විරාතනං පොරාණං. එවං ගොවීඤ්ජනාතී, ති ගොවීඤ්ජ එවං මං ධාරෙති. ආසනහතී, ඉදං ගොපනා බුන්මුනො නිසිදනජාය ආසනං පඤ්ඤ උතං. ඉදං ඉදකං පරිභොජනීයං පාදනං ධොවනජාං පානීයං පිපාසහරණජාය ඉදං පජ්ජං පරිසාම විනොදනජාං පාදහඤ්ජ නංකලං ඉදං මධුපාකං අතකකං අලොණිකං අඬුපනං උදකෙන සෙදිතං සාකං සකිය වදති. තද් භි බොධිසත්තස්ස නං වතුමාසං බුහවචරියං අභිසලෙඛවුනති පරමුක්කට්ඨං අභොසි. තස්ස මෙ සබ්බෙ අශ්ශෙකක්ඛා පුච්ඡාමන්ඨිදං අශ්ශං කරුතු පති ගණ්හාතු නො භවං ඉදං අශ්ශනති වුඤානං නොති. ඉති මහාපුරිසො බුන් මුනො නෙසං අපරිභුඤ්ජනං ජානගොතා පි වගත සිසෙ ධජා අතතනො ආවිණ්ණං අතිපි පුජනං දසොනොනො එවමාස. බුහමාපිය අබ්පායං ජානගොතා පටිගණ්හාම 'තෙ අශ්ශං යං තං ගොවීඤ්ජ භාසසී' ති ආහ. තස (තස්ස) තෙ ආසනෙ මයං ති ජනනානාම හොම පාදෙ දකෙන පාද ධොතා නාවභොගතු. පානීයං පීතානාම හොම පාදබ්ජනඤ්ජනෙන පාදමුඛධොතානාම හො තතු. උදකසාකමපි පරිභුගනං නාමභොතුති අසො, කංඛි අකංඛි පරවෙදියෙසු, ති අකංඛවිචිතීචෙජා පරෙනසයං අභිසබ්බතතො පරස්සපාකටෙසු පරවෙදියෙසු පඤ්ඤාය නිබ්බිචිතිච්ජ. භිජා මමතතනති, ඉදං මම ඉදං මමාති පවනනනන උපකරණ තණ්හං වජ්ජා. මනුජෙසුති, සගතසු. බුහෙමති, බොධිසත්තං ආලපති. එකොධිභුනොති, එකො උදෙති පවනනතීති එකොදි භුනො එති භුනො එතෙන තායවිවෙකං දසෙසති, අඨවා එකො උදෙතීති එකොදි සමාධි, තම්භුනො පචෙතාති එකොදි භුනො, උපචාරපනා සමාධිති සමානිතොති අසො, එතං එකොදි භාවාකරුණාබුහව විහාරවසෙන දසොනොනො කරුණාධි මුචෙතාති ආහ කරුණෙ කරුණජ්ඣානෙ අබ්බුචෙතො නං ඤානං නිබ්බොගතතො ති අසො. නිරාමගකොති, කිලෙස සඤ්ඤාතවිසගකිරහිපො. එස භිජාතාති, එතෙසු ධම්මෙසු සීතො, එතෙධි ඔච්ච සමපාදෙජා. එසච සීකධමානොති, එතෙ සීකධමානො එතා බුහවිහාර භාවනං භාවෙතොති අසෙ. අයමෙජ් ඤෙඛපො විජාරොපන පාලියං ආගතො යෙවති. අඨ මහාපුරිසො තස්ස බුන්මුනො වචනං සුජා ආමගකො ජගු ච්චෙතො ඉදනෙවාහං පබ්බජ්ජාමිති ආහ බුහමා පි "සාධු මහාපුරිඃ! පබ්බජ්ජසු. එවං සතිමසාමපි තච සග්ගිකෙ ආගමනං ස්වාගමන මෙව භවිසාති. තං භාග! සකල ජලවුදිපෙ අග්ගපුජ්ඣො පසච්චෙයෙ සීතො එවං ච හන්තං නාම සමපතනීයසරි

උව පරාය පබ්බජිත නාමගති හත්තො අයමෙතිතං ජීවිතො වත
 ගමනං වීඝ්න අති උපාරං බුද්ධිතභවි නාමෙසා"ති (මහා) බොධිස
 තතස්ස දුල්භිකමුඛා කාන්තා බ්‍රහ්මලොක මෙව ගතො. මහාසගෙනා
 පි මම ඉතො නිකම්මිතා පබ්බජිතං නාම න යුතනං අහං. රජකු
 ලානං අසං අනුසාසාමි. තසමා තෙසං ආරොචෙත්වා සචෙ තෙ
 පි පබ්බජිතාහි සුඤ්ඤමෙව. නොචෙ පුරොගිතට්ඨානං නිශාදෙත්වා
 පබ්බජිතාමිති චිත්තෙත්වා රෙඤ්ඤා තාව රඤ්ඤා ආරොචෙත්වා
 තෙන භියෙතාසොමතතාය කාමෙති තිමනතියමානො අතන
 නො සං වෙගහෙත්වා එකභන්තන පබ්බජිතකාමනං වයා තිච්චෙද
 තො තෙන "යදි එවං අහවිපි පබ්බජිතාමි"ති වුතෙන සාධුති සමපරි
 ච්ඡිත්වා එතෙතෙව නයෙන සතනභු ආදයො ඡ ඛතතියෙ සතනව
 බ්‍රාහ්මණ මහාසාලෙ සතනව තභාතක සතාති අතනනො හරියා
 යො එ ආපුච්චිත්වා සතතාහ මහත මෙව තෙසං චිත්තානුරකි
 තන්තං වසිත්වා මහාභිතිකමන සදිසං නිකම්මිතා පබ්බජිත
 ස්ස තෙ සතතරාජානො ආදිං කන්තා සබ්බව අනුපබ්බජ්ජි. සා අ
 හොසි මතතිපරිසා අනෙක යොජන විජාරාය පරිසාය පරිවුතො
 මහාපුරිසො ධම්මං දෙසෙත්තො ගාම නිගම ජනපද රාජධානිපු
 වාරිකං වරති, මහාජනං පුඤ්ඤපතිට්ඨාපෙනි, ගත ගතට්ඨානෙ බු
 ඛිකොලාගලං(?) වීඝ්නෙහි. මධුසාගොවිඤ්ඤ පඤ්ඤිතො කීර ආ
 ග ච්ඡිතිති සුත්වා පුරෙතරමෙව මණ්ඩපං කාරෙත්වා තං අලඛිකාරාපෙ
 යා පච්චුග්ගන්තො මණ්ඩපං පච්චෙසත්වා නානගත රස හොජනන
 පතිමානනති. මහාලාභ සකකාරො මහොඝොවීය අපේක්ෂාසර
 ගොතා උපාජ්ජි. මහාපුරිසො මහාජනං පුඤ්ඤ පතිට්ඨාපෙසි. සී
 ලසමපදාය ඉඤ්ඤ සංවරෙ හොජනෙ මහතඤ්ඤාතාය ජාගරියානු
 යොගෙ කසිත පරිකමෙම ක්ෂාතෙසු අභිඤ්ඤසු අභිසමාපනතිසු
 බ්‍රහ්මචාරිකාරෙසුති. බුද්ධිපාද කාලොවීය අහොසි. බොධිසගෙනා
 යාව තානුකං පාරමිතො පුරෙතො සමාපනති සුබෙන ද තිනාමෙ
 තො ආයුපරිතොසානෙ බ්‍රහ්මලොකෙ නිබ්බන්ති. තස්ස තං බ්‍රහ්මවරි
 ගං ඉසං වෙව ජිත්තං පඤ්ඤතං බාහුජඤ්ඤං පුපුභුතං යාවදෙවමනු
 දෙසන් සමපකාසිතං වීරං දීඝමසානං පවත්තීන්. තස්ස යෙ සාසනං
 සංඛෙත සබ්බා අජාතංසු තෙ කායසංහෙද පරමෙරණා සුගතීං
 බ්‍රහ්මලොකං උපාජ්ජි. යෙ තදජාතංසු තෙ අපෙකකෙව පර
 ඤ්ඤාමෙව වසන්තීන්. දෙවතා සභවතං උපාජ්ජි. අපෙකකෙව
 නිච්චානරතීන්—ප—තුසිතානං යාමානං තාවතීංසානං වාතුම
 හාපාපකානං දෙවතා සභවතං උපාජ්ජි. යෙසබ්බෙ නිතිතා
 තෙ ගතබ්බකායං පරිපුරෙසුං. ඉති මහජනො තෙභුගොතො බ්‍ර
 හ්මලොකුපගො සග්ගපගොව අහොසි. තස්සා දෙවබ්‍රහ්මලොකා ප
 රිපුරිංසු. වතනාරො අපායා සුඤ්ඤවීය අගෙසුං. ඉධාපි අතින්ති

ජාතකෙව්‍යය බොධිසත්‍යාර නිබ්බරණා වෙදිකඛා, තද සත්තරාජා
 නො මහාපේරා අගෙසු, ඵසසපරිසා බුධපරිසා, මහාගොවිජෙදු
 ලොකනාපො, තථා රෙහු ආදිනා සපතනනං රාජුතං අඤ්ඤමඤ්ඤ
 විජරාබෙත යථා සකං රජෙජ පතිට්ඨාපනං තථාමහති සත්තරජෙජ
 තෙසං අසාධමොගුසාසනෙ අපමාදෙ, බුහවනමපි සාකට්ඨං ස
 මාපජ්ජති පවනතසමනාවනං යථාභූතං කාතු, වනනාරො මාසස
 පරමුකකංස ගතො බුහමවරිය වාසො තෙත බුත්චුතො අතනති ස
 මාපජ්ජනං බුත්චුතො ඔවාදෙ යථා සත්තතිරාජුති සකලෙනව
 ලොකෙන උපනීතං ලාභසකකාරං බෙලපිණ්ඩං විය ජබ්බිජා අප
 රිමානාය බහ්විස බුහමණාදි පරිසාය අනුපාධිජා තිම්පතාස ප
 ඩ්ඤාජා අනුපට්ඨානං බුබානං සාසනාසාසි අතනතො සාසනසා
 චිරකාලානුපාධිකොති එවමාදයො ගුණානුගාවා විහාචෙ තබ්බාති.

V මහාගොවිජු චරිතං පචමං.

ජට්ඨ මිපිලාසං සුරුතනමෙති ඡිපිලා නාමකෙ විදෙහානං
 උතනම නගරෙ, නිමිනාම මහාරාජා, තෙමිං සචෙතොවිය උ
 පපණණාති නිමිතිලබ්බාමො, මහතොති දුකසීදාදි ගුණවිසෙ
 සෙති මහතාව රාජානුභාවෙන සමනනාගතතො මහතො රා
 ජාති මහාරාජා, පණ්ණිනො කුසලජීනො, ති අතනතොව පරෙඤ්ච
 පුඤ්ඤජීනො, අතිතෙකිර විදෙහරට්ඨ මිපිලනගරෙ අමනානං
 බොධිසතො මබා* දෙවො නාමරාජා අහො, සො චතුරාසිති
 වසාසහසාති කුමාරකීලං කිලිච්චා චතුරාසිති වසාසහසාති උප
 රජං කාරෙච්චා චතුරාසිති වසාසහසාති රජං කාරෙතො ය
 ද මෙ සිරසමිං පලිතාති පසෙසාසාසි තද මෙ ආරෙච්චා චතුරාසිති ක
 යකසා චච්චා අපරභාගෙ තෙන පච්චාති දිසවා ආපරාවිතෙ සු
 වණ්ණසර්කාසෙන උච්චාරපෙතො හඤ්ච පතිට්ඨාපෙච්චා පලිතං ම
 ලොකෙච්චා පාතුභුතො බො මයාං ජෙද්දතොති සංවෙගජාතො ඉ
 දුතිමයා පබ්බජ්චං වට්ටතිති විනෙච්චා සත්තසසුට්ඨානකං, ගාම
 වරං කප්පකසා දච්චා ජෙට්ඨකුමාරං පතොනාසාපෙච්චා තසා —

88 උතනමඛරුහා මයාං ඉමෙ ජාතා වංශාහරා,
 පාතුභුතා දෙවදුතා පබ්බජ්චා සමයො මමා,ති.

චචා සාධුකං රජෙජ සමනුසාසෙච්චා ඤ්චි අතනනො අඤ්ඤති
 පි චතුරාසිති වසාසහසාති අසු අච්චි එවං සතොපි ඡිච්චිතො

* "මණ්ඩ" — ම.

සහතිඤ්ඤා සීතංචිය අනන්තං මඤ්ඤාමානො සංඤ්ඤාදයො පබ්බජ්ජං රොවෙසී. තෙනවුත්තං.

89 සිරසමිං පලිතං දිත්වා මබා දෙවො දිසමපති,
සංචෙතං අලහි සිරො පබ්බජ්ජං සමරොවහි,ති.

සො පුත්තං ඉමිනාවනිභාරෙණ වග්ගෙතොසාසි යථා මයා පටිපණ්ණං මාබොත්ථං අනතිමපුරිසො අනොසිති මවදිත්වා නගරානිකක මම හිකඤ්ඤා පබ්බජ්ජං පබ්බජ්ජා චතුරාසිති වසාසහසානි ක්කින සමාපනති විනිනාමෙත්වා ආයුපරියොසානෙ බුහමලොකපරායනො අනොසී. පුත්තොපියං බහුනි වසාසහසානි ධම්මෙත රජ්ජං කාරෙත්වා තෙනෙව උපායෙන පබ්බජ්ජා බුහමලොකපරායනො අනොසී. තථා තසා පුත්තො තථා තසා පුත්තොති එවං මිති උගතාති චතුරාසිති බහුතිය සහසානි සීසෙ පලිතං දිසාව පබ්බජ්ජාති. අථ ඤාතිසනො බුහමලොකෙ සීතොව පවනති නුබො මයා මනුසාලොකෙ කතං කල්යාණං නවත්තනීති ආවජ්ජෙත්වා අද්දස එතංකං අබානං පවතං ඉද්දති තපවත්තියානීති සො නබොපනාතං මයං පචෙතියා උච්ඡ්ඡ්ඤා දසාමිති අත්තො වංසෙ ජාතරඤ්ඤා එව අශාමනෙසියා කුච්ඡිමිති පටිසනී. ගණනිත්වා අත්තො වංසසා නෙමි. සචෙත්තොචිය නිබ්බන්තො තෙනවුත්තං.

“නෙමිං සචෙත්තොචිය උපපන්නොති නිමිති උබ්බනාමොති” තසානි නාම ගහණදිවසෙ පිතරා ආනිතාලකකණ පාඨකා ලකකණාති මලොකෙත්වා මහාරාජ! අයං කුමාරෙ තුමහාකං වාසං පග්ගණ්ණානීති පිතුපිතා මනොති මහානුභවො මහාපුඤ්ඤාති බ්බාකරිංසු. තං සුත්තං රාජා යථාවුත්තනෙත්තෙති නිමිතියනාමං අකාසී. සොදහරකාලකො පට්ඨාය සීලෙ උපොසඨකමෙව යුත්තපසුත්තො අනොසී. අථසාපිතා පුරිමනෙයෙනෙව පලිතං දිසවා කප්පකසා ගාමවරං දත්වා පුත්තං රජෙජ්ජ සමනුසා සෙත්වා නගරානිකක මිමපබ්බජ්ජා ක්කිනාති නිබ්බන්තොත්වා බුහමලොක පරායනො අනොසී. නිමීරාජාපන දුනජ්ඣාසකොච චතුසු මාරෙසු නගරමජ්ජෙති වාති පඤ්ඤා දුනසාලායො කාරෙත්වා මහාදුතං පවත්තෙති. එනෙකාය දුනසාලාය සහසහසානං සහසහසානං කත්වා දෙවසීකං පඤ්ඤාසහසානානි පටිච්චජ්ජ. පඤ්ඤාසීලාති රහති, පබ්බදිවසෙසු උපොසඨකමං සමාදිසී. මහාජනමපි දුනාදිසු පුඤ්ඤාසු සමාදපෙසී. සග්ගමග්ගං* ආචිකති. නිරඤ්ඤොන තජ්ජෙසී. පාපතොති වාරෙසී. තසා මවාදෙ යත්වා මහාජනො දුනාදිති පුඤ්ඤාති ක

* “මග්ගා මග්ගං”-ම.

නා තමනා වුනො දෙවලොනෙ කිබ්බනි. දෙවලොනො පරිපුරි. තිරයො තුළුච්ඡාය අපහාසි. තදපන අත්තනො දුනඤ්ඤාසය ස්ස උලාරභාවං සවිසෙසං දුනපාරමියා පුරිතභාවච පචෙදෙනො සසා :—

තද හං මාපසිධාන වතුසාලං වතුමුඛං,

තඤ්ඤනං පචතොසිං. මිගපකඛි නරාදිනගති. 41 අදිමාග.

තස තදාහි තසමිං නිමිරාජකාලෙ. මාපසිධානාහි කාරා පෙතො. වතුසාලනහි, වතුසු දිසාසු සමබන්ධසාලං. වතුමුඛනහි, වතු සු දිසාසු වතුසි වාරෙහි යුතං. දුනසාලාය හි මහන්තභාවතො දෙ යසබමමසස යාවකජකසසච බහුභාවතොතසසකා එකෙනෙච මා රෙත දුනබමමං පරියගතං කාතුං දෙයසබමමසස පරියොසාපෙ තුගහි සාලාය වතුසු දිසාසු චතතාරි මහාමාරාණී කාරාපෙසි. තඤ්ඤ වාරතො පට්ඨාය යාවතොණා දෙයසබමමාරාසි කතොතිට්ඨහි අ රුදුනනා ආදිං කඤ්ඤා යාව පකතියා පචෙසකකාලො තාවදුතං පචතොති. ඉතරසමිමපි කාලෙ අනෙකසත පදිපා සාසහති. යද යද අභිකා ආගච්ඡන්ති තද තද දිගතෙච. තංච දුනංතකපනඛික වතිබ්බක යාවකාතඤ්ඤෙච අඵබො අසීරානං මහාභොගානංපි උ පකපන වසෙන මහාසුදසසන දුනසදසං උලාරතරපණිත තර ණං දෙයසබමමානං පරිචචජනතො සබ්බෙපි සකල ජලුදිප වාසි නො මනුසසා පටිගන්හෙසුං චෙච පරිභුඤ්ජිච. සකල ජලුදිපමඛි උන්නබ්බලං කඤ්ඤා මහාපුරිසො තද මහාදුතං පචතොසි. යඵච මනුසසානං එචං මිගපකඛිතෙ ආදිං කඤ්ඤා තිර ච්ඡාන ගතානමපි දුනසාලාය බිහි එකමතො තෙසං උපකපනවසෙන දුතං පච තොසි. තෙනවුතනං.—“තඤ්ඤනං පචතොසිං මිගපකඛි නරාදින නහි” තකෙචලඤ්ඤි තිරච්ඡානාන මෙච පෙතානමපි දිවසෙ දිවසෙ පනහිං දුපෙසි. යඵච එකිසසා දුනසාලාය එචං පඤ්ඤ පි දුනසා ලාසු දුනමපචතහිසා. පාලියමපන “තද හං මාපසිධාන වතුසාලංච තුමුඛනහි” එකං විය වුතං. තං තගරමජෙකි දුනසාලං සකාය වු තං ඉදුති තය දෙයසබමමං එකදෙසෙන දෙසෙතො. “අච්ඡා දුතං සසනඤ්ඤ අනතං පානඤ්ඤ භොජන” නහි ආස. තස අච්ඡාද නහි, බොමසුබ්බාදි නානාවිධි නිවාසන පාරුපතං. සසනගනමච පලලකාදි චෙච ගොතක චතනාදිතංච අනෙකවිධි සසිතඤ්ඤා ආසනමපි චෙඤ්ඤ සසන ගහණෙනෙච ගතිතනහි දට්ඨබ්බං. අඤ්ඤං පානංච භොජනනහි, තෙසං තෙසං සතනානං යඵාහිරච්චිතං නානගරසං අනතං චෙච පාණංච අච්ඡිට්ඨනානාවිධි භොජන විකතිංච. අබ්බොට්ඨිනං. සපිධානාහි, ආරමුහතො පට්ඨාය යාව ආසුපරිචොසානා අහොරතනං අච්චිච්ඡනනං කිඤ්ඤා ඉදුති යසස

දුකසා සමමො සමෙබ්බාධිං ආරබ්භ දුකපාරමී භාවෙන පවනතිහ භා වං දසෙසනෙනා යථා ච ද අතතනො අර්කාසයො පවනනාතං උ පමාය දසෙසාතුං “සථාපි සෙමයො” තිආදිමාග තයාප්පොයථා නාම සෙවක පුරිසො අතතනො සාමීකා කාලානුකාලං සෙවනවසෙත උපගතො උඛබ්බධන හෙතු කායෙන වාචාය මිත්තා සබ්බථාපි කා යවචි මනොකමෙමහි යථා සො ආරාධිතො හොති එවං ආරාධනි යං ආරාධනමෙව එසති ගවෙසති තථා අහමපි බොධිසත්ත භු තො සදෙවකසා ලොකසා සාමීභුතං අනුනතරං බ්‍රහ්මභාවා සෙ වෙතුකාමො තසා ආරාධනසං සබ්බභවෙ සබ්බයමිං තිබ්බතන නි බ්බයන භවෙ දුකපාරමී පරිපුරණ වසෙන ධනෙන සබ්බසගෙන සන්තපෙප්පා බොධිසංඛාතනො අරියමග්ග ඤාණතො ජාතතො බොධිජනති උඛනාමං සබ්බඤ්ඤාත ඤාණං පරතො සබ්බථානානු පායෙති. එසියාමි ගවෙසියාමි තං උතතමං සමමො සමෙබ්බාධිං ජී විතපරිච්චාගාදි යං සීඤ්චි කත්වා ඉච්ඡාමි අතිපසෙමිති එව මිධ දු නර්කාසයසා උලාරභාවං දසෙසාතුං දුකපාරමී වසෙනෙව දෙසනා කතා. ජාතක දෙසනායං පනසා සීලපාරමී ආදිතමපි පරිපුරණං විභාචිත මෙව. තථාහිසා හෙට්ඨාචුතන නයෙනෙව සීලාදිගුණෙ හි අතතාතං අලඛකරිණී මහාජනං තසා පතිට්ඨපෙහතසා ඔඨාදෙ ඨචා තිබ්බතනදෙවතා සුධම්මොයං දෙවසභායං සන්තිපතිතා අහො අමහාකං නිමිර්ජාතං නියසාය ම සං ඉමං සමපනති. පනතා එවරු පාපි නාම අනුපනෙන බ්‍රහ්ම මහාජනසා බ්‍රහ්මකිච්චං සාධයොනා අච්ඡරියමත්‍රසා ලොකෙ උපප්පත්තීති මහාපුරිසසා ගුණෙව ණොණහො අභිප්පිංසු හෙන චුතනං.

89 අවෙජරං වතලොකසමි. උපප්පත්ති විවකකණා,
 යථා අහු තිමිරාජා පණ්ඩිතො කුසලච්චි කො,භි. ආදි.

තං සුඤ්ඤා සතකං දෙවනමිඤ්ඤාදිං කත්වා සබ්බෙ දෙවා බොධි සතනං දට්ඨුතාමා අතෙසුං. අපෙකදිවසං මහා පුරිසසා උපොස පිකසා උපරි පාසාදවරගතසා පච්ඡිමයාමෙ පලලඛකං ආභුජ්ජා කිසිනනසා එවං වෙතසො පරිචිතකකාලදපාදි “දුකං නුබොවරං උදහු බ්‍රහ්මවරියනති” සො අතතනොකංඛං ජ්ඤාතුං නාසකති. තසමිං බණ්ණ සකකභවතං උණ්ණාකාරං දසෙසසි. සකෙකා තං කාරණං ආවජේපනො බොධිසතනං තථා විතකෙකනතං දියවා හඤ්ඤාපි තකකං ජ්ඤාසාමිති ආගන්ත්වා පුරතො සීතො තෙනකොසි කුභුති පුට්ඨො අතතනො දෙවරුජ භාවං ආරොවෙක්ඛා කීං මහාරාජ! විහෙතසීති චුතොහු. තමිසං ආරොවෙසි සකෙකා බ්‍රහ්මවරිය මෙව උතතමං කත්වා දසෙසනො.

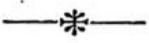
90 හිණෙන බ්‍රහ්මවරියෙන බන්ධියෙ උපපජ්ජති,
මජ්ඣිමනික වං දෙවගෙන උතතමෙන විසුජ්ඣති.

91 න හෙතෙ සුලභා කාසා යාවයොගෙන තෙනවි,
යො කායෙ ඉපපජ්ජන්ති අනාගාරා තපස්සිනො,ති. ආහ.

තස පුපුභිසා යතනෙසු මෙදුත විරතිමනං හිණං බ්‍රහ්මවරියං නාම තෙන බන්ධිය කුලෙ උපපජ්ජති. ක්‍යාතස්ස උපචාර මනං මජ්ඣිමං නාම තෙන දෙවගෙන උපපජ්ජති. අට්ඨසමාපනති නිබ්බතං උතතමං නාමතෙන බ්‍රහ්මලොකෙ නිබ්බතති. තංඤ්ඤාතිරතා නිබ්බානනති කථෙතති. තෙනාන විසුජ්ඣති. සාසනෙ පන පරිසුඛ සීලස්ස භික්ඛුනො අඤ්ඤතරං දෙවතිකායං පඤ්ඤාතාසු(බ්‍රහ්මවරියං) වෙතනාභිණ්ඩාය හිණං නාම තෙන යථා පඤ්ඤෙ දෙවලොකෙ නිබ්බතති. පරිපුණ්ණ සීලස්ස අට්ඨසමාපනති නිබ්බතං මජ්ඣිමං නාමතෙන බ්‍රහ්මලොකෙ නිබ්බතති. පරිසුඛ සීලස්ස පන විපස්සනං වඤ්ඤාතො අරහතතප්පනති උතතමං නාම තෙන විසුජ්ඣති. ඉති සකෙකා මහා රාජ! දුතතො බ්‍රහ්මවරිය වාසොව සතගුණෙන (සහස්ස ගුණෙන සතසහස්සගුණෙන) මහපළොති වණ්ණොසි. කාසාති බ්‍රහ්මගණා යාව යොගෙනාති යාවත යුතෙන යාජයොගෙනාති පිපාලි. යජන යුතෙන (න දුත යුතෙන) නාති අජො තපස්සිනොති තපතිස්සිතකා ඉමායපි ගාථාය බ්‍රහ්මවරිය වාසස්සෙව මහානුභාවතං දීපෙති. එවං ච පන වජ්‍යා කිවාපි මහා රජදුතතො බ්‍රහ්මවරියං මෙව මහපාලං වෙපි පතෙන මහාපුරිස! කතතඤ්ඤාව විසුචි අප්පමනොනා නුඤ්ඤා දුතංච දෙති සීලංච රක්ඛාති තිවජ්‍යා තං ඔවද්දො සකඨානමෙව ගතො. අථනං දෙවගණො මහාරාජ! කුභිං ගගතාති ආහ. සකෙකා මිට්ඨියං නිමිරඤ්ඤා කංචං ජිඤ්ඤානති තමයං පකාසොඤ්ඤා බොධිසතතස්ස ගුණ ව්‍යාපනො වණ්ණොසි. තා සුඤ්ඤා දෙවා මහාරජ! මයං නිමිරාජානං දට්ඨිකාමමහාසාධු වං පකෙකාසා පෙතිති වදිංසු. සකෙකාසාධුති සමපටිච්ඡන්තා මාතලිං ආමනෙතසි ගච්ඡ නිමිරාජානං වෙජ්ජනතං. ආරොපොඤ්ඤා ආනෙතිති. සො සාධුති සමපටිච්ඡන්තා රථෙන ගන්තො තඤ්ඤා මහා සතං ආරොපෙඤ්ඤා තෙන යාවිතො යථාකමං පාපකමිති නංච පුඤ්ඤා මමිතංච යානාති ආවිකබ්‍රහ්මා අනුක්කමෙන දෙවලොකං තෙසි දෙවාවධො නිමිරාජා ආගතොති (සුඤ්ඤා) දිබ්බගති වාසපුප්පහස්සා යාව විතාකුචවාර කොට්ඨකා පච්චුගන්ත්වා මහා සතං දිබ්බගති දිබ්බ පුප්පෙතො සුධම්මං දෙවසතං ආතසිංසු. රාජාරාම ඉතරිඤ්ඤා දෙවසතං පවිසිත්වා සකෙකත (සභිං) එකාසනෙ තිසිදිඤ්ඤා තෙන දිබ්බගති කාමෙති නිමනනියමානො අලංචනා

රාජ! මගේ ඉමෙහි යාචිත කෘතිය වෙහි කාමෙහිති පටිකඩිපිනා අනෙක පරියාගෙන ධම්ම දෙසෙව්වා මනුසුගණනාය සත්තාග මෙව රාජා ග වජ්ජමහා මනුසුගලොකං තසු දුනාදිති පුඤ්ඤති කරියාමිති ආග. සකෙකා නිමිරාජානං ඉපිලා නෙහිති මාතලිං ආණාපෙසි. සො තං වෙජ්ජනනාං ආරොපෙතො පාවිත දීසාභාගෙන මිපිලං පාපුණි. මහාජනො දිඛරථං දිසවා රඤ්ඤො පවුච්ඡාමර්ණං අකාසි. මාතලි සිහපඤ්ඤරෙ මහාසත්තං ඔතාරොතො ආපුච්ඡිතො සකට්ඨාත මෙව ගතො. මහාජනොපි රාජානං පටිවාරෙත්වා කීදි ඤො දෙව දෙවලොකොති පුච්ඡි. රාජා දෙවලොකසමපතො. ච ඤොණත්වා තුමෙහපි දුනාදිති පුඤ්ඤති කරොථ එවං තග්ගං දෙවලොකෙ උපපජ්ඣිසුථාහි ධම්මං දෙසෙසි. සො අපරභාගෙ පුඛෙඛි වුභතනගෙන පලිතං දිසවා පුභතසු රජ්ජං පටිච්ඡාදෙත්වා කාමෙ පභාය පඤ්ඤත්වා චතාරො බුභමිභාරෙ භාවෙත්වා බුභම ලොකුපගො අගොසි. තද සකෙකා අනුරුඤො අගොසි. මාතලිආන ඤො, චතුරධිති රාජසගයාහි බුඛපරිසා. නිමිරාජා ලොකනා ථො, තසු ඉධාපි ගෙට්ඨා වුභතනගෙන ච බොධිසමාරා නිසාරෙ තබ්බො, තථා බුභමලොක සමපතො පභාය පුඛෙ අත්තනා පවිනති තං කලාණවත්තා අනුපබ්බෙසියාමිති මහාකරුණො මනුසු ලොකෙ කීඛපනනා, උලාරො දුනාකීසගො, තදනුරුපා දුනාදීපු පටිපතති; මහාජනසු ච තසු පතිට්ඨානං, දෙවමනුසුනාං පසව ධසතා, සකතසු දෙවරජසු උපසංකමණේ අනිච්ඡගතා, තෙන දිඛසමපතියා නිමග්ගංගමානොපි තං අනලංකරිතො පුඤ්ඤසමාරං පටිබුගණනා පුභ මනුසුභාවාසු පගමනං, ලාභසමපතාසු සබ්බත් අලගභාවොති, එවමාදගො ගුණානුභවා තිධාරෙ තබ්බාති.

VI නිමිරාජ චරියං ජට්ඨමං.

සත්තමෙ එකරාජසු අනුජොති එකරාජසු නාම කාසිර ඤෙඤ ඔරසපුභොගා. තගෙරෙ පුජ්ඣවතිසා,ති පුපච්චති නාමනෙ නගෙරෙ. චඤ්ඤපිභසසා,ති චඤ්ඤදෙන අච්ඡාතබ්බො චඤ්ඤ නාමොති අපෙසා. අනිතෙ කිර (අගං)බාරාතසි පුපච්චති නාම අගොසි. තසු චසවතී රඤ්ඤො පුභොගා එකරාජානාම රජං කාරෙසි.

බොධිසත්තො තසුගොතමියා නාම අගභවගෙසියා කුච්ඡිති පටිසකි. අගභගෙසි. චඤ්ඤ කුමාරොති (ව) සුනාමං අකාසු තසු පදසා ගමනකාලෙ අපරොපි පුභොගා උපනොගා තසු සුරියානු මාරොති නාමං අකාසු, තසු පදසා ගමනකාලෙ එකාසිභාඋපනොගා

මෙලා කියා නාමං අකංසු. වෙමාති කාවි නෙකං ගඤ්ඤෙනො
 සුරොවාති වෙගානරා අහෙසුං. බොධිසත්තො අනුපුබ්බන
 වුඛිඤ්ඤෙනා සිලෙසු ව විජ්ජානෙසු ව පාරං අගමාසි. නසා
 රාජා අනුච්ඡේක. වසං නාම රාජධිතරං ආනෙතො උපරජ්ජං
 අදුසි. බොධිසත්තං ඵනො පුතො උපනො නසා වසු
 ලොති නාමං අකංසු. නසාපන රඤ්ඤො, බණ්ඩාලොනාම පුරො
 හිතො. තං රාජා විනිවුජ්ජෙය ධපෙසි. සො උඤ්ච ඵනෙකො හුත්වා
 උඤ්චං ගහෙතො අසාමිකෙ සාමිකෙ කෙරති සාමිකෙව අසාමි
 කෙ කෙරොති. අපෙක දිවසං අට්ටපරාජිතො ඵනො පුට්ඨො විනි
 වුජ්ජෙයො උපනො සෙතො ජිකඛිමිත්තො රාජ්ජට්ඨානං ගච්ඡ
 හනං බොධිසත්තං දිසවා නසා පාදෙසු පතිත්වා සාමි! බණ්ඩාලො
 විනිවුජ්ජෙය විලොපං බාදති අභං තෙන උඤ්චං ගහෙති, පරාජ්ජං
 පාපිතොති අට්ටසාරං අකාසි. බොධිසත්තො මාහාසීඨ නං අ
 සාසෙත්තො විනිවුජ්ජෙය නෙත්තො සාමිකෙව සාමිකං අකාසි. මනා
 ජාතො මහාසංඤ්ඤා සාධුකාර මදුසි. රාජා බොධිසත්තො කීර
 අනෙට්ඨා සුචිතවුජ්ජෙයාති සුත්තං "හං ආමනෙත්තො තාත! ඉතො ප
 ට්ඨාසෙත්තෙව (අට්ටකරණේ විනිවුජ්ජෙය) විනිවුජ්ජෙයාති" ඵනිවුජ්
 ජෙය. බොධිසත්තං අදුසි. බණ්ඩාලෙසු ආයො පච්ඡේජ්ජි. සො
 තනොපට්ඨාය බොධිසත්තො ආසාතං බන්ධිත්තො ඔතාරාපෙකො
 විවුජ්ජි. සොපන රාජා මුඛිඤ්ඤෙනා සො ඵක දිවසං සුපිනනො
 න දෙවලොකං පසස්සා තත්ත ගනතුකාමො හුත්වා පුච්චාගිතං
 මුග්ගලොකාම මග්ගා ආචිකාමාති ආග. සො අතිදුතං දදනො
 කංසා වතුකෙකත යඤ්ඤො යජ්ජෙති වජ්ජා රඤ්ඤො කිං අති දුතනාති
 පුට්ඨො අගනොකා පියපුතො පියභරියා පියධිතරොමහා වහවසෙ
 ධිකාතො මඛල හත්ථි අසාදයොති ඵනෙ වතනාරො වතනාරො
 කත්වා විපද වතුපදෙ යඤ්ඤත්තො පට්ඨාජ්ජො තෙසං ගලලො
 හිතො යජ්ජං අතිදුතං නාමාති සඤ්ඤපෙසි. ඉතිසො සග්ග
 මග්ගං ආචිකාමිසාමිති නිරය මග්ගා ආචිකාමි. රාජාපි නසමිං ප
 ඤ්ඤිත සඤ්ඤා හුත්වා තෙන වුග්ග විධිං සග්ග මග්ගොති සඤ්ඤා
 තං පට්ඨාජ්ජිතු කාමො මහග්ගං යඤ්ඤවාටං කාරාපෙත්තො තත්ථ
 බොධිසත්තො දිංක වතනාරො රාජකාමාරෙ ආදිං කත්වා බණ්ඩා
 ලෙත වුග්ගං සඤ්ඤං විපද වතුපදා යඤ්ඤ පසුත ධාතෙ තෙථා
 ති ආණාපෙසි. සබ්බාසු යඤ්ඤසමහාරා උපකඛනං අපහාසි. නා
 සත්වා මහාජනො මහත්තං කොලාහලං අකාසි. රාජා විපට්ඨො
 රිහුත්වා බණ්ඩාලෙත උපකඛනො පුනපි තථා (හං ආණා
 පෙසි. බොධිසත්තො බණ්ඩාලෙත විනිවුජ්ජෙයො අනුං ගෙන
 න ගෙ ආසාතං බන්ධිත්තො මෙව මරණං ඉච්ඡෙනොති මහාජන

යු අතයවසතං උපසාදිතහි ජාතිඤ්ඤා නානාදිබෙති උපාසෙති රාජානං තනො දුගහතිත ගාහතො විවෙවෙදුං ආයමිජාපි නා සකම්. මහාජනො පරිදෙවි. මහනතං කාරුඤ්ඤ මකාසි. මහාජ තයු පරිදෙවනතෙයුව යඤ්ඤවාටෙ සඤ්ඤාමාති නිට්ඨපෙසි. රාජපුතනං නෙඤානිවාය නාමෙඤා නිසිදපෙසු. බණ්ඩහාලො සුවණ්ණපාතිං උප් නාමෙඤා බග්ගං ආදාය තයුගිවං ජිඤ්ඤා මිති අට්ඨාසි. තං දිසවා වඤ්ඤාම රාජපුතනසු දෙවි අඤ්ඤං මෙ පටිසරණං. තනි අපතනො සව්වබලෙත සාමිකයු සොඤ්ඤා කරියාමිති අඤ්ඤං පග්ගයන පරිසාය අනතරෙ වරනහි ඉදං එ කාතන තෙව පාපකමමං යං බණ්ඩහාලො සග්ග මග්ගොති ක රොති ඉමිතා මග්ගං සව්වච්චනෙත. මම සාමිකයු සොඤ්ඤාතු * (යාදෙවතා ඉබ්ලොකෙ සබ්බාතා සරණංගතා අනාථා අහං පතිමාදිසිනති)* සව්වකිරියං අකාසි. සනෙකා දෙවරාජා තයු පරි දෙවනසද්දං සුඤා නාපවනතිංඤ්ඤා ජලිතං අයොකුටං ආදාස ආගන්ත්වා රාජානං තාපසනා සබ්බෙ විසුජ්ජාපෙසි. සනෙකාපි තද අතතනො දිඤ්ඤාපං දසෙසඤා සමපජ්ජිතං සජොති භුතං වජිරං පරිබහමනො අරෙ පාප රාජ කාලකණ්ණි! කද තයා පාණ්ඩිපානෙන සුගති ගමණං දිට්ඨ පුබ්බං වඤ්ඤාමාරං සබ්බ ඤ්ඤා ඉමං ජනං බන්ධනතො මොචෙති. නොචෙ මොචෙයුසි එ තෙවනෙ ඉමයුච්ච දුට්ඨ බ්‍රාහ්මණයු සිසං එලෙයුසාමිති ආකා සෙ අට්ඨාසි. තං අවජරියං දිසවා රාජා බ්‍රාහ්මණොච සිසං සබ්බ බන්ධනා මොචෙසුං. අඵමහාජනො එක කොඋගලං කථා ස ගසා යඤ්ඤවාටං අජෙසිතතරිතා බණ්ඩහාලො ඵනෙකං ලෙ ඤ්ඤාපසාරං දෙගොතා තසෙව ජිවිතකතියං පාපෙඤා රාජානමපි මාචරතුං ආරති. බොධිසතො පුතරතරමෙව පිතරං පරිසංජිතා සිතො මාචරතුං තදදසි. මහාජනො ජිවිතං තාවඤ්ඤා පාපරඤ්ඤා දෙම ජතනං පතයු තදසුමං. තගරෙ වාසංචා ආදයාම තං ඵ ඤ්ඤාලාකතා බති තගරෙ වාසාපෙයුසාති රාජචෙයංගාචරණා කාසාවං තිවාසාපෙයා හලිඤ්ඤාලොකිකාය සිසං වෙදෙඤා වඤ්ඤා ලං කතා වඤ්ඤාලගාමං පතිනිංසු. යෙ පත තං සුඤාත යඤ්ඤං යජිංසු චෙව යජාපසුච අනුමොදිංසු ඵ සබ්බෙ තෙ නිරය පරා යනා අභෙසං. තෙනාත ගගදි.

93. සබ්බෙ පතිට්ඨ නිරයං යථා තං පාපකමමං කරියා, තනි පාපකමමං කතා ලබ්බා සුගතීං ඉතො ගනතුනති.

* "එසු පොථොකසු කොච විසෙසො දිසුනති. ගාථාවා පාඨොචා නිපි විචාරණීය මෙතං."

අළු සකුටු රාජපරිච්ඡා නාගරාවේව ජානපදව සමාගන්තී; බොධි සතතං රජේ අභි සිංචිංසු. සො ධර්මමත රජං අනුසාසෙ භොගාන අත්තනො මහා ජනස්සව අකාරණෙනව උප්පන්නං අනඤ්ඤාසනං අනුස්සරිත්වා සංවෙගජාතො පුද්ගලකිරියාසු භීයො භසාමන්තාය උස්සාභ ජාතො මහාදුතං පවචොතසි. සීලාති රකති. උපොසථ කමං සමාදසී. තෙන වුචතා.:-

හදුහා සජ්ජා මුත්තො නික්ඛන්තො සසුඤ්ඤ වාචනො,
සංවෙගං ජනසිත්වාන මහාදුතං පවචොසිනති. 16. ආදි.

තසා සජ්ජා මුත්තො, ති බන්ධනාලෝක විහිත යසුඤ්ඤ විසිතො වුචානතයෙන සාතෙනබ්බතො මුත්තො, නික්ඛන්තො සසුඤ්ඤ වාචනො, ති අභිසෙක කරණස්ථාය උස්සාභ ජාතන මහා ජනෙනසසීං තතො යසුඤ්ඤ භූමිතො නිග්ගහො. සංවෙගං ජනසිත්වා නා, ති එවං බහු අත්තරායො ලොක සන්තීවාසොති අතිවිග සංවෙගං උප්පාදෙත්වා. මහා දුතං පවචොසිනති, ජ දුතසාලායො කාරාපෙත්වා මහතා ධනපරිව්වාගෙන වෙයාභාර දුත සද්ධං මහාදුත මදුසි. එතෙන අභිසෙකකරණතො පටිඨාය තස්ස මහා දුතස්ස පවචනිත භාවං දස්සෙති. දුතස්සෙත්තො අදධානා ති දුකඛිණා රහෙ පුග්ගලෙ දෙය්‍ය ධර්මං අපරිච්චිත්තා. අපි ජප්ප සුචරතභිසො, ති අපෙතද ජපි පඤ්චරතභිසො අත්තනොපිචත වාදන භුංඤ්ඤාති න කරොමිති දස්සෙති. තදු කීර බොධි ස තො සකල ජමුද්ධං උත්තඛලංකත්වා මහාමෙඤො විග අභිව ස්සහො මහාදුතං පවචොතසි. තසා කිඤ්චාපි දුතසාලාසු අත්ත ජාණාදි උලාරාලාර පණිත පණිත මෙව යාවකානං යථා රුචි තං දිවසෙ දිවසෙ දීයති තථාපි අත්තනො සජ්ජිතං ආභාරං රාජා රහසොජනමපි යාවකානං අදත්තා නභුඤ්ඤති තං සභ්භාය වුචතං නාහමපිවාමි, ති ආදි. ඉදුනි තථා යාවකානං දුතෙ කාරණං දස්සෙ තො උපමංතාව ආභරති. සථාපි වානිජො නාමා, ති ආදිතා තස්සත්තො යථානාම වානිජො හණ්ඩධානං ගන්තො අප්පතපා භානන බහුං හණ්ඩං විකකිණිත්වා විපුලං හණ්ඩං සන්තීවිං. තත්තා දෙසකාලං ජානන්තො යස්ස ලාභො උදයො මහාභොති තත් දෙසෙ කාලෙවා තං හණ්ඩං හරති උපතෙති විකකිණාති. සක භුංඤංපි, ති සකභුංඤං තොපි අත්තනා පරිභුතතතොපි සං පරි භුංඤාපි තිපි පාසො. පමර, ති පරයමිං පටිග්ගාහක පුග්ගලෙ. සග භාමො, ති අත්තක සත්තාගො ආයතිමහවිසුති ඉදං වුචතං තොති යථා වානිජෙන ති හණ්ඩං තත්තව අභිකිණිත්වා තථා රුපෙ දෙසෙ කාලෙව විකකිණිත්වං බහුං උදයං විපුලඵලං තොති තදෙව අත්තනො සත්තකා අත්තනා අනුපුඤ්ඤත්වා පරයමිං.

පටිග්ගාහක පුග්ගාල දිනනං මහපාලං අනෙක සත්භාගො හවි
 ය්‍යති. තසමා ආනා අභ්‍යාජිනාපි පරස්ස දුක්ඛමෙවොති. වු
 තො හෙතං හගවතා. “තිරිඤ්ඤානගතානං දුතං දච්ඤා සත්භුණා
 දුක්ඛණා පාවිකංඛිතඛ්‍යා. දුස්සිලස්ස මනුස්ස භූතස්ස දුතං දච්ඤා
 සත්භුණා ගුණාති. විජ්‍යාචරො. අපරමප්‍රියතං” සවෙ හිතඛමෙව සත්තා
 ජානනස්ස දුත සංවිභාගස්ස විපාකං යථාගං ජානාමි න අදච්ඤා
 භුණෙස්සස්ස තව තෙතං මච්චෙත්ථමලං විතතං පරියාද්ධං තිවෙඨස්ස
 යොපි තෙසං චරිමො ආලොපො චරිමං කඛලං තොපි අසංචි
 හජ්ඤා නභුණෙස්සස්ස, හති ආදි. එතමන චසංඤ්ඤා ති එතං දුත
 ය්‍ය මහපාලභාව සංඛාතං වෙව සමමොසමොධියො පට්ටිඤ්ඤාව සං
 ඛාතං ච අපාවසං කාරණං ජාතිකො නපමිකකමාමි දහනොති
 දුත පාරමිතො ජ්ඣෙසමිපි නතිවතොමි අභිකතොමි එව කිමෙසං
 සමොධියොමුඤ්ඤාපවනිසා, ති සමොධියො සඤ්ඤාඤාඤා ඤාණං අනුප්ප
 ත්ඨියන්ථං අධිගතනුත්ඨි අතො. තද්ධොධිසපොයා මහාජනෙන
 පිතරි චණ්ඩාල චාසං පචෙසිතො දුතඛඛසුභාකං පරිබ්බං දුපෙ
 සි. භවාසනාති පාරාජනාජං ව. සොපි නගරං පවිසිත්තුං අලහපෙනා
 චොධිසතො උග්ගාන කිලාදි අන්ථං ඛතිගතො උප භංකමති පුත
 සඤ්ඤාපත නවඤ්ඤා. න අඤ්ඤාලිකමමං කරොති. විරං ජීවසාමිති
 වදති. බොධිසතොපි දිට්ඨිදිවසෙ අතිරෙක සමමානං කචරාති.
 සො එවං ඛමෙමන රජ්ජංකාරෙත්වා ආයු පරිභොසානෙ සපරි
 සො දෙවලොකං පුරෙසි. තද්ධ ඛණ්ඩිතාලො දෙවදුගෙනා අසොසි.
 ගොතමි දෙවී මහාමායා. වජ්ජරුජඛිතා රාහුල මාතා. වසුලො
 රාහුලො. සෙලා උපප්පවිණ්ණො. සුරො මහාකායාපො. හඤ්ඤොනො
 ලො මොග්ගලොනො. සුරිය කුමාරො සාරිපුතො. වජ්ජරුජ
 ලොකනාචො. තස්සඉධාප පුබ්බො වුභත නගෙත්තව යථාරතං
 චෙසපාරමිතො නිඤ්ඤොතඛ්‍යා. තද්ධ ඛණ්ඩිතාලො කඛිල ච
 රාභ්‍යාචො ජානනොපි අජ්ජ පෙකඛිතො ඛමෙමන සමෙත අට්ට
 ය්‍ය විතිවුභො, අතොතං චොරෙතු කාමසොචි ඛණ්ඩිතාලො
 නච. සඤ්ඤා විධානං ජාතිකොපි තස්ස උපරි වි ගතො කොපා
 හ පො, අනතොපරිසං ගමෙත්වා පිභුසත්තු හිත්තුං සමච්චොපි
 මො සස්ස නාමගරාභි චරොගො නසුත්තොති ගොතොනං පුරිස
 පසුං කත්වා සාතා පෙතු කාමස්ස පිභු ආශාය අවට්ටානං, කොසිලා
 අසිං ගමෙත්වා සිසං ජිඤ්ඤා උච්ඤ්ඤාමංගන පුරොගිතෙ ගත
 නො, පිතරි පුරොගත සබ්බ ඤානසුච මෙපතා පරිණෙත සමච්චත
 න, මහාජනෙන පිතරං මාරෙත්තුං උපකකාගෙන සස්ස පරිච්චො
 තස්ස ජීවිතදුතං ව, දිවසෙ දිවසෙ වෙස්සග්ගාද්ධං සදිසං පහා
 දුතං දදුතොපි දුතෙ අතිත්ථාගාපො, මහාජොත චණ්ඩාලෙ
 සු පානාපිතස්ස පිභු දුතඛඛසුභාකං දච්ඤා පොසනං, මහාජනං
 පුඤ්ඤා කිරියාසු පතිට්ඨාපනන්ති, එවමාදගො ගුණානුභාවො තඛා
 චරං බ්බාති.

VII. වජ්ජරාජ චරියං සභ්‍යාමං.

අට්ඨමේ අට්ඨමිසවහසෙ නගරෙ,ති අට්ඨමුර නාමකෙ නග
 රෙ, සිව්නාමාසි. බකනිසො,ති සිව්තිගොතනතො එවං නාමනා
 රාජා අපොසි. අනිතෙ කීර සිව්තට්ඨ අට්ඨමුර නගරෙ සිව්තපේ
 රජං කාරෙගො මහාසනො නසා පුභොනා හුචා නිබ්බතී,
 සිව්නාමාරො තිස්ස නාමං අකංසු. සො වසපනො තකසිලං
 ගන්තො උඤාතිකසිපෙසා ආගන්තාපිතු (සා) සිප්පං දසෙසො උ
 පරජං උභිතො අපරහාගෙපිතු අවචයෙන රාජා හුචො අගතිගම
 නං පහාස දසරාජධිමෙම අකොපෙචො රජං කාරෙතො නගර
 සා චතුසු මාරෙසු නගරමඤ්ඤි තිවෙසනමාරෙති ජද්දකසාලායො
 කාරෙතො දෙවසිකං ජසන සහසා පරිච්චාගෙන මහාදුතං පව
 තෙනසි. අට්ඨමි වාතුද්දසි පණ්ණරසීසු සං දුකසාලං ගන්තො,
 දුතගං මලොකෙති. සො එකදු පුණ්ණමද්වසෙ පාතොව සමු
 සාති සෙන ච්ඡතෙන රාජපලලඤ්ඤි නිසිභොතො අභතනාදිනනං
 දුතං ආචරෙතො බාහිරවත්ථං අභතනා අදිතොං නාම අදිසාන
 මං බාහිරක දුතං තපා විතං තොසෙති යථා අජ්ඣිත්තික දුතං.
 අභොචතමං දුතසාලං ගතකාලෙ කොචි යාචිතො බාහිරවත්ථං අ
 යාචිතො අජ්ඣිත්තිකමෙව යාවෙස අතා හි සවෙ මෙකොචි සරීරෙ
 මංසවා ලොභිතං වා සීහංවා හදයමං සංවා අකඛිතිවා උපසිසි සරී
 රංවා සකලමෙව වා අභතභාවං දුසභාවෙන යාවෙස. තං තදේව
 සා අභිපාසං. පුරෙතො දුතුං සකෙකාමිති විතොසි. පාලියංපක
 අකඛිතං එව පසෙක ආගතො තෙනවුතං.

නිසංස ආකාදවරෙ එවං වින්තොසගං පදං. 51

සං කිංචිවානුසං දුතං අදිතං මෙ නවිජ්ජති,
 සොපි සංවෙසන මං වඤ්ඤං දදෙසාං අචිකම්පිතො,හි. 52

තඤ්ඤ මානුසං දුතනාති පකති මනුසොති දුතඤ්ඤං දුතං
 අභතනානොදි. එවමපන මහාසහකසා උලාගර දුතජ්ඣාසයෙ
 උපනොත සාකසා පණ්ණකමල සිලාසනං උණ්ඨාකාරං දසෙසි.
 සො නසා කාරණං ආචරෙතො බොධිසංඝාතසා අජ්ඣාසං දි
 සො"සිව්තරජ අජ්ඣසමපතක යාවකා වඤ්ඤති භාවනාති වඤ්ඤතිතෙදං
 උපපාදෙතො දුසාමිති විතොසිති" සංකො තදෙවපරිසාය වචො
 සො සංඛිසා යා නුබො තං දුතුං උදුහුතොත වීමං සිසාමි තාවත
 නති බොධිසංඝාත සොලුසති ගෙසාදක සපෙති නයාචා සබ්බො
 ලභිකාරෙති පාමනෙව අලභිකවහනෙති කවරගතො දුතගං ග
 ච්ඡතෙන ජර ජිතො ආස වුගමතො ය හුචො තසා වඤ්ඤාපච
 එකසමි උනනාපස දෙසෙ උභොගතෙපසාගරෙතො රාජානං ජයා
 පෙචො සිතො බොධිසංඝෙනන තදභිමුඛං වාරණං පෙපසචා වු

හමන් කී. ඉවුමිසුනීති පුච්චිතො තච දුතඤ්ඤාසයං නිය්‍යාතං සම
නුඤ්ඤානෙත කීනතීසොසෙත සකල ලොක සන්තිවාසො තීරග්ගා
රෙදුචො. අහංව අසො. තසමා තං යාවාමිති උප්චාරවසෙත එකො
චග්ගුං යාමි. තෙන චුතතං.

මම සං සාප්පම ඤ්ඤාසං—සෙ—චමිපි එකොන සාපසාති. 53.—50.

තසු විනොතනො චිචිධං දහ, තති අනන්තාදිනනං විචිධං
දහං විනොතනො දහං වා අපනනාදිනනං විචිධං බාහිරං දෙය්‍ය
ධමිමං විනොතනො අදෙය්‍යං. සො නපසුනීති බාහිරං විස අජ්ඣ
තතිකච්ඡුමපි අදෙය්‍යං දුතුං අසංගාණෙය්‍යං නපසුනීති චකුච්ඡු
උප්පාටෙය්‍යා දසොමිති විනොතසී නීති අබ්භ්‍යාසො. නප්පමනො
නොනා නාන එතං අජ්ඣතනික චච්ඡුනොපි. අදෙය්‍යං අදෙය්‍යං දෙ
ය්‍යභාවෙනව දෙය්‍යං විනොතං සච්චං නුචො දුතු අසච්ඡුනති
අජො. සො නද පගහගෙය්‍යා න මාමං දකුච්ඡුනානුංවා, ති වාම
බාහුං දකුච්ඡුනං බාහුංව පගහගෙය්‍යා උභො බාහු උච්චිපිනාති
අජො. රට්ඨමසිනා, ති රට්ඨමසිකරං නමපි එකොන සාපසාති එ
කෙනවකුච්ඡුනා සමිච්ඡමං පසුනොසකං අනන්තාවං තං යාපෙති
අභමපි භවතො ලසෙත එකොන සාපසමිති දෙය්‍යෙති. තං සුඤ්ඤා
මහාසභොතො තුට්ඨමානෙයො ඉදං නෙවාහං පාසාදෙ තිසිනො
එවං විනොතො අගතො අයඤ්චමෙ විනො. ඤ්ඤා විස චකුච්ඡු
යාවති, අතොවතමෙ ලාගා අජ්ඣ මෙ මනොරථො මජ්ඣං පාපුති
ඤ්ඤා. අදිනනපුබ්බං වත දහං දසොමිති උප්පනන දො අහොසි.
තමජං පකාසෙනො සපා අහ.

නසාහං චචනං සුභා ගට්ඨා සංචිග්ග මානසො,
ඤ්ඤාප්චි චෙදජාහො ඉදං චචන මබ්බාමි. 60.

ඉදනාහං විනනසීඨාන පාසාදහො ඉධාගහො,
තං මම විනනම ඤ්ඤාස නොනො. ඤ්චිතුමා ගහො. 61.

අහො මෙ මානසං සීඨං සංකප්පො. පච්චුපිනො,
අදිනනපුබ්බං දහවරං අජ්ඣදසොමි යාවකෙති. 62

තජ්ඣ තසාහි තසු බ්‍රාහමණ රූපධරසු සකකසු ගට්ඨා
ති තුට්ඨා සංචිග්ගමානසො, ති මම විනනං ජාතිත්වා විස ඉමිනා
බ්‍රාහමණෙන චකුච්ඡුං යාමිතං එතතකං කාලං එවං විනොතො ප
මජ්ඣො වතමති සංචිග්ගවිනොතො චෙදජාහො, ති ජාපීති පා
මුජ්ජො අබ්බාමිනති අහොසි. මානසන්ති මනසිභවං මානසං දහ
ඤ්ඤාසො චකුච්ඡුං දසොමිති උප්පනන දුතඤ්ඤාසයොති අජො.

සංකප්පාති මනොරථො, පටිසුට්ඨොති පරිපුණ්ණො, අථ ඛො
බ්‍රහ්මචරිණො විනෙතසි, අයං-බ්‍රාහ්මණො මම විතතාවාරං, ඤත්වාච්ඡ
දුච්චජලපි වකුච්චං මං යාවතී, සියානුඛො කායච්ඡදවතාය අනුසි
ච්චො, හවිසුති පුච්චිත්ථාමි, කාවතනනි විනෙතත්ථා වං බ්‍රාහ්මණං
පුච්චි. - තෙනාහ හගවා ජාතක දෙසනාය.

94 කෙනානුසිට්ඨො ඉධ මාගතොසි වනිඤ්ඤ වකුච්චාති යාච්චුං,
සුදුච්චජං ඉ ච්චසි උභතමංගං යමාහු නෙතනං පුරිසෙතදුච්චජනනි,
කුංචුත්ථා බ්‍රාහ්මණ රුපධිණං සකෙකා ආහ.

95 යමාහු දෙවෙසු සුච්චජනිති මහවාතිතං ආහු මනුසුලොකෙ,
තෙනානුසිට්ඨො ඉධ මාගතො සමි වනිඤ්ඤො වකුච්චාති යාච්චුං.

96 වනිඤ්ඤොමයාංවතීං අනුභතරං දදාති මෙවකුච්චාති යාච්චුං,
දදාති මෙවකුච්චාති අනුභතරං යමාහු නෙතනං පුරිසෙතදුච්චජනනි,
මහාසකෙකා ආහ.

97 ඥෙත අසොන ආගච්චි යමනිමහි පඤ්ඤා,
තෙ තෙ නිඤ්ඤාහු සං කප්පා ලහ වකුච්චි බ්‍රාහ්මණ.

98 එකතෙතො යාව මාතස්ස උභයාති දදාමහා,
සවකුච්චො ගච්ච ජනස්ස පෙකඛකො* යදි ච්චසෙකං
තද තෙසමිඤ්ඤාති.

තඤ්ච වනිඤ්ඤාති තං ආලපති, වකුච්චාතිති දස්සනස්ස පථ
භාවතො වකුච්චනමෙ වෙතං නාමං, යමාහුති යං ලොකෙ දුච්චජ
නනි කපේභ්‍යා, වනිඤ්ඤොති යාවනාස්ස වනිග්ගිතා වතං, තෙ
තෙ නි, තෙ තව තස්ස අස සංකප්පා ස වකුච්චොති ඤොත්ථං මම
වකුච්චි වකුච්චොහුත්ථා තද තෙ සමිඤ්ඤාති යං ත්ථං මම සග්ගිතා
ඉ ච්චසි, තං තෙසමිඤ්ඤාති, රාජා එතතං කපේත්ථා අයං බ්‍රාහ්ම
ණො සකෙකන අනුසිට්ඨො ඉධ මාගතො සමිති හණති නුත ඉමස්ස
ඉමිතා උපායෙන වකුච්චසමච්චස්සතිති ඤාතො ඉධෙවමයා වකුච්චි
උප්පාවෙතො දානුං අසාරුප්පනනි විනෙතත්ථා බ්‍රාහ්මණං ආදාය
අනෙතො පුරා ගත්ත්ථා, රාජාසතෙ නිසිදිත්ථා සිවකං නාම වෙ
ජ්ඣං පකෙකාපෙසි, අථ අමහාකං ධිර රාජා අඤ්ඤිති උප්පාව
ත්ථා බ්‍රාහ්මණස්සදානු කාමොති සකල නගරෙ එකකොලාහලං
අනෙතො අථතං රඤ්ඤා සුඤ්ඤි සෙතාපති ආදායො රුච්චලාහ
අමච්චා පාරිසල්ලා නාගරා මරොධාව සබ්බෙ සතනපත්ත්ථා, නා
නා උපායෙති තිථා රෙසු, රාජාපි තෙ අනුචාරෙසි, තෙනාහ.

* "පෙකඛකො."

- 99 මානෝ දෙව අදවකුටු මානෝ සබ්බෙ පරිකකරී,
ධනං දෙති මහාරාජ මුත්තා වෙච්චරියා බ්හු.
- 100 යුතෙන දෙව රජෙ දෙති අජාතියෙ අලංකතෙ,
නාගෙ දෙති මහාරාජ තෙමකපු නිවාසයෙ.
- 101 යථාතං සිවයො සබ්බෙ සමයාග්ගා සරථා සහ,
සමන්තා පරිකරෙය්සා එවං දෙති රජෙ සහාති.

අථ රාජා තියෙසා ගාථා අභාසී.

- 102 යො වෙදසුනති වත්වාන අදුනෙ කුරුතෙමනො,
භුමිංසො පතිතං පාසං ගිවාය පටිමුඤ්චි.
- 103 යො වෙදසුනති වත්වාන අදුනෙ කුරුතෙමනො,
පාපා පාපතරො හොති සමපතො යම සාධනං.
- 104 යං ති යාවෙ තං හි දදෙ යං නයාවෙ තං දදෙ,
සවාතං තවෙව දසාමි අංමං යාවති බ්‍රාහ්මණොති.

තස මානෝදෙවොති නොතිතිපාතමතන. දෙවමාවකුටු අදුසී. මානෝ සබ්බෙ පරිකකරීති අමො සබ්බෙ මාපරිච්චජ්. අසබ්බුනි දිගොසුත්තං රජං න කරිසසි. එවං තථා මයං පරිච්චතො නාම හවිසාමාති අධිපායෙන එවමාහංසු. පරිකරෙය්සනති පරිවාරෙය්සා එවං දෙතිති යථාතං අවිකල වකුටු සිවයො චිරං පරිවාරෙය්සා එවං දෙති ධනස්ස දෙති මා අකබ්චි වකුටුස්ස හි දිගොසුත්තං නත්තං සිවිති අතනාතං පරිවාරෙය්සනති දසෙති, පටිමුච්චති පතිපවෙසෙත් පාපා පාපතරො හොතිති ලාමකාලාමනකරො නාම හොති. සමපතො යමසාධනහති යමසා ආණාපචත්තීසාතං උසුදු නිරයං එසපතොනාම හොති යංහි යාවෙති යං උසුදු යාවකො යාවති දුරකොපි තදෙව දදෙය්සං නත්තී අයාචිතා අයං ව බ්‍රාහ්මණො වකුටු මං යාවති. නමුත්තා දිනං ධනං තං දසාමිති වදති. අථනං ආයු ආදීසු කිං පජෙච්චා වකුටුතිදෙසී දෙවොති පුලිස්ස. මහාපුරිසො නාතං දිට්ඨිධම්මකං සමපරාසිකංව සමපතං පඤ්චපා දෙමි. අපිච බොධිසත්තානං ආචරණ සමාවිච්චණා පොරාණාකමග්ගො එස යදිදං දුත පාරම් පුරුණං නාමාති ආහ. තෙනවුත්තං.

- 105 ආයු වණණං සුඛං බලංහු කිං පසායනො නජතිදුදෙසී,
කථංති රුජා සිවිතං අනුත්තරෙ වකුටු ඊදජාපරලොකෙහවු.
- 106 නවාතමෙධං යසසාදදුම් නපුත්තමිච්ච නධනං නරට්ඨං,
සතංව ධම්මො චරිතො පුරාණො ඉච්චවදුනෙ රමනෙ
උනොමමනති.

තසු පරලොකගෙතුහි මහාරාජ! කථංනාමි තුමනාදිසො පණ්ඩිතො පුරිසො සනකසම්පත්තිසදිසං සංඥධිකං ඉසාරියං පතාය පරලොකගෙතු වකුඤ්ඤිති දදෙය්‍යාහි නවාහනාහි නවෙ අතං යසසා හි දිඛිඤ්ඤවා මානුසස්සවා ඉසාරියස්සකාරණා අපිචෙතං බොධි සභනානං ධර්මො බ්‍රහ්මකාරකොචරිතො ආචරිතො ආචිණ්ණො පුරාතනො ඉත්චචචිදිනාකාරණෙන දුතෙයෙවථ්ථිදිසොමම් මනො නිර්තෙ හි. එවංච පන වන්තො රාජා අමචෙව සංඝපෙත්වා සිවකංචෙඤ්ඤං ආණාපෙසි එහිසිවක මමඋභොපි අකඛිතිඉචස්ස ඤාහමණස්ස දදුං සිසා උප්පාදෙත්වා හස්සපතිධංපෙතිති තෙනවුත්තං.

එහිසිවක උචෙධිති මාදකුහි (මා) චෙවධිසි

උභොපි නසනාදෙහි උප්පාදෙත්වා වහිබ්බවක 63

හ නා සො පචාදිනො මස්සාං සිවනො වචනංඤ්ඤා උච්චෙත්වාහ පාදාසි නාලමිඤ්ඤංච ඤාචකො. 64.

තසු උචෙධිති හි, උච්චාන විරියං කරොති. ඉමස්මිං මිච්චකුඤ්ඤා දුතෙ සතායනිච්චං කණ්ණාහිති දසෙහි මාදකුහි හි, මාචිරාසි. අයං හි අභිද්දලාදහා චිරකාලං පඤ්ඤා මයා උභතමො දුතකඛණො පටිලඬො හො මාචිරජ්ඣිති අභිප්පාදො. මාචෙවධිසි හි, අමහාකං රඤ්ඤො වකුඤ්ඤි උප්පාදෙමිති චිත්තානුසංවරසන මාචෙධිසි සරිර කච්චං මාආපජ්ජී උභොපි නසනං හි, උභොපි නසනෙ. වහිබ්බවක හි, යාවකස්ස මස්සානාහි, මයා. උච්චෙත්වාහ පාදාසි හි, සොචෙඤ්ඤා රඤ්ඤො අකඛිකුපතො උභොපි අකඛිති උප්පාදෙත්වා රඤ්ඤො හස්සඅදුසි. දෙදෙනා ව න සන්තෙත උච්චිතා අදුසි. සොහිචිත්තෙ සි අසුභතං මාදිසස්ස සුඤ්ඤානිච්චෙඤ්ඤා රඤ්ඤො අකඛිත්ත සන්ත පාතනනාහි හෙසජ්ජාති සංසෙත්වා හෙසජ්ජ චුණ්ණෙන නිච්චලං පරිහාචෙත්වා දකඛිණකඛිං උපසිංඝාපෙසි අකඛිපරිචන්ති දුක්ඛා චෙදනා උප්පජ්ජී සොපරිහාචෙත්වා පුන උපසිංඝාපෙසි අකඛි අභිකුපතො මුචි බලවතරාචෙදනා උදපාදි තතිශ්චාචෙ ඛරතරං පරිහාචෙත්වා උපනාමෙසි අකඛි ඔසධබලෙන පරිබතමිත්වා අකඛිකුපතො නික්ඛමිත්වා නහාරාදුත්තතෙන ඔලමබමානං අධ්ධාසි අභි මභනා චෙදනා උදපාදි ලොභිතං පශ්ඨරි නිච්ච්චාචකොපි ලොභි තෙන තෙඤ්ඤං ඔරොධා අමච්චාච රඤ්ඤො පාදමුච්චෙ පතිත්වා දෙව අකඛිති මාදෙහි මාදෙහිති මහාපරිදෙචං පරිදෙචිංසු රාජා චෙදනා අභිචාසෙත්වා තාහ! මා පපංචං කරිත්ථි අහ.

සොසාධුදෙවාහි වාමහස්සෙන අකඛි ධාරෙත්වා දකඛිණහස්සෙන සසකං ආදාය අකඛිත්තකං චිඤ්ඤා අකඛිතිගහෙත්වා මහා සන්තස්ස හස්සධංපෙසි. සො වාමකඛිතාදකඛිණකඛිං ඔලොකෙත්වා

පරිවොගපීතියා අභිභ්‍රායමාන දුක්ඛවෙදනා ඵභිඛාගමණාති බ්‍රහ්මණං පණකාසාපෙඨා මම ඉතො වග්ගුතො සතගුණෙන සහයා ගුණෙන සමන්ත වකඛුමෙව පියතරං තස්සමෙ ඉදං අකඛිදනා පච්චන්දනොභුති බ්‍රාහ්මණස්ස අකඛිං අදුසි. සො තා උකඛිපියා අත්තනො අකඛිමති යපෙසි. තං තස්සානුභාවෙන විකපිතං තීඵසා ලංචිත හුත්වා උපට්ඨාසී. මහාසතෙනා වාමකඛිතා තස්ස තං අකඛි දිත්වා අහො සුදිත්තං මයාඅකඛිති අන්තො සමුග්ගතාපීතියා තීර හතරං ප්‍රචසරීරො හුත්වා අපරමපි අදුසි. සකෙකාපි තං තථෙව කත්වා රාජතීච්චසතා තිකඛිමිත්වා මහාජනයා ඔලොකෙභ්‍යාසස්සච නගරා තිකඛිමිත්වා දෙවලොකමෙව ගතො. රඤ්ඤා නචිරස්සච අකඛිති ආවාචහාවං අසාත්තාති කමලභෙණඬුකං ඵසච උග්ග තෙන මංසපිණෙනිත පුරෙඨා විත්තා රුපස්සවීය රුභිංසු. වෙදනා පච්චිජ්ජි. අඵ මහාසතො කතිපාහං පාසාදෙ වසීයො භිං අකඛියා රජේතාති අමච්චානං රජුං නිද්දාදෙඨො උග්ගානංගඤ්ඤා පච්ච ජිත්වා සමණ ධම්මං කරිය්සාමිති වග්ගෙඨො අමච්චානං තමස්ස ආ රොවෙඤ්ඤා මුඛදෙවතාදි දායකො ඵකො පුරිසො මස්සා සන්තීච්චනොභු. සරීරකිච්චට්ඨානෙසුපි මෙ රජුකං ඛකුඵාති වත්වා සිවිකාස ගන්ත්වා පොඛබරණීතීරෙ රුජපලලඛෙකතිසීදි. අමච්චාපිච්චඤ්ඤා පටිකකමිංසු, බොධිසතෙතාපි අත්තනො දුතං ආවජ්ජෙසි තස්මිං. ධර්මෙ සකකස්ස ආසනං උණහං අභොසි සකෙකා තං දියවා මහා රාජස්ස වරං දත්වා වකඛුපටිපාකතිකා කරිය්සාමිති, බොධිසතෙතා ස්ස සමිපං ගන්ත්වා පදසදුමකාසී. මහාසතෙතනව නො ඵසොති වුත්තෙ.

107. සතෙකාගමෙති දෙවිඤ්ඤා ආගතොසමිතවසන්තීකො, වරා-වරස්සු රුජසී යං කීංචි මතසිච්චසී,ති, වත්වා තෙන; -

108 පහුභං මෙ ධනං සකක බලං කොසොච නපපනො, අකඛියා මෙ සතො දුති ඉරණං වෙච රුච්චති'ති.

වුත්තෙ අඵ තං සකෙකා අන, සිවිරුජ! කීං පන තං මරිතුඝා මොහුඨා මරණං රොචෙසී. උදහු අකඛිතාවන්තාති, මහාරුජ. දුතං නාම තකෙවලං සමපරායසමෙච්චදියාති දිට්ඨිමමසායපි පච්ච යොහොති තස්සා තවදුතපුඤ්ඤමෙවිඤ්ඤාය ඤච්චකීරියං කරො හි. තස්ස ඵලෙනෙව හෙ වකඛු උපජ්ජියාති,ති වුත්තෙ තෙනති ම යා (මහා) දුතං සුදිත්තන්ති වත්වා ස කීරියං කරොග්ගො; -

109 යෙපි මෙ ආචිතු මාගන්ති තාතා නො තං වඛබ්බකා, යො පි මං ආවතෙ තස්ස සො පි මෙ මතඝො පියො; ඵගෙන සච්ච වජ්ජෙන වකඛු මෙ උපපජ්ජිතා'ති.

ආග, පසු ගෙවීමකි, ගෙමං යාවිභූමාග වැනි තෙසුආ ගතෙසු යො ඉමං නාම දෙහිති වාචං නිවැරණෙතො මං යාචති සොපි මෙ මනසොපියො ඵනෙනාති සචෙ මයං සඤ්ඤපි යාචනා පියා සච්චමෙවෙනං මයා වුභතං ඵනෙන මෙ සච්චවචනෙන ඵනං වකුඹං උපපජ්ජි උපපජ්ජනුති අඵසු වචනසමනනතරමෙව පඨමා වකුඹං උදපාදි, නතො දුතියසු උපපජ්ජනතංය:-

110 යං මං සො යාවිභූ මාගා දෙහි වකුඹනති බ්‍රාහ්මණො, තසු වකුඹති පාදසිං බ්‍රාහ්මණසු වතිබ්බතො.

111 හියො මං අවිසි පිති සොමනසුං ච නප්පකං, ඵනෙන සච්ච චජ්ජන දුතියං මෙ උපපජ්ජජා'ති.

ආග. නච් ය. මහති යො මං. සොති සො වකුඹයාවනො බ්‍රාහ්මණො. ආගාති ආගතතා වතිබ්බතොති යාවනතසු මං අවිසිති බ්‍රාහ්මණසු වකුඹති දළො අකුකාලෙපි තථාරූපං චෙදනං. අගනංවා අතොදිනං මෙ දුතනති පච්චවෙකතනං හියො අතිරතතරා පිති අවිසි සොමනසුං චනප්පකනති. අපරිමානං සොමනසුං උපපජ්ජි. තෙනාති, සචෙ තදු මම අනප්පකං පිති සොමනසුං උපපනං සච්චමෙවෙනං මයාවුභතං ඵනෙන මෙ සච්චවචනෙන දුතියපි වකුඹං උපපජ්ජනුති තංචණඤ්ඤව දුතියංච වකුඹං උදපාදි. තාති ප්‍රනසු වකුඹති තෙව පාකතිතාති තදිබ්බාති සකකබ්‍රාහ්මණසුති දිනං වකුඹං පුන පාකතිතං තාතුං තසකතා උපහතවකුඹතොච දිබ්බවකුඹතාම නුප්පජ්ජි වුභතතයෙන පනසු ආදිමජ්ජිපරියොසානෙසු අවිපරිතං අතතතො දුතපිති උදුගරණපිති පණ්ණවසෙන තිබ්බතතාති සච්ච පාරමිතා වකුඹනති වුභතාති තෙනවුභතං,

දදමානසු දෙනසු දිනනදුතසු මෙ සතො, විභතසු අඤ්ඤථා නච් බොධිසාඤ්ඤව කාරණාති. 65.

තච් දදමානසුනති, වකුඹතිදුතුං චෙජ්ජන උප්පාචෙන සු, දෙනතඤ්ඤාති, උප්පාචිතාති තාති සකකබ්‍රාහ්මණසු ගපෙඨපෙනසු, දිනනදුතසුනති, වකුඹං දිනනවතො, විභතසු අඤ්ඤථාති, දුතජ්ජිකාසයසු අඤ්ඤථාභාවො, බොධිසා ඤ්ඤව කාරණාති, තංච සඤ්ඤඤ්ඤතඤ්ඤණ්ණෙව ගොනුති අජ්ජො, සඤ්ඤඤ්ඤ තඤ්ඤණ්ණසු සුදුලලහතාය ඵලං සුදුකකරං මයාකතනති න වකුඹතං අතතභාවසුපි අප්පියතාතාති දසෙහෙනා නමෙදෙසසාති මසානභාවමාග,

තස්ස අනන්තානි මෙ නිදේශිතොති පඨමො නකාථො තිපානි
 තමෙතො අතො න මෙ කුරුසිතබ්බො න අප්පියොති අනේඛා, අ
 තොනං මෙ නදෙසසියගතිපි පාඨො. තස්සථොමෙ අතොනං අභං
 න දෙසසිං න කුරුසිතොං න කුරුසිතොං අරහාමි න ණො මයා
 කුරුසිතබ්බොති. අතොපිමෙ නදෙසසියොතිපි පඨන්ති. අදසගගති
 අදසිං අභං, අදමගනතිපි පාඨො තද පන බොධිසත්තස්ස සච්ච
 කිරියාය චක්ඛුස්ස උප්පන්නස්ස සක්කානුභාවෙන සබ්බා රාජපරියො
 සනතිපතිතාව අනොසි. අථස්ස සකොතො මයා ජන මජ්ඣෙකි ආකා
 සෙ යිත්තා:--

112 ධම්මෙන භාසිතා ගාථා සිවිතං රට්ඨවසස්ඤං,
 එතාති තච නෙතොති දිබ්බාති පටිදිස්සෙර.

113 තිරොකුඛං තිරොසෙලං සමතිගග්ගා පබ්බතං,
 සමන්තා යොජනස්සතං දස්සනං අනුභොගත්තු තෙ, ති.

ඉමාති ගාථාති පුතීං කන්ධා දෙවල්ලාකමෙව ගතො. ඉමාති
 සතොති මහාජන පරිවුත්තා මහනෙතන සක්කාරෙත නගරං
 පවිසිත්තා රාජගෙතවාසෙ සුසැප්පිතෙ මහාමණ්ඩපෙ සමුස්සිත සෙ
 තචජනෙත රාජපල්ලබ්බෙ කිසිනොනා චක්ඛුපටිලාභො න තුට්ඨතට්ඨ
 පමුදිතො නං දට්ඨා ආගතොනං නාගරනං ජාතපදනා රාජපරියො
 යව ධම්මං දෙසෙතොතා.

114 කො නිධිවිත්තා නදදෙය්‍ය ආවිතො
 අපි විසිසංසු පියමපි අතනො,
 තදිසි සබ්බෙ සිවියො සමාගතා
 දිබ්බාති නෙතොති මමජ්ජසස්ථ.

115 තිරොකුඛං තිරොසෙලං සමතිගග්ගා පබ්බතං,
 සමන්තා යොජනස්සතං දස්සනං අනුභොගන්ති මෙ.

116 නවාගමතො පරමෙසී කීචි මව්වානං ඉධ ජීවිතෙ,
 දත්තා මානුසං චක්ඛුං ලබං මෙ චක්ඛු අමානුසං.

117 එතමපි දිස්වා සිවියො දෙථ දතාති භුඤ්ජථ,
 දත්තාව භුත්තාව යථානුභාවං අතිඤ්ඤා සග්ගමුපෙථ ධානන්ති.

ඉමාගාථා අභාසී. තස්ස ධම්මෙන භාසිතාති මහාරාජ! ඉමා
 තෙගාථා ධම්මෙන සභාවෙතෙව භාසිතා දිබ්බාතීති දිබ්බානුභාවස්ස
 තොති පටිදිස්සෙරති පටිදිස්සන්ති තිරොකුඛංති පරකුඛං තිරො
 සෙලංති පරසෙලං සමතිගග්ගන්ති අතිකක්ඛිත්තා සමන්තා දසදි
 සා යොජනස්සතං රූපදස්සනං අනුභොගන්ති සාධෙත්ති, කොනිධාති

කොහු ඉඩ අපිවිසිසිසිසිසි උපතමංපි සමානං වාගමනාති වාගප මානනා අඤ්ඤං පරං නාමනති ඉධ ජීවිතෙහි ඉමසමිං ජීවලො කෙ ඉධ ජීවිතනතිපි පඤ්ඤාති. ඉමසමිංලොකෙ ජීවමානනා අඤ්ඤා, අමානුසහාති දිඤ්චකඤ්ඤා මයාලභිං ඉමිනාකාරණෙන වෙදිතඤ්ඤා මෙතං වාගතො අඤ්ඤං පරංනාම නැති, එතමපි දිසාති එතං මයා ලභිං දිඤ්චකඤ්ඤා දිසාපි ඉති ඉමාති වනති ගාථාති නකෙවලං වාසමිංයෙවබ්වණ අථබො අනුබ්විසමපිඋපපාසඤ්ඤා මහාජනංසනති පාතෙතො ධම්මං දෙසෙසී, තං සුත්තා මහාජනො දුනාදිති පුඤ්ඤාණි කත්වා දෙවලොකපරායමනා අහොසී, තද වචණො උනඤ්ඤා ජො අහොසී, සකෙතො අනුරුඤ්ඤාචරො, සෙසාපරිසා, බුභිපරිසා, සිවිරාජ ලොකනාථො, තස්ස ඉධාපි වුපතනගෙතෙව යථාතං පාරමිසො නිබ්බරතඤ්ඤා, නථාදිවසෙ දිවසෙ යථා අදිනනුඤ්ඤා බාහිරදෙයධම්ම වඤ්ඤා න හොති. එවං අපරිමිතං මහාදුතං පව තොනනසා තෙන අපරිවුඤ්ඤා කථංනුඤ්ඤා අහං අර්ඤ්ඤාතිතං දුතං දදෙය්‍යං කදුනුඤ්ඤා කොපී මං ආගන්තො අඤ්ඤාතිතං දෙය්‍ය ධම්මංයාවෙය්‍ය අහංති සචෙකොවිඤ්ඤා මෙතදමංසසානාමං ගණනග්‍ය නතග්‍ය නං නිහරිතො පසහනඋදකතො සනාලංපදු මං උභිරතෙතො ලොහිතඤ්ඤා පග්‍යරතනං හදයං නිහරිතො ද ස්සාමි. සචෙ සරිරමංසසානාමං ගණනග්‍ය අවලොභණෙන තාල ගුලපවලං උපපාචෙතෙතොවිඤ්ඤා සරිමංසං උපපාචෙතො දසාමි, සචෙ ලොහිතසා නාමං ගණනග්‍ය අසිනා විර්ඤ්ඤා යනනඤ්ඤාචරිතො උපනීතං හාජනං සුචරිතො ලොහිතං දසාමි. සචෙ පන කො පී ගෙනෙ මෙ කමමං නිඤ්චකඤ්ඤා තඤ්ඤා මෙ දසකමමං කරොහිති වදෙය්‍ය රාජවෙසං අඤ්ඤාතො තස්ස අතනානං සාවෙතො දසක මමං කරිසාමි. සචෙවං පනකොවි අඤ්ඤාතං නාමං ගණනග්‍ය තා ලමිංජං නිහරතෙතොවිඤ්ඤා අඤ්ඤාති උපපාචෙතො තස්ස දසාමිති එවං අනඤ්ඤාසාධාරණවසිඤ්ඤාචරිතො මහාබොධිසතනානං යෙව ආ වෙතිනා උලාරතරං පටිවිතකඤ්ඤාපහනි වකඤ්ඤාචරිතං ලහිතො අම වචපාරිසර්ජනි නිවාරිමානසාධි තෙසං වචනං අනාදිඤ්ඤා අ තනකොපරිවිතකඤ්ඤානුරුපං පටිපනිතොව පරමපිති පටිසංවෙදනා තස්සාපිති මනතාය අවිතථහාවං නිසාය සකකසා පුරතො සචෙ කිරියා කරණං හෙනව අතනතො වකඤ්ඤානං පතිපාකතිකහාවො තෙසංව දිඤ්චකඤ්ඤාවතාති, එවමාදයො මහාසතනසා ගුණානුඤ්ඤා වා වෙදිතඤ්ඤාති.

තවම සාමෙ අහොසි ජනිතාති, එළු මෙහි වෙසානතරභු
 තං අතනානං සකාය සඤ්චා වදති. තෙතනවාහ පුසතිනාමබතාති
 ඝාති තදනිසාදානා පුසතිති එවං නාමබතාතියාති අහොසි, සා
 අනිසාසු ජාග්ගුති, සා තතනා අනතතරා තීනසුතියං එකසො(ති)
 එතං බහුවචනං සකකායාමහෙසියා අහොසීති සමබ්භවො අචචා
 යා මෙ අහොසි ජනිතා ඉමසමි. චරිමතනාහාවෙ සාඅනිසාසුජාතිසු
 පුසති නාම තස අනිතාය ජාතියා බතාතියා තත්තා* තසාකු
 ච්ඡිමති වෙසානතරො හුඤ්චා තිඤ්චතී. තතො අනතතරාතිතාය
 සකකායාමහෙසියාපි අහොසීති— තත්තාං ආහුජුච්චි තථා.

ඉහතාති එකතවුතෙ කපෙච්චසසීනාම සඤ්චා (ලොකො) උද
 පාදි, තසමිං බහුමති නගරං. උපතිසාසාහ බෙමෙවිගදොහෙ විතර
 තෙන බන්ධුමාරාජා කෙනචිරඤ්ඤ පෙසීතං මහග්ගං වඤ්ඤසාරං
 අතතතො ජෙට්ඨධිතාය අදසී. සාතෙන සුඤ්චිං වඤ්ඤවු ඤාණං කා
 රෙඤ්චා සමුග්ගං පුරෙඤ්චා විහාරං ගන්ඤ්චා සත්තු සුව ඤාණං ව ඤාණං
 සරීරං පුරෙඤ්චා සෙසපුණ්ණොති ගඤ්ඤවිසං විකිරිඤ්චා හගග්ගා! අනා
 ගතෙ තුඤ්ඤාදිසසා (බුද්ධිය)මාතාහඤ්ඤානන් පසතං අනාසි-සාතා
 තොවුතා තසාචඤ්ඤ වුඤ්ඤපුජාය එලෙක රතතචඤ්ඤ පරිපො
 සිතෙතවිස සරිතරන දෙවෙසු ව මහුසොසුව සංසරනති තාවතං
 සභවතෙ සකකායා දෙවරඤ්ඤා අගමහෙසී හුඤ්චා තිඤ්චතී, අ
 එසා ආහුජුච්චියාසාතෙ පුබ්බතිමිතෙනසු උපානෙනසු සකකාදෙ
 වරාජා තසා පරිකම්ඤ්ඤාසුතං ඤ්ඤා තසා අහුතමපාය හදෙ! පු
 සති දස (තෙ) වරෙ දමම තෙ ගණ්ඤසුති ආහ තෙනවුතනං—

තසා ආහුකඛසං ඤ්ඤා දෙවිඤ්ඤා එහදභුමි,
 දදමි තො දසවරෙ චරහදෙ! සද්ධිසිති. (8.)

තඤ්ච වරාති, වරසු, වරං ගණ්ඤ, හදෙ! සද්ධිසිති හදෙ! පු
 සති යං ඉච්චසී යං තචපියං දසති කොට්ඨාසෙහි වරං තං ගණ්ඤා
 හීති වදති. පුතිද මවුච්චි පුතඉදං අතතතොචචතබ්බමතං අජා
 නන්ති කිනානුමෙ අපරාධනීති ආදිකං අහාසී. සාහි පමතනා හුඤ්චා
 අතතතො ආහුකඛයා අජානන්ති. අයංවරා ගණ්ඤාති වදනෙනා ක
 ඤ්චි මම උපපජ්ජනං ඉච්චතීති ඤ්ඤා එවමාහ. තඤ්ච අපරාධනීති
 අපරාධො අති කිනානුදෙසා අතතතාවාති කිං කාරණං අහං තච
 දෙසාකුජ්ඣිතඤ්ඤා අපටියාජාතා රමොවාචෙසී මංසානාති රමණීයා
 ඉමසමා යානා වාචෙසී. වාතොවධිරණී රාහග්ගති යෙන බලවා
 මාචතොඤ්ඤරකඛං උමුලෙතෙනා ඉමමතාදෙවලෙකා වාචෙකුකා
 මොසී කිනානුකාරණතනති තං පුච්චති තසාදනති තසා ඉදං හී

*“බතාතියා යසාහං”-ම.

වෙව වො තතං පාපතති නචෙව නතා කිච්චාපං කතං යෙන අප රාධොසියා නව මෙ ත්වමසි අපටියාති මම භං නවාපි අපටියා (යෙන දෙසානාම මම) (අපටියාති, අධිපායො*) ඉදති යෙන අධිපායො යෙන චරෙ දුතුකාණ්ණං තං දුසෙසහෙනා.

එතං කං සෙව නෙ අසු චචනකාලො හමියාති,ති. චන්දා චරෙගණනාපහෙනා.

පටිගණනා මසා දිගෙන චරෙ දසවරාගතමති. 71.

අහ, තසාවරාතනමෙති චරෙසු උතනමෙ අගනවරෙ දිනව රාති චරෙදසාමිති පටිඤ්ඤ දුතවනෙන දිනතවරා තුසුච්චාති ඉද්දිතලානපරිතොසෙන තුට්ඨාවෙව තසාච සිඛාපනා දසනෙ තාගාසවසෙන හඬාව පමාදිතාති බලවපාමොජේත පමොදිතා මදං අබ්ගතතරං කන්ධාති තෙසුචරෙසු මං අබ්ගතතරං කන්ධා දසව රෙ චරාති සා අතතො බිණා යුකගාවං ඤ්ඤා සහෙකත චරද නාඨං කතො කාසා (සකල) ජඤ්ඤිපතලං ඔලොකෙනහි අතත නො අනු චච්චිකා සිචිරඤ්ඤා නිවෙසනං දිසවා තස තසා අගා ටිසෙසිභාවො නිලනෙතතා නිලගමුකතා පුසතිති නාමා ගුණ විසෙස යුතපුතනපටිලාහො අනුතා තතුච්චිභාවො දලඔසන තා අපලිතභාවො සුමුච්ච්චිතා චජ්ඣ ජනාතං මොචනසමුපාතා ති ඉමෙ දසවරෙ ගණනි ඉති සා චරෙගනෙකා තතොච්චා මඤ්ඤ අඤ්ඤා අගනවහෙසියා කුච්ච්චිති නිබ්බන්ති ජායමානාව සා චඤනු ච්චාපරිපො සිතෙතමිති සරිරෙන ජාතා. තෙනසා නාමගුණ දිව්සෙ පුසතිනෙච්චාමකරංසු. සා මහනොත පරිචාරෙන චඤ්ඤා සොලසවසානාලො උතනමරාපධරා අහොසි. අථ නං ජෙ තුතතරනගරෙ සිච්චිභාධිජපුතනය සඤ්ඤාකුමාරයාසායආණේ චා යෙවතච්චතනං උසාපෙචා තං සොලසනතං ඉඤ්ඤාසායා නං ජෙට්ඨිකං කන්ධා අගනමහෙසිට්ඨානෙ ධපෙසි තෙනච්චතං-

නනො ච්චාසා පුසති ධනනිසෙ උපපජ්චථ, ජෙතුතතරමති නගරෙ සඤ්ඤාසෙන සමාගමිති. 72.

සා සඤ්ඤාසෙන පියා අහොසි මනාපා. අථ සහෙකා ආච ජෙරනෙනා මයා පුසතිසා දිනතවරෙසු නවචර සමිඛාති දිසවා පුතනවරො තසමිඤ්ඤා හවපි යාදසාමිති විනෙතචා මොඛසතතං තද තාවතිංසදෙවලොකෙ බිණායුකං දිසවා තසාසහතිකං ගන්චා මාරිස! තයා මනුසාලොකෙ සිචිරඤ්ඤා අගනමහෙසියා කුච්ච්චිති පටිපතී. ගණනිතුං චට්ටනීආ තසාවෙව අඤ්ඤාසංච චචනධමමා නං සච්චිභාසානං දෙ-පුතනානං පටිඤ්ඤා ගහෙචා සකට්ඨාත

* "විමංසිතඤ්ඤාමදං" + "අමිඤ්ඤා පෙසාමිති" ම.

මෙවගනො, මහාසතොපි තතො ච්චිඤ්ඤා තඤ්ඤාසනො, සෙසා දෙවපුත්තාපි සට්ඨසහසානං අමච්චානං. භෙදෙසසු නිබ්බතනිංසු, මහාසතො කුච්චගතො පුසතිදෙවී චතුසුතගරවාසෙසු තගරම ජෙකි නිවෙසනවාසෙති ජදුතසාලායො කාරුපෙඤා දෙවසිකං ජ සත සහසානි විසුජෙඤා දුතං දුතුං දෙහප්පිති අහොසි, රුජා තසා දෙහපුං සුඤා තෙවිතතෙක බ්‍රාහ්මණෙ පකෙකාසාපෙඤා පුච්චිඤා "මහාරජ! දෙවියා කුච්චමහී දුතාභිරතො උළාරෙසතො උපපාදා දුතොතිතනිං තපාපුතියානිති" සුඤා තුච්චාන සො වුගතපාකාරං දුතං පට්ඨපෙසි. සමණබ්‍රාහ්මණ ජිනනාතුර කුපතිභිතච්චිබ්බක යාචනෙ සහතපෙසසි, බොධිසත්තසා පටිස ඤාගහණතො පට්ඨාස රඤ්ඤා ආයසා පමානං නාහොසි තසා පු ඤ්ඤාසුතාචන සකලජලොදිපෙ රාජානො පමානාකාරං පතිණ හතී තෙන වුගතං -

සදු හං පුසතිසා කුච්චං. ඔකනන්තො සිස මාතුසා,
මම නෙජෙත මෙ මාහා නදු දුති රහා අහු. 71.

අධනෙ ආතුරෙ ජිණොණා ආවනෙ අභිකො ජනෙ,
සමණබ්‍රාහ්මණෙ බිණො දෙහී දුතුං අභිමනෙති. 75.

තඤ්ඤා මමනෙජෙතාති. මම දුතඤ්ඤාසානුභාවෙන බිණොති භොගාදීනි පරික්ඛිනෙණ පාරිජුඤ්ඤාපතෙන අභිමනෙති අපරිග්ග හෙ. සබ්බඤ්ඤා විසයෙ භුමිං අධනාදයොති දුතබ්බෙසා පට්ඨානී යා විසයො දෙවිමහනෙතන පරිහාරෙණ ගබ්බා ධාරෙහතී දසමා සෙ පරිජුණොණා තගරං දට්ඨකාමා හුඤා රඤ්ඤා ආරොචෙසි. රුජා දෙවතගරං විය තගරං අලංකාරුපෙඤා දෙවී රජවරං ආරො පෙඤා තගරං පදකඛිණං කාරෙසි, තසා වෙසා විපියා මජ්ඣිප පතකාලෙ කමච්චාතා වලිංසු අමච්චා රඤ්ඤා ආරොචෙසුං සො වෙසාවිපියං යෙවසා සුතිගරං කාරෙඤා ආරක්ඛං ගණනාපෙසි සා තඤ්ඤා පුතං විජාසී. තෙනාහ.

දසමාසෙ ධාරසිත්වාන කරොන්තෙ පුරපදකඛිණං,
වෙස්සානං විපියා මජ්ඣි ජනෙසි පුසති මමං. 76.

න මයං මග්ගිකං නාම. නපි පෙහතිස සමභවං,
ජාලනං වෙසාවිපියං. තසා වෙස්සන්තරො අහුති. 77.

තඤ්ඤා කරොන්තෙ පුරපදකඛිණාති, දෙවිං ගහඤා සංජය මහාරුජෙ තගරං පදකඛිණං කුරුමානෙ වෙස්සානන්ති, වාචිජා නං නමග්ගිකං නාමන්ති, න මාතු ආගතා මාතාමහාදීනං නාමං පෙහතිස සමභවන්ති, පිතු ඉදහතිපෙහතිකං. සමභවති එතසා

නී සමභවො, කං පෙනතිකං සමභවො එතස්සානි පෙනතිකසමභවං
 නාමං. මාතෘපිතුසමභවමෙසන නකතනති දසෙති ජානොත්ථානි
 ජානො එසං. ජානොමිති පි පායො. තස්මා වෙස්සන්තරො අහු,
 ති යසමා තද චෙස්සිතිසිබායං ජානො තසමා වෙස්සන්තරො නාම
 අහොසි. වෙස්සන්තරොති නාමං අකංසුති අහො, මහා සතොනා මා
 තුකුට්ඨතො නිකඛනොනා විසුඛොහුතො අකඛිති උමච්චිත්වා නි
 කඛමි. නිකඛනතමනෙන එව මාතුහසං පසාරෙත්වා අමමි දුතං
 දස්සාමි අච්චිත්ති ආහ, අඵස්සමාතා තාත! යථාඤ්ඤාසං. දුතං
 දෙතිති හසසමිපෙ සහස්සසුචිකං යපෙසි, බොධිසතොනාති උමම
 ගභජාතකෙ ඉමයමං. ජාතකෙ පච්ච්චන්තාභාවෙති නිසුඛානෙසු ජා
 තමතොනාව කථෙසි. රුජා මහාසතොසු අතිදීඝාදි දෙස වජ්ජිකා
 මධුරබීරා වතුසට්ඨිධානියො උපට්ඨාපෙසි, තෙනසසිං ජාතානං ස
 සීයා දුරක සහස්සානා පි ධානියොදපෙසි. සො සඵදුරක සහ
 සොති සසිං. මහගෙනන පරිවාරෙන වඩ්ඛිති, තස්ස රාජා සත
 සහස්සග්ගණිකං කුමාර පිලඤ්ඤානං කාරෙසි, සො වතුපච්චස්සික
 කාලෙ තං ඔමුස්සුත්වා ධානීතං දන්තා පුත්තාති දීයමානං තභ
 ණ්හාති, තං පුත්තා රාජා මම පුතොන දින්නං සුදිනනති වන්තා
 අපරමපිකාරෙසි, තමපිදෙති, දුරකකාලෙයෙව ධානීතං තවචා
 රෙ පිලඤ්ඤානං අදුසි, අට්ඨවස්සිකකාලෙ පන සයනපිට්ඨෙ නිසි
 නොනා විනොසි, අහං බාහිරක දුතං දෙමි. න තං මං පරිතො
 සෙති, අඤ්ඤාතික දුතං දුතුකාමොච්චි, සවෙති මං කොචි හද
 යං යාවෙය්‍ය හදයංනීභරිත්වා දදෙය්‍යං. සවෙ අකඛිති යාවෙය්‍ය
 අකඛිති උප්පාවෙත්වා දදෙය්‍යං සවෙ සකලසරීරෙ මංසං රුහිරමපි
 වා යාවෙය්‍ය සකලසරීරතො මංසං චිඤ්ඤත්වා රුහිරමපි අසිනාචි
 ඤ්ඤිත්වා දදෙය්‍යං. අඵපි කොචි දසො මෙහොතිති මං වදෙය්‍ය අ
 නතානං තස්ස සාවෙත්වා දදෙය්‍යන්ති, තස්සෙවං සභාවං සරසං
 විනොසනස්ස වතුනහුතාධික විශොජන සතසහස්සබහලා අයං ම
 භාපඨවි උදකපරියන්තං කන්තමපි, සිතොරුපබ්බතරුජා ඔතමි
 තො ජෙතුතාර නගරානිමුඛො අට්ඨාසි, තෙනවුත්තං:—

සද හං දුරකො හොමි ජානියා අඵවස්සිකො,
 තදුනිසල් පාසාදෙ දුතං දුතුං විචින්නාසි 78.

හදසං දදෙස්‍යං වකඤ්ඤං මංසමපි රුහිරමපිව,
 දදෙස්‍යං කාසං සාවෙත්වා සදිකොචි සාවසෙ මමං. 79.

සභාවං විනොසන්තස්ස අකමපිත මංසංසිතං,
 අකමපි තස්ස පඨවි සිතොරු වන වහංසකාත් 80.

තස ඤාචෙත්තානි අජ්ජපට්ඨාය අභං ඉමිඤ්ඤ දුසොති දුසභා වං ඤාචෙත්තො, සදිප්පකාච්ඤාචසෙමමනනි නොචි මං යදි යාචෙත්ත සභාවංචිත්තයත්තඤ්ඤාති අචිපරිතං අභතතෙතො. යඨාභුතං සභාවං අකිත්තමං යඨාජ්ඤාසයං චිත්තයත්තඤ්ඤා, මම මඤ්චි චිතොතොතෙති අපො අකමිපිඤ්ඤාති කමිපිචරතිතං අසණ්ඨිතනනි සංනොචරති තං යෙනති ලොභාදිතා අබොධිසත්තනං වකඛාදි දුනෙ චිත්තානු සසංඛාතං කමිපිතං සංනොච සඤ්ඤාතං සණ්ඨිතං ව සීයා තෙන චිත්තානිඅනො, අකමිපි අචලි සිහොච්චනවහංසඤ්ඤාති සිනෙරුමති උට්ඨිත නඤ්ඤවත පාරුසකවත ජිඤ්ඤවත චිත්තලතාවතා දි කප්පක තරුවතං සිනෙරුවතං. අච්චා සිනෙරුව ජලදීපා දිප්ප රමණීයවතංච සිනෙරුවතං ත ව තවටංසකං එතිඤ්ඤාති සිනෙරුවතවතංසකා එච්ච පට්ඨිකලෙප වතොමානෙ මධුරගමිතීර දෙවොගජ්ජෙනො ඛණ්ඨකවඤ්ඤා වඤ්ඤි ව්ජ්ජලතා ති ව්ජ්ජිංසු මයා සමුද්දො උඛිතජ්ජි සකෙතො දෙවරුජා අපොචෙසි මහා බුභො සාධුඤ්ඤාරං අදසි යාච බුභමලොකා එකසකාලාගලං අනොසි. මහාසතො සොලසවඤ්ඤාලෙයෙව සබ්බසිප්පානං තිප්පනානිං පාපුඤ්ඤි. තඤ්ඤ පිතා රජ්ජං දුතුකානො මාතරාසභිං මනෙත්තො මඤ්ඤාජකුලතො මාතුලධිතරං මඤ්ඤිනාම ආනොනො සොලසකනා ඉඤ්ඤිසභඤ්ඤානං ජෙට්ඨිකං අභත මභෙසිකා කප්පා මහාසතං රජ්ජ අභිසිංචි මහාසතො රජ්ජ පතිට්ඨිත කාලතො පට්ඨාය දෙවඤ්ඤා ජසකසභඤ්ඤාති විඤ්ඤජ්ජිනා මහාදුතං පචතොතො අනච්චාසෙ දුතංචලොකෙතුං උපසංකමති. අපරභාගෙ මඤ්ඤි දෙවි පුත්තං විජාසි තං කවත ජාලෙන සමපට්ඨිඤ්ඤ. තෙනඤ්ඤ ජාලි කුමාරෙකෙච තාමංකරිංසු. තඤ්ඤ පදඤා ගමනඤ්ඤාල සාධි තරං විජාසි තං කණ්ඨාජ්ජෙන සමපට්ඨිඤ්ඤ. තෙනඤ්ඤ කණ්ඨා කෙච තාමං කරිංසු. හෙනවුත්තං.

අනච්චාසෙ පණ්ණරසෙ පුණ්ණමාසෙ උපොසථෙ,
පච්චසං නාගමාරුඤ්ඤා දුතං දුතුං උපාගමිතනි 81.

තස අනච්චාසෙති අනුඅඤ්ඤාමාසෙති අනො, පුණ්ණමාසෙති පුණ්ණ මාසියං මාසපරිපුරියා වඤ්ඤපරිපුරියාව සමනොගතෙ පණ්ණරසෙ දුතං දුතුං උපාගමිතනි සමනොනො නත්තං යො ජනා පච්චසං නාගමාරුඤ්ඤා අච්චාසෙ අච්චාසෙ දුතංදුතුං දුත සාලං උපාගාමිං එච්ච උපගච්චතොච යදු ජකසම්භං පණ්ණරසෙ පුණ්ණමාසි උපොසථෙ දුතංදුතුං උපාගමිං, තදු ඤාලිංග රට්ඨි විස යා බ්‍රාහ්මණි උපගඤ්ඤමනනි තස පච්චසංගාගනනි පච්චසනාම කං මඛලකජ්ජිං බොධිසත්තඤ්ඤාති ජාත දිවසෙ එකා ආකාසවාරිති

කනෙරුකා අභිමංගල සමචනං සබ්බසතං හජී පොතකං ආ
තෙත්වා මගල හජීට්ඨානෙ ධපෙත්වා පනකාමී. තස්ස මහාසඤ්ඤා
පච්චයං කන්ථා ලබ්භතා පච්චයොත්ථෙව නාමං කරිංසු නං පච්චය
නාමකං ඔපච්චයාං හජීනාගා ආරුහන් දුනංදුතුං උපාගමිනුති
තෙන වුතතං.

සාලිඛකරට්ඨවිසසා බ්‍රාහ්මණා උපගඤ්ජමං
ආශාමුං මං හජීනාගා ධඤ්ඤං මධ්‍යල සමචනං. 82.

අමුට්ඨිකො පනපඤ්ඤ දබ්බිකො ජාතකො මහා,
දදති පචරං නාගං සබ්බසතං ගජ්ජනමනති. 83.

තසුසාලිඛකරට්ඨවිසසාහි ආදි ගාථා හෙට්ඨා කුරුරුජ වර්ගෙපි
ආගතා එව තසමා තාසං අසො නථාමග්ගොච තසු වුත්තකසෙ
තෙව වෙදිතසබ්බා ඉධ පනමගලහජීනො සෙතඤ්ඤා සබ්බසතං
ගජ්ජනමනති වුතතං බොධිසතො හජීකඛකිවරගතො:—

දදමි ග විකම්පාමි සං මං ආවජනති බ්‍රාහ්මණා,
සනතං න පතිගුණාමි දුනෙ මෙ රමනෙ මනොති. 84.

අතතනො දුනාහිරති පච්චෙදෙතො:—

න මෙ ආවන මනපපතෙත පචිකොපො අනු වර්ථො,
මා මෙ හිජ්ජි සමාදුනං දසාමි විපුලං ගජ්ජනති. 85.

පටිජාතිහි හජීකඛකිකො ඔරුහන් අනලබ්භතට්ඨානං මලො
කතන්ථං අනුපරියාසීත්වා අනලංකතට්ඨානං අදිසවා කුසුමමිසා
ගඤ්ඤාදකහරිතං සුවර්ණභිංකාරං ගහෙත්වා හොතොතා ඉතො
එථාති අලංකත රජතදුමසදිසං හජීසොකඛං තෙසං හත්ථෙ ධ
පෙත්වා උදකං පාතෙත්වා අලංකතවාරණං අදසි තෙනවුතතං:—

නාගං ගහෙත්වා සොඤ්ඤාස හිංසාජර රගනාමසෙ,
ජලං ගසෙ ආකිපිත්වා බ්‍රාහ්මණාගං අදං ගජ්ජනති. 86.

තත්ථ සනතනති විජ්ජමානං දෙය්‍යධම්මං නපතිගුණාමි,ති
නපටිවර්ණදෙමි යොති අතතනො සනතනං මයාං මෙවහොනුති
විනෙතසි, යාවිතොවා පටිකඛිපති සො යාවකානං අභිමුඛෙසීතං
අත්තො පටි වර්ණදෙති නාම මහාසතො පන අතතනො සීසං
ආදිංකත්වා අර්ඤ්ඤාතිකදුනං දුතුකාමොච කථං බාහිරං පටිකඛි
පති තසමා අහං සනතං නපතිගුණාමිති තෙනෙවාහ දුනෙ
මෙරමතිමනොති සෙසං හෙට්ඨා වුත්තසමෙව තස්සපන හජී

තො වතුපුපාදෙසු අලංකාර වනාරිසතසහයානි අභ්‍යන්ති. උගොසුපසෙසු අලංකාර වෙසතසහයානි. හෙට්ඨා උදරෙ කමබ්‍ර ලං සතසහයං, පිඨියං මුත්තාජාලං චණ්ජාලං නවනජාලනාති තීතිජාලාති තීති සතසහයානි, උගොකණ්ණාලංකාරං වෙසතසහයානි. පිඨියං අත්තකමබ්‍ර ලං සතසහයං. ක මහාලංකාරො සතසහයං. තයොවතංසිනාතීතිසතසහයානි. කණ්ණචුලාලංකාරො සතසහයං, මීන්තං දන්තානං අලංකාරො වෙසතසහයානි සොණඛාය සොච්ඡිකාලංකරෙ සතසහයං, තභුට්ඨාලංකාරො සතසහයං, ආරොහණ්ණියෙති සතසහයං භුංඤ්ඤනවාහං සතසහයං, ධ්වපෙත්වා අනභ්‍ය භණ්ඩං ඉදංචාව එත්තතං වතුච්ඡති සතසහයානි අභ්‍යති ජතතපිණ්ඩියං පන මණ්චුලා මණ්චුත්තා භාරො මණ් අංකුසො හස්සිනො කණ්ණියි වෙඨනචුත්තා (භාරා) කුමෙහමණ්චි මුඛාතිජ අනභ්‍යානි හස්සි අනභ්‍යානි එවාති හස්සිනා සභිංසතතඅනභ්‍යානි තාති සඛාති බ්‍රාහ්මණානං අද්දසි තථාහස්සිනො පරිවාරිකාති පචකුලසතාති හස්සි මෙණ්ඩි හස්සිගොපකෙති සත දුත්තනපනස්ස හෙට්ඨාචුත්තතයෙතෙව භුමිකමපාදයො අභෙසුං තෙනචුත්තං:—

සුභාසරං දදන්තස්ස සඛිංසෙනා ගජ්ඣනමං,
තද්දසි පඨවිකමපි සිතෙරුවන වහංසනාති. 87.

ජාතහෙපි චුත්තං.

118 තද්දසි යං භිංස නකං තද්දසි ලොමහංසනං,
හස්සිනාගෙ ජදිග්ගමහි මෙදිති සලපකමපථාති.

නසස නාගස්ස දුත්තනා,ති ජති අනභ්‍යෙති සභිං වතුච්ඡති සතසහයස්සණ්ණික අලංකාරගණ්ඩසතිතස්ස තස්ස මහලහස්සිය පරිවොගෙන සිට්ඨෙසාති සිච්චුජ කුමාරාවෙච සිත්ථසි වාසිනොච සිවගොතිච දෙසනාසිස මෙතං තසන් අමච්චා පාරිසල්ලා බ්‍රාහ්මණ ගහපතිකා නෙගමජාතපද නාගරාව සකල ඊට්ඨවාසිනොච සංජය මහාරාජං. පුසති දෙවිං මුඤ්ඤෙවිංච. ධ්වපෙත්වා සඛෙඛචචකුඛාති දෙවතා වත්තනෙන බොධිසත්තස්ස කුඛාසමාගතා,ති සන්තිපතිතා තෙ කීර බ්‍රාහ්මණා හස්සිංලහිත්වා නං අභිරුක්ඛිත්වා මහාචාරෙණ පවිසිත්වා තගරමජෙකින පාසිංසු මහාජනෙතච අමච්චා බ්‍රාහ්මණා අමච්චාහං හස්සි කුත්තොදභිරුල්ලාති චුත්තෙ වෙස්සනත රමභාරජෙන තො හස්සිදිත්තො තෙ තුමෙහති හත්ථිකාරදීඨි කචෙගොනා අගමංසු අථ අච්චෙචආදිංකත්වා මහාජනා රාජමාරෙ සන්තිපතිත්වා රඤ්ඤ නාම බ්‍රාහ්මණානං ධනංවා ධඤ්ඤංචා. ටෙ

ආකංචා වඤ්චංචා දුසිදුස පරිවාරිකංචා දුක්ඛංසියා කථංසි
නාමායං වේසානතර මහාරාජා මගල හඤ්චං දසසති න ඉදුති
එවං රජුං විනාසෙතුවං දසාමාති උජ්ඣාසිනා සංජයසා මහා
රජසා තමන්ච ආරොචෙති තෙන අනුනගමානා අනනුගතො
අගමංසු කෙවලපන.

119 මා නං දණ්ඨෙන සජේන න හි භො ඛණ්ඩනාරහො,
පබ්බාජෙතිව නං රට්ඨා වංකෙ වසතු පබ්බතෙති.

වදිංසු තෙනවුතතො:—

පබ්බාජෙසුං සඤ්චාරට්ඨා වංකා ගවජතු පබ්බතං, ති. 85.

තත් පබ්බාජෙසුං, ති. රජුනො ඛණ්ඩවාසනාය උසසුකකමකංසු
රජාපි මහාතො අයං පටිපඬා හඤ්ච මම සුභො කතීපාතං රජු
තො ඛණ්ඩසතුති විභොති.

120 එසො වෙ සිවිනං ඡන්දො ඡන්දං තපපනුදුමසෙ,
ඉමං සො වසතු රතනිං කාමෙව පරිභුජතු.

121 නනො රතනාවච්චසානෙ සුරියසසුගගමනං පති,
සමග්ගා සිවයො හුන්චා රට්ඨා පබ්බාජයන්තු නන්ති.

වන්චා සුභතසා සන්චිතො කතනාරං පෙසෙසි ඉමං පවතනිං
මම සුභතසා ආරොචෙතිති සො තථාඅකාසි මහාසතොපි
තං සුඤ්චා.

122 කිංචි මෙ සිවයො කුඛා යො න පසාමි දුක්ඛවං,
තං මෙ කපෙන විශා විකම් කසමා පබ්බාජයන්ති මන්ති.

කාරණං සුච්ඡි තෙන තුමසාකං හඤ්චදුක්ඛනාති වුභො සො
මනසාපච්චෙතො හුන්චා

123 හදංචං වකඤ්චමහං දජ්ඣං කිමෙම බාහිරකං ධනං,
තිරසෙඤ්චා සුවණ්ණංචා මුභතා වෙච්චරියා මනි.

124 දකඤ්චංචා මහංබාහං දිඤ්චා යාවකමාගතෙ,
දදෙග්ගං න විකලෙපග්ගං දුක්ඛෙ මෙ රමනෙ මනො.

125 කාමං මං සිවයො සබ්බෙ පබ්බාජෙත්තු හනන්තුචා,
නෙව දුභා විරමියං කාමං ඡන්දනතු සතනධාති.

වන්චා නාග්ගා මෙ එකදිවසං දුක්ඛං දුක්ඛා මකාසා දෙනතු
සෙවදුක්ඛංදුක්ඛා තතිගදිවසෙ ගම්ඤ්චමිති වන්චා කතනාරං තෙඤ්ච.

සතතිකා පෙසෙත්වා අහං සෙවසතනසතකං කාමි මිහා දුන්ද
දසාමිසතනහත්තිසතාති සතනඅසසසතාති සතනරථසතාති සතන
ඉන්තිසතාති සතනදසසතාති සතනදසිසතාති සතනධෙත්තුසතාති
පටියාදෙහි නානපපතාරංච අනනපානාදිසබ්බං දුතබ්බසුභතකං
උපටස්පෙහිතිති සබ්බකමුඛිකං අමච්චං ආනාපෙත්වා ඵකතොච
මඤ්ඤෙවිසා වසනට්ඨානං ගන්ත්වා හඤ්ඤමඤ්ඤ අනුගාමිකතිධිං තිදත
මාතා සිලවගෙනසු දදෙය්‍යාසිති තම්පිදුතෙ නියොජෙත්වා තසා
අතතතො ගමණකාරණං ආවිහබ්භා අහං වනං වසනත්තාය ගම්
සාමි තුංඉධෙච අනුකකණ්ඨිතා වසාහිති ආහ සා නාහං මහා
රාජ තුලෙහවිතා ඵකදිවසම්පි වසිසාමිති ආහ දුතියදිවසෙ
සතනසතකං මහා දුතං පවතෙහසි. තසා සතනසතකං දුතං
දෙහතසෙසව සාසං අහොසි. අලඛකතරථෙන මාතුපිතුතං වස
නට්ඨානං ගන්ත්වා අහං සෙවගම්ඤ්ඤාමිති තෙ ආපුච්ඡිත්වා අනා
මකානං තෙසං අසසුමුඛානා රොදහතානංයෙව වඤ්ඤා පදකම්
ණං කන්තා තතො නිකම්භිත්වා තංදිවසං අනනතො නිවෙසතෙව
සිත්වා පුනදිවසෙ ගම්සාමිති පාසාදතො ඔත්ති මඤ්ඤෙවි සසසු
සසුරෙහි නානාතයෙහි යාවිත්වා නිවතනියමානාපි තෙසම්පිච්ච
නං අනාදිසිත්වා තෙ වඤ්ඤා පදකම්ණං කන්තා සෙසිත්ථියා ඔලො
කෙත්වා වෙපුතෙන ආදාය වෙසානතරයා පඨමිතරං ගන්ත්වා රථෙ
අභාසි. මහාපුරිසො රථංඅභිරුහිත්වා රථෙසිතො මහාජනං
ආපුච්ඡිත්වා අපමනතා දුනාදිතිපුඤ්ඤාණි කතෙථාති ඔවාදමසා
දුතං නගරතො නිකම්භි බොධිසතනසා මාතා පුතො මෙ දුත
විතුකෙකා දුතංදෙතුති ආහරණෙහි සම්භි. සතනරතණපුරාණි සත
ටාති උභොසුපසෙසු පෙසෙසි සොපි අතතතො කායාරුහ
මෙච ආහරණහණං සමපතනයාවකානං අවධාරසවාරෙ දුතා
සෙසං සංඛමදුසි නගරාතිකම්භිත්වාච නිවතනියා ඔලොකෙතුකා
මො අහොසි අථසා පුඤ්ඤානුභාවෙන රථපමාණෙ ධාතෙ මහා
පඨවි හිජ්ජිත්වා පරිවතනිත්වා රථං නගරහිමුඛං අකාසි සො මාතා
පිතුතංවසනට්ඨානං ඔලොකෙසි තෙනකාරුඤ්ඤාණ පඨවිකමෙපා
අහොසි. තෙනවුතනං, තෙසං නිවුච්ඡ මානානන්ති(89) ආදි තස්ස
නිවුච්ඡමානාන,හති තෙසු සිවිසු නිකකබ්බතෙතසු පබ්බාජෙහෙති
සුති අජො, තෙසංවා නිකම්භනානං මහාදුතං පවතෙනතුන්ති
සතනසතක මහාදුතං දුතුං ආසාවිසා,හති යාවි. ආසාවසිත්ථවා,
ති සොසාපෙත්වා කණ්ණාහෙති,හති යුගලමහාහෙරිං දදුමහ,හති,
දදුම් අහං අපමනාති අපේචං දුතෙ දියමාතෙ ඵතසම්භි දුතගෙන
තුමුලො,ති ඵකතොලාහලභුතො හෙරවො,ති හයාවතො මහා
සතනං ධපෙත්වා අඤ්ඤාසං සොහයංජතෙති තසා හයජනනානා

රං දසෙසුතුං දුගෙනමිඤ්ඤාති ආදිවුචනා ඉමං වෙසසාගතරමිභා
 රාජං දුගෙන නෙතුන් සිවයො රට්ඨතො නිහරන්ති පබ්බා
 ජෙනති තථාපි සුතඵවරුපං දුතං දෙනි අයනාති ඉදුති තංදුතං
 දසෙසුතුං තජ්ඣනාති ගාථමාන තසගවන්ති ඛෙත්තං චතුචාතිරථං
 දන්තං ති වහන්තිතිවාහිතොඅසා. චතුරො ආජඤ්ඤසිකාවෙ රථංච
 බ්‍රාහ්මණානං දන්තං අනොමගා සතොතාහි තථා නගරතො නිකං
 මනොතා සහජාතෙ සට්ඨිසහසෙසු අමච්චෙව සෙසජනංච අසු
 පුණ්ණච්චං අනුබ්බං නිවන්තිත්වා රථං පාජෙනතො මද්දිආත
 සවෙචගද්දෙ පච්ඡන්තො යාවතා ආගච්ඡන්ති උපධාරෙයසාසිති සා
 මිලොකෙනති තිසිදි අථසා සතාසතක මහාදුතං ගමනකාලෙ
 කතදුතංච සමපාපුණ්ණිභු අසකොතොතා චතොතො බ්‍රාහ්මණා
 ආගන්ත්වා වෙසසාගතරො කුතිනාති පුච්ඡන්තො දුතංදන්තං රථෙත
 ගතොතිවුචොතො අසෙසායාපියාමාති අනුබ්බංසු මද්දි තෙ ආගජ්
 තො දිසවා යාවතා දෙදොති ආරොචෙවසි මහාසතොතො රථං ධපෙසි
 තෙ ආගන්ත්වා අසෙසා යාපිංසු මහාසතොතො අසෙසා අදුසි තෙ තෙ
 ගතොතො ගතා අසෙසාසු පන දිගෙනසු රථධුරං ආකාසෙසෙව
 අට්ඨාසි අථචතොතො දෙවපුතො රොහිත මිගචඤ්ඤාතොගන්ත්වා
 රථ ධුරං සමපට්ච්ඡන්තො අගමංසු මහාසතොතො තෙසං දෙවපුතො
 හාවං ඤ්ඤා:—

126 ඉංග ලෙඳි තිසාමෙහි විහාරරූපංච දියුනි,
 භිගා රොහිතවඤ්ඤාන දකඛිණසාචගනාති මනාති.

මද්දි (යා) ආත තස විහාරරූපංචාති අච්ඡරියරූපංචිය දකඛි
 ණසාති සුසිකති අසාචිය මං වහනාති අථ නං ඵංග ච්ඡන්තං
 අපරො බ්‍රාහ්මණො ආගන්ත්වා රථං යාපි මහාසතොතො පුතකදුරං
 මතාතරන්තො රථං අදුසි රථෙදිගො දෙවපුතො අගතරධාසිංස
 තොපට්ඨාය පන සඤ්ඤ පන්තිකාව අපසු අථමහාසතොතොමද්දි
 තිං කණ්ඨාජිතං ගණ්ඨාහි අතං ජාලිකුමාරං ගණ්ඨාමිති උගොපි
 වෙදුරෙන අඤ්ඤනාදය අඤ්ඤමඤ්ඤං පියසලාපා පට්ඨං ආ
 ගච්ඡන්තො මතුසෙස වහිකපබ්බතසාමගං පුච්ඡන්තොසමෙච ඔත
 තෙසු පලරුකෙබසු පලාති දුරතානං දදන්තො අපකාමාති දෙව
 තාහි මග්ගසා සංඛිපිතතො තදගච්චෙති රට්ඨං සමපාපුණ්ණිභු
 තෙනවුචං චතුචාතිරථං දන්තං(94. ආදි තසඨත්වා චතුමමය,
 පථං, ති අතතො ගමනමගෙන පසාතො ආගතොතො ගෙන
 බ්‍රාහ්මණො ආගතමගෙනච විනිවිජ්ඣන්තො ගතට්ඨානතොචතු
 කකසංඛත චතුමමහාපථෙ ඨත්වා තසා බ්‍රාහ්මණසා රථං දන්තං
 ඵංගාකිසොති අමච්චෙවකාදි සහායාභාවෙන ඵකතො තෙන

වෘත අදහිසොති මදිදිදෙවිං නදබුච්චි මද්දිදෙවිං ඉදං අගාසි. පදුමංවිස පුණ්ඩරිකංවිස භාණ්ඩාර්ථකණ්ඩ,ති කණ්ඩාර්ථකං අග්ග හෙසි. අතිජානාති ජාතිසම්පණ්ණා. විසමසමනාති විසමං සමංව භූමියදෙසං. එනාති,ති ආග ව්ජනති අනුමග්ගෙපටිසථෙති අනුපථෙ වා පටිපථෙවාති වාසද්දසා ලොපො දට්ඨිබ්බො කරුණානාති හා වනපුංසකතිදෙද්දෙසො කරුණාති තභතනාති අසො. දුසකනෙන පටිථෙදෙත්ති,ති ඉමෙ එවං සුබ්බමාලා පදසා ගච්ඡන්ති දුරෙව ඉ නොවංනපබ්බනොති තෙ තද අවෙහසු කරුණෙවසෙන අතතනා දුකඛංපටිලහනති තථා අතතනො උපපන්න දුකඛංපටිථෙදෙත්ති වාති අසො. සමනො,ති මහාවතෙ. එලිනෙති එලවතෙ උ බ්බිඝාති උඛං උග්ගතා. උච්චාඋපගච්ඡන්ති. දුරනෙති රජාපලාති දුරනානං හජුපග්ගහනාති හොනාති. එවංරුකධා සසමෙව සාධාති ඔනමනා දුරනෙ උපපන්ති. අවිසම්බන්ති අව්ජරා යොගං අ ව්ජරංපභරිතුං යුභනං අභුතපුබ්බංභුතනාති අබ්භුතං ලොමහං සතසමන්තාය ලොමහංසනං සාහුකාරනාති සාධුකාරං අයමෙව වාපාසො ඉඤ්චිතතභාවෙන සබ්බෙති අබ්බෙති අවයවෙති සොහ තිති සබ්බංගසොහනා. අවෙජ්රංවතාති අව්ජරියං වහ. වෙසනන රසු තෙජෙනා,ති වෙසනනරසු පුණ්ණං ඉභ්බාවෙන සංඛිපිංස ප ඨංයකධා,ති දෙවතා මහාසතතසු පුණ්ණතෙජෙන වොදිතා තං මග්ගං පරිකඛයං පාපෙසුං අපපනං අකංසු. තවපන දුරකෙසු කරුණාය කතංවිස කතා වුභනං අනුභවමාසදුරනෙති. ජෙතුභත රතගරතොති සුවණ්ණතිරි තාලොනාමපබ්බතො පමයොජනාති තතො කොනතිමාරානාමනදී පංවයොජනාති තතො අඤ්ජනගිරි තාමපබ්බතො පවයොජනාති තතො දණ්ඩබ්බාභවණ්ණමොභාම පවයොජනාති තතොමාලාගරං දසයොජනාති ඉති තංරට්ඨා ජෙතුභතර තගරතො තිංසයොජනාති හොනාති. දෙවතා ඛො ධිසතතසු පුණ්ණතෙජෙන වොදිතා මග්ගං පරිකඛයං පාපෙසුං තං සබ්බං එකාගෙජනව අතිකමිංසු. තෙනවුභනං නිකඛනාදි වසෙයෙව වෙතිරජුප්පාගමුනාති. 104 එවං මහාසතතො සායණ්ණස මයං වෙතිරජෙ මාතුලතගරං පත්වා තසුනගරසු වාරසමිපෙ සාලාය තිසිදි. අට්ඨසුමද්දිදෙවි පාදෙසු රජංප්‍රාසිත්වා පාදෙ ස ඛොතිත්වා වෙසනතරසු ආගතභාවං ජාතාපෙසසාමිති. සාලතො නිකඛමිත්වා තසුචකුචුපථේ සාලවාරෙ අසාසිතගරං පටිසන්තියො ව නිකඛමිනාතිජයාව ඉඤ්චිතො තං දිසවා පරිවාරෙසුං. මහාජනො තංව වෙසනතරංව පුභොභවසු තපාආගතෙ දිසවා රාජ්ජනං ආ විකඛි, සට්ඨිසහසා රුජානො රොදනනා පරිදෙවහනා තසු

*“අරඤ්ජරි”-ම.

සනතිකං ආගන්ත්වා මග්ගපරියාමං විනෝදෙත්වා තථා ආගමනසාරණං පුට්ඨිංසු. මහාසතොතා හන්දිතං ආදිං කථා සබ්බං කපෙසි. තං සුත්වා තෙ අත්තනෝ රජේන් නිමන්තසිංසු. මහාපුරිසො මියා භූමහාකං රජං පටිග්ගහිත මෙවහොතු. රාජා පන මං රට්ඨා පඤ්ඤාපෙති. තත්ථා වච්ඤාපඤ්ඤාමෙව ගමියාමිති වත්තා තෙහි නා නපාකාරං තත්ථාභාසං යාචියමානොපි තං අනලංකරිත්වා තෙහි ගහිතාරකෙඛා තං රත්තීං සාලායමෙව වසිත්වා පුනදිවසෙ පාතොව නාතඤ්ඤාපෙතිතං භුඤ්ජත්වා තෙහි පරිවුත්තො නිකම්භිත්වා පණ්ණාසකොපන මග්ගං ගන්ත්වා වතචාරෙ ධුත්වා තෙ නිවත්තොත්වා පුරත්තො පණ්ණාසකොපන මග්ගං තෙහි ආචිකම්භි නිසාමෙ තෙව අගමාසි තෙතවුත්තං:—

සම්භිරාජසහස්සාති තද වසන්ති මාතුලෙ,
සබ්බෙ පඤ්ඤාපිතා සුත්වා රොදමානා උපාගමුං. 105

ගන්ථ වතෙතන්වා සල්ලාපං වෙතෙහි වෙතපුත්තෙහි,
තෙ තතො නිකම්භිත්වා වච්ඤ මගමුං පබ්බතන්ති. 106

තත්ථ වතෙතන්වා සල්ලාපන්ති තත්ත තෙහි රාජුති සමාග මෙහි සභිං පතිසමොදමානා කථං පවත්තොත්වා වෙතපුත්තෙහි වෙතරාජපුත්තෙහි තෙ තතොනිකම්භිත්වානාති තෙ රාජානො තතො වතචාරට්ඨානෙ නිවත්තොත්වා වච්ඤං අගමුං පබ්බතන්ති අමෙත වත්තාරො ජනා වච්ඤ පඤ්ඤං උද්දියා ආගමිත්වා අථ මහාසතොතා තෙහි ආචිකම්භි මග්ගොන ගච්ඡන්තො ගඤ්ඤාදන පබ්බතං පත්වා තං දිවසං ගත්ථ වසිත්වානො උත්තරදිසාහිමුඛො වෙපුලුපබ්බතපාදෙන ගන්ත්වා කෙතුමති නදිතීරෙ නිසිදිත්වා වතචාරකෙන දිග්ගං මධුමංසං බාදිත්වා තස්ස සුවණ්ණසුචිං දත්වා තහාත්වා පිචිත්වා පතිපස්සඛි දරපො නදිං උත්තරිත්වා සානුපඤ්ඤා සිඛරෙ සීතස්ස නිත්භොධස්ස මුලෙ පොකං නිසිදිත්වා උට්ඨාය ග ච්ඡන්තො නාලික පඤ්ඤං පරිහරන්තො මුවලිඤ්ඤසරං ගන්ත්වා සරතීරෙන පුබ්බුත්තර කණ්ණංපත්වා එකපදිකමග්ගෙනෙව වත සචංපට්ඨිත්වා තං අතිකඤ්ඤා ගිරිවිදුග්ගානං නදී පහවානං පුරත්තො වතරස්සපොකඛරණීං පාපුණ්ඨි. තස්මිං බණ්ණෙ සතෙකා ආවජේ ගොතා මහාසතොති මවතාං පටිට්ඨො වසන්ට්ඨානං ලඤ්ඤාවට්ඨ නිති වින්තොත්වා විසයකමමං පෙසෙසි ගච්ඡවච්ඤාපඤ්ඤා කුට්ඨමති රමණීයෙ ධාතෙ අස්සමපදං මාපෙතිති සො තත්ථ වෙපණ්ණසාලා වෙවච්ඤාමෙ. වෙවරත්තිට්ඨාන දිවාට්ඨානාතිව මාපෙත්වා තෙසු තෙ සු ධාතෙසු නානාපුප්ඵවිච්චෙන රුකඛපුප්ඵගච්ඡෙ කදලිවතාදී. කා

තිව දසසුනා සබ්බෙ පබ්බජිතපරිකාරෙ පටියාදෙතො භෙදනෙච්ච
පබ්බජිතකාමා ගණනනනුති අකාරාණීලිඛිතා අමනුසොච භෙර
වසද්ද මිගපකඛිණොච පටිකකමාපෙත්ථා සකට්ඨානමෙව ගතො.
මහාසභොතා එකපදිකමගං දිසවා පබ්බජිතාන වසනට්ඨානං හ
විසුඤ්ඤි මද්දව පුත්තෙව තජෙච්චපෙත්වා අසුමපදං පටිසිත්ථා
අකාරාණී මිලොකෙත්වා සකෙකන දිට්ඨොස්මිති පණණසාලමාරං
විචරිත්වා පටිට්ඨො බග්ගංච ධනුංච අපනෙත්වා සාටකො ඔමුචි
ත්වා ඉසිවෙසං ගහෙත්වා කතතරදණ්ඩං ආදාය නිකමිත්වා ප
වෙචකබ්බසදිසෙන උපසමෙන දුරකානං සන්තියං අගමාසි. ම
ද්දෙව්චි මහාසතං දිසවා පාදෙසු පතිතා රොදිත්වා තෙනෙව
සසිං අසුමං පටිසිත්වා අතනො පණණසාලං ගත්තා ඉසිවෙ
සං ගණ්ඨි පච්ඡාපුත්තෙපි තාපසකුමාරකෙකරිංසු බොධිසතො
මද්දවරං යාචි“මයං ඉතොපට්ඨාය පබ්බජිතානාම ඉත්ථිවතාමබ්බුගම
වරියසු මලං මාදුති විකාලෙ මචසනතිකං ආගච්ඡා”ති සා සාධුති
සමපටිච්ඡිතා මහාසතංචවරං යාචි“දෙව! තුමෙහ පුත්තෙ ගයෙ
තා ඉඤ්චවතොච අහං ඵලාඵලං ආහරියාමි”ති සා තතොපට්ඨාය
අරසුඤ්ඤො ඵලාඵලාති ආහරිතා තයොජනෙ පටිච්ඡති ඉති ව
තතාරො බතතියා පබ්බතකුච්ඡියං සතතමාසමතං වසිංසු. තෙන
වුභංගං—ආමන්තසිත්වා දෙව්චෙද, විසුඤ්ඤමං මහිඛිකන්ති(107)
ආදි තත්ථ ආමන්තසිත්වා, ති පකෙකාසාපෙත්වා මහිඛිකන්ති මහ
තියා දෙව්චියා සමනතාගතං අස්සමං සුඤ්ඤන්ති අසුමපදං සුත
තංකත්ථ රමණීයං වෙසුඤ්ඤතරසු වසනානුවච්ඡිතං පණණසාලං
සුමාපයාති. සුච්ඡිමාපයා ආනාපෙසිති වචනසෙසො සුමාපසිති
සමමාමාපෙසි අසුඤ්ඤති යථා සො අසුමො අසුඤ්ඤො තොති
ඵවං තඤ්ඤ අසුඤ්ඤොචකාරණෙන අසුඤ්ඤො තොමි අසුඤ්ඤපි
වා පාදො. මමචසතෙනෙව අසුඤ්ඤො අසුමෙ දුරකෙ අනුර
කතතො වසාමි තයුත්ථාමි බොධිසතතසු මෙතතානුභාවෙන
සමතතා තියොජනෙ සබ්බෙ තීරච්ඡාතාපි මෙතතං පටිලභිංසු.
ඵවං තෙසු තත්ථ වසතෙතසු කාලිතරථවාසී ජුජ්ජොනාම බ්‍රාහ්මී
ණො අමිතතතාපතානාම හරියාය“තාහං තෙ ඤ්චවං ධඤ්ඤො
චිතති උදකාහරණං යාගුහතෙපචාතාදි කාතුං සකෙකාමි පටිච්චා
රිතං මෙ දුසංචා දුසංචා අනෙති”ති වුත්තො කතොහං තෙ භොති
උගතො දුසංචා දුසංචා ලභියාමිති චත්ථා තාය එසවෙසනත
රො රුජා වසිකපඤ්ඤෙ වසති තසු පුත්තෙ මග්ගං. පටිච්චාරිකෙ
යාචිතා ආනෙතිති වුත්තෙ කීලසවසෙන තසු පටිබ්බිච්චත
තාය තසුචචතං අතිකමිතුං අසතකාණො පාදඵයං පටිසා
දුපෙත්වා අනුකමෙත ජෙතුතතරතගරං පත්ථා යුති වෙසනත

ර මහාරාජාති පුත්‍රී. මහාජනෝ ඉමෙසං යාවකානං අතීදනෙන අමහාකං රාජා රාජා පබ්බාජිතො එවං අමහාකං රාජානං නාපස භා පුතපි ඉධෙව ආගච්ඡතීති ලෙඤ්ඤිදණ්ඩාදිගසො උපකොතා සනොතා බ්‍රාහ්මණං අනුබුද්ධිං. සො දෙවතාවිග්ගතිතො හුතා තතො තිකකම්භා වඛනපබ්බතගාම මග්ගා අභිරුද්‍රොතා අනුකක මෙන වතමාරං පභා මහාවනං අජෙය්‍යා ගභෙයා මග්ගච්ඡොතා හුතා විචරනොතො තෙහි රාජුහි ඛොධිසඤ්ජාය ආරකකිත්තොය ධ පිතෙත වෙතපුතෙතන සමාගඤ්ඡී තෙන “කභංගො බ්‍රාහ්මණ! ගච්ඡ සිති” පුචොභා වෙය්‍යතනාර මහාරාජස්ස සනාතිකනති වුතො අඛා අ යං බ්‍රාහ්මණො තස්ස පුතෙතවා දෙවීවා යාවිතුං ගච්ඡතීති විනොතො මාඛොභං බ්‍රාහ්මණ තස්ස ගඤ්ඡී සචෙගච්ඡසි එතෙව තෙසි සං ඡීඤ්චා මග්ගං සුතඛාතං කාසංකරියාමිති තෙන සනනජ්ඡී තො මරණගයහිතො අගමස්ස පිතරා පෙසිතො දුතො තං ආ නෙය්‍යාමිති ආගතොති මුසාවාදං භාසිතං සුචා වෙතපුතො ග ට්ඨතුචොභා බ්‍රාහ්මණස්ස සකකාර සමමානං කභා වඛනපබ්බතගාමි මග්ගං ආචිකම් සො තතොපරං ගච්ඡනොතො අනතරාමනග අච්චු තෙන නාම තාපසෙන සභිං සමාගන්තො තච්චිමග්ගා පුච්ඡීභා තෙ නාපි මග්ගො ආචිකම්තෙ තෙන ආචිකම්ත සඤ්ඤය මග්ගං ගච්ඡ හොතො අනුකකමෙන ඛොධිසඤ්ජාය අස්සමපදථාන සමීපං ගන්තො මද්දිදෙවීයා එලාචලතීං ගතතාලෙ ඛොධිසඤ්ජාය උපසංක මිභා උභොදරකෙ යාවි තෙනවුතො:—

පවතෙ වසමානස්ස අභිකො මං උපාගමී,
 අසාවි සුභතකෙමස්ගං ජාලිං කණ්ඨා ජිනංවුගොති. 112

එවං බ්‍රාහ්මණෙන දුරකෙසු යාවිතෙසු මහාසභොතො විරස්සං වන මෙ යාවතො අභිගතො අජ්ජාගං අතවසෙසතො දුතපාරමි පරිපුරියාමිති අභිප්පායෙන සොමනස්සජාතො පසාරිත ගසො සහස්සභවිකං ධපෙහොතාවිග්ග බ්‍රාහ්මණස්ස විතං පරිතොසෙ නොතො සකලංව තං පබ්බතකුච්ඡිං උතනාදෙනොතා දදුමි තචමග්ගං සුතතකෙ අපිච මද්දිදෙවීපත පාතොව එලාචලතාය වනං ගන්තො සායං ආගමියති තාය ආගතාය තෙ පුතතකෙ දසොභාභාභාච මුලචලාචලං බාදිභා එකරතො වසිත්වා චිතකපරියමො පාතොව ගමියාසීති ආග බ්‍රාහ්මණො කාමංචෙස උදාරජ්ඣාසයතාය පුතත කෙදදති, මාතාපත වච්ඡගිධා ආගන්තො දුතස්ස අනතරායමපි ක රෙය්‍ය යනුතාගං ඉමං නිපජිලෙභා දුරකෙ ගභෙත්වා අජෙථ ව ගච්ඡෙත්වන්ති විනොතන්වා සුතතාවෙ තෙ මග්ගං දිනතා කීදු තිමාතරං දසොත්වා පෙසිතෙහි දුරකෙ ගභෙත්වා අජෙථවග

මිඤ්ඤාමිති ආහ. සචෙත්ථිං බ්‍රාහ්මණි! රාජපුත්‍රතී මාතරං දසුං න ඉච්ඡයි ඉමෙ දුරකෙ ගභෙත්ථා ඡෙත්‍යුභතරනගරං ගච්ඡ ත්‍යන්ත ජයමහා රාජා දුරකෙගභෙත්ථා මහහතං තෙ ඛනං දඤ්ඤි. තෙන න දසදසියො ගණ්ඤියාසි. සුඛංච ජිවියාසි. අඤ්ඤා ඉමෙ සු බුමාලා රාජදුරකා කිහෙතවෙය්‍යාවච්චිං කරියානතීති ආහ. බ්‍රාහ්මණො එචංපි මයානසකකා කාතුං රාජදුරකතො භායාමි මයා මෙවගාමි. නෙඤ්ඤාමිති ආහ ඉමං තෙසං කථාසලාපං සුඤ්ඤා දුරකා පිතා නො ඛො අමෙත බ්‍රාහ්මණස්ස දුතුකාමොති පක්කමි ත්වා පොකඛරණිං ගන්ත්වා පදුමිති ගච්ඡ නිලීසිංස. බ්‍රාහ්මණො තෙඅදිස්ථාව ත්චං දුරකෙ දදුමිති චිත්වා තෙ අපක්කමාපෙසි. එ සො තෙ සාධුභාවොති ආහ අථ මහාසතො සත්‍යාව උභතිත්වා දුරකෙ ගච්ඡෙසතො පදුමිතිගච්ඡ නිලීකෙදිස්ථාව එථ තාතා මා මඤ්ඤා දුතපාරමියා අහතරායං අකපථ මම දුතජ්ඣාසයං මජ්ඣංකපාපෙථ අයංච බ්‍රාහ්මණො තුළභගභෙත්වා තුළභාකං අසා සාස්ස සජයස්ස මහාරාජස්ස සන්තිකං ගමියාහි තප්ප ජාලි ත්චං භුජ්ඣස්සා භොතුකාමො බ්‍රාහ්මණස්ස නිකඛසහස්සං. දත්වා කණ්ණා ජිනෙ ත්චං දුසසතං දුසිසතං හප්පිතං. අස්සසතං උසහසතං නිකඛසතංති සඛසතං දත්වා භුජ්ඣස්සාගච්ඡෙය්‍යාසීති කුමාරෙ අඤ්ඤා පෙත්වා සමඤ්ඤාසෙත්වා. ගභෙත්වා අස්සමපදං ගන්ත්වා නාමණ්ඩ එනා උදකං ගභෙත්වා සඛසතංකුත ඤ්ඤාස්ස පච්චයං කත්වා බ්‍රාහ්මණස්ස හප්පෙ උදකං පාතෙත්වා අතිවිය පිතිසොමනස්ස ජාතො හුත්ථා පඨවිං උත්තාදෙත්තොවිය පුත්තදුතං අදුසි. ඉධාපි පුඤ්ඤි වුත්තතසෙත්ථෙව පඨවිකල්පාදයො අත්තපුං තෙනවුත්තං:-

සාවහං උපගතො දිස්ථා භාසො මෙ උපපජ්ජථ,
 උගො පුත්තෙ ගභෙත්ථාන අදුසිං බ්‍රාහ්මණො නදු. 113
 සකෙ පුත්තෙ වජ්ජනස්ස පුජ්ජෙ බ්‍රාහ්මණො සදු,
 නදු පි පඨවි කම්පි ඤ්ඤොරු වනවතංසකාති. 114

අථ බ්‍රාහ්මණො දුරකෙ අගනුකාමො උතාස හප්පෙසු බි ක්චිත්වා ආකඤ්ඤි තෙසං ඛකිකථානෙ ඡම්මාඡ ඤ්ඤා ලොකංච ප ඤ්ඤි සො උතා දණ්ඤිත පහරනො ආකඤ්ඤි තෙ පිතරාච ලොකෙත්වා.

127 අමොච තාත නිකඛනො ත්චංච නො තාත දඤ්ඤි,
 මා ඛො තං තාත අදුසි යාව අමොපි එති නො;
 තදුයං බ්‍රාහ්මණො කාමිං විකඛණාතුගණතු වාති.
 චත්වා පුත්තං අයං චචරුපො ඤ්ඤොරදඤ්ඤානො කුරුරකම්මනො-

128 මනුස්සො උදහු යනෙකා මංසලොකිත හොජනො,
ගාමා අරඤ්ඤං ආගමම ධනහතං තාත යාවතී;
නීයමානෙපි සාවෙන කීනු තාත උදික්කසී,ති.

ආදීනී වදාගතා පරිදෙවිංසු තත් ධනහති පුත්තධනං උ
ජකො දුරකෙ තථා පරිදෙවනෙතෙව පොථෙජනතාව ගහෙ
නා පකකාමී. මහාසත්තස්ස දුරකානං කරුණං පරිදෙවිතන
තස්සව බ්‍රාහ්මණස්ස අකාරුඤ්ඤාභාවෙන ව බලවසොකො උපපජ්
විපට්ඨිසාරොව උදපාදි සො තං බණ්ණෙඤ්ඤව බොධිසත්තානං ප
වෙතී. අනුස්සරි සබ්බවති බොධිසත්තා පචමහාපරිච්චාගෙ පරි
ච්චිජ්ඣා බ්‍රිධාහවිස්සනති අහමපි තෙසං අභිගනනෙරො පුත්තදුතං
ව මහාපරිච්චාගානංව අඤ්ඤතරං කයමා වෙස්සහතර දුතං දන්ත
පචමානුතාපො න තෙ අනු වජ්චිකොති අහතානං පරිනාසෙකො
දිනනකාලකො පට්ඨාය මම තෙ න කීඤ්චිතොත්තීති අග්ගානං උ
පපමොහො දදුහසමාදුතං අබ්ච්චාය පණ්ණසාලවාචරතාසානපල
කෙ කචනපතිමාවිඨ නිසීදි. අථ මද්දිදෙවි අරඤ්ඤතො පලාපලං
ගහෙනා නිවතනනති මා මහාසත්තස්ස දුතහතරොයොහොතුති වා
ලුච්චරුපධරාති දෙවතාති උපරුච්චමග්ගා තෙසු අපගතෙසු විචර
න අස්සමං පත්‍රා අජජ මෙ දුස්සුපිතං දිට්ඨං දුනනිච්චතාතිව උ
පපහතාති කීනනුබො හවිස්සනීති විනෙහනනීති අස්සමං පට්ඨිච්චා
පුත්තකෙ අපස්සනති බොධිසත්තස්ස සත්තිකා ගන්තො දො! ත
බො අමහාකං පුත්තකෙ පස්සාමි කුතීං තෙ ගතාති ආහ සොතු
ණති අහොසි සාපුත්තකෙ උපධාරෙහති තතිංතතිං උපධාවිච්චා
ගවෙසනති අදිච්චා පුත්තපි ගන්තො පුච්ඡි. බොධිසත්තො කක්කල
කථාය නං පුත්තසොකං ජහාපෙස්සාමිති විනෙහනා.

129 තනු චේදි වරාරොහා රාජපුත්ති යසසීති,
පාතො ගතාසි උඤ්ජාය කිමිදං සායවොගතාති.

වචා තාය වීරායන කාරණෙ කච්චෙ පුත්තපි දුරකෙ ඤාය
න කීඤ්චි ආහ සා පුත්තසොකෙත තෙ උපධාරෙහති පුත්තපි වාත
වෙගෙහ වතාති විචරි තාය එකරහතීයා ච්චරිතට්ඨානං පරිගන්
ගනනං පණ්ණරසයොජනමතතං අනොසි. අථ විභ තාය රහතී
යා මහාසත්තස්ස සන්තිනං ගන්තො සීතා දුරකානං අදස්සනෙත
බලවසොකාතිභුතා තස්සපාදමුලෙ ච්චනාදලිච්චිඨ භුමීයං විස
ඤ්ඤිභුත්වා පති සො මතාති සඤ්ඤය කච්චමානො උපහනබ
ලවසොකො සතීං පච්චුපට්ඨාපෙත්වා ජාතිස්සාමිති තාව ජිවතීති
සො සත්තමාසෙ භාය සංසග්ගා අනාපනනාපුබ්බාපි අඤ්ඤස්ස
අභාවෙන තස්සාසීසං උක්ඛිපිත්වා උභරුසු යපෙත්වා උදකෙන

පරිපොසිත්වා උරම මුඛංච හදයංච පරිමජ්ජමිද්ධපිඛො ථොකං
 ඵනිනාමෙත්වා සතිං පටිලනිත්වා හිරොතප්පං පච්චුපච්චාපෙත්වා
 දෙව! දුරකා තෙ කුභිංගතාති පුට්ඨි. සො ආහ දෙව්! එකයංමෙ
 බ්‍රාහ්මණස්ස මං යාචිත්වා ආගතස්ස දුස්සාය දිග්ගාති චත්වා
 තාය කසමාදෙදි! පුතෙන බ්‍රාහ්මණස්ස දත්වා මම සබ්බරතීං පර
 දෙවිත්වා විචරතතියා නාචිකඛිති චුතෙන පඨමමෙව චුතෙන තච
 විතං දුක්ඛං බහුභවිස්සති ඉද්දති පන සරිරදුකෙඛන තනුකං හ
 විස්සතිති චත්වා.

130 මංපස්ස පද්ධි! මාපුතෙන මා බාලහං පරිදෙවසී,
 ලච්ඡාම පුතෙන ජීවනතා අරොහාව හවාමසෙති.

සො සමස්සාසෙත්වා පුත

131 පුතෙන පසුංච ධ්‍යානංච යඤ්ච අඤ්ඤං සරෙධනං,
 දජ්ජා සපරිසො දුතං දිස්වා යාවක මාගතෙ;
 අඤ්ඤමොද්දති මෙ මිද්ධි පුතතෙක දුතමුත්තමනති.

චත්වා අතතනො පුතතදුතං තං අනුමොදපෙසී. සාපි:—

132 අනුමොදමි තෙ දෙව පුතතතෙ දුතමුත්තමං,
 දත්වා විතං පසාදෙති භියො දුතං දදෙහවාති.

චත්වා අනුමොදි. එවං තෙසු අඤ්ඤමඤ්ඤං සමෙමොදතීයං
 කථං කථෙතෙතසු සකෙකා විනෙතසී. මහාපුරිසො භියො ජු
 ජකස්ස පඨවිං උභතාදෙත්වා දුරතෙ අද්දසී ඉද්දති තං කොචී
 භීණපුරිසො උපසංකමිත්වා මිද්ධිදෙවිං යාචිත්වා ගභෙත්වා ග
 වේඡ්ඡ්‍ය තතො රාජා තිප්පච්චයො හවෙය්‍ය හපද්දහං බ්‍රාහ්මණ
 විණෙණන තං උපසංකමිත්වා මිද්ධිං යාචිත්වා පාරමි කුචංගාහා
 පෙත්වා කස්සචි අවිස්සජ්ජිතං කත්වා පුත තං තස්සෙවදත්වා අ
 ගමිස්සාමිති සො සුරිඤ්ඤගමණවෙලායං බ්‍රාහ්මණවණෙණන තස්ස
 සහතිකා අගමාසී. තං දිස්වා මහාපුරිසො අතිථිනො ආගතොති
 ථීතිසොමතස්සජාතො තෙන සතිං මධුරපටිසස්සාරං කත්වා බ්‍රා
 හ්මණ කෙනෙත්ත ඉධිං තොසීති පුට්ඨි අථනං සකෙකා මිද්ධිදෙ
 වී. යාචි. තෙනචුත්තා:—

පුතදෙව පස්තො ඔරාස්ග හුත්වා බ්‍රාහ්මණ සන්තිහො,
 අසාචි මං මද්දිදෙවිං සිලවනති. පනිබ්බතනති. 115.

තසු පුනිදෙවාති දුරතෙ දිග්ගදිවසතොපච්ඡාඵච තදුතනන
 රමෙමාති අපො, ඔරාස්ගාති, දෙවලොකතො ඔතරිත්වා, බ්‍රාහ්
 මණසන්තිහො,ති, බ්‍රාහ්මණස්ස සමානවණෙණා,අථ මහාසතො,

හිතයා මෙ වෙයි දුරකෙ බුන්මණයාදිනනා අහංගී අරඤ්ඤ ඵක කොවකථං තෙ මද්දං සීලවතීං පතීඛතං දය්‍යාමතී අවත්වා පසාරිත ගප්පෙ අනග්ගරතනං ධර්මප්‍රකාශිත අසුඤ්ඤාත්වා අවරුඤ්ඤාත්වා අනොලීනමානසො අර්ථ මෙ දුනපාරම් මසකං පාපුණියා තීති හට්ඨතුට්ඨො ගිරිං උන්‍යාදෙන්නො වීය.

133 දදුම් නවිකමපාමි යංමංයාවසි බ්‍රාහ්මණ!
සත්තං නපුතිගුණාමි දුනෙමෙරමතී මනොති.

වත්වා සීඝ්‍රමව කමණ්ඩඵනා උදකං ආහරිත්වා බ්‍රාහ්මණ සහගප්පෙ උදකං පාතෙත්වා හරිය මද්දසී තෙනවුගතං.

134 මද්දං හජේ ගභෙත්වාන උදකංචලී පුරිය,
පසන්න මනසංකප්පො තස්ස මද්දේ මදසගන්ති.

තඤ්ඤ උදකංචලීනී, උදකො අඤ්ඤලීං උදකානව්ව කරණප්පෙ පච්චගතවචනං උදකෙන තස්ස බ්‍රාහ්මණයා අඤ්ඤලීං පසාරිතග ප්‍රකාශං පුරෙත්වාති අජේ, පසන්න මනසංකප්පොති. අභා ඉමිනා පරිවොගෙන දුනපාරම් මජ්ඣකා පාපපත්වා සම්මා සමමොධිං අ බිගම්ඤාමිති උපානන සධාපසාදෙන පසන්න විතසංකප්පො තා බණ්ඤ්ඤව හෙට්ඨා චුත්තප්පකාරා සබ්බපාටිභාරියා පාතුර හෙසුං. ඉද්දතීස්ස නදුරසම්මාසමෙධාධිති දෙවනණා බ්‍රාහ්මණග ඤා අතිවීය පිතිසොමනස්සජාතා අහෙසුං තෙනවුගතං.

මද්දේසා දීඤ්ඤානාස ගගණේ දෙවා පමොදීනා,
ගද්දසී පඤ්චි නමපි සිණොරු වනවනාසකාති. 116.

තප්පා පන දීඤ්ඤානාස මද්දේසා දෙවියා දුම්බුධං*වා භාකුට්ඨගතං ඵා නාහොසි. ඵචංචස්සා අහොසි යං දෙවොඉ ච්ඡති තං කණ්ණුති.

135 කොමාරියානං හරියා සාමිකො මම ඉස්සන්රු
යසිත්ච්ඡ තස්ස මං දර්ථා විකතිණේය්‍ය හණේය්‍යවාති,

ආහ මහාපුරිසසාපි අච්චො බ්‍රාහ්මණ! මද්දේනො මෙ සතගුණේ න සහස්සගුණේන සබ්බඤ්ඤාත සුණ්ණමෙව පියතරං ඉදං මෙ දුනං සබ්බඤ්ඤාත සුණ්ණපට්ඨවෙධස්ස පච්චයො හොතුනී වත්වා අද්දසී තෙනවුගතං.

ජාලිං නණ්භාජිනං ධිතං මද්දදෙවිං පරිබ්බවතං,
වජමාණො න විජ්ජෙසිං ආබ්බාසා සෙව කාරණා. 118

*'රුණණං'

න මෙ දෙස්සා උගොසුන්ගා මද්දි දෙවි නදෙස්සිසා,
සබ්බසුද්ධා මට්ඨිසමඛස්සා නස්මා පිසෙ අද සහස්සති. 119

තස වජමාණොනවිස්ථොයිති, පරිච්චජනොනො සත්තාපවසෙ
න නවිගොසි විසුටොයා හුත්වා පරිච්චජනති අපො ඵ්ඤාග ක
සමා පතාසං මහාපුරිසො අතතනො පුතතදරෙ ජාතිසමපණෙණ
චත්තිසෙ පරසං දුසභාවෙන පරිච්චජී නති යෙසං කෙසංචිපි
හුජ්ඣානා අභුජ්ඣාභාවකාරණං සාධුධිමොති වුච්චෙන අනු
ධම්මභාවනො අයංති බුච්ඡිකාරණෙ ඛෑමම අනුගතධම්මතා යදිදං
ඤ්ඤාසං අනායාසං මම ඤාති පරිගහතින වජුනො අනවසෙස
පරිච්චානො තතිදෙසධම්ම පටිගහාගක විකපපරතිතං දුනපාරම්
පරිපුරතුං උසුසුකකපාපනානං බොධිසත්තානං මමහති පර
ගහතින වජුනා යාවභාසං යාවභාසං නපරිච්චජතුං යුතං පොර
ණොපිච්චාය මනුධිමො සබ්බසංති බොධිසත්තානං අයං ආචිණ්ණ
සමාචිණ්ණ ධම්මො කුලවංසො කුලපවෙති යදිදං සබ්බසුපරිච්චා
ගො තත්ච විසෙසනො පියතරං වජුපරිච්චාගො තතිනො චබොධි
සත්තා ඵංසානුගතරජ්ඣසුරියාදි ධනපරිච්චාගං අජනනො සිසන
යනාදි අභිපරිච්චාගං පියජිවිතපරිච්චාගං කුලවංසපතිට්ඨාපකං පි
යපුතතපරිච්චාගං මනාපචාරිපියහරියපරිච්චාගනාභි ඉමෙපවමහාප
රිච්චාගෙඅපරිච්චජ්ඣවා බුඛාතාච්ඡුතපුඤ්ඤාඅඤ්ඤි තථාති මගලෙහග
චති බොධිසත්තභුතෙ බොධිපරියෙසනං චරමානෙ ච පුරිමත්තගා
වනො තතිසෙ අතතභානව සපුතතදරෙ ඵ්ඤාසම් පබ්බතො වස
නො බරදඤ්ඤානාම යනෙඤ්ඤා මහාපුරිසං දුනජ්ඣාසයතං සත්
වා බුභමණවණෙණන උපසංකම්චවා මහසත්තං චෙදුරනෙ යාපි
මහාසත්තො දදම් බුභමණසං පුතතනාති ගට්ඨපහටො උදක
පරියතතං පඨංසං කමෙපනො චෙපිදුරනෙ අදසි යනෙඤ්ඤා චඛන
මනකොට්ඨං ආලච්චනපලකං තිසාය සීතො මහාසත්තං පසං
තසෙසව මූලාලකලාපංචීය තෙදුරනෙ බාදි අගති ජාලංචීය ලො
තිතධාරං උගහිරමානසං සකඛසං මුඛං ඔලොකෙනතසං මහාපුරි
සංසං වංචෙසි වත මං යනෙඤ්ඤාති උපජ්ඣන් විනතුපාදසං මහාසං
අදෙතනසං උපායකොසලුසං සුභාචිතනො අතීත ධම්මානං අ
පටිපඤ්ඤා භාවනො අතිච්චාදි වසෙන සංඛාරණං සුපරිමද්දිත
භාවනොච ඵලං ඉතරට්ඨිතිකෙන පහඤ්ඤා අසාරෙණ සංඛාර
කලාපෙන පුරිතා වත මෙ දුනපාරම් මහත්තං වත මෙ අපං සා
චෙත්චා ඉදං අධිගතංති සොමනසංමෙව උපජ්ඣති සො ඉදං
අනඤ්ඤාසාධාරණං තස්මිං බිණෙ අනගනො විගතාවාරං ඤ්ඤා
ඉමසංතිසංඤ්ඤා අනාගතෙ ඉමිනාව නිභාරෙණ සරීරතො රසම්
යො නික්ඛමනතුති ,පසනකොසි. තසංතං පඤ්ඤා නිසාය

බුද්ධිභූතයා සරීරපභාතිවීමේව දසසහස්සිලොකධාතුං පරිත්වා
අවයාසිති. එවං අඤ්ඤාපි බොධිසත්තා අත්තනො පියතරං පුත්තා
දුර ව පරිච්චේත්වා සබ්බඤ්ඤානඤ්ඤාණං පටිවිජ්ඣාංසු. අපිච්ච ඥා
නාම කොච්චුරිසො කස්සචි සන්තිනෙ ගාමංවා ජත්තදංවා නෙති
යාගහෙත්වා කමමං කරොනෙත්වා අත්තනො අනෙත්වාසිකානංවා
පමාදෙන පුතිභූතං ධනං ධාණරයා තමෙතං සො ගාභාපෙත්වා බ්ඛි
නාගාරං පවෙසෙය්‍ය තස්ස එවමිය්‍ය අහං බො ඉමිය්‍ය රඤ්ඤා
කමමං කරොත්තා එත්තනා නාම ධනංධාණරමි තෙත්තාගං රඤ්ඤා
බ්ඛිනාගාරෙ පවෙසිත්වා සවාහං ඉධෙවනොමි අත්තානංව ජීයෙ
ය්‍ය පුත්තදුර කමමකර ජොරිසාව මෙ ජීවිත්තාපකත්‍ය මහතං
අත්ත වාසනං ආපජෙජ්ජෙය්‍යං යන්ත්‍රානාගං රඤ්ඤා ආරොචෙත්වා
අත්තනො පුත්තංවා කතිට්ඨගාතරංවා ඉධෙපෙත්වා නික්ඛිමේය්‍යං
එවාහං ඉත්වා බ්ඛිනතො විමුත්තො තචිරසොච යථාමිත්තං
යථාසංඝිට්ඨං ධනං සංභරිත්වා රඤ්ඤා දත්වා තමපි බ්ඛිනතො
මොචෙමි අප්පමනෙත්වා හුත්වා උට්ඨානබලෙන අත්තනො සබ්බ
සමපත්තිං පටිපාකතිකං කරියමිති සො තථාකරෙය්‍ය එවං
සමපදමිදං දට්ඨබ්බං. තත්‍රිදං මපමම සංසන්තං රාජාවිඤ්ඤා කමමං
බ්ඛිනාගාරොචිඤ්ඤා සංසාරෙ රඤ්ඤා බ්ඛිනාගාරෙ ධම්මපුරිසො
විඤ්ඤා කමමවසෙත සංසාරවාරනෙ ධීතමහාපුරිසො තස්ස බ්ඛිනා
ගාරෙ ධීත පුරිසස්ස තස්ස පුත්තස්සවා භාතුත්තොවා පරාධීතභාව
කරණෙන තෙසං අත්තනොච දුක්ඛාපමොචනං විඤ්ඤා මහාපුරිසස්ස
අත්තනො පුත්තාදිකෙ පරෙසං දත්වා සබ්බඤ්ඤානඤ්ඤාණං පටිලා
භෙන සබ්බසත්තානං වට්ටදුක්ඛපමොචනං තස්ස විගග දුක්ඛස්ස
තෙභිසභිං යථා ධීපෙත සමපත්තියං පතිට්ඨානං විඤ්ඤා මහාපුරිසස්ස
අරහත්තමගෙන අපගතවට්ටදුක්ඛස්ස බුද්ධිභාවෙන දසබ්ලාදිසබ්බ
ඤ්ඤාන ඤාණසමපත්ති සමන්තාගමො අත්තනො වචනකාරකා
නං විජ්ජනතොදි සමපත්ති සමන්තාගමො වාති එවං අතවජ්ජ
භාවො එවං මහාපුරිසානං පුත්තදුරකපරිච්චාගො එතෙනෙව
නඤ්ඤා තෙසං අභිගජ්ජිත පරිච්චාගෙ යා වොදනා සාපි විසොධි
තාති වෙදිතඤ්ඤාති, එවං පත මහාසත්තො මඤ්ඤාදෙවියා දිනනාය
සංකතා අවජ්ජියබ්භූත විත්තජානො හුත්වා:—

- 134 සබ්බ ජීතා තෙ පච්චුභා යෙ දිඤ්ඤා යෙව මානුසා,
නිත්තාදිත්වා තෙ පඨවි සද්දො තෙ හිදිවංගතො.
- 135 දුද්දං දදමානානං දුක්ඛරං කමමකුඤ්ඤානං,
අසත්තො තානුකුඤ්ඤාති සතං බලෙමා දුරත්තොයො
නෙ

136 නැමි සතංව අසතං නානා හොති ඉතොගති,
අසතො නිරයංයනාහි සතො සග්ගපරායනාති.

ආදිනා නයෙන මහා පුරිසස්ස දුතානුමාදනවසෙන පුතීං
දකාසි, නැන් පවුච්චාති පවුච්චිකා. දිබ්බාහි දිබ්බයසපටිබාහකා,
මානුසාති මනුස්සයසපටි බාහකා, කපතතෙති? මච්චරිය ධම්මා.
තෙසබ්බෙ පුතනදුරං දෙවොගන මහාසතොන ජීවාති දසෙයති.
දුද්දදනති පුතනදුරදි දුද්දදං, දදමානානං තමෙව දුකකරං කුබ්බතා
තුමහාදිසානං කමිමං අඤ්ඤා අබොධිසභතානානුකුබ්බනති පගෙව.
අසතො මච්චරිනො තස්මා සතං ධම්මො දුරහතයො සාධුතං.
මහා බොධිසභතානං පටිපතති ධම්මො අඤ්ඤාතිදුරනුගමො. එවං
සකකා මහාපුරිසස්ස අනුමාදනාවසෙන පුතීං කපා මඤ්ඤෙවිං
නියසාදෙතො:—

137 දදුම් හො! තෙ හරියං මඤ්ඤං සබ්බධ්ම ඡසාහනං,
තඤ්ඤෙව මඤ්ඤා ඡතොනා මඤ්ඤ ව පතීතො එවා ති.

වනා තං මඤ්ඤං පටිදන්වා දිබ්බතනභාවෙන ජලනොකා තරුණ
සුරියොවීය ආකාසෙ ඔත්වා අභතානං ආවිකබ්බෙත්තා:—

138 සකොකා හමස්මි දෙවියො ආගතොස්මි තවනතීකෙ,
චරං චරස්සු රාජ්ඣි චරෙ අට්ඨා දදුම් තෙ ති.

වනා චරෙති නිමනෙකසි. මහා සතොනාපි “පිතාමං පුත ජෙව
රජෙජ්ජ පතිසපෙභු වජ්ඣිපුතනං වධනො මොචෙත්තං සබ්බසතනා
නං අවස්සයො හවෙය්තං පරදුරං නගච්චය්තං ඉත්තං වසං
නගච්චය්තං පුතොනා මෙ දිසාසුකොසියා * අනාපානාදිදෙය්ත
ධම්මො ඛුනුකොසියා තව අපරිකම්මං පසන්න විතො දදෙය්තං
එවං මහා දුතාති පවතොකා දෙවලොකා ගන්තො තො ඉධා
ගතො සබ්බඤ්ඤානං පාපුණෙය්තනාහි.” ඉමෙ අට්ඨවරොසාපි සකොකා
නවිරසෙව පිතාසසුරෙය වතාරාජා ඉධෙව ආගන්තො වං ගතෙත්තා
රජෙජ්ජ පතිට්ඨාපෙසුති ඉතරොච සබ්බො තෙ මනොරථො
මජ්ඣකං පාපුණියති මා චාතාසි අපමනො හොතිති ඔවාදං
දන්වා සකට්ඨානමෙවගන්තො. බොධිසතොච මඤ්ඤෙවිච සමිමාද
මානා සකකදන්තියෙ අස්සමෙ වසිංසු ජුජ්ජකාපි කුමාරෙගහෙනා
ගච්චතො දෙවතා ආරකම්මකාසු. දිවසෙ දිවසෙ එකාදෙවධිතා
රහිතාගෙ ආගන්තො මඤ්ඤෙවිච කුමාරෙ පටිපතති සො
දෙවතා විගතීතො හුන්වා කාලිගරට්ඨං ගම්ඤ්ඤාමිති අසිමාසෙන

* “පුතොමඤ්ඤෙව දිසාසුකාසියා”—සි.

ජෙතුවනතර නගරමෙව සමපාපුණී. රාජාවිනි වජ්ජයෙ නිසිනොනා
 බ්‍රාහ්මණෙන සඬිං දුරනෙ රාජබ්‍රහ්මණ ගච්ඡන්තො දිස්වා ඤජා
 නිත්වා බ්‍රාහ්මණෙන සඬිං තෙ පනෙකාසාපෙඤ්ඤා නං පවභ්‍රාමිං
 සුඤ්ඤා බොධිසත්තෙන කමිත නිශාමෙතෙව ධනං දඤ්ඤා කුමාරෙ
 විකැනිණීඤ්ඤා නභාපෙඤ්ඤා භොජෙඤ්ඤා සබ්බාලංකාර පභිවණ්ඩිතෙ
 කඤ්ඤා රාජා දුරකා පුසතිදෙවි දුරිතං උච්ඡ්ඤ්ඤා කඤ්ඤා බොධි
 සත්තස්ස රාජ පුත්තියාව පවභ්‍රාමිං සුඤ්ඤා සු නං සුඤ්ඤා රාජා භුත
 ගච්චං වතමයාකතනාති සංවිග්ගනිතඤ්ඤා තාවදෙව වාදස අනෙකා
 තිණිපරිමානං සෙනං සන්තර්ගිඤ්ඤා වසිකපඤ්ඤාතිච්ඡිමො පායාසි
 සඬිං පුසතිදෙවියා වෙව දුරනෙතිව. අනුකමෙතගනාති පුතෙන
 නව සුඤ්ඤායව සමාගච්ඡි, වෙසසනතරෙ පියපුතෙන දිස්වා ඤො
 කං සංඛාරෙත්තුං අසනෙකානෙත්තා විසඤ්ඤානුඤ්ඤා තපොව පති තපා
 මඤ්ඤා මාතාපිතරෙ. සත්තාසා සට්ඨි සහස්සා අමච්ඡිතං කාරුඤ්ඤං
 පසසනෙනසු එකොපි සභාවෙන සඤ්ඤානුඤ්ඤා නාසකඤ්ඤා සකලං අස්ස
 මපදං සුගතත වාතපභත පමඤ්ඤානං විශසාලවනං අගොසි. සකෙකා
 දෙවරාජා තෙසං විසඤ්ඤාභාව විනොදනඤ්ඤා පොකඤ්ඤා වස්සං
 වස්සාපෙසි. තෙමෙත්තුකාමා තෙමෙනති පොකඤ්ඤාපතෙතවස්සං
 විසා විනිවභනිඤ්ඤා උදකං ගච්ඡති සබ්බෙසඤ්ඤං පටිලභිංසු තද
 ප්‍රථමිකමපාදයො හෙට්ඨා වුත්තපසකාරා අච්ඡරියා පාතුරහෙසුං
 තෙනවුත්තා:—

සුභාසරං බ්‍රහ්මාරඤ්ඤං මානාපිතු සමාගමෙ,
 කරුණං පඤ්ඤෙවගෙන සලලපගෙන සුච්ඡිකඤ්ඤං. 120.

තිරොත්තපෙසන ගරුණා උභින්නං උපසංකමි,
 තදුපි පඤ්ඤි කමිපි සිනෙරු වනවනංසකා,ති. 121

තස කරුණං පඤ්ඤෙවගෙන,ති මාතාපිතරෙ ආදිං කතා
 සබ්බසමිං ආගතජනෙ කරුණං පඤ්ඤෙවමානෙ සලලපගෙන
 සුච්ඡිකඤ්ඤාති සුඤ්ඤං දුඤ්ඤං පුච්ඡිඤ්ඤා පටිසන්ධාරවසෙන අලලාප
 සලලාපං කරෙතෙන තිරොත්තපෙසන ගරුණා උභින්නනති
 ඉමෙ සිවිතං වචනං ගහෙඤ්ඤා අදුසකං ධම්මෙ භීතං මං පඤ්ඤාජං
 සුඤ්ඤා විත්තපසකොපං අකඤ්ඤා උභොසු එතෙසු මාතාපිතුසු ධම්ම
 ගාරව සමුසසිතෙන තිරොත්තපෙසනෙව යථාරූපෙ උපසංකමි
 තෙන මෙ ධම්මතෙජෙන තදුපි පඤ්ඤි කමිපි අභ සංජය මහාරාජා
 බොධිසත්තං බමාපෙඤ්ඤා රජ්ජංපටි ච්ඡාපෙඤ්ඤා නං බණඤ්ඤාභව
 කෙසමස්සු කමමාදිති කාරාපෙඤ්ඤා නභාපෙඤ්ඤා සබ්බාහරණං
 විභුසිතං දෙවරාජානම්ව විරෙවමානං සහමඤ්ඤාදෙවියා රජේ අභි

සිඤ්ඤා තාවදෙවච තතොපට්ඨාය මාදසඅකොතිනී පරිමානාය
 වතුරගිණියා සෙතායච පුභතං පරිවාරසීත්ථා වඞ්ඤ පබ්බතතො
 යාච ජෙතුගතර තගරු සට්ඨිසොජනමභාං අලංකාරපෙජ්ජා
 චිතිමාසෙති සුබෙතෙච තගරං පවෙසෙසි. මහාජනො උලාරං පිති
 සොමතස්සං පටිසංවෙදෙසී වෙඵතෙබ්බාදෙයො පවභ්ථාසු තන
 රෙච තඤ්ඤෙරං වරාපෙසුං අතභමසො බීලාරෙ උපාදාය සබ්බෙසං
 බක්ඛිනෙ සීතානං බය්ඤතමොකොඛා අහොසී. සො තගරං පට්ඨා
 දිවසෙ ඵච පච්චුසකාඤ්ඤ විනෙතසී යෙව විභාතාය රතනිතා මමා
 ගතභාවං සුභා යාවකා ආනමිඅභන්තිති තෙසාහං කිංදසාමිති
 තස්මිං බසෙණ සත්තස්ස ආසනා උණ්භාකාරංදසෙසසී. සො
 ආවෙජ්ජනො තං කාරණං ඤ්ඤා රාජනීචෙසනස්ස පඤ්චවත්තං
 ච පුරිමවත්තං කට්ඨපමානං පුරෙතොනා සනමෙසොචීය සතන
 රතන වස්සං වස්සාපෙසී. සකල තගරෙ ජනානුපාමානං වස්සා
 පෙසීති. තෙනවුභතා:—

පුතාපරං බුහාරඤ්ඤා හිකඛමිඨා සංඝගිණි,
 පටිසාමි පුරං රමමං ජෙතුගතර සුරුගතමං. 122.

රතනානි සතනවස්සිංසු මහාමෙසො පවස්සථ,
 හදුපි පට්ඨි කමිපි සිණෙරු වනවනංසකා. 123.

අවෙගනාසං පට්ඨි අභිඤ්ඤාස සුඛං දුඛං,
 සාපි දුන බලා මස්භං සතනකඛතාං පනමපථාති. 124

එවං සතනරතන වස්සෙ උට්ඨේ පුතදිවසෙ මහාසතො
 සෙසං කුලානං පුරිමපච්චිම වත්තසු වුට්ඨි ධනං තෙසෙඤ්ඤව
 තොතුති දුපෙජ්ජා අවසෙසං ආහරාපෙජ්ජා අතනො ගෙගද්දු
 සමං ධනෙන සෙසං තොට්ඨාගාචෙසු මභීරාපෙජ්ජා චෙතාදුතං
 පවතෙතසී, අවෙගනාසංපට්ඨි හී. වෙතනා රතනා අයං මහා
 භූතා පට්ඨි දෙවතා පනවෙතනාසෙතා අභිඤ්ඤාස සුඛං දුකඛනනි
 අචෙතනතනා ඵච සුබංදුකඛං අජානිත්ථා සතිපි සුඛං දුකඛපච්චිම
 සංභෙදෙග වංනානුභවනාති, සාපිදුනබලාමස්භගනි එවං භූතාපි
 සා මහාපට්ඨි මම දුතපුඤ්ඤානුභාවගෙභු සතනකඛතාං පනමප
 ථාති, අට්ඨවස්සිකකාඤ්ඤ හදෙමංඤ්ඤි පි යාවතානං දදෙඤ්ඤානි
 දුතජ්ඣාසයස්සපාදෙ චෙලභජ්ජිදුතෙ පබ්බාජනකාලෙ පවභ්ථා
 මහාදුතෙ හරියාදුතෙ චිඞ්කාබ්බතෙ ඤාතිසමාගතම තගරං ප
 ට්ඨිදිවසෙ රතනවස්සකාලෙති ඉමෙසු ඨානෙසු සතනවාරං අක
 මපිඨ ඵකස්මිං ඤෙච අතනභාවෙ සතනකඛතාං මහාපට්ඨි කමප

තාදී අව්ජරියපාත්‍රභාව හෙතුභූතානි යාවනායුකං මහාදුකානි පවතෙනායා මහාසගොචා ආයුපරියොදානෙ තුසිතපුරෙ උප්ප්ඤ්ඤා, හෙනාහ භගවා:—

139 තතො වෙස්සග්ගඤ්ඤෙ රාජා දුකං දන්තාහ බහතියො, කායස්ස හෙද සප්පඤ්ඤා සග්ගං සො උපප්ප්ඤ්ඤාති.

තද ජූජකො දෙවදනො අහොසි. අමිනතතාපතා විංචි මානවිකා, වෙනපුගොතො ඡනෙනා, අවුච්චත තාපසො සාරිපුතො. සකෙකා අනුරුචො. මදදී රාහුල මාතා. ජාලියකුමරො රාහුලො, කණ්ණාජනා උප්පලවණණා. මාතාපියරො මහාරාජකුලානි. සෙසපරිසා බුබ්බසා, වෙස්සනතරො රාජා ලොකනාඨොති, ඉධාපි හෙට්ඨා වුක්කනගෙතෙව රාජාරහං සෙසපාරමිඤ්ඤා නිඛාරෙ තබ්බා, තථා මහාසගොත කුච්ඡගතෙ මාතු දෙවසිකං ඡසතස හස්සානි විස්සජෙජන්තා දුකං දුකුකාමනාදෙහලො තථා දීගමා නෙපි ධනස්ස පරිකඛයා භාවො ජාතකඛණ්ණෙගෙව හස්සං පසා රෙත්තා දුකං දස්සාමි අජ්ඣිංචිති වාචානිච්ඡරණං වතුපව වස්සික කාලෙ අතනනො අලංකාරස්ස ධාතීනං හස්සගතස්ස පුත අගභෙ තු කාමතා අට්ඨවස්සිකකාලෙ හදයමංසාදිකස්ස අතතනො සරී රුවයවස්ස දුකුකාමතානි එවමාදිකා සතතකඛතත්තං මහාපඨවී කම්පනාදී අනෙකච්ඡරිය පාත්‍රභාවහෙතුභූතා ඉධ මහාපුරිසස්ස ගුණානුභාවානි වෙදිතබ්බා * තෙනෙතං වුච්චති, එවං අච්ඡරියා වෙච අබ්බුතාව මහෙසිනො—පෙ—නෙසු විතතප්පසාදෙපි දුක්ඛි තො පරිමොචගෙ පගෙවානුකීරියා තෙසං ධම්මස්ස අනුධම්ම තො,ති.

IX වෙස්සනතර චරියං නවමං.

දසමෙ සදුහොමි සසගො,ති අහං සාරිපුතන! බොධිපරියෙ සතං චරමානො රාදු සසපභ්ඤ්ඤාහොමි. බොධිසතතානිකමච වසිප්පතොපි තාදිසානං† නිරච්ඡානානං අනුග්ගණ්ණහනන්තීරච්ඡා නගොතියං නිබ්බතනනි. පටනවාදිගොති මහාවතචාරී. දඛා දිතිණානි රුක්ඛගවෙජ්ජු පණණානි යංකිචි සාකං රුක්ඛතො පතිතපලානිව හකොච එතස්සානි තිණපණ්ණසාන එලභකොචා. පරහෙඨන විචජ්ඡගොති පරපිලා විරහිතො සුගහ(කක)පොතො

* “විහාවෙනබ්බා”ම. † “කමච්චසිතං අජාපිතදිසානං”ම.

වැනි උද්දපොතොව අහංගද නි යදහං සසකොහොම් තද එතෙ මකකවාදයො තයොසහායෙ ඔවදුම් කිදසෙ කලාණේ පාප කෙති කුසලෙවෙව අකුසලෙවෙව කෘමම. පාපානිති අනුසාසනා කාරදසනං. තස පාපානි පට්ටප්පේඨාති පාණානිපාතො මිච්ඡාදිවසිති ඉමාණි පාපානි පරිවජේඨ. කලාණේ අහිනි විසසඨාති දනං සීලං—පෙ—දිට්ඨිපුත්තමචනා ඉදං කලාණං ඉවසමි. කලාණේ අපනනො කායවාචාචිත්තානි අහිච්චිභාවෙන නිව්සසඨ ඉමං කලාණං පටිපතනං පටිපජ්ජාති අපෙතා, එවා මහා සහෙතා තීරච්ඡාන යොනියං නිබ්බන්ධොපි ඤාණසම්පූර්ණානා කලාණමිත්තො හුතො තෙසං තිශ්ණා ජනානා කාලෙන කාලං උපහතානං ඔවාදවසෙන ධම්මං දෙසෙසි. තෙ තස්ස ඔවාදං සම්ප ටිච්ඡා අපනනො වසනධානං පටිපජ්ජා වසන්ති. එවං කාලෙ ගච්ඡන්තො බොධිසත්තො ආකාසා මනුෂ්‍යකන්දා වජ්‍ජපාරිපුට්ඨි ජිත්වා උපොසඨකම්මා කරොථාති ඔවදි තෙනාහ:—

උපොසඨමිති දිවසෙ වඤං දිස්වා හ පුජිතං.
 එතෙසං නසඨ ආවිතති දිවසො අජ්ජපොසඨො. 128

දුතානි පටිසාදෙඨ දකිණේසසස්ස දුතවෙ,
 දඬා දනං දකිණේසෙ උපවසස්ස උපොසඨනාති. 129

තස වඤං දිස්වාහ පුජිතනාති පුණ්ණපකඛ වාතුඤ්ඤියං ඊස කං අපරිපුණ්ණ භාවෙන වඤං නපරිපුරිතං දිස්වා තතො විභා තාය රතතියා අරුණුග්ගමන වෙලාය මෙව උපොසඨමිති දිවසෙ පණ්ණරසෙ එතෙසා මකකවාදිතං මය්හං සහායානං දිවසො අජ්ජපොසඨො තසො දුතාදීති පටියාදෙඨාති ආදිතා තස උපොසඨදිවසෙ පටිපතති විධානං ආවිතතිතති යොජේතබ්බා, තත් දුතානිති දෙය්‍යධමෙම පටිසාදෙඨාති යථාසතති යථාබලං සජ්ජෙඨ දුතවෙති දුතුං උපවසඨාති. උපොසඨ කම්මං කරොඨ උපොසඨ සීලාති රකඛඨ සීලෙ පතිට්ඨාය දින්නදනං මහපාලං හොති තසො යාවතො සම්පනෙන තුමෙහති බාදිතබ්බාහාර නො දන්දා බාදෙය්‍යථාති දසෙසාති. තෙ සාධුති බොධිසත්තස්ස ඔවාදං සිරසා සම්පටිච්ඡන්දා උපොසඨභිතාති අබ්බිතිංසු. තෙසු උඤ්ඤ පොතො තාව භොවරං පරියෙසිස්සාමිති නදීතිරං ගන්තො අපෙතකා බාලිසිතො සත්තරොතිත මචේඡ උඛරිත්වා වලලියා ආච්චි තිත්වා නදීතිරෙ වාචකාප පටිච්ඡාදෙත්වා මචේඡගණනනො නදී යා අපධාසොතං භස්සි උඤ්ඤ මච්ඡගභිං ඝාතිත්වා වාචකා විසු

ගිණා මෙවන් දිසා නිහරිතා අඤ්ඤානො ඵතතං සාමිකොති
 තිකඛිතනුං භොසිසා සාමිකං අපසානො වලලියං ඩසිණා අතන
 නො වසනගුණෙ ඵපෙනා වෙලායමෙව බාදිසාමිති අතනනො
 සීලං ආවජේනො නිපජ්ජි, සීගලොපි ගොවරං පරිගෙසනො
 ඵකසා බෙනන ගොපකසා කුටියං මංසලාති උකං ගොධං
 ඵකංව දඛිවාරකං දිසා අඤ්ඤානො ඵතසා සාමිකොති තිකඛිතනුං
 භොසෙසා සාමිකං අදිසා දඛිවාරකසා උගහනනොජ්ජකං ගිවාය
 උවෙසෙසා මංසලොව ගොධංව පුබෙන ඩසිණා අතනනො
 වසනගුණෙ ඵපෙනා වෙලාය වෙව බාදිසාමිති අතනනො සීලං
 ආවජේනො නිපජ්ජි මකනවොපි වර්ණනං පච්ඡිණා අබ
 පිණං ආහරිතා අතනනො වසනගුණෙ ඵපෙනා වෙලායමෙව
 බාදිසාමිති අතනනො සීලං ආවජේනො නිපජ්ජි, තිණනවපි
 අගො නුත යාවකො ආගවෙජ්ජයාසිති චිතතං උපජ්ජි තෙන
 වුතතං—

**හෙ මෙ සාධුති වචාන සථාසතති සථා බලං,
 දුතාති පච්ඡාදෙසා දකඛිණෙසාං ගවෙසිසුතති 130**

බොධිසතො පත වෙලායමෙව තිකඛිතනා දඛිතාති නිණාති
 බාදිසාමිති අතනනොවසන ගුණිගෙව නිසිනොති චිතතසි,
 මම සනතිකං ආගතානං යාවකානං තිණාතිබාදිතං තසකතා
 තිලකනවුලාදගොපි මගහං තනපි සවෙ මෙ සනතිකං යාවකො
 ආගමිසාති අහං තිණෙන යාපෙමි අතනනො සරිරමංසං දසා
 මිති තෙනාග හගවා:—

අහං නිසජ්ජ චිතනසිං දුතං දකඛිණ නුවජ්ජවං,
 සදිහං ලගෙ දකඛිණෙසාං කිං මෙ දුතං ගමිසසති 131

හ මෙ අඤ්ඤාතිලා මුගහා හ මාසා නඤ්ඤිලං සතං,
 අහං නිණෙන සාපෙමි හ සකතා නිණදුතවෙ. 132

සදිකොති ඵති දකඛිණෙසො හිකඛාස මම සනතිකෙ,
 දජ්ජාහං සකමගතානං හ සො තුවෙජා ගමිසසති, 133

තනපි දුතං දකඛිණ නුවජ්ජවති දකඛිණාභාවෙන අනු වජ්ජිකං
 දුතං දකඛිණෙසාසා දුතබ්බං දෙයාබ්බං චිතතසි සදිහං ල
 ගෙති යදි අහං කිංපි දකඛිණෙසාං අජ්ජලගෙයාං කිං මෙ දුතං
 ගමිසසතිති, කිං මම දුතබ්බං ගමිසසති, නසකතාතිණදුතවෙති
 යදි දකඛිණෙසාසා දුතං තිලමුගහාදිකං මගහං තනපි යඵපත මම

ආභාරභූතං තං නසකතා හිණං දකඛිණේයයං දුභුං දජජාහං
 සකමනනානනති: කිංවා මයහං එතාය දෙයධම්ම චිනතාය
 න නු ඉම මෙව මයහං අනවජ්ජා පරාධිනතාය සුලභං පරෙසංච
 පරිභොගාරහං සරීරං සචේ කොච්චිදභවිණේයො මම සනතිකං
 ආග ච්ඡති තසිදං සකමනනානං තසුදජ්ජාමහං එවංසනෙන න සො
 තුචේජා මමසනතිකතො අරිහතහප්පො හුච්චා ගම්යසීති, එවං
 මහාපුරිසස්ස යථාභූත සභාවා විතකෙකහතස්ස පරිචිතකතානු
 භාවෙන සකකස්ස පඩුකමබ්ල සිලාසනං උණ්ඨාකාරං දසෙසසි
 සො ආච්ජ්ජනො ඉමං කාරණං දිස්වා සසරාජං විමංසියාමිති
 පඨමං උදුස්ස වසනට්ඨානං ගන්වා බ්‍රාහ්මණවෙසෙන අට්ඨාසි,
 තෙන කීළසං බ්‍රාහ්මණධිතොසීති ච චූචෙන සචේ කිචි ආභාරං
 ලභෙයං උපොසපීකොහුච්චා සමණධම්මං කරෙයන්ති සො සා
 ධුති තෙ ආභාරං දසාමිති ආග තෙන චුට්තං:—

140 සතත මෙ රොහිතා ම ච්ජා උදකා ඵල මුඛතතා,
 ඉදං බ්‍රාහ්මණ මෙ අජ්චි එතං භුච්චා වණේ වසාති.

බ්‍රාහ්මණෝ පභෙව තාව භොතු, ප ච්ජා ජාතිස්සාමිති තපඵච
 සිභාලස්ස මකකටස්සච සනතිකං ගන්වා තෙහිපි අතතනො විජ්ජ
 මානෙහි දෙයධම්මෙහි නිමන්තිතො පභෙව තාව ප ච්ජාජාතිස්සා
 මිති ආග තෙන චුට්තං:—

141 දුස්ස මෙ බෙතන පාලස්ස රතතිහතනං අපාහතං,
 මංස සුලාව වෙගොධා එකංච දබ්ඵාලකං,
 ඉදං බ්‍රාහ්මණ මෙ අජ්චි එතං භුච්චා වණේ වසාති.

142 අමඛපකො දතං සීතං සීතච්ජායං මනොරමං,
 ඉදං බ්‍රාහ්මණ මෙ අජ්චි එතං භුච්චා වණේ වසාති.

තඤ්ඤාති අමුස්ස රතතිහතනං අපාහතහති රතතිභො
 ජනතො අපතීතං මංසසුලාව වෙගොධාති අභිභාරපකතාති මෙ
 මංස සුලාති එකංච ගොධං දබ්ඵාලකතති දබ්ඵාරකො අඵ බ්‍රාහ්ම
 ණො සසපණ්ඩිතස්ස සනතිකං ගන්වා තෙනාපි කිමසං ආග
 තොසීති චුචෙන කචේවාහ තෙනචුට්තං මමසංකපමස්සස්ස
 සාති (154)ආදී. තස්ස මමසංකපමස්සස්සසාති, පුඛෙඤ චුචතනාකා
 රං පරිචිතකතං ජාතිඤා බ්‍රාහ්මණවණේණසාති. බ්‍රාහ්මණ රූපච
 තා අතතභාවෙන ආසසනති වසනගුඛං සනතුච්චාති. සමංසඛ
 භාවෙතෙව තුච්චො සාසභෙතුති. ආභාරභෙතු අදිනනපුඛබ්ඵාති,
 ජෙහි කෙහිපි අබොධිසතෙහි අදිනනපුඛං දුභවරංති, උභ්‍යමං

දුතං අජ්ජදස්සාමි හෙ අහනති විතා යං යිලගුණ්ණපෙහො අ
 සුගතනෙහෙ පරිහොගෙයාගං අනානං කතා දුටුං එති අග්ගි
 පදිපෙයුති ආදිමාග තත් අහං පටිස්සං අනානානති. පඤ්ඤානෙ
 අනාගතෙහි අහමෙව පතිතා අනානං පටිස්සං පහානං යං
 පහානස්සස්සිති. තථාපන පනතං තිං බාදිස්සසී නානාකටෙසී
 සමානස්සීති, සො බ්‍රාහ්මණවෙසසාරී සකෙතා නානා දුරුණී සපා
 තොනොපීඨ අහොසී. මහනාම අනාමි විනාමං නාමා අධිගාර
 ගබ්බනානති. විතච්චකං විතත ධුමං අධිගාර හරිතඤ්ඤානං ස
 මහනාමො ජාලමානං මම සරීරස්ස නිජුජ්ජන පහානකං තංච
 ඤ්ඤාදව මහනාමං විතතං අනාමි, සහසා ඉඤ්ඤා අනිතිමිණීති
 අධිපාපො, අග්ගිං නාම පදිපෙයු සථා සො බිසො මහානටෙති,
 තත් සො අග්ගිකච්චො සීසං මහනාමං යථා භවෙය්‍ය තථා පදි
 පෙයු. මොටොටා රජගගො ගජනති, සචෙ ලොමනෙතරෙස
 පාණනාපථි තෙ ම, මරිසුති පුසුගතෙ මමහනෙත නිත්තනා වි
 ධුමානං මහමහනා උපාමිසීනති, න තාච්චකානී ආදිතොතිති
 තෙසං ආදිපනං උදිකච්චනො පථානං එතමහනං නිසීදී. සද්ධමා
 නාමි - සොඤ්ඤා ආදිගො ධුමධුමානති, සද්ධ පන සො දුරුරුසී
 සපහනතො ආදිතො වා අළෙග සමුච්චානං ජාලසීබානං දිසෙන
 ධමබ්භාසත් එවං කරොති තදපච්චනා පපති. මපෙකු ජාලසී
 ච්චනානං, තද තස්මිං කාලෙ මම සරීරස්ස කාපනසමෙයො යෙං
 අනාරාසීන විගොතො උපානියා උලලසීනො ජාලසීබානං
 අඤ්ඤානොරුත තස්ස අධිගාරාසීස්සමරෙකි පද්ධමපුඤ්ඤා රාජනා
 සොපීඨ පද්ධතවිසො සකලසරීරං දුතමුඛෙ දොපපති, පටිපිඨං
 සසසකස්සච්චිති, යථා සමුච්චාලෙ සීතලං උදකං සෙන තෙනවි ප
 විටං තස්ස දරථ පරිලාභං වුපසමති අඤ්ඤාදං පිතිංච උපාදෙති.
 නපථව ජලිනං අග්ගිනති. එවං තථා පඤ්ඤා අනාරාසී තද
 මම පටිපිඨස්ස උසුම මතමපිනාහොසී, අඤ්ඤාදසු දුතපිතිසා
 සඤ්ඤාදරථ පරිලාභ වුපසමො එවං අහොසී විරස්සං එත මෙ ඡවි
 චමොදිකො සඤ්ඤා සරීරාච්චො දුතමුඛෙ ජුභිතච්චතං උප
 ගතො අනිපඤ්ඤා නොරපො පොකා පොතොති, තෙන
 වුභානං -

ජවිච්චමං මංසංනාරාදං අට්ඨං හදසබ්බකිනං,
 කෙවලං සකලං කාසං බ්‍රාහ්මණස්ස අද්දසහනති 118
 තත් හදසබ්බකිනති, හදසමංසපෙසී; තාති හදසච්චුං
 බ්බකිනා විස සිතතො හදසබ්බකිනති වුභානං; අථවා හදසබ්බක
 කෙ

දැනිය වගනාය පරිමේ කුසුපුරෝ හැනී මානුපොසනෝ'ති, අකිය ජරාජනනාය මානුයා පරිජගනනකෝ. මහියා'ති, භූතියො, ගුණෝනා'ති, සිලගුණෙන, තද මමෙදියෝ නැනී.

බොධිසත්තෝති තද හිමවනනපදෙසෙ හැනියෝති යං නිබ්බානි සො සබ්බසෙසො අහිරුපො ලකිණිසමපඤ්ඤා චතාතනී අනෙ කාසනී සහසා පරිවායෙ අසොසි. මාතා පනසා අකියා සො මධුර ඵල-ඵලානී හැනිනං සුඤ්ඤා දායා වාතරං පොසෙහි. හැනිනො තසා අදදා සයා බාදනත. සො පරිගනණානෙනා තංපවතීං සුඤ්ඤා සුඵච්ඡායා මාතා-මප පොසෙසාමිති රතනිභාගෙ අඤ්ඤා සා හැනිනං අජානානායං වාතරං ගහෙත්වා චණ්ඩාරණ පබ්බ තපාදං ගනන්වා එකං නැනිං උපතිසායෙ භීතාය පබ්බතගුතාය මානා ධර්මයා පොසෙසි. සමනෙ දියවා චනචරෝ'ති, එකො උනචරිනො පුරිසො තසමිං මහාවනෙ මංදියවා. රඤ්ඤා මං සමි ඤෙඤ්ඤා, රාතසීරඤ්ඤා මං ආරෙවෙසි. සො හි මග්ගමුලොතා දියං වච්ඡාපෙදා අසනකානෙනා මහගෙනා සඤ්ඤා පරිදෙවී. බොධිසත්තො තසා සඤ්ඤං සුඤ්ඤා අගංපුරිසො අනාපො නබො පන මෙනා පති උපං යං එස මධිසිතෙ ඉධ විනසෙසායනාති තසා සනතිකං ගනන්වා තං හසෙත පලායතං දියවා 'අමොතා පුරිස! නැනි නෙ වං නියසාය හයං මාපලාසී කසමා නං පරිදෙවතො චිවරසී'ති පුරිසො 'සාමි! අහං මග්ගමුලොතා අජ මෙ සතනමො දිවසො' ති වුතෙන 'පුරිස! මාභාසී අහං තා මනුසා පථෙව පට්ඨපෙසාමි'ති තං අගගනො පිට්ඨියං නිසිදපෙත්වා අරඤ්ඤා තො නිහරිත්වා නිවතනී. සොපි පාපො නගරං ගනන්වා රඤ්ඤා ආරොචෙසාමිති රුකිඤ්ඤං පබ්බත සඤ්ඤං කරෙතො නිකමිත්වා බාරානසිං අගමාසී, තසමිං කාලෙ රඤ්ඤා මංගල හැනී මතො සො පුරිසො රාජානං උපසංකමිත්වා මහාපුරිසසා අත්තනො දිඤ්ඤාවා ආරොචෙසි, තෙනවුතං 'නවානුච්චවො මහාරාජ නාගො * වසනී කානතෙ'ති (149) ආදි තසා නවා නුච්චවෝ'ති, තව මපගුණං කාතුං අනුච්චවිකො සුතො න නුසා පරිකිංස යො'ති, තසා ගහණෙ ගමණුපච්චදනසං සමනතො බහිතබ්බ පරිකිංසාවා කරෙණුයා කාණුපුටෙන අත්තානං පටිච්ඡාදෙත්වා බිත්තපාසරජ්ජයා බිනිතබ්බ ආලක සබ්බාත ආලානෙහි වා යසපට්ඨො කසවී ගඟාතුං නසකෙකාති තාදිස වඤ්ඤා කාසුඤ්ඤා අසො පයො ජනා නැනී. සහගහි

* "ගජො."

තෝති, ගහණසමකාලංඵව. ඵගී'ති, ආගමී'සාහීති. රාජා ඉමං මහා දෙසකා කත්වා අරඤ්ඤා ගන්ත්වා ඉමිනා වුත්තං හත්තිනාගා ආපන භීඨ හත්වාචරියං සහපරිචාරෙන පෙසෙසි. ඥා තෙන ඤ්ඨං ගන්ත්වා බොධිසත්තං තලිතිං පච්චෙසන්ධා ගොචරං ගණ්හන්තං පයසි තෙනවුත්තං:—

හස්ස හං චුතං සුත්වා රාජාපි කුට්ඨි මානපසා,
පෙසෙසි හජී'මනා ඡේකාවජ්ජො සුඤ්ඤිතං. 151.
ගන්ත්වා සො හජී'දමනො අදදුස පදමස්සරෙ,
හීස මුලාලං උධරන්තා සාපහන්ධාස මාතුසාහී. 152

තත් ඡේකාවජ්ජොහි, හත්තිනාදි විධිමති කුසලා ගත්වාචරියං. සුඤ්ඤිතංහි, හත්තිනං සිඤ්ඤාපන චර්යාස නිට්ඨංගමණෙන පුසිකඛතං. විඤ්ඤාස මෙ ඤ්ලගුණිනි, හදෙදු අයං ගත්තාජාතිඥා තමඤ්ඤා තවණ්ඩා තඡොමි'සාසිලොවාහී මම (සීල) ඥාණං ජා නිත්තා නාඨං ලක්ඛණං උපධාරහීති පුච්චන්ති හත්තිපපත්තා මම ලක්ඛණං සමන්තන්තො උපධාරෙසි. තෙන සො එතිපුත්තාති චන්ධාන මම ඡොණ්ඩාය අග්ගාහී. බොධිසත්තො හත්වාචරියං දිස්වා ඉදං හයං මස්සං එතස්ස පුරිසස්ස සන්ධාකා උප්පණ්ණා අහං බොපන මහාබලො හත්තිසහස්සමපි විධංසෙසතුං සමයො පතො! කුජ්ඣිඨා සරට්ඨකං ඡසනාවාගණං තාසෙතුං සචේපන කුජ්ඣිස්සාමි සීලං මෙ හීජ්ජස්සති තස්මා සත්තිති කොට්ටියමානොපි තකුජ්ඣිස්සාමිති විතතං අධිට්ඨාය * සීසංචිතාමෙත්තා තිච්චලොච අට්ඨාසි. තෙනාහ හගවා"සං මෙ නදු ජාගාහිකං සජ්ජානුගන්තා බලන්ති" (154) ආදී තත් ජාගාහිකන්ති, සභාවසිඛං. සජ්ජානුගන්තති, සරීරමෙව අනුගතං කායබලා නඋපාය කුසලතා සංඛාතඤ්ඤා ඡොදුගතන්හි අධිපපාපයා. අජ්ජ භාග සහසසානන්ති, අජ්ජ කාලෙ අනෙකෙසං හත්තිසහස්සානං සමුදිසානං. බලෙන සමසාදිසන්ති, තෙසං සරීරබලෙන සමසමමෙවනුත්වා සදිසං තඋපමාම ගොතන. මංගලහත්ති කුලෙහී තදු බොධිසත්තො උප්පත්තොහී. සදිහං ගෙසං පකුඤ්ඤෙසන්ති, මං ගහණාය උපනතානං තෙසං අහං යදි කුජ්ඣිඨායං තෙසං ජීවිතං මඤ්ඤාමානො පටිබලො හචෙය්සං තෙවලං. තෙසඤ්ඤෙව අථවො සාවරජ්ජමපි මානුසන්ති. යතො රජ්ජතා තෙසං ආනතානා මනුස්සානං සබ්බෙ රජ්ජපොථො වුත්තං විවුත්තං කරෙය්සං අපිචාගං ඤ්ලංරක්ඛිසා හී,

* "විග්ගන්තො තං අධිට්ඨාය"—ම.

එවං සමුද්ධොපිව අභා අභතනි පතිට්ඨිතාය සිලරක්ඛාය සිල
 ඉත්තියා ගුණෙනා ඛණ්ඩොවිත. කිකරොමි විගෙන අඤ්ඤාඵනන
 නති, තස්ස සිලස්ස අඤ්ඤාඵනනභූතං තෙසා සත්තානංව පොඵ
 නාදිවිධා මය්හං විගෙන කකරොමි. තස්ස විතතමපි නලපාදෙමි.
 සක්ඛි සන්තං මමාලුකොති, ආද්දානස්සමෙහ පතිට්ඨනං දිස්වා
 පිති වචනසෙසො. කස්මාතිවෙ සිලපාරමිපුරියා ජදිසෙසු යානෙසු
 සිලං අබිනේඛිත්තස්ස මෙ නවිරෙස්සව සිලපාරමි පරිපුරෙස්ස
 තිති සිලපාරමි පරිපුරණස්සං තස්ස අඤ්ඤාත්වං විගෙන නකරො
 මිති යොජනා. සදිතොමමනාහි, ගාථාය පි සිලරක්ඛාය. දලුහා කත්වා
 සිලස්ස අධිට්ඨිතගාවමෙව දස්සෙති. තස්ස යොමිමෙසුනති,
 හිසෙස්සා. සිලවණ්ඨි ගසා මමාති, මම සිලස්ස ඛණ්ඩිත ගයෙන.
 එවං පන විගෙනස්සා බොධිසත්තො නිච්චලෙසීන්ත හස්වාචරියො
 පපුමසරං මතරිත්වා තස්ස ලඛනණ් සමපතතිං දිස්වා එහිපුතො!ති
 රජතදම සදිසාය සොණඩාය ගභත්වා සත්තමෙ දිවසෙ බාරාන
 සිං පාපුනී. සො අත්තරාමගො වතතමාණො රසෙස්සාසතං
 පෙසෙසි රුජා නගරං අලංකාරාපෙසි. හත්වාචරියො බොධිසත්තං
 කතගත්ථපරිභණ්ඩං අලඛිකතපරියතං හත්ථිසාලං නෙත්වා විචිත්‍ර
 සාණියා පරිකඛිපාපෙත්වා රසෙස්සාආරොවෙසි, රාජාභානගරස
 ගොජනං ආදායගන්ත්වා බොධිසත්තස්ස දාපෙසි. සො මාතරං
 විතාගොචරං නගණ්ඨිස්සාමිති පිණ්ඩං නගණ්ඨි යාවිතොපි අග
 පෙත්වා:--

143 සානුත සා කපණිකා අකා අපරිනාසිකා,
 බාණුං පාදෙන සලෙට්ඨි ගිරිවණේඛාරණං පතීති.

ආහ තං සුඛං රාජා කීදානුනෙතං මහානාග! අකා අපරිනාසි
 කා බාණුං පාදෙන සලෙට්ඨිති පුද්ඪිත්වා:--

144 කානු තෙ සා මහානාග! අකා අපරිනාසිකා,
 බාණුං පාදෙන සලෙට්ඨි ගිරිවණේඛාරණං පතීති. -පුද්ඪි

145 මාතා මෙ සා මහාරාජ! අකා අපරිනාසිකා,
 බාණුං පාදෙන සලෙට්ඨි ගිරිවණේඛාරණං පතීති.

වුතෙන අජ්ඣන්තමො දිවසො මාතා මෙ ගොචරං නලභිත්වා
 ති වදති ඉමස්ස ගොචරං අගණ්ඨිත්තස්ස තස්මා:--

146 මුච්චෙත්තං මහා නාගං යො යං භරති මාතරං,
 සමෙත්‍ර මාතරා නාගො සහසබ්බෙහි ඤාතිහි;ති.

වජ්‍යා මුඛපෙසි:—

147 මුඛෙතොව ඛෙධිනා නානො මුඛෙතො දමිතකුංඡරො,
මුත්‍රතතං අස්සසිත්තං අගමා යෙන පබ්බතොති

තත් කපණිකාති වරානා බාණ්ණං පාදෙනසඤ්චෙති. අක්ඛිතාය පුත්‍රත්වියොගදුක්ඛෙතව පරිදෙවමානා තත් තස් රුක්ඛකලිධනෙර පාදෙන සඤ්චෙති. වණ්ණොරණං පතීති, වණ්ණොරණං පබ්බතාහිමුඛි තස්මිං පබ්බතපාදෙන පරිඛන්ධමානාති අජො. අගමා යෙන පබ්බතොති, භො හන්ධිනාගො ඛන්ධිනාමුඛොතො ථොකා චිස්සමිත්තා රක්ඛෙතො දසරාජ ධම්මගාථාති ධම්මංදෙසෙත්තො අප්පමභෙතො, භොහි මහාරාජාති ඔවාදං දන්ධා මහාජනෙන ගන්ධිමාලාදිති පුත්‍රයමානො තගරාතික්ඛමිත්තො තදෙභෙවමාතරා සමාගන්ත්වා සබ්බං පවන්ති. අභිකම්. සා තුට්ඨමානසා:—

148 චිරං ජීවතු සොරුජා කාසිණං රඨවඬසණො,
සො මෙ පුත්තං පමොවෙසී සද චුඬසාපවාසිකන්ති.

රුක්ඛො අනුමොදනං අකාසී. රාජා බොධිසත්තස්ස ගුණෙ පසීදිත්තා නලීතියා අච්චරෙ ගාමං මාපෙත්වා බොධිසත්තස්ස මාතුචස්ස නිබ්බා වට්ටං පට්ඨපෙසී. අපරහාගෙ බොධිසත්තො මාතරි මතාය තස්සා සරීරපරිහාරං කත්වා කුරුණික අස්සමපදංනාම ගතො. තස්මිං පත ධානෙ හිමවන්තතො ඔතරිත්තා පංචසතා ඉසයො වසීංසු තංවට්ටං නෙසං දන්ධා රාජාබොධිසත්තස්ස සමාතරුපං සීලාපට්ඨං කාරෙත්වා මහාසකකාරං පවභෙතසී. ජලුද්දිපවාසිතො අනුසංචච්ඡරං සන්තප්පිත්තා හන්ධිමහං නාමකරිංසු. තද රුජා ආනඤ්ඤා අනෙසී. හන්ධි මහාමායා. මාතුපොසක හන්ධිනානො ලොකනාථො. ඉධාපි දුන්නපාරමී ආදයො යථාරහං නිධාරෙතබ්බා. සීලපාරමිපන අතිසයවතීති සා එව දෙසනං ආරුලහා. තථා තීරච්ඡාතයොනියං උප්පන්තොපි බ්‍රහ්මදෙව පුබ්බදෙව පුබ්බාවරිය ආනුණේය්‍යාදිභාවෙන සබ්බඤ්ඤා බ්‍රහ්මතපි පසස්සභාවානුරුපං මාතුයා ගරුචිපතං උපට්ඨපෙත්වා මාතා නානමසා පුත්තස්ස බහුපකාරං තස්මා මාතුපට්ඨානං නාම පණ්ණිතෙන පඤ්ඤාත්තනති මත සීකත්වා අනෙකෙසං හන්ධිසහස්සානං ඉස්සරාහිපති මහානුභාවො යුථපතිත්‍රත්වා තෙහි අනුචතීයමානො එතච්ඡාරං අත්තරුත්තං අගනෙත්වා යුජංපතාය එකකොහුත්තා උකාරිබෙත්තං පුජස්සාමිති මාතුපොසනං, මහාමුලකපුරිසං දිස්වා අනුකච්ඡාය තං ගතෙත්වා මනුස්සභාවරං සමපාපනං, තෙනව කතාපරාධසමානං හන්ධාවරිය පමුඛානං අත්තානං බන්ධිතුං ආගතපුරිසානං සමිසොපි සමානො

සත්‍යාපනමතෙතනති තෙසං පිලිනාගවීසුහි මය්‍යංවසීලස්ස බරකාදිනාවොති තථා අකාමො සුදුගොනා මංගුසෙතාවීසු සුඛ නෙව ගහණුපගමනා, මාතරං උනා නකිචි අජේකිභාරියොමති සත්‍යාගමපි අනාභාරතා, ඉමිනාපාඨා ඛකිංපිතොති විතො අනුපපා දෙවා රාජානං මෙතතායචරණා, තස්සච නානාතෙසෙති ඛණ්දෙ සනාති, එවමාදයො ඉධ මයාපුරිසස්ස ගුණානුභාවා චෙදිතස්සා උතනවුතනං එවං අවුජ්ජියා එතෙ අබ්බුතාව මහොසිනො—සෙ— ඛමෙස්ස අනුධමමතොති.

(X) I මානුෂොසක චරිතං පඨමං.

දුතියො භූදිගොනාති, භූරිමා දගොනා දගොනාතිති තද වො පිසනෙස්ස මාතාපිතූති තතං නාමං. යඤ්චා පනෙසො නාග භවනෙ විරූපකච ඉහාරාජ ගවනෙව තාවනිංස භවනෙව උපපන්නෙ පඤ්ඤා සමමදෙව විනි වුජනති. එකදිවසච විරූපකච මතාරාජේ නාගපරිසාය සභිං නිදසපුරං ගනමා සකකං පරිසා රෙචා තිසිනෙත දෙවානමග්ගභර පඤ්ඤාසමුට්ඨාසි. තං කොචි කපේතුං නාසකචි සතෙකන පන අනුඤ්ඤාතො පලලකිකවර ගතො හුඤ්ච මහාසතොචකපේසි. අථ නං දෙවරාජා දිබ්බගාසි පුපොති පුපෙඤ්ඤා දතන! ඉං පඨවිසමාය විපුලාය පඤ්ඤාය සමන්තා ගතො ඉතොපට්ඨාය භූරිදගොනානාමාති ආග භූරිති පඨවියානාමා තස්මා භූරිසමතාය භූතන අපෙ රමනීති භූරිසඛ්ඛාතාය මහතීයා පඤ්ඤාය සමන්තාගතනා මහාසතො භූරිදගොනා භූරිදගොනා ති පඤ්ඤාසිස. මයතීයා පන නාගිභීයා සමන්තාගතනා මහිචි කොචාති.

අතීතෙහි ඉමිසමියෙව කපෙප බාරානසී රඤ්ඤා පුතොනා පිතරා රට්ඨතො පබ්බාජිතො වෘත වසනො අඤ්ඤකරාය නාග මානවිකාය සංවාසං නාපඨසී. තෙසං සංවාස මන්තාය චෙද්දා කාජාසිංසු පුතොතච ධිතාව. පුතොස්ස සාගරඛුභමදගොනාති නාමංකරිංසු. ධිතාය සමුද්දජාති. සො අපරනාගෙ පිතූචච යෙන බාරානසිං ගනමා රජ්ජං කාජෙසී. අථ ධතරපට්ඨා නාම නා ගරාජා පවසොජනසතිකෙ නාගභවනෙ නාගරජ්ජං කාජෙතො තං අභුතවාදිකෙන විතනසුලෙන නාම කච්ඡපෙන බාරානසී රාජා අතනතො ධිතරං තුස්සං දුතුකාමො සාබොපන රාජධිතා

සමුද්දායානාම අභිරුපා දක්‍ෂණීයා පාසාදිකාවානි කථිතං සුඤ්ඤා ධන
රථොසා චතනාරො නාගභිංසනවනෙ පෙසෙඤ්ඤා නං දුක්ඛං අනිච්ඡ
තතං නාගභිංසකාය භිංසාපපඤ්ඤා “දමමිති චුඡන්ත” මහනනං
සක්කාරං පෙසෙඤ්ඤා මහනීයා නාගිභීයා මහනෙනන පරිවාරෙන
නක්ඛ ධිතරං නාගභවනං නෙත්වා අග්ගච්ඡෙදධානෙ ධපෙසි.
ඤ්ඤා අපරභාගෙ ධනරථං පටිච්ච සුද්දක්ඛනො දතොතො සුභොගො
අරිථොසානි චතනාරො පුනෙත්ති පටිලභි. තෙසු දතොතො ඛොධි
සතොතො ඤ්ඤා පුබ්බචුඡන්තයෙනෙව සකෙත්ත තුළිච්ඡන්තන
භුරිදතොතානි ගභිත නාමතො භුරිදතොතො තෙව පඤ්ඤාසිත්ත.
අථ නෙසං පිතා යොජනසනිකං යොජනසනිකං රජ්ජං භාජෙත්වා
අදුසි. මහනෙනා යසො අහොසි. සොලස සොලස නාගකඤ්ඤා
සගක්ඛානි පරිවාරසිංසු. පිතුපි එකයොජනසනමෙව රජ්ජං අ
හොසි. තයො පුත්තා මාසෙමාසෙ මාතෘපිත්තො පසසිතුං ආග
ච්ඡන්ති. ඛොධිසතොතොපන අනුබ්බිමාසං ආගච්ඡන්ති. ඤ්ඤා එකදිව
සං විරුපකම්මභාරජෙන සභිං සක්කායං උපට්ඨානං ගතො වෙජ
යතනං පාසාදං සුධම්මදෙවසභං පාරිච්ඡිතක කොවිලාරං පඤ්ඤ
කම්මලසිලාසනං දෙවච්ඡරාපරිවාරං අනිමනොතරං සක්කසචපතීං
දිසවා “එතනකම්මතමපි නාගභතභාවෙ ධීතස්ස දුලලභං කුභො
සමමාසඛොධිති නාගභතභාවං ජිගුච්ඡන්තා නාගභවනං ගන්තො
උපොසථවාසං වසිත්වා සීලමෙව පගගණ්ඨිස්සාමී තංඛොධිපරිපා
චනං භොති ඉමස්මිං දෙවලොකෙ උපාතති කාරණං හවිස්සනිති
වීතෙහත්වා” නාගභවනං ගන්තො ආහ “අමමතාත! අහං උපො
සථකමමං කරිස්සාමීති” තෙති “ඉධෙව උපොසථං උපවසාති ඛි
ගතානං නාගානං මහනනං හයන්ති” චුඡන්ත එකවාරං තථාකඤ්ඤා
නාගකඤ්ඤාහි උපදුන්නො පුත්තවාරෙ මාතෘපිතුතං අතාරොවෙත්වා
අතතනො හරියං ආමනෙත්වා “හද්දො! අහං මනුස්සලොකං
ගන්තො යමුතාතීරෙ මහානිඤ්ඤාධරුකෙධා අත්ථිතස්ස අවිදුරෙ වමේ
කම්මත්තෙ භොගෙ ආභුජ්ජා චතුරග්ගමනනාගතං උපොසථං
අභිට්ඨාය නිපජ්ජන්තො උපොසථකමමං කරිස්සාමී”ති නාගභවන
තො නිකම්මිත්වා තථාකරොති. තෙනචුඡන්තං විරුපකෙධන මහා
රඤ්ඤා දෙවලොක මහඤ්ඤවහන්ති. ආදි තස්ස විරුපකෙධන
මහාරඤ්ඤාති. විරුපකෙධන නාම නාගාධිපති මහාරාජෙන දෙව
ලොකනාම. තාවතීංස දෙවලොකං අගඤ්ඡන්තති, අගච්ඡං උපසං
කම්මං අහං, නාගානි, තස්මිං දෙවලොකෙ සස්සිංඤ්ඤවහන්ති අදුගභිං
අහං. තුසද්දො නිපාතමතනං එකනාගං සුභසම්මිතොති, එක
තනං අච්චතනමෙව සුබොත සමභිගුතෙ චුඡන්තොතො හගවතා
“සනති භිකවෙ! ඡඵස්සායතනිකානාම සග්ගා යාවංවිදං භික්ඛවෙ
නො

නසුකරං අකමනේන පාපුණීදුං යාවසුබාසගාති” වී නං සග්ග
 ගමනාදාසා, තී. තසමී සග්ගසමී. උපහත්වසෙක ගමනාදාස
 සිලබ්බනනනි, සීලසංඛාතං වතනං. අඵවා සීලබ්බතනනි උපොසඵ
 සීලසෙව ව මම වමම. වච්චනිකා හරන්තුති ආදිනා අතතනො සරී
 රාවසවපරිචාග සමාදීයන සංඛාතං වතංව සජිරකිච්චනනි, මුඛ
 ධොවනාදී සරීරපච්චයනං කන්තා. සාපනාමනායනනි, ඉද්දියා
 නී තිබ්බිසසවනානිකාදුං සරීරච්චිති මතනං ආභාරං ආහරිතා.
 චතුරො අගොඤ්චි, වතනාරි අභාති. අධිධාසා, තී. අභිච්චිතිකා
 සෙමි, තී. සයාමි. ඡ්චිසාති ආදී තෙසං වතුනනං අභිගානං දසානං
 තස්ව ඡ්චිච්චොතා වීසාජ්චනං එකංඅභිගං. සෙසානි එතෙකමෙව
 මංසගහනෙනෙව වෙඡ්ච රුහිරච්චි සංගහිතංති දච්චබ්බං. එගො
 නා, තී. එතනි. හරතුසො, තී යසා එතෙති ඡ්චිආදීතිකාරණං යං
 අපී තසා මයා දිනනමෙ වෙතං සබ්බං (සො) හරතුති අතතනො
 අත්තභාවෙ අනපෙකඛපචාරණං පචාරෙති.

එවං මහාසතනඤ්ඤ ඉමිනානියාමෙනෙව අනුබ්බාසා උපො
 සඵකමමං කරොත්තසා දිසොඅඛා වීතිවතෙනා. එවං ගච්චතෙන
 කාලෙ එකදිවසං අසුඤ්ඤරො තෙසාදබ්බාහමණො සොමදතෙනන
 නාම අතතනො පුතෙනන සභ තංඤානං පඤා අරුණුග්ගමණ
 සමයෙ නාගකඤ්ඤාති පරිවාරියමානං මහාසතනං දියවා තසා
 සතතිකං අගමාසී. තාවදෙව නාගකඤ්ඤායො පඨවියං නිමුං
 ජ්ඤා නාගභවනමෙවගතා. බ්බාහමණො මහාසතනං පුච්ච “කොහු
 බො තිං මාරිස දෙවොවා යකෙඛාවා නාගොවා,, තී බොධිසතෙතා
 යථාභුතං අතතානං ආවීකාසා සචායං ඉතො ගච්ච්ඤ්ඤ ඉමං මෙ
 වාසං මහාජනසා පාකටංකරෙය්ඤ තෙන මෙ උපොසඵවාසසා
 අනතරාසොපි සියා. යංහුතාහං ඉමංනාගභවනං නෙතො මහතියා
 සඵපතතියා යොජෙය්ඤං එවායං තප්පව අභිරමීසාති තෙන මෙ
 උපොසඵකමමං අඛනියංසියාති අඵ නං ආහ බ්බාහමණ! මහතනං
 තෙ යසං දසාමී රමණීයං නාගභවනං එති තඤ්ඤ ගච්චාමාති,,
 “සාමී! පුතෙනා මෙ අපී තසමී ආගච්චතෙන ආගමියාමී,, තී
 ගච්ච්ඤ්ඤමණ! “පුතනං ආණෙහීති බ්බාහමණො ගනඤා පුතනසා
 තමසං ආරොවෙතා තංආණෙසී. මහාසතෙනා තෙ උභොපි
 ආදාය අතතනො ආනුභාවො නාගභවනං ආණෙසී. තෙසං
 තසා දිබ්බො අත්තභාවොපානුගච්චි අඵ තෙසා මහාසතෙනා දිබ්බ
 සඵපතනීං දඤා වතනාරි වතනාරි නාගකඤ්ඤාසතානි අදාසී.
 තෙ මහතීං සඵපතනීං අනුභවිංසු. බොධිසතෙනා අපඵමතෙනා
 උපොසඵකමමං කරොති අනුබ්බාසා මාතාපිතුනං උපච්චානං

ගනනා ධම්මකථං කථෙට්ඨා තතොච බ්‍රාහ්මණස්ස සන්තිකං ගන්තො,
 ආරොග්‍යං පුච්ඡිතො “භෙන තෙ අප්පො තං චදෙය්‍යාසීති,, ආපු
 ච්ඡිතො අනුක්කමුඛමානො අභිරමාති චන්දා සොමදතොනපි
 සඬං පටිසකාරං කන්ධා අත්තනො නිවෙසනං ගච්ඡති. බ්‍රාහ්ම
 ණො සංච ච්ඡරං තස්ස චසිත්වා ඡන්දපුඤ්ඤතාය උක්කමුඛස්සාදති
 ච්ඡමානමපි පුත්තංගගෙත්වා බෙ.ධිසත්තං ආපුච්ඡිතො තෙන දියමා
 නං බහුධිතං සඤ්ඤාමදදං මණිරත්තමපි අලකඤ්ඤතාය අග
 භෙත්වා මනුස්සලොකං ගන්තො පඤ්ඤාසාමීති ආග. මහාසතො
 නාගමානවකෙ ආණාපෙත්වා තං සපුත්තකං මනුස්සලොකං පා
 පෙසි. තෙඋභොපි දිඤ්ඤාභරණාති දිඤ්ඤවත්තානිච ඔමුචිත්වා තභා
 සිතුං එකං පොක්ඛරණිං ඔතරිංසු. තස්මිංඛණේ තාති අන්තර
 ධාතීත්වා නාගභවනමෙව අගමංසු (අථ) පඤ්ඤවත්ත කාසාව
 පිලොතිකාව සරීරෙ පටිමුචි. ධනුසරසන්ධියො ගගෙත්වා අරඤ්ඤං
 ගන්තො මීගෙවධිත්වා පුරිමතිසාමෙතෙව ජීවිකං කථෙසුං තෙන
 ච සමයෙන අඤ්ඤතරෙ තාපංසා සුපණ්ණරාජතො උඩං ආල
 මොයනමනාං තස්ස අනුච්ඡිකාති ඔසධාති මනුපචාරාවඅත්තා
 නං උපට්ඨගන්තස්ස අඤ්ඤතරස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස අදාසී. සො
 “උචොමෙජ්චිතුපායොති,, කතිපාභං චසිත්වා තාපසං ආපුච්ඡිතො
 පක්කමිංගතො අනුපුඤ්ඤත යමුතා තීරං පථො තං මන්තං සර්ඤ්ඤ
 යතො මහාමගෙත ගච්ඡති තදා බොධිසත්තස්ස භවනතො
 තස්ස පරිවාරිකා නාගමානවිකා තං සඤ්ඤාමදදං මණිරත්තං
 ආදාය යමුනාතීරෙ වාචකාරාසිමසුකෙ ඤ්ඤෙත්වා තස්සො භාසෙ
 ත රත්තියා කිලීත්වා අරුණුගගමණේ තස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස මන්ත
 සඤ්ඤං සුත්වා සුපණ්ණොති යඤ්ඤාය භයතජ්ජිතා මණිරත්තං අග
 ගෙත්වා පඤ්ඤං නිමුජ්ජිත්වා නාගභවනං අගමංසු. බ්‍රාහ්මණො
 මණිරත්තං ආදාය පායාසී. තස්මිං ඛණේ සො තෙසාදබ්‍රාහ්ම
 ණො පුතොත සඬං මීගවධාය අරඤ්ඤං ගච්ඡොතො තස්සභජෙ
 තං මණිරත්තං දියො ඉදං භුරිදත්තස්ස සඤ්ඤාමදදං මණිරත්ත
 නන්ති සංජාතිත්වා තං ගණ්ඨිතුකාමො තෙනසඬං අලොපසලො
 පංකන්තා මන්තවාදිභාවං ජාතිත්වා එවමාග “සචෙ මෙ තං ඉමං
 මණිරත්තං දස්සසී ඵලාභං තෙ මහානුභාවං නාගො දසෙස්සාමී
 යා ලං ගගෙත්වා ගාමනිගම රුජධාතියො චුරතො බහුධිතං
 උච්ඡිති,, තෙනති දසෙස්සත්වා ගණ්ඨාගිති චුතොත තං ආදාය බොධි
 සත්තස්ස උපොසථකරණධාණේ වමමිකමසුකෙ භොගෙ ආභු
 ජී තං නිපත්තං අවිදුරෙ සීතො භස්සං පසාචරත්වා දසෙස්සී.
 මහාසතො නාගො තෙසාදං දියො අයං උපොසථස්ස මෙ අන්තරා
 යං කථෙය්‍යාති නාගභවනං තෙත්වා මහාසමපත්තියං පතිට්ඨාපි

තොපි නඉවුර්, තතො අපකකම්ඵවා සයං ගහතුකාමො මයාදීය මානමානවපි මණිරතනං ගර්භතුවං නඉඉඉ ඉදුතිතන අභිතුණකිකං ගහෙහිවා ආගච්ඡති සවාහං ඉමස්ස මිත්තදුභිනො කුර්ඤ්ඤායං සීලං මෙ ඛණ්ඩං හවිස්සති මයාබොපත පඨමං යෙව චතුරභ ඡමනනාගතො උපොසඨො අධිට්ඨිතො ඡසා යථා අධිට්ඨිතොච හොතු ආලම්බායනො මං ඡ්ඤතුචා මාවා තෙවස්ස කුර්ඤ්ඤාමීති අකඛිති මෙලෙඤ්ඤා අධිට්ඨානපාරම්. පුරෙචාරිකං කතා ගොගහන රෙ සීසං පකඛිපිත්තා විහෙනත්තා නිච්චලොච්ඡුත්තා නිපජ්. තෙ සාදු බ්‍රාහ්මණොපි හො ආලම්බායන! ඉමං තාගං ගණන මණිං මෙ දෙතිති ආහ ආලම්බායනො තාගං දියවාතුට්ඨො මණිං කියමිංචි අගතෙත්තා ගණනබ්‍රාහ්මණාති හපෙඨපි ඡසා තස්ස හත්තො හස්සිත්තා පඨවියං පතිතමගොතාව පඨවිං පච්ඡිත්තා නාගහවත මෙව ගතො. තෙසාදු බ්‍රාහ්මණො මණිරතනතො හුරිදතොතන සභිං මිත්තභාවතොච පරිභාසිත්තා නිපච්චයොච පකකණතො ආලම්බාය තොපි මහානුභාවෙහි ඔසධෙහි අත්තනො සරිරං මනෙකිත්තා ථොකංඛාදිත්තා ඛෙලං අත්තනො කායමපි පරිභාවෙත්තා දිඛ මනතං ජපහෙනො බොධිසත්තං උපසංකම්ඵවා නංගුට්ඨගහෙත්තා, කඛිත්තා සීසෙ දළගං ගණනනො මුඛමස්සවිචරිත්තා ඔසධං බාදිත්තා මුඛෙ ඛෙලං ඔසිංචි සුචි ජාතිකො මහාසත්තො සීලහෙද භජයන අකුර්ඤ්ඤා අභවිති නඉමම්ඵලෙසී. අථනං ඔසධමනන බජලන නංගුට්ඨ ගහෙත්තා හෙට්ඨාසීසංකත්තා සංචාලෙත්තා ගතිත ගොචරං ඡ්ඤ්ඤාපෙත්තා භුමං දීඤ්ඤො නිපජ්ඤාපෙත්තා සමුරකං* මඤ්ඤනොච්ඡ හපෙඨ පරිමඤ්ඤ අධිති වුණණංමානාවිය අහෙ සුං. පුත්ත නඛිතුට්ඨනගහෙත්තා දුස්සං පොඤ්ඤෙනොච්ච පො ඡසී මහාසතොනො ඵචරුපං දුක්ඛං අනුභොගෙනොපි තෙව කුර්ඤ්ඤා ඡ්ඤ අඤ්ඤඤු අත්තනො සීලමෙව ආචරෙත්තී. ඉති ඡසා මහා සත්තං දුඛලංකත්තා වලලීති පෙළං සරෙත්තා මහාසත්තා තත්ත පකඛිපි සරිරමපත මහතතං තත්ත නපච්ඡති. අථ නං පණ්ඨියා කොට්ටිත්තා පච්චෙසත්තා පෙළං ආදය ඵකං ගාමං ගන්ත්තා ගාම මරෙකි ඔතාරෙත්තා තාගස්සනච්චං දට්ඨකාමා ආගච්ඡන්තුති සඤ්ඤ මනාසී. සකලගාමවාසිතො සන්තිපතිංසු. තස්මා බණ්ඤ ආලම්බා යනො නික්ඛමිමහානාගාති ආහ. මහාසතො විහෙනසී අජ් මයා පරිඤ්ඤා ඤොඤ්ඤෙනන කීළිතුං වට්ටති. ඵචං ආලම්බායනො බ්‍රහ්මනං ලභිත්තා තුට්ඨො මංචිස්සරෙත්තා යං යං ඵස මංකා රෙති තං තං කිරිස්සාමිති අථනං ඤො.පෙළුතො නික්ඛන්තං මහා

* "මසුරකං"—ම.

හොතීති ආහ. ණො මහා අහොසි බුද්දකො වට්ටො විපපනො* එකපණො විපණො යාව සහසාඵණො උට්ටො නිවො දියමාන කාභො අදියමාන උපසිඤ්ඤායො නිලො පිනො ලොතිනො මද නො මඤ්ඤ්ටො හොති ධුමං විසාපෙති ජාලසිඛං උදකං විසා පෙතිති වුභෙත තෙන වුතො තං තං ආකාරං නිමිතිනා නවං දසෙසි තං දියො මනුසා අවජ්ජිතභූත විතජාතා බහු හි රඤ්ඤ සුවණ්ණ වජ්ජලඛකාරාදිං අදංසු. ඉති තසමිං භාමෙ (සත) සහසංලහි සොකිවාපි මහාසතනං ගණනනො සහසං ලහිතො තං විසාපෙති සාමිති ආහ තං පන ධනං ලහිතො ගාමකෙපි තාව මයා එතනකං ධනං ලඛං නගරෙ කිච්චුධනං ලහිසාමිති ධන ලොභෙන නමුචි. සො තසමිං භාමෙ කුටුඛං සණ්ඨාපෙත්වා රත නමයං පෙලංකාරෙත්වා තස්මහාසතනා පනඛිපෙත්වා සුඛයාන කං ආරාග්ගමහනනන පරිවාරෙන ගාමනිගමරාජධානියු තං කීලාපෙත්වා බාරාතසිං පාසුණි නාගරාජසා මධුලාජංදෙති අබ්බ සතනුව දෙති ණො ගොවරං නගණ්ඨි අවිසාජ්ජනසෙත ගොවරං අගණනතංපි වචනාචො නගරවාචෙ ආදිංඤා තස්ම තස මාසමතනං කීලාපෙසි තෙනවුතො සංසිනො අනාඤ්ඤානොති (162) ආදි තස සංසිනො,ති. එසොතාංභො අමුකසමිං නිලොධ සමිපෙ වමිකමසකෙ. සසිතොති එවං ධානං දසෙසනා ඤ්ඤි තො අනාඤ්ඤානා,ති. අතනො කතං උපකාරං අජානනනන මිතනුහිතා නෙසාදබ්බාගමණෙනාති අබ්පායො, ආලම්බාඤ්ඤාති ආලම්බායන විජ්ජරිජ්ජනෙන ආලම්බායනොති එවං ලඛිනාමො. අහතුණ්ඨික බ්‍රාහ්මණො මමගහගි,ති. මං අග්ගහෙසි. කිලෙති මං නගිංනගිගති, තස්ම තස ගාමනිගමජතපදරාජධානියු අතනො ජිවිතස්ම මං කීලාපෙති, ගිණනොපි ලභුනොමසි,ති. අතනො ජිවිතපරිවාරො තිණසලාකපරිවාරගතොපි මං ලහකො හුත්වා මම උපට්ඨානීති. අත්තො පසිච්චපනනාමිසා,ති. සීලවි තිකකමො පන වතුනහුතාධික විශොජන සතසහසා බහලාය මහා පසව්ඤා පරිවචනනාවිඤ තතොපි තංගාරිඤතරං හුත්වා මඤ්ඤ උපට්ඨානීති දසෙසති. නිරන්තරංජානිසනනති, මම ජාතීතං අනෙක සතමපි අනෙකසතාසුපි ජාතියු නිරන්තරමෙව සීලසා අවිතිකකමත හෙතු. මම ජීවනං චජෙසාං චජිතුං සකෙකාමි. ගොට්ඨිලංගිඤ්ඤානන, සීලමපන සමාදිනනං එකවිතෙව හිජෙයසං නවිතාසෙයං චතුනන-දිපානංහෙතු,ති.වනකවභවිරජ්ජිරි යාපි කාරණාති දසෙසති. ඉදුනි යදත්ථං අතනො ජිවිතමපි පරි

* “විමිතො,,—ම.

වචනකා කදසීලමෙව රකඛිතං තායව සීලරකඛාය තථා අතඝ
කාරකෙසු නෙසාද ආලමඛායන බ්‍රාහමණෙසු විභතඝ අඤ්ඤාදා
නකතං තංදසෙසතුං අපිචාති ඔසාන ගාපමාග තංගෙට්ඨා වුචන
ත්මෙව.

එවමපන මහාසතෙන අභිතුණකික හන්ගතෙ තඝා මාතා
දුසුපිනං දිඝවා පුතතංව තඝා අපඝානති සොකාභිඤ්ඤා අහොසි:
අථඝා ජෙට්ඨපුතො සුදඝානො තංපචචාති. සුචා සුභොගං
භිවචනං ගනාමා පචසුමහානදීපු සතනසු මහාසරෙසු භූරිදතනං
උපධාරෙචා; එහිති පභිණි කානාර්ථං දෙවලොකං ගනාමා සචෙ
දෙවතාති ධම්මං සොතුකාමාභි භූරිදතො තඝානිතො තතො
තං ආනතති පභිණි සයංපන මනුඝාලොකෙ ගවෙසිඝාමිති
තාපස චෙසෙන නාගභවතො නිකඛමි අච්චුමුඛි නාමඝා චෙමා
තිකාභතිති බොධිසතො අධිමනාසිනෙහා තං අනුබකිති තං
මණ්ඩක වජාපිං කචා ජටගතරෙ පකඛිපිචා; මහාසතතඝා උපො
සථකරණට්ඨානං ආදිං කචා සබ්බඝ ගවෙසතො අනුකකමෙත
බාරතසිං පචා රාජමාරා අගමාසි. තද ආලමඛායනො රාජධන
තෙ මහාජතඝා මජ්ඣෙ රසෙඤ්ඤා භූරිදතතඝා කීලං දසොතුං
පෙලංචිවරිචා; එහි මහාතාගාති! සඤ්ඤාමදුසි. මහාසතො සීඝ.
නිභරිචා; ඔලොකෙනො ජෙට්ඨගාතිකං දිඝවා පෙලතො නිකඛ
මිච තදභිච්චිබොපායාසි. මහාජතො භිතො පටිකකමි සො ගනාමා
තං අභිවාදෙචා තිචතතිචා පෙලමෙවපාචිසි. ආලමඛායනො ඉමී
නා අයං තාපසො දච්චාති සඤ්ඤාය මාහාසීති ආග. සුදඝානො
අයං තාගො මග්ගා කිංකරිඝාති මග්ගා සදිසො අභිතුණකිකො
නාම නැති තෙන වාදපටිචාදා සමුට්ඨාපෙචා; නං ඉමං නාගං
ගතො නා ගජ්ඣසාසි අභං තං ඉමො මණ්ඩක වජාපියා ඉච්චතො
තාසපිඝාමිති හගතිං පනෙකාසිචා; හඝං පසාරෙසි ඝාතඝා
සඤ්ඤා සුචා ජටනතරෙ නිපනො තිකඛතො මණ්ඩකවඝාතං වසසි
චා; තිකඛමිචා; අ.ස කුචෙ නිසීදිචා; උඝාතිචා; තඝා හන්ගලෙ
නිභිච්චිසබ්ඤ්ඤා පාතෙචා; පුතතඝා ජටනතරමෙවපාචිසි. සුදඝා
නො විසබ්ච්චිද්දං දසෙඝාචා ඉදං බිච්ච්ච; සචෙ පච්චියං පතිඝාති
මසචි නිණ වතපතයො සබො නඝාසිඝාති සචෙ ආකාසෙ බිපි
ඝාති සතනවඝාති දෙවො තවඝාති සචෙ උදකෙ පතිඝාති යාව
තා තඝා උදකචාතා පාණා සබොමරෙඤ්ඤාති චා; රාජාතං
සද්දතාපෙතුං තයො ආවාටෙ බණාපෙචා; එකං තාතා ගෙසච්චා
තං පුෂරසි දුතිඤ්ඤා ඉඤ්ඤා තතිඤ්ඤා දිබෙබාසධානං; වච පුරෙචා;
මජ්ඣෙ ආවාටෙ විසබ්ච්චිද්දං පකඛිච්චි තංබණ්ඤ්ඤා වුමාසිචා; ජාලා

උට්ඨති සාගන්ධා ගොමයා වාටංගණි තතොපි ජාලා උට්ඨාය දිකොසධ පුණණං ගහණා දිකොසධානිව කොපෙචා නිධධාසි. ආලමායනො තප්ප ආවාටසා අවිදුරෙහිතං උසුමාපරිත්තා සරිර වජ්චි උප්පාවෙචා ගතා භෙනකුට්ඨි අතොසි. සො හගතජ්ඣනො නාගරජානං විසසජ්ජමිති. තිකකනතු, වාචං නිවජාරෙසි තං සුචා බොධිසතො රතනපෙළාය නිකඛිච්චා සකොලඛිකාර පති මණ්ඩිතං අනනභාවං මාපෙත්වා දෙවලීලාය ඕතො සුදසුනොව අවච්චුඛිව තපෙව අට්ඨංසු. තතො සුදසුනො අතනො භාගි ණෙයාභාවං රඤ්ඤ ආරෙවෙසි. තං සුත්වා රාජා තෙ ආලි ඛිඛිත්වා සිසෙ චුම්ඛිත්වා අනෙක පුරං තෙත්වා මහන්තං සකකාර සමමානං කත්වා භුරිදතෙනන සභිං පටිසකාරං කරොනෙතා තාත! එවං මහානුභාව සමපනනං ආලමායනො කථං ගණිති පුච්චි. සොසධං විසාරෙන කපෙත්වා මහාරාජ! රඤ්ඤාම ඉමිනාතියාමෙන රජුං කාරෙතුං වට්ටති මාතුලසා ධම්මං දෙ සෙසි, අථ සුදසුනො මාතුල! මම මාතා භුරිදතං අපසුනති කීල මහි තසකකා අමෙහති ඉධපපසුං කාතුනහි මාතුලං ආපුච්චිත්වා භුරිදතං අවච්චුඛි සභිං නාගභවතමෙව ගතො.

අථ තප්ප මහාපුරිසො ගිලාතසෙය්‍ය ය නිපනෙතා ගිලාතපුච්චි තප්පා ආගතාය මහතීයා නාගපරිසාය වෙ දව යඤ්ඤව බ්‍රාහ්ම ණෙව සමභාවෙත්වා කාතාරිට්ඨා කපෙතෙන සො තංවාදං හිඤ්ඤිත්වා තාතා තයෙති ධම්මංදෙසෙත්වා සීලසමපදාය දිට්ඨිසමපදාය පතිට්ඨපෙත්වා යාවජ්චං සීලානිරකඛිත්වා උපොසථකමෙංකත්වා ආනුපරියොසානෙ සග්ගපදංපුරෙසි. තද මාතාපිතරෙ මහාරාජ කුලානි අපොඤ්ඤං තෙසාදබ්‍රාහ්මණො දෙවදතො, සොමදතො, ආතඤ්ඤා, අවච්චි චුම්චි උලවණණා, සුදසුනො සාරිපුතො, සුභොගො මහාමොඝාලාතො, කාතාරිට්ඨා සුණ්ඤ්ඤතො, භුරිදතො ලොකනාටො, තසා ඉධාපි සෙස පාරමිතො හෙවිඨා චුචනතයෙතෙව නිධාරෙතබ්බා ඉධාපි යොජන සතිතො අතනො, නාගභවතවිඨානෙ සොළසති නාගකඤ්ඤාසහසෙසති විතතරුඋං විස පරිවාරියමානෙ දෙවලොක ඥලපනහි සද්දිසෙ නාගලොකිසා රිතෙ ඕතොපි සාරියමදං අකත්වා අනිධමාසං මාතාපිතු උපට්ඨා තං කුලෙජෙට්ඨා පවාගනං සකලාය නාගපරි.සාය වාතුමමහාරාජ කාය පරිසාය තාවනිංස පරිසාය සමුට්ඨිත පඤ්ඤාණං තං තං පරි සමජෙකි කුමුදනාල කලාපාවීය සුනිසිතසජ්ඣන අතනො පඤ්ඤාසපෙන තාවදෙව පච්චි ඤිත්වා තෙසං විතතානුකුලං ධම්ම දෙසනං චුචනපසකාරං ගොගසමපනහිං පහාය අතනො සරි

රං ජීවිතං නිරූපකං වතුරගසමන්තාගතං උපොසථාගිවිදානං
 තත්ථ පටිඤ්ඤාය විසංවාදනභයෙන අනිතුණ්ඨික භසාගමනං
 තසමිංව මුඛෙ විසමියං වෙලපාතනං තඛගුට්ඨෙගභව්වා ආවිජ්ඣ
 නං කඛ්ඞිතං භුජියං සංසනං මඤ්ඤං පොඨනන්ති එවමාදිතා
 තාතපපකාරං විපපකාරං කරොතෙතපි එවරූපං මහාදුක්ඛං අනු
 භවතොපි ඤාණිච්චා ඔළොකනමතොන තංජාරිකං කාතුං සමෙස
 යාපි සිලපාරමි ආවජ්ඣවා ඤිලබණ්ඩක භයෙන ඊසකමපි විතත
 යා විකාරාභාවො ධනංලභාමිතිවා තයාචිතනානුවතනනං සු භා
 ගෙන පුතානි තයා අකතඤ්ඤාතො මිතනදුබ්බියා නෙසාදුබ්බාභම
 ණයා සිලා අනබ්විද්ධිච්චාපි අකුජ්ඣිතං කාතාරිච්චතෙ කපිතං
 මි වජාවාදං භිඤ්චා අනෙකපරියායෙන ධම්මංභාසිත්වා තාගපරි
 සාය සිලෙසු සමමාදිට්ඨිතව පතිවිසාපනන්ති එවමාදයො බොධි
 සත්තයා ගුණානුභවා විභාවෙතඤා තෙනෙතං චුච්චති. එවා
 අවජ්ජියා එතෙ—පෙ—ධම්මෙස අනුධම්මතොති.

(X) II භූරිද්ධන වරියං දුතියං.

තනියෙ වමෙපසාකොති අඛගමගධරවිදානං අනතරෙ වමපා
 නාම නදි පසානභවිදා නාගභවතමපි අවිදුරභාවනා වමපානාම
 නදි තස් ජාතො නාගරාජා වමෙපසානකා නදුපි ධම්මකො
 ආසිනාති තසමිං වමෙපසා නාගරාජකාලෙපි අභං ධම්මචාරි
 අනොසිං.

බොධිසංගොති තද වමපානාගභවතෙ නිඛබ්බිත්වා වමෙප
 සො නාගරාජා අනොසි මහිඞ්ඞිකො මහානුභාවො. සො තස්
 නාගරාජං කාමරනනා දෙවරාජගොගසමපතති සදිසං ඉයාරිය
 සමපතනා අනුනවනනා පාරමි පුරණයා අනොකාසනාවදො
 ඤාමෙ ඉදාය නිර්වජාන යොනියා උපොසථ වාසංවසිත්වා ඉතො
 මුචිත්වා සමමදෙව පාරමිසො පුරෙය්සාමිති තතොපවිදාය අතත
 නො පාසාදෙ යෙව උපොසථි කමම. කරොති අලංකත නාගමාන
 එතා තයා සන්තකා (ආ)ගච්ඡන්ති සො ඉධිමෙ සිලයා අනතරා
 යො භවිසන්ති පාසාදතො නිඛබ්බිත්වා උයාතෙ නිසීදති තත්ථාපි
 තා (ආ)ගච්ඡන්ති සො විතතපි ඉධිමෙ සිලයා සංකීලෙසො
 භවිසන්ති ඉතො නාගභවතො නිඛබ්බිත්වා මනුසුලොකං
 ගන්ත්වා උපොසථවාසං වසිසාමිති සො තතො පවිදා උපොසථ
 දිවසෙසු නාගභවතා නිඛබ්බිත්වා එකසා පච්චනගාමියා

අවිදුරේ මහාසමීප වමේක මසකෙ “මම වමොදිති අනිකා වමොදිති ගණනනතු, කීලාසපංචා කාතුකාමා කීලාසපං කරොත්තු” නි සරීරං දුනමුබෙ ඵියපේජ්ජා භොගෙ ආතුඤ්ඤා නිපනො උපොසථවාසං වසති. වාපුඤ්ඤියං පචදසියංච පාටිපදෙ නාග භවනං ගච්ඡති. තසෙචං උපොසථං කප්පානනසා (දිඝො) අඛාවිති වනො.

අථ බොධිසත්තො සුමනායනාම අතනො අනමහෙසියා “දෙව! නිංමනුසාලොකං ගනවා උපොසථං උපවසී සොච සාසංකො සපටිතයො” නි චුනො මධිගල පොකධරණීතිරෙ ධුතා “සවෙ මං හද්දෙ! කොච්චහරිතා කීලමියානි ඉමියා පොකධරණීතා උදකං ආචිලං හමියානි සවෙ සුපඤ්ඤා ගණනියානි උදකං පකනුටිසානි සවෙ අනිතුණකිකො ගණනියානි උදකං ආහිතවණණං හමියානි” නි. නි ජි නිමිතගානි තසා ආචිකඛිතා වාපුඤ්ඤී උපොසථං අධිට්ඨාය නාගභවනා නිකඛිතා තස ගනවා වමේක මඤ්ඤෙ නිපජ්ජි, සරීරසොභාය වමේකා සොභය මානො. සරීරංගියා රජතදුමංවීය සෙනා අභොසී. මසකෙ රතකමඛල ගෙණුකොවීය. සරීරං නගලසීසපමානං. භුරී දුතකාලෙ පනඋරුපමානං සංඛපාලකාලෙ එකදෙණික නා වපමානං. තදු එකො බාරාතසී මානවො තකකසීලං ගනවා ආලමායන *මනනං උග්ගණනිතා තෙනමගෙන අතනො ගාමං ගච්ඡොතො මහාසතනං දිසවා කිංමෙ තුච්ඡතපෙන ගාමංගනතුං ඉමං නාගං ගහෙතා ගාමනිගම රාජධානීපු කීලාපෙනො ධනං උපාදෙතාච ගමියාමිති විනොතා දිඤ්ඤාසධානි ගහෙතා දිඤ්ඤානනං පරිවනොතා තසා සතතිකං අගමාසී. දිඤ්ඤානනං සුතකාලනො පට්ඨාය මහාසතනසා කප්පානනසු තතකසලාකා පවෙ සතකාලොවීය අභොසී, මසකෙ සිබරෙන අහිමිනියමානොවීය සො කොනුබො ඵසොනි ගොගගාරතො සීසං උකඛිපිතා ඔලොකෙනො අහිතුණකිකං දිසවානිතෙත්සී. මම විසං උග්ගකෙජං සවාහං කුජකිතා නාසාවාහං විසපේජ්ජාමි එතසා සරීරං සුස මුට්ඨවීය විපපකිරියානි. අථ මෙ සීලං බුද්ධං ගමියානි තං නම ලොකෙසාමිති සො අකඛිති නිමිතිතා සීසං ගොගගාරෙඤ්ඤි පසී අහිතුණකික ආහමණො ඔසධං බාදිතා මනනං පරිවනොතා බෙලං මහාසතනසාසරීරෙ ඔසිචි මහාසතනසාසරීරං ඔසධානච මනනසාච ආනුභාවෙන බෙලෙන පුට්ඨට්ඨානෙ ජොවාහං උට්ඨානකාලොවීය අභොසී, අථ සො නඛගුට්ඨං ගහෙතා කඛිතා දිස

* “ආලබ්භායන” ඉතිකඤ්චි. 399

තො නිපජ්ජාපෙත්වා අප්පදෙන දණ්ඩක උපපිලෙත්වා දුබ්බං කච්චා සීසං දලනං ගහෙත්වා නිපපිලෙසි මහාසතො ඉබ්බව්වරි අථ සු මුඛෙ ජෙලං ඔසිඤ්චිත්වා ඔසධමනතබලෙන දණෙන භිඤ්ඤා ලොභිතස්ස පුරි මහාසතො අතතො සීලහෙදහයෙන එවරු පං දුක්ඛං අභිවාසෙහොත්වා අකඛිනී උමමිලීත්වා ඔලොකනමත්ථමපි නාකසී, ජොපි නාගරාජානං දුබ්බලං කරිඤ්ඤාමිති නගුට්ඨතො පට්ඨාස අට්ඨනීසංවුණ්ණිය මාණොවිය සකලසරීරං මද්දිත්වා පට්ට වෙඨනං නාමචෙදෙසී. තානමජ්ජමං නාම මජ්ජි නගුට්ඨගහෙත්වා දුස්සපෙඨාදිත්වාම පොඨෙසී. මහාසතොස්ස සකලසරීරං ලොභිත මකඛිතනං අහොසී. මහාසතො වෙදො අභිවාසෙසි අථස්ස දුබ්බ ලහාවං කරිත්වා වලලීග පෙලංකරිත්වා තස්ස තං පඤ්ඤාපච්චනත ගාමංතොත්වා මහාජන(ස්ස)මජ්ජෙකි කීලාපෙසි නිලාදිසු වණ්ණෙසු වට්ට වතුරස්සාදිසු සංඝාතෙසු අනුං පුලාදිසු පමාණෙසු ගං ගං බ්‍රාහ්මණො ඉථජනී මහාසතො තංතදෙව කාලා නච්චනී පන සතමපි පනසතස්සමපි කරොති යෙව. මහජනො පසීදිත්වා උහු ධන මද්දසී එකදිවසමෙව කතාපන සහස්සං සහස්සගුණිනිව පරිකඛාරෙ ලභි බ්‍රාහ්මණො ආදිත්වාච සහස්සං ලභිත්වා විසුජෙජ් ස්සාමිති විනොසී. තංපන ධනංලභිත්වා පච්චනතගාමෙ යෙව ත ව මෙ එතගාගං ධනං ලඛං රුජරාජමහාමහාතං දසසීතෙකිරි බහුං ධනං ලභිස්සාමිති සකටච සුඛයානකඤ්ඤා ගහෙත්වා සකටෙ පරිකඛා රෙ ධංපත්වා සුඛයානතෙ නිසීනො මහගෙනන පරිවාරෙන මහා සතො ගාමනිගමරුජධාතිසු කීලාපෙහොත්වා බාරාතසීං උග්ගෙ සන රණෙසු කීලාපෙත්වා විසුජෙජ් ස්සාමිති අගමාසී සොමණ්ණුකෙ මා රෙත්වා නාගරෙස්සදෙති නාගරාජා පුතපුත්තං මානිස්සාය මා රෙස්සනීති නබාදති * අථස්ස මධුලාජෙ අදසි තෙපි සවාහං ගොව රං ගණ්ණිස්සාමි අහොත්වා පෙලායමෙව මරණං හවිස්සනීති නබාදති බ්‍රාහ්මණො මාසමතෙන බාරාතසීං පත්වා වාරගාමකෙ තං කීලා පෙහොත්වා බහුධනං ලභි රාජාපි තං පකෙකාසාපෙත්වා අමහාකමපි කීලාපෙභිති ආහ සාධු දෙදු! සෙවපණ්ණරසෙ තුමහාතං කීලා පෙස්සාමිති ආහ රාජා සෙව නාගරාජා රාජගණෙ නච්චිස්සනීති මහාජනො සනතිපත්තීවා පස්සානුති හෙරිං චරාපෙත්වා පුතදිවසෙ රාජගණං අලංකාරපෙත්වා බ්‍රාහ්මණං පකෙකාසාපෙසී සො රතන පෙලාය ජොසතනං තෙත්වා විතතන්තරෙ පෙලං ධපෙත්වා නිසීදි රාජා පාසාදු ඔරාස්ස මහාජනපරිවුත්තො රුජාසතෙ නිසීදි. බ්‍රාහ්ම ණො මහාසතං නිහරිත්වා නච්චාපෙසී මහාසතො තෙන විනති

* “නබාදසී”—ම.

ත විනතිතා කාරංදසෙසසි, මහාජනෝ සකභාවෙන සකාරෙතො
 නසකෙකාති වෙඵකෙකප සකසාති පවතෙනසි බොධිතතතසා
 උපරිතතවසංවසති * තෙනවුතනං— නදපිමංධමමවාදිනති
 (168) ආදි තස් නදපිමනතියදඅභං වලෙපයතො නාගරාජාගොමි
 නදපිමමමවාදිනති. දසකුසල කමපඵධමමං වරතිඵව න අනු
 මතනමපි අධමමනති ධමමවාදි උපමසුං උපොසඵනති අට්ඨසිසම
 නනාගතසා අරියපොසඵසීලසා රකකන වසෙන උපවසිතං උපො
 සඵකමමං. රාජමාරමනික්ඛනි'ති, බාරාතසියං උගහසෙනරසෙසු,
 ගෙනවාරෙ කීලාපෙනි. සං සො වණණං විනනසනි'ති, සො අති
 තුණ්ඛික බ්‍රාහ්මණො යං. නිලාදිවණණං හොතුති විතෙනසි තෙ
 නාහ නිලං පීගං ලොභිනානති තස් නිලංවා'ති, වාසදෙසු අතිය
 මසො ගාථාසුඛස්ථං රසංකතො වුතො. තෙන වාසදෙසුත
 වුතො වසිඪං ඔදනාදි වණණවිසෙසවෙච වට්ටාදිසණ්ඨාත විසෙ
 සව අනුපුලාදිපමාන විසෙසාව සංගණතාති. නසසවිනනානු
 මගනගොනා'ති, තසා අතිතුණ්ඛිකසා විතනං අනුචතතගො.
 විනනනසනනිහො'ති, තෙනවිනතිත විනතිතා කාරෙන පෙකකි
 ජනසා උපට්ඨතාමිති දසෙසති. නකෙවලංච තෙන විනතිතාකාර
 දසනං ඵවංමසං ආනුභාවො අපිච ඵලං උදකං කරෙයාං උද
 කමපි ඵලං කරෙයාං මහාපඪවිං ගහෙනා උදකං උදකමපි ගහෙනා
 පඪවිං කාතුං සකකුණෙයාං ඵවං මහානුභාවොව සදිහනසා
 කුසෙසසනති තසා අතිතුණ්ඛිකසා අභං දි කුසෙසසාං ධණෙන
 ඡාරිකාකරොති කොටුපාදකකණෙ ඵවහසමං කරෙයාංඵවංහගවා
 තද අතතතොඋපපජනකං අතස පටිබාහනසමන්තං දසෙසසා
 ඉදති යෙන අධිපායෙන තංපටිබාහනං තතතං තං දසෙසසා
 සදිවිනනවසිගෙසසනති (170) ආදි මාහ තසසපො අයං අතිතුණ්ඛි
 කො මං අතිවිඪබාධති නමෙ ආනුභාවං ජානාති හදසසමෙ ආනු
 භාවං දසෙසසාමිති කුජකිත්තා ඔලොකන මතෙනතාපි යදිවිතන
 වසි අහවිසං අඵ සො භුසමුට්ඨවිඪ විපකිරිසාති අභං යථා සමා
 දිහනතො පරිහාසියාමිති සිලතොච තථාව සති සිලෙන පරිහි
 තසා ඛණ්ඛිත සීලඅභ සවායං මයා දිපංකරසා දසසිලසා පාද
 මුලතොපට්ඨාආ අතිපජිතො උතනාමසො බුච්චාවො සො තසි
 ජකිතිති කාමංහිජ්ජතු සං කාසො'ති, අයං චතුමභාගුත්තො කා
 යො ඔදන කුමාසු පවසො අතිවුච්ඡාදන පරිමදුත හෙදන
 විචංසනධමෙමා කායො කිවාපි හිජ්ජතු විතසාතු ඉඳධව ඉමසමං
 ඵවිකානෙ මහාවාතෙබ්භත හසම මුට්ඨවිඪ විපකිරිසතු නොච

* "වසාති"—ම.

ශිලං(පද්)හිඤ්ඤායං විකිරිතොනානුසංවිසා'ති, සීලමපන උත්තමච්ඡි සිඛියාගෙනානු භුතං ඉමසමිං කලෙබ්බෙරං භුසමුඝීවීය ච්ඡපකිරිතොනානු නෙවභිඤ්ඤායං කායජ්චිතෙසු නිරපෙකොධානුචා සීලපාරමිංයෙව පුරෙමිති විනොතා නං තාදිසං දුක්ඛං තදා අභිවාසෙසිහති දසෙසුති.

අළු මහාසත්තය පන අභිතුණ්ඛික හත්තය මාසො පරි පුරි එතතකා කාලං නිරුභාගෙව අහොසි. සුමනා අතිවිරායති ජෙසාමිකො කොනුචො පවනතීති පොකාබරණිං ඔලොකොතති ලොභ්වච්ඡාණං උදකං දිසවා අභිතුණ්ඛිකො ගතිතො ගවිසා තිති ඤාචා නාගභවනා නික්ඛමිචා උමමිකසනතිකං ගනාචා මහා සත්තය ගතිතට්ඨානං කීලමිතට්ඨානංව දිසවා රොදිචා කඤ්චා පච්චනන ගාමං ගනාචා පුට්ච්චා නං පවනතීංසුචා බාරාතසිං ගනාචා රාජවාගෙර ආකාසෙ රොදමානා අට්ඨාසි මහාසත්තො නවවනොව ආකාසං ඔලොකොතො නංදිසවා ලජ්ජො පෙළුං පවිසිචා නිපජ්ජි රාජා තසස පෙළුං පවිට්ඨකාලෙ කීනානුචො කාර ණනති ඉතොවිතොව ඔලොකොතො නං ආකාසෙසිතං දිඤ්චා කානුචංති පුට්ච්චා තසස නාගකඤ්ඤා භාවං සුචා නියංසංචො නාගරාජා ඉමං දිසවා ලජ්ජො පෙළුං පවිට්ඨා අයංව යථා දසසිතො ඉධානුභාවො නාගරාජසෙව න අභිතුණ්ඛිකසාති නිට්ඨංගනාචා එවං මහානුභාවො අයං නාගරාජා කථං නාම ඉමසසහත්තං ගතොති පුට්ච්චා අයං ධම්මොරි සීලවා නාගරාජා චාතුද්දසි පච්චසී උපපාසථං උපවසනො අත්තො සරිරං දාන මුඛෙ නිඤ්චො මහාමග්ග සමිපෙ වමමික මච්ඡක නිපජ්ජි තත්තායමෙතෙත ගතිතො ඉමසස දෙවච්ඡරා පටිභාගා අනෙක සහසස ඉච්චො දෙවලොකසච්ඡනති සදිසා නාගභවනෙසමපනති අයං මහිචිතො මහානුභාවො සකලංයථිං පටිවනොනුං සමපො කෙවලං සීලං මෙහිජ්ජසාතිති එවරුපා විපකාරං දුක්ඛංව අනු ගොසිති ව නං සුචා සංවෙගසනො තාවදෙව තසස අභිතුණ්ඛි කසස බුහමණසස බහුධනං මහගතංව යසං ඉසාරිථංව දචා ගඤ්චො! ඉමං නාගරාජානං විසසජ්ජතිති විසසජ්ජාපෙසි මහා සත්තො නාගභවණ්ණං අනාරධාපොචා මානවක වණ්ණන දෙවකුමාරොවීය අට්ඨාසි සුමිතාපි ආකාසතො ඔතරිචා තසස සනානික අට්ඨාසි නාගරාජා රඤ්ඤා අඤ්චුංකචා පතිමහාරාජා මසසං නිවෙසනං පසාදුං ආගච්චාතිති යාචි—තෙත්තාගභගවා.

149 මුනො වමෙපයානො නාගො රාජානං ඵ්ඤ්චුචි,
 නමො තෙ කාසිරාජසු නමො තෙ කාසි වසිණි;
 අංජලිනො පුග්ගණ්භාමි පසෙසය මෙ නිවෙසනනති.

අප රාජ්‍ය නියම නාගනවන ගමණ අනුප්‍රාප්ති මහාසභනා
 තං සපරිසං ගනෙත්වා නාගනවනා නෙත්වා අතනනො ඉසාරිය
 සමුපතං දෙසොත්වා කති නානං තත්ව සාපෙත්වා හෙරිංවරාපෙත්වා
 සබ්බා රාජපරිසා යදිවුත්තං හිරඤ්ඤ සුවණ්ණාදිකංගණනතු,හි.
 රඤ්ඤව අනෙකෙහි සකථ සතෙහි ධනං පෙසෙසි මහරජ!රඤ්ඤ
 නාමද්‍යනං ද්‍යතබ්බං සීලංරහබ්බං ධම්මකාරකම්භා වරණගුණා
 සබ්බසා සංවිදහිතබ්බාති දසතිරාජධම්ම කථාති ඔවදිත්වා වසාපේ
 සි රාජාමනනෙතන යසෙන නාගනවනා නිසබ්බිත්වා බාරානසි
 මෙවගතො තතො පට්ඨායභීර ජන්ද්‍රදීපනලෙ හිරඤ්ඤසුවණ්ණා
 ජාතං මහාසභනො සීලාති රකම්භා අනිබ්බාසං උපොසථ කමං
 කම්භා සපරිසෙසගනුරං * පුරෙසි—තද අනිතුණ්ඩකො දෙව
 දෙනො අහොසි, සුමනා රුහුලමානා, උගහසෙනො සාරිපුත්තජේ
 රො, වමෙපය්‍යනො නාගරාජා ලොකනාථො,තසා ඉධාපි යථාරහං
 සෙසපාරමියො නිඛාරෙතබ්බා ඉධ බොධිසත්තසා අවජරිසානු
 භාවා කෙට්ඨාචුත්තනසාථවාති.

(X)III වම්පෙය්‍යනාග වරියං නතියං.

වතුනේ මුලබොධි'ති,මහාබොධි පරිබොජනතභාවං උපාදය
 ඉධ මුලබොධිති සමඤ්ඤ ආරොපිතා න පන ඉමයමිං ඵච ජාතකෙ
 අතනනොප්‍රේමිභාතිකාදිනො මහාසතකසා සමභාවතොති දසබ්බං
 සුසීලවා'ති,සුට්ඨිසීලවා. සමපණ්ණසීලොති, අපො.භවං දියොනස
 සනො'ති, කාමාදිභවං භාසිතබ්බභාවෙන පසසිත්වා නෙකධම්මනි
 ඵසා වසදදසාලොපො දට්ඨබ්බො තෙන දියොනාති පදං ආ
 කඤ්ඤිතී ඉදං චුත්තං නොති ජාති ජරා ව්‍යාධි මරණං අපාය දුක්ඛං
 අතීතෙ වට්ඨමුලකං දුක්ඛං අනාගතෙ වට්ඨමුලකං දුක්ඛං පවච්ඡප
 නෙන ආහාරපරිභොජනි මුලකා දුක්ඛනාති ඉමෙසං අට්ඨන්තං සං
 වෙගවජ්ඣනං පච්චවෙකම්භෙන සබ්බපි කාමාදිහෙදං භවං සංසාර
 භයතො උපට්ඨභමානං දියො නිබ්බානං තසා උපායභුතා සමථ
 විපසානා තදපාය භුතාව පබ්බජාති ඉදං නිව්ධමපි නෙකධම්මං
 අනුසාවාදිසිඤ්ඤ සුඤ්චකම්භා තප්පිපකම්භො දියො නාපස
 පබ්බජ්ජපගම්භෙන අනෙකාදීනවා කුලගහට්ඨභාවා අහිනිකම්මි.
 නිගහතොති. දුතිසිකා'ති, පොරාණ දුතිසිකා ගිහිකාලෙ පජාපතිභු
 තා කහකසනතිභා'ති, කවනසනතිභතවා වට්ඨෙඅනිසෙකම්භා'ති

* "පදං"—ම.

සංසාරකීර්තිය. නොකඩමං අභිනිකුමිති, නිකමිතාය ගෙහි
 තොතිකුමිපබ්බජිති අප්පා, ආලයනති සත්තා ඵතෙනාති ආලයො
 වන්තා වදහා වෙන නිරාලසා. තතො ඵව සුභිසු වන්තා ඛිකුතසා
 ඡිත්තතතා ඡිත්තබ්බා ඵවං කිති බන්ධනා වා දසෙසා වා ඉදුති
 පබ්බජිතා තමපි තෙසංවි යං හොති බන්ධනං තසාපි අභාවං දසෙස
 වුං අනපෙක්ඛා කුලෙගෙණිති, වුත්තං තස කුලෙති, උපට්ඨාක
 කුලෙ ගෙණිති, තාපසගණෙ සෙස බුහමචාරිතොති වුච්චනති උපා
 ගමුනති උහොපි මයං උපාගමිමහා නන්ධාති බාරානසි සාමනෙත.
 නිපකාති, පඤ්ඤවිභොගා නිරාකුලෙති, ජනසංචාර රතිතතො
 ජනෙති අනාකුලෙ අපසසදෙදති, මිගපකමිතං පි උපට්ඨාපතතො
 තෙසා හසිත සද්දොනාපි චිරතිතතො අපසසද්දොන රාජ්ජයාගෙ
 වසාමුහොති, බාරානසිරසෙසා උපාතෙ මයං උහොජනා වද
 වසාම. නත්තං අනුච්චිකාමා.

අතීතේ ඉමසමි: ඵව හදුකපෙය බොධිසතො බුහමලොකතො
 වච්චො අඤ්ඤතරසමිං කාසිගාමෙ ඵකසා මහාවිභවසා බුත්තං ඡසා
 පුත්තො හුත්වා නිබ්බතති, තසානාම ගහනසමයෙ බොධිකුමාරොති
 නාමාකරිංසු වයපත්තකාලෙවසා තකකසිලංගනවා සබ්බසිප්පාති
 උගහණතිවා පච්ජාගතසා අති වජ්ජමානකසෙසව මාතාපිපුරෙ
 සඃජාතිකං කුලකුමාරිං ආනෙසුං සාපි බුහමලොකා වුත්තා ව උත්තම
 රුපධරා දෙව වජ්ජරපටිභාගා තෙසං අති වජ්ජමානානං ඵව අඤ්ඤ
 මඤ්ඤා ආවාහවවාහංකරිංසු. උභිත්තමපි පත තෙසං කිලෙස
 සමුද්දවාරො තභුතපුඤ්ඤා සාරාගවසෙන අඤ්ඤමඤ්ඤං ඔලොක
 නවපි නාහොසි කාපනකථා ඉතර සංසග්ගෙ. ඵවං පරිසුඛසීලා
 අපහසුං අපරභාගෙ මහාසතො මාතාපිතුසු කාලකතෙසු තෙසං
 සරීරකිච්චං කවා තං පකෙකාසාපෙචා “හද්දෙ! තං ඉමං අසීති
 කොට්ඨනංගතෙචා සුබෙතජ්චාති”ති ආහ, “ඤංපතඅයපුත්තා”ති
 මසං ඛතෙන කිච්චං තත්ථි පබ්බජ්සාමිති කීංපන පබ්බජ්ජා ඉද්ඨි
 තමපි තවටති? වචනි හද්දෙ!ති තෙනති මසනමපි ඛතෙන කිච්චං
 තත්ථි අගමපි පබ්බජ්සාමිති තෙ උහොපි සබ්බං විභවං පරිච්චජ්චා
 මහාදුතං දවා නිකමිඡවා අරඤ්ඤං පවිසිචා පබ්බජ්චා උඤ්චා ව
 රියාය පලාපලෙති යාපෙතො පබ්බජ්ජාවුබෙතෙව දසසංවජ්ජරාති
 වසිචා ලොකමෙල සෙවනචාය ජනපදචාරිකං වරතො අනු
 පුඤ්ඤන බාරානසිං ගනවා රාජ්ජයාගෙ වසිංසු. තෙන වුත්තං
 “රාජ්ජයාගෙවසාමුහොති” අපෙකදිවසං රාජා උයාන කිලං.

භවතා උයනානස්ස එකපස්සෙ පබ්බජ්ජාසුඛෙන ඵ්ඨිනාමෙතනානං
 මනං සම්පට්ඨානං ගන්තවා පරප්පාසාදිකං උත්තමරූපධරං පරි
 බ්බාජ්ඣං ඔලොකෙනෙතා කිලෙසවසෙන පටිබ්බිච්චෙනා හුත්වා
 බොධිසත්තං අයං තෙ පරිබ්බාජ්ඣා කිංභොගීති පුච්ඡි, තෙන ච
 තස්මිං වි භොගීති කෙවලං එකපබ්බජ්ජාය පබ්බාජ්ඣා අප්ච ඛොපන
 ගිහිකාලෙ පාදපරිවාරිකා අභොගීති වුතෙන රාජා අයංකිථර තස්ස
 තස්මිංචෙතාති, අප්ච ඛොපනස්ස ගිහිකාලෙ පාදපරිවාරිකා අනො
 සීති යනනුතාහං ඉමං අනෙත පුරං පච්චෙසෙයාං තෙනෙවස්ස
 ඉමිස්සා පටිපත්තිං ජාතිස්සාමිති අක්ඛාලො තස්ස අත්තනො පටි
 බ්බි චිත්තං නිවාරෙතුං අසංකමා අඤ්ඤාතරං පරිසං ආනාපෙසී
 ඉදං පරිබ්බාජ්ඣං රාජනිච්චෙසනං තෙතිංඨි සො තස්ස පටිසුඤ්ඤා
 අධිමමො ලොකෙ වග්ගනීති ආදීති වච්චි රිදෙවමානං එව තං
 ආදාය පායාසී බොධිසත්තො තස්සා පරිදවන සඤ්ඤා සුඤ්ඤා එක
 වාරං ඔලොකෙත්වා පුත්ත කමලොකෙසී සචෙ පනාහං වාරෙස්සාමි
 තෙසු චිත්තං පදෙසෙත්වා මස්සං සීලස්ස අත්තායො ගච්ඤ්ඤාති
 සීලපාරමිංයෙව ආවජ්ජනො නිසීදි තෙන වුත්තං උසානාදස්ස
 නංගන්තවා රාජාඅදස්ස බ්‍රාහ්මණිනි (177) ආදී තස්ස භූසෙත
 ඝාතස්සභවිතා තුස්සංතච එසා කා කිං හරියා උදාහු හරිතිවා
 සමානා කස්ස අඤ්ඤාස්ස හරියා නමස්සං හරියා එසාහි කාම චෙ
 සා යෙතං ගිහිකාලෙ හරියා අභොගී පබ්බාජ්ඣ කාලතො පට්ඨා
 න මස්සං හරියා එසා නාපි අහමිපි එභිස්සා සාමිකො කෙ
 වලමපන සහධිමමං එක සාසනී අහමිපි පරිබ්බාජකො අ ම්ථි
 පරිබ්බාජ්ඣා සමානධමමො පරිබ්බාජ්ඣ සාසනො එකසාසනී සබ්බ
 භවවාරිණීති අජො. නස්සා ඝාරගන්තාගධිනොති, කාමරුගෙන
 ඝාරතො හුත්වා පටිබ්බො භාහාපෙත්වා චෙතනෙතිති, චෙත
 නෙති ගණ්භාපෙත්වා චෙතනෙවා අත්තනො රාජ පුරිසෙ ආනා
 පෙත්වා තංපරිබ්බාජ්ඣං ගණ්භාපෙත්වා නිප්පිලෙසනො බලසාති,
 තං අති වජ්ජමානං එව ආකැඤ්ඤ පරිකඤ්ඤාදිතා නිප්පිලෙසනො
 බාධනො තථාපි අගච්ඡන්ති බලසා බලකකාරෙත රාජපුරිසෙති
 ගණ්භාපෙත්වා අත්තනො අනෙතපුරං පච්චෙසෙසී ඔදපත්තකිසාති
 උදපත්තං ආමසීත්වා ගතිතහරියා ඔදපත්තකිසානාම ඉදං වචනං
 පුරාණදුතිසීකා භාවෙන උපලක්ඛණ මතං දට්ඨබ්බං. සාපතස්ස
 බ්‍රාහ්මණ විවාහවසෙන මාතාරිතුති සමපාදිතා ඔදපත්තකිසාතිච
 භාවෙන භාවලක්ඛණෙන භුමමං සහජාතාති, පබ්බජ්ජා ජාතිච
 සෙන සහජාතා තෙතෙවාහ එකසාසනීති, එකසාසනීතිච ඉදං
 භුමමෙත පට්චිත්තං එකසාසනීතාති අභො භාසනීතාති නිගන්ති

යා කොපොමෙලදපජ්ජා'නි, අයතෙහ ගිහිකාලෙ හරියාබ්‍රාහ්මණී
 සිලවනී පබ්බජිතකාලෙව ස බ්‍රහ්මචරිණී භාවතො සහජාතා හගී
 නි සා කුසාං පුරතො බලකාකාරණ ආකසිතිත්වා නීයති බොධි
 බ්‍රාහ්මණිකං තෙපුරිසභාවන් පුරිසමානෙන උසාසිතො විරකාල
 සසිතො වමමකබ්ලතො කෙනවි පුරිසසන සටිතො සුසුති ජාං
 කරොතො ආසිවිසොවීය මෙහත විතතො කොපො සහසා
 වුට්ඨාසි සහකොපෙ සමුප්පනොන'නි, කොපුපනතියාසහ තසා
 උපපතී සමනනතරමෙවති අපො සිලබ්බන මනුසසිතො, අතන
 තො සිලපාරමිං ආර්ජෙසිං නාසෙව කොපො නිගහණතිනති
 තසමං ඵව ආසනෙ යථා නිසිතො තං කොපං නිවාරෙසි නාදුසි
 වබ්බිකුපජිති, වතො ඵකමාර. පහතිතො උපරි වුඛං වසිතිං න
 අදසි ඉදං වුතං හොති කොපෙ උපනන මතෙන ඵව නනු සං
 බොධිපරිබොජක! සබ්බපාරමිතො පුරෙත්වා සබ්බසුඤ්ඤානසුඤ්ඤං පටි
 විජ්ඣතුකාමො තසා තෙ නිමිදං පිසමතොපි උපකබ්ලණං තසි
 දං ගුණණං චුරමතොදකෙ * බසිදහතසා මහාසමුද්දසා පරතී
 රං ගණතිතු කාමතාවීය හොතීති අතොනං පරිභාසිත්වා පටිසබ්බා
 න බලෙන තසමං ඵවමණෙ කොපං නිගහණවා පුත උපපජ්
 න වසෙනසා වසිතිං න අදසිනති තෙනෙවාහ සදිනං බ්‍රාහ්ම
 ඤ්ණො ආදි තසාපො තං පරිබොජකං බ්‍රාහ්මණීං සො රාජාවා
 අමචාවා අඤ්ඤාවාසකාවි තිණ්හායපි තිසිතාය සතතියා කොලේට
 යා බණ්ඩාවණ්ඩිකං යදිජ්ඤෙය්‍ය ඵවං සතෙහපි සිලං අතනො
 සිලපාරමි තෙවතිජෙදයං කසමා බොධියාඵව කාරණා සබ්බත්ථි
 අබණ්ඩිතසිලෙනෙව සකකාසමමාසමෙධාධිං පාපුණිතුං න ඉතරෙ
 නාති නමෙසා බ්‍රාහ්මණ් දෙසා'නි, සාබ්‍රාහ්මණී ජාතියා ගොතො
 න කුලපදෙසෙන ආචාරසමපත්තියා විරපරිවයෙන පබ්බජ්ජාදිගුණ
 සමපනතියා වානි සබ්බපකාරෙන තමෙදෙසා නඅප්පියා ඵතියා
 මමඅප්පියභාවො කොවිතත්ථි නමිමෙ බලං නවිජ්ජනි'නි, මයං
 බලං න තවිජ්ජනි අනිඵව අහං නානබලො බලසමපණණං ඉච්ඡ
 මානො සහසා වුට්ඨනිත්වා ආකසිතෙන පුරිසෙ නිපෙථා ධර්මා
 ගහනො යටිච්ඡිතට්ඨානං ගතො සමපොති දෙසෙති සබ්බසුඤ්ඤ
 නා පිසං මයානන්, තතො පරිබොජකතො සතගුණෙන සහසා
 ගුණෙන සතසහසාගුණෙන සබ්බසුඤ්ඤානසුඤ්ඤමෙව මයං පියං
 නාමා සිලමනුරභිසසනති, තෙන කාරණෙන සිලමෙව අනු
 රකම්සා.

* "චුරපදෙදකෙ"—ම.

අළු සොරා ජාලයානෙ පපඤ්චා අනන්තව සිසංභගරංගනන්තා තං පරිබොජිතං පනෙතාසාපෙත්වා මහභොගන යසෙන නිව්චන්තාසි. සා යසස්ස අග්ගණං පබ්බරුජාය ගුණං අතනනො බොධිසත්තස්ස ච මහත්තං භොගනඛන්ධිං පභාය සංචෙගෙන පබ්බජිතභාවඤ්ච කපේ සී. රාජා තෙනචි පරියායෙන තස්සාමනං අලභගෙනා විදෙගසී. අයං පරිබොජිතා සීලචනී කල්යාණධර්මා භෞමි පරිබොජිතො ඉ ඡාය ආකඛ්ඛිත්වා නියමානාය නභිඤ්චි විපසකාරං දස්සෙසී ඔබ්බප නිරපෙකඛවිනෙතා නබොමෙතං පතිරුජං යංචවරුපෙසු ගුණව තෙනසු විපසකාරො යනනුතාගා ඉමං පරිබොජිතං ගතෙත්වා උය්‍යා නං ගනන්තා ඉමං තංච පරිබොජකං බමාපෙසන්තනී. එවං පන වි හෙන භා පරිබොජිතං උය්‍යානං ආනෙඨාති පුරිසෙ ආනාපෙත්වා සයං පඨමතරං ගනන්තා බොධිසත්තං උපසඛකම්භා පුච්ඡි, නො පබ්බජිතං කී. මයා තා පරිබොජිතාය නියමානාය කොපො තෙ උපපජ්ජාති. මහාසතෙතා ආහ,

150 උපපජ්ජි මෙ නමුඤ්චිස න මෙ මුඤ්චිස ජිවතො,
රජංච විපුලා වුට්ඨි බිසමෙච නිවාරසිනනී.

ආහ, තං සුභා රාජා කීනච්ඡවො එසකොපමෙච සක්ඛාය වදන්ති උ දුහු අඤ්ඤංකීඤ්චි සිප්පාදිකනනී විතෙතන්තා පුන පුච්ඡි.

151 කීගෙන උපපජ්ජි නොමුඤ්චි කීතෙන මුඤ්චිස ජිවතො,
රජංච විපුලා වුට්ඨි කතමං තං නිවාරසිනී,

තස උපපජ්ජිති, එකචාරං උපපජ්ජි. නමුඤ්චිත්වාති, කායච්චි විනා රුප්පාදන වසෙහ පන නමුඤ්චිස න තං බනිපවන්තිතුං විසා ජේසිනනී අසො. රජංච විපුලා වුට්ඨිති, යථානාම ගිමනානං ප ච්ඡිමෙ මාසෙ උපපන්නං රජං විපුලා අකාලවුට්ඨි ඨාතසොනිවා රෙති එවං තං වුපසමෙගෙනා නිවාරසී නිවාරසිහනී අසො, අඨස්ස මහාපුරිසො නාතප්පකාරෙන කොපෙ ආදිතවං පකා සෙතෙනා—

152 යචනී ජාතෙ නපසසති අජාතෙ සාධු පසසති,
සො මෙ උපපජ්ජිතො මුඤ්චි කොධො දුමෙචධගොචරො.

153 යෙන ජාතෙන නඤ්ඤාති අමිත්තා දුක්ඛ මෙසිතො,
සොමෙ උපපජ්ජිතො මුඤ්චි කොධො දුමෙචධගොචරො.

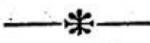
154 යසමිංච ජායමානසමිං සදසං නාව බුජකිති,
සො මෙ උපපජ්ජිතො මුඤ්චි කොධො දුමෙචධගොචරො.

- 155 යෙතොහිභූතො කුසලං ජාහාති පරක්කරෙවිපලං වාපිඅසං,
සතිමසෙතො බලවා පමිද්දි කොධො මහාරජතමෙඅමුඤ්ච,
- 156 කට්ඨස්මිං මනමානාසම් පාවකො නාම ජායති
තමෙව කට්ඨං දහති ඥසමා සො ජායති ගිති.
- 157 එවමඤ්ඤ සො පොසස්ස බාලස්ස අවිජාතනො,
සාරමහා ජායතෙ නොධො සවිතෙන නෙව ඩයහති.
- 158 අග්ගිව තිණකට්ඨස්මිං කොධො ඥස පවඬ්ඨති,
තිතියති තස්ස ඥසො කාලපමෙකව වඤ්චා.
- 159 අනිඤ්චිමනෙතුව කොධො ඥස්ස පසම්මති,
ආපුරති තස්ස ඥසො සුක්කපනෙව වඤ්චා”ති.

ඉමාහි ගාථාහිධම්මෙදෙසෙසී. තසු පසුගතීහි අතනස්මිපිතායාහි පගෙව පරසං, සාධුපසානති. අතනසං පරසං උභයස්සෙව ඉ මිඤ්චෙවපසුකිදුමෙමධගොවරොති, තිපසුඤ්ඤාණංවිසයභූතො තිපස ඤෙඤ්චාගොවරො අහාරො ඉඤ්ඤං උතස්සාහි දුමෙමධගො වරො දුක්ඛමෙසිනොති, දුක්ඛං ඉච්ඡන්තො, ඤෙඤ්ඤාති, අතනනො අසං චුඤ්ඤි, පරක්කරෙති. අපඤ්ඤාස විනාසෙය්. සභිමසනොති. සොහි මානසජනකියාමිහනියා තිලෙසසෙනාය සමන්තාගනො පමිද්දි බලවහාචෙන සතෙන පමද්දනසීලො. තමෙ අමුඤ්චාති, මමසනති කා මොක්ඛං නලහි අබනනාචෙව දමිතොතිබ්බිසෙවනො කතො තිඅසො. බිරංවියවාමුහුතනං දබ්භාවෙන විතෙන පතිට්ඨසිඤ්ඤාහිපි; අසො. මජ්ඣිමනිකාසුඤ්ඤාති, අරඤ්ඤි සභිනෙතමපියමානෙ, මානසමි හති පි පාදො, යසොහි. යතො, කට්ඨාහිතිති, අග්ගි. බාලස්ස අවිජාතනොහි බාලස්ස අවිජාතනාය්, සාරමහාජායතෙති, කරඤ්ඤාතරියල කඤ්ඤා සාරමහා අරඤ්ඤිමච්චතතොවිය පාවකො කොධො ජායතිසපි තෙන නෙවාති, සොපි බාලො තෙනෙව කොධෙන කට්ඨංවිය අග්ගි නා ඩයහති අනිඤ්චිම කෙතුවාහි. අනිඤ්චොඅග්ගිවිය තස්සා හි, තස්ස අධිවාසනකඛන්තියා සමන්තාගතස්ස පුග්ගලස්ස සුක්කපනෙව වඤ්චා විය ලබ්භසො අපරාපරං ආපුරතිති. රාජා මහාසග්ගස්ස ධම්මකථං සුඤ්චාමහාපුරිසං පරිබ්බාජිකලපි රාජ ගෙගතො ආගතං බලං පඤ්චා තුමෙහ පබ්බජාසුඛං අනුභවනා ඉධෙව ලය්සානෙවසථ අහං තෙ ධම්මකං රක්ඛාවරණගුහනිං ක රියාමිති වජ්ඣාවඤ්ඤා පකකාමි. තෙ උභොපි තයෙව වසිංසු. අපර හාගෙ පරිබ්බාජිකා කාලමකාසී. බොධිසතෙනා හිමවන්තාං පච්ඤි ඤා ඤානාහි අසුයො නිබ්බන්ධො ආපුරිතොසානෙ බ්‍රහ්මලො කපරාගනො අහොසී. තද්ද පරිබ්බාජිකා රාහුලමාතා අහොසී. රාජා

ආනන්දපෝඨො, බොධිපරිබොජනො ලොකනාථො, තස්ස ඉධාපි
 යථාරහං සෙසපාරමිෂ්ඨා නිබ්බරතබ්බා, තථා මහනතං හො
 ගතබ්බං මහනතංව සුභිපරිවට්ඨං පතාය මහාභිනිකම්මනසදිසං
 ගෙහපතා නිකම්මතං, තථා තිකම්මිනි, පබ්බජිතස්ස භුජන සම්ම
 තස්ස සනො පරමපටිච්ඡතාය කුලසච්ච ගණස්ථ අලගතතා,
 අවචතතමෙව ලාභසකකාර ජිග්ච්ඡාය පරමවිච්චතාභිරගී, අතිසය
 වතිව අභිසලෙලඛවුනගී, තථා රූපාය සීලවතීයා කලානාමධම්මාය
 පරිබොජිතාය අරසුකුගතාය අතනනො පරතො බලනකාමර නප
 රාමසියමානාය සී. පාරමි. ආ. ව. ජ. ක්. වි. කාරා නා. පතනි. කතාපරා
 ධෙව තසම්මි රාජිනි උපගතෙහිත විනානා උපට්ඨපෙතා දිට්ඨ
 ධම්මික සමපරාසිකෙහි සම්ප්‍රාසාදානාති. එවමාදෙසො ඉධම්මාපරි
 සස්ස ගුණානුභවා විහාච්චතබ්බාති තෙතනතා. චුච්චති-එවං අවජ්
 රියා එතෙ —පෙ—ධම්මස්ස අනුධම්මිතාති.

(X IV) චූළබොධි චරියං චතුර්ථං.

පඤ්චමෙ මහිසො පවනචාරකොති, මහාචනචාරී, වනමහිසො
 සදුහොමිති, ගොජනා පවධිසිකාසොති, වයපනනිතා අභිභවච්ච
 ඛයානංව ජුලභාවෙන අතිවිධිකාසො. බලවාති, මහාබලො ථා
 මසවපණ්ණොති, මහනොනාති විජුලසරීරොතනිකම්මිතසමාණො
 තදු කිර බොධිසභනස්ස කායො හොති, හිමදස්සනොති, මහාස
 රීරතාය වනමහිස ජාතිතාය ච සීලං අජානනනානං ගයංජනකො
 ගයානකදස්සනො, පබ්බාතෙති, මලභිකසීලාකුච්චයං දකාසසෙති
 ජලාසය සම්පෙ, හොනොනථානානාති, එඤ්ච මහාවනකොසොවි
 පදෙසො වනමහිසානං නිට්ඨානානං හොති, හානි. නානි. නාති. තස
 තස විචරනොති විහාරථාසුකං විමංසිතුං විචරනොතා, ධානං,
 අදදස හදදකානාති, එවං චරනොතා තසම්ම මහාරෙඤ්ඤ හඳුකං
 මස්සං ථාසුකං රුකම්මුලවසානං අඤ්ඤානිං දිස්වා තං ඤාණං උප
 ගනන්තා නිට්ඨාමි වසාමිව ගොවරං, ගෙනතා දිවා තං රුකම්මු
 ලවසානං ගනන්තායානසයනෙහි විනිතාමෙමිති දසස්සති,

තදු කිර බොධිසභො හිමවනතපදෙසෙ මහිසයොනියං
 නිබ්බතනිතා වයසුතො ථාමසවපණ්ණො මනාසරීරො ගජිකල
 හසමාණො පබ්බතපාදෙ පබ්බාරගිරිඋග්ගවනසවාදස්ස විචරනො
 ථානං ථාසුකං මහා රුකම්මුලං දිස්වා ගොවරං ගෙනතා දිවා තස්ථ
 වසති, අපෙකො ලොලමිහනවො රුකබ්බාමතරිතා මහාසතනස්ස පි

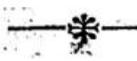
විශිෂ්ටයින්ගේ උච්චාරපඤ්චංකතා සිංහෙසුගණනීචා ඔලඛි බන්ධනා කභුච්චි ගහනා දොලාගහනාකීලි. බොහි සහෙනා ඛනානි මෙහෙයානුදාය. සමපදය තනතසාදනාචාරං නමනසා කාසි. මහකවො පුනපුනා තථෙව කණරානි තෙනවුතනං "අථෙච්චකපිමානනාචා"නි (187. (ආදී. තසා කපි ආනනාචානි අභා මකාරො පදසකිතතො, පාපොති ලාම කො, අනිච්චො ඉරියභානා අනරියො නිනිතවාරොති අභො, ලහුති. ලොලො ඛඤ්චනි, ඛච්චපදෙසෙ, මුහෙනනිති, පඤ්චංක රොති. ඛහාරොනිති, කර්ඤං, ඔසාජනි, නනනි, තං මං තද මච්චසාහු තං මං සකම්පි දිමසනනි, එනදිවසංපි, නදුසෙති, මංසකකාලමපි තෙනාහ "දුසසනිමංසකිකාලනනි," නතෙවලාව දුතිය තනිය මතුසා දිවසමතං අථෙචා සකිකාලමපි මං පඤ්චා වාදිනි දුසෙති. යදයද මුතතාදිනි කාතුකාමො තදතද මසනමෙව උපරිකණරානි නි දසෙසති, උපදුභොති, බාහිතො තෙනසිහෙ ඔලච්චමානාදී නාමුතතාදී අසුචිමකකිණෙන තසාච අපහරනඤ්චං අනෙකවාරං සිහසකාපිති වාලහෙනතව අනෙකවාරං කදුමංපංසු මියාකං උද කංසිච්චා ධොවනෙතව නිපට්ඨිතො හොමිති අභො, සහෙඛාති, තසමං රුකෙඛි අච්චනා දෙවතා, මංඉදමබුච්චිති, රුකකකිකෙඛි ආචාමතිසරාජ කසමා ඉමසා දුට්චමකකවසා අවනං සහසි නි ඉමමයං පාකසෙනනා "නාසොහනා ජවාපාපං සිහෙගඛි ව චුරෙතිචා"නි, ඉදං වචනං මංඅහාසි එවං චුහෙනතද සහෙඛති, තද තසමං කාලෙ තසමං යහෙඛි එවං චුහෙන සනි අහං තං යහමං ඉදං ඉදති වකනමානං අචුචි අහාසිං කුණපෙනා ති කිලෙසාසුචි පඤ්චරණෙන සුචිජාතිකානං සාධුතං පරම ජිගුචි ජිනිතය අනිදුහනච්ච වායනෙනව කුතපසදිසතාය කුතපෙන පාපෙනාති, පාණාතිපාතාදිපාපෙන අනරියානං අසාධුතං මාහති කතෙසාදදීනං හිත පුරිසානං ධම්මතා අනච්චෙසනාකිංකෙන කාරණෙන කංදෙවතෙ මං මකෙඛසි අසුතනංතයා චුතනං මං පාපෙතිතොපජනිතානි දසෙසති. ඉදති තසමං පාපධමමං ආදී තවං පකාසෙනනා සදිහනානි ආදිමාහ, තසාහො හදොදෙව තෙ අහං තසා යදී කුජේඛියං තතොපි ලාමකතරො හවෙ යාං සෙනති අධිමච්ච වරණෙන තොබාලො මකකවො නිහිතො නාමජාතො සචෙපනාහං තතොපි බලවතරං පාපධමමං වරෙයාං තනුතෙන පාපතරොහවෙයාං අභානංවෙතං යදීදං ඉධිලාක පරලොකා තදුතනව ජාතිනා සීතො එකතෙනතව පරති තාය පටිපණනා එවරුපං පාපධමමංවරෙයානානි කීවහිතො

සීලව මෙපහිප්ප්ප් අහංචෙව්චබොපන එවරුපං පාපංකරෙය්‍යං
 මග්ගං සීලපාරමිතා බණ්ඩිතාසීයාති විඤ්ඤාම ගරහෙය්‍යුමනති
 පණ්ඩිතාව දෙවමනුය්‍යා. මංගරහෙය්‍යු පය්‍යඵ හො අයංචොධි
 සපතනා බොධිපරියෙසනං වරමානො එවරුපං පාපංඅකාසීති
 හිලිනාපි විනාවාපීති වාසදො අවධාරණො, එවං විඤ්ඤාති හිලිනා
 ජිවිතාපි පරිසුඛෙන සීලෙන හුන්වා මනංවා මරණ මෙව වරං උත්
 තමං සෙය්‍යො ක්‍රාන්තං ජීවිත හෙතුපි කාහාමි පරමෙධිගනති,
 එවං ජාතනොතාව අහං මග්ගං ජිවිත නිමිගතමපි පරහතන විහිං
 සනං කිංතාහාමි කිංකරියාමි එතස්සකාරණෙන කාරණං නජිති
 අපො. අප්පන අඤ්ඤපි මංවීය මංඤ්ඤමානො එවං අනාවාරං
 කරියසීති තනො යෙසං වුණ්ඩානංමහිසානං එවංකරියසීති තෙඑවං
 එතා වධියන්ති සා එතස්ස අඤ්ඤාති මරණො මග්ගං දුක්ඛතොව
 පාණාති පාතතොව මුත්ති හවීය්‍යාතිති ආහ, තෙන වුතං

මමෙවාසං මඤ්ඤමානො අඤ්ඤාපෙවං කපියසීති,
 තෙව තස්ව වධියන්ති සා මෙ මුනති හවීය්‍යාතිති, (193)

තසා මමෙවාසනා, මංවීය, අඤ්ඤාපීති අඤ්ඤාසමිපි සෙසං වුත්
 තසාමෙව. හිත මජ්ඣම උත්තංචෙධිති, හිතෙව මජ්ඣමෙව උක්
 කච්චිව නිමිතතානුකෙ සහගෙනා අවමානිනතති, විහාගං අකච්චා
 තෙති පවතතිතං අවමානං පරිහවං සහනෙනා බමිතො එවං
 ලහති සප්පඤ්ඤාති. එවං හිතාදිසු විහාගං අකච්චා බහතිමෙත්
 තානුද්දයං උපට්ඨපෙත්තා තද පරධං සහනෙනා සීලාදි පාරමිතො
 බ්‍රාහ්මිනා මනසා යථාපජිතං ඉච්ඡිතං සබ්බඤ්ඤාතසද්දණං ලහති
 පටිවිජ්ඣති තස්සනං නදුසෙති. එවං මහාසතෙනා අහතනො
 අජ්ඣාසයං පකාසෙතෙනා දෙවතාය ධම්මංදෙසෙසී සො කතිපා
 හච්චයෙන අඤ්ඤාසහතො අඤ්ඤාචණ්ඩමිතිසො නිවාසඵාසුතාය
 තංචානං ගන්තො අට්ඨාසී දුට්ඨමනකචො සොඑව අයංගති සඤ්ඤාය
 තස්ස පිටසී අහිරුතින්තා තපඵව අනාවාරං අකාසී අඵතං සොපි
 ධුතනෙනා භුමියං පාතෙත්තා සීචෙන නදයෙ විජ්ඣන්තො පාදෙති
 මඤ්ඤා සංවුණ්ණසීති. තද සීලවා මහිසරුජා ලොකතාපො
 තස්ස ඉධාපි ගෙට්ඨා වුතනතෙතෙව යථාරතං සෙසපාරමිතො
 නිසාරෙතඤ්ඤා තථාතථා හත්තිතාහ, භූරිදතන, වමෙපය්‍යතාගරාජ
 වරිතාදිසුචිය, ඉධ මහාසතතස්ස ගුණානුභාවාපි නිවාරෙතඤ්ඤා.

(X) V. මහිස රාජ වරියං පඤ්චමං.

ජවෙඨ සුභතනකතනාසනානි ගෝඨී, යථා සුට්ඨි අපගත සබ්බකා ලිකා හොතභී එවං අග්ගිමහී පකඛිපිඤා සුභතනකතනසතභී හො මිගරාජා රුරුතාමානී ජාතිවිඛෙකතනාමෙක රුරුතාම මිගරාජා මිගජාතිනො රුරුමිගානඤ්ඤා රාජානී අජොා පරමසිලා සමාගිනොති. උගතම සීලසමාගිතො විසුඛිසීලොවෙව සමාගිත විජතොව විසුඛිසීලවා සමමොඤාගිතවිජතොති එව මෙසා අජොා වෙදිතඛො.

තද බොධිසංඝො රුරු මිගයොතියං නිබ්බතභී තස්ස සරිරජචී සුට්ඨිතාපෙඤා මජ්ජික කඤ්ඤාන පට්ටවණොණා අහොසි ගසා පාද, ලාබාරස පරිනම්බනතාපීය නගුට්ඨං වමරිතගුට්ඨං විය සිතාති රජතදුමචණණානි අතඛණී සුමජ්ජිත මණ්ඩුලිකාවිය, මුඛං මලමඛිඤා * යපිත රතනකමල ගෙණඤ්ඤාකොවිය සො ජන සං සඤාපහාය විවෙකවාසා වසිතුකාමො පරිවාරං ජඤ්ඤො එකතොව ගඛගාතිවතනනෙ රමණීයෙ සාලමිසකෙ සුපුජ්ජිතප වනෙවසති තෙනවුඤා.

**රමෙම පදෙසෙ රමණීයෙ විවිදෙනා අමනුස්සනෙ,
හදව වාසං උපගඤ්ඤි ගඤ්ඤාලෙමනොරමෙති. (196)**

තසා රමෙම පදෙසෙති, මුග්ගා සදිස වාලිකවුණණ පණඩරෙති භූමිගාගෙහි සිතිබනරිතනිණ සැසිරිතෙහි වනාඵලෙහි විතනජර් ජණ්ඨිඵය නානාවණණ උච්චගාත් සිලාතලෙහි මනිකඛිඤි තිමමල සලිලෙහි ජලාසයෙත්ඵ සමනතාගතතො යෙහුයොතව ඉඤ්ඤො පකපණණාය රතනාය සුබසමපස්සාය තිණජාතියා සඤ්ජනා භො රමෙම අරඤ්ඤ පදෙසෙ රමණීයෙති, සුසඵලඵලලවාලංකාභා විපු ලසාබාවිතනෙහි නානාවිධ දිපගනුප්කුජ්ජෙනෙහි විවිධතරලතා වනවිරජ්ජෙනෙහි යෙහුයොත අමබසාල වණසණ්ඨි මණ්ඩිතෙහි වණගහණෙහි උපසොගිතතතො තඤ්ඤ විට්ඨස්සා ජනස්සා රතිජන තතොත රමණීයෙ වුඤාඵපි වෙයං රුරුජාතකෙ.

155 එතස්මිං වසණ්ඤමහී අමබසාලාච සුජචීතා,
ඉඤ්ඤොපක සඤ්ජනතො එඤ්ඤා නිට්ඨති මිගෝගාති.

විවිදෙනෙති, ජනවාස විරතෙක සුඤ්ඤා අමනුස්සනෙහි, සඤ්ඤා රණ මනුස්සානඵපි තඤ්ඤ අභාවෙන මනුස්සරිතෙ, මනොරමෙහි යථාචුගත ගුණසම්පන්නියා විරෙසතො පවිවෙකකාමනං (චනො රමොනිති) මනොරමෙ අඵලපරිගණායාති එසා අථානී, අබිකාපෙරති

* මදගිතවා=ම

පාහො, තෙනමසී තසතථාවෘතො ඉදං අධිකාරකතරං
 උපන්තනනි දීපෙති උපට්ඨෙය්‍යාසාති, ගඛ්‍යාතදීයා උපරි
 සොතෙ ඛනිකෙති පටිච්චිනොති. ඉණංගතෙත්වාන ධ්‍යානං
 අසනෙකාහොතා ඉතාසිකෙති චොදිතමානො ඵළකාකීර
 බාරාණසී සෙට්ඨි අරතනො සුතනං අයං සිප්පා උග්ග
 ඡායනො කීලුච්ඡයනීති නිඤ්ඤිපිප්පා තඋග්ගඡායනොපසී නචච
 ගිතවාදිත බාදනභොජනතො උඛං නකීචිඅඤ්ඤාසී තංවය්‍යතනං
 පචිරුපෙත දරෙණ සංගොචෙත්වා ඛතංනියාදෙත්වා මාරාපිතරෙ
 කාලමකංසු තෙනං සො අච්චයෙන ඉඡ්චිතො සුරාධුතොදි පරි
 ච්චෙයා නානාබ්‍යසනමුචෙති සබ්බංධනං ඵධංසෙත්වා තඡතඡ
 ඉතංආදා තමපිදාදුං අසනෙකාහොතා ඛනිකෙති චොදිතමානො
 කාමයො ජීවිතෙන තෙනෙවමිති අතතභාවෙන අඤ්ඤාචිප්පා
 ගො මරණං මෙසෙත්වාති විතෙත්වා ඉතාසිකෙ ආහ, නුමනාකං
 ඉතපතනාති ගතෙත්වා ආගච්ඡථ ගඛ්‍යාතිරෙ මේතිතිතං කුලසන්
 තකං ඛතං අඡචි තංචොදය්‍යාමිති තෙ තෙනසමිං අගමංසු සො
 ඉඞං ඛතං ඵස ඛතංති නධිට්ඨානං ආචිකඛනොත්ථිඨ ඵචං ඉමෙ
 ඉතාපමොකෙඛා ගාඤ්ඤාති පලාසිත්වා ගඛ්‍යායං පටිසොපනන
 වණ්ඛිභොතෙන චුඤ්ඤොතා කාරුඤ්ඤරචං රචී තෙනචුතනං අථ
 උපට්ඨෙය්‍යාසානවා. (197) ආදී තස ජීවාමිවාමරාමිවාති, ඉමසමං
 ගඛ්‍යායසොතෙපචිතෙ ජීවාමිවාමරාමිතිජීවිතංමෙ ඵඡ්චොදාතු මර
 ඡංවා උභයඡාපි ඉතාසිකපිලා තභොතිති අධිප්පායො මජ්ඣෙ
 ගඛ්‍යාය ගච්ඡතිති, සොපුරිසො රතනිං දිවං ගඛ්‍යාය චුඤ්ඤාමා
 නො ජීවිත සෙසස්ස චිත්ථොතනො මරණං අප්පරොතා මරණභය
 තඡඡිතො හුත්වා කාරුණ්‍යරචං රචිතොගඛ්‍යාය මජ්ඣෙමචොද
 හො ගච්ඡති අචමිගාපුරිසො අසිරතනිසමයෙ තස්සතං කාරුණං
 පරිදෙවන සඤ්ඤං සුත්වා මුහුස්සසදෙදා සුග්ගති මාමසී ඉධ ධරතො
 මරතු ජීවිතමස්ස දස්සාමිති විතොත්වා සයනගුමොචුට්ඨාය තදී
 තිරං ගනත්වා අචොපුරිස! මාගාසී ජීවිතතො දස්සාමිති චත්ථා
 අස්සාසෙත්වා සොතං ඡිඤ්ඤොතො ගනත්වා තංපිට්ඨිසං ආරොපෙ
 ත්වා තිරංපාපෙත්වා අතතනො වසනච්ඡානං තෙනා පරිසාමං
 විතොදෙත්වා පලාඵලාති දත්වා චිතනිඛච්චයෙන තං ආහ අචොපු
 රිස! අහන්තං බාරානසීගාමිමග්ගං පාපෙස්සාමි තං අසුකච්ඡා
 තෙනාම කචනමිගො වසනීති මාකස්සචි ආරොවෙතිති, සො සා
 ඤ්ඤාමිති සමපච්චි මගාසතොතො තං අතතනො පිට්ඨි ආරො
 පෙත්වා බාරණසී මග්ගෙ ඔතාරෙත්වා තිවත්ති. තෙනචුතනං
 තස්සාගං ඉදං සුත්වාන කාරුඤ්ඤං පටිදෙවනොති (198) ආදී

තසාපචා * යොසිධං නරොති චි. චක්‍රයොආසිකුණො
 ඉධවුසාමානො ආගතොසිති අපචා. කාරණනි, අතතනො
 කිරියං, ඩිනිකොභිතිනොති ඉතාසිනොති උඛිතො තසිනො උ
 තුසො නාසානාධාන කාරුඤ්ඤං චජිචා මම ජිවිතනි,
 කාරුඤ්ඤං කචා මහාකරුණාය සමුසාහිතො මම ජිවිතංතසා
 පුරිසසා පරිච්චිචා සෙසිචා ගිහරනාසාති. තදිංපවිසිචා
 සොතං ජිඤ්ඤනා උජුකමෙච ගහාචා තං මම පිටසිං ආරොපෙ
 චා තනො තංතිගරි. නාසාති උපයොගසො සාමිච්චනං තනා
 තිපිපාලි තස තදියගති අපචා, අකුකාරමිති රතනිසාති, රතනි
 යා අකුකාරසමයෙ, කලපපකඛ රතනියනති අපචා අසසතා
 කාලමඤ්ඤසාති, පරියාචං අපනෙචා ඵලාඵලාති දචා මිහති
 භවිචයෙන කිලමචසා විගතකාලං ජාතිචා ඵකනාංචරංසාචාමි
 ති, අහං තං ඵකං චරංයාචාමි මයං ඵකංචරං දෙහිති අපචා,
 කිං තං චරන්ත වෙ ආත මාමාකසසචි පාචදුති අසුකට්ඨානෙ සු
 වණ්ණමිතො වසතිති කසචි රඤ්ඤචා රාජමහාමනාසාචා
 මංමාපාචද අඵ තසමා පුරිසෙන බාරාණසිං පවිට්ඨදිවසෙයෙච
 රාජා අහං දෙච සුවචාමිමිගං මයං ධම්මදෙසෙනතං සුපිනෙන
 අදුසං අයංභිසච්චිංසුචිතං අඩාසො විජ්ජිති තසමා කවතමිගසා
 ධම්මංසොත්‍රකාමා ලභියාමි චජ්ජිතං තොචෙ මෙජ්ජිතංතනිති
 අග්ගමහෙසියා වුතොතංඅසාසසචාසචෙ චක්‍රයාලොකෙඅජිල
 හිසාසිති චචා බ්‍රාහ්මණේ පනොසාසාපෙචා සුවණ්ණමිගාතාම
 සොනති පුච්චිචා ආම දෙච හොනතිති සහසාසචිකං සුවණ්ණ
 වසෙගාච හො ධපෙචා තංහජිකකිං ආරොපෙචා තගරෙ
 හෙරිචරාපෙසි යොසුවචාමිමිගං ආචිකඛිසාති තසාහජිතා
 සසිං ඉමංදසාමිති සො තතො උතගරිමපි දතුකාමොහුචා.

තසා ගාමචරං දමමි නාරියො සමලඛකතා,
 කො මෙ තං මිගමකතාමි මිගාතං මිගමුතතමනති.

ගාඵං සුවණ්ණ පට්ටලිබාපෙචා සකලතගරෙ චාචාපෙසි
 අඵ සො සෙට්ඨිපුතො තං ගෙඵංසුචා රාජපුරිසාතං ස
 නතිකං ගනාචා රඤ්ඤ ඵචරුපං මිගංආචිකඛිසාමි මංරාජා
 නුං දසෙසඵාති අහ, රාජපුරිසා තං රඤ්ඤසනතිකං නෙතං
 කමුසං. ආරොචෙසු රාජා සච්චං හොඅදුසාති පුච්චි, සො සච්චං
 දෙච මග්ගසසිං ආගච්චනු ආගච්චනං අහනතං දසෙසමිති
 ආහ, රාජා තමෙච පුරිසං මග්ගදෙසිකං කචා මහනෙතන පරි
 වාරෙණ තංචාතං ගනාචා තෙන මිහනදුහිතා පුරිසෙන දසඛි

+ තත්ඵ, 20;

තං තංපදෙසං ආවුඛන්තේ පරිපෙස සංනතනොව පරිවාරෙත්ථ,
 උකඤ්චසීං කරොථාති වන්ති, සා තතිපඨෙති ජනෙතිසධිං එකම
 ජනන අට්ඨාසී. සොඤ්ඤාසො අඤ්ඤා ආට්ඨාසී. මහාසභොනා තංසඤ්ඤා
 සුත්වා, “මහතො බලතොගස්ස ආඤ්ඤා (අඩා) තමො මෙ පුරිසා ගයෙත
 උපපන්නන ගච්ඡන්තොති ඤාතො උට්ඨාස සකලංපරිසං ඔලො
 කෙත්වා. රඤ්ඤාසීතට්ඨි ආඤ්ඤා මෙ ඤාතොවික්ඛන්ති, රාජා
 තිච්චුඛො පායාසී. රාජා නං ආනච්ඡන්තං දිස්වා නාගබලො අවිඤ්ඤා
 භොතො ආගච්ඡෙතොති සරංසන්තොතිජා ඉමං මිහං සන්තො භවො
 සචෙ පලාගති විජ්ඣන්ති, දඬු ඉංකත්වා ගරුතිස්සාමිති බොධිස
 තොතිච්චුඛො අහොසී මහාසභොනා.

162 ආගමෙහි මහාආරාම මා මෙ විජ්ඣ රථෙසග,
 කො නු තෙ ඉධ මඤ්ඤාසී එතේ සො තිට්ඨතෙ විහොති.

ගාථා අභාසි රාජා තස්ස මධුරතථාස බජ්ඣන්තො සරං පති
 සංහරිත්වා ගාරවෙන අට්ඨාසී. මහා සභොනාපි රාජානා උපසංක
 මිත්වා මධුරපච්චිසකාරං අකාසී. මහා ජනොපි සඤ්ඤාට්ඨාති අප
 නෙත්වා ආගන්ත්වා රාජානං පරිවාරෙසී තෙන වුත්තා.

නගරං ගන්ත්වා ති ආවික්ඛි පුච්ඡන්තො ඛන්තෙතොසො,
 රාජානං සො ගහෙත්වා ති උපගඤ්චි මමසන්තිකන්ති.-(203)

තස්සන්තො, “සො මිත්තපුරි පාපපුරිසො ජීවිතං පරිච්චරිත්වා තථා
 මයා පානසංසඤ්ඤො මො විතො බාරාණසීතගරං ගන්ත්වා අත්ත
 තා උච්චන්ති තිමිත්තං රඤ්ඤා මං ආවික්ඛි ආවික්ඛිත්වා රඤ්ඤා
 ගාභාපෙත්වා තං මහාදෙසිකො සුත්වා රාජානං ගහෙත්වා මම
 සන්තිකච්චුපාගමිති” මහාසභොනා පුච්චන්ති කිංකිණිකං වාලෙ
 ගොනාච්ච මධුරසරෙත රාජානං පුත්ත පුච්ඡි “කොනුතෙ ඉධ මඤ්ඤා
 සී එතෙසො තිට්ඨතෙ මිහොති” තසමිංබණේ සො පාපපුරිසො
 ථොතංපච්චිකන්තිත්වා සොතපථෙව අට්ඨාසී. රාජා ඉමිනා මෙ තිං
 දසසීතොති තං පාපපුරිසං තිඤ්ඤි තතො බොධිසභොනා:—

163 සච්චං කිරෙවමාහංසු කරා එකච්චියා ඉධ,
 කට්ඨං තිප්පලවිතං*සෙයෙතා තන්තෙවෙකච්චියො තරොති.
 ගාථමාහ, තංපුත්වා රාජාසංචෙගජානො.

164 කීනඤ්ච රුරුගරහසීමිගානං කිංපකඤ්චිතං කිංපත මනුස්සානං,
 ගඤ්ඤි මං විඤ්ඤිතපාරුපං සුත්වා තං මානුසිංගාසමානන්ති.

* “කච්චං ජීවිතං විතන්ති” ජාතකෙ. කා:

ගාථාමාන තනො මහාපුරිසො මහාරාජ තමිහං නපඤ්චි ගර
භාමි මනුස්සම්පත ගරහාමිති දසෙසුභෙතො.

165 සමුඛිරි වහනෙ වූ යහමානං මහොදකෙ සලිලෙසිසසොතො,
තනො නිදානං හයමාගතං මම දුකෙබ්බා හවෙරාජ අසබ්බිසභා
මොඪි

ආහ තස නිජලච්චාහි, උඛිරිතං එකච්චියොති, එකච්චො
මිතනදුභි පාපපුරිසො උදකෙ මරණොපි උඤ්චිතො නනෙව
සෙසොතො, කට්ඨංති නානපභාසොරණි උඤ්චාරාය සංවහනති, මිතන
දුභි පත විනාසාය, තසො තනො කට්ඨ මෙව වරතරං. මොහනති,
රුරුමිගරාජ! මොහනං කිං අඤ්ඤාරං ගරහසි, උදුහු පඤ්චිතං අදුම
නුස්සානනති පු ච්චති. හයංභමං විදුති නපාරුපනති, මහනනංහ
යං පටිලහති, අනනනො සනාහං මං කාරානිති අපභා. වහනෙ
ති, පතිතපතිතෙ වතිතුං සමයේ ගබ්භාවහෙ මහොදකෙ. සලිල
ඪි, මහොදකිභුතෙ සලිල උභයොනාපි ගබ්භාවහසු බහුදකතනං
දසෙසුති. තනො නිදානනති, මහාරාජ යො මයං තයා දසසිතො
පුරිසො එසො මහා ගබ්භාය වුස්සමානො අසිච්චනති සමයෙකරුණං
පරිදෙවහනො තනො උඤ්චාරිතො තනො නිදානං මෙ ඉදං මයං
හයමාගතං අපුපුරිසෙති සමාගමො නාමදුකෙබ්බාති, තං සුචා
රාජාතසු කුඤ්ඤිතා එවං බහුපකාරස්සනාම ගුණං න ජානාති
දුක්ඛං උපාදෙති විඤ්ඤිතා තං ජීවිතකඛයං පාපෙස්සාමිති තං
සරං සතහස්ති තෙනවුතනං.

සාවග්ගා කාරණං සබ්බං රසෙසුභො ආරොචිතං මසා,
රාජා සුචාන චචනං උසුං නසස පකපසයි;
ඉංධව සාවග්ගිස්සාමි මිනනදුහිං අනාසෙහති. —(204)

තඤ්ච සාවග්ගාකාරණනති, යා තසු මයා කතං උපකාරං තං
සබ්බං. පකපසයිති; සනතස්ති. මිනනදුහිනති, අනනනොමිතෙන සු
උපකාරිපු දුබ්බතසිලං. තනො මහාසෙතො එසබ්බොලො මංතිස්සා
ය මානසසිති විනෙතභා. මහාරාජ වධොනාමෙස බාලස්සවා ප
ඤ්චිතස්සවා නස. ධුති පසංසිතො අඤ්ඤාදත්තු ගරහිතො එව තසම,
මා ඉමං භාතෙති අයං ගථාරුචිං ග ව්ච්චු යඤ්චස්ස දසෙසුමිති
තයා පටිඤ්ඤනං තමපි අහපෙච්චාච දෙහිති ආහ අහංච
තෙ යං ඉච්චිතං තං කරිස්සාමි අනතානං තුස්සං දමමිති ආහ
තෙන වුතනං.

තමහං අනුරකභෙතො නිමමිති. මම අනතනා,
නිධිනෙසො මහාරාජ කාමනාරො හවාමිහෙති (205)

තත් නිමිෂිනිනි, තං මිහදුහිං පාපපුග්ගලං අහං අනු
 රක්ඛිතොතො මම අත්තනො ආනුභාවන තංපරිපොචොසිං අත්තා
 තං රඤ්ඤානීයාදෙත්වා රාජ්‍ය ජානො පත්තො තස්සමරණං නිවා
 රෙසිනති අපො නිට්ඨිගොඝොති, ආදි විමනසාකාර දස්සනං
 ඉද්දති යදස්සං භො අනාති ඡියාකතො තං දස්සොතුං ඔසාන
 ගාඵමාග. තස්සත්තො තදු මං නියාය තං මිහදුහිං පුරිසං තස්මි
 රඤ්ඤාජීවිතාවොරොපෙතුකාමො අහං අත්තාතං. රඤ්ඤා පරිච්ච
 ජනොතො ඡම් සීලමෙව අනුරක්ඛිජීවිතවපන නරක්ඛිං යංපනාතමෙව
 අතතනො ජීවිතං නිරුපග්ගං සීලවා ආසි තංසමාසමොධියඵව
 කාරණාති, අඵ රජා බොධිසොධන අත්තනො ජීවිතං පරිච්චජිතො
 තස්සපුරිසස්ස මරණෙ නිවාරෙතො තුට්ඨමානභො ගච්ඡ භො!
 මිගරාජස්ස අනුගහතෙන මම හත්තො මරණාමුත්තොති චත්තො
 යඵාපටිඤ්ඤාය තංවස්සධිතං දුපෙසි, මහාසත්තස්ස යඵාඋච්චා
 වරං අනුජාති තං නගරං නෙත්වා නගරස්ඤ්ඤි බොධිසත්ත
 ස්ඤ්ඤි අලඞ්ඞාරාපෙත්වා දෙවියා ධම්මංදෙසාපෙසි, මහාසත්තො දෙ
 විං ආදිංකත්වා රඤ්ඤාච රාජපරිසායව මුදුරාය මනුස්සභාසාය
 ධම්මං දෙසෙත්වා රජානං දසති රාජධම්මෙහි ඔවදිත්වා මහාජනං
 අනුභාසෙත්වා අරඤ්ඤං පටිසිත්වා මිගගණපරිච්චිතොවාසංකපෙසි,
 රාජාපි මහාසත්තස්ස ඔවාදෙඵත්වා සබ්බසත්තාතං අහං දාසො,
 දාසාදිති දුඤ්ඤාති කත්වා සුගතිපරායනො අහොසි.

තදු සෙට්ඨි පුත්තො දෙවදත්තො අහොසි. රාජා ආතඤ්ඤ
 යොතො, රුරුමිගරාජා ලොකතාපො, තස්සඉධාපි හෙට්ඨාචුටත
 තත්තෙත්ව යඵාරහං සෙසපාරම්මො නිබ්බාරෙතබ්බො, තඵාඉධාපි
 පටිච්චකා රාමතාය ජනසංඝග්ගං අතිච්ඡතො යුඵං පහාය ඵකපි
 භාණො, අබ්බරත්තසමයෙ නදියාචුග්ගමානස්ස කරුණංපරිදෙවන්ත
 ස්ස පුරිසස්ස අචොස්සරංසුත්වා සබ්බට්ඨානතො උච්චායනදීතීරං
 ගන්ත්වා මහාගඞ්ඞාය මහති උදකොසෙ වචනවානෙ අත්තනො
 ජීවිතං පරිච්චජිත්වා භතරිත්වා සොතං පච්ඡිඤ්ඤිත්වා තංපුරිසං අත්ත
 නො පිට්ඨියං ආරොපෙත්වා නීරංපාපෙත්වා සමස්සාසෙත්වා ඵලාඵ
 ලාදීනිදත්වා පරිස්සම්චිතොදනං, පුත්ත තං අත්තනො පිට්ඨියං ආ
 රොපෙත්වා අරඤ්ඤතො නිහරිත්වා මහාමිග්ගො ඔසාරණං, සරං
 සත්තාය්හිත්වා විජ්ඣිස්සාමීති අභිමුඛෙ භීතස්ස රඤ්ඤා නිබ්බසො
 හුත්වා පටිච්චිතමෙවගන්ත්වා පඵමතරං මනුස්සභාසාය ආපිත්වා මුදු
 රපටිසාකාර කරණං, මිහදුහිං පාපපුරිසංසාතුකාමං රාජානංධම්ම
 කඵං කත්වා පුත්තං අත්තනො ජීවිතං පරිච්චජිත්වා මරණතොපමො
 වතං, තස්සවරඤ්ඤා යඵාපටිඤ්ඤං ධනදුපතං. රඤ්ඤා අත්තනො

කී ආහ, අයෙහ මාතෘග්‍රහණයාලෝචන වුනො ඊදිසං දිසාගතානං
කුතො වුඩිසී යානං නිවර්තනාපෙති. මුත්‍ර යා යා මාං උයනා
නං ගන්තා ඛුබ්‍රව්‍ර්ණොථාදිං උනෙය්‍ය ම නය්‍ය හො මාතෘග්‍රහණ
න අන්තරායෙ කතොති කුපිතා ගණනථ වණ්‍යාලොභී ලෙඩ්‍රිඩි
පහර්ඪා විසඤ්ඤිතුතං පාතෙත්‍යා අගමංසු. ජොවිජරනව සයං
පටිලහි නි: වුට්ඨාය මනුසොසුච්ඡි නිං අය්‍යාමරානාම සබ්බසාධාර
ණං උදුහු වුභමණානංඵව කතන්ති. සබ්බෙකං සාධාරණන්ති ඵවං
සබ්බසාධාරණවාගෙ ඵකමන්තං අපකක ඵහං මං දිට්ඨමිහලිකාය
මිත්‍රස්‍යා ඉමං අනගබ්‍යසනං පාපෙසුභ්‍යති රජිනාය මිත්‍රස්‍යානං
ආරොචෙත්‍යා හදුගං ඉමිස්‍යා මානං හිඤ්ඤාමිති නස්‍යා නිව
සනචාරං ගන්තා අහං දිට්ඨමිහලිකං අලඛානවුට්ඨිතිස්‍යාමිති
තිපජ්ජි දි. ධ. මිහලිකාය පිතා සරමාගෙ මාතෘග්‍රහණ නිප
හොනාති සුත්‍යා නය්‍ය කාකනිකංදෙථ තෙලෙන සරිරංමිතඛී
ත්‍යාගච්ඡන්ති ආහසොදිට්ඨමිහලිකං අලඛා න උට්ඨගිස්‍යාමිච්ඡි: ව
ආහ තෙනා වුභමණෙන වෙකාකනිච්ඡාදෙථ මාහකං පාදං යාච
තිති යාවකභාපතසහස්‍යං දෙථාති වුච්ඡ පි තසුපටිච්ඡති ඵව.
ඵවං තෙසං මනෙතන්තානංඵව සුරිසො අසංගතො අථදිට්ඨමිහ
ලිකායමාතා පාසාදුඛරුස්‍යා සානිපාකාරං පරිභවිපාපෙත්‍යා නය්‍ය
සන්තිකං ගන්තා තාත මාතෘග්‍රහණ දිට්ඨමිහලිකාය අපරාධංචම
වෙසහස්‍යාති ගණනාතිති යාවසතසහස්‍යං ගණනාතිති වුනොපි
නසමපටිච්ඡි තිපජ්ජිසෙව ඵවං තසොච ඡදිවසෙතිපජ්ජිත්‍යා සතත
මෙ දිවසෙ සමපහෙනසමන්තා සාමහතසරා පටිච්ඡසකසරාච ම
නුස්‍යා උට්ඨගිත්‍යා තුච්ඡමච මාතෘග්‍රහණ උට්ඨාපෙථ දුරිකංවා දෙථ ම,
අචමහනාසයිත්‍යාති අහංසු. තදුකීර අයං තසමිංදෙසෙ ධවෙමා “යස්‍ය
සරමාගෙ ඵවං නිපජ්ජිත්‍යා වණ්‍යාලොමරති තෙන සරෙන සහිං
සතතසතතසරවාසිනො වණ්‍යාලො හොන්ති” තෙනා දිට්ඨමිහ
ලිකාය මාතෘපිතරො දිට්ඨමිහලිකං පටිච්ඡලොතිකං නිවාසාපෙ
ත්‍යාවණ්‍යාලොනුවච්ඡිතිකං පරිකඛාරං දත්‍යා පරිදෙව මානං වෙතස්‍ය
සන්තිකං තෙත්‍යා හදුදුති දුරිකං උට්ඨාය ගණනාතිති අදංසු. සා
පසොසු ධජ්‍යාඋට්ඨාගිතිආහසොඅහංඅතිච්චි කිලහොතාහපෙ ගතෙ
ත්‍යා මං උට්ඨාපෙතිතිආහසාතථාඅකාසී. මාතෘග්‍රහණ මයං අහොතා න
ගගෙර වසිතුං නලභාම ඵති ඛගි තගෙර වණ්‍යාලොමං ගමිස්‍යා
මාති තං අපසොසු අන්තනො ගෙගං අගමාසී නස්‍යාපිට්ඨී. අභී
රුහිත්‍යාති ජාතක භාණකාචදන්ති, ඵවං පතගෙගං ගන්තා ජාති
සමෙහදවිතිකකමං අකත්‍යාච කතිපානං ගෙගෙ වසිත්‍යා ඛලංග
ගෙත්‍යා විනොසී අහංඉමං වුභමණමහාසාලකාඤ්ඤං මස්‍යාවණ්

බාලතෙහෙ වසාපසිං හඳුන්වා නං ලාභයා යසග්‍රහපතනං කිරි
 යාමිති සො අරභයා පදිසිඤා පබ්බජනා සතනාහරිතනතරෙ
 යෙව අවිසමාපනායො පදාදාහිඤායො නිඤානෙනනා ඉභියා
 වණ්ඩාලයා වාගෙ මනරියා ගෙනවාගෙ ධීනො දිට්ඨමඛලාලිකං
 පඤ්ඤාසාපෙනා සාදිකියා මං අනාථං කඤ්ඤාපබ්බජනොසීති පරි
 දෙවමානං නාභාදෙද මා විහතාසී නවපොරාණක යසනො ඉදුති
 මහනතනරං යසං කාරියාමි නිං පත මනාබුභවා මෙ සාමිකො
 න මානඛො සො බුභමලොකං ගතො ඉතනා සතනමෙ දිවසෙ
 පුරාණමාය වඤ්ඤාමලං භිඤ්ඤා ආගමියානීති පරිසාසුවදෙයා
 සීති වනා නිමවනතමෙවගනා දිට්ඨමඛලාලිකාපි බාරාණසියං මහා
 ජනමඤ්ඤි තෙසුතෙසු ධානෙසු තථාතථෙසී අථපුරාණමදිවසෙ
 බොධිසතෙනා වඤ්ඤා මණ්ඩලයා ගහනමඤ්ඤි විතතාලෙ බුහම
 හතනාචං මාපෙනා වඤ්ඤාමලං භිඤ්ඤා වාදසගොජනිකං බාරා
 ඤ්ඤි සකලංකාසිරධිඤ්ඤා ඵනොභාසං කනා ආකාසනො මත
 රිනා බාරාණසියා උපරිතීකනිගතා පරිභ්‍රමනා මහාජනන ගඤ්ඤි
 මාලාදිති පුජයමානො වණ්ඩාලයාමාහිවුඛො අනොසී, බුහමහතනා
 සනතිපනිනා තං වණ්ඩාලං ගාමකං ගනනා දිට්ඨමඛලාලිකාය
 ගෙනංසුඛවසා ගනිමාලාදිති දෙවමමානං විය අලංකරිංසු දිට්ඨ
 මඛලාලිකාව තදාදුකුතිගොති මහසතෙනා තඤ්ඤා ගනනා දිට්ඨ
 මඛලාලිකං අභිභුට්ඨතෙන නාහිං පරමසීනා හදා තෙ ගනෙහා
 පතිවසිනො නං පුතනං විජාසියසී නවසී පුතෙනාපි තෙ ලාභග්‍රහ
 යසග්‍රහපතනා හවිසාපං නවසී දොවන දදකං සකලජබ්බදිපෙ
 රාජුතං අභිසෙතො දකං හවිසාහි තහානොදකං පත තෙ අමතො
 දකංහවිසාහි යෙ නං සිසෙ ආසිවිසානති තෙසබ්බරොගෙහි මුච්චි
 යානති කාලකනනියාව පරිමුච්චියානතිතවපාදපිඨෙ සීසංඨපෙනා
 වඤ්ඤාසහසං දසානති වසනධානෙන ධනා වඤ්ඤාසහසං
 දසානති වකුචුපෙඨ ධනා වඤ්ඤා ඵනෙක කතාපතං දනාවඤ්ඤි
 යාහි අපමනො භොගිති තං ඉවංදිනා ගෙනා නිකමම මහා
 ජනසා පසානතසෙව වඤ්ඤාමලං පාවිසී බුහමහතනා සනති
 පනිනා දිට්ඨමඛලාලිකං මහනතන සකකාරෙණ තගරං පෙ
 සෙනා මහනතන සිරිසොහගෙන තසාවසාපෙසුං දෙවමමාන
 සදිසාවසා නිවෙසනං කාරෙසුං, තඤ්ඤාභා උලාරං ලාභස
 කකාරං උපනාමෙසුං, පුතනලාභාදිසබ්බො බොධිසතෙනාන වුතනස
 දිසොවඅනොසී, සොලසභසාබ්‍රාහමණාදිට්ඨමඛලාලිකායපුතෙනා
 සහතිබ්බං භුඤ්ඤාහි සහසාමතනා තං පරිවාගෙනාහි අනෙකස
 හසානං දනංදියති අථ මහාසතෙනා අයං අවිධානෙ අභිපස

විවරගොනා අනුකූල මනී උඩං මෙ අයුමදදස,
නාඨ මං පරිභාසිට්වා අභිසඤ්ච මුඛචාලනනනි. (209)

තස, විවරගොනා අනුකූල මනී, උච්චිධිදග්ගකපෙඨි අග්ගනො ජවාසු ලජ්ජාන නය්ස ආගාන ගවෙසන වසෙන ගඛිතාය තිරෙ අනුච්චරගොනා (ඛං මෙ අයුමදදසාති, අතනනො වස කට්ඨාකයො උපරිපසාතො මම අයුමං පණණ්සාං අදදකම්. නාඨ මං පරිභාසිට්වාති, මම අයුමං ආගනට්වා ජාතීං සුඤ්චා තතො පටිකකං ඤා සචක්‍රපචාරෙ ඨට්වා ආයුඤ්ච චණ්ඩාල කාල කණ්ණි මා ඉට්චපීති ආදීති චට්වා හගෙතසග්ගජෙජ්චා අභි සපි මුඛචාලනනනි. සචෙපි ජීවිතුකාමොසි එකොව පීසං පලං සසුභි වඤ්චා සචෙ ත පකකම්ඤ්ච ඉතො තෙ සඤ්චමෙ දිවසෙ සඤ්චාධා මුඛා එලකුති මෙ අභිසාපං අදදසි. කීං පතනසු අභිසා පෙත ඉච්චාපලනීති නඵලති කුහකොපන සො එවමයං මරණභග තජ්ජනා දුරං පකකම්ඤ්චති සඤ්ඤය සඤ්චාපතනා තථා ආහ, සද්දං නය්ස සුඤ්චාසනනනි, තසු මානසඛසු කුච්චලසු අහං යදි කුජෙකියං. සදි සිලං නගොපගෙති, සිලං යදිත රකෙකියං. ඉදං සිලං නාම ජීවිතනිරපෙකධං සමචෙදවරකම් තබ්බනති යදි තවිනෙතයනනි අපො.

ඛලොකෙට්වා න හගනසු නගරසං ජායිතං විසාති (210)

සවාහං තද තස අප්පනිනො අභවිසං මම විතතාවාරං ඤාඤා මසි අභිප්පසනනා දෙවතා බණ්ණෙනචි තං හසමමුට්ඨිවීඨ විඛංසාපෙයග්ගති අභිප්පායො, සඤ්චා පත තද අතනනො අප්ප තිතභාවෙසති දෙවතාස සාධෙතබ්බනතසු අතසං අතනනා කතනබ්බවීඨ දෙසෙසි කරෙය්ස ජාරිතං වියාති, පතණ්ඩවාදි පතාහ, බොධිසඤ්චාච තං ජට්ටං ඉච්චමානො ඉඪියා ජාරිතං කරෙය්ස එවංභිසති ඉමිසා පාළියා අපො උජ්ජක මෙව නිනො හොතිති, සො එවමසුචචනියො තං ඉඪියා පරුපසාතං වදසි ඉඪිතාමෙසා අභිවචානා ඉඪි, විකුඛනාඉඪි, මනොමයාඉඪි, ඤාණ විප්පාරාඉඪි, සමාධිවිප්පාරාඉඪි, අරියාඉඪි කමමවිපාකජාඉඪි, පුඤ්ඤවනොඉඪි, විජ්ජාමයාඉඪි, තඤ්ච තස සමමා පයොගපච්චියා ඉජ්ජිතපෙතන ඉඪිති දසවිධා, තස කතරං ඉඪිවදෙසීති. භාව නාමයනනි කීං පත භාවනාමයා පරුපසාතක කමමංහොතිති, ආම එකච්ච ආවරියා එකවාරං හොතිති වදනනි, යථාභිපරං පහරිතුකාමෙත උදකගරිනෙසචෙ ඛිනො පරොපහරියති සචොපි භිජ්ජති එවමෙව භාවනාමයා ඉඪියා එකවාරං පරුපසාතක ක මමංහොති තනො පට්ඨාය පත සා නය්සති අථ සො භාවනාමයා

ඉඹියා නළුකවාරං නවවාරං පරුපසානකමමිං හොතිති, වතං පුච්ඡිතවෙධා කිං භාවනාමයා ඉඹි කුසලා අකුසලා අව්‍යාකතා සුඛය වෙදනාය සමපසුභතා දුක්ඛය වෙදනාය සමපසුභතා අදුක්ඛ මසුඛය වෙදනාය සමපසුභතා සවිතකක සවිචාර අවිතකක අවි චාරමතතා අවිතකක අවිචාර කාමාවචරා රූපාවචරා අරූපාව චරාති ජානනෙනාභාවනාමයා ඉඹි කුසලා අව්‍යාකතාවා අදුක්ඛ මසුඛය වෙදනිකා අවිතකක අවිචාරා රූපාවචරාවාති චක්ඛති සොච තතඛො පාණාති පාතවෙනතා කුසලාදිසු කතරං කොට්ඨාසං භජතිති, ජානනෙනා වක්ඛති පාණාතිපාත වෙනතා අකුසලාව දුක්ඛවෙදනාව සවිතකක සවිචාර කාමාවචරාවාති එවං සනෙත තව පඤ්ඤා නෙව කුසලනතීනෙන සමෙති න වෙද නතති නෙන න චිතකතනතීනෙන න භූමිකතනතරතාති පාළියා විරොධිං දණ්ඨාකා සඤ්ඤාපෙතඛො, යදි පත සො “පුතවපරං තික්ඛිවෙ! ඉඹෙකවෙචාපුග්ගලො සමනොවා බ්‍රාහ්මණොවා ඉඹිමා වෙනොවසිප්පතෙනා අඤ්ඤියා කුච්ඡිගතං ගබ්භං පාපනෙන මතසානු පෙතඛිතා හොති අභොවත මයගතං කුච්ඡිගතං ගබ්භං න සොනිතා අභිතික්ඛමෙයතාති එච්චි තික්ඛිවෙ කුසලස්ස උප සානො හොති”ති සංගීතිං අනාරුද්ධං කුච්චප සුභතං උද්ඛරෙසා තස්සාපි කිං අත්ථං නජාතාසි, ඉඹිමා වෙනො චසිප්පතෙනාති හි එසු න භාවනාමයා ඉඹි අභිප්පතා අච්චෙතිකා ඉඹි අභිප්පතා සාති එසු උඛතමානා උඛතතීති භාවනාමයා ඉඹියා පරුපසානො නසමභවති යෙවති සඤ්ඤාපෙතඛො, නොවෙ සඤ්ඤනතී උපෙ ති කමමංකතා උපෙතාපේතඛො, තසමා යථා චුරතතයෙනවෙ සු භාථාය අපො වෙදිතඛො, තථාපත තෙන අභිසපිනො මහා සෙනතා සවාභං එතස්ස කුච්ඡිසාමි සීලං මෙ අජනිතං ගවිස්ස ති උපාපෙතෙනවස්ස මානං හිඤ්ඤාමි සාවස්සරක්ඛාගවිස්සතීති, සතතමෙ දිවසෙ සුරියස්සමනං වාරෙසි මනුස්සා සුරියස්ස අනු ග්ගමනෙන උඛතොභා ජාති මතතතාපසං උපසඛිකමිත්ථා ගතො කුච්චෙත කසමා සුරියස්ස උග්ගතං නදෙථාති පුච්ඡිංසු, සො න මෙ තං කමමං ගභිතාතිරෙ පත එනො වක්ඛාලතාපසො වසති තසස්ස තමමං සියාති අාග, මනුස්සා මහාසතං උපසඛිකමිත්ථා ගතො! කුච්චෙත සුරියස්ස උග්ගතං නදෙථාති පුච්ඡිංසු අාම අාචු සො ති හිං කාරණාති තුමහාකං කුච්චක තාපසො මං නිරපර, ඩං අභිසපි තසමිං අාගනාමා ඛමාපනත්ථං මම පාදෙසු පතිනෙ සුරියං විස්සජ්ජියාමිති නෙ අාගනාමා තං අාකඛ්ඛිතා අානෙ හා මහාසතස්ස පාදමුලෙ නීපජ්ජාපෙත්ථා ඛමාපෙත්ථා සුරියංවිස්ස ජෙජ්ජහනෙතති අාභංසුතසක්ඛා විස්සජ්ජාමුංසවාභං විස්සජ්ජියාමි

ඉමිය සහනධා ඉධාචලියානීති අච හතො! කිංකරොමාති මහා සකො මහතිකා පිණ්ඩං ආහරථාති ආහරපෙතා ඉමං තාප සයා පිසෙ යපෙතා තාපං ඔතාචෙතා උදකෙ ධපෙච යද සුරී යො දියාති තද තාපසො උදකෙ තිද්දුඤ්ඤාති වනා සුරියං විසා ජෙත්ති සුරිය රසමිති පුට්ඨමහොතාව "නරිකා පිණ්ඩාසහනධා තීර්ථ තාපසො උදකෙ තිද්දුඤ්ඤාති තෙන වුපාං:—

සං ඝො නද මං අභිසපි කුටිනො දුඤ්ඤානසො,

ගහෙසව මඤ්ඤෙ නිපති සොගෙන නං පමොවසීනති, (211)

තස, සං ඝො නද මං අභිසපිති ඝො ජාති මහන ජටි ලො යං ඉධාචලනං සකාය තද මං අභිසපි මහං ඝො අදසි. ගහෙසව මඤ්ඤෙ නිපතිති, තං මහං උපරි තෙන ඉට්ඨිතං තසෙසව පන උපරි නිපති නිපතන භාචො අට්ඨාසි. ඒවාහෙනං හොති යථාතං අපදුට්ඨසා පදසාහො වුහනං. ගහං හගවතා "ඝො අපදුට්ඨසා කරසා දුසාති—පෙ—පටිවාතංව බිහොතා" ති, ගොගෙන නං පමොවසීනති, තං නසා භාසිතං මහක චාල නං උපාගෙන තහො පමොවෙසි, තං ජටිං තෙන පමොවෙසි යෙන උපාගෙන තං නහොති තථා අකාසිනා අසො. යං තෙන පාරමිතා පරිභාවන සඤ්ඤා නාං සමාපනතී විහාර පරිපුරතොති සීලදිට්ඨි සමපදාති සුංඛත සහනාන මහාකරුණා බිවාස මහාසතෙන අරිසුපවාදකං මං අභිසපි සංඛං පරුසව වනං සමපසුතනං තං මහාසතසා බෙහෙවිසෙසා භාවතො ත සාව අස්සාසය චරුසතාස දිට්ඨිමමඤ්ඤානිං හුණං සවෙ සො මහාසතනං නබමාපෙසි * සතනමෙ දිවසෙ විපවන සභාවං ජාතං බමාපිතෙ පන මහාසතෙන පඤ්ඤාසමපනති පටි ඛාතිතතො අවිපාක බමමං ආපජ්ඣ අහොසි කමමභාවතො අයං හි අරිසුපවාද පාපසා දිඨ්ඨිමමඤ්ඤානිං යසාව බමමතා, තස යං සතනමෙ දිවසෙ බොධිසතෙන සුරියසුගමණ නිවාරණං තතං අගමෙත යොගොති අධිපෙපතො උපාගො තෙනති උඛාලො මනුසා බොධිසතතාස සනතිතෙ තාපසං ආතෙතො බමාපෙසුං සොපිව මහාසතසා ගුණ ජාතිතා තසමිං විතතං පසාදෙ සිති වෙදිතබ්බං, යමපතසා මහකෙ මහතිකා පිණ්ඩසා ධපනං තසාව සතනධාචලනං කතං තං මනුසානං විතතානු රකබ් භ්භං අඤ්ඤාචාති ඉමෙ පබ්බජිතාපි සමානා විතතසා වසෙවත නති තපනවිතනං අතනනොවසෙ වතනාපෙනතිති, මහාසතමපි තෙන සදිසංකතො ගණනෙත්තං තදසා තෙසං දිසරතනං අතිතාය

* "බමාපෙසති"—ම,

දුක්කායාහි, ඉදහි යදහි තද තයමිං තාපසෙ විතනං අදුසෙච්චා
 සුපරිසුඛං සීලං මචරකතීනං තං දසෙතුං, අනුරකිං මම සීලනති,
 මහාන ගාථමාග, තංගෙට්ඨා වුතනමෙව, තද මණ්ඩබො, උදෙතො,
 මාතෙඛො ලොකතාපො, ඉධාපි සෙසපාරච්චො නිඛාචරතබො,
 තථා තිහිත ජාතිකස්ස සතො යථා ධිපායං දිසමඛලිකාය
 මාතනිගගතො, පඬුච්චො දිට්ඨමඛලිකාය අවස්සො ගවිස්සා
 මිති උපපනනවිචෙතො. අරඤ්ඤං ගනනො පඬුච්චො සතනදිවස
 බහතනචරෙයෙව යථාධිපායං ක්ඛාතාහිඤ්ඤ නිබ්බතනං, තතො
 ආගනනො දිට්ඨමඛලිකාය ලාභගග යසගගපනතියා උපායසමා
 දනං, මණ්ඩව්‍ය කුමාරස්ස මාතනිගගතො, ජාතිමහත තාපසස්ස
 මාතනිගගතො, තස්සව අජානනකස්සෙව ගාවිතො ජීවිතතතර
 යස්ස අපතයනං, මහාපරාධස්සාපි තස්ස අකුණ්ඩිචො අතතතො
 සීලානුරකිනං, අච්චරියභිභුත පාටිභාරිය කරණනති, එවමාද
 යො මහාසතතස්ස ගුණානුභවා විභාවෙතබො. —

(X) VII. මාතඛග පණ්ඩිත චරියං සභ්‍යමිං.

—(:)—

අට්ඨමෙ මහාසකෙඛාති, මහාපරිවාරො, මනිඛිකොති,
 මහතියා දෙවිභියා සමනනාගතො ධම්මොභාම මහාසකෙඛාති,
 තාමෙත ධම්මොභාම මහානුභාවො දෙවපුතො සබ්බලොකා
 නුකමපකොති, විභාගං අකථො මහාකරුණාය සබ්බලොකං අනු
 ගණහතතො

මහාසතො* තද කාමාවචරදෙවලොකෙ ධම්මොභාම
 දෙවපුතො හුචො නිබ්බතති, සො දිබ්බාලඛාර පතිමණ්ඩිතො
 දිඬුරථ මහිරුග්ග අච්චරා ගණපරිවුතො මනුසෙස්ස සායමාසං
 ඉඤ්ඤාචො අතතතො අතතතො සරවාචරස්ස සුඛකථාය නිසිචනාසු
 පුණ්ණස්මිපොසථදිවසෙ ගාමනිගමි රාජධානිස්ස ආකාසෙ ජනී
 පාණ්හි පාතාදිති දසති අකුසලකමමපථෙති විරමිචො, නිව්ඛ සුච
 රිත ධම්මං පුරෙථ මනෙතයා පෙතෙතයා සාමිඤ්ඤ චුතඤ්ඤා
 කුලෙචෙට්ඨා පවාසිතො ගචථ ඝග්ගපරායනා හුචො මහතං
 යසං අනුගවිස්සථාති මනුසෙස්ස දසකුසල කමමපථධම්මෙ සමාද
 පෙතො ජමුදිපං පදකතීණං කරොති තෙන වුතනං:—

* “බොධිසතොති”—ම

දසකසල කම්මපට්ඨ සමාදපෙහෙතා මහාජනං,
වරාමි ගාමනිගමං සම්හෙතා සපරිජ්ජහොති. (213)

තස්මිං සම්මාදානාති ධම්මසෙවිති ධම්මවාදීහි සභාසෙවි සභා
සො, තෙතව සම්මෙතන අධිමෙමා නාමෙකො දෙවපුතො කාමා
චිවරංදානංදානා ජිවිතාති, සො “පාණං ගණ්ඨ ආදිනතං ආදිය
ථා”ති තාතා තෙතෙත සහෙත දසඅකුසල කම්මපට්ඨ සමාද
පෙහෙතා මහතිසා පරිසාය පරිවුතො ජලුදිපං පදකම්මං
කරොති’ තෙත වුතො:—

පාපො කදපිසො සකොධා දීපෙහොතා දසපාපකො,
සො වෙසඨ මහිසා වරාති සම්හෙතා සපරිජ්ජහොති, (214)

තසා, පාපොති, පාප ධම්මෙහි සමනනාගෙතො, කදපි
සොති, ඵබ්බි ජජි. සකොධාති, දෙවපුතො දීපපෙහොතා දසපාප
කොති, සඛලොකෙ ගොචරං නාම සතතාතං උපගොගපරිච්ඡා
ගායජාතං තසමා සහෙත වගිතො යංකිසුචි කතොව අනාගිත
තෙකො ඉන්ද්‍රියාති සතනපොතබ්බතීති ආදිනා තෙතෙත පාණාති
පාතාදිකෙ දස ලාමකධම්මෙ කතනාසඛි කතො පකාසෙහොතො
සොවෙසඨාති, සොපි අධිමෙමා දෙවපුතො ඉමෙසම් ජලුදිපෙ
මහිසාති (භූමියා) ආසහොතා මනුස්සාතං දසසත සවනුච්චාපෙති,
අපකා, තසා ගෙ සතතා සංචුකමිතා ධම්ම ගරාපො තෙ ධම්ම
දෙවපුතං තථා ආගච්ඡන්තමෙව දිසො අනානාචුච්චාය ගතො
ලාදිහි පුපෙතො යච්ච වකුච්චං සමතිකකමනා තො අතිච්චනති
පසුච්චිකා නමස්සමානා තිතිනති තසා ච්චං සුතො අපමනො
සකකච්චං පුඤ්ඤාති කපරොනති ගෙපො සතතා පාපසමාචාරා
කුරුරකම්මනො තෙ අධිමෙසා ච්චනං සුතො අධානුමොදනති
හිගොසොමතනාය පාපාති සමාවරනති ච්චං තෙ තද අඤ්ඤ
මඤ්ඤං උජ්චිපච්චනිකවාදුවෙ උජ්චිපච්චනික කිරියංච සුතො
ලොකෙච්චරනති තෙතොග භගවො:—

ධම්මවාදී අධිමෙමාව උගො පච්චනිකාමසනාති

ඵච්චන ගච්ඡන්ත කාලෙ අපෙක දිවසං තෙසං රථා
ආකාසෙ සම්මුඛා අහෙසුං. අථ තෙසං උරිසා තුලෙහ කසොති
පුච්චිතො මයං ධම්මෙසා මයං අධිමෙසාති ච්චං පාපාමකකාතො
දිධාජාතා ධම්මෙසා පන අධිමෙසාව රථාතිමුඛානුතො ඊතාන ඊතං
ආගච්ච අධිමෙසා තව රථා මකකමාපෙතො මයං මගොදෙති තව
රථං මකකමාපෙතො මයං මගො දෙතිති අඤ්ඤමඤ්ඤං මගා දප
තතො ච්චාදං අකංසු පරිසාව තෙසං අචුඛාති අතිහරිතො සුම
සජා අහෙසුං යං භතියං වුතො:—

බුරු බුරු. හට්ඨනා හමිමා පටි පාඨ උගො. (216)

කලහො වනනති හෙමො කලාණ පාපකසාව,
මහො ඔක්කව පාපො. මහාසුඛො උපට්ඨනොති, (217)

තසා බුරුබුරුනති, එකසාරජීසං ඉතරසාරජීසං. හට්ඨ
ඥනා ඉමිමහො, පාපො පාපො පාපො පුත උගොති වචනං.
"උගොපිමයං අඤ්ඤමඤ්ඤසා පච්චතිකානුඤා ලොකෙ පිචරනො
එකදිවසං පටිමුඛං ආග වජනො විසුපරිකාසු උගොසුපසෙසු
මග්ගතො ඔක්කතො, සු සතරථෙන මයං උගොඵව සමාගතොති
දසානසං" වුතනං හෙමොති, හයජනකො, කලාණ පාපකසාවා
ති, කලාණසාව පාපකසාව මහාසුඛො උපට්ඨනොති. මහාසුඛො
මො පච්චුපට්ඨිතො ආසි අඤ්ඤමඤ්ඤසාති පරිකාසව යුජ්ඣිකා
මහා ජාතා තසා හි ධම්මො අධම්මං ආග, "සම්ම නිං අධම්මො
අහා ධම්මො මඤ්ඤා මග්ගං අනු වජ්ඣනො තව රථං ඔක්කමිඤා
මග්ගං මග්ගං දෙති" ති ඉතරෙ "අහං දුග්ගොනො ඔලවා අසනො
සම් තසා මග්ගං නදෙමි යුඛං පත කරියාමි යො යුඛං ජිතිසාති
තසා මග්ගොගොතු" ති ආග, තෙනෙ වාහ:—

167 යසොකරො පුඤ්ඤකරොහමසම් සද්දුඤ්ඤොසම් ඤානමණොනං,
මග්ගාරහො දෙවමනුසා පුජ්ඣො ධම්මො අහං දෙති අධම්මොග්ගං,

168 අධම්මොග්ගං දුග්ගොරුහිනො අසනන සහොනො ඔලවාහමසම්,
සකියානෙතුමති තවජ්ඣදජ්ඣං මග්ගං අහා ධම්ම අදිනනපුඛං.

169 ධම්මොග්ගොපාතුරගොසිපුඤ්ඤපච්ඡාඅධම්මො උදපාදිලොකො,
ජෙට්ඨොව ජෙට්ඨොව සතනනනොව උග්ගොති ජෙට්ඨොසාකති ධම්මොග්ගං

170 තයා වනාය නපපාතිරුපා න අරහති වොහං දදෙග්ගමගො,
යුඛංව නොහොතු උභිනනමජ් යුඛසම්මොජෙසාති තසා මග්ගො,

171 සඛාදිසා අනුචිතවොහමසම් මහඛලො අනිතයසො අතු: ලො,
ගුණෙති සඛෙති උපෙතරුපො ධම්මො අධම්මො නිකං ජෙට්ඨොති.

172 ලොගෙන වෙගඤ්ඤති ජාතරුපං කජාතරුපෙතනනනනිලොගො,
සව අධම්මො හඤ්ඤති ධම්මොජ්ඣ අගොසුච්ඡානං විය දසානොග්ගං.

173 සවෙ තුවං යුඛංවලො අධම්ම නතුග්ගං වුඛංව ගුරුචඅජී,
මග්ගොපිතෙ දමම් පියාපියෙත වාචාදුරුග්ගොති පි තෙඛොමිති.

ඉමාහි තෙසං වචන පටිච්චන ගාථා, තඤ්ඤ, යසොකරෙති,
ධම්ම නියොජන වසෙන දෙවමනුසානං යසදග්ගො, දුතියො
දෙපි එසෙවනසො, සද්දුඤ්ඤොති, සද්දු ජුතො ති වුච්චසට්ඨො, සකී

සාමාන්‍යයෙන් නව රජුන්ගේ, සොළභි අභංගයට පත්වීමට අධිමත්ය. නං රචං අතිරුණුණා අතිණා බලවා කිංකාරණා අජ්ජනොධම්ම කසුභි අදිනන පුබ්බං මග්ගං තුඤ්ඤං දමමි, පාතුරුණොසිති, පඨමි කපටිකකාලෙ ඉමසමිං. ලොකෙ දසකුසලකමමපථධම්මො පුබ්බං පාතුරුණොසි ප ව්‍යාදධම්මො ජෙට්ඨොවාති, පුරෙතීඛිතතභාවොති අභං ජෙට්ඨොව සෙට්ඨොව පොරාණකොව, ණං පන අධම්ම කතීට්ඨො තසමා, උය්‍යාසිති, වදහි, තපි පාතිරුපාති, අභංගි භො නො නොව යාවනාය නපටිරුප වචනෙන මග්ගාරභනාය මග්ගං දදෙය්‍යං අනුචිතවොති අභං වතසොදාසි වතසොදාසි අනුදිසාති භිබ්බාදිසා අපනානො ගුණෙන පඤ්ඤා පඤ්ඤා නො. ලොකොකාති, අයොමුට්ඨිකෙන, තඤ්ඤාති, හනියාති, යුඛිකලො අධම්මොති, සචෙ තුචං යුඛිකලො ආසි, අධම්ම, වුඛාව ගුරුවාති, යදිතුඤ්ඤං ඉමෙ වුඛා ඉමෙගුරු පඤ්ඤාති එවංනඤ්ඤා. පියොපියොකාති, පියොනවිඤ්ඤා අපට්ඨොති අපට්ඨොති සනොතො පියොන විය නො මග්ගං දදමිති අනො.

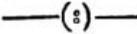
මහාසංඝොකා භි තද වීරොනසි සවාභං ඉමං පාපපුග්ගලං සබ්බලොකස්ස අභිනාය පටිපන්නං එවං මග්ගං විලොමගාභං භගො ඤාං සිභං අවජරං. පහරිතො “අනාචාර මාඉධ නිට්ඨි සිඤ්ඤං පටිකකම් චිතස්සා”ති වදෙය්‍යං සොභං බණ්ණෙඤ්ඤං මම ඛමමනෙජෙන භුඤ්ඤාමිති වීතිරෙය්‍ය නබොපනමෙන. පතිරුපං සවාභං සබ්බලො කං අනුකම්පනො ලොකාභි චරියං. මඤ්ඤං පාපපඤ්ඤාති පටි පජ්ජාමි අයං බො පන පාපො ආගතීං මහාදුක්ඛනාහි සවාභං මග්ගං විලොමගො අනුකම්පිතබ්බො. තසමා තස්ස මග්ගං දස්සාමි එවං මෙ සීලං පුට්ඨිකං අබ්භිඤ්ඤං භවිස්සතීති එවං පන විගොනඤ්ඤා බොධිසංඝෙන සචෙ තුචං යුඛිකලොති ගාථංවඤ්ඤා ජොකං මග්ග නො මකකනන මනෙතථව අධම්මො රජෙ ඤාං අසනෙකා නොතො අචංසිගේ පඨවියං පතිරුපං පඨවියං විචරෙ දිනෙන ගනඤ්ඤා අවිචිතථව නිබ්බන්ති නෙතවුතං, “සදිභංගස්ස පඤ්ඤාපසංඝානි” (218) ආදී, තඤ්ඤා සදිභංගස්ස පඤ්ඤාපසංඝානි, තස්ස අධම්මස්ස යදී අභං කුමාරිකියං. සදි ගිණෙඤ්ඤා පඤ්ඤාගුණාති, නෙතෙ වස්ස කුමාරිකෙන මග්ගං තපොගුණං සීලසංවරං යදිචිතාසෙය්‍ය සහ පඤ්ඤානංගස්සාති, සහපරිජනං තං අධම්මං රජභුගානි, රජථෙ භුතං රජභාවංපනං අභංකරෙය්‍යං, අපිමාහනාති, එතං අහනාති නිපාතමග්ගං, සීලරඤ්ඤානාති, සීලරඤ්ඤානං, නිබ්බාපෙට්ඨො ඤාති, පටිගච්චෙව බන්ධි මෙනො නුද්දයස්ස උපට්ඨාපිතතො තස්මිං අධම්මෙ උපපජ්ජනක කොධස්ස අනුපාදනෙනෙව දොස පරිලාභවුපසමනෙතං. මාතස්ස වුපසමෙට්ඨො සහජයොනුභවති

කොට, මගේ පරිජනන සහිත මගේ මනනමිනි තසුපාපය
 අධිමෙය අහ මගේ අදහස සහ පටනේ බහුතරයෙහි, වුභත
 නගෙන විභවය වුපසම කනි මගේ තෙ දමවී වර්ෂා ජො
 කා මගේතො සහ මගනමනේන, පාපසකවිසාගි, අධිම දෙව
 පුභතය, භාදෙවන, තංඛණංච මගපසවි විවරමදයි. ජාත
 කටි කපායමපන මගේ ව තෙදමවී කපාය කපිතකිණ චො
 නි වුභත. චො තසමි හුමිත පතිනෙ වතුනනුතාගික විජයාජන
 සතසගය බහලා සතලං වරාවරංධාරෙනහි පි මගපසවි තාතා
 මිම පාපපුරිතං ධාරෙමිනි කපෙනහිම නෙන සිතටානෙ විධා
 හිජ් මගසතෙනා පන තසමි නිපතිනා අවිච්චි නිසාපත
 රචධුරෙ යචාගිතොව සපරිජනො මගතා දෙවොනුතාපවත මෙත
 මගෙනෙව ගනනි අහනනො ගවතංපාවිසි තෙනාග ගගවා:—

174 බන්ධිලො යුධබලා විජෙතො
 හනනා අධිමම නිගනෙති භුමිතා,
 පායාසි විනො අහිරුයන සතනං
 මගෙනෙව අතිබලො සවතිකකමොති,

තද අධිමමො, දෙවදනො අහොසි, තසුපරිතා දෙවද
 තතපරිතා, බමෙමො ලොකතාචො, තසුපරිතා බුදුපරිතා, ඉධාපි
 ගෙට්ඨා වුභතතයෙනෙව සෙසපාරමිතො යචාරාං නිධාරතනො,
 තපා ඉධාපි දිනෙති ආයුච්ඡාය යසසුධාගිපසෙයෙහි දිබෙ
 ගෙව උලාරෙහි කාමගුණෙහි සමපටිතය සමිතිනුතය අනෙක
 සහසසංඛාති අවුච්ඡති සසකාලං පරිවාරිතොනස මහති පමා
 දචානෙ සිතස සනො ජ්ඣකමපි පමාදං අතාපජ්චා ලොකත
 වරිතං මිතකං පාපෙසාමිති මාසෙමාසෙ (සො) පුරාණමිතං බමම
 දිපෙනො සපරිජනො මනුසුපතෙ විවරිතා මහාතරුණාය
 සබසතෙන අධිමතො විවෙවෙතො බමෙම නිගොජතං. අධ
 මෙත සමාගතොපි තෙනතතං අතාචාරං අගනො තත්විතනං
 අනොපෙතො බන්ධිමෙතොනුගුගමෙව පවුපට්ඨපෙතො අබරුකං
 සුච්ඡුධංව කනා අතනො සිලස රකාණනා, චමාදයො මහා
 සතතය ගුණානුතාචා විභාවෙනබානි.—

(X)VIII බමම දෙවපුහන වරිතං අධිමම.

තවමෙ පචාලරධෙහි, චචංතාමකෙ ජනපදෙ තඟර
 වරෙ කමපිලාසනා, කමපිලාහි චචංලචනාමෙ උභතමතගර
 තඟරවරෙහි වනා පුත පුරුභතමෙහි වචනං තසමි කාලෙ

ජන්තූදිපෙ සනිතගර්භං නසානගර්භෙ අග්ගනගර්භාව දසා
 නන්තං. ජයද්දීසසානාමාති රඤ්ඤා අතතනො පච්චන්තිකො ජනෙ
 ජානො අතතනොවා පච්චාමිතා භූතං යකඛිති සංඛාතං ජයද්දීසං
 ජානොති ජයද්දීසසාති එවංලබ්භාමො සිලභුණ්චුපාගගොති,
 ආචාරසීලංචෙව උසාහං මච්චන්තියා දී රාජගුණංව උපගතො තෙ
 න සමභතාගතොති අපො අඵවා නසානරඤ්ඤාති ජයද්දීස
 රඤ්ඤා අගං පුතො අගොසීනති වචනසෙසසා. ආගාමිමොති,
 යාවතා රාජ පුතොතන සොතබ්බධිමෙමානාම නසා සබ්බසා
 සුතතො සුභ ධමො, බ්‍රහ්මනුතොති අපො, අඵවා සුතධමමොති
 විසුතධමො, ධම්මචරියාය පනාසො පඤ්ඤො ලොකො
 පච්චන්තිතධමමොති අපො අලිනසනොති, එවං නාමො.
 භුණ්චාති, උලාරෙති මහාපුරිස ගුණෙති සමභතාගතො අනුරකඛ
 පටිපනොසද්ධි. (සඛාදි) ගුණවිසෙස යොගතො චතුති සබ්බ
 භවන්ති සමමදෙව සබ්බග්ගතොව සබ්බකාලං සමභතතපරිවාරජ
 නො, පිභාමෙ මිභං ගන්තා පොට්ඨාදං උපාගමීති, මයංපිතා
 ජයද්දීස රජා මිගවං චරතො අරඤ්ඤාමජ්ඣං ගන්තා පොරි
 සාදං මනුසාබාදකං යකඛිති පුතං උපගඤ්ඤී තෙන සමාගමි.

ජයද්දීස රජා කිර එකදිවසං මිගවං ගමීසාමිති තද
 නුරුපෙන මගතා පරිවාරෙන. කච්චිල නගරතො නිකම් නං
 නිකඛනනුමනතමෙව නකඛසීලාවාසී නයොනාම බ්‍රාහ්මණො
 චතසොසා සතාරභ ගාථානාම කපේතු, ආදාය උපසංකමිතො අ
 තතනො ආගමනකාරණං රඤ්ඤාආරොචෙසී රජානිවන්තිතො
 සුඤ්ඤාසාමිති නසාචසනගෙහං පරිබ්බයඤ්ච දුපෙතො අරඤ්ඤං
 පච්චෙතො යසා පසෙසන මිගො පලායති තසොව සොගී වාති
 වතා මිගෙ පරියෙසගොතො විවරති අපෙකො පසදම්මො ජනසා
 පදසදෙත ආසයතො නිකම්මිතො රඤ්ඤා අභිමුඛො ගන්තො
 පලාසී අමච්චො පරිහාසං කරිංසු රාජානං අනුබන්ධිතො නියොජන
 මසකෙ තං පරිකඛිත ජවං සීතං විජ්ඣන්තො පාතෙසී පතිතං
 ඛගෙහන චිධාකතො අනන්තිකොපි මංසෙහන මිගං ගහනතුං නාස
 කඛිති වචන මොචනසං කාපේ කතො ආගච්චගොතො එකසා
 නිග්‍රොධරාකඛසා සමිපෙ දබ්බතීණෙසු නිසීදිතො ථොකංවීසා
 මිතො ගනතුං අරභීතෙනච සමයෙන තසොචරඤ්ඤා පෙරිඨ
 භාතාජාත දිවසෙඵව එකාය යකඛිණියා බාදිතුං ගතීතො
 ආරකඛ මනුසොති අනුබ්බාය තාය නිධමන මිගෙහන ගච්චන්ති
 යං උරෙඨපිතො මාතුසඤ්ඤාය මුඛෙන එතගහණෙන සුතතසී
 තෙහං උපාදෙතො සංචක්ඛිගමානො තදභාගො, පසොගිතාය
 මනුසා මංසංබාදතො අනුකඛමෙන මුඛිපාගතො අන්තානං

අනන්තවිච්ඡේදය යනුවෙන් දැනුම් මගින් මුලානුභවයෙන් අනන්ත
 භාවය හුණු මනුෂ්‍ය මිඛං බාදිතී ජීවනේතා නාය යනුවෙන්
 මනාස දිනන. න. මගධමුලං අනන්තො පමාදෙන නාසෙතිය දිසා
 මානරුපොව මනුෂ්‍යමිඛං බාදනේතා නසෙතා උච්චිතා වීරුප
 දසානේතා රාජපුරිසෙති පසිච්චා අනුබන්ධා පලාසිතා අරඤ්ඤං
 පච්චිතා තසානිච්චාධසා මුත්ත වාසාකපෙසනේතා. රාජානං
 දිසා හනේතාසි මෙති භසෙ අග්ගසෙසි තෙන වුත්තං:—

“සො මෙ පිතු අග්ගසෙසි හනේතාසි මම මාවලී”ති ආදී
 තස සො මෙ පිතුමග්ගසෙසිති, සො පොරිසාදෙ මම පිතරං
 ජයද්දීසරාජානං අනන්තො නිසින්නරුක්ඛ සමිපමාගතං මම නං
 හනේතා ආගනේතාසි තසපරිසාදෙනාදි වසෙන මාවලී වලනාවපි
 අභනතං බාදිසාමිති භසෙ අග්ගසෙසි. තසානි. තසා යනුවෙන්
 පුත්තසා. නාසිනාවෙසිනොති, විතතුත්තාස වසෙන තසිනො සරීරප
 කමෙපන වෙසිනො, උරුක්ඛමෙහාති, උච්චිතං උරුතං එඛනා
 වො යෙන සො තනො පලාසිතා නාසනඛි, මිගවං ගනෙතා
 මුඤ්ඤසුති, එස මිගවනඛි, මිගවවසෙන උච්චිතා තං මිගං මංසං
 මිගවනඛි ආහ ඉමං මිගවමංසං ගනෙතා මං මඤ්ඤසුති අපො
 සොති රාජා නං යනුවෙන් පුත්තං දිසා භිතො උරුක්ඛමගං පනා
 බානුකොපිය අට්ඨාසි සො වෙගෙන ගනෙතා තං හසෙ ගනෙතා
 හනේතාසි මෙආගනේතාසිති ආහ, අඵ නං රාජා සතිං පච්චුපට්ඨ
 පෙතා සවෙ ආහාරනිනො ඉමං තෙ මංසං දදුමී තං ගනෙතා
 බාද මං මුඤ්චාතිති ආහ. තං සුත්තා පොරිසාදෙ කිම්දං මයානමිව
 සන්නතං දනා මයාවොහාරං කරෙසි නනු ඉමං මංසඤ්චනිඤ්ච
 මම හනීගත කාදනො පට්ඨාය මයගමෙව සන්නතං තසො තිං
 පඨමං බාදිතා පච්චා මංසංබාදිසාමිති ආහ, අඵරාජා මංසපිකක
 යෙනායං තමං මුඤ්චති මයාව මිගවං ආග වජ්ජෙනන තසා බ්‍රාහ්ම
 ඤ්ඤා ආගනෙතා තෙ ධනං දසාමිති පටීඤ්ඤකතා සවායං ගනෙතා
 අනුජාතියාති සචං අනුරක්ඛනේතා ගෙගං ගනෙතා තං පටීඤ්ඤං
 මොවෙතා සුත ඉමසා යනබසා හන්තං ආගවෙජ්ජයනති
 විනන්තා තසා තමසං ආරොවෙසි. තං සුත්තා පොරිසාදෙ සපච
 නිං සචං අනුරක්ඛනේතා ගනතුතාමොසි ගනෙතා තසා බ්‍රාහ්ම
 ඤ්ඤා දතබ්බං ධනං දනා සචං අනුරක්ඛනේතා සිසං පුත ආග
 වෙජ්ජයනාසිති චනා රාජානං විසාජෙසි සො තෙන විසාජෙසි
 නිං මාවිතතසි අහං පානොව ආගමිසාමිති චනා මග්ගනිමිත්තාති
 සලලකේතනො අනන්තො බලකායං උපගනෙතා තෙන පටීච්චිතො
 තගරං පටීච්චිතා තං නන්දබ්‍රාහ්මණං පනෙතාසාපෙතා මහාරගෙ

ආසනෙ නිසිදපෙළා ගාථා සුළු වචනාර් සහයානි දළා යානං.
ආරොපෙළා ඉමිං තකකසිලමෙව නෙථානි මනුසො දළා බ්‍රාහ්ම
ණං උගොතාපෙළා දුතියදිවසෙ පොරිසාදසො සනතිකං ගනතුකා
මො පුතතං රජේපතිධිපෙතුං අනුසාසන අද්දෙනො වමසං
ආරොවෙසි තෙන වුගතං:—

මගවං ගගෙඤා මුඤ්චස්ස නඤා ආගමනං පුත,
බ්‍රාහ්මණස්ස ධනං දළා පිනා ආමනනසි මම. (225)

රජස් පුතන පටිපජස් මාපමජස් පුරං ඉදං,
නතං මෙ පොරිසාදෙන මම ආගමනං පුනානි, (226)

තත් ආගමනං පුනානි, පුත ආගමනං පජීතස්ස පොරිසා
දසො සංගරංකනී, බ්‍රාහ්මණස්ස ධනං දළානි, තකකසිලනො
ආගතස්ස තජුතාමිස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස තාගාථා සුළා වතුසහස්ස
පරිමානං ධනං දළා පිනා ආමනනසි මමනනි, මමපිතා ජයදීස
රාජා මං ආමනෙතසි, කථං ආමනෙතසිතිවෙ ආග “රජුනනි”
ආදී. තස්සපො, පුතත! නිං ඉමිං කුලසතතකං රජුං පටිපජස්
යථාසං ධමෙමත රජුං කාචෙමි එවං නමපි ජතතං උසොපෙඤා
රජුං කාචෙතනි නිං ඉදං පුරං රකඛනො රජුංව කාචෙතො
මාපමාද මාපමජස් අසුකසම්. යානෙ නිග්‍රොධ රුකඛමුලෙ පොරිසා
දෙන යනෙඛන කතමෙතං මියා සංගරං මම පුත තඤ්ඤ සනතිකං
ආගමනං උද්දියං නෙවලං තස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස ධනදුතනං ඉධි
ගතො සචං අනුරකඛනො තසමා තජාහං ගමියාමිති තං
සුළා මහාසතො මා ඛො නිං මහාරාජ! තස අගමාසි අහං
තස ගමියාමි සචෙ පත නිං තාත ගමියාසිගෙව අභවිතයා
සධිං ගමියාමි ගෙවනි එවං සනෙත මයං උගොපි තභවියාමි
තසමා අතමෙව තස ගමියාමිති නානපාකාචෙණ වාචෙතො
රාජානං සඤ්ඤපෙළා මාතාපිතචො වජ්ඣනි පිතුඅත්ථාය අතො
තං පරිවච්ඡා සොනිභාවාය පිතරි සාසිතවාදං පසුජ්ජමානෙ
මිඤ්චගිතිහරියාසුච සචවකිරියං කචොනනිසු සො ආවුධං ගතෙ
නා නගරනො තිකඛමිනා අස්සුපුණ්ණමුඛං මහාජනං අනුබකි
තතං ආපුච්ඡා පිතරා අකඛාත තගෙන යකඛවාසමගනං පටි
පජස්, යකඛනි පුතොපි ඛතියානාමි බහුමායා කොජානානි
කංගටියනිති රුකං අභිරුඤ්ඤිනා රඤ්ඤ ආගමනං මලො
කොගොතා නිසිගොතා කුමාරං ආගච්ඡතො දිසවා පිතරං නිව
තොනනා පුතො ආගතොභවියානි තජී මෙ ගගනනි මතරිකා
තස්ස පිච්චිං දසොනාව නිසිදි මහාසතො ආගනඤා තස්ස පුර
තො අධියාසි තෙනවුතං:—

“සතතධාතස්ස මුඛං ඵාලෙග්ග යො තං බාදෙග්ගා” තී ආහ. සමෙ මං නබාදීතුකාමොසි අථ කසමා අග්ගිං කාමෙරසීති තච පරිග්ගණනනසනනී, ඒං ඉදුති මං කථං පරිගණනියාසි යොයං තීර වජාන යොතිගං නිබ්බන්ධනාපි සකකස්ස දෙවරසෙඤ්ඤ අභතා නං පරිග්ගණනීතුං න අදුසිනති ඉමමිසං දසෙසන්තො:—

175 ඉදංති සො බ්‍රාහ්මණමඤ්ඤමානො සසො අවාසෙසි සකෙසරීරෙර, තෙතෙවසො වඤ්චාදෙවපුතො සසඤ්චකෙකාමදුගජ්ඣගතොති.

ආචමාහ, තඤ්ච, සො ආවාසෙසි සකෙසරීරෙරතී, අනතනො සරීරගෙතු ඉමං සරීරං බාදිත්‍යා ඉබ්වසාති එවං සකෙසරීරෙර අනතනො සරීරං දෙගෙනො තං බ්‍රාහ්මණ රූපං සකකං තඤ්ච වාසෙසි සසඤ්චතොති, සතීති එවං සසසද්දනපුතො කාමදුගොති කාමවබසිනො, ගතොති, දෙවො, එවං මහාසගෙනො වජ්ඣසලකණං කපපට්ඨිගං පාටිගාරිගං සකනිං කත්‍යා අභතනො සතෙක නපි පරිගණනීතුං අසකකුණ්ණග්ගතං අකාසි තංසුත්‍යා පොරිසාදෙ අවජ්ජිගබ්බුත විගත ජාතො:—

176 වඤ්ඤාපථාරනුබ්‍රාහ්මණෙනා විරොවතෙප ජාණරසෙවතානුමා, එවං තුචං පොරිසාද පමුතෙනා විරොව කමට්ඨල මහානුතාව; පමොදගං පිතරං මාතරංව සබ්බොව තෙ තඤ්ච ඤ්චී පතෙති.

ආචං වත්‍යා ගවජමහාවීරාති කුමාරං විසාජෙජ්ඣ, සො පි තං නිබ්බිසෙවතං කත්‍යා පඤ්චසීලාති දත්‍යා ගතොති නුචො එස තොති විමංසෙගෙනො ගතොති අනඤ්චී රතනාතිහොගති අතිමේ සාත්ච ජායංව තපඤ්ඤගති අසංගීතොගොති තඉමස්ස තපා තංමා නාගං ගතොති මනුසො මග්ගං කීර පිතු තගො භාතරො ගංගඤ්චිතා ගතිතා තෙසු තාග වෙබාදිතා හවිසානති එකො පුතත සිතනෙක පටිජග්ගිතො හවිසානී ඉමිතා තෙන හවිතබ්බනති නාගාගෙන අනුමානෙන සබ්බඤ්ඤාත ඤ්ඤෙන විග අවිපරිත තො තිට්ඨං ගනත්‍යා මග්ගං පිතු ආවිකම්මො රජෙජ්ජතිට්ඨාපෙසො මිති විගතනො න නං ගතොති පිතු මෙ ජෙට්ඨතාතිකොසි එති මංගඤ්චිතා ආගනත්‍යා කුලසනතං රජං පටිපජ්ජාතිති ආහ තෙන ටුතං “ඒං පිතාමහා” තී තිං මම මහාපිතාති අපො, ඉතරෙන “තාභං මනුසො” තී ටුතෙන නං සචාතබ්බස්ස දිබ්බවකුක්ක තාප සස්ස සනතිකං තෙසි තාපසෙන “කිංකරොනතා පිතා පුතතා අරඤ්ඤා විවරථාති පිතුභාවෙ කචිතෙ පොරිසාදෙ සද්දතිත්‍යා ‘තාත! ගච්ච තං න මෙ රජෙන අපො පබ්බජ්ජාමිතනති” තාප සස්ස සනතිකෙ ඉසිපබ්බජ්ජං පබ්බජ්ජ තෙන ටුතතං:—

ඉති සිලවතං හෙතු නරහිං මම ජිවිතං,

පබ්බාපෙසිං වහගනස්ස සද පාණාහි පාඨිකහි. (231)

තසා, සිලවතං හෙතුහි, සිලවතනානං මම ජිවුතං හෙතු අඵවා සිලවතං හෙතුහි, සිලවතහෙතු මයං සිලවත සමාදන කීම්හතං තස්ස අභිජ්ජන්තං නස්සාහි, තං පොරිසාදං, අඵ මහා සතෙතා අතතනො මහාපිතරං පබ්බජිතා වඤ්ඤා නගර සම්පං ගනවා කුමාරො කීර ආගතොති සුඤා හට්ඨතුට්ඨන රඤ්ඤ නාගරෙහි නිගම ජනපදෙහිව පවුග්ගතො රාජානං වඤ්ඤා සබ්බං පවහතිං ආරොවෙසි තං සුඤා රාජා තංඛණ්ඤෙඤව හෙ රිං වරාපෙඤා මහනෙතන පරිවාරෙත තස්ස සනතිකං ගනවා එහි භාතිකා! රජං පටිපජ්ජාහි,,ති ආග අලං මෙ මහාරාජාහි තෙ තහි මයං උය්‍යානෙ වසාති නආග වජාමිති රාජා තස්ස අස්ස මයං අවිදුරෙ ගාමං නිවෙසෙඤා හික්කං පට්ඨපෙසි සො චුලක මොස ධම්ම නි ගමොනාම ජාතො.

තද මාතාපිතරො මහාරාජකුලාති අනෙසුං. තාපසො ඝාරීපුතෙනා, පොරිසාදෙ අභිගුලිමාලො, කනිට්ඨා උසුලවර්ණා, අග්ගමහෙසි රාහුලමාතා, අලීනසත්තු කුමාරො ලොකනාථො, තස්ස ඉධාපි හෙට්ඨා චුත්තනනෙවෙව යථාරතං සෙසපාරමීයො නිධාරෙතබ්බා, තථා පිතරා කිවාරියමානො අතතනො ජිවිතං පරිවච්ඡවා පිතුජ්චිතරකඛණ්ඨං පොරිසාදස්ස සනතිකං ගමියා මිති කිවජ්ජො, තස්සව සහතාස පරිහරණ්ඨං නිහිතසත්තස්ස ගම නං අතතනො සිලබණ්ඩනං මාගොතුහි තෙන පිය වාචාය සමුද වාරො, තෙනව නානාතයෙහි පරිගණ්ඨිත මාතස්ස මරණ සහතා සාභාවො, පිතුඅඤේ මයංසරීරං සඵලංකරොමිති හට්ඨතුට්ඨ භාවො, සකෙකනාපි පරිගණ්ඨිතං අසනනුණෙය්‍යස්ස සසජාති යමපි පරිවචාග්ඨං අතතනො ජිවිතං නිරපෙකඛභාවස්ස ජාත නං, තෙන සමාගමෙපි මයංසට්ඨපි විතතස්ස විකාරාභාවො, තස්සව මනුස්සභාවං මහාපිතුභාවානං අවිපරිතනො ජාතනං, තම සෙව තං කුලසත්තකෙ රජෙ පනිට්ඨපෙතුකාමතා, ධම්මදෙස කාය සංවෙජජ්ඤා සිලෙසු පනිට්ඨාපනන්ති, එවමාදයො ඉධ බොධිසත්තස්ස ගුණානුභාවා විභාවෙතබ්බාති.

(X) XIV අලීන සන්තු වරියං නවමං.

දසමේ සංඛපාලෝති, ආදිසු අයං සංඛෙපණො දෙව
 හොගසම්පන්නී සද්ධාය මහනියා නාගිඨියා සමන්තාගතතයා මහී
 භිෂො, හෙට්ඨාවෙ උපරිචෙති චතඤ්ඤා දායා ආවුධා එතඤ්ඤාති
 දුඨාවුචො. උග්ගතෙජ විසතාය සොරවිසො, නාගඤ්ඤාති සිධාති
 විහි ජවිහාති සමන්තාගතොති, මිඤ්චිහො, මහානුභාවා තචපි
 උරෙණ ගමනතො උරගාති ලඛනාමානං නාගානං අධිපති භාව
 නො උරගාගිඤ්ඤා, විනනං මහානං විනිවිජ්ඣිතා සනිභාවෙන
 ගතට්ඨාන සංඛාතෙන චතුපථෙ අපරාපරං මහාජන සංවර
 ඤ්ඤාතභුතමහාපථෙ තතොඵව මහාජනසමාකිණ්ණ භාවෙන
 නානා ජනසමාකුලෙ, ඉදුතී වක්ඛමානානං චතුන්නං අඛිනානං
 චසෙන චතුරො අඛෙග, අධිට්ඨාස, අධිට්ඨිතීනා විතොන ධපෙතො
 යදහං සංඛපාලො නාම යථාචුතත රූපො නාගරාජා හොමී තද
 හෙට්ඨාවුචතපසකාචෙ ධානෙ වාසං උපොසථ වාසවසෙන නිවා
 සං අනපසසිං කපෙසසිං.

මහාසතොතාති දුත සීලාදි පුඤ්ඤ පසුතො හුතො බොධි
 පරියෙසන වසෙන අපරාපරං දෙවමනුඤ්ඤාගනිසු සංසරතොතා
 කදුචි දෙව හොගසද්ධි සම්පන්නිකෙ නාගභවතෙ නිබ්බන්තිතී
 සංඛපාලොතාම රාජා අපහාසි මහීඨිකො මහානුභාවො, සො
 ගච්ඡන්තො කාලෙ තායසම්පන්නියා විපට්ඨාරිහුතා මනුඤ්ඤා යො
 තිං පසොතොතො උපොසථ වාසංවසී. අභිසං නාගභවතෙ වස
 න්තසං උපොසථවාසො නසම්පජ්ජති සීලං සංකිලියන්ති තෙන
 සො නාගභවතා තික්ඛිතීනා කණ්ණ වර්ණණාය නදියා අවිදුරෙ
 මිකාමග්ගසාව එකපදික මග්ගසාව අන්තරෙ එකංවමමිකං පරි
 කඛිපිතො උපොසථං අධිට්ඨාය වාතුදුසසඤ්ඤානරසෙසු සමාදින්න
 සීලො මම වමමාදිති අභිකාගණ්ණගත්තුති අන්තානං දුතමුචෙ
 විසුපෙර්තො නිපජ්ජ පාටිපදෙ නාගභවතං ගච්ඡති තෙනවුචනං,
 “සුනාපරං සදුතොමි සංඛපාලොති” ආදි තසුඤ්ඤො, වුතොතො
 ඵව. යං පනෙත් ඡවියා වමෙමනාති ආදිංඤං චතුරෙ අපභිග අධි
 ට්ඨායාති වුචනං තං චතුරඛගාධිට්ඨාන දසසංඤං ඡවිවමමාදිති ඉධ
 එකමඛිතං ඵවං උපොසථවාසං වසන්තසං මහාසත්තසං දීඤ්ඤා
 අධා විනිවතොතො, අථෙක දිවසං තසමිං තථාසීලං සමාදිඨිතො
 නිපනොතො සොලස භොජපුත්තා මංසං ආහරිසාමා ති
 ආවුධා භජා අරඤ්ඤා වරතො කීවිඅලහිතො තික්ඛිමන්තා තං
 වමික මත්තෙ තිපනනං දිසවා මයං අජ්ජ ගොධ පොතකචපි
 තලභිමහා ඉමං නාගරාජානං වධිතො ඛාදිසාමාතිවිපනනොමහා
 බොපෙනස ගග්ගමානො පලායෙය්‍යාති යථානිපන්නකංගෙව තං
 හොගෙසු සුලාති විජ්ඣිතො දුබ්බලංකතො ගණ්ණියාමාති සුලාති
 ආදාය උපසංකමිංසු බොධිසත්තසාපි සරීරං මගනනං එකදෙ

නික නාවලයමානං වලෙච්ඡාං ධර්මිකං සුමනපුප්පදාමිංචිය ඊඤ්ඤා
 ඵලසදිසෙතිඅකඛිති ජයසුමනපුප්පදාමිංචියෙහ සීසෙකසමිනනාංගතං
 අතිවියසොහති සො තෙසං සොලසනනං ජනානං පදසදෙඤ්ඤා
 ගොගනතරතො සීසංනිචාරිනාං රහතඅකඛිති උමමිලෙච්ඡාං තෙ
 සුල හතෙ ආගච්ඡෙනා දිශාං අඤ්ඤාං මනොරථො මහකං
 පාපුනීයාතීත් අතනානං දුකමුවෙ තීය්‍යාදෙඤ්ඤා ඉමෙ මම සරී
 රං සතඛිති කොට්ටච්ඡාං ජිඤ්ච ජිඤ්ඤා කරොහොත නමලො
 කෙය්‍යාමි ති අතනතො සීලබණ්ඩහයෙන දලාං අධිධානං අධි
 ච්ඡිතිනාං සීසං ගොගනතරථව පවෙසෙත්වා නිපජ්ජි, අථනං
 තෙ උපගනත්වා නමගුට්ඨං ගහෙත්වා ආකඛිතිනාං භූමියං පාතෙ
 ත්වා තිබ්බසුලෙහි අධිසු ධාතෙසු විජ්ඣිත්වා සකඤ්චකතාලවෙ
 තතයට්ඨිතො පභාරමුවෙති පවෙසෙත්වා අධිසුධාණෙසු කාජෙහි
 ආදය මහාමග්ගං පටිපජ්ජංසු මහාසතොං සුලෙහි විජ්ඣිතතො
 පට්ඨාංග ඵකධ්මානෙපි අකඛිති උමමිලෙච්ඡාං තෙ න මලොකෙසි
 තය්‍යා අධිධං කාජෙහි ආදයනීයමානසා සීසං මලබ්චිත්වා භූමිං
 පහරති අථ නං සිසමග්ගං මලබ්චිති මහාමග්ගං නිපජ්ජාපෙත්වා
 සුමුමන සුලෙහ නාසපුට්ඨ විජ්ඣිත්වා රජ්ජකං පවෙසෙත්වා සීසං
 උකඛිතිනාං කාජකොට්ඨං ලගෙහත්වා පුත උකඛිතිනාං මග්ගං පටි
 පජ්ජංසු තෙහ වුතතං.—

අදදසංසු ගොජසුත්තා චරාඵඤ්ඤා අකාරුණා,
 උපගච්ඡා මමංගඤ්ඤා දණ්ඩමුග්ගර පාණිනො. (235)
 නාසාස විනිවිජ්ඣිත්වා නමගුට්ඨං පිට්ඨිකණ්ඩකො,
 කාජෙ ආරොපඨිත්වාන ගොජසුත්තා හජිංසුමනති.(236)

තස ගොජසුත්තාති, ඵඤ්ඤා, චරාති, කකඛලා පරුස
 කායච්චි කමනනා, ඵඤ්ඤා, දුරුණාසසාරමානසා, අකාරුණාති,
 නිකාරුණා, දණ්ඩමුග්ගර පාණිනොති, චතුරසා දණ්ඩහත්වා,
 නාසාස විනිවිජ්ඣිත්වාති, රජ්ජකං පවෙසෙත්වා සුමුමෙත සුලෙහ
 නාස පුට්ඨවිජ්ඣිත්වා, නමගුට්ඨං පිට්ඨිකණ්ඩකොති, නමගුට්ඨප
 දෙසෙ තපතත් පිට්ඨිකණ්ඩකමිපෙච විනිවිජ්ඣිත්වාති සමබ්චිත්වා,
 කාජෙ ආරොපඨිත්වානාති, අධිසු ධාණෙසු විනිවිජ්ඣිත්වා බනෙසු
 අධිසු ධාණෙසු පොතනලතා මණ්ඩලෙසු ඵකෙකසමිං මවිජ්ඣිත්වා
 ඵකෙකං කාජං වෙවෙ ගොජසුත්තා අතනතො බකං ආරො
 පෙත්වා සසාගරගනා සධ්විතති, සමුද්දපරියතං මහාපඨිං සනා
 ගනං සපබ්බතනති සමිං. නාතතෙහි පබ්බතෙහි වාති සකාත
 තං සපබ්බතඤ්ඤා නාසා වාතෙහි කාපසෙහි සවාහං ඵචං ඉච්ඡ
 මානො ඉච්ඡහොතා කුජ්ඣිත්වා නාසාචාතං විඤ්ඤාජෙය්‍යං සසමුද්ද

පිටක වග්ග නා.

නතං ඉමං මහාපඨවිං ක්‍රියාපෙය්‍යං සහ
 ජාරිකං කරෙය්‍යං ඊදිසො නදා මිඤ්ඤං
 පි සුලෙභි විජ්ඣානෙතපි නොචෙට්ඨ
 නොන නිකුප්පාමිති දුබ්බලභාව කරණ
 ක්‍රමෙව සාරදරුති නවෙජ්ඣා කතෙති
 යා අවසසු ධාණෙසු විනිවිජ්ඣානෙතපි
 විණාය සතතීති තහිං තහිං කොට්ඨ
 යාජසුචනාතං එදාතං නුකුජ්ඣාමි එසා
 යානුභාවස්ස තථා අභිට්ඨගනනස්ස යා
 ත තෙසං අකුජ්ඣාතා එසා එකභවත
 වත පචනතා මඤ්ඤං සීලපාරමි සීලව
 තො. තථා පත බොධිසතෙන තෙති
 ඊ ආලාරොතාම කුච්චෙතො පඤ්චස
 වයානකෙ නිසිදිතො ගච්ඡන්තො ජන
 ගරනෙත දිසවා කාරුඤ්ඤං උප්පාදෙ
 යං නාගො නිශාති නෙතාවිමං කිංකරී
 වස්ස මංසං සාදුඤ්ච මුදුංවටුලංව පචී
 අථ සො තෙසං සොලසවාහ ගොණෙ
 ජකසබ්බෙසං නිවාසනපාපුරණති හරියා
 නිදන්තා සමමා අයං මහානුභාවො නාග
 ජන තුළභාකං නදුබ්බි ඉමං සීලමනෙතති
 පසුතං විඤ්ඤාජේඨානී ආග, තෙ අයං
 තා බහුවනො උරගා භුග්ගපුබ්බො තථා
 ජ්ජනබ්බං තසමා ඉමං නාගං විඤ්ඤාජේ
 ගාසතනං භූමියං නිපජ්ජාපෙතො අතත
 ජවක වෙතනලතා ආවුතා කාලවෙසක
 ආකඛිඤ්ඤං ආරහිංසු අථ සො නාගරාජා
 ජලමනෙතාව අසිතා ලතා ජිඤ්ඤා දුර
 ට්ඨිතරණ නියාමෙත අදුකඛාපෙතො
 ලෙ තෙ භොජසුචනා යංබන්ධනං තස්ස
 විමුක්ඛං තං බන්ධනං සතිකා මොවසිංසු
 පාවිතාහිමුඛොගන්තො අස්සුපුණ්ණති
 යාකෙසි එදා ථොකං ගන්තො උරගො
 තාව නං ගමිස්සාමාති නිලීඤ්ඤ ආලා
 විමපගගග ගච්ඡව ඛො තං මහාතාග
 හි වදන්තා ථොකං තං නාගං අනුඤ
 තා නාගභවතං ගන්තො තස්ස පපඤ්චො

අකතො මහනනන පරිවාරෙන නිකම්චිනො ආලාරු උපසංකම්චි,
නාගහවනස්ස වණණං කථෙතො තං තස්ස ගෙනො තීති කඤ්ඤස
තෙනි සසිං මහනන මස්ස යසං දන්තො දිබ්බෙයි කාමෙහි සන්තප්පසි.
ආලාරො නාගහවනෙ එකවස්සං වසිනො දිබ්බකාමෙ උරිභුඤ්ඤා
ඉච්ඡාමිතං පබ්බජිතූනති නාගරාජස්ස ජාපේනො පබ්බජිත පරිකා
රෙ ගහෙනො තතො නිකම්චිනො හිමවගන පදෙසං ගනනො පබ්බ
ජිනො තස්ස වීරං වසිනො අපරහංගෙ වාරිකං වර්තානො ඛාරාණ
සිං පනො ඛාරාණසී රස්සඤ්ඤා සමාගමො තෙන ආචාරසමාපනති.
නිස්සාය පසනෙනාන නං උලාරහොගා මඤ්ඤඤ ඤාලා පබ්බජිතො
කෙන නුඛොකාරණෙන පබ්බජිතොසීති පුට්ඨො අතනනො
පබ්බජ්ජිතාරණං කථෙතොනො එද්දනං භසනො ඛොධිසතකස්ස
විස්සර්ජාපනං ආදිං කතො සබ්බං පවනො රඤ්ඤො ආවිඤ්ඤා.

175 දිට්ඨො මයා මානුසකාපිකාමා අසස්සතා විපාරිණාමධම්මො,
ආදීනවං කාමගුණෙසු දිස්වා සමායා'ගං පබ්බජිතොමගිරාජ.

176 දුමපඵලා නෙවපනනති මාණවා දහරාව වුඛිඤ්ඤා භරිතෙද,
එතමපි දිස්වා පබ්බජිතොමගිරාජ අපණ්ණසං සාමඤ්ඤමෙව
සෙයෙතති.

ඉමාහි ගාථාහි ධම්මං දෙසෙසි තං සුත්තං රාජා:—

177 අඛාගවෙ සෙවිතබ්බො සපඤ්ඤ,
බහුසුභා සෙ බහුයානවිහිතො,
නාගඤ්ඤා සුත්තාන තුවඤ්ඤාලාර
කාසාමි පුඤ්ඤති අනපකානි'ති.

ආග අඵස්ස තාපසො:—

178 අඛාගවෙ සෙවිතබ්බො සපඤ්ඤ,
බහුසුභා සෙ බහුයානවිහිතො,
නාගඤ්ඤා සුත්තාන මාඤ්ඤා රජ
කරොහි පුඤ්ඤති අනපකානි'ති.

එවං ධම්මං දෙසෙසො තස්සෙව වතනාරො වස්සානං මාසෙ
වසිනො පුන හිමවගනං ගනනො යාවජ්චං වතනාරො බුහමවිතාරෙ
භාථෙතො බුහමලොකුපගො අනොසි. ඛොධිසතනො පි යාවජ්චං
උපොසඵ වාසං වසිනො ගනනොදං පුරෙයි. පො පි රාජා දනාදිති
පුඤ්ඤති කතො යථාකම්මං ගතො. නද ආලාරො සාරිපුත්තපො
රො අහොසි, ඛාරාණසී රාජා ආනඤ්ඤාසාරො, සංඛපාලනාගරුජ
ලොකතාථො.

තස්ස භරිත පරිවාරො දහපාරමි, තථාරුපෙනපි විසතෙ
ජෙන සමනනාගතස්ස තථාරුපායපි පිලාං සති සීලස්ස අභිනනතා
බි

සීලපාරමි, දෙවළොකසම්පන්නී සද්දීඝං භොගං පහාය නාගභ වනතො නිකම්භේවා සමණ්ඨමකරණං තෙකම්මෙපාරමි, දුතාදි අසං ඉඤ්චි දඤ්චි නාභුං ඵලට්ඨිනි සංවිද්දහනං පඤ්ඤපාරමි, කාමචිතකම්මිනොදනං අබිවාසන විරිඤ්ච විරියපාරමි, අබිවාසනකම්මභ්‍යන් ඛන්ති පාරමි, සඵච සමාදානං සඵචපාරමි, අචලසමාදානාධිට්ඨානං අබිට්ඨානපාරමි, භොජපුතෙන උපාදාය සංඝාභ තෙනස්ස මෙත්තානුදායනා මෙත්තාපාරමි, වෙදනාය සත්තකම්ම විපාකාචෙසුචි ඉසිකිට්ඨාභාවො උපෙක්ඛාපාරමිති, එවං දසපාරමි ථො උඛන්තී. සීලපාරමි පන අතිසංවර්තී කන්තා සා එව දෙසනං ආරුහ්වා, තථා ඉධ බොධිසත්තස්ස ගුණානුභාවො ථොජනස නිසෙ කාගභවතට්ඨාතෙති ආදිනා භූරදත්තවරියායං වුත්තක යෙන යථාරහං විථාරෙතබ්බා'ති.

(X)X සධ්ධිපාල වරියං දසමං.

එතෙති යෙ භජීනාන වරියාදථො ඉමං මං වගෙහ නිද්දිට්ඨා අනන්තර ගාථාය ච භජී නාගො භූරදත්තනාති ආදිනා උදුතච සෙත සංගහෙත්වා දසධිඨා තචවරියා තෙ සබ්බ විසෙසතො සීලපාරමි පුරණ වසෙත පචන්තියා සීලබලං එතෙසංති සීලබලා සීලස්සපරමත්ථපාරමි භුතස්ස පරිකබරණතො සත්තානස්සච පරිභාවනා වසෙත අභිසංඛරණතො පටිකබ්බාරා උකකට්ඨංගතාය සීලපරමත්ථ පාරමියා අසම්පුණ්ණතො පදෙථො එතෙසං අජී ත නිසදෙථොති පදෙසිනා අපපදෙසා කසමාති වෙ ආහ, ජීවිතංපටි රකිතවා සීලාති අනුරකිත්තන්ති යසමා එතෙස්ස භජීනාගවරියා දිස්ස අහං අත්තංතො ජීවිතං එකදෙසෙන පරිරකිතීවාච සීලාති අනුරකිති ජීවිතවසෙත සබ්බා පරිච්චජං එකත්තන්තච පන සංවපාලස්ස මෙසථො සබ්බකාලමපි ජීවිතං යසා කස්සචී නීයන්තං සංවපාලස්ස නාගරාජස්ස පන මහානුභාවස්ස උග්ගවිසතෙජස්ස සතො සමානස්ස සබ්බකාලං තෙති එදෙද්දි සදාගමෙ තතො පුඤ්ඤපි පච්ඡාපි සතො එවං පුග්ගල විභාවං අකත්වා යසා කස්සචී සීලානුරකිත්තන්තං මෙ ජීවිතං එකංසෙතෙව නිසන්තො නීයතාදි තං දුතමුච්චෙ තිස්සට්ඨං නාසමා සා සීලපාරමිය යසමා ච තදෙචං තස්මා තෙන කාරණෙන සා පරමත්ථ පාරමිභාවපාත්තා මස්සං සීලපාරමිති දසෙති.

ඉති පරමත්ථ දීපනීයා වජ්‍යා පිටක සංවර්ණනාස
 දසවිධ වරිය සභ්ගකස්ස විසෙසතො
 සීලපාරමි විභාවනස්ස
 දීපිත වග්ගස්ස අත්ථවණ්ණනා නිට්ඨිනා.

තනිත වග්ගය පඨමෙ අමිතඤ්ජොති, අපරිමිත පරිවාර විභවො, රාජපුත්තො යුධඤ්ජොති, රමිතගෙර ඝනිඛ දන්තයා නාම රඤ්ජො, පුත්තො නාමෙත යුධඤ්ජො නාම අයංති බාරණ්සී උදය ජාතකෙ සුද්දඤ්ජනගරං. නාමජාතං චූලපුත්තකොමි ජාතකෙ සුද්දයානං නාම සොන නඤ්ජ ජාතකෙ චූලපුත්තකොමි නාම බණ්ඩාල ජාතකෙ පුප්පවති නාම ඉමිසමිං පන යුධඤ්ජය ජනකෙ රමිත නගරං. නාමි අනොසී, එවච්චියා කදුචි නාමිං පරිවතනසී, තෙන චූතනං, රාජ පුත්තොති රමිතගෙර ඝනිඛදන්තයා නාම රඤ්ජො, පුත්තොති, තසා පන රඤ්ජො, පුත්තකභයාං අනොසී. බොධි සත්තො ජෙට්ඨපුත්තො තසා රාජා උපරජං. අදුසී සො ගෙට්ඨා චූතන තයෙතෙව දිවසෙ දිවසෙ මහාදුකං පවජනකසී, එවං ගච්ඡන්තො කාලෙ බොධිසත්තො එකදිවසං පාතොව රථවරං අභිරුග්ගිත්වා මහනෙතන සිරිවිභවෙන උයාන කීලං ගච්ඡන්තො රුක්ඛග්ග තිණ්ග්ග සාවග්ග මක්කට සුගත ජාලාදිපු මුග්ග ජාලාකාමෙත ලග්ග උසාවි බිඤ්ජ දිසවා සමම සාරපී කීන්තාමෙ තනාති? පුච්ඡන්තා එතෙ දෙව භිමසමසො පතතක උසාවි බිඤ්ජො මාති සුත්වා දිවසගාගං උයානන කීලිත්වා සායණන කාලෙ පච්චා ගච්ඡන්තො තෙ අදිසවා සමම සාරපී කතං. තෙ උසාවි බිඤ්ජ තෙ ඉදුති පසාමිති පුච්ඡන්තා දෙව සුරිසං (උග්ග ව්ඡන්තෙ) උග්ග ව්ඡන්තෙ සබ්බෙ භිජ්ජන්තා චිලයං ගච්ඡන්ති ති සුත්වා යථා ඉමෙ උපපජ්ජන්තා භිජ්ජන්ති එවං ඉමෙසං සත්තානං ජිව්ත සංඛාරාපි තිණ්ග්ගෙ උසාවි බිඤ්ජසදිසාව තසමා මයා වතාධි ජරා මරණෙගි අපිලිතෙතෙව මාතා පිතරො ආපුච්ඡන්තා පඤ්ඡතුං වට්ටතිති උසාවි බිඤ්ජමෙව ආරමමණං කන්තා ආදිසන්තව්ග තසො ගමෙ පසසන්තො අතතන්තො ගෙගං ආගන්තවා අලභිතන පට්ඨතතාය විනිව්ඡය සාලාය නිසින්නායා පිතුසන්තික මෙව ගන්තො පිතරං වඤ්ඤන්තා එකමන්තං භිසො පඤ්ඡං යාපී. තෙන චූතනං:—

- උසාවි බිඤ්ජොසුඤ්ජානපෙ පනිතං දිසවාන සාමිඨිං (242)
- තඤ්ඤාචාරිභවිං. නාමා. සංවෙග මනුචුච්චිං,
- මානාපිතු ව වඤ්ඤා පබ්බජ්ජමනු සාමගන්ති. (243)

තස, සුඤ්ජානපෙති, සුරියාතපසෙතු සුරිය රසමි සමචයා තිමිතනං සුරියා තපෙනා තිපි පාමො, පනිතං දිසවානාති, විතරිං පසසිත්වා පුබ්බෙ රුක්ඛග්ගාදිපු මුග්ගාජාලාදි ආකාමෙත ලග්ගො හුත්වා දිසාමානං සුරිය රසමි සමචයෙත විතරිං. උඤ්ජො වකුච්චා

* "සුච්චිත"—ම. † "බුග්ගවච්ඡකං"—ම.

මලොකනො සංවිජ්ඣති, යථා එතානි එවං සභතානං ජීවිතා
 නිපි ලහුං ලහුං නිජ්ජමාන සභාවානිති අනිච්චතා මනසි කාරව
 සෙත සංවේග මාපජ්ජං, නාසෙද්දොවාධිපතීං නනො සංවේග මනු
 බ්‍රාහ්මිනීන්ති, නෙදෙද්දො උසාඵඵ ඛිඤ්ඤං අනිච්චතං අභිපතීං මුඛං
 පුබ්බසිමං පුරෙවාරිතං කන්තා තථෙව සංඛාරාණං ඉතතරට්ඨිති
 කං පරිතතකාලං තං මනසි කරොනෙත්වා එකවාරං උපපතනං
 සංවේගං පුනපුනං උපාදනෙන අනුවඤ්ඤිසිං, පබ්බජ්ජමනුසාව
 හ'නති, තිණ්ණෙ උසාඵඵ ඛිඤ්ඤං නචිරට්ඨිතිහෙ සත්තානං
 ජීවිතෙ මයා බ්‍යාධි ජරා ජරණෙති අනභිභුතනෙන ව පබ්බජ්ජනා
 යස ඵතානි ත සන්තීකං අමත මහා නිබ්බානං ගෙවසි තබ්බන්ති
 විහෙතන්ති මාතා පිතරො උපසංකමිත්වා වඤ්ඤිතො පබ්බජ්ජං. (මෙ)
 අනුජානාථාති තෙ අතං පබ්බජ්ජං යාමා. එවං මහාසංභතන
 පබ්බජ්ජාය යාවිජාය සකල තගරෙ මගනනං නොලාකල මහොසි
 උපරාජ් කීර පුබ්බජ්ජනො පබ්බජ්ජුකාමොති, තෙනව සමයෙත
 කාසිරට්ඨි වාසිනො රුජානං දට්ඨුං ආභනන්තො රමමකෙ පටිවස
 නති තෙ සබ්බපි සන්තිපතීංසු. ඉති සපරිජ්ජො රාජා තෙගමාවෙව
 ජානපදව බොධි සත්තසා මාතා දෙවිච්ච සබ්බෙ ච ඔරොධා මහාස
 තනං මා බො නිං තාත කුමාර පබ්බජ්ජි නිවාරෙසුං, තත්තරාජා
 සවෙ තෙ කාමෙති උතං අභනෙත්වා පරිපුරයාමී අජේව රජ්ජං
 පටිපජ්ජාතිති ආග. තසා මහා සනෙතා:—

179 මා මං දෙව නිවාරෙති පබ්බජ්ජන්තං රථෙසග,
 මා මං කාමෙති සම්මනෙතා * ජරාය වසමනිගු'ති.

අතතනො පබ්බජ්ජාය ජඤ්ඤෙව වන්තා තං සුඤ්ඤා සබ්බං ඔරො
 ඛෙති මාතුයා කරුණං පරිදෙවන්තියා:—

180 උසාඵඵ ව නිණ්ණගමති පුරිඤ්ඤාගමනං පති,
 එව මාසු මනුසානං මා මං අමම නිවාරයා'ති.

අතතනො පබ්බජ්ජා කරුණං කථෙත්වා තාතප්පකාරං තෙති
 යාවිස මානොපි අභිසංවසිමාන සංවේගතනා අනො සකකිත
 මානසො පිඨතරෙ මහාසුති පටිවච්චෙ උලාරෙ රාජසාරියෙ ව
 කුරපෙකති විතතා පබ්බජ්. තෙන වුත්තං:—

සාව නගිමං පඤ්ඤා සගෙගමා සරට්ඨිතා,
 අභජ්ජ ව පුත්ත පථපජ්ජ ඉබ්බමිතං මහාමහිං. (211)

සරාජනෙ සම්මරොධෙ සගෙගමෙ සරට්ඨිතො,
 කරුණං පරිදෙවනෙන අනපෙකොවා පටිවච්චිනති (242)

* “මාතංකාමෙතිසපුනෙතා”—ම.

තස්ස සසුඤ්ඤානි, පග්ගහිත අසුඤ්ඤිකා, සනෙගමා සරඨ්ඨිකානි, නෙගමෙහි වෙච්ච රඨ්ඨි වාසිති ව සඬිං සබ්බො රාජපුරිකා මා බො තං දෙව පබ්බජිති මං යාවනති, මාතා පිතරො පන අපෙඤ්ච පුපත පටිපජ්ජ ගාම නිගම රුජධාති අභිවුඤ්ඤා වෙපු ලුපපතතිසා ව ඉඬිං විභවසාර සමපතතිසා යසාදි නිප්පතතිසා ව පීතං ඉමං මහාමහිං අනුසාස ඡතතං උසාසපචා රජ්ජං කා රෙහිති යාවනති, එවං පන සභරඤ්ඤති සරාජකො තථා සබ්බරාධෙ සනෙගමෙ සරඨ්ඨිකො මහාජනෙ යථා සුතනනානවපි පගෙව පසුභනනානං මහනානං කාරුඤ්ඤං භොති එවං කරුණං පටිපෙච්චෙන තස්ස තස්ස අනාපෙකොධා අලග්භිනො අහං තදු පබ්බජනති දසෙසුති. ඉදති යදන්ථං වකකවනති සිරිසද්දිසං රජ්ජි රිං පිසතරෙ සුඤ්ඤි බ්බුච්ච පනාස සිතිචං පරිග්ගන පරිජතං පලා කාහිමතං මහනනං යසුඤ්ඤි නිරපෙකොධා පරිච්චිජ්ජති තං දසෙසු තුං වෙ භාථා අභාසි, තස්ස කොමලනති අනවසෙසං ඉත්තාභාරං සුද්දපරිසන්නඤ්ඤ පඨවිං පබ්බජ්ජාධිප්පායෙන වජ්ජානො එවං (මෙ) සමමා සමෙඤ්ඤාධි සකකා අධිගනතු හති බොධිසා එව කාරණා න කිඤ්ඤි විනෙතසිං න. තස්ස ඊසකං ලග්ගං ජනපිතති අපො: ගසමානි, යසමා මාතා පිතරෙ තඤ්ඤ මහායසං රජ්ජංව මෙ ත දෙසුසං පියමෙව තනො පන සතගුණෙත ස හසුගුණෙත සබ්බ ඤ්ඤාතඤ්ඤ මෙව මයානං පිසතරං තසමා මාතාදිති සඬිං රජ්ජං අහං තදු පරිච්චිජ්ජති, තදෙනං සබ්බං පරිච්චිජ්ජා පබ්බජ්ජා මහාසනෙත නිසබ්බනො තසුස කති ට්ඨහාතා සුඤ්ඤිල කුමාරෙ තාප පිතරං වජ්ජන්ථා පබ්බජ්ජං අනුජනාපෙච්චා බොධිසත්තං අනු බ්බුච්ච තෙ උගොපි තගරා නිසබ්බම මහාජතං නිවගෙනචා හිම වතනං පච්ඤ්ඤා මනොරමෙ යානෙ අසුම පදං කන්ථා ඉසිප්පබ්බ ජ්ජං පබ්බජ්ජා කුතාහි ඤ්ඤායො නිබ්බගෙනචා වතමුලපලාදිති යාවජ්ජං යාපෙච්චා බ්බුච්චලොකපරායතා අනෙසු. තෙතාග භගවා:

181 උගොකුමාරා පබ්බජ්ජා සුබසුඤ්ඤො සුඤ්ඤිලො,
පතාය මාතාපිතරො සඬිගං ඡේත්තාන මච්චුචෙනානි.

තස්ස, සඬිගං ඡේත්තාන මච්චුචෙනානි, මච්චු මාරග්ග සකකාරිකා කාරණ භුතභානා සකතකා රාගදොසමොග සඬිගං විඤ්ඤානව සෙත ඡිඤ්ඤා උගොපි පබ්බජ්ජාති තද මාතාපිතරො මහාරාජ කුලාති අනෙසු, සුඤ්ඤිල කුමාරො ආනඤ්ඤාපෙතෙ, සුබසුඤ්ඤො ලොකකාථො, තසුස පබ්බජ්ජතො පුබ්බෙ පවතතිත මහාදුකාදිති වෙච්ච රජ්ජාදි පරිච්චානොව දුතපාරමි, කායවච්චි සංවරො සීලපාරමි, පබ්බජ්ජාදි කුතාහිගමොව තෙකබ්බුච්චපාරමි, අනිච්චතා

මනසිකාරං ආදිං කන්‍යා අභිඤ්ඤාබිගම පරිඥාපානා පඤ්ඤා, දනා දීනං උපකාරානුපකාර ධම්ම පරිගණහත පඤ්ඤාව පඤ්ඤාපාරම්, සබ්බස තදස සාධනං චිරියං චිරියපාරම්, යුග්ගබහති අභිවාසන බනති ව බනතිපාරම්, පටිඤ්ඤා අවිභංවාදෙන * සට්ඨපාරම්, සබ්බස අවල සමාදානාබිට්ඨානං අභිට්ඨාන පාරම්, සබ්බසතෙනසු තිවචිතතතාය මෙසසා බ්‍රහ්මචිභාරවසෙන ව මෙතනා පාරම්, සතන සංඛාර තත විපකාර උපෙකතා උපෙකතා වසෙන බ්‍රහ්මචිභාර වසෙන උපෙකතා උපෙකතා පාරමිති, දසපාරමිතො උභනති විසෙසතො පන තෙකතිමම පාරමිති වෙදිතබ්බා, තථා අභිනති වරියායං පිය ඉධාපි මහාපුරිසස්ස අච්ඡරියගුණං යථාරහං නිධා රෙතබ්බා, එවං අච්ඡරියා එතෙ අබ්‍රහ්මා ව මගෙසිතො-පෙ-ධම්මස්ස අනුධම්මතොති.

(XX) I සුධංකර්මය චිරියං පට්ඨමං.

උතියෙ ඉඤ්ජෙන පුරුගතමෙති, එවං නාමතෙ කතරවරෙ කාමිනොති, මාතාපතු ආදිති අභොවත “එතො පුතො උප්පෙජ්ජයා”ති එවං විරකාලෙ පතිනා දසිඡනාති, පියාසිතො සො මනසොති විඤ්ඤාති, සොමනසොති එවං පකාසනාමො සිලවාති, දසකුසල කමමපථ සිලෙන වෙව ආචාරසිලෙන ව සම නනාගතො ගුණසම්පන්නොති, සධා බාහුසච්චාදි ගුණෙති උපෙ තො පරිපුණ්ණාවා කල්‍යාණපටිභානාවාති, තං තං ඉති කතන බ්බ සාධතෙන උපාය කොසලල සංඛාතෙන ව සුඤ්ජරෙන වරෙ ත පටිභාතෙන සමනනාගතො වුඤ්ඤාපට්ඨාසිති, මාතාපිතරෙ කුලෙ ජෙට්ඨාති එවං යෙ ජති වුඤ්ඤා ව සිලාදිගුණෙති වුඤ්ඤා තෙසං අපවාසන සිලො ගිජිමාති, පාපජ්ගුච්ඡන උක්ඛණාය භිරියා සමනනාගතො සංගහෙසුම නොවිදෙති, දන පිය වචන අසචරියා සමානතතතා සංඛාතෙති වතුති සංගහ වත්තුති යථාර හං සතනානං සංගහතෙසු කුසලො එවරුපො රෙණුස්සාතාමි කුරුරුජස්ස පුතො සොමනසොති විඤ්ඤා යද්ගොමිති සම්බ ඡකා නස්සරඤ්ඤා පටිභාතොති, තෙන කුරුරාජෙන පතිපති අභිකම්මං උපගනනබ්බාවෙන පටිකරො වලලහා කුහකතාප සොති, අසනගුණසමනාවන උක්ඛණෙන නොගඤ්ඤෙන ජිවිත සංකප්පතතො එතො තාපසො නස්ස රඤ්ඤා සතනාතෙබ්බා අභොසි ආරාමනති, එලාරාවං යත්ත එලාඵක ලාබු කුමනකම් නිපු සාදි වලලි එලාති වෙව තණ්හුලෙය්‍යකාදි සාකඤ්ච රොපියති

* “වාදනං”—ම.

මාලං ගව්ඡනති ජාතිඅතිමුත්තකාදි පුප්ඵ ගවේඡ් නෙත පුප්ඵරුමං දෙය්සති එසුව ආරාමං කත්වා තස මාලා වච්ඡං වෙව ධරාචුත්ත ඵලඵ ච්ඡංච රොපෙධා තතො ලඛධනං සංගරිත්වා ධරෙතොනා ඡ්චතීති අපේඨා වෙද්දතෙඛො.

නිත්‍රාසං අනුපුබ්බි කථා.

තද මහාරකඛිතො නාම තාපසො පඤ්චසත තාපස පරිවාරො කිම්චනොත වසිත්වා ලොකමබ්ල සෙවකත්ථාය ජනපදවාරිකං වර නෙතා ඉන්ද්‍රපත්තිනගරං පත්වා රාජ්‍රයානෙ වසිත්වා සපරියො පිණ්ඩාං වරනනා රාජමාරං පාපුණී, රාජා ඉසගණං දිසා ඉරියා පඨෙ පසනොතා අලඛිකක මහාතලෙ නිසීදුපපේඨා පණිතෙතාතා රෙන පරිවිසිත්වා හනොත? "ඉමං වසාරතතං මම උය්සානෙයෙච වසථ,"ති වත්වා තෙහි සභිං උය්සානං හනත්වා වසනට්ඨාතාති කාරෙත්වා පබ්බජිත පරිකඛාපර දත්වා තිකඛමි. තතො පට්ඨාය සබ්බෙපි තෙ රුජනිවෙසනෙ භුඤ්ජනති, රුජ පත අපුත්තනො පුතොත පපෙති, පුතො නුපප්පන්ති වසාරතච්චයෙන මහාරකඛිතො කිම්චනං ගමිසාමාති රුජනං ආපුට්ඡිත්වා රඤ්ඤ කත සකකාර සම්මානො නිකඛමිත්වා අනතරාමගො මජ්ඣගතික සමයෙ මග්ගා ඔක්කමම එකස්ස සමපන්න සන්ද ව්‍යාසස්ස රුක්ඛස්ස ගෙට්ඨා සපරියො නිසීදි. තාපසා කථං සමුට්ඨාපෙසුං රාජා අපුත්තනො සාධු වතස්ස සවෙ රාජපුත්තං ලතෙය්සාති මහාර කඛිතො තං කථං සුත්වා හවිස්සති නුඛො රඤ්ඤ පුතො උදගු තොති උපධාරෙතො හවිස්සාතිති ඤ්ඤා මා තුමෙහ විනතසිප්ප අප්පච්චුසකාලෙ එකො දෙවපුතො වවිත්වා රඤ්ඤ අග්ගමි ගෙසිසා කුච්ඡමිති නිබ්බන්ධිස්සාතිති ආග, තං සුත්වා එකො කුච්චටි ලො ඉදති රාජකුච්චපෙතා හවිස්සාමිති ච්ඡගත්ථා තාපසාතං ගමත කාලෙ ගිලාතාලයං කත්වා නිපජ්ජිත්වා එහි ගච්ඡාමාති චුතො ත සනෙකාමිති ආග මහාරකඛිතො තස්ස විපතකාරණං ඤ්ඤා තද සනෙකාසී තද ආගච්ඡය්සාසීති ඉසිගණං ආදයතිම වනතමෙච ගතො කුතතො නිවතතිත්වා වෙචගෙන හනත්වා රාජ මාපෙ ධත්වා මහාරකඛිතස්ස උපට්ඨාක තාපසො ආගතොති රඤ්ඤ ආරොචෙත්වා රඤ්ඤා වෙගෙන පනෙකාසාපිතො පාසාදං ආරාග්ග පඤ්ඤාතොත ආසනෙ නිසීදි රුජ තං වඤ්ඤා එක මතං නිසිනොතා ඉසිතං ආරොග්ගං පුච්ඡිත්වා ගගොත අතිබීජං තිව ත්ඨත්ථ තෙතපෙත ආගතත්වාති ආග, මහාරුජ ඉසිගණො සුඛ නිසිනොතා සාධු වතස්ස සවෙ රඤ්ඤා වංසානු රකඛිතො පුතො උපපජ්ජන්තාති කථං සමුට්ඨාපෙසුං, අගං තං කථං සුත්වා හවිස්සති නුඛො රඤ්ඤා පුතො උදගු තොති දිබ්බවකුත්වා. ඔලොකෙ

නොනා මිහිබිනො දෙවපුතො වවිභා අභගමනෙසියා සුධම්මාය
 කුච්ඡ්ඤ්ඤිං නිබ්බන්ධිසසනීති දිස්වා අජාතනතා නං ගබ්භං නාසෙ
 ස්සං ආචිකඛිසාමි ආච නනාහි සුමනාකං කථනජාය ආගතො
 කථිතං තෙ මයා ගච්ඡා මහහරි රජා ගතෙත නසකකා ගනතු
 නහි හට්ඨිභුට්ඨො පසන්නා විතොතා කුභක තාපසං උය්‍යානං
 නෙත්වා වසනට්ඨානං සංවිද්දහිත්වා අදුසී, සො තතො පට්ඨාය රජ
 කුලෙ භුඤ්ජතො වසති දිඛ්ඛවකුඛුකොත්ථවස්ස නාමං අප්පකාසී.
 තදු ඛොධි සපොතා කාවචිංස ගවනතො වවිච්ඡා තස පටිසසිං
 ගණ්හි ජාතස්ස ච නාමගඤ්ඤ දිවසෙ සොමනසස්සාති නාමං කරිංසු.
 සො කුමාර පරිනාමෙත වඛ්ඛිති කුභක තාපසොපි උය්‍යානස්ස
 එකපසෙසු නාතප්පකාරං සුපෙය්‍ය සාකස්සව ඵලවලලී ආදුසො ව
 ජොපෙත්වා පණ්ණිනානං ගප්පෙ විකකිණ්ණතො ධනං සංහරති.
 අඵ ඛොධිසතකස්ස සතත වසික කාලෙ රඤ්ඤො පට්ඨතො
 භුට්ඨො සො තාත දිඛ්ඛවකුඛුතාපසෙ මා පමජාති කුමාරං පටී
 ච්ඡාපෙත්වා පච්චගතං චුාසමෙත්වා ගජතා අපේකදිවසං කුමාරො
 කුච්ඡ්ඤ්ඤං පසස්සාමිති උය්‍යානං ගනත්වා කුච්ඡ්ඤ්ඤං එකං
 සඤ්ඤික කාසාවං නිවාසෙත්වා එකං පාරුපිත්වා උභොහි ගප්පෙති
 චෙ ගපෙ ගතෙත්වා සාකවත්ථස්මිං උදකං සීඤ්චන්තං දිස්වා අයං
 කුච්ඡ්ඤ්ඤො අතතජො සමණධම්මං අකත්වා පණ්ණික කමමං
 කථෙතිති ඤ්ඤො කිං කරොසී පණ්ණික ගභපති ගභපතිකාති
 තං ලජාපෙත්වා අවඤ්ඤො එව නිකම් කුච්ඡ්ඤ්ඤො අයං ඉදුතෙව
 එවරුපො පච්ඡා තො ජාතාති කිං කාරිස්සති ඉදුතෙව තං නාසෙ
 තුං චට්ටතිති විභොජො රඤ්ඤො ආනමනකාලෙ පාසාණ ඵලකා
 එකමනකං බිපිත්වා පානිඤ්ඤං හිඤ්ඤො පණ්ණසාලය තිණාති
 විකිරිත්වා සරිරං තෙලෙන මතෙධිත්වා පණ්ණසාලං පවිසිත්වා සසිසං
 පාරුපිත්වා මහාදුකධප්පතො විස මඤ්ඤව නිපජ්ජී රජා ආග
 නත්වා නගරං පදකඛිණංකත්වා නිවෙසනං අපවිසිත්වා මම සාමිකං
 දිඛ්ඛවකුඛකං පසස්සාමිති පණ්ණසාලවාරං ගනත්වා තං විප්පකා
 රං දිස්වා කීනුඤ්ඤො එතනහි අනො පවිසිත්වා තං කීපඤ්ඤ
 කං දිස්වා පාදෙ පරිමජ්ජතො සුච්ඡි, කෙන ත්වා ගතො! එවං
 විභසිතො තමජ්ජ සමඤ්ඤො නෙමි තං මෙ සිසං ආචිකඛාති තං
 සුත්වා කුච්ඡ්ඤ්ඤො නිඤ්ඤාගොතා උට්ඨාය දිපට්ඨා මහාරජ තං
 මං පසස්සිත්වා තසී විසාසකො අතං ඉමං විප්පකාරං පතොතා තව
 පුතොතමති එවං විභසිත්වාති තං සුත්වා රාජා චොරකාතකෙ
 ආණාපෙසී ගච්ඡ ඵ කුමාරස්ස සීසං ජිඤ්ඤො සරිරං වඤ්ඤ ඛණ්ඩා
 ඛණ්ඩකං ජිඤ්ඤො රජියාය රජියං විකිර්ථාති තෙ මාතරා අලඛික
 රිත්වා අතතජො අඤ්ඤ නිසීදුපිතං කුමාරං ආකඛිංසු රඤ්ඤො

තෙ වන්ධා ආණ්ඩුකාරානි කුමාරෙර මරණභය තප්පිතො මාතු
අභිකතො උට්ඨාය “රක්කොදා මං දසෙසුඵ සනති රාජ කච්චානි”ති
තෙ කුමාරයා වචනං සුත්වා මාතරභූං අවිසමනතා ගොණංචිය
රජ්ජයා පරිකාච්චනතා තෙනා රක්කොදා දසෙසුඵ. තෙන චුත්තං,
“ගමනං දිස්වාහි කුභකනනි” ආදී, තස්ස චුක්ඛිච්චානං චුළ
හනි, තණ්ඤුල කණෙහි වීරහිතං චුච්චාච්චිය චුමංච රුක්ඛිච්චිය
අහොතා මහා සුසිරං කදලිච්චියව අසාරකං සීලාදි සාරජනිතං තාප
සං අතං දිස්වා නන්චී ඉමස්ස සතං සාද්ධිතං ස්වාතාදි ධම්මං තසමා
සාමිඤ්ඤා සමණභාවා සීලවනනතොපි අපගතො පරිකිතො අයං
තථා අයං හිදි සුක්ඛා ධම්මජනිතො පජනිතො පජනිත හිරිසං
ඛාත සුක්ඛාධම්මො, ජීවිත චුත්තා කාරණා’ති, කෙචලං ජීවිතසංඝා’ව
තෙචු අයං තාපස ලිඛෙහත වරහිති විනොකිනති දසෙසුඵ, පජ
නනි හි’ති, පරනොතා පච්චනොතා නිවාසකුතො ඵනෙසං අජීනි
පරහනිතො සීමනනික වාසිතො තෙහි වරනනිති අච්චිකෙහි
පච්චනනදසො චුත්තො අහොසි තං පච්චනනකොපං නිසොධෙ
කුං චුපසමෙචුං ගජනොතා මම පිතා කුරුරාජා තාත සොජන
ස්ස කුමාර! මස්සං සාමිකං උග්ගතාපනං කොරතපං පරම සනති
න්දියං ජටිලං මාපමජ්ජ සොහි අමනාකං සබ්බකාමදදෙ තසමා
ගදිවජනං විතනරච්චියං තස්ස විජානානුකුලං පචනොතතිති අනුච
නොතයතාතිති තද මං අනුසාසිති දසෙසුඵ, ගමනං ගන්වා උප
ඛිච්චානනනි, පිතුච්චනං අනානිකතනොතා තං කුච්චාපසං උපට්ඨා
තස්සං ගන්වා තං සාකච්චන්දියම් උදකං ආසිඤ්චන්තං දිස්වා
පණ්ණිතො අසනති ව ඤ්චවා කච්චි නො ගහපති කුසලනනි, ගහ
පති තෙ සරීරස්ස කච්චි කුසලං කුසලමෙච තථාහි සාකච්චන්දියම්.
උදකං ආසිඤ්චසි කිංචා තච නිරඤ්ඤාදා සුවණ්ණංවා ආතරීයචු
තථාහි පණ්ණික චුත්තා අනුච්චිතිති ඉදං වචනං අභාසිං, තෙන
සො කුටිතො ආසි’ති, තෙන මයා චුත්තා ගහපති වාදෙත සො මාත
නිස්සිතො මාතං අලලිතො කුභකො මස්සං කුටිතො කුචො අභොසි.
කුචොච සමානො ආනාපෙමි තුචං අජ්ජ රච්චා පබ්බාපෙසො
මිච්චා’ති, ආග, තස්ස තුචං අජ්ජාති නිං අජ්ජ දුදනිතෙප රක්කොදා
ආගතකාලෙහි අචො, නිසෙධසිච්චා පච්චනනනනි, පච්චනනං
චුපසමෙච්චා තගරං අපවිච්චා තඛිණං යෙච උග්ගතං ගන්වා
කුභකං කුභක තාපසං කච්චිනොගනොතිච්චිණ්ණං සමමානො’ති,
කුමාරෙන තෙ සමමානො පච්චනිතො අහොසි කුමරො සථා
භාසිසො’ති, යථා කුමාරො තාසිසො තාසසනෙඛ්ඛා සාතාපෙත
ඛො තථා සො පාපො තස්ස රක්කොදා ආවිකති ආණ්ඩෙසිති

තාපසො පුබ්බෙ අපට්ඨෙත්ථාච්චිත නුත්වා ඉදුති ඔහුපරිග්ගතො³
 ජාතොති යථා තසම්. නිබ්බින්නො හුත්වා මම වගෙ වහන්ති එවං
 රාජාතං මම වසමානෙසී, තනො මහා සන්නො ඵවරූපස්ස බාල
 ස්ස රක්ඛස්ස සන්තිකෙ වසනතො හිමිවග්ගං පටිසිත්වා පබ්බජ්ඣං
 යුගත්තනි ටිනෙත්තො රාජාතං ආපුච්ඡ න මෙ මහාරාජ! ඉධ වා
 සෙත අප්පො අනුජාතාථ මං පබ්බජ්ඣස්සාට්ඨි රාජා තාත! මයා අනු
 පට්ඨාමෙත්වා තෙ වගො ආණ්ණතො බ්ඵථ මග්ගං අපරාධනති මහා
 සතතං බමාපෙත්වා “අඥ්ඤා ඉමං රජං පටිපජ්ජාති”ති ආත කුමා
 රො දෙව! කිමෙත්ථ මානුසකෙසු ගොගෙසු අහං පුබ්බෙ දීඝරතතො
 දිබ්බගොගසම්පත්තියො අනුභවි න තපාපි මෙ සබ්බො පබ්බජ්
 ඣ්ඣාමෙවාහං න තාදිසස්ස බාලස්ස පරනෙත්ත වුඤ්ඤො සන්තික
 වසාමිති වත්වා තං ඔවදන්තො:—

- 182 අතිසම්ම කතං කම්මං අනවජ්ඣාය වින්තිතං,
ගෙසජ්ජස්සෙව වෙහබ්බො විපාකොගොති පාපකො.
- 183 නිසම්මච කතං කම්මං සම්මා වජ්ඣාය වින්තිතං,
ගෙසජ්ජස්සෙව සම්පත්ති විපාකො ගොති හඤ්ඤො.
- 184 අලසො ගිහී කාමගොහී න සාධු
අසඤ්ඤතො පබ්බජ්ජො න සාධු,
රුජ්ඣ න සාධු අතිසම්මකාරී
යො පණ්ණිතො කොධතො තං න සාධු.
- 185 නිසම්ම බන්තිගො කඨිරා තානිසම්ම දීඝංපති,
නිසම්ම කාරිතො රාජ! යසො කිත්තිඤ්ඤවට්ඨස්සති. [පාල!]
- 186 නිසම්මදණ්ඩං පනගෙත්ත ඉස්සරො වෙගාකතංතපති භූමි
සම්මාපණ්ණිඨිව තරස්ස අප්පො අනානුතප්පාතෙහවන්තිපච්ඡා
187 අනානු තප්පාති හි යෙ කරොන්ති විහජ්ජකම්මායතතාති
ලොසෙ,
විඤ්ඤාපසස්සාති සුඛිඤ්ඤාති හවන්ති වුඤ්ඤානුමතාති තාති.
- 188 ආභවත්ථංදෙවාරිකාධග්ගහස්සා කාසාච්චාගහත්ථු මමා ජනීඤ්ඤ!
මාභුච්ච අභිකසම්. අහං නිසින්නො ආකඛ්ඛිතො සහසා ගෙහි දෙව!
189 කට්ඨකමිහි සම්බාධං සුඛිච්ඡං
පනෙත්වා මධුරමපියං ජීවිතං ලඤ්ඤා රාජ!,
කිච්චෙත්තා ‘හං අජ්ජ වධා පමුතෙත්වා
මධුරස් මෙමාග්ඵන්තො හවිසමිති.

ඉමාහි ගාථාහි ධම්මං දෙගෙසී, තස අතිසම්මාති, අනුපට්ඨා
 රෙත්වා. අනවජ්ඣායාති, අවච්ඡාපෙත්වා. වෙහබ්බොති, විපත්ති,
 විපාකොති, නිපත්ති. අසඤ්ඤතොති, අසංවුතොති අසංවුතො

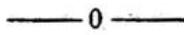
දුසිලො. පනසෙය්‍යතානි, පටිඤ්ඤාය. වෙගානි, වෙගෙන සහසා, සමවා පණිඛිවානි, සමවා පණිඛිතාය. සොනිපසා සපිතෙන විතොත කතා කරසා අප්පා පච්ඡා අනානුතප්පා භවනනිති අප්පො, විභජ්ජානි, ඉමිනානාචුංසුතතානි ඉමානි අසුතතානිති එවං පඤ්ඤාය විභජ්ජා. කමමායතතානිති, කමමොති. බුඩ්ධානුමතානිති, පඤ්ඤා තෙති අනුමතානි, අනවජ්ජානිතොනනි. කට්ඨිකනානි, දුසඛං අසාතං. සලොධං සුඛිච්ඡං, මරණභයං පතොතාමසි. ලබ්බානි, සුඤ්ඤාලොක ජිවිතං ලභිතො. පඤ්ඤා වෙමවානි මනොනි, පඤ්ඤාචාර්යානිච්ඡව විතොතා එව භමසමි. එවං මහාසතොතන ධම්මෙ දෙසිතෙ රාජ දෙවිං අමහොතසි දෙවි! නිං පුතං නිවහොතිති දෙවිපී කුමාරසා පඤ්ඤාමෙව රොවෙසි, මහාසතොතා මානාපිතරො වජ්ජිතො “සවෙ මහං දෙසො අප්පි තං ඛමඵ මහාරාජ”ති බමාපෙත්වා මහාජතං ආපුච්ඡිතො භිමවනතානිච්ඡවො අගමාසි, ගතෙ ව පන මහාසතොත මහාජතො(කුට)ජට්ටං පොථොතො ජිවිතකඛයං පාපෙසි. බොධිසතොතා පි සතාගරෙති අමච්චො පාරිසල්ලාදීනි රාජපුරිසසති අසුච්ඡවෙති අනුබන්ධමානො තෙ නිවහොතසි මනුසොසු නිවහොතසු මනුසා වණණකාගනො දෙවතානි තිතො සගතපඤ්ඤා තරාජිතො අතිකමිත්තො භිමවහොත විසානාමුතා නිමමතො පණණකාලාය ඉසි පඤ්ඤාං පඤ්ඤා තෙන වුතතා:—

තො මං තඤ්ඤා බමාපෙසි මහාරජ්ජං අදසි මෙ,
 සො හං තමං දුලබ්බිතො පඤ්ඤාජ්ජං අනගාපිසනනි. (262)

තඤ්ඤා ව, තමං දුලබ්බිතො'නි, කාමාදීනව දසානසා පටිපක්ඛභුතං සමමොග තමං විධමිතො, පඤ්ඤානි, උපාගඤ්ඤං. අනගාපිසනනි, පඤ්ඤාං. ඉදං ති යදං තදං තං රාජසාරියං පරිච්චිතො. තං දෙසොතො “සවෙදෙසො”නනි මහාන ගාථොග. තසාපො වුතතතොව, එවං පන මහාසතොත පඤ්ඤාන යාව සොලසව සාකාලා රාජකුලෙ පරිවාරික වෙසෙන දෙවතානොව තං උපවිධිතංසු, සො තඤ්ඤා කොතානිඤ්ඤායො නිබ්බොතොතො බ්‍රහ්මලොකු ඵණො අපොසි, තදං කුභණො දෙවදෙනො අපොසි, මාතා, මතා මායා. මහාරකිත තාපසො, භාරිපුතොතොරො, සොමනසා කුමාරො, ලොකනාපො. තසා සුධංසුඤ්ඤා වරියං වුතතතො තෙව දසපාරමිතො නිබ්බොරොඤ්ඤා, ඉධාපි තෙකඛමම පාරමි අති සගවතීති සා එව දෙසනං ආරාලො, තථා සතෙ වසිත කාලෙ එවි ඤ්ඤානිච්ඡව සමිත්තො, තසා තාපසො කුටජට්ටොව පරිතොතො, තෙන පසුතොත රඤ්ඤාවධෙ ආණ්ණොතොතොතොතොවො

රජෙහෙයු ඝනතිකං ගනන්වා තානා තයෙති තයා සදෙසතං අතන
නො ව තීරපරාධං තං මහාජතයා මජ්ජිකි පතානෙත්වා රජෙහෙයු
ව පරතෙය්‍ය බුඛිතං බාලභාවංව පට්ඨපපත්වා තෙන ඛමාපිනො
සී තයා සහතිනෙ වාසනො රාජී අහරියතොව අංචෙග මාපජ්ජි
ත්වා රජෙහෙයු තානපාකාරං යාචියමානො පි සත්භතං රජීය්‍යරි
යං ඛෙලපිණ්ඛං වීග ඡ්චෙසිත්වා කප්ඵි අලගගවිගොතා හුත්වා පබ්බ
ජ්ජනං, පබ්බජිත්වා ව පච්චෙකාරාමො හුත්වා නවිරසෙය්‍යව අපකසි
රෙන ක්කාතාභිකෙසු කිබ්බතනනනනි එවදාදෙයො මහාසඤ්ඤා
ගුණොනුභාවා විභාවෙතබ්බාති.

(XX) II යොමනිසංචරිතං දුතියං.

තනිතෙය අසොඝරමිති සංවබ්බොති, අමනුසා උපද්ධව පරිව
ජ්ජනපා වතුසාලවසෙන කතෙග මහතී සබ්බ අසොච්චෙයෙ ගෙතෙ
තංවබ්බොති, නාමෙත්වායි අසොඝරොති, අසොඝරෙ ජාතසංවබ්බ
භාවෙතෙව අසොඝර කුමාරොති තාමෙන පාකපො අනොසී.

තදගි කාසිරෙහෙයු අග්ගමහෙසියා පුරිමතනභාවෙ සපනති
කා තව ජාතං ජාතං පජං බාදෙය්‍යන්ති පජනං ධූපත්වා යකඛිති
සොනියං නිබ්බතනා මිකාසං ලභිත්වා තයා විජාතකාපල වෙචාපර
පුතොත බාදී, තනිතමාපර පන බොධිසතොතා පඤ්ඤා කුච්චියං පච්ච
සකිං ගණ්ඨ, රාජ් දෙවියො ජාතං ජාතං පජං එතා යකඛිති බාදති
කිනානුචො ඛාතබ්බන්ති මනුසොසං මමිනන්තිවා අමනුසො තාමි
අසොඝරසංභාතන අසොඝරං කාදුං වට්ටන්ති වුතොත කමිමා
පර ආණ්ඤාපෙත්වා එවෙග ආදිං කත්වා අසො මසෙගෙව සබ්බ ගෙග
සමිභාපෙරති වතුසාලං මහනාගං අසොඝරං කිට්ඨපත්වා පරිපකක
ගඛිතං දෙවිං තත්ච වාසෙසී, සං තත්ච ධකෙසු පුකෙසු ලකනණං
පුතතං විජාසී, අසොඝර කුමාරොතෙවසං තාමිං කරිංසු, තං
බානිතං දත්වා මහනාගං ආරකකිං සංවිදගිත්වා රාජ් දෙවිං අතොත
පුරං ආණ්ඤාසී යකඛිතිං, උදකමාරං ගනන්වා වෙසාවතයා උදකං
වගනති ජීවිතකඛියං පඤ්ඤා, මහාසඤ්ඤා අසොඝරෙගෙව වබ්බි
ත්වා විකෙසුතං පතොතා තෙසොව සබ්බසිප්පාති උග්ගණ්ඨි රාජ්
සුතතං සොලභ වස්සුදෙදසිකං විදිත්වා රජ්මයා දය්‍යාමිති චත්ථ
අමච්ච ආණ්ඤාපෙසී පුතතා මෙ ආනෙථාති. තෙ සාධු දෙවොති
තගරං අලඛිකාරාපෙත්වා සබ්බාලඛිකාර විභුසිතං මිඛලවාරණං
ආද්ද තත්ච ගනන්වා කුමාරං අලඛිකරිත්වා ගන්තිකඛිකෙති කිසිදුපෙ
ත්වා තගරං පදනඛිණං කාරුපත්වා රජෙහෙයු දසෙසු, මහාස
ඤ්ඤා රාජාතං වදිත්වා අධොසී, රාජා තයා සරීර සොභං මිලො

කෙතො බලව සිතෙනහන තං ආලිඛිත්වා අපඤ්ච මෙ පුත්තං අභි
සිඤ්චොති අමචෙව ආණාපෙසි, මහාසතෙතා පිතරං වඤ්ඤා නම
ඤාං රජෙත්තඤා අහං පබ්බජිඤාමි පබ්බජ්ජං මෙ අනුජානාමාති
ආග තෙනවුතං, ‘දුකෙඛන ජීවිතො ලබො’ති ආදි තත්ත
දුකෙඛනා’ති, නාත! තවහානිතා වෙ එතාය යක්ඛිතිතා බාදිතා භු
යහං පත තතො අමිභුඤ්ඤානො නිවාරණසං කතෙන දුකෙඛන
මහතා ආයාසෙන ජීවිතො ලබො, සමපිලෙ පති පොසිතො’ති,
නානා විධාය අමනුසාරකතාය සමබාධෙ අසොසඤ්ච චිත්තන
කාලතො පට්ඨාය යාව සොලසවසාපපනති සමබාධෙ සංවඩ්ඪි
තොති අපො, අපෙජ්ච පුත්ත පටිපජ්ජ කෙවලං වසුඤ්චරං ඉම
නති, කඤ්චන මාලා ලබ්භතසා සෙත වජ්ජනසා හෙවසා රතන
රාසිමති ධූපෙතා නීති සෙඛිති අභිසිඤ්චමානො ඉමං කුලසහන
කං කෙවලං සකල සමුද්දුපරියතං තතො යෙව සතරවෙසිතිති
සතරවට්ඨකං, සත නිගම ගමෙ හිති සතිනමං, අපරිමිතෙන පරිවාර
ජනෙන සභිං සජ්ඣං ඉමං වසුඤ්චරං මහා පඨවිං අපෙජ්ච පුත්ත
පටිපජ්ජ රජ්ජං කාරෙහිති අපො, වඤ්ඤා වහනිසං අඤ්ඤාලිං
පගහතෙතොන ඉදංවචන මවුචිනති, වහනියං කපිරාජානං මම
පිතරං වඤ්ඤා තසා අඤ්ඤාලිං පණාමෙත්වා ඉදංවචනං අනාසිං,
සෙකෙඛි මහිසා සනතා’ති, ඉමිඤා මහාපඨවිතා යෙතෙවි සනතා
නාම ගිහ උතකට්ඨ මජ්ඣමා’ති, ලාමකා වෙව උතමාව උභි
නතං වෙමජෙඛි හවතො මජ්ඣමාව, සතෙතෙතො’ති, සඛෙ
තෙ සතෙ තෙතෙ සකඤ්ඤාති සතෙති යුතීති සමමාදුඨානා
විසාට්ඨා අනුකතරාහිතා, යථා විභවං වඩ්ඪන්ති ඉදං ලොකෙ
උතනිසනති, ඉදමපන ඉමයමිං ලොකෙ අහදිසං මයහා එව අවෙ
ණිතං කිංපතං සමපිලෙ මම පොසනං සමබාධෙ මම සංවඩ්ඪි
තං තමාති අසොසඤ්චි සංවට්ඨො අපසහ වඤ්ඤාමසංති, අව
ඤ්ඤාලියෙ වඤ්ඤාලියානං පහා රහිතෙ අසොසඤ්ච සංවට්ඨොමති
ති, සංවට්ඨො අමති. පුඤ්ඤාලිපසලපුණ්ණා’ති, පුඤ්ඤාලිපසල
කාර කුණ්ටසමුද්දුඤ්ඤා ගුපතිරං සදිසා මාභුකුට්ඨිතො ජීවන
සංසයෙ වතනමානෙ තමා මුඤ්ඤා නිකම්භිතා හතො සොරස
රෙ’ති, තතොපි ගඛනමාසතො දුරුණතෙර අවිසාට්ඨ වාසෙන
දුකෙඛන පතවිතො’ අසොසඤ්ච, පතවිතො අසොසඤ්ච බකිතා
භාසර ධපිතොවිග අහොසිතති දසෙසති. සදිහ’නති, එභි යදිති
නිපාත මතං තං තාදිසහති යාදිසං පුඤ්ඤාලිපුත්තං තාදිසං පරමි
දුරුණං දුකො පතො අහං රජෙජ් සදි රඤ්ඤාමි යදි රඤ්ඤාමි එවං
සතො පාපාහං ආමතානං නිහිත පුරිසානං උතනමො නිහිත
තමො පියා උතනමොමි කාසොහා’ති, අපරි චුත්ත ගඛ

මාසාදිතා පුඤ්ඤායෙත උක්කණ්ඨිතො නිබ්බන්ධො අමභි. රජේජ
නමභි අනඤ්ඤො'ති, රජේජනපි අනඤ්ඤො දමභි යකඛ්ඨියා
භසානො මුත්තොපිටි නාහං අජරමරො කීවෙම රජේජන රජුංභි
නාම සබ්බෙසං අනඤ්ඤං සන්තර්ථානං සන්තර්ථානං තසා ධීතකාලනො
පට්ඨාය දුනතිකම්මං හොති, තසමා තං අනුපගන්තො, ඤ්ඤිතිං
පට්ඨෙසසීයං සන්ථ මං මච්චු නමදදිසා'ති, යස ධීතං මං මහාසෙ
නො මච්චුරාජා න මෙදියෙ න ඔත්තරයන් න අභිනවෙයන් තං
නිඤ්ඤිතිං අමතමහා නිඤ්ඤානං පට්ඨෙසසීයාමීති, එවා'හං විනානඤ්ඤ
ඤානා'ති, එවං ඉමිතාච්චතසාකාරෙන නානපපකාරං සංඝාජර
ආදීනවං පච්චවෙකඤ්ඤෙන, භික්ඛානෙ ආතිසංඝ දසුනෙනව
යොතිසො වින්තතො, විරවගෙන මහාජතෙ'ති, මයා විපපයොග
දුක්ඛ සගතෙන විරවනො මාතාපිතු පඤ්ඤෙ මහගෙන ජන
නාගොච ඛන්ධිනං ඡේට්ඨා'ති, යථා නාම මහාබලො නඤ්ඤාගො
දුබ්බලතරං රජුඤ්ඤිතං සුබ්බෙනව ඡේට්ඨති එවමෙව සුඤ්ඤි සං
භාදි ඡේදසුන් තසමිං ජනෙ තණ්හා බන්ධනස්ස ඡේට්ඨෙන බන්ධනං
ඡේත්වා කාතන සංඛාතා මහාවන්ඤං, පඤ්ඤජ්ජ ගමන වසෙන
පාපිසීං, මහාත භාටා චුත්තත්වා එව, තසච මහාසතො අතඤ
නො පඤ්ඤාඤාප්පායං ජනිතො "තාන කිං කාරණං පඤ්ඤජ්ජ"ති
රජුඤ්ඤ චුත්තො දෙව! අහං මාතුකුච්ඡිති දසමාසෙ ගුච්ඡිරයෙ
විං වසිත්වා මාතුකුච්ඡිතො නිබ්බන්ධො යකඛ්ඨියා හගෙන
සොඤ්ඤ වසානි බන්ධනාගාරෙ වසතො බති මජ්ඣමනිකං පි
නලං උසාද නිරයෙ පකඛිතොවිඤ්ඤ අභොසිං යකඛ්ඨිතො
මුත්තොපි අජරමරො නඤ්ඤාමි මච්චුතාමෙත නසක්කානෙනව
ජිනිතං හපෙ උක්කණ්ඨිතොමභි යාව මෙ මාසිජරමරණානි
නාගච්ඡන්තං තාවදෙව පඤ්ඤාමි ධම්මං චරිසාමි අලෙමෙ
රජේජන අනුජනපි මං දෙව උබ්බජ්ඣනනි වතො:—

190 යමෙක ජනනිං පඨවිං ගෘහිත වඤ්ඤි මාණ්ඩො,
අභිභවති පොච සෙති සගච්ඡං න නිවත්තති'ති.

ආදිතා වතුච්ඡිතා'භාටාති පිඤ්ඤා ධම්මං දෙසෙත්වා "මහාරාජ!
තුමහාකං රජුං තුමහාකමෙවගොභු නමිඤ්ඤං ඉමිතා අඤ්ඤා
තුමෙහති සෙං කපෙත්තමෙව බ්‍රහ්මචරිතමරණානි ආගෙච්ඡෙය්‍යං
තිට්ඨප්ඵ කුමෙහ"ති වතො අදදුං ඡේට්ඨත්වා මහාතඤ්ඤිතං කඤ්ඤ
පඤ්ඤරං භිඤ්ඤිත්වා සිගපොතොවිඤ්ඤ කාමෙ පහාය මාතාපිතරෙ
චඤ්ඤිත්වා තිකම්මි, අභිසා පිතා අයං නාම භුමාරෙ උබ්බජ්ඣතා
මො කිමඛිතං පත මමාපි රජේජන අඤ්ඤා නඤ්ඤිති රජුං. පහාය
තෙන සෙං එව තිකම්මි තසමිං නිබ්බන්ධො දෙවිපි අමච්චාපි

බ්‍රාහ්මණ ගහපතිකාදියෝ පී තී සකල තගර*වාසීනෝ ගොභානී ඡෛද්ධියා නිකධමිසු, සමාගමෝ මහාඅභොසි පරිසා මාදස ඥෝ ජනිකා ජනා හෙ ආදය මහාසතොතා ගිමවහනං පාවිසී, සතොතො දෙවරුජා තසා නිකධනනහාවං ඤාතො විසාස කමිමා පෙසෙතො මාදස ඥෝජනාසාමං සතනසොජන විසාරං අසාමපදං කාරෙසි සබ්බෙව පබ්බජිත පරිකධාරෙ පටිතාදපෙසී ඉධ මහාසතනසා පබ්බජ්ජාව ඔවාදදනඤ්ච බ්‍රහ්මඥොකපරායනතා ව පරිසාය සමිමා පටිපනතීව සබ්බා මහාගොවිඤ්චරියායං චුත්තනඥෙනෙව වෙදික බ්‍රාහ්මී තද මාතා පිතරො මහාරාජ කුලානි අනෙසුං. පරිසා බ්‍රහ්ම පරිසා අඥොසර පණ්ණීතො ලොකතාථො, තසා සෙසපාරමි නිඛාරණා ආනුභාව විතාවතා ව හෙට්ඨා චුත්තනඥෙනෙව වෙදික බ්‍රාහ්මී.

(XX) III අභොසර පණ්ණීත වර්ගයං නතියං.

වතුපස සද්භොමි කාසිනං පුරවරාගනමෙ'ති, කාසිති බ්‍රහ්ම විවත වසෙන ලබ්බොභාරසා රට්ඨසා තගරවරෙ බාරාණසියං ඥසමං කාලෙ ජාතසංවහේසා හුතො වසාමිති අභො. ගානිනී ම හා නරො සතන නිබ්බතනා සොඤ්ඤෙ කුලෙ'ති, උපකඤ්චනාදඥො ඡ අහං වා තී හාතරො සතන සබ්බ කතිට්ඨා කඤ්චන දෙවිතාමි ගානිතිට්ඨාති සබ්බ මං අට්ඨජනා මහනඤ්ඤක නිරතතාය ඥො ඤිතෙය උදිතෙ මහතී බ්‍රාහ්මණ කුලෙ තද නිබ්බතනා ජාතානි අභො.

බොධිසතො හි තද බාරාණසියං අසිති නොටි විභවසා බ්‍රාහ්මණ මහාසාලසා පුත්තො හුතො නිබ්බතනී, තසා කඤ්චක කුමාරානි නාමං කරිංසු, අථසා පදසා විවරණකාලෙ අපරො පුත්තො විජාසී. උපකඤ්චන (කුමාරො)ති තසා නාමං කරිංසු, තතො පට්ඨාය මහාසතනා මහාකඤ්චන කුමාරෙති සමුද්ධ වර නතී, එවං පටිපාටියා සතනපුත්තො අනෙසුං. සබ්බකතිට්ඨා පසු ධිතා තසා කඤ්චනදෙවිනි නාමං කරිංසු, මහාසතනො වයප්ප නොතා තකකසීලං ගනතො සබ්බසීපානී උග්ගහෙතො පට්ටොගවජ්, අථ තං මාතාපිතරො සරාවාසෙන බන්ධුකාමා“අභතනො සමිත ජාති කුලෙනො හෙ දුරිකං ආතෙසාමා”ති වදිංසු, සො අමම තාත! තමෙසා සරාවාසක අඤ්ඤා ඥොහි සබ්බොලොක සතනී වාසො ආදිතො වීය සප්පරිභොසො බන්ධනා ගාරංවීය පඤ්චුඤ්ච තං උකකාරභුමී වීය ජ්ඣුඤ්චා හුතො උපට්ඨාති ත මෙ විපතං

* “රට්ඨ”-ම.

ගණිතසුද්ධ පණ්ණසාලනො නිකම්භා අතතො අතතො
 පාපුණන කොට්ඨාසං ආදාය වසතට්ඨානං ගනාමි, පරිගුඤ්ඤා
 සමණධම්මං කරොගාමි, අපරතාගෙ හිතාති ආපරිතා තපෙව ඛාද
 නාමි, තත් තථා කොරතපා පරිදිගිඤ්ඤාති කපිණ පරිකම්මං
 කරොගාමා විහරිංසු, අඵනෙසං සීලනෙප්පන සසකස්ස ගවතං
 කම්පි සකෙකා තං කාරණං ඤාමා ඉමෙ ඉසයො ව්මංසියාමිති
 අතතො ආනුභාවෙන මහාසගනස්ස නොට්ඨාසෙ තයො ද්වංස
 අතතරධාපෙසි මහාසගනා පඨමදිවසෙ නොට්ඨාසං අදිසා මම
 කොට්ඨාසො පමමුච්චා ගවිස්සානිති විදොසි දුගිදිවසෙ මම
 දෙදසන ගවිතබ්බං පණාමන වසෙන මම යොට්ඨාසං තප්පිතනාමි
 මඤ්ඤාති විගෙනසි, තතිය දිවසෙ තං කාරණං සුභා ඛමාපෙ
 සාමිති සායණහසමයෙ ගණිතසුද්ධං දනා තායස ඤායෙ සප්පසු
 සනතිපතිතෙසු තමිසං ආරොවෙඤා තිසුපි දිවපෙසු තෙති
 ජෙට්ඨකොට්ඨාසස්ස ධපිතතාවං සුභා තුමෙගති මයහං කොට්ඨා
 සො ධපිතො මයා පන නලඤ්ඤා කිං හුඛො කාරණාති ආග
 තං සුභා සබ්බව සංවෙගපපතො අගෙසුං, භස්මිං අස්සමෙ
 රුකාදෙවතාපි අතතො ගවතතො ඔඛරිතා තෙසං සනා
 තෙ නිසීදි, මනුස්සානං හසතො පලාසිතා අරඤ්ඤා පවිචෙට්ඨා
 එසකා වාරණො අතිගුණික හසතො (පලාසිතා) මුතො ස
 පො සපසිලාපනතො එකො වානරොව තෙති ඉසිති කත පරි
 වයා තද තෙසං සගතිසං ගනාමි එකමිනතං අට්ඨංසු සකෙකාපි
 ඉසිගණං පරිගණතිස්සාමිති අදිසමානකායො තපෙව අට්ඨාසි
 තස්මිං ඛණෙ බොධිසගනස්ස කතිට්ඨා උපකඤ්ඤා තාපසො
 උට්ඨාය බොධිසගනස්ස වඤ්ඤා සෙසානං අපවිතිං දෙස්සොති අසා
 අඤ්ඤා සඤ්ඤා පට්ඨපෙභා අතතාතපෙසු ඵලොධිභුං ලභාමිති
 පුච්චිතා ආම ලභසිති වුතො ඉසිගණමඤ්ඤා ධජා සපඵං
 කරොගොගා:—

191

අස්සං ගමං රජතං ජාතරූපං ගරියඤ්ච සො ඉධ ලගහං මනාපං,
 පුතෙතතිදුරෙති සමිඛිතිගොතු හිතාති තෙ බුද්ධං සංඝං ඉඤ්ඤාමි.
 ඉමං භාථං අභාසි, ඉදං ති සො සප්පසු ඉඤ්ඤාමි ඉඤ්ඤා
 නති තෙති විපපයොගෙ තතතකාති දුගිඤ්ඤා උපපජ්ජනති මුඤ්ඤා
 කාමෙ ගරහනො ආග, තං සුභා ඉසිගණො "මාරිභා! මාකං
 අතිභාරියො තෙ සපඵො"ති කණ්ණි වදන් බොධිසගනාපි අති
 භාරියො තෙ සො සපඵොති න භං ඛාදා! ගණනාතව අභාසි
 තෙ නිසීදති ආග, සෙසාපි සපඵං ඛාදොගාතා සප්පසු

192

මාලඤ්ච සො කාසික වඤ්ඤාඤ්ච ඛාදො ඉඤ්ඤාමි බුද්ධං බුද්ධං
 කාමෙසුතිබ්බං කුරුතං අපෙකබ්බං හිතාති අත ඉඤ්ඤාමි සො අභාසි

193

පවුත ධනෙඤ්ඤ කසිමායස ස්සි පුනෙනගිතිධනිමා සබ්බකාමෙ,
චසං අපසංසං සරමාචසාදු භිසානි තෙන බ්‍රාහ්මණ යො අහොසි.

194

සො ඛන්තිජයා භොදු පසංසකාරී රාජධිරාජා බලවායසස්සි,
සමාදු රහතං මිතිමා චසාදු භිසානි තෙන බ්‍රහ්මණ යො අහොසි.

195 [සුභෙතො,

සො බ්‍රාහ්මණො භොදු අච්චරාගො මුහුතත නකඛතතපච්චෙසු
පුජෙත්තු නං රට්ඨපඨි යසස්සි භිසානි තෙන බ්‍රාහ්මණ යො අහොසි.

196

අජ්ඣායකා සබ්බ සමභතවෙදං තප ස්සිනිමං මඤ්ඤතු සබ්බලොභකා,
පුජෙත්තු නං ජනපදා සමෙච්ච භිසානි තෙන බ්‍රාහ්මණ යො අහොසි.

197

චතුස්සදං ගාමවරං සමීඤ්ඤං දින්නං හි සො භුඤ්ඤතු වාසවෙන,
අච්චත රාහො මරණං උපෙතු භිසානි තෙන බ්‍රාහ්මණ යො අහොසි.

198

සො ගාච්ඤ්ඤි භොදු සසායමජ්ඣස්සි නචෙව්භි ගිජනති පමොදමානො,
මාරාජභො බසසන මලසා කිචි භිසානි තෙන බ්‍රාහ්මණ යො අහොසි.

199

නං එකරාජා පඤ්චං විජෙත්තා ඉඤ්චි සහසස්සං ඤ්චෙතු අග්ගො,
සිමහනිනිනං පචරා භවාදු භිසානි තෙන බ්‍රාහ්මණ යො අහොසි.

200

ඉසිනං සා සබ්බ සමාගතානං භුඤ්ඤත්තසාදං අච්චකප්පමානා,
චරාදු ලාභෙන විකප්පමානා භිසානි තෙන බ්‍රාහ්මණ යො අහොසි.

201

ආවාසිකො භොදු මහාච්චාරෙ නචකම්මකො භොදු කප්ඵගලායං,
අලොක සස්සි දිවසාකරොදු භිසානි තෙන බ්‍රාහ්මණ යො අහොසි.

202

සො බජ්ඣකා පාසසනෙති ජබ්බි රම්මාවනා නීයදු රුජධානී,
ගුහෙනති සොගඤ්ඤතුපාවනෙතිභිසානිතෙන බ්‍රාහ්මණයො අහොසි.

203

අලකකමාලී නිපුකණ්ණ පිටෙයා ලට්ඨිගතො සපමුඛං උපෙතු,
සනච්ච බ්‍රෙහො විසිඛං ච රාදු භිසානි තෙන බ්‍රාහ්මණ යො අහොසි, තී.

ඉමා ගාථායො අවොචුං තසු, තිබ්බනති, තෙ ව්‍යුත්තාම කීලෙ
සකාමෙසු බහලං අපෙකඛං කරොතු. කසිමානී, සවපනා කසික
මෙමා. පුතෙන ගිහිධනිමා සඤ්ඤාමෙතී, පුතෙන ලහතු ගිහි
ගොතු සතන විචෙධන ධනෙන ධනිමා ගොතු රුපාදි ගෙදෙ සබ්බ
කාමෙ ලහතු. වයං අපසානනී, මහලකකාලෙපි අපබ්බජ්චා
අතනනො වයං අපසානනො පඤ්චකාම ගුණාංචිධං සරමෙව
ආවසතු. රාජාධිරාජානී, රාජුකං අනන්තර අභිරාජා. අවිචරා
ගොතී, සුරොභිතට්ඨාන තණ්හාය සතණ්හා. තපස්සිනී, තපසී
ලං සීලසම්පන්නොති තං මඤ්ඤතු. චතුස්සදහනී, “ආකිණ්ණ මනු
ස්සකාය මනුස්සෙහි පහුත ධඤ්ඤකාය ධඤ්ඤක සුලභදුරුභාය
දුරුභි සම්පන්නොදකකාය ලදකෙනා”තී, චතුහි උසානනං. වාස
වෙතානී, වාසවෙන දින්නං වීය අවලං වාසවතො ලඬු වරානු
භාවෙතෙව රාජානං ආරොචෙචා චතන දින්නනනීපි අපො. අවිචරා
ගොතී, අවිචරාගො කඤ්ඤම සුකරොචීය කාමපමෙක නිමු
ගො වී ගොතු. ගාමඤ්ඤිතී, ගාමජෙට්ඨකො. තනනී, තං ඉඤ්ඤං. එක
රාජානී, අග්ගරාජා. ඉඤ්ඤි සභස්සානනනී, චචනං අට්ඨකථාය
චුට්ඨං ජොලසනනං ඉඤ්ඤසභස්සානං අග්ගට්ඨානෙ ධජපතුතී
අපො. සීමනනීතීනනනී, සීමනනධරනං ඉඤ්ඤනනනී අපො. සබ්බ
සමාගතා නහනී, සබ්බෙකං සඤ්ඤිපනිතානං මජ්ඣිමි ඡුචිදිචා. උචි
සම්පමානානී, අනොසකකමානසා සාදුරසාහුඤ්ඤතුච්ඤ්ඤො. වරාතු
ලාගෙන ඵකසමානානී, ලාගෙනතු සිංගාරවෙසං ගතෙචා ලාගං
උපාදෙතුං වරතු. ආවාසිකොනී, ආවාසං ජග්ගනනො. කජ්ඣනුභාය
නනී, එවං නාමිකෙ තගතෙ තඤ්ඤි කීර දබ්බසම්මාරා සුලභා. ආ
ලොකසඤ්ඤි දිවරානී, එකදිවසෙ එකමෙව වාතපානං කරෙතු. සො
කීර දෙවපුතො කස්සප බුඩ්ධකාලෙ කජ්ඣහල නගරං නිස්සාය
සොජනිකෙ මහාච්ඡාසෙ ආවාසිකො සබ්බසඤ්ඤො හුචා ජිනන
විගාසෙ නවනමමානී කරොතොව මහාදුකඛං අනුහවී, තං සකිං
යාහ. පාසසතෙතීනී, බහුතී පාසසතී. ඡබ්බිතී, චතුසු පාදෙසු ගිව්භය
කවිභාගෙවනී ඡසුඨානෙසු. ගුණෙතීනී, විකඤ්ඤිකානී දීඤ්ඤට්ඨිනී.
පාවනෙතීනී, රස්සපාවනෙතී අභිකුඤ්ඤකෙතී. අලකකමාලිනී, අභි
තුණ්ඤිකෙතී කෙමෙඬු පටිකභිපිචා ධර්මාය අලකකමාලාය සම
නනාගතො. නිපුකණ්ඤපිට්ඨානී, නිපුපිලකිකෙතී පිලකිත පිට්ඨී
කණ්ඤානා කණ්ඤපිට්ඨා. ලට්ඨිගතොතී, සප්පකීලාපනං සිකඛාපය
මානො ලට්ඨියා ගතො හුචා, සබ්බතො කාමගොගං සරාවාසං
අතනනාඅනුභුත දුකඛං ව ජිගුච්ඡතො තථා තථා සප්ඨං කරො
තො එවමාගංසු. අථ බ්බොධිසතො සබ්බෙහි ඉමෙහි සප්ඨො
කතො මයාපි කාචුං වට්ටනීනී සප්ඨං කරොතො:--

204 යො වෙ අනට්ඨා න වට්ඨනා වාහුකාමෙව සො ලභ,
තංභුඤ්ජනඤ්ච අනාරමජේඛි මරණං උපෙත්තු;
යො චා භොනොනා සුසංකති කිඤ්චිදෙවාවතී.

ඉමං භාජමාන, තප්ප, භොනොනාති, භවනොනා, සුසංකතීති,
ආසංකතී. කිඤ්චිති, අඤ්ඤාතරං. අජායමානා සංඝොසු පිමෙ කාමෙසු
කීර්තෙකොති ජනිතො, සංවිග්ගමානො න ඉමෙසු භෙතවිපි
භිසාති කාතිකිකාති කාපි තයා අනුචං. ඤට්ඨංති වුභංගං, අපිච
ඛො අභං භුචො විමංසිතුකාමො අනතරධාපෙසිනාති දෙසොනොනා

205 විමංසමානො ඉසිනො භිසාති
හිඤ්ජා ගභෙචාන ඵලෙ නිමෙසිං,
සුභා අපාපා ඉභයො සපනති
එතාති තෙ බ්‍රහ්මචාරී භිසාති'ති.

මහාන භාජ මාන, තං සුභා ඛොධි රහොනා:—

206 න තෙ නවා නො පන කිලනෙඤ්ජා
න ඛොචා නො පන තෙ සභාසා,
කිසමිං පරජ්චක සභස්සනෙනා!
ඉසිති තිං කිලසි දෙව රාජාති.

සකකං තජේසි, අජනං සනොනා:—

207 ආචරිතො මෙසි පිනා ච මඤ්ඤං
එසා පනිට්ඨා බලිතඤ්ඤ බ්‍රහ්මෙ!
එනා පරාධං බ්‍රහ්මරාඤ්ඤ!
න පණ්ඩිතා කොධි බලා භවනාති.

බමාපෙසි, මහාසතොනා සකකස්ස දෙවරඤ්ඤා බමිත්වා සයං
ඉසිගණං බමාපෙනොනා:—

208 සුචාසිතං ඉසිනං එකරතං
යං චාසචං භූතපනිද්දසාමි,
සබ්බෙව භොනොනා සුමනා භවිත්තු
යං බ්‍රාහ්මණො ඤට්ඨවාදී භිසාති'ති.

ආහ, තප්ප නතෙතවාවතී, දෙවරාජ! මයං තච නවා චා කිලිභ
බ්‍රහ්මතනකාචා න භොම කාපි තචඤ්ජනකා. නසභසා, සභස්සං,
කාතබ්බා, අජා ඤං කිසමිච්ච පරජ්චකාති, උපසමනං කතො කිං
නිසාය ඉසිති සමිං කිලසිති අසො, එසාපනිට්ඨාති, එසා තච
පාදච්ඡායා අජ්ජ මම බලිතස්ස අපරාධස්ස පනිට්ඨා භොභු, සුචාසි
තනාති, ආයස්මතානං ඉසිතං එකරනාමිපි ඉමිසමි. අරඤ්ඤා වසි
තං සුචසිතමෙව කිං කාරණං යං චාසචං භූතපනි අදස්සාම සමෙති

මියං නගරෙ අවසිමගා න ඉමං අද්දසාමි. හොහොනාති, හවනො, සබ්බෙපි සුමනා හවනතු, වුඤ්ඤානු සකකස්ස දෙවරජෙඤ්ඤ ඛම නතු කිං කාරණා යං බ්‍රාහ්මණො සචච්චාදී භිසාති යස්මා තුච්භා කං ආචරියො භිසාති අලභීති, සකකා ඉසිගණං වජ්ඣිඤා දෙව ලොකං ගතො ඉසිගණොපි ක්කිනාභිඤ්ඤ නිබ්බතොති, බ්‍රහ්ම ලොකානුපගො අහොසි, තද උපකස්ඤ්ඤාදායො ඡ භාතරෙ සාරිථු නත, මොගගලාන, මහාකස්සප, අනුරාඛි, පුණ්ණ, ආනන්ද තෙරා. හනීති, උප්පලවිණ්ණො දුසි, බුජ්ජුගතරා. දුසො, විතොතා ගහපතී. රුක්ඛදෙවතා, සාතාගිජර. වාරණො, පාරලොඤ්ඤා ගො. වාතරො මධුච්චාසිට්ඨො, සකකා. කාලුදුසි, මහාකස්ඤ්ඤ නාපසො ලොකනාපො. තස්ස ඉධාපි හෙට්ඨා වුභතනෙයෙතව දස පාරමියො නිබ්බාතොති, නථා ජුච්චනා මෙව කාමෙසු අනපෙ කඛතාදායො ගුණානුභාවා විභාවෙ තඛාති.

(XX) IV මහා කස්ඤ්ඤා චරියං චතුස්සං.

පස්චුම, නගරෙ බ්‍රහ්මචරියානොති, බ්‍රහ්මචරියාන නාමක නගරෙ. කුලචරොති, අගනතුලෙ. ජෙට්ඨොති, පාසංසි තමෙ, මහා සාලොති, මහාසාගර. අජාසහති, අජාතී. අහං ඉදං වුභතං හොති, තස්මිං කාලෙ බ්‍රහ්මචරියානනා උච්චතාමෙ බාරණසි නග රෙ යද කොමි හවාමි, පට්ටසාමි, තද අභිජාත සමපනතියා උදි තොදිත භාවෙන අගෙහ විජ්ජා වත සමපනතියා සසට්ඨො අසීති තොටි විභවතාය මහාසාලෙ තස්මිං බ්‍රාහ්මණ කුලෙ අහං උප ජ්ජනති.

තදුභි මහාසතොතො බ්‍රහ්මලොකතො වච්චො බ්‍රහ්මචරියාන නග රෙ අසීති තොටිච්චවස්ස අද්දඤ්ඤාතරස්ස බ්‍රාහ්මණ මහාසාලස්ස පුතොතො හුචො නිබ්බතති, තස්ස නාමගහන දිවසෙ සොණකුට්ඨො ති නාමං කරිංසු, තස්ස පදසා ගමනකාලෙ අද්දඤ්ඤාපි සතොතො බ්‍රහ්මලොකතො වච්චො ආබ්බිසනස්ස මාතුසා. කුච්චිමහි පට්ටස සිං ගණති තස්ස ජාතස්ස නන්දකුමාරො ති නාමං කරිංසු තෙසං උගහතින වෙදනං සබ්බසිප්ප නිප්පනතීං පතොතං වයප්පතොතං රුප්පමපදං දිස්සො තුට්ඨගට්ඨො මාතාපිතරො සරබ්බකිනන බන්ධි ස්සාමාති, පඨමං ජොණකුමාරං ආහංසු. “තාත! තෙ පට්ටපක කුලතො දුරිකං ආනෙස්සාම තිං කුට්ඨෙඤ්ඤ පට්ටපජ්ජාති”ති, මහාස තොතො අලං මස්සං ‘සරාලාසෙසක’ අහං යාවජ්චං තුමෙක පට්ටපති චො තුමකං අච්චෙයන පට්ටපස්සාමිති අහං, මහාසතොතො හි තද තොපි හවා ආදිගත අගාරංඤ්ඤ අභිගාරකාසුච්චෙ ව උප ට්ඨතිංසු, විසෙසතො පණස්ස තොට්ඨම ජ්ජායො තෙකඛමොධි

මුනො අපොසි, තස්ස අධිප්‍යායං අජානනා නෙ පුතපුතං කපේනා පි තස්ස විතනං අලහිතො තඤ්ඤමාරං ආමහෙතතො “තාත! තෙන හි තං කුටුමො පටිපජ්ජාහි”ති වචා නෙනා පි “තාතං මම භාතරා ඡදිධිත චෙලං * සිසෙත උභවිපාමි, අහං පි තුට්ඨා කං අවචයෙන භාතරා සභිං සඤ්ඤාසාමි”ති වුදෙන “ඉමෙ එවං තරුණා ඝාමෙ ජගහති කිමිභ පන මංගහි” සඤ්ඤව පබ්බජ්ජායා මාති විනෙතතො “තාත! කී වො අමුතානං අවචයෙන පබ්බජ්ජාය සඤ්ඤ සභෙව පබ්බජ්ජාමා”ති වජ්ජා ඤාතීතං දුභබ්බ යුතනකං දතො දුසජතං භුජ්ජායං කතො රඤ්ඤාදු ආරොචෙජා සබ්බං ධනං විසසජ්ජායා මහාදුතං පවතෙතතො වනාභාරොපි ජතා බුභමි වස්සිත තගරු තිකම්මිතො තිමවගත පදෙසෙ පදුම පුණ්ඩරික මණ්ඩිතං මහාසරං තිසාය රමණීයෙ වතසඤ්ඤි අස්සමං මාපෙජා පබ්බජ්ජා තස්ස වසිංසු. තෙනවුතතං:—

- නදු පි ලොකං දිස්වාන අකුඤ්ඤානං හමොඤ්ඤං,
විගනං භවතො පතිකුට්ඨි තුග්ගවෙග භනංවිස. (283)
- දිස්වාන විවිධං පාපං එවං විගෙහසහං නදු,
නදු හං ගෙහා නිකම්ම පටිසිසාමි කානනං. (284)
- නදු පි මං නිමනන්සු කාම හොගෙහි ඤානසො,
තෙසමපි ඡඤ මා විතති මානිමනෙතථ තෙහිමං. (285)
- සො මෙ කනිට්ඨනො භාතා නඤ්ඤ නාමාසි පණ්ඩිතො,
සො පි මං අනුසිකම්මනො පබ්බජ්ජං සමරොමසි. (286)
- අහං සොණො ව නඤ්ඤව උගො මාතා පිතා මම,
නදු පි හොගෙ ඡඤ්ඤිතො පාටිසිමහ මහාවනනති. (287)

තත්, නදුපි'ති, යද අහං බුභමිවසිසිත තගරෙ සොණො කාම බුභමාණ කුමාරො අපොසිං. නදුපි ලොකං දිස්වානා'ති, සකලමපි සපනලොකං පඤ්ඤ වකුඤ්ඤා පසිසිතො, අකුඤ්ඤා'හති, පඤ්ඤ වකුඤ්ඤ විරහෙන අකුඤ්ඤානං අකුඤ්ඤා වං වං පතතං. නමො ඤ්ඤිතති, අවිජ්ජාකාරෙන අහිභුතං, විගනං භවතොපතිකුට්ඨි ති'ති, ජාති ආදී සංවෙග වජ්ජි පටිපට්ඨෙකම්මෙන කාමාදිභවතො මම විගනං සංතුවති සංතිලියති නවිසරති, තුග්ගවෙග භනංවිස ඤා'ති, තුග්ගං වුට්ඨති අසොකණ්ඩසිසො දිඤ්ඤාදුඤ්ඤා සො පතො දෙති වුට්ඨති තෙන වෙගසං අහිභුතො යථා භජාජානීයො සංවෙගපපතො හොති එවං මම විගනං නදු කාමාදීනවං පටිපට්ඨෙ කම්මෙන සංවෙගපපතනති දසෙති, දිස්වාන විවිධංපාප'හති ගෙහං ආවසනෙහි සරාවාසනිසිතං ඡඤ දෙසාදී වසෙත

* “තිලෙසං”—ම

කර්මානං නාතාවිධං පාණානිපාතාදි පාපකමං වෙව තං නිමි
 භතාදුව නෙසං ලාමකභාවඤච පසසිත්වා, එවං විපනනානං නදා'ති,
 කද නුඛො අහං විභාගනී විය දාසකිකිතං ගරඛකිකිතං ජිකුන්දා
 ගෙහතො නිකිමිණ වගෙත වනං පවිසිසාමිති එවං කද සො
 ණකුමාරකාලෙ විපනන සිං අහං. කදපි මං කිංකානිංසු'ති, න කෙ
 වලං අයොසර පණ්ඩිතාදි නාලෙසෙව අඵ. බා සද්ධි නයමි පො
 ණකුමාරකාලෙපි මං මාතාපිභු ආදයො සුභතො කාමිහොති
 නො කාමර්කිකාසා "එහි තාත! ඉමං අසීතිකොටි ධනං විභවං
 පටිපජ්ජ කුලපාසං පතිට්ඨපෙති"ති උලාරෙති හොගෙති තිමිතන
 සිංසු, තෙසමපිජජො. ආවිකිකි'නාති, තෙසමපි මම සුනිතං තෙන
 කාමගොගෙන මං මං තිමිතනසිසාති අනනනො ජජුමපි ආවිකිකි
 පබ්බජ්ජාය නිනුතර්කිකාසෙමපි කපෙසි ගථාප්කිකාසං පටිපජ්ජ
 ථාති අබිප්පායො සො පි මං අනුසිකිකිනොනා'ති, ඉමෙ කාමා
 නාම, අපසසාද ඛහුදුකිකා ඛහුපාසාසාති ආදිතා නගෙන තාන
 පසකාරං කාමෙසු ආදිතවං පවිච්චෙකිකිතා ගථාතං සිලාදීති
 සිකිකිනොනා පබ්බජ්ජං ගෙවෙසිං. සො පි තජජපණ්ඩිතො තපෙච
 තසා තෙකිකිමෙත මං අනුසිකිකිනොනා, පබ්බජ්ජං සමරොච
 සී'ති, අහං සොණො ව නගෙදා වා'ති, තගමා කාලෙ සොණකා
 මකො අහං මයාං කතිට්ඨභාතා තගෙදා වා'ති. උගො මානාපිනා
 මමා'ති, ඉමෙ නාම පුතනකා එවං භරුණ කාලෙපි කාමෙ ජන
 නති කිංක පත මයනති උපානන සංවෙහා මම මාතාපිතරෙ ව
 ගොගෙ ජකෙකිකිකා'ති, අසීති කොටි විභව සමිඛෙ මහාගොගෙ
 අනපෙකිකි විතතා ඛෙලපිඤ්චං විය පරිච්චජ්ජිතා මයං වතතාරො
 පි ජනාතිච්චනන පදෙසෙ මභාවනං තෙකිකිමෙර්කිකාසගෙන පවි
 සිමනාති අපො, පවිසිත්වා ව තෙ තත් රමණීයෙ භුමිභාගෙ අසා
 මං මාපෙත්වා නාපස පබ්බජ්ජාය පබ්බජ්ජිතා තත් වසිංසු, තෙ
 උගොපි මාතාපිතරො පටිජගනනති තෙසු තජජපණ්ඩිතො මයා
 ආභවා එලාඵලාතෙව මාතාපිතරො බාදපෙසාමිති භීසොතා ව පුරි
 මගොවර ගතිතට්ඨාතතො ව යාතිතාති අවසෙසාති එලාඵලාති
 පාතොව ආතෙත්වා මාතාපිතරො බද්දපෙති තෙ තාතිබාදිත්වා
 මුඛං විකිකාලෙත්වා උපොසථිකා ගොනාති සොණපණ්ඩිතො පත
 දුරංගනත්වා මධුරමධුරාති සුපකතාති ආභරිත්වා උපතාමෙති අඵ
 නං තෙ "තාත! කහ්ටෙතිත ආභතාති මයං බාදිත්වා උපොසථිකා
 ජාතා ඉදුතිතො අපො නනී"ති වදනති ඉති තසා එලාඵලාති
 පරිගොගං න ලභනති විතසානති සුභ ද්වසාදිපුපි තපෙචාත්
 එවං සො පණ්ඩිතකිකිකාසා දුරමපි ගනත්වා ආභරති තෙ පත ත
 බාදනති අඵ මහාසංගතා විතෙකිකි මාතාපිතරො සුමුතාලා තගෙදා
 මු

ව යාතිතාති අපකතාති දුපකතාති එලඵලාති ආහරිතො බාදු පෙති එවං සනෙන ඉමෙ න වීරං පවතනියානති වාරෙසාසාමි නනති අඵ නං ආමනෙහනුභා නඤ ඉතො පටියාය ඵලාඵලං ආහ රිතො මමො ගමනං පනිමානෙති උපහා ඵකතොව බාදුපෙසාසාමාති ආහ, එවං චුතතපි අතතතො පුඤ්ඤං පච්චාසිංසනෙතො න තසා වචනමකාසි, මහාසතෙතො තං උපටියානං ආගතං න නිං පණ්ණී තානං වචනං කථෙරාසි අහං ජෙට්ඨො මාතාපිතරො ව මමෙවහා රො අහමෙව නෙ පටිජ්ගහියාසාමි නිං ඉතො අඤ්ඤත්ථ යාතීති තසා අච්ඡරං පහරි, සො තෙන පණ්ණාමිතො තත්ථ ආභුං අසංකතො තො නං වඤ්ඤා මාතාපිතූතං තමත්තං ආරොචෙතො අතතතො පණ්ණසාලං පටිසිත්වා කසිණං ඔලොකෙත්වා තං දිවසමෙව අට්ඨව සමාපදනිතො පඤ්ච අභිඤ්ඤායො නිබ්බන්ධනත්වා විනෙතසි, කීනනු වො අහං සීනෙරුපාදතො රතනවාඵකං ආහරිතො මම හාභු පණ්ණසාලා පරිචෙණං ආකීරිතො බමොපෙසාසාමි උදුනු අනොතතත තො උදකං ආහරිතො බමොපෙසාසාමි අඵවා මෙ හාතො දෙවතා වසෙක බමොපෙසා වතනාණ මහාරාජාතො සකකඤ්ච දෙවරා ජාතං ආනෙත්වා බමොපෙසාසාමි එවං පන න ඤාහියසති, අයං ඛො මණොජේ බුහමවසිස්ඝරාජා සකල ජම්බුදීපෙ අග්ග රාජා නං ආදිං කත්වා සඤ්ඤා රාජාතො ආනත්වා බමොපෙසාසාමි, එවං සනෙන මම හාභුගුණො සකල ජම්බුදීපං අච්ඡරිතො ගමියාති වජ්ඤු වීඨ සුරිතො වීඨ ව පඤ්ඤාසියාතීති සො තාව දෙව ඉච්ඡා තනත්වා බුහමවසිස්ඝ නගෙර තසා රඤ්ඤා කාවසනවාරෙ ඔතරි ත්වා ඵතො තාපසො භූමෙහ දට්ඨිකාමොති රඤ්ඤා ආරොචාපෙ ත්වා තෙන කමතොකාසො තසා සන්ධිතං ගනත්වා අහං අතත තො බලෙන සකල ජම්බුදීපෙ රජ්ජං ගහෙත්වා තවදසාමීති කඵ ඵපන භූමෙහ ගනෙන! සකල ජම්බුදීපෙ රජ්ජං ගහෙත්වා දසාමාති මහාරජ කසාපි වධච්ඡදං අකත්වා අතතතො ඉච්ඡා ව ගහෙ ත්වා දසාමීති මහතියා සෙතාය සභිං තං ආදා නොසල රට්ඨං ගනත්වා කගරසා අච්ඡර බසාවාරං නිවෙසෙත්වා යුධං වා නො දෙභු වසෙචාවතනතු'තිකොසල රඤ්ඤාදුතං පාපසි තෙනකුරුකී ත්වා යුධසජේත නුත්වා නිකඛන්ධන සභිං යුධෙ ආරමෙ අතත තො ඉධානුභාවෙහ යථාදිග්ගං සෙතානං පිලනංකමොති, එවං කත්වා යථා ව නොසලරජා තසාවසෙ වතනති එවං වචන පටිච චන හරණෙති සංචිදති එතෙනුපායෙන සකල ජම්බුදීපෙ රාජ තො තසා වසෙ වතනාපෙසි සො තෙන පරිභුට්ඨො නඤ්ඤාසාමි තං ආහ, ගනෙන භූමෙහි යථා මයං පටිසඤ්ඤාතං තථා කතං බහුපකාරො මෙ භූමෙහ කිං අහං භූමතායං කිරියාමිති අහංති

තෙ සකල ජලේඛිපෙ උප(බ්බ)රජ්ජමපි දුතුංඉච්ඡාමි කිමිභවන ගජී
 අසා රථ මණී මුත්තා පච්චල රජන සුචර්ණණ දුසි දුස පරිජන පරි
 චෙජ්දගාහි තං සුචා නන්දපණ්ණිතො න මෙ තෙ මහාරාජ රජ්ජ
 න අත්තො නාපි ගජීතානාදිහි අපි ව බො තෙ රජෙඨ අසුකස්මා
 නාම අසාමෙ මම මාතාපිතරො පබ්බජිතා චසනාහි තාතං උප
 ට්ඨගතොනා එකස්මිං අපරාධෙ මම ජෙට්ඨ ගාතීකෙන සොණප
 ඤ්ඤිතෙන නා ම මහෙසීනා පණාමිතො සාගතො ආදාය තස්ස
 සනාහිතං ගතො ඛමාපෙසාමි තස්ස මෙ නිං ඛමාපතෙ සතා
 යො ගොභිති රාජා සාධුහි සමපට්ඨිතා චතුර්විහි අකො
 හිණි පරිමානාය සෙනාය පරිවුතො එකස්ත රුජ්ඣි සබ්බං නන්ද
 පණ්ණිතං පුරකඛතා තං අසාමපදං පචා චතුරතුලං පදෙසං මුස්සු
 චා ආකාසෙ සිතෙන කාජෙන අනොතනතො උදකං ආතරි
 චා පාතීයං පටිසාමොචා පරිවොණා සමමජ්ජිතා මාතාපිතුතං
 ආසන්නපපදෙසෙ නිසීනනං කුබ්බරහි සමපට්ඨං මහාසතනං උප
 සබ්බතමිතා නන්දපණ්ණිතො තං ඛමාපෙසි, මහාසතො නන්දප
 ඤ්ඤිතං මාතරං පටිච්ඡාපෙචා අතතො යාවජ්චං පිතරං පටිජ
 ගාහි තෙසං පත රාජ්ජනං:—

- 209 ආතන්දු ව පමොදෙ ව සද්ද ගසිත කිලිතං,
 මාතරං පරිචාරණා ලභමෙතං ඒජාතතො.
- 210 ආතන්දු ව පමොදෙ ව සද්ද ගසිත කිලිතං,
 පිතරං පරිචාරණා ලභමෙතං ඒජාතතො.
- 211 දුකඤ්ච පිඨවජ්ජඤ්ච අභවරියා යා ඉධ,
 සමානතතො ව ධමෙමසු තත් තත් ආරභං.
- 212 එතෙ බො සංගහාලොකෙ රථස්සාණිච යාගතො,
 එතෙච සංගහා තස්සු න මාතා පුතන කාරණා;
 ලභෙඨමාතං පුජංවා පිතාවා පුතන කාරණා.
- 213 යස්මා ච සංගහා එතෙ සමචෙකඛනාහි පණ්ණිතා,
 තස්මා මහතං පපොහාහි පාසංසා ව භවතති තෙ.
- 214 බ්‍රහ්මාහි මාතාපිතරො පුබ්බාවරියාහි වුච්චරෙ,
 ආහුණ්ණො ව පුතතානං පජාය අනුකම්පතා;
 තස්මා හි තෙ තමසෙසොස සකුඛරොග්ග ව පණ්ණිතො.
- 215 අනෙතන අථ පාතෙන චසොත සගතෙන ව,
 උච්ඡාදනෙන ක්ඛාපනෙන පාදකං ධොවතෙන ව.
- 216 තාගතං පාරිවරියාග මාතා පිතුසු පණ්ණිතා,
 ඉඉධව තං පසංසනාහි පෙච්චසගෙහ පමොදති හි.

බුඛලීලාය බමම. දෙසෙසි, නං සුඛා සබ්බෙපි තෙ රුජනො සබ්බකායා පසිදිංසු අඵ නෙ පඤ්චසු සිලෙසු පතිට්ඨාපෙත්ථා දුතා දිසු අපචතතා හොථාති ඔවදිඤා ඵසුසෙසි. තෙ සබ්බෙ පි බමමන රජ්ජං කාමරත්ථා ආසුපරිසොසානෙ දෙවතගරං පුරසිංසු, ඛොධිසපතතා ඉතො පට්ඨාය මාතරං පටිජග්ගාහීති භාතරං තඤ්ඤ පණ්ණිතං පටි ච්ඡාපෙත්ථා අතකතා යාවජ්චං පිතරං පටිජග්ගි තෙ උගොපි ආසුපරිසොසානෙ බුභමලොක පරායනා අනෙසු, තද මාතාපිතරො මතාරාජකුලාති, තඤ්ඤපණ්ණිතො ආතඤ්ඤොරො මණොපො රුජා සාරිපුත්තපොරො. එකසතරාජානො අසීති මතා ඵෙරු වෙව අඤ්ඤතර ඵෙරාව වතුච්ඡති ජුකොභිඤ්චරිසා බුඛප රිසා, සොණපණ්ණිතො ලොකතාඵො, තසු කිඤ්චාපිසානිසො තෙකඛමමපාරමි තථා පි හෙට්ඨා වුත්තතපොතෙ ව ජෙසපාරමි පො තිඛාමරතඤ්ඤා තථා අච්චග්ගාච්ච කාපෙසු අතපකකතා මාතාපිතුසු තිඤ්ඤා සභාරව සපපතිසසභාවො චාතාපිතු උපට්ඨා තෙන අතිත්ති සතිපි තෙසං උපට්ඨානෙ සබ්බකාලං සමාපත්ති චිතාමරත චිතිකාමනනති ඵවමාදපො මතාසතතසු ගුණානුභාවා විභාවෙතඤ්ඤාති.

(XX) V දේසාණ පණ්ණිති වර්යා පචමං.

(නෙකඛමමපාරමි නිට්ඨිතා.)

ජපට්ඨ කාසිරාජසු අගුජොති, කාසිරඤ්ඤා අගුජො පුත්තො දදුනොමි, තද මුඛපකොභි නාමෙන ගෙමිසො හි වදන්ති ම නති තෙමිසොති නාමෙන මුත්තකඛ ඵතාබ්ච්ඨානෙන මුගපකොභි මාතාපිතරො ආදිං කාත්ථා සබ්බෙ මං වදන්ති සමිඤ්ඤා, මහාස තතසුති ජතද්වසෙ සකල කාසිරවෙඨ දෙවො වසි සමමාව සො රඤ්ඤච්ච අමච්චාදිතඤ්ච තදයං උලාමරතපි පිති සිතෙගෙන තෙමිසඵානො උපපනො, තසමා තෙමිසකුමාරොති තාමං අගොසි. සොලසිඤ්චිසසසාන නති, සොලසනනං කාසිරඤ්ඤා ඉත්තාගාර සහසානං න විජ්ජති සුමොති, පුත්තො තලබ්බති න කෙවලඤ්ච පුත්තො ඵව ධිතාපිසු තත්ථි ඵච අභොරග්ගානං අච්චසෙති නිබ්බනො අහ මෙකකොති, අපුත්තකසෙසු ව තසු රඤ්ඤා ඔනුතං සංචච්ජරාණං අතිතතො අතෙකසං අගොරත්තානං අච්චසෙති සකකදත්තියො අතමෙකකොච ඛොධිපරිසෙසනං වර මානො තද තසු පුත්තො හුඤ්චා උපපනොති සපා වදති.

නාගුණං අනුපුබ්බි කථා.

අතීතෙ බාරාණසියං කාසිරුජා රජං කාමරසි, තස්ස සොලස
සහස්සා ඉඤ්ඤායො අගෙසුං, නාසු එකාපි පුතනං වාධිතරං වා න
ලභති නාගරා අමභාකං රඤ්ඤා වංශානුරකඛිකෝ පුතො
නාඤ්ඤි විපුට්ඨාචී ජාතා සනති පඤ්ඤා රාජානං පුතනං
පසෙභිති ආහංසු, රාජා සොලසසහස්සා ඉඤ්ඤායො පුතනං පසෙ
ථාති ආණ්ඤාපසි නා වජ්ජදිනං උපට්ඨාතාදිති කථා පසෙභිති
යොපි කලංසු අභ්‍යාමනෙසි පනස්ස මඤ්ඤා රාජධිතා වජ්ජ දෙවි නාම
සිලසමපනතා අපභාසි, රාජා කච්චි පුතනං පසෙභිති ආග, සා
පුණ්ණමදිවසෙ උපපාසතිකා හුඤ්ඤා අතනනො සිලං ආවජ්ජිතා
භව්වාහං අබ්භිකිසිලා ඉමිතා මෙ සචේතන පුතො උපජ්ජතුති
සමකරිතං අකාසි, තස්සා සිලනෙපන සකකස්ස ආසනං උණ්ඤා
කාරං දසෙසසි සකෙකා ආවජ්ජිතා නා කාරණං ඤ්ඤා වජ්ජද
වියා පුතන පටිලාභස්ස උපායං කරිස්සාමිති තස්සා අනුච්චිතං
පුතනං උපධානනො බොධිසත්තං තාවතිංස භවතෙ තිබ්බන්ති
නා තස්ස රාවතාසුකං යඤ්ඤා තපො වච්ඤා උපරිදෙවලොකෙ
උපජ්ජතු කාමං දිස්වා තස්ස සනතිකං ගනන්තා සමම තසි මුඤ්ඤා
ලොකෙ උපනොන පාරමිතො ව තෙ පරිපුරිස්සන්ති මහාජනස්ස ව
වුබ්බි හවිස්සති අයං කාසිරඤ්ඤා වජ්ජනාම අභ්‍යාමනෙසි පුතනං
පසෙභිති තස්සා කුච්චිතං උපජ්ජාතිති ආග, සො සාධුති පටිපුණ්ණි
නා තස්සා කුච්චිතං පටිපුණ්ණි ගණති, තස්ස සභායා පඤ්ඤාතා
දෙවපුතො භිණ්ණාසුකා දෙවලොකතො වච්ඤා තස්සා ව රඤ්ඤා
අපච්චි හරිතානං කුච්චිපු පටිපුණ්ණි ගණතිංසු, දෙවි ගඛතස්ස පති
ට්ඨිත භාවං ඤ්ඤා රඤ්ඤා ආනොවෙසි. රාජා ගඛපරිකාරං
දුපෙසි සා පරිපුණ්ණගඛො ධස්සා පුඤ්ඤා ලඛනණ්ණ සමපනතං
පුතනං විජාසි තං දිවසෙව අමච්චගෙසෙසු පඤ්චකුමාර සතාති
උජ්ජංසු, උගැමච්චි සුඤ්ඤා රජා මම පුතාතස්ස පරිවාරා එතෙති
පඤ්චනතං දුරකසතානං පඤ්ච ධාති සතාති පසෙභිති කුමාර
පසාධතාති ව පෙසෙසි. මහාසත්තස්ස පන අති දිකාදි දෙසව
ජ්ජිතා අලමඤ්ඤා මඤ්ඤා එඤ්ඤා වතු රට්ඨිධාතියො දසා මහතා
සකකාරං කඤ්ඤා වජ්ජ දෙවියා පි වරං අද්දසි සාගතිතකං කඤ්ඤා
යපෙසි දුරකො මහතා පරිවාරන වඤ්ඤා අච නං එකමාසිකං
අලං කරිතා රඤ්ඤා සනතිකං තසිංසු, රාජා පියපුතනං මලො
කෙතො ආලිඛිතො අසකිති දිසෙපසා රමමමානො නිසීදි, තස්මි
බ්‍රහ්ම චතොරො වොරු ආනිතා රාජා ලෙසු එකස්ස සකණ්ච
කාති කසාති පහාරසහස්සං ආණ්ඤාපසි. පනස්ස සංචලිතාසමඤ්ඤා
නා බ්‍රහ්මකාගාරපවෙසනං, එකස්ස සරිපෙ, සතප්පහාරදුතං

එකසා සුලාභෙපනං. මහාසතො පිතු කථංසුචා සාවෙගප්ප
 තො හුචා අහො මච පිතා රජං නියාය භාරියං නිරුගාමී
 කමමං කරොතිති විනොසී, පුතදිවසෙ තං සෙතව්ඡතකසා හෙ
 ධා අලභිතා සිරිසයනෙ නිපජ්ජාපෙසුං සො ඵොකං නිද්දුසිනී;
 පවිබුචො අහවිති උමමිලිචා සෙත ව්ඡතනං ඔලොකෙනො මහ
 රාහං සිරිවිහවං පසී, අඵසා පකතියා පි සංවෙගප්පානසා අහි
 රෙකතරං හයං උපපජ්ජි, සො කුතො නුචො අහං ඉමං රුජ්ගෙහං
 ආගතොති උපධාරෙතො ජනිසුර සුභංතෙත දෙවලොකතො
 ආගතභාවං සුචා තතො පරං ඔලොකෙනො උසාද නිරයෙ
 පකකභාවං පසීචා තතොපරං ඔලොකෙනො තසමිං යෙව තග
 රෙ රාජභාවං පසී, අඵසො අහං විසති වසාති රජං කාරෙචා
 අසීති වසාසහසාති උසාද නිරයෙ පව්චිං ඉදති පුත පි ඉමසමිං
 චොර අගෙහ නිබුතොසමි පිතා පි මෙ හියො වතුසු චොරෙසු
 ආනිතෙසු තථාරුපං පරුසං නිරය සංවගතනිකං කථං කථෙ
 සී, න මෙ ඉමිතා අචිරත * විපුලා තසා වගන රජෙත අපො.
 කථං නුචො ඉමමහා චොරගෙහා මුඤ්චොසනති විනොතොතා
 නිපජ්ජි, අඵ තං එකාදෙවධිතා තාත තෙමිග කුමාර මාහාසී තීති
 අහාති අධිච්චිතා තව සොසී හවිසාතීති සමසාසෙසී. තං
 සුචා මහාසතො රජසංඛාතං අතඤ්චො මුචිතුකාමො සො
 ලස සංවච්ඡරාති තීති අහාති අචලාධිධාතවසෙත අධිධාසී
 තෙත වුතො:—

කිච්චාලධං පිසං පුතන'නති, ආදි, තසා, කිච්චාලධ'නති,
 කිච්චෙත කසිරෙන විරකාලං පඤ්චාය ලධං, අභිජාන'නති,
 ජාතිසමපනනං ඛායජ්ජතියා වෙව සුභං ජ්ජතියාව සමනනාගතතො
 ජ්ජනිකිරං, සෙතව්ඡතනං ධාරසීචා න සසනෙ පොඤ්චති මං
 පිනා'ති, මම පිතා කාසිරාජා මාතං කුමාරං රජොවා උසාචො
 වා නි ජාතකාලතො පඤ්චාය සෙතව්ඡතකසා හෙධා සිරිසයනෙ
 සොපෙචා මහනෙතන පරිවාරෙන මං පොසෙසී නිද්දුසමානො
 සසනවචෙ පබුජ්ජිචා අහං ඔලොකෙනො පණ්ඩරං සෙතව්ඡ
 තනං අද්දහං සෙතාහං නිරසංගනො'ති, යෙත සෙත ව්ඡතෙතන
 තතො තතියෙ අතනභාවෙ අහං නිරයංගතො සෙතව්ඡතකසී
 සෙන රජං වදති සහදිධිසස මෙ ජනන'නති, තං සෙතව්ඡ
 තනං දිධාසා දිධාවතො මෙ සහ තෙත දසානෙත දසාන සම
 කාලමෙවති අපො, නාසොඋසජ්ජමහරචො තී, සුපරි චිදිතාදිත
 වතො හයානතො විචතුත්තො උදපාදි මිනිව්ඡසං සමාපණො,

* "අදිත"—ම

කළුගඟ ඉවුර මුහුදුබඩයට නගි, තරුණ කුඩා අහස ඉවුර රජයේ කාලක
 -ණයේ මුළුමනින්ම එවං විවරණය ආපර්ශ්ව පුබුදුකාලෝකිතා
 මහානගි පුබුදු එකසමයේ අනන්තයේ මම මාතා භූතපුබුදු තසමි
 ජනන අභිවජ්ජා දෙවතා මහා අභ්‍යන්තරී නිකෙසිති සාමා
 දිසාන දුකභිතා නිසුදානෙසු සොපසීති, සා දෙවතා මං තරු
 වෙතො දුකෙතන දුකභිතං දිසවාන මුගපඤ්ඤා බධිරභාවසංඛාතෙ
 සුභිසු රජු දුකභිතො නිකඛමණ කාරණෙසු යොජෙසී. මාපණෙසී
 වචස'නගි, පණෙසී වූයං අග මෙව වා පාසො, මාපණෙවසා'ති,
 මාපණෙහති බාලමනො'ති, බාලොති සුතො සබෙබා'ති, සකලො
 අනො පතො වෙව බහිජනොව බවිනාසනු'ති, නිහරෙතං
 කාලකණෙහිනගි අවජානානු එවං හව අභ්‍යන්තරී හවිසුති'ති,
 එවං යථා වුභනතයෙන අවජනිතබබ භාවෙයති නුසාං ගෙහතො
 නිකඛමණෙන ගිතං පාරමී පරිපුරණං හවිසුති, නොනං වචස
 'නගි, තෙ එතං තීති අභිතාති' අභිවජ්ජාති වචනං අභ්‍යන්තරී
 මෙ අමමා'ති, අමම දෙවතෙ මම අභ්‍යන්තරී අසී හිතනාමා'ති,
 තසෙසුච පරියාය වචනං අභ්‍යන්තරී වා එනේ සුබං වෙදිතබබං සිත
 නගි තසු කාරණ භූතං පුබුදුසං ඝාතරෙවඵලං ලග්'නගි, වොර
 ගෙහ වතා ගං ජනනා අහු මෙ මහාවතානනෙතාති සොක සාග
 රෙ මසීදෙනතා තසා දෙවතාය අහං වචනං සුචා සාගරෙ අහං
 මසීදෙනතා ජය ඵලං පනිචං අලහිං රජුකුලතො නිකඛමණො
 පායං අලහිනගි අභ්‍යන්තරී, නාසා අගෙ අභිවජ්ජාති, යාව ගෙහ
 තො නිකඛමණං තාව නීති අභ්‍යන්තරී කාරණාති අභිවජ්ජාති ඉදුති තාති
 සරුපතො දසෙසුතුං මුගො අනොසී'නගි, ගාඵමාත, තනේ පංකබා
 'ති, පීඨපපි, සසසං සුභිසුදුග්ගසමව, එවචපත මහාසපතන
 දෙවතාය දිනනතයෙ සිත්තං ජාත වසුතො පටිභාය මුගාදි භාවෙ
 ත අනන්තං දසෙසුතො මාතා පිතරො ඛාති ආදයො ව මුගානං
 හසුපරිණොසානං තාම එවරුපං තහොති බධිරා නං කණණසො
 තං තාම එවරුපං තහොති පීඨපපිනං හසුපාදතාම එවරුපා
 ත හොතාති හවිතබ්බමෙසු කාරණෙන වීමං සිසාමනගි විනෙත
 නා මිණරන තාව වීමං සිසාමනගි සකල දිවසං බිරං තදෙහගි,
 සොසුදෙහතොපි බිරභාය සද්දං තකරෙති අභ්‍යන්තරී මාතා පුතො
 මෙ භාතො බිරමහා දෙඵාති බිංදුපසී එවං අනන්තරී
 බිරං අදනා එකසංවජ්ජරං වීමංසනොපි අනන්තරී තපසිංසු,
 තතො කුමාරකාතාම පුබුදුප්පකං පියායනගි, එලාඵල පියායනගි
 කීලාහණබකං පියායනගි හොජනං පියායනගි තාති තාති පලො
 හනිතාති උපතෙතො වීමං සන වසෙන පලොදෙනො යාව පඤ්ඤ

වසාකාලා අහාරං නපසිංසු අඵනං දුරඛා නාම අග්‍රිතො
 භාගනාගි මනනාග්‍රිතො භාගනාගි සප්තොභාගනාගි උක්ඛිතනා
 සික පුරිසතො භාගනාගි තෙන විමංසිසාමානි යථාතෙතිසා අන
 සො නජානාති තථා පුරිමෙ මව සංවිදතිත්වා අනිනසා නකා කාණ්
 න උපග ච්ඡතො කාණ්සු මහාසතො නිරයභගං ආචර්ජනා
 ඉතො සතොග්‍රහණ සගසාග්‍රහණ සතසගසාග්‍රහණ නිරයො
 භාසිතසබ්බානි නිව්වලොච හොති ඵවමපි විමංසිත්වා අහතරං න
 පඤ්ඤානා, පුරුදුරඛා නාම සමච්ඡන්ති නානොනානිති සමච්ඡං කා
 ජෙතො පි මහාසතො සානිසා පරික්ඛිපිත්වා අජානනාසොච
 චතුසු පසෙසු සංඛසද්දෙති හෙරිසද්දෙති ච සකසා ඵකතින්තාදං
 කාණ්චොපි අඤ්ඤාතෙ සචෙති දීපං උපනෙත්වා සතසා ආලොකා
 දසොත්වාපි සකලං සරීරං ඵානිනන නිකෙතිත්වා බහුමක්ඛිතො
 යාතෙ නිපජ්ජා පෙත්වා පි නභාපනාදිති අකත්වා උච්චාර පසාච
 මසකෙ නිපනනං අච්ඡාපෙත්වා පි තසුපලිපනනං සගමානං
 පරිභාසෙති අනෙකාසතෙති සචෙත්වා පි හෙට්ඨාමමෙ අග්‍රිතප
 ලං කත්වා උණභතනාපෙන පිප්පත්වා පිති ඵවං නානා විධෙති
 උපාගෙති විමංසනතා පිසස අහතරං නපසිංසු මහාසතොති
 සබ්බානි නිරයභගමෙව ආචර්ජනා අභිධානං අනොපෙත්තො
 නිව්වලොච අනෙසි ඵවං පණ්ණරස වසානි විමංසිත්වා අඵ සො
 ලස වසාකාලෙ පිටසපිටෙනො වා හොනතු මුනබ්බිර වා රජ්ජි
 ගෙසු අරජ්ජනතො දුසානිගෙසු අදුසානතො නාම කඤ්චි තාච
 කානිසා පච්චුපට්ඨාපෙත්වා විමංසිසාමානි කුමාරං ගතොදකෙන
 තසාපෙත්වා දෙවසුතො විස අලංකරිත්වා දෙවවිමානකපං පුපා
 ගකුදුමාදිති ඵකාමොදපමොදං පාසාදං ආරොපෙත්වා උතනම
 රුපධරාභාවවිලාස සමපණ්ණො දෙවච්ඡර පටිභාගා ඉච්චො පි
 උපට්ඨාපෙසු, ගච්ඡඵ? නව්වාදිති කුමාරං අභිරමාපෙඵාති තා උප
 ගනත්වා තථා කාතුං වාගමිංසු සො බුඞ්ඞිසමපණ්ණකාග ඉමා මම
 සරීර සම්පසං මාවිඤ්ඤති අසාස පසාසෙති නිරුක්ඛි තා තසා
 සරීරසම්පසං අවිඤ්ඤති යො ඵඤ්ඤති නායා මනුසසා යකෙති
 හවිසසතිති පකකමිංසු ඵවං සොලස වසානි සොලසති මහාවිමං
 සාති අනෙකාති බුද්ධක විමංසාති පරිභාසිත්වා අසනනානිත්වා මාතා
 පිතරො තාත තෙමිස කුමාර! මහං තථ අමුභාදි භාවං ජානාම
 නති තෙසං ඵවරුපානි මුඛකණ්ණසොස පාදති භොගානි නිං
 අලෙහති පණ්ණො ලඞ්ඤානකො මා නො නාසෙති සකල ජමබ්බ
 දීපෙ රුජ්ජනං සනාතිතො ගරහතො මොචෙතිති සපරිසං * ච අනෙ
 කමාරං යාවිඤ්ඤා සො තෙති ඵවං යෙවිසමානො පි අසුණනතො

* “ගච්ඡං විසුච” — ම

මිය හුන්වා නිපජ්ඣ අඵ රාජා මහාසදානසු උභොපාදෙ කජ්ඣාණ්ඤානං භොතෙ ජීවිතං උභොව භජො කුසලෙති පුරිසෙහි විමංසාපෙත්වා යදි පිඨසපපි ආදීනං. මිය'සාපාදාදයො නථාපි අයං පිඨසපපි මුගඛධිරො මඤ්ඤා ජදිසෙකාලකණ්ණි පුරිසෙ ඉමයමිං ගෙගෙ වසනො නයො අනන්තරායා පඤ්ඤායන්ති ජීවිතසුචා ඡන්තසුචා මගෙසියාචාති ලකඛණ පාඨකෙහි ඉදති කථිතං ජාතදිවසෙ පන චුච්චාකං දෙමනසු පරිභරණඤං ධඤ්ඤා පුඤ්ඤා ලකඛණොති චුත්තන්ති අමචෙවති ආරොචිතං සුචා අනන්තරාය භසෙත භිනො ගච්ඡති නං අවමඤ්ඤා රථෙ නිපජ්ජාපෙත්වා පච්ඡමමාරෙන නිභරාපෙත්වා ආමක සුසානෙ නිඛණථාති ආණාපෙසි, නං සුචා මහාසදානසු චුච්චාගච්චා උදභො අභොසි විරසුං වත මෙ මනො රථො මඤ්ඤං පාපුණ්ණිසුගිති, තෙන චුත්තං, "නනො මෙ භසුච්චාපාදෙචා"ති, ආදි නඤ්ඤා මඤ්ඤාති, මඤ්ඤාචගෙත විමංසිත්වා. අනුභවනති, භජාදිති අවිකලකං. නිඤ්ඤාති, එවං අනුභවය වොපි සමානො මුගාදිවි යසුමානො රජං කාරෙත්වා අභසො කාලකණ්ණි පුරිසො අගන්ති ගරහිංසු. නිඤ්ඤානති පාඨො වදිංසුති අත්ථො, ඡබ්බිතං. අනුමොදිසුති, රාජදසුනඤ්ඤා ආගතා සඤ්ඤා ජනපදවාසිනො සෙනාපති පුරොගිත පමුචා රාජධර්මා තෙ සඤ්ඤා එකමනා සමානචිත්තා හුන්වා අනන්තරාය පරිභරණඤං රඤ්ඤා ආණාතො භුමියං නිඛණචගෙත මම ඡබ්බිත මුගසංකොචං අභසුචා අභිමුඛ භාචෙන සාධු සුච්චා ඉදං කාලකණ්ණි ආනුමොදිංසු. සො මෙ අත්ථො සමිඡ්ඤාති, සසුච්චාස යදසංතො මුගාදිභාවං අභිච්චාන වසෙත පුකකරවරණං චිණ්ණො වජිතං සො අත්ථො මම සමිඡ්ඤාති තෙසං මම මාසාපිච්චා දාදිතං මහිං අභිපජායං සුචා සො අගං මම අභිපජාය සමිඡ්ඤානෙන භවෙත්වා අනුපධාරෙත්වා භුමියානිඛණතානුඤ්ඤානෙන සංචිගගමාන සො අභොසිනති වචනසෙසෙන සමුඤ්ඤා වෙදිතඤ්ඤා.

එවං කුමාරසු භුමියං නිඛණතෙ රඤ්ඤා ආණාතො වසදෙවිතං පච්චන්ති. සුචා රාජානං උපසංකමිත්වා දෙව තුංචනති මයහංචිතො දිනෙනා මයා වගතිනකො කත්වා යපිතො නං මෙ ඉදති දෙථාති ගණනදෙවිති පුත්තසු මෙ රජං. දෙථාති, පුත්තො පොකාලකණ්ණි න සකකාදාදාති තෙනති දෙව යාච්චිඨං අදෙවෙනා සතචසාති දෙථාති, තමපි න සකකාති ඡවසාති පඤ්ඤාචතතාරි තිති මෙ එකං වසං සතචමාසෙ ඡ පඤ්ච වතො රෙ තයො මෙ එකාමාසං අඤ්ඤාමාසං සතචාහං දෙථාති, සාධු ගණනාති, සා පුත්තං අලංකරිත්වා තෙමියකුමාරසු ඉදං රජන්ති

තඟරෙ හෙරිං වරුපෙත්වා තඟරං අලංකාරාපෙත්වා පුගතං හන්ඨි කඛකිං ආරොපෙත්වා සෙතච්ඡ්ඵතං. මසුකෙ කාරාපෙත්වා තඟරං පදකඛිණං කත්වා ආගතං සිරි සයනෙ නිපජ්ජාපෙත්වා සඛ්ඛරතනිං යාචි, තාත තෙමීය තං නිසාය සොලසවසානි නිද්දං අලභිතො රොදමානාය මෙ අකඛිනි උපකතානි සොකෙත හදායං භිජ්ජනී වීය තච අපීඨපපි ආදි භාවං ජානාමි මාමං අතාථං කච්ඡි ඉමි නා නියාමෙත ඡදිවසෙ යාචි ඡටෙධි දිවසෙ රාජා සුතඤ්ඤං කාම සාරථීං පකෙතාසාපෙත්වා සෙව පාතො ව අවමඛල රථෙන කුමාරං නිගරිත්වා ආමක සුසානෙ භූමියං නිබන්ධිත්වා පඨවි වසිනක කමමං කත්වා එභිනි තං සුත්වා දෙවි “තාත! කාසිරාජා තං සෙව ආමක සුසා නෙ නිබන්ධිත්වා ආණාපෙසි සෙව මරණං පාපුණ්ණියති” ති ආහ, මහා සතොතා තං සුත්වා තෙමීය සොලසවසානි තයා කතො වායාමො මසුකං පකෙතානි හටෙධා උදගොගා අහොසි, මාතුයා පනසු හදායං භිජ්ජනාකාරං වීය අහොසි. අථ තසා රතනියා අවච්ඡෙත පා තොව සාරථී රථං ආදාය මාරෙ ධපෙත්වා සිරිගඛනං පවිසිත්වා “දෙවි මා මයං කුජ්ජනි රඤ්ඤ ආණා” ති පුතතං ආලිහිත්වා නිපතනං දෙවිං පිට්ඨි හපොත අපනත්වා කුමාරං උකඛිපිත්වා පාසාද මතරි දෙවි උරං පඟරිත්වා මහාසඤ්ඤා පරිදෙවිත්වා මහාතලෙ මධිධි, අථ තං මහාසතොතා මලොකෙත්වා මධි අකපෙඨගොගා මාතු සොකො බලවා හවිසුනිති කපෙඨ කාමො හුත්වාපි සවෙ තපෙඨසාමි සො ලසවසානි කතො වායාමො සොකො හවිසුනිති අකපෙඨගො පනාතං අතගතො ව මාතාපිතුකඤ්ච පච්චගො හවිසාමිති අධි වාසෙසි සාරථී මහාසතනං රථං ආරොපෙත්වා ‘පච්චිමාරාහිමු ඛං රථං පෙසෙසාමිති පාචිනවාරාහිමුඛං රථං පෙසෙසි රථො තඟරා භිකඛිමිත්වා දෙවතානුභාවෙන තියොජනං ධානං ගතො මහාසතොතා සුට්ඨිතරං කුට්ඨවිතොගා අහොසි තසු වතසථං සාර ථීසු ආමකසුසානං වීය උපට්ඨාපි සො ඉදං ධානං සුඤ්ජරනි රථං මතකමාපෙත්වා මග්ගපසෙස ධපෙත්වා රථා මරුග්ග මහාස තොසු ආහරණහණිං මුමුඤ්චිත්වා හණ්ඨිකං කත්වා ධපෙත්වා කුඤ්ඤං ආදාය අවිදුර ආවාටං බන්ධිත්වා ආරභි තෙත වුගතං, “නභාපෙත්වා අනුලිමපිත්වා” ති ආදි තසු නභාපෙත්වා ති, සොලස ගෙඤ්ඤක සවෙති තභාපෙත්වා, අනුලිමපිත්වා ති, සුරභිවිලෙප තෙ ත විලිචෙපත්වා, වෙසෙධා රාජ වෙසින’ හනි, කාසිකරුජ්ජනං පවෙ ඤ්ඤාගතං රාජමකුටං සීසෙපට්ඨිඤ්චිත්වා අභිසිඤ්චිත්වා ති, තසමි රුජ්ජලෙ රුජාහිසෙත නියාමෙත අභිසි ඤ්චිත්වා ඡපෙනත, කාරෙ සුං පුරපදකඛිණ’ හනි, සෙතච්ඡ්ඵතන ධාරියමානෙත මං තඟරං පදකඛිණං කාරෙසුං. සතොතා ධාරසිත්වා නා ති, මයං මාතු වජ්ජ

දෙවියා වරලාභන වසෙක ලබා සතොසය මම සෙක වර්තනං ධාර සිත්වා, උගගනෙ රවිමණ්ඩලේ'හි, තනො පුත දිවසෙ සුරියමණ්ඩල උගගනමනෙන අවමිඤ්ඤරථෙන මං නගරනො නිගරිත්වා භූමියං නිවණතපං ආරථී සුභසෙඤ්ඤ වන මුසගවතී. සජ්ජියාහි සනාඤ්ඤාසං පුගෙ යොජ්නසං මෙ රථං මගගනො උගගනාපන වසෙක ඵනොකාසෙක කත්වා, හඤ්ඤවුඤ්ඤවනො'හි, මුඤ්ඤිත හජන්තා රථපාජනනො මුතනගපොති අපො අථවා හඤ්ඤවුඤ්ඤිතොති, හඤ්ඤ මුසගතා මම හඤ්ඤපසනො මුඤ්ඤිත්වාති අපො, ආචාරි, ආචාරි, නිඛානු'නති, නිවණිත්වා ඉදති යදපං මයා පොලසවසානි මුගවතාදි (භාවං) අබ්ධිතනෙක දුකතරිතියා අබ්ධිතා තං දසෙක භං "අබ්ධිත මබ්ධිතාන"නති, භාවාවයමාන, තත් තපෙජ්ජෙනා විවිධකාරණා'හි විමාසික කාලනො පට්ඨාය යාවසෙකලස සංවච්ඡරා ඵඤ්ඤපටිසෙවනාදිහි විවිධෙහි තාතපසකාරෙහි කාරණෙහි තප්පය්නෙනා හයවිධංසන වසෙක විහෙසීය මානො සෙසං සුවිසෙසා යාමෙව,

අථ මහාසතො පුතසෙඤ්ඤ කාසුං ඛණ්ණෙන අයං මෙ වායාමි කාලොති උට්ඨාය අතනො හඤ්ඤාදෙ සඤ්ඤානිත්වා රථං ඔහරිත්වා විගං උපපාදෙසි තාව දෙවසා පාදපට්ඨානං වාහපුණ්ණසන්ත වමමං විය උගගනො රථසා පච්ඡිකතං ආභවිච අවධාසි, සො ඔහරිත්වා කඤ්ඤොමාලෙ අපරාපරං වඛිකම්මා යොජ්නස තමපි ගහනං මෙ බලං අඤ්ඤි ඤාත්වා රථං පච්ඡිකතං ගගනො කුමාරකානං කීලනානානං විය උකඛිජිත්වා සවෙ ආරථී මයා සබ්බං පටිච්ඡිකෙසිය අඤ්ඤං පටිච්ඡිකෙසිත්වා බලනාහි සලලකම්මා පසාදනත්වාය විගං උපපාදෙසි. තං ඛණ්ණෙඤ්ඤව සතසා ආසනං උගගනාකාරං දසෙසසි සකෙකා තං කාරණං ඤාත්වා විය කමමං ආණ්ණපෙසි ගච්ඡ කාසිරාජ පුතං අලංකරොතිති සො සාධුති වත්වා දිඤ්ඤානි මානුසෙහි ව අලංකාරෙහි සතං විය තං අලංකරි සො දෙවරාජ ලීලාය ආරථියා ඛණ්ණෙනාකාසං ගතත්වා ආචාරි නීතර ධනා: -

- 217 කිනුඤ්ඤ සතතරමානොව කාසුංඛණ්ණි ආරථී,
පුට්ඨා මෙ සමම අකඛාහි කිං කාසුයා කරිසසති'හි.
- ආහ, තෙන උඛං අනොලොකෙත්වා,
218 රඤ්ඤෙ මුගො ව පංකඛා ව පුතෙනා ජාතො අවෙතසො,
සොමහි රඤ්ඤෙ සමිජ්ඣිවට්ඨා පුතං මෙ නිවණං වනෙහි.
වුගන, මහාසතො: -
- 219 ත බබ්බො ත මුගොසම් ත පකෙඛා ත ව පගලො,
අබ්මමං ආරථී කසිරා මඤ්ඤෙ ජං නිවණං වනෙ.
- 220 උභරං බාහුඤ්ඤ මෙ පසා හාසිතඤ්ඤ සුඤ්ඤාහි මෙ,
අබ්මමං ආරථී කසිරා මඤ්ඤෙ ජං නිවණං වනෙ,හි.

වඩා පුන තෙත ආවාටවණනං පහාය උඩං ඔලොකෙත්ථා නසා රූපසමපතතිං දිසවා මනුසෙසා වා දෙවො වා ති අජානගෙනතං.-

221 දෙවතානුසි ගතිබො ආදු සකෙකා පුරිදදදො,
කො වා නිං කසස වා පුතො කථං ජානෙමුතං මයන්ති.

වුතො:-

222 නමගි දෙවො න ගතිබො නමගි සකෙකා පුරිදදදො,
කාසි රඤ්ඤ අගං පුතො යංකාසුයා නිබඤ්ඤයි.

223 නසා රඤ්ඤ අගං පුතො යං නිං සමුපච්චයි,
අධමමා සාරථි කසිරා මඤ්ඤ නිං නිබණං වතෙ.

224 යසා රුකිසා ජායා නිසීදෙය් සයෙය් වා,
න නසා සාධං භිද්දෙය් මිතන දුබොති පාපකො.

225 යථා රුකො කථා රාජා යථා සාබා කථා අගං,
යථා ඡායුපගො පොසො එවං නමසි සාරථි;
අධමමං සාරථි කසිරා මඤ්ඤ නිං නිබණං වතෙති.

ආදිකා නයෙන ධමමං දෙසෙත්ථා තෙන නිවතනකථං යථි තො අනිවතනකාරණං පබ්බජ්ජාදං නසා ව හෙතු නිරය හයාදිකං අනිතහවෙ අත්තනො පවතතිං විත්තරෙන කපෙත්ථා නාංධමමකථාත නාංච පටිපතතියා තසමිච්චි පබ්බජ්ඣකාමෙ ජාතෙ රඤ්ඤ ඉමං.-

226 රථං නිය්‍යාදගිත්ථා න අණතො එහි සාරථි,
අණනසාහි පබ්බජ්ජා එතං ඉසිති වණණිතනති.

වඩා නං විසාපෙජසි, සාරථි රථං ආභරණානිච ගහ නො රඤ්ඤ සත්තිකං ගනවා තමිත්ථං ආරොවෙයි රුජ් නාවදෙව මහාසතනසා සන්තිකං ගමිසාමිති තගරතො නිකම්භිත්ථා ගච්ඡි, සසිං වතුරගිතියා සෙනාය ඉත්තාගාරෙති තාගර ජාතපදෙද් ව මහාසතො පි වො සාරථි උයෙයාපෙත්ථා පබ්බජ්ඣකාමොත් තො තසාචිතං ඤ්ඤා සකෙකා විසාකමමං පෙසෙසි, තෙමිඤ පණ්ඨිතො පබ්බජ්ඣකාමො තසා අසාමපදං පබ්බජ්තපරිකාරෙ ව මාපෙතිති සො ගනවා නියොජනිතෙ වනසණ්ඨි අසාමං මා පෙත්ථා රත්තිට්ඨාන දිවාට්ඨාන වංකමණපොඤ්ඤාණි එලරුකම් සමපනනං කත්ථා සබොව පබ්බජ්ත පරිකාරෙ මාපෙත්ථා සකට්ඨා න මෙව ගතො, බොධිසතො නං දිසවා සකකදත්ඨියභාවං ඤ්ඤා පණ්ඨිතාලං පටිසිත්ථා වත්ථාති අපතෙත්ථා තාපසවෙසං ගහ නො කට්ඨසාර නිසිනො පවඅභිඤ්ඤායො අධිච්ච සමාපතතියො නිබ්බතොත්ථා පබ්බජ්ජාවෙන අසාමෙ නිසීදි. කාසිරුජාපි සාර ථිතා දසුති මගෙන ගනවා අසාමං පටිසිත්ථා මහාසතෙතන සහ සමාගනවා කත පටිසන්තරො රජෙත්ත නිමනෙසසි. තෙමිඤ

පණ්ඩිතො නං පටිකඛිපිත්වා අනෙකාකාරවොකාරං අනිච්චතා පටිසංයුතතායව කාමාදීනව පටිසංයුතතායව ධම්මියා ක.ථාය රාජ නං සංවෙජ්ජෙසී, සො සංවිග්ගමානසො සරාවාසෙ උත්තණ්ඨිතො පඤ්චේතුකාමොහුත්වා අමුච්චව ඉත්තාගාරෙව පුච්ඡේ. තෙපි පඤ්චේතු කාමා අගෙසුං අථ රාජා වජ්ජෙදෙවිං ආදිං කත්වා සොලසසග්ගෙසො ඔරොධෙව අමච්චාදිතෙව පඤ්චේතුකාමෙ ඤ්ඤා නගණෙ හෙරිං වරාපෙසී, “සෙ මම පුතභය්ස සභාගතෙ පඤ්චේතුකාමා. තෙ පඤ්ච ජනතු”ති සුවණ්ණෙකාමධාරාදීනිව විවරාපෙත්වා විසාරාපෙසී, තාගරාව යථාපසාරිතෙයෙව ආපනෙ විච්චවාරාතෙව ගෙහානිව ප්‍රභාග රජඤ්ඤ සන්තකං අගමංසු රාජා මහාජනෙන සඬා මහාස තභය්ස සන්තතො පඤ්චේ, අකකදිනිතියං නියොජනිකං අසමප දං පරිපුරි. සාමන්තරාජානො කාසිරාජා පඤ්චේතොති සුත්වා බාරාණසියං රජං. ගභසසාමාති නගරං පටිසිත්වා දෙවනගර සදිසං නගරං සන්තරන්තගරන්තං දෙවවිමාන කප්පං රුජනිවෙස නඤ්ඤව දිසවා ඉමං ධනං නිය්සාය ගභෙත හවිතබ්බන්ති තාවදෙව නිකඛිත්ථවා පායාසුං, තෙසං ආගමකං සුත්වා මහාසතො වන නතං ගන්ත්වා ආකාසෙ නිසීදිත්වා ධම්මංදෙසෙසී. තෙ සඤ්ඤ සඬං පරිසාර නසසන්තනිකෙ පඤ්චේ. එවං අපරොපි අපරොපිති මහා සමාගමො අගොසී. සංඛි පලාඵලානි හුඤ්ඤා සමණධම්මං කඤ්ඤ හති. සො කාමාදි චිතකං විතනෙකත වසස විතතං ඤ්ඤා ගො සන්තො තස ගන්ත්වා ආකාසෙ නිසීදිත්වා ධම්මං දෙසෙති සො ධම්මෙසවණ සප්පායං උභිත්වා සමාපන්තියො අභිඤ්ඤායොව නිබ්බ තෙතති එවං අපරොපි අපරොපිති යඤ්ඤපි ජිවිත පරියොසානෙ බුහුමලොක පරායනො අගෙසුං, තිර ච්චානගතාව මහාසතො ඉසී ගභණ්චි විතතං පසාදෙත්වා ඡස්සකාමසග්ගෙසු නිබ්බන්තිංසු, මහාස තභය්ස බුහුමච්චියං. චිරං දිසෙඤ්ඤානං පවන්තිත්ථ, තද ඡතෙන අභිව ඤ්ඤා දෙපතා උපපලවණ්ණො අගොසී, සාරථී සාරිපුත්තතෙත්ඤො මාතාපිගරො මහාරාජතුලානි, පරිසා බුඩ්ධිපරියා, තෙමයපණ්ඩිතො, ලොකනාපො, තස අභිවසානපාරම් ඉධිමන්තංපතො. සෙස පාර මීයොපි සමාරතං නිචාරෙතබ්බා තථා මාසජාතකාලෙන පටියා ග නිරුභගං පාපභීරුතා රජජිග්ගුච්ඡා තෙකමම නිභ්වතං මුහා දිහාපාධිධානං තත්ථ ව විරොහිප්පච්චය සමොධානෙපි නිචලහා වොති එවමාදෙයො ගුණානුභාවා විහාපෙතබ්බාති.

(XX) VI තෙමස පණ්ඩිත චරියං ඡට්ඨං.

(අභිධ්මාන පාදමි නිච්චිතා.)

සත්‍යම සද්‍ර අහං කපි ආශි'නති, යස්මිං කාලෙ අහං කපි
 යොතියං නිබ්බන්ධිතා වුඛිමන්ධාය නාගබ්ලො ඵාම සමපනොතා
 අසාපොතපමානොමගාසරිරො කපිගොමි,නදිකුලෙ දව්.සසෙ'ති,
 එකිසා නදියාතිරෙ එකස්මිං දරිතාගෙ යද්‍ය වාසං කපොමිති'
 අපො,

තද්‍ය කිර බොධිසතො සුඵපරිභරණං අකත්වා එකවරෙ
 හුන්වා විහාසි, "තස්සා පන නදියා වෙමජෙකි එකො දිපකො නා
 නපාකාසෙරි අඛිපනසාදිති ඵලරුකෙකති සමපනොතා" බොධිස
 තො ඵාමජවසවපනතතාය නදියා ඔරිමතිරතො උපපතිතා
 දිපකස්ස පාරිමතිරතො නදියාව මජෙකි එකො පිට්ඨිපාසාණො
 අති තස්මිං පනති තනො උපපතිතා" තස්මිං දිපකෙ පතති සො
 තස නානපසකාරාති ඵලාඵලාති බාදිත්වා සායං තෙනෙව උපා
 යෙන පච්චා ගන්වා අනතතො වසනට්ඨානෙ වසිත්වා පුතදිවසෙපි
 තෙඵව කරෙති ඉඡිතාතියාමෙන වාසංකපොසි, තස්මිං පනකා
 ලෙ එකොකුමිතිලො සපජාපතිකො තස්සා නදියා වසති, තස්ස
 සාගරියා බොධිසතො අපරාපරං ගච්ඡන්තා දිසවා තස්සභද්‍රයමං
 සෙ දෙභලං උපාදෙත්වා කුමිතිලං ආහ, "මයංබො අග්‍රපුත්ත
 ඉමිසා වානරස්ස භද්‍රයමංසෙ දෙභලො උපපනොතා"ති හො "සාධු
 භද්‍රෙ උච්ඡසි"ති වන්වා අජෙජ'තං සායං දිපකතො ආගච්ඡන්ත
 මෙව ගණ්ඤාසාමි'ති ගන්වා පාසාණෙ නිපජ්ජි,බොධිසතො තං
 දිවසං ගොවරං වරිත්වා සායණතසමයෙ දිපකෙ ගිතො ව පාසාණං
 ඔලොකන්තො අයං පාසාණො ඉදති උච්චිතරො බායති කිනනුබො
 කාරණන්ති විජනති, මහාසතතස්ස උදකපමාණව සුචවන්ධාපි
 තමෙව ජනාති තෙනස්ස එතදගොසි, අජ්ඣමිසා නදියා උදකං
 නෙවගායති අඵව පනායං පාසාණො මගානුන්වා පඤ්ඤායති, කිචි
 නුබො ඵඤ්චි යොගං ගහණත්ථාය කුමිතිලො නිපජෙණාති සො විජං
 සිසාමි තාවනන්ති තපොව ඵන්වා පාසාණතසමිං කපෙහොතො
 විය ගොපාසාණාති වන්වා පටිච්චනං අලහතොතො යාවතතියං පා
 සාණ පාසාණාති ආහ. පාසාණො කිං පටිච්චනං තදෙසි පුතපි
 බොධිසතො කිං ගො පාසාණ අජ්ඣමයං පටිච්චනං තදෙසිති
 ආහ, කුමිතිලො අබා අයං පාසාණො අසෙඤ්ඤ සු දිවසෙසු වාන
 රිඤ්ඤ පටිච්චනංදෙති මිඤ්ඤද, අජ්ඣ පන මයා ඔඤ්චිතතො ත
 දෙති.භද්‍රභං දස්සාමිසා පටිච්චනන්ති විජනන්තො කිංවානරිඤ්ඤ'ති
 ආහ, "කොසිත්වංති?" අහං කුමිතිලො'ති කිමත්ථං එස නිපනොතො
 සි'ති, තවගද්‍රං පසායමානො'ති, බොධිසතො විජනති,අසෙඤ්ඤ
 මෙ ගමනමග්ගො තත්ථි පටිරුඛංවත මෙ ගමනගති, තෙන
 වුත්තං:—

පිළිගො සුංසුමාරෙන ගමනං නලභාමහං. (307)

සමෙහාකාසෙ අහං ධුංඛා ධරාපාරං පනාමහං,

නාඤ්චිඤ්ඤා සත්‍යවිධගො කුමිහිලො උදදදසසනොති. (308)

තඤ්ච පිළිගො සුංසුමාරෙනා'ති, අට්ඨකථාං වුත්තමෙවඤ්ඤා, සමෙහාකාසෙ'ති, භාථාය පාකට්ඨං කෙරුති, තඤ්ච සමෙහාකාසෙ'ති, යසමිං නදිමජෙකුඤ්ඤා හිතපිට්ඨි පාසාණසංඛාතෙ පදෙසෙ ධුංඛා ධරා'ති, දීපසංඛාතා ඔරුරි, පාරනති නද, මම වසනට්ඨානභුතං නදි යාපරනීරං, පනාමහ'නති, උපනිත්තා පනාමි අහං නාඤ්චිඤ්ඤා'ති, තසමිං පිට්ඨපාසාණපදෙසෙ සත්‍යභුතො විධගො එකගෙන නව ඝාතනො පච්චන්තිතො උදදදසසනො සොරුපො භයානක දසසනො නිසීදි.

අථ මහාසතො වීජෙනසී. අසෙසු මෙ ගමණමයොනුඤ්ඤා අර්ථයා කුමිහිලොවචෙතඤ්ඤා, එවං (පි) අරංච මහා පාපනො මහා පරිමොචිතො සියා මහඤ්ච ජීවිතං උචන්තිතො කුමිහිලං ආහ. සමමකුමිහිල අහං තුඤ්ඤං උපරිපතිඤ්ඤාමි, කුමිහිලො වානරිඤ්ඤා පපඤ්ඤාං අකඤ්ඤා ඉතො ආගඤ්ඤාමි ආහ, මහාසතො අහං ආගඤ්ඤාමි නං පන අතනො මුඛං විවරිත්තා මං නවසන්තිකං ආගතකාලෙ තණ්හාමිති අචොච, කුමිහිලානච මුඛෙවිචෙව අකඤ්ඤා නිමිඤ්ඤාති සොතං කාරණං අසලලකෙඛනො මුඛෙවරි අථ සස අකඤ්ඤා නිමිඤ්ඤා සො මුඛං විවරිත්තා සඤ්ඤා නිමිඤ්ඤානං හුත්තා නිපජ්ජි මහාසතො තස්ස තථාභාවං ඤ්ඤා දීපකපො උපනිත්තො ගන්තො කුමිහිලසුමන්තං අකඤ්ඤා තනො උපනගෙනො විජ්ජලලතාවිඨ විජ්ජානමොතො පරනීරෙ අට්ඨාසී භෙන වුත්තං:—

සො මං අසංඝි එහිති අහමෙමිති නං චදිං,

තස්ස මඤ්ඤා මහඤ්ඤා පරකුලෙ පතිට්ඨතිනති. (309)

තඤ්ච අසංඝි'ති, අහාසී, අහමමි'ති, අහමපි ආගඤ්ඤාමි නං කචෙසී, තනො යසමා පන නං දීපකං අචඤ්ඤා පනසාදි ඵලරුඤ්ඤාසඤ්ඤා මඤ්ඤානං රමණීයං නිවාසයොග්ගඤ්ඤා ආගඤ්ඤාමිති පුත පටිඤ්ඤායා දිනනතො සච්චං අනුරක්ඛනො මහාසතොපි ආගමිඤ්ඤාමෙවාති තථා අකාසී, තෙන වුත්තං:—

න නස්ස අලිතං ගණිතං සථාවාමං අකාසන'නති (310)

යසමා චෙතං සච්චානුරුඤ්ඤා අතනො ජීවිතං පටිච්චිත්තං කතං තසමා ආහ, සච්ච න මෙ සමො නඤ්ඤාමි ඵසා මෙ සච්ච පාරමිති, කුමිහිලො පන නං අච්චරිතං දිසවා ඉමනාචාතරිඤ්ඤා අති අච්චරිතං කතනති විනෙත්තො භොවාතරිඤ්ඤා! ඉමසමං ලොකෙ වතුති ධම්මෙති සමන්තාගතො පුග්ගලො අමධෙන අභිභවති තෙ සඤ්ඤාපි තුඤ්ඤා අභිභවතෙර අති මඤ්ඤාති ආහ.

227 යසෙසුතෙ වතුරො ධම්මා වාතරිඤ්ඤා! යථාතච,
සච්චං ධම්මො ධිතී වාගො දිට්ඨා සො අතිවතනතී'ති.

තසු යසොති, යසු තසුචි පුගලආස ඵතෙති ඉදුති වතන
කෙඛ පච්චකකිපතා දසෙසුති. වතුරොධම්මාති, වතනාචරාගුණා,
සච්චනති, වච්චචං මමසනතිකං ආගමස්සාමිති වතා මුසාවාදං
අකතා ආගතො ඵවාති ඵතනෙන වච්චචං ධම්මොති, ඵචාරණ
පඤ්ඤ ඵචං කතෙ ඉදං නාම හවිස්සනීති පච්චතා තෙ ඵසා විචා
රණ පඤ්ඤ, ධිතී'ති, අඛොච්චිනනං පිරියං චුච්චති ඵතමිපිතෙ
අනචි, වාගොති, අතනපරිච්චාගො තිං අතනානං පරිච්චජ්ඤා මම
සනතිකං ආගතො, යං පතාතං ගුණිභුං නාසකඛිං මයහමෙච
දෙසො, දිට්ඨිනති, පච්චාමිතො සො අතිවතනතීති, යසු පුගලසු
යථාතච ඵචං ඵතෙ වතනාචරො ධම්මො අනචි සො යථාමං තිං අඤ්ඤ
අතිකතනො තච්ච අතනනො පච්චාමිතං අතිකතමති අතිග
වතීති.

ඵචං කුමිතිලො බොධිසතනං පසංසිතො අතනනො චසතට්ඨා
තං ගතො, තදු කුමිතිලො දෙවදතො අගොසී, තසු හරියා
විඤ්චාණවිතා, කපිරජාපත ලොකතාචො, තසු ඉධාපි ගෙට්ඨා
චුච්චතතෙසෙච සෙස පාරමිඤ්ඤා නිචාරතබ්බා, තථා දුදකසු
පාසාණසුච පමාණ චචතාතෙත ඉදුති පාසාණො උච්චතරො
බාගතිති පරිගණනචසෙත පාසාණසු උපරිසුංචාරසු නිපනන
භාව ජාතනං පාසාණෙන කථනා පදෙසෙන තසුච්චසු ච ච්ච
ගමණං සංචුමාරසු උපරිඅතිකමිතො සගසා පරතීචර පච්චඨා
තචසෙත සීසකාරිතාය තසුමහතා පාපතො පරිමොචනං අතන
නො ජීවිත රකඛණං සච්චචාචානුරකඛණං ඵාති ඵචමාදපො
ගුණානුභාවා විභාවෙතබ්බාති.

(XX) VII කපිරාජ චිරියං සභාමං.

අට්ඨමේ නාසෙසා සච්චසච්චසෙස'ති, සච්චසඤ්ඤන අච්චත
කෙඛ සච්චතාමො තාපසො යදු යසමංකාලෙ ගොචි. තදු සච්ච
න ලොකං පාලෙසි'නති, අතනනො අච්චංචාදිභාවෙන සතන
ලොකං ජබ්බදීපෙ තසු තච්ච සතනතිකායං පාපතො නාතාවිධ'
අතනනො ච රකඛිං සමග්ගං ජනමසාසන'නති, තච්ච තසු කල
ගච්චාදු විගහපනනං මහාරජාතං කලතෙ ආදීනචං දසෙසුතො
සාමග්ගියං ආතිසංස කථතෙති. සමග්ගං අච්චාදමානං සමමාදා
නං අගමකාසිං.

තදා හි බොධිසත්‍යො බාරණසියා අඤ්ඤතරසමිං බ්‍රාහ්මණ මහාසාලකුලෙ නිබ්බන්ති, තස්ස සච්චාරී නාමිං කරිංසු, ඥානවග්ග පණ්ණාසකා නිබ්බන්ති. ගන්තො දිසාපාමොක්ඛස්ස ආචරිස්සා සන්ති කෙ හිප්පං උග්ගණ්ඨන්තො නචිරස්සොව සබ්බසියාතිප්පන්ති. පණ්ණාසක ආචරිස්සෙත අනුඤ්ඤාපො බාරණසිං පච්චාගන්තො මාතාපිතරො වන්දිත්වා තෙති අභිනන්දිය මාතො තෙසං විතතානුරක්ඛණස්ස ක්ක්ඛපාතං තෙසං සන්තිනෙ වසී. අඵතං මාතාපිතණ්ඤ පටිරුපෙන දුරෙත සංඥාප්චුකාමා සබ්බා විගච්චාතං ආවිඤ්ඤා භරාවාසෙත න තිමනෙතස්සං, මහාසත්‍යො තෙකම්මෙඤ්ඤාසංඥා අත්තනො තෙකම්මෙපාමි පටිබුද්ධෙතභුතාමො භරාවාසෙ ආදීනවං පබ්බජ්ජා යච ආනිසංඝං නානප්පකාරණො කප්ඵන්තො මාතාපිතූතං අස්සුචුචා නං රොදදිනානං අපරිමානං භොගකම්භං අනන්තං යං මහ භතඤ්ඤා සුභිපරිවට්ටං පභාය මහානාගොව අයසබ්බලිකං භරවන්ති නං ජිද්දතො නිකම්භිත්වා හිමවතන පදෙසං පවිසිත්වා ඉප්පබ්බජ්ජාං පබ්බජිත්වා වනචුලඵලාඵලෙති යාපෙතො නචිරස්සොව අට්ඨි සමාපත්තියො පඤ්චඅභිඤ්ඤායොව නිබ්බන්තො ක්ඛානකීලං කීලාමාතො සමාපත්තිවිභාසරත විහරති, ඡො ඵකදිවසං දිඤ්ච කුචුතා ලොකං ඔලොකෙතො අඤ්ඤ සකල ජමුද්දිපෙ මිත්‍රස්ස ඥානුඤ්ඤාන පාණාතිපාතාදි දසඅකුසල කම්මපඵෙසු පසුතො කා මතිදතං කාමාධිකරණං අඤ්ඤමඤ්ඤං විවාදපණ්ණ දිස්වා ඵවං විනායසී තබොපන මෙතං පටිරුපං යදි මෙ සත්ත ඵවං පාපපසුතෙ විවාදමාපනො ව දිස්වා අඤ්ඤපසකම්භන්තං, අනංගි සත්තෙ සංසාරපංකතො උඤ්ඤා නිබ්බානඵලෙ පතිට්ඨපෙස්සා මහි මහාසමොධිතානං පටිසණ්ණා තස්වා තං පටිඤ්ඤා අවිසංචා දොහො යනනුතානං මිත්‍රස්ස පඵංගන්තො තෙ තෙ සත්ත පාප තො මරමාපෙස්සං විවාදඤ්ඤා තෙසා චුංසමෙයග්ගි, ඵවං පන විනොත්වා මහාසත්තො මහාකරුණාය සමුස්සාගිතො සත්තං සමාපත්ති සුඛං පභාය ඉභිසා තස්ස කස්ස ගන්තො තෙසං විතොනු කුලං ධම්මං. ඥානානුකලහවිග්ගවිවාදපනෙ සත්තෙ දිට්ඨි ධම්මිකඤ්ච සමපරාධිකඤ්ච විරොමධි ආදීනවා දණ්ණො අඤ්ඤ මඤ්ඤං සමග්ගෙ සමාග්ගෙ අකාසී, අනෙකාකාරවොකාරම පාපෙ ආදීනවං විභාවෙතො තෙතො සත්තෙ විවෙචෙත්වා ඵකච්චදසසු කුසලකම්මපඵ ධම්මෙසු පතිට්ඨාපෙසී, ඵකච්ච පඤ්ඤාපණා සීල සංවරෙ ඉඤ්ඤාගුහරිතං සතිසමපජ්ඣඤ්ඤා පවිච්චකවාසෙ ක්ඛාතා හිඤ්ඤාසුචි ගඵාරතං පතිට්ඨාපෙසී, තෙන චුත්තො:—

පුතාපරං යද් භොමි නාපභො සච්ච සච්චසො,
 සච්චන ලොකං පාලෙසීං සමග්ගං ජනමනාගහනති (811)
 ඉධාපි මහා පුරිස්සං භෙට්ඨා චුත්තතභෙතෙව සෙස පාරමි
 යො නිසාරතඤ්ඤා, තඵා ඉණානුභාවාච විභාවෙතබ්බාති.

(XX) VIII සච්චනාපස චරිතං අට්ඨමං.

නවවේ මගබෙ වටවසොනකෝ'ති, ආදිසු අයංසංවෙපණො මගධරවෙඨ අඤ්ඤාතරසමං අරඤ්ඤාපදදෙසෙ වට්ටකයොතියං නිබ්බතනිචා අඤ්ඤාකොසමපදලොචා අචිරනිකඛින්නතාය තරුණො මංසපෙසිභුණො නණො එව අසංචාතපණෙධා වට්ටික වජාපකො යද අහං කුලාවනෙයෙව හොමි. මුඛතුණ්ඤකෙන ආහන්චා'ති, මඤ්ඤා මාතා අත්තනො මුඛතුණ්ඤකෙන කාලෙනකාලං ගොචරං ආහරිත්වා මං පොසෙති නාසකාඵසෙසනච්චාමි'ති, පරිසෙදකසුචෙව පරිහාවනසුච සමමදෙව කාලෙනකාලං මමං අභිසංසවසෙන පුභනනියා නසා මම මාතුයා සරීරසම්පසෙසන ජ්වාමි විහරමි අත්තහාවංපවපෙනමි, නාඤ්ඤාකොසමපදලොචා'නති, මඤ්ඤා පත අතිතරුණතාය කායසනනිසිතං බලං නන්චි සංචච්ඡ රෙ,ති, සංවච්ඡරෙ සංවච්ඡරෙ ගිට්ඨසමසෙ'ති, ගිට්ඨකාලෙ සුකඛ රුකඛසාධාතං අඤ්ඤාමඤ්ඤං සට්ටනසමුපපණෙන අග්ගිතා නසමං පදෙසෙ, දච්ඡදො පදිප්ප'ති, පඤ්ඤාති භො තථා පදිපිතො, උපගච්ඡති, අමගානනති, මඤ්ඤා මාතාපිතූතවාති අමගාකං වසනට්ඨා තපදෙසං අත්තනො පතිට්ඨානසා අසුඛසාපි සුඛසාවකරණෙන පාපනතො, පාචකො'ති වගභමගෙභ ඉතිකසා සමමගාචාච භණතො කණ්ඤවනනති ති වලභිතාමො අග්ගි වතරුකඛ ගෙච්ඡ දහනො කාලෙන කාලං උපගච්ඡති එවං උපගමො තදපි සද්ද සන්තො'ති, ධම්මමඉති එවං සද්දං කරොනො අනුරවදසානං ගෙන දුවගිතො මහාසිඛි'ති, පබ්බතකුච සද්දසානං ඉතිතානං වසෙන මහතිතො සිඛා එතසානි මගාසිඛි, අනුසුඛෙඛින අනුකත මෙන නං අරඤ්ඤාපදෙසං කාමෙසනො දහනො අග්ගිමම සම්පට්ඨානං උපාගමි. අග්ගිමෙගසො'ති, වෙගෙන ආගච්ඡතො අග්ගිතො හසෙන භීතතසිතා විතනුත්භ සමුට්ඨිතෙන කායසා ඡමභිතනෙනෙව උත්තාසා මාතාපිතරෙ අත්තානං පරිමොචයනති අග්ගිතා අනුපඤ්ඤානට්ඨාන ගමනෙන අත්තනො සොච්චාව මකංසු, මහාසතෙනා හි තද මහාසෙඤ්ඤාපමානො මහාඤ්ඤෙ අනොසි. තං මාතාපිතරො කෙතපි උපායෙන ගඤ්ඤා ගනතුං අසකකුතනො අත්තසිතෙනෙව අභිභුත්මාතා පුත්තසිතො ඡමභිතො පලාසිංසු, පාදෙපකෙඛපජාහාමි'ති, අත්තනො උගො පාදෙ උගොපකෙඛව (පටියාමිති) භූමියං ආකාසෙව ගමනසජ්ජ කරොනො පසාරෙමි ඉරියාමි වායාමි පටිකාමිතිවා පාණො, වෙතාසගමනනොගො කාතුංච්චාමිති අන්තො, පතිකාමිතිපි පඨනති තසාපො පාදෙ පකෙඛව පටිපිසුං ච්චාමි ගමනසං පත වායාමි ගමනවායාමකරණසුචෙව කසවා යසො නාඤ්ඤාකොසම බලං සොහං අග්ගිතො නච්චා'ති, සො අහං එවං භුතො පාදපකඛ

වෙකලෙකු හමන විරහිතො මාතෘපිතුනනං අපහමිනෙතවා
 අපපටිසරණො තස දුවග්ගි උපද්දතෙ වනෙ තස්මිං වා කුලාවනෙ
 හිතොව එවං ඉද්දති වනකඛො කාණෙන තද විනෙතසිං දුතියචේ
 ණ් අභනති නිපාතමහනං දට්ඨබ්බං, ඉද්දති තද අභතතො විනති
 තාකාරං දසෙසාදුං. “සෙසාහ”හි, ආදිමාන, තස සෙසාහං උප
 ඛාවෙසාං හිනො නිසිත වෙසිනො”හි, මිරණභයෙන හිතො
 තභවා එව විනතුත්තාසෙත තසිතොති සරිතකමපනෙත වෙසිතො,
 යෙසං අහං පකඛගනරං එතරහි දුවග්ගි උපද්දතො ජලදුග්ගා විස
 මිඤ්ඤමානො පවිසිදුං උපධානවයාං නෙ මම මාතෘපිතරො මං
 එකසං එව ඛණ්ඩ ජනිතා පකඛගතා නථං මෙ අජ්ජකානාව
 හි, කථනනු මයා අජ්ජකාතඛබ්බා පටිපජ්ජිතඛනති අපො. එවං
 මනාසපොතො ඉති කතතඛබ්බවා සං මුළුණා හුනිා සිතො පුත විනෙත
 සි ඉමසමිං ලොකෙ සිලගුණොනාම අජ්ජි. සච්චගුණොනාම අජ්ජි
 අතීතෙ පාරමිතො පුණො බොධිතල නිසිදිනා අභිසමුඛා
 සිලසමාධිපඤ්ඤා විමුත්ති විමුත්ති ඤ්ඤාදසාන සමපනතා සච්චානු
 දය කාරුඤ්ඤබනති සමනතාගතා සබ්බසතොසු සමපවතනමෙ
 තතාභාවනා සබ්බඤ්ඤානුසාරා නාම අජ්ජි, තෙහිව පටිච්චේධො එකතන
 නියාන ගුණොධිමෙමා අජ්ජි මයිවාපි එකං සඵලං අජ්ජි සංච්ජ්ජමා
 නො එකොසභාවා ධිමෙමා පඤ්ඤායති තසමා අත්තවුච්චෙ වෙච තෙති
 පටිච්චගුණෙව ආවජ්ජිනා මසි වජ්ජමානඤ්චො සභාවාධිමෙමා ගාන
 නා සච්චකිරිතං කතා අග්ගිං පටිකකමාපෙතො අජ්ජමයා අතන
 නො චෙච ඉධවාසිතං සෙසපාණිතව සොනිභාවං කාතුං චච
 තීති එවං පත විනෙතනා මහසභොතා අභතතො ආනුභාවෙ
 ඨතා යථාවිනතිතං පටිපජ්ජි, තෙන වුච්චාං:—

අජ්ජි ලොකෙ සිලගුණො සච්චං සොචෙසා ‘නුද්දසා,
 ගෙන සච්චවන සාහාමි සච්චකිරිත මුත්තමං. (319)

ආවජ්ජනා ධම්මබලං සපිනා පුබ්බකෙ ජිනෙ,
 සච්චබලමසසාස සච්චකිරිත මනාගහනි. (320)

තඤ්ඤා යද මහසභොතා අත්තෙ පරිනිබ්බිතානං බුඛානං ගුණ
 ආවජ්ජනා අනනතිච්ජ්ජමානං සච්චසභාවං ආරබ්භ සංභාවා පඤ්ඤා
 තද සච්චකිරිතමකාසි, තං දසෙසාදුං “සනතිපකඛො”හි ආදි
 වුත්තං, තස සනතිපකඛො අභගතා”හි, මයාං පංඛා නාමඅජ්ජි උප
 ලබනනති තෙවච්චො නසකතා එතෙහි පනිදුං ආකාසෙගනතුනති
 අපතතා, සනතිපාදුච්චඤ්ඤා”හි, පාදුපි මෙ අජ්ජිතෙති පත මෙ
 විඤ්ඤාං පදවාර ගමිනෙත ගහතුං තසකතාති අවඤ්ඤා මානා
 පිනාව නිකඛගතා”හි, යෙ මං අඤ්ඤාත්තෙතොං නෙපි මිරණභ
 යෙන මම මාතෘපිතරො නිකඛගතා ජානවෙද්ද”හි, අග්ගි ආලපති

සොඬි ජාතොව වෙදියති බුමුණ්ඵරියානෙන පඤ්ඤායති තස්මා ජත වෙදෙති චුච්චති, පටිකකමා'ති, පටිගච්ඡ නිවඤ්ඤාති ජාතවෙදං ආණාපෙසි ඉති මහාසදෙනා සවෙ මය්නා පක්ඛාතං අජීභාවො තෙව පසාරෙඤ්ඤා ආකාසෙ අපතනභාවො පාදානං අජීභාවො තෙව උඤ්ඤාපිඤ්ඤා අවඤ්ඤාන භාවො මාතාරිකුතං මං කුලාවකෙ යෙව ඡ්ඤෙඤ්ඤා පලානභාවො ච සච්ච භාවභූතො ඵව ජාතවෙදා! ඵතෙන සච්චිත නිංඉතො පටිකකමාති කුලාවකෙතිපනෙතොච සච්ච කිරියං අකාසී. තස්ස සහසච්චකිරියාය සොලස කර්ම මතො ණානෙ ජාතවෙදො පටිකකමි පටිකකමනොතොවතං ක්ඛායමානො ඵව අරඤ්ඤං ගතො උදකෙ පත මපිලාපිත උකකාරීය තපොව නිඤ්ඤාති තෙන චුතතං:--

සහසච්ච කෘත මය්නං මහාපජ්ජලිනොසීති,

වජ්ජෙසි සොලස කවිසාති උදකං පඤ්ඤාසථාසීති(822)

සා පනෙසා බොධිසත්තස්ස වට්ටකයොනියං තස්මිං සමයෙ චුච්චගුණානං ආවජ්ජනපුබ්බිකා සච්චකිරියා අතඤ්ඤායාධාරණාති ආග, සච්චෙච්ච මෙ සමොනාජඨී ඵසාමෙසච්චපාරමි'ති, තෙතෙව හි තස්ස ධාතස්ස සකලෙපි ඉචසමි. කපෙඤ්ඤා අග්නිතා අතභිග්ගපතී යත්තා තං කපපට්ඨිය පාටිභාරියං නාමජාතං. ඵවං මහාසදෙන, සච්චකිරිය වසෙත අතතනො තස චාසීතං සතතාතඤ්ඤා සොජ්ඤා කඤ්ඤා ජීවිතපරියොසානෙ යථාකමිංගනො.

තද මාතාරිකුතෙ ඵතර්භිමාතාරිකුතො අහෙසුං, වට්ටකරාජ පත ලොකතාපො, තස්ස හෙට්ඨාචුතතතයෙතෙව සෙසපාරමි යොපි ඥාපාරතං නිධාරෙඤ්ඤා, තථා දුච්චගිමිති තථා හෙරවාකා රෙත අවසරිඤ්ඤා අගච්ඡෙන තස්මිං වයෙ ඵකකොහුඤ්ඤා විසාරමනා පජ්ජිතා සච්චාදිගුණෙ චුච්චගුණෙව අනුසාරිඤ්ඤා අතතනො ඵව ආනුභාවං නිස්සාය සච්චකිරියාය තඤ්ඤාචාසීතමපි සත්තාතං සොජ්ඤාචාපාදනාදයො ආනුභාවා විභාවෙතඤ්ඤාති.

(XX) IX වට්ටක රාජ වරියං නිවමං.

දසමෙ සද්දහොමි මච්ඡරාජාමහාසරෙ'ති, අතීතෙ මච්ඡයො නියං නිබ්බතතිඤ්ඤා කොසලරට්ඨෙ ඤාච්ඡියං ජෙතවතෙ පොඤ්ඤා රණ්ඨානෙ වලලිඤ්ඤාණ පරිකඤ්ඤො ඵකස්මිං මහාසරෙ මච්ඡා තං චතුති සංගභවඤ්ඤා රඤ්ඤාතනො යද අතං රාජාහොමි, මච්ඡණ පරිච්චිතො තස පටිවසාමි, තද උරොහ'ති, උණකාලෙ හිමන සමයෙ සුමිසසනනාමෙ'ති, ආදිවචසනනාපෙත සරෙ උදකං බිස ආ'ති, තස්මිං සරෙ උදකා බිසිත, ඡ්ජ්ජිත, තස්මිං හි රට්ඨෙ තද

දෙවො තවසසි, සයානි මිලාසිංසු වාපි ආදිසු උදකං පරිකකං
 පරිගාදකං අගමාසි, මච්ඡකච්ඡපා කලලගනණං පවිසිංසු,
 කසම්මපි සථෙර මච්ඡාකඤ්ඤමගනණං පවිසිත්වා කසම්. කසමං
 ණානෙ නිලිසිංසු, නානො'ති, තතො උදකපරිකකයනො අපර
 භාගෙ කුලලසෙසනා'ති, කුලලාවෙවසෙතාව හකඛසනති දිවා
 රතනිංමචෙජ උපනිසිදිසා'ති, තප තපකලලපිටෙඨ උපනිසි
 දිවා කලලගනණං පවිසිත්වාතිපනන මචෙජකාකා දිවා ඉත
 රෙවා දිවාචෙව රතනිංව කණ්ඩගනණදිසෙති තුණ්ඩති කො
 ටොත්වා නිහරිත්වා විපඨඤ්ඤානෙ හකඛසනති, අඨ මහාසනෙතා
 මච්ඡානංතංවසසනං දිසවාමකාකරුණාය සමුසාසිත හදයො
 ඨපපත්වා මං ඉම මම ඤාතකා ඉමසවාදුකඛා මොචෙත්වා සම
 පොතාම අසඤ්ඤා නත්ථි. තෙතනුඛො අහං උපාගෙත තෙ
 ඉතො දුකඛනො මො චෙසගති විනෙතනතො යනුතාතං පුඛ
 තෙතිමචෙසිති ආවිනණ්ණමාවිණණං මසිව සංවිජ්ජාතං සච්ච
 මම තිසාය සච්චකිරිතං කත්වා දෙවං වසාපපත්වා මම ඤාති
 සෙසසා ජිවිතදුතං දුෂදයං තෙතව සකලසාපි ආභාරුප ජිවි
 තො සතනලොකසා මහා උපකාරො සමදාදිතො මයාති තිච්ඡයං
 කත්වා දෙවං වසාපෙත්වා සච්චකිරිතං අකාසි. තෙත වුතතං,
 'ඵච විනොසන'නති ආදි, තත්ථ සහඤ්ඤතිසි පිලිසො'ති, මසාං ඤ
 තිති සසී. තෙත උදක පරිකකයෙන පිලිසො, සහාතිවා නිපාත
 මතං මහාකාරුණිකතාය තෙත බ්‍රහ්මනෙත දුකඛිනෙති ඤාතිති
 කාරණභූතෙති පිලිසො ඤාතිසංඝ දුකඛදුකඛිතොති අපථා ඛමම
 ඤාති, ඛමමභූතං අපං ඛමමතොවා අතපෙතං අපං කිංතං,
 සමං අදදුසපසාසනති, මසාං ඤාතිතං අපසායං අදුසං, අභි
 කඛසනති, මහාවිනාසං, සඛමමනති, සතංඝාඛුතං චුඛාදීතං එක
 සාපි පාණිනො අභිංසන සංඛාතං ඛමමං අනුසාරිත්වා, පරමඤා
 විවිභාස'නති, තංඛොපත පරමඤා සච්චං අවිපරිත සභාවං
 කත්වා විතතගෙනො සංලොකෙ ධුමසසාස'නති, යදෙතං චුඛාප
 චෙවකචුඛ සාවකාතං එකසාපි පාණිනො අභිංසනං තං සඛික,
 ලං තථානුභාවෙන ධුමං සසාතංවිවිතතං සච්චකිරිතං අකාසිනති
 සඛිකා, ඉදුති තං ඛමමං මහාසනො අතතති විජ්ජාතං ගතෙ
 ත්වා සච්චවචනං පයොජ්ඣකාමො කාලවණ්ණං කඤ්ඤං චිධාඛු
 භිත්වා අඤ්ඤාතරුකඛසා සාරසට්ඨ වණ්ණමහාසරිථෙ පුඛොතලො
 භිතංකමණි සදිසාති අකතිති උමමිලත්වා ආකාසං මලොකෙ
 තො "සනොසගම් අනනාස'නති, ගාඨමාහ, තප සනො සරා
 මි අගනාන'නති, යතොපට්ඨාය අහං අතතභාවසංඛාතං අතො
 සං සරාමි අනුසාරාමි සනො පනොනාසම් විඤ්ඤාතනති යතො

එක මේසං කන්ධා වසාපෙහිති. යො සාධු ති සමපට්ඨන්ධා එක වලාහකං නිවාසෙත්වා එකංපාරුපිත්වා මේසගිතං ගායනොපාචිත ලොකධාතු අභිමුඛො උකංඤ්ඤි පාචිතදිසාභාගෙ බලමණ්ඩලමනතං එකංමෙසමණ්ඩලං උට්ඨාය සතපටලසහසා පටලංහුන්වා අභිසු තනතං විජ්ජලලතා නිවන්තරෙහතං අධො මුඛධපිත උදක කුමහා කාමරන විසාඤ්ඤානං සකලං කොසලරට්ඨං මහාමෙසෙන අප්‍රකාසා තරි දෙවො අච්ඡන්තා ධාරංවසාගොතා මුහුතනතනෙව තං මහාස රං පුරෙසි, මච්ඡා මරණහයතො මුච්චංසු, කාකාදයො අනුට්ඨා අභෙසුං, න නෙවලං මච්ඡා එව මනුසාපි විවිධසසාති සමාදෙ තතා චතුපදදයොපිති සබ්බෙපි වසුප ජීවිතො කාඤ්ඤවෙතසික දුක්ඛතො මුච්චංසු, තෙන වුත්තං:—

සහනතෙ සච්චවරෙ පඤ්ඤනො අභිගච්ඡිස,

එලං නිගනච පුරෙතො ඛණෙන අභිවසාපා'ති. (330)

තත් ඛණෙන අභිවසාපා'ති, අදකාසිත්වා සච්චකිරියා බණෙනෙව අභිවසති, කන්ධාවිජ්ජමුහුතම'නති, දෙවෙඅවසාගොත කිංසාතබ්බගාති කොසජ්ජං අනාපජ්ජන්තා සුතනවරියා සමපාදන මුඛෙන මහතො සතනතිකායසා සිතසුඛතිපාදනං උත්තමං චරියං කන්ධා සච්චතෙජ්ඣලසාසො මම සච්චානුභාව බලසනතිසාසො හුන්වා තද මහාමෙසා වසාපෙසි. යසමාවෙතං දෙවං තසමා 'සච්චෙන මෙ සමො නිජ්චි එසාමෙසච්චපාරමි'ති, මහාසතො මහාමච්ඡරාජකාලෙ අතනතො සච්චපාරමියා අනඤ්ඤසාධාරණ භාවං දසෙසසි, ධම්මරාජා එවං මහාසතො මහාකරුණාය සමුසාතිත හදයො සකල රට්ඨ මහාවසාං වසාපන වසසන මනාජනං මරණදුක්ඛතො මොචෙත්වා ජීවිතපරියොසානෙ යථාකමමංගතො, තද පඤ්ඤනො අනඤ්ඤෙරො අනොසි, මච්ඡගණාබුඩ පරිසා, මච්ඡරාජා ලොකනාචො, තසාතෙට්ඨාවුත්තනගෙතෙව සෙසපාරමියො නිබ්බාරනබ්බා, තථා අහතනො සමානජාතිකාතං බාදනට්ඨානෙ මච්ඡයොතිසං නිබ්බන්තිත්වා තඤ්ඤලකණමනතවපි මච්ඡං ආදිංකන්ධා කසාචිපි පාණිතො අබාදනං. තිට්ඨතුබාදකං, එකසහනසාපි අවිගෙහනං. තථා සච්චකරණෙන දෙවසා වසාපනං උදකෙ පරිකම්ණේ කලලගහණේ නිමුජ්ජනවසෙන අතනතා අනුභවමානදුක්ඛං විරහාවෙන අගණන්තා සුනිසංසයොචතං දුක්ඛං අහතනො හදයෙ කන්ධා අසහතනසා සච්චතාවෙන කරුණායනා තථා ව පටිපත්ති එව මාදයො ගුණානුභවා විහාවෙතබ්බාති.

(XX) X මච්ඡරාජ චරියං දසමං.

එකාදසමේ කණනදිපායනෝදයී'ති, එවං තාමකො තාපෑසා
 බොධිසත්තොති තද දිපායනො නාම අත්තනො සභායං ඉති
 බ්‍රහ්මාපසං සුලල උත්තාසිතං උපසංකම්භා තස්ස සිලගුණෙන
 තං අච්ඡන්තො තියාමරහති. සුලංතිස්සාය සිතො තස්සඤ්චරතො
 උත්තරිතො පතිතපතිතෙති ලොභිතභිඤ්ඤි සුභෙති කාලවිඤ්ඤා
 රතාය කණනදිපායනොති පාකචො අභොති. පඤ්ඤාසංඝ
 මස්සානී'ති, සංඛිකාති පඤ්ඤාසංඝාති අවචනනසංයොගෙ උප
 යොගච්චිතං, අනභිරුද්ධොදිපො'ති, පඤ්ඤාසංඝෙනසුචෙව
 අධිකුසලධම්මෙසුච අනභිරුද්ධො වාසංචිසන්තො අහං බ්‍රහ්මචරියං
 ආචරිං. පබ්බජිතො සත්තාහමෙවති තද මහාසන්තො අභිරුද්ධො
 බ්‍රහ්මචරියං චරි, තඤ්ඤාපරං අනභිරුද්ධොච්චි, කසමා පත මහා
 සුරියො අනෙකසතසගසෙසුසු අත්තහාවෙසු අතිතිකඛමච්ඡකාස
 යො බ්‍රහ්මචරිය වාසං අභිරුද්ධො ඉධතංතාහිරුමි. පුත්‍රජ්ජනනාවස්ස
 චචලභාවතො කසමාච පුත අභාරං අජ්ඣාචසිති, පඨමං නෙත්තං
 මච්ඡකාසෙත කාමෙසු දොසං දිස්වා පබ්බජි, අපස්ස අයොති
 සො මනසිකාමරත අනභිරුද්ධො උපජ්ජි, සොතං විනොදදාමස
 කෙසානෙතාති කම්මෙව එලංච සද්දතිතා තාව මහත්තා විභවං
 පභාය අභාරසමා නිකඛන්තො යං පජ්ජි. යදිපුත තදනු මෙව නිච
 තො "එලමුඤ්ඤා චලොචතායං කණනදිපායනො"ති ඉමං අපචා
 දං ජිගු වුඤ්ඤො අත්තනො භිරුද්ධොපඤ්ඤාසංඝෙන අපිච භව
 ජා දුඤ්ඤං තාමෙතං විඤ්ඤාසංඝාදිති පඤ්ඤං තෙතිච අනුට්ඨිතා
 තස්මාපි සභාපිදුකෙති සභාපිදුමනස්සත අස්සුච්චොරොදමා
 නොපි බ්‍රහ්මචරිය වාසංචසි, නතං විස්සජ්ජසි. වුත්තං වෙතං:-

228 සභාය නිකඛමම පුතතිචතො සො එලමුඤ්ඤාචලොචතායං,
 එතස්ස චාදසං ජිගු වුඤ්ඤො අතාමෙකො චරාමි බ්‍රහ්මචරියං;
 විඤ්ඤාසංඝාදිති සතච්චාතං එවං මහං පුඤ්ඤකරෙහවාමි'ති.

නතොපි එතං ජානාතී'ති, එතං මම අනභිරුද්ධං බ්‍රහ්මච
 රියොසෙ අභිරුද්ධොතිචතං නොපි මනුස්සගුණො න ජානාති
 කසමා අහංතිකස්සාපි තාවිකං. "මම මාතසෙ විචොතඅරති චරති
 පචත්තති"ති කස්සවිපි න කචෙසි තස්මා නතොපිමනුස්සගුණො
 එතං ජානාතීති සබ්‍රහ්මචාරි තාපස පබ්බජ්ජාය සමානසිකඛතාය
 සබ්‍රහ්මචාරි මණ්ඩබො'ති, එවං තාමකො සභාසො'ති, ගිහිකා
 ලෙ පබ්බජිතොලෙ ච දලා මිත්තතාය පියසභායො මහාඉසී'ති,
 මහානුභාවො ඉසී සුබ්බ කම්මසමාසුගොනා සුලමාමරා පනං උ
 ගී'ති, කතොකාසෙත අත්තනො පුබ්බකමෙත සුගොනාසුලාරෙ
 පතං උගීං සුලං උත්තාසිතො.

ගායාසං අනුසුඛි කථා.

අතීතෙ වංඝ*රට්ඨි කොසමඛයං කොසමඛනො නාම රාජා
 රජුං කාරෙසී, තද්ධ බොධිසදොනා අඤ්ඤතරසමිං නිගමෙ අසීති
 කොට්ඨිගවසා බ්‍රාහ්මණමහාසාලසා පුතොනා හුනා තිබ්බන්ති. නා
 මෙන දීපායනො නාම ජාතො තාදිසසොච්චි බ්‍රාහ්මණ මහාසාලසා
 පුතොනා බ්‍රාහ්මණකුමාරො තසාපි සභායො අගොසී, නාමෙන
 මණ්ඩබ්බො නාම තෙ උගොපි අපරභාගෙ මාතාපිතුහනං අච්චි
 යෙන කාමෙසු දොසං දිසවා මහාදානං පවතෙතවා කාමෙපභාය
 ඤ්ඤතිතතපට්ඨිතසා රොදනතසා පරිදොවනතසා තිකඛමිත්තා
 තිමමනනපදෙසෙ අසාමං කත්වා පබ්බජිත්වා උඤ්ජාවරියාය වංචු
 ලථ්ලාභාරෙන යාපපගොනා පරොපණණාසවසානි වසීසු, නාම
 වජ්ඣං විකාලගිත්තුං කාසකඛිංසු, තෙ න ඤානමතොපි තිසුසෙත
 සුං, තෙ ලොකමඛිලසෙවනත්තාය ජනපද වාරිකං වරනනා කාසී
 රට්ඨිං සමපාපුණිංසු, තනෙකසමිං නිගමෙ දීපායනසා ගිහිසභායො
 මණ්ඩබ්බොනාම පටිවසති, තෙ උගොපි තසා සන්තතිං උපසංක
 මිංසු, සො තෙ දිසවා අතනමනො පණණසාලං කරිත්වා චතුසී
 පච්චයෙහි තෙ උපට්ඨති, තෙ තස නීතිවනනාරි වසානි වසිත්වා
 තං ආපුච්චිත්වා වාරිකං වරනනා බාරණසී සමිපෙ අතිමුත්තක
 සුසානෙ වසිංසු, තඤ්ඤ දීපායනො යථාචරනනං විහරිත්වා පුත
 තසමිං නිගමෙ මණ්ඩබ්බොසා අතනනො සභායසා සන්තතිං ගතො
 මණ්ඩබ්බොපසසා තනෙච වසී, අපෙක දිවසං එකොචොරො
 අතොනා තගරෙ වොරිකං කත්වා ධනසාරං ආදාය තිකඛගොනො පවු
 චෙති ගහසාමිකෙහි තගරකකික මනුසොතිව අනුබන්ධො තිබ්බම
 ඤෙන තිකඛමිත්තා වෙගෙන සුසානං පච්චිත්වා තාපසදස පණණ
 සාලවාරෙ භණ්ඩිකං ඵබ්බිත්වා පලාසී මනුසොහණ්ඩිකං දිසවා
 'අරෙදුට්ඨිජට්ඨි? රහතිං වොරිකං කත්වා දිවාතාපසවෙසෙන වර
 සී'ති තජෙත්වා පොඨෙත්වා තං ආනෙත්වා රසෙසු දසාසිංසු
 රාජා අනුප පරිකඛිත්වා "සුලෙඋතනාසෙථා"ති ආහ, තං සුසා
 නං තෙත්වා බදිරඤ්ඤෙ ආරොපසීංසු, තාපසසා සරිචෙ සුලං තප
 විසති, තතො නිබ්බසුලං ආහරිංසු, තමථ තපවිසති, තතො අගසු
 ලං ආහරිංසු, තච්චි තපවිසති තාපසො "කීනනුචො මෙ පුබ්බක
 ම"නති විනෙතසී, තසා ජාතියර ඤ්ඤං උපපජ්ඣි තෙන පුබ්බක
 මං අදාස සොකිර පුරිමතතභාවෙ වසීති පුතොනා හුනා පිතු
 රුකඛතච්ඡතට්ඨානං ගන්ත්වා එකං මකඛිකං ගතොත්වා කොවිලාර

* 'වංඝ'

සකලිකායං සුලෙ විඤ්ඤිතං තං පාපං ඉමස්මිං ධාතෙ ඔකා
 සංලභි, සො "තසකකා ඉතො පාපතො මුච්චිතු"නාති ඤ්ඤා රුජ්
 පුරිසෙ ආහ, සචෙ මං සුලෙ උභතාසෙඤ්ඤා කාමසු කොච්චාරසුලං
 ආගරථාති තෙ තථා කතා තංසුලෙ උභතාසෙඤ්ඤා ආරකාං දැනං
 පකාමිංසු, තද්ද කණ්ණදීපායනො චිරදිට්ඨො මෙ සකායොති
 මණ්ඩබ්බසංඝං සග්ගිකං ආග ච්ඡන්තො තං පචන්තිං සුඤ්ඤා තං
 ධාතං ගන්තො ඵකමන්තං ධීතො "කිංසමමකාරකොසි"ති පුච්චි
 නො අකාරකොමිතිති වුචොත අතතතො මනොපදෙසං රකඛිතුං
 තසෙතිති පුච්චි. සමමසෙති අහංගභිසො තෙවතෙසං තරඤ්ඤා
 උපරිමයං මනොපදෙසො අඤ්ඤා, ඵචං සග්ගත තාදීසංසා සිලව
 තො ජායා මයං සුඛාති වන්තා කණ්ණදීපායනො සුලං නිසංසා
 නිසිදි ආරාධා පුරිසා තං පචන්තිං රඤ්ඤා ආචාරවෙසුං, රාජා
 අතිසාමෙඤ්ඤා මෙකතන්ති වෙගෙන තස්ස ගන්තො කසමා භග්ගත
 නං "සුලං නිසංසා නිසිනොසි"ති දීපායනං පුච්චි, මහාරාජ!
 "ඉමංතාපසං රකඛිතො නිසිනොසමි"ති කිං පත නිං ත ඉමසං
 කාරකභාවං ඤ්ඤා ඵචං කරොසීති සො කමමසං අවිසොධිතභා
 වං ආචිකඛි, අථසං දීපායනො රඤ්ඤානාම නිසමමකාරිනාගචිත
 බ්බන්ති.

229 අලසො ගිහී කාමගොගී න සාධු
 අසඤ්ඤාසනා පඤ්ඤාතො න සාධු,
 රාජා න සාධු අතිසමකාරී
 යො පණ්ණිතො කොධිතො තං නසාධු'ති.

ආදීනි වන්තා ධම්මං දෙසෙසි. රාජා මණ්ඩබ්බසංඝසංඝ
 නිදෙසභාවං ඤ්ඤා "සුලංගරථා"ති ආණාපෙසි, සුලංගරන්තාගරී
 තුං තාසංඝංසු, මණ්ඩබ්බසංඝා ආහ, මහාරාජ අහං පුච්චෙකතක
 මුඤ්ඤාසෙන ඵචරුපං ආයාසං පතොතො මම සරීරතො සුලං ගරී
 තුං තසකකා සචෙපි මයං ජීවිතං දුභුකාමො කකචෙත ඉමංසුලං
 වම්මසමංකතො ජීඤ්ඤෙපිති රාජා තථාකාරෙසි, සුලං අගොතොසෙව
 අසොසි. තකිඤ්ඤිපීලං ජනෙසි. තද්ද කිර සුඛුමං සකලීකහීරං
 ගහෙඤ්ඤා මකඛිකාය වච්චමග්ගං පචෙසෙසි, තන්තසෙසව අනො
 අසොසි. සොසතක කාරණෙන අමරිත්තො අතතතො ආසුකඛිසෙ
 තෙවමරී, තසමා අගමපි තමනොති. රාජා තාපසෙ වඤ්ඤා බමා
 පෙඤ්ඤා උභොපි උය්‍යාතෙව වසාපෙඤ්ඤා පටිජගි. තතො
 පට්ඨාය සො ආභිමණ්ඩබ්බසංඝා නාම ජායො සො රාජානං උපතී
 සංඝාය තනෙච වසි. දීපායනො පත තසං වණං ඵාසුකං කරිත්තා
 අතතතො ගිහීසභාය මණ්ඩබ්බසංඝා කාරිතං පණ්ණසංඝමෙව
 ගතො තෙන වුච්චා:—

සමුගමවාදි මණ්ඩලෙඛ්‍යා සභාතො මෙ මහාදුසි,
සුඛකමම සමාසුපතනා සුලමාරොපනංලගි. (384)

තමහං උපට්ඨගිත්වානි ආරොග්‍ය මනුපාපසිං,
ආසුච්ඡිකානි ආගඤ්ඤිං. සංමය්‍යං සකමසුමනනි,(385)

තඡ ආසුච්ඡිකානා'නි, මය්‍යං සභායං මණ්ඩලාදාපසං
ආසුච්ඡිකා සං මය්‍යං සකමසුමනනි, යං තං ගිහිසභාපෙත
මණ්ඩලාදාපසංග්‍රාහමණෙන කාරිතං ඝනං මම සන්තතං අස්සමපදං
පණ්ණසාලං තං උපාගඤ්ඤි තං පත පණ්ණසාලං පච්ඡග්‍යං දිස්සා,
සභායස්ස ආරොචෙසුං සො සුත්වාච තුට්ඨවිභවතො සපුත්තදාරු
(බහු)ගතමාලපානිකාදීනි ආදාය පණ්ණසාලං ගන්තො දිපායනං
චඤ්ඤා පාදෙදධාවිත්‍යා පානතං පාදෙදධා ආර්ථමණ්ඩලඛ්‍යාසං පච
තනිංසුණ්ණතො නිසීදි, අඵස්ස පුත්තො යඤ්ඤදත්තකුමාරොතාම
චඛකමතකොට්ඨං හෙණ්ඤුකෙන කීලි තප්පවකසමි. චමමිකෙ ආසි
විසො චසනි, කුමාරෙන භූමියං ඵගට්ඨෙණ්ඤුකො ගන්තො චමමික
ඛිලෙ ආසිවිසස්සමනුකෙ පනි, කුමාරො අජාතනොතිලෙභ්‍යං
පචෙසෙසි. අඵ නං කුචො ආසිවිසො හත්ථංඛසි, සොච්ඡපචගෙන
මුච්ඡිතො තඡඡ්චපනි අඵස්ස මාතාපිතරො සප්පත දට්ඨභාවං
ඤ්ඤා කුමාරං උකඛිට්ඨො තාපසස්ස පාදමුලෙ නිපජ්ජාපෙත්වා
ගන්තො! ඔසධෙතවා මනෙතනවා පුත්තං තො "නිරොගං කරො
ථා"නි ආභංසු සො අභං ඔසධං තජාතාමි. තාභං චෙජ්ජකමමං
කරිස්සාමි පඤ්ඤාතොමිහිනි, තෙනහි ගන්තො! ඉමසමිං කුමාරකෙ
මෙහ්‍යං කත්වා සචචකිරිං කරොථානි තාපසො සාධු "සචකිරි
යං කරිස්සාමි"ති චත්වා යඤ්ඤදත්තස්ස සීසෙහස්ථං ඵපෙත්වා සචචකි
රිං අකාසි, තෙන චුත්තං, "සභායො බ්‍රාහ්මණො මය්‍ය"නනි ආදි
"තප්ප ආගච්ඡුං පාහුනාගත"නනි, අඵනිඅභිගමණං අභිගමිංසු, චචට
මනුකඛිප'නනි, බිපතචට්ඨසණ්ඩාතතාය චට්ඨනනි ලඛිතාමං හෙ
ණ්ඤුකං අනුකඛිපනො හෙණ්ඤුකකීලං කීලතොනානි අත්ථො, ආසි
විසමකොපසි'නි, භූමියං පනිගමනානුත්වා චමමිකඛිලගතෙන හෙ
ණ්ඤුකෙන තප්ප හීතං කණ්භසප්පං සීසෙපහරිත්වා රොසෙසි, චචට
ගතං මග්ගං අත්ථෙසහොනා'නි, තෙන චට්ඨන ගතා මග්ගං ගචෙ
සනො, ආසිවිසස්සගත්ථනි උත්තමගං පරාමසි'නි, චමමිකඛිලං
පචෙසිතෙන අත්තනො ගත්ථන ආසිවිසස්ස සීසංසුසි, විසබල
සසිගො'නි, විසබලනිස්සිතො අත්තනො විසචෙගං නිස්සාය
උප්පජ්ජනකසප්පො අඩංසි දුරකං ඛණ්'නි, තස්මිං පරාමසිත
කඛණ්චච තං බ්‍රාහ්මණභූමාරං ඛසි සහදෙට්ඨා'නි, ඛංසෙන සගෙච
දට්ඨසමතාලමෙච ආසිවිසෙතො'නි, කොරවිසෙන හොනා'නි, තෙන
දුරකස්ස විසචෙගෙන මුච්ඡිතස්ස භූමියං පතනෙන අභං දුකඛිතො

පතිනා “දෙව! යදි රජෙජන අතීතො මනුසුමංසං බාදනතො
 විරමාති”ති වුතොතො රජං පජගතොපි මනුසුමංස බාදනතො
 නමරමිසාමිති වතො තෙහි රට්ඨා පබ්බාජිතො අරඤ්ඤං පවිසිත්වා
 එකසමිං නිත්‍රොධිරුක්ඛවුලෙ වසනො බාණ්ණප්පභාසෙරණ පාදෙ
 ජාතසා වණසා එසුභාවාය සකලජ්ඣදීපෙ එකසත බන්ධනානං
 ගලලොගිතෙන බලිකමමං කරිසාමිති දෙවතාය ආයාචනං කන්ථ
 සන්තාහං අනාහාරතාය වණෙ එසුතෙ ජාතෙ දෙවතානුභාවෙන
 සොජථි මෙ අභොසීති සඤ්ඤාය දෙවතාය බලිකමමන්ථං රාජතො
 ආතොසාමිති ගච්ඡන්තො අතීතභවෙ සභායභුතෙන යනොති
 සමාගන්වා තෙන දින්නමන්තබලෙන අබිකතරං එමජවපරකකම
 සමපනොහුත්වා සන්තාහබ්බන්තෙරෙයව සතකරුජාතො ආතෙ
 නො අත්තතො වසන තිත්‍රොධිරුක්ඛ බලමෙත්වා බලිකමමකරණ
 සජෙජා අභොසි. අථ තසමිං රුක්ඛෙ අබිච්ඡා දෙවතා තං බලික
 මිමං අභිච්ඡන්ති උපායෙන තං නිසෙසෙධිසාමිති පබ්බජිත රුපෙන
 තසා අත්තානං දසෙසාත්වා තෙන අනුබෙකො නිසොජනං ගන්වා
 සුත අත්තතො දිබ්බරුපමෙව දසෙසාත්වා තං මුසාවාදි තයා සකල
 ජ්ඣදීපෙ රාජානො ආනෙත්වා බලිකමමං කරිසාමිති පටිසුත්තං
 ඉදුති යෙනවා තෙනවා දුබ්බල රාජතො ආණෙසී ජ්ඣදීපෙ ජෙ
 ව්ඨිකං සුතසොමරාජනං සවෙ තාණෙසාසී තමෙන බලිකමමෙන
 අපොති ආහ සො “දිට්ඨාමෙ අත්තතො දෙවතා”ති තු සාත්වා
 සාමි මාවිත්තාසී අහං අජෙජව සුතසොමං ආණෙසාමිති වන්ථ
 වෙගෙන මිභාවීත උය්‍යානං ගන්වා අසංවිතිතාය ආරකඛාය පෙ
 කිරණිං මහරිත්වා පදුමිණී පත්තන සීසං පටි වජාදෙත්වා අට්ඨාසී
 තසමිං අනො උය්‍යානගතෙයෙව බලව පවුසෙ සමන්තා නිසො
 ජනං ආරකඛං ගණිංසු මහාසත්තොපාතොව අලඛිතත ගන්ථි
 කකඛවරගතො වතුරඛිනිතියා සෙතාය තගරතො නිකඛමි, තද
 තතක සීලතො නෙදු තාම බ්‍රාහ්මණො වතසො සතාරභගාථායො
 ගගෙත්වා විෂංසොජනසතං මග්ගං අතීතකමම තං තගරං පතො
 රාජානං පාවිතවාසෙන නිකඛමන්තා දිසවා හන්ථං උකඛිපිත්වා
 “ජගතුගවං මහාරාජා”ති වත්වා ජයාපෙසී. රාජ ගන්ථිනාගං උප
 සංකමිත්වා “කුතොහුත්වා බ්‍රාහ්මණ ආගච්ඡසී කිමිච්ඡසී තිත්ත
 දජ”න්ති ආහ. බ්‍රාහ්මණොතුමෙහ සුතවිත්තකාති සුත්වා වත
 සො සතාරභ ගාථායො ආදාය තුමගාතං දෙසෙත්වා ආගතොමිති
 ති ආහ මහාසත්තො තුවඨමානසො හුත්වා අහං උය්‍යානං ගන්වා
 තසාසීත්වා ආගන්වා සොසාමි තිං මාඋකඛණ්ඨිති වත්වා ගච්ඡථ
 බ්‍රාහ්මණසා අසුකගෙතෙ නිවාසං සාසච්ඡාදනව සංවිදහථාති

ආණ්ඩුපොළොව උග්‍රාසානං පවිසිතො මහත්‍යාං ආරක්‍ෂාං සංවිධාය මිලා
 රිකාති ආහරණාති මවුසුච්චො මසුකමමං කාරෙත්වා උපනතිත
 සරීරො පොකබරණීයා රාජචිතවෙත තභාසිත්වා පවුට්තරිත්වා
 උදකගභණ්ඨාපකො නිවාසෙත්වා අධාරීසි, අඵසාගනිමාලාලුකිකා
 රෙ උපහරිංසු. පොරිසාදො අලභිකත කාලෙ රාජාහාරිකො
 ගච්ඤ්ඤි, සලලහුක කාලෙයෙව තං ගණ්ඨිසාමි“ති තදනො
 බග්භං පරිවතෙත්තො “අභමසම් පොරිසාදො“ති නාමං සාවෙ
 ත්වා උදකාතිකමි, තස්ස සද්දං සුත්වා ගත්තොරාගාදයො ගතිආදි
 තො හසිංසු, බලකායො දුරෙතිතොතතොපපලාසි, ඉතරො අ
 තනතො ආයුධාති ජදෙධිත්වා උරෙතතිපජ්ජි, පොරිසාදො රාජා
 නං උකඛිපිත්වා බන්ධි නිසද්දපෙත්වා සම්මුඛධාතෙයෙව අවධාරස
 ගසං පාකාරං ලඛිතිවා පුරතො පගලික මදමතනවරවාරණකු
 මෙභ අකකමිත්වා පබ්බතකුචාතිවීය පාතෙතො වාසජවාතිපි
 අසාරතනාති පිට්ඨිසං අකකමිත්වා පාතෙතො රඵසීසෙ අකකමි
 ත්වා පාතෙතො හමරිකං හමනොවීය නිලකාති නිත්‍රොධප
 තතාති මදුදනොවීය එකවෙගෙතෙව තිසොජතමයං ගන්ත්වා
 කිච්ආනුබන්ධනං අදිසො සතිකං ගච්ඡන්තො සුභසොමයං කො
 සෙසි උදකබිඤ්ඤි අතතො උපරිපතනොති අසුබ්බිඤ්ඤිති
 සසුඤ්ඤං කම්ඤං සුභසොමොපි මරණං අනුසොචනො රොදතීත්
 ආග, මහාසතො නාහංමරණො අනුසොචාමි කුතොරොදතා
 අපිචචො සංගරං කත්වා සමාපතංනාම පණ්ඨිතානං ආචිණ්ණං
 තං තනිපජ්ජතීති අනුසොචාමි කස්සප දසබලෙත දෙසිතා වත
 සො සතාරගාගාඵායො ආදාය තකකසීලතො ආගතස්ස බ්‍රාහමි
 ණස්ස ආගනතුක වතං කාරෙත්වා තභාසිත්වා ආගන්ත්වා සො
 යාමි “යාව මමා ගමණා ආගමෙති“ති සංගරං කත්වා උග්‍රාසානං
 ගතො තං ව තාගාඵා සොභුං අදත්වා මංගණ්ඨිති, තෙනවුතතො:-

ගභිනො ජොසොදෙන බ්‍රාහමණෙ සංගරං සජිනති,

තත්ථ බ්‍රාහමණෙ සංගරංසජි නති, තන්ද බ්‍රාහමණෙ අගතතො
 කතං පටිඤ්ඤං අනුසාරිං ආචුණ්ණො කරගලෙ“ති, තත්ථ තත්ථ
 උග්‍රාසානාදිසු ගන්ත්වා අතතතො බලෙත ආතීතානං එකසතබතති
 යානං ගත්තලෙ ඡිඤ්ඤං කත්වා රුකෙබලමබ්බතසං රජ්ජිං පට්ඨුචිතො
 එනොසමපමිලාපෙත්වා“ති, එතෙ එකසතබතතීයෙ ජීවගාහං ගණ
 ත්වා උඛපාදො අධාරීසෙර කත්වා පණ්ඨිතාසීසං පහරතො හමත
 වසෙත ගත්තලෙ ආචුණ්ණිත්වා රුකෙබ ආලබ්බතවසෙත සබ්බසො
 ආහාරුපච්ඡෙදෙන සබ්බඵා පමිලාපෙත්වා විසොසෙත්වා වෙදපෙ
 ත්වාති අන්තො, සසුඤ්ඤං බලිකමමෙත්ථ සාධෙතබ්බ උපහසි
 මමනති“ති, මං උපතෙසි තඵා උපතීයමාණො පත මහාසතො

පොරිසාදෙන 'කිං ජිං මරණතො භායසී' ති වුතො නාභං මරණතො භායාමි තස්ස පත බ්‍රාහ්මණස්ස මයාකතො සංගරො තපිරිමොචිතොති අනුඥොවාමි සචෙමං විස්සප්පස්සසි, නං ධම්මං සුඤ්ඤා තස්සච සකකාරසමොතං කතො පුත ආගමිස්සාමිති නාගමිදං සද්දභාමි යං ජිං මයා විස්සප්පිතො ගනත්වා පුත ත මම හත්ථො ආගමිස්සසී'ති සචම! පොරිසාද! මයාසසිං එතාවරියකුලෙ සිකඛිතො සභානොහුත්වා අහං ජීවිතදහතුපි නමුස්සා කප්ඵසී කිංපතනසද්දභසීති, කිමාපි මෙ එතෙනා වාචාමහනතෙතන:--

232 අසීච අසීච පරාමසාමි සපඵමපි තෙ සමු අහංකරොමි, තසාපමුපොතො අණනොහවීච්චා සචවානුරකඛි: පුතරාවජ්ඣස්සනති.

මහාසතෙනන ඉමාය ගාථාය වුතතාය. පොරිසාදෙ අයං සුත සොඤ්ඤා බහවීදෙභි අකතතඛං සපඵං කඤ්ඤාමිති වදති ගනත්වා අතාගච්ඡතොපි මම හත්ථො තමුච්චස්සසීති විනොත්ථා:

233 යො තෙ කතො සංගරො බ්‍රාහ්මණෙන
 රටෙඨි සතෙ ඉස්සරියෙ ධිතෙන,
 නං සංගරං බ්‍රාහ්මණස්ස සමපදය
 සචවානුරකඛි පුතරා වජ්ඣස්සති.

විස්සප්පසි මහාසතෙනා රාහුමුඛා මුතෙනා වජ්ඣවීය නාග බලො ථාමසමප්පණ්ණා බ්‍රිපපමම තංතගරං සමපාපුඤ්ඤි සෙතාපිස්ස "සුතසොමරාජා පණ්ඨිතො පොරිසාදං දමෙත්වා සීහමුඛා පමුත්ත වරවාරණොචීය ආගමිස්සති"ති රාජානං පොරිසාදස්ස දත්ථා ආගතාති ගරහභයෙනච බතිතගරෙ යෙව නිවිට්ඨා තං දුරතොච ආග වජ්ඣතං දිස්වා පච්චුග්ගනත්වා වජ්ඣත්වා කච්චිත්ථ මහාරාජ පොරිසාදෙන කිලමිතොති පටිසස්සාරං කත්වා පොරිසාදෙන මයං මාතාපිතුසී දුකකරතරං කතං තථාරූපොතාම වණ්ණො සාහසිකො මමං සද්දභිත්වා මං විස්සප්පසීති වුතො රාජානං අලඛකරිත්වා හඤ්ඤකඛං ආරොපෙත්වා පරිවාරෙත්වා තගරංපාචිසී, තංදිස්වා හන්ති නාගරා තුස්සිංසු සොපි ධම්මසොණ්ණිතාය මාතාපිතරොපි අනුපසංකමිත්වා නිවෙසනං ගනත්වා බ්‍රාහ්මණං පතෙකාසාපෙත්වා තස්ස මහනතං සකකාර සමොතං කත්වා ධම්මනරුඤ්ඤා සයංතිවා සපත නිසීදිත්වා "තුමෙහති මයං ආතතා සතාරහගාථා සුණාමි ආචරියා"ති ආග, බ්‍රාහ්මණො මහාසතෙනා යාචිධකාලෙ ගණෙති ගණේ උඛෙතොත්වා පසිංහකතො මනොරමං පොත්ථනං නිගරිත්වා උභොති භාසති ගණත්වා තෙනති මහාරාජ! සුණාමි"ති පොත්ථනං වාචෙවනො ගාථා අභාසී.

234 සකීදච සුතසොම සඛිතොති සමාගමො,
 සාතං සංගති පාලෙති නාසබ්බිබ්බු සමාඛතමො.

235 සබ්බිතේ ව සමාසෙඵ් සබ්බිකුඤ්ඤඵ සුඛං,
සතං සඛමම මිඤ්ඤං ඥානෙය්‍යො භවෙති ත පාපිණො.

236 ජීරණී වෙ රාජ රථා සුචිත්තා අපථා සරිරමේ ජරං උපෙනී,
සතං ම ධම්මො හ ජරං උපෙනී සනොනාතවෙද්ධිනිවෙද්ධනනී.

237 තඤ්ඤොදුරෙ පඨවිච්චුරෙ ජාරංසමුද්දස්ස තදුහු දුරෙ,
තනොභවෙදුරතරං වදන්ති සතං ම ධම්මං අනතං වරාජාති.

තා සුඛා මහාසනො සඵලං මෙ ආගමිණිනි කුට්ඨිවිපනො
ඉමාගාථා තෙවසාවකභාසිතා න ඉසිභාසිතා න දෙවභාසිතා සුඤ්ඤ
ඤ්ඤානාම භාසිතා, කිංඤ්ඤො අභ්‍යන්ති විනොතො ඉමං සකුට්ඨි
චිකකවාලං යාවබ්බමමලොකා සභතරතන සුඤ්ඤානාදා දිනොපි
තෙව අනු ච්ඡිතිං කතං නාමහොති අභංඛො පනස්ස තිණොජන
සතිකෙ කුරුරවෙඨි සතනසොජනිකෙ ඉඤ්ඤපතනගතෙ රජුං
දුතුං පහොමි රජුං කාතුං පනස්ස භාගං තභි තථාසිස්ස අසිත
ලකඛණානුසාරෙන අපභානු භාවතා දිස්සති “තඤ්ඤාදිත්තමපි රජුං
නඉම සමිං තිට්ඨති”ති විනොතො ආවරිඤ්ඤා! තුමෙහ අඤ්ඤාසං
ඛතධ්‍යානං ඉමාගාථාණො දෙදෙසො “කිංචතථා”ති ආපුට්ඨි ඵක
කාය සතං සතං මහාරාජ! තෙතෙව සතාරභාගාථානාමිජාතාති
අඵස්ස මහාසනො ඤං ආවරිඤ්ඤා! අනතනො ගතෙතො විවරණ
භණ්ඩස්ස අභ්‍යං තජාතාසිති.

238 සභස්සිණො ඉමාගාථා න ඉමා ගාථා සතාරභා,
චතතාරි ඤං සභස්සාති බිපං ගණ්ඨා බ්‍රාහමණාති.

චතතාරි සභස්සාති දුපෙතො ඵකං සුඛධානකං දුතො මහාස
කකාර සමමානනතෙව තං උයොතෙජො මාතාපිතරො වජ්ඣො
අභං බ්‍රාහමණන ආභතං සඛමමරතනං පුජෙතො තස්සව සකකාර
සමමානං කතො ආගමිස්සාමිති පොරිසාදස්ස පටිඤ්ඤා දුතො ආග
තො තස්ස යං බ්‍රාහමණස්ස කාතඤ්ඤං පටිපජ්ජිතඤ්ඤං තං කතං ඉද
ති “පොරිසාදස්ස සහතිකං ගමිස්සාමි”ති වතො තෙතති තාත!
සුභසොම! කිං නාමෙතං කපෙඨි වතුරඛ්ඤ්ඤා සෙනාය වොරං
ගණ්ඨිස්සාම මාගච්ඡවොරස්ස සහතිකන්ති යාමිංසු, සොලසසභස්සා
නාටකිත්ථිණො සෙසංපරිජනාපි අමෙහ අනාථං කුතො කුභිං ගච්ඡති
දෙවා”ති පරිදෙවිංසු පුතපි තීර රජා වොරස්ස සහතිකං ගමිස්ස
තිති ඵකකොලාහලං අභොසි මහාසනො පටිඤ්ඤා පටිච්චාගම
ණං නාම සාධුතං සපුරිසානං ආවිණ්ණො සොපි මමං සඤ්ඤිතො
විස්සජෙජ්ඣ තඤ්ඤා ගමිස්සාමි යෙවාති. මාතාපිතරො වජ්ඣො

සෙසපරිජනං අනුසාසෙධා අසුමුඛෙන තාතපසකාරං පරිදෙව
 හෙතන ඉන්ද්‍රාභාරාදිනා ජනෙන අනුගතො නගරා නිකමම තං
 ජනං නිවහෙනතුං මහෙය දණ්ඩකොන නිරිතං ලොබං කන්ධා ඉමං
 මම ලොබං මාතිකකම්භුති වන්ධා අගමාසි, මහාජනො තෙජවතො
 මහාසතතස්ස ආණං අතිකම්භුං අසකොනොනො මහාසද්දෙත
 කඤ්ඤා රොදිඤා හිවන්ති. බොධිසත්තො ආගතමග්ගෙනෙව
 තස්ස සන්තිකං අගමාසි. තෙතවුතනං “ආසුමුඛංපොච්ඡාදෙ”ති,
 ආදි” තත් ත්වා කිං ඉවජ්ඣි නිසසජ’නති, ත්වාං අත්තනො නගරං
 ගන්තුං මම භන්තො නිසජ්ජනං කිං ඉවජ්ඣි ත්වාං මයා තකකපිලා
 දිසු විරපරිචිතො සචචාදිචාති වදසි, තස්මා සථාමහිතොනා
 භාමි යථාරුචි තෙ කරිස්සාමි සදිමොක්ඛං සුතෙහිසි’හි, සචෙ පුත
 ත්වාං එකංසෙතෙව මම සන්තිකං ආගමිස්සසි, සඤ්ඤා ආගම
 ඤංමමා’ති පගෙව මම ආගමණං තස්ස පොරිසාදස්ස පටිසුණ්ඤා
 පාතොව ආගමිස්සාමිති පටිස්සවනං කන්ධා රජජං නිසාදසිං නද
 ‘ති, තද පොරිසාදස්ස සන්තිකං ගන්තුකාමො ඉදං මෙ වො රජ්ජං
 පටිපජ්ජාති මාතාපිතුනං තියොජන සතිකං රජ්ජං නිත්‍යාදෙසිං.
 කස්මා පන රජ්ජං නිත්‍යාදෙසිනති අනුස්සවෙධා සගං ධම්ම’හති,
 යස්මා පන පටිඤ්ඤා සචචාපනං තාම සතං සාධුතං මහාබොධිස
 ත්තානං පචෙහි කුලවංසො තස්මා තං සචචපාරමිතො ධම්මං පුබ්බ
 කං පොරාණං ජනෙහි බුඩාදිහි සෙවිතං අනුස්සරිතො සචචං අනු
 රතභිනොනො තස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස ධනං දන්ධා අත්තනො ජිවිතං පරි
 චචජ්ඤා පොරිසාදං උපාගාමි නද්ධි මෙ සංසංසො නන්ධා’ති, තස්මිං
 පොරිසාදස්ස සන්තිකං ගමනෙ අයං මං කිනුඤ්ඤො සාතෙස්සති
 උදුහුනොති මයං සංසංයොනන්ති වණ්ඤාසාගසිකො මයාසඤ්ඤං
 එකසතඛන්තිගෙ දෙවතාය බලිකමම කරණභජ්ජො එකතෙත
 තෙව සාතෙස්සතිති ජාතනොනොඑව කෙවලං සචචචාචං අනුරකඛ
 තොනො අත්තනො ජිවිතං පරිචචජ්ඤා නං උපාගමි යස්මා චෙ ත
 දෙව තස්මා, “සචෙත මෙ සමො තන්ති එසං මෙ පරමන්ඤා භාව
 පහතො සචචපාරමි’ති”. උපාගතෙ පන මහාසතෙත විකසිත
 පුණ්ඩරික පදුම සස්සරික මසුමුඛං දිස්වා අයං විගත මරණගයො
 හුඤ්ඤා ආගතො කිස්සුඤ්ඤො එස අනුභාවොති විග්ගනොනො තස්ස
 මඤ්ඤා ධම්මස්ස සුතතො අයං එවං තෙජවා නිබ්බතො ව ජාතො
 අගමපිතං සුන්ධා තෙජවා නිබ්බතො ව හවිස්සාමිති සන්තිට්ඨානං
 කන්ධා පොරිසාදෙ මහාසතනං ආග, සුඤ්ඤාම සතාරග ගාථායො
 ව* යාසං සචණ්ඤං ත්වාං අත්තනො නගරංගතොති, තංසුඤ්ඤා බො
 ධිසත්තො අයං පොරිසාදෙ පාපධම්මො අයං ථොකං නිග්ගතෙ
 ඤා ලජ්ජාපෙඤා කප්ථස්සාමි’ති.

* “සුඤ්ඤාම තාව ගාථායො” — ම

239 අධම්මකස්ස ඵද්දස්ස නිට්ඨං ලොභිත පාඨිනො,
තජ්ඣි සච්චං කුතො ධම්මො කිං සුතෙන කරියාසීති.

වන්දා පුතනෙන සුට්ඨිතරං සඤ්ජාත සවණාදරෙන

240 සුන්දා ධම්මං ඵජාතන්ත් තරාකලතාණ පාපනං,
අපිගාථා සුඤ්චිනාත ධම්මෙ මෙ රමනෙ මනොති.

වුතෙන අයං අතිවිය සංජාතාදරො ජොතුකාමො “භද්දස්ස කපේස්සාමි” ති විනෙතනා තෙනති සම්මෙ! සාධුකං සුඤ්චොති මනසි කුරොතිති වන්දා කඤ්චාභමණෙන කපිත නියාමේනව ගාථාතං සකකච්චං උභිං කන්දා ජකාමාවචර දෙවලොකෙ එඤ්ජකාලාතලං කන්දා දෙවභාසු සාධුකාරං දදමාකාසු, මනාසපෙනා පොරිසාදස්ස-

241 සකීදෙව මහාරාජ! සබ්බිතොති සමාගමො,
සාතං සංගතිපාලෙති තාසබ්බි බහු සබ්බතො.

242 සබ්බිතරව සමාසෙථ සබ්බි කුචෙබ්ථ සන්චං,
සතං සච්චම මිඤ්ඤාය සෙයොතාතොති තපාපියො.

243 ජීරහනිච්ච රාජ රථාසුචිතො අපථා සරීරමච්ච ජරං උපෙති,
සතම ධම්මො තජරං උපෙති සතොතාගමෙ සබ්බිපච්චෙදයති.

244 තභංච දුරෙ පඨවිච්ච දුරෙ පාරංසමුද්දස්ස තද්දහු දුරෙ,
තතොගමෙ දුරතරං චදහනි සතම ධම්මං අසතචරජාති.

ධම්මං කපේසි, තස්ස තෙන සුකච්චිතතාවෙව අත්තනොච සුඤ්ඤානුභාවෙන ගාථා සුඤ්ජනනස්සෙව සභල සරීරං පච්චණ්ණොය පීතියා පරිපුරි සො බොධිසතෙන මුදුචිතෙනා හුන්දා සම්මසුතස්සොම! දුතබ්බසුභතාකං භීරඤ්ඤදිං තපස්සාමි එනෙකාය ගාථාය එතෙ කං වරං දස්සාමිති ආහ, අථතං මහාසතොකා තං අත්තනො‘පි තිතාති අජාතතො පරස්ස කිංතාම වරං දස්සසීති අපසාදෙතො පුත තෙන වරංගණගාථා“ති යාවිතො “සබ්බපඨමං අහං විරකාලං කං ආරොග්ගං පඤ්ඤාය” නති වරංයාපි. සො අයං ඉද්දති මෙ වධි නා මංසං බාදිතු කාමස්ස මහාතපාකරස්ස මස්සමෙව ජීවිතම් චජ්ඣති තුට්ඨමාහසොච විභෙතනා වරස්ස ගතිතභාවං අජාත තො අද්දසී, මහාසතොතාපි උපායකුසලතාය තස්සවීරං ජීවිතු කාමතා පදෙදෙසන අත්තනො ජීවිතං යාපි. අථස්ස පරොසතං බතනියාතං ජීවිතං දෙහිති දුභිතංවරං, තෙසං සකෙරට්ඨි පටිපා දතං තනිතංවරං, මනුස්ස මංස බාදනතො විරමතං වතුන්චංවරං යාපි, සො නීති වරාති දනා වතුන්චං අද්දතුකාමො අඤ්ඤං වරං ගණතාතිති වන්දාපි මහාසතොත නිපපිළියමාතො තමපි අද්දසී යෙව, අථ බොධිසතො පොරිසාදං නිබ්බිතච්චතං කන්දා තෙනෙව

පාරිකානි නාමං අනංසු, තෙ උභොපි බ්‍රහ්මලොකානන්තා ආනතා සුඛ
 ඝනතා, තෙසං වයසුගතානං අති විශ්‍යමානානං තෙව ආවාන විචා
 අං කිරිංසු, තෙ උභොපි කීලෙස සමුද්‍රං අනොතරිතා බ්‍රහ්මා
 භණ්ඩවිභ ඵකකොච වසිංසු, නවතිච තෙසාදකමිමං කතොනති,
 අඵ දුකුලං මාතාපිතරො “තාත! චා තෙසාදකමිමං ත කතොසි.
 තෙව සරාචාසං ඉ ව්‍රිසි කිං තාම කිරිංසුසි”ති ආනංසු, ගො තුමො
 සු අනුජානනෙනසු පබ්බජ්ඣාමි”ති ආත, තෙතති පබ්බජානිති,
 භෙපි ජනා හිමවන්තං පවිසිතා යසමිං ධාතෙ මිගසමිතා නාම
 තදී හිමවන්තතො මතරිතා ගමනං පතා තං ධාතං ගන්තා ගමනං
 පතාය මිගසමිතාහිමුඛා අහිරුහිංසු, තද සකකතවතං උණතා
 කාරං දසෙසසි සකෙනා තං කාරණං සුචා විසසනමිමුතා තසමිං
 ධාතෙ අසසමං මාපෙසි, තෙ තත්‍ය ගන්තා පබ්බජ්ඣා සකකදන්ති
 භෙ අසසමෙ කාමාවචර මෙතතං භාවෙතා පටිවිසිංසු, සතකාපි
 තෙසං උපට්ඨානං ආගච්ඡති, සො ඵකදිවසං තොව වකුචුපරිතා
 සිසානි”ති සුචා උපසඛකමිතා තතනත! වො වකුචුචුගාරාතො
 පසුසුගති පටිජග්ගතකං පුතතං ලචුංචට්ටති, ජනාම තුමොකං
 පුසිවිතතං තසමා පාරිකාය උතුතිකාලෙ නාහිංගපොත පරාමසෙස
 සාඵ ඵවං ඵො පුභොතා ජාසිසානි සො වො උපට්ඨිසිසානි”ති
 වතා පකකාමි, දුකුලපණ්ඩිතො තා කාරණං පාරිකාය ආවිතති
 ඵො තසා උතුති හුචා නභාතකාලෙ නාහිංපරාමසි, තද ඛොති
 භතොතො දෙවලොකතො වසිතා තසා කුච්චි පටිසංඛිං ගණ්ඨි
 සා දසමාසවචෙතන සුචරණවණ්ණං පුතතං විජාසි, තෙතෙවසා
 සුචණ්ණසාමොති ආමං කිරිංසු, තං අපරභාතෙ වසිතා සොලස
 වසුද්දසිකමුපි මාතාපිතරො රකකිතො අසසමෙ තිසිදපෙතො
 සසමෙව වතමුල ඵලාඵලජාය ගච්ඡන්ති, අපෙකදිවසං වතෙ
 ඵලාඵලං ආදාය නිවන්තිතො අසසමපදතො අවිදුර මෙසෙ උට්ඨි
 තෙ රුකකමුලං පවිසිතා වමෙකමසසෙ සිතාතං සරිරතො සෙද
 භතිමිසෙස උදකෙ තසමිං වමෙකමිපල සිතසා ආසිවිසසනාසාපු
 වං පවිචෙඨ ආසිවිසො කුච්චිතා තාසාවාතෙන පතරි වෙ අකා
 හුචා පරිදෙවමාතා විචරිංසු, අඵ මහාසතො මම මාතාපිතරො
 අහිවිරායනති නොහුචො තෙසං පවන්තිති පටිමග්ගං ගන්තා සදු
 මකාසි, තෙ තසා සදුං සංජානිතා පටිසදුං කතා පුතකසිතෙ
 තෙත තාත! සාම ඉධිපරිපතො අනි, “මාආගමි”ති චිතා සදුහු
 සාරෙත සයමෙව සමාගමිංසු, ගො තෙතං-වො කාරණෙත වකුචුති
 විතට්ඨානිහිපුච්චිතා තාත! මයං නභාතාම දෙවෙ වසතෙත රුකා
 මුපල වමෙකමිපකෙ සිතා මසං නපසාමා”ති වුතතමතෙතඵව
 අසසසුසි තාහි ආසිවිසෙත හවිකබ්බං තෙත කුසෙත නාසාවාතො
 විසසෙසා හවිසානි”ති අඵ මාචිතාහිතා අනං වො පටිජග්ගිසාමිති

මාතෘපිතරෝ අස්‍යමි. තෙන නා තෙසං රතනිට්ඨාන දිවාට්ඨානාදී සචරණට්ඨානෙ රජ්ජුතෙ ඛණ්ඩි තතොපට්ඨාය තෙ අස්‍යමෙ රජෙ යා වනමුල ඵලාඵලානි ආභරනි, පාතොව වසනට්ඨානං. සමමජ්ඣි ඵානිං. ආභරනි පරිභොජනිං. උපට්ඨිපපති දහනකට්ඨමුඛොද කාදිති දනා මධුරඵලාඵලං දෙනි තෙනි මුමඛ විකඛාලිතෙ සං පරිභුඤ්ඤා මාතෘපිතරෝ වඤ්ඤා තෙසං අවිදුරෙ යෙව අච්ඡිති. “කිනුචුඛො ඉමෙ ආලපනති”ති විසෙසෙක ව මෙහතං ඛනුලමකාසී, තෙනස්ස සතො අපටිකුලා අනෙසුං. යථාවස්ස සතොතං ඵවං සො බොධිසතො අපටිකුලො ඵවංසො (දිවසෙ දිවසෙ) ඵලාඵලසාය අරඤ්ඤා ගච්ඡතො. පි ආගච්ඡතො. පි මිගගණපට්ටිච්ඡයො ඵව අනොසී. සීහව්‍යඤ්ඤා දිපි පකඛසතොපි තෙන සභිං අනිජිං විස්සට්ඨා මෙහතානුභාවෙන පනස්ස වසනට්ඨානෙ අඤ්ඤාමඤ්ඤා නිරච්ඡානගතො මුදුචිතං පටිලහිංසු. ඉති සො සබ්බස මෙහතානු භාවෙන අහිරු අනුචාසී බ්‍රහ්මා විය අවෙරො. විහාසී. තෙන වුභතො “පවතෙ සීහව්‍යඤ්ඤා මෙහතාය මුපනාමසී”නති ආදී, තත් මෙ හතාස මුපනාමසී නති, මනාරො පදසකිකරො, මෙහතාභාව නාය කුරුරකමමනෙත සීහව්‍යඤ්ඤා පගෙවසෙස සතෙතති අභි ප්‍රායො, අඵවා මෙහතා අයති පවතෙනති ඵතෙනති මෙහතායෙ භාවනා, තං මෙහතායං උපනාමසී, සතෙතසු අනොධිසො උපගෙ සිං සීහව්‍යඤ්ඤානිති පායො තස්සතො තතෙවල මිගමෙව අඵඛො පවතෙ සීහව්‍යඤ්ඤා යසම්. මහාවතෙ තද අහං (පි මෙහතා යො භාවනා) විහරම්. තත් සීහව්‍යඤ්ඤා සභිං අහං සතෙතසු මෙහතං. උපගෙසීනති සීහව්‍යඤ්ඤාපිති තද මහානුභාවෙන සතෙතසු මෙහත විතං. පටිලහිංසු පගෙව ඉහරෙ සතොති දසෙස ති, පසදමිගචරාගෙහිති පසදමිගෙහිවෙව වනසුකරෙහි ව පරිචා රෙඤානි ඵතෙනි අතොතං පරිචාරිකං කත්වා තස්මිං ආවසීං. ඉදුති තද අතනො මෙහතාභාවනාය ලඛිං ආනිතං. මත්කප්පනිං වස්ස දසෙසතුං “තමං කොපි උතතසතී”ති මහාත ගාථමාග, තස්ස තො සසබ්බාරාදිකො හිරුකප්පනිකොපි කොපිසතො මං ක උතතසති තතජ්ජති* අහමපි තස්සවි සීහව්‍යඤ්ඤාදී නිරච්ඡාන තො යකඛාදි අමනුස්සතො ඵදුදුලාහිතපාණී මනුස්සතොති කුභො විපි තහායාමි කසමා යසමා මෙහතාබ්‍රලනු පසුතඛා විරකාල භාවිතාය මෙහතාපාරමිතායා නුභාවෙන උපසමිතිතො තස්මිං පවතෙ මහාඅරඤ්ඤා තද රමාමි අහිරමාමිති සෙසං සුච්ඤ්ඤාස මෙව, ඵවං පන මහාසතො සබ්බසතෙ මෙහතායෙනො මාතෘ පිතරොව සාධුකං පටිච්ඡගතො ඵකදිවසං අරඤ්ඤතො මධුර

* “ත උබ්බිජ්ජති” — 0

ලොඵලං ආගරිනා අස්සමේ ඵපපනා මාතාපිතරො වැනිනා පානී
 සං ආදාය ආගමිස්සාමිති මිගගණපරිවුතො වෙ මිගෙ එකතො
 කාවා තෙසං පිට්ඨිතං ඝටං ඵපපනා ගජොන ගගෙනා නදිතිත්තං
 ආගමාසි, තස්මිං සමයෙ බාරුණසීයං පිලියතෙධා නාම රාජා රජුං
 කාමරසී, සො මිගමංස ලොභෙන මාතරා රජුං පටිච්ඡාදෙනා
 සත්තධි පවාචුචො තිමවනතං පවිසිනා මිගෙ වධිනා මංසං බාදි
 නා වරහොතා මිගසමමතං නදිං පනා අනුපුබ්බෙක සාමස්ස පා
 නීය ගගන නිත්තං පහොතා මිගපදවලජා දිස්වා ආගච්ඡන්තො
 සං තථා ගච්ඡන්තං දිස්වා මයා එතතකං කාලං එවං විවරහොතො
 ඔහුස්සො නදිට්ඨි පුබ්බො දෙවො නුචො එසතොතො සවාහං උප
 සංකමිත්තා පුච්ඡිස්සාමි සගසා පනකමෙය්සාති යනුතාහං එතං
 විජ්ඣතිනා දුබ්බලං කනා පුච්චෙත්ථය්සනති විහොතනා මහාසතතං ත
 ඝානා වාකවීරං නිවාසෙත්තා අජිතවමමං එකංසං කරිත්තා පානීය
 ඝටං පුරොතා උකඤ්චිත්තා ඵපපනා වාමංසකුටෙ ඵපතනාලෙ ඉද
 තී තං විජ්ඣතිතුං සමයොති විසලිතොතන සරෙන දකඤ්ඤපෙස්ස
 විජ්ඣති සරෙ වාමපෙස්සන නිතඤ්චි තස්ස (බොධිසතතස්ස) විඤ්ඤා
 මං ඤාත්තා මිගගණො භීතො පලාහි සාමපණ්ඨිතො පන විචොපි
 භානීයඝටං යථාචා තථාචා අනමුඤ්චිත්තා * සතිං පච්චුපට්ඨාපප
 ඝාතා සතිකංඋතතාරෙත්තා වාලිකං විසුත්තා දිසං වචන්තෙත්තා මාත,
 ඤාතං වසතට්ඨාත භාගෙ සීසං කත්තා නිපජ්ඡිත්තා මුඛෙන ලොහි
 යා ඡ්චෙතිනා මම කොපි වෙරිතාම නත්ති මමපි කත්ති වෙර,
 තාම නත්ති වත්තා ඉමං ගාථමාහ.

245 කොත්‍රමං උසුතාවිජ්ඣති පමනතං උදක භාරකං,
 බන්තියො බුගමණොවෙස්සො කොමං විචොතිලිගතිති.
 තං සුත්තා රාජා අගං මයා විජ්ඣතිනා පඨවියං පාතිතොපි
 තෙව මං අනෙකාසති නපරිභාසති හදයමංසං සමබාහතොවිත
 සීයවචනෙන සමුද්වරනී ගමිස්සාමිස්ස සන්තිකනාති විහොතනා
 ඤාතොතං අගතනාව විචිභාවං ආචිකත්තා “කොවා නිං කස්සවා
 පුහොතො”ති මහාසන්තං පුච්ඡි, සො සාමො නාමහං දුඤ්ඤපණ්ඨි
 කස්ස නාම නෙසාද ඉසිනො, පුහොතා කිස්ස පන මං විජ්ඣති ආග,
 සො පඨමං මිගසඤ්ඤායාති මුසාවාදං වත්තා අහං ඉමං නිරපරාධං
 ආකාරණෙක විජ්ඣතිනා අනුසොචිත්තා යථාභූතං ආචිකත්තා තස්ස
 මාතාපිතුතං නිවාසනට්ඨාතං පුච්ඡිත්තා තත්ත ගතත්තා තෙසං අගතා
 තා ආචිකත්තා තෙහි කත පටිසත්තාරො සාමො මයා විචොති වත්තා
 තෙ පරිදෙවහොත සොකමාපහොත යං සාමෙන කතතබ්බංපරිවා
 ඡික කමමං තං කත්තා අහං වො උපට්ඨතිස්සාමිති සමස්සාසෙත්තා

* “අනුස්සුමතිත්තා” — 9

සාමයස සනතිතං ආතෙසි තෙ තඤ්ඤා නානසාසනාරං පඨි
දෙවිතා කසා උරෙහපෙ ධපපචා පුතකසා මෙ සරිතෙ උසුමාච
තතතෙව විසවෙතෙ විසකුඤ්ඤාං ආපානනා ගවිසනති නිබ්බි
භාවන්තා සච්චකිරියං නරිසාමාති විතනානා:—

216 යංතිච්චි කතං පුඤ්ඤං මයහං චෙව පිභුච තෙ,
සඤ්ඤාන තෙත කුසලෙන විසංසාමයස හඤ්ඤානුති,
මාතරා.

247 යංතිච්චි කතං පුඤ්ඤං මයා චෙව මාභුච තෙ,
සඤ්ඤාන තෙත කුසලෙන විසංසාමයස හඤ්ඤානුති,
පිතරා.

248 පඤ්ඤානං ගඤ්ඤාදතෙ විරතතානිවාසිති,
තමෙපියතරො තොචි අඤ්ඤා සාමො නවිජ්ජති;
එතෙත සච්චිත විසං සාමයස හඤ්ඤානුති.

දෙවතා සච්චකිරියා කතා මහාසලෙතා ඛිපා වුට්ඨාසී
පදුමපතන පලාසෙ උදකඛිඤ්ඤා විනිවලෙචා ආබාධො විගතො
දිඛධානං අරොගං පානතිකමම අපහාසී. මාතාපිතුතා වකුඤ්ඤා
උපපජ්ජ, ඉති මහාසලතසා අරොගතා මාතාපිතුතව වකුඤ්ඤා
ලාසො අරුණුගමනං තෙසං චතුනතං අසනමයෙව අවධාන
නති සඤ්ඤා එකකඤ්ඤායෙව අපහාසී. අඵ මහාසලතො රඤ්ඤා
සඤ්ඤා පටිසන්ධාරං කතා ධම්මං වරමභාරජාති ආදිතා ධම්මං දෙ
සෙත්වා උතතර්මපි මවාදිතා පච්චිලාති අදාසී. සො තසාමවාදා
සිරසා පටිගතතෙත්වා මඤ්ඤා බාරාණසී. ගනන්වා දුකාදිති පුඤ්ඤාති
කතා සඤ්ඤාපරායතො අපහාසී, බොධිසලෙතාපි සඤ්ඤා මාතාපිතුතී
අතිඤ්ඤාසමාපතීතො නිබ්බිතොත්වා ආයුපරියොසාතෙ වුභවලො
කුපතො අපහාසී, තද රාජා ආනන්දපෙතො අපහාසී, දෙවතා
උපලවණණා, සකෙකා අනුරුචො, පිතා මහාසසාපපෙතො,
මාතා හඤ්ඤාපිලාති, සාමපණ්ඩිතො ලොකතාමො, තසාගෙට්ඨා
වුතතකයෙතෙව සෙසපාරමිතො නිබ්බරතඤ්ඤා තඵා විසපිතන
සලෙත දකඤ්ඤාපසොන පටිඤ්ඤා වාමපසාතො විනිවිජ්ජති ස
වසෙන විචොපි කිචි කාසවිකාරං අනන්වා උදකඤ්ඤානු භූමියං
තිකතිපතං වධතෙ අඤ්ඤාතෙති ඤ්ඤාතවිස විතතවිකාරා භාවො පිය
වචතෙත සමුද්දවානෙ, මාතාපිතුඋපට්ඨානං පුඤ්ඤාතො මයහං පඨි
භායතනති අනුසොචනමහතා අරොගෙ ජාතෙ රඤ්ඤා කාරුඤ්ඤා
මෙතෙව උපට්ඨපෙත්වා ධම්මදෙසනා මවාදදනනති එවමාදෙසො
ඉණානුභවා විභාවෙතඤ්ඤාති.

(XX) XIII සාමපණ්ඩිත වර්ගං තෙරසමා.

වුද්දසමෙ එකරාජා'නිවිස්සුනො'ති, එකරාජාති ඉමිනා අනිඤ්ඤානාමෙත ජලුදීපතලෙ පාකවො, මහාසතෙතාහි තද බාරාණසී රසෙඤ්ඤ පුතෙතා හුත්වා නිබ්බන්ති. වියසාතෙතා සබ්බසීසානිපස නාහිං පතෙතා හුත්වා පිතු අවච්චෙත රජං කාරෙතො කුසල සීලාමාර සඛා සුත්වාදි අනඤ්ඤසාධාරණ ගුණවිසෙස යොගෙන පාරමී පරිභාවෙනව ජලුදීපතලෙ අද්දතිංසනා පධානභාවෙනව එකරාජාති පකාසනාමො අනොසි. පරමසීලං අබ්බිධාසා'ති, දුප රිසුඛ කායවාචා සංවරසංඛාතවෙච සුපරිසුඛ මනොසමාවාරසං ඛාතව පරමං උතතමං දසකුසල කමමපථසීලං සමාදානවසෙත ව අවිනිකකමත වසෙත ව අබ්බිධානිත්වා අනුනිට්ඨතිත්වා. සසාසාමි මහාමහිනුනි'ති, යොජනසතිකෙ කාසිරවෙඨ මහතිං මහිං අනුසා සාමි රජංකාරෙමි, දසකුසල කමමපෙඨ'ති, පාණාතිපාතා වෙර මනී යාව සමොද්ධිති එතස්මිං දසවිධෙ කුසලකමමපෙඨ එතෙවා අනවසෙසනො සමාදාය වතොමි, වතුහි සභවත්ඤ්ඤි'ති, දානං පියවචනං අසවරියා සමානතතතා'ති, ඉමෙහි වතුහි සභවත්ඤ්ඤි සංගණනකාරණෙහි යද එකරාජාති විස්සුනොගොමි, තද යථා රහං මහාජනං සංගණනාමිති සමබ්බෙතො, එව'නනි, දසකුසල කමමපථ සීලපරිපුරණං වතුහි සංගභවත්ඤ්ඤි මහාජනං සංගණන නනති යථා වුතෙතන ඉමිනා ආකාරෙන අපමනතස්ස, ඉධලො කෙපරණ්ඨවා'ති. ඉමස්මිං ලොකෙ යං අපමජ්ජනං තස ද්විධං මමකෙ අපෙ පරලොකෙ යං අපමජ්ජනං තස සමපරාසිකෙ අපෙ අපමනතස්ස මෙසතොති අපො, දබ්බසෙතො'ති, එවං නාමකො කොසලරාජා, උපාගනුනි'ති, වතුරගිති සෙනං සන්ත යතිත්වා අබ්බුග්ගානවසෙත මම රජං උපගන්ත්වා, අච්ඡිද්දතොහා පුරංමමා'ති, මෙ බාරාණසී නගරං බලකාතාරෙන ගණනතො.

නමුත් අනුපුබ්බි කථා:—

මහාසතෙතා හි තද නගරස්ස වතුසු වාරෙසු වසසො මජ්ඣෙකි එකං නිවෙසනවාරෙ එකනනි ජ දානසාලායො කාරෙත්වා කපණ්ඩිකාදීනං දානං දෙති, සීලං රකඛති, උපොසථකමුඛො කරො ති, බන්ධිමෙතනානුදාය ංමපණ්ණො අවෙක නිසින්නං පුතනං පරිතොසගමානො විය සබ්බසතෙත පරිතොසගමානො ධම්මෙන රජං කාරෙති, තසෙතො අමච්චො අනෙත්පුරං පද්දස්සිත්වා අප රහාගෙ පාකවොවජාතො අමච්චො රසෙඤ්ඤ ආරොචෙසුං, රාජා, පරිගණනතො තං අතතතා පච්චස්සිතො ඤ්ඤා තං අමච්චං

පනෙකාසාපෙච්චා “අකුබාල! අසුභතං තෙ කතං ත නිං මම වීජ්
 තෙ වසිතුං අරහසි අතතතො ධ්වං ජුතතදුරව ගගෙච්චා අඤ්ඤ
 ඤ යාති”ති රථො පඤ්ඤාපෙසි, සො කොසල ජනපදං ගන්ත්වා දඤ්ඤ
 පෙසනං තාම කොසලරාජානං උපට්ඨගන්ත්වා අනුකක්ෂමෙන නය්‍ය
 විශ්වාසිකො හුත්වා එකදිවසං තං රාජානං ආභ “දෙව! බාරාණසී
 රජ්‍යං තිමමකඤ්ඤ මධුපවලසදිසං අතිමුදුකො රාජා සුඛෙතෙව
 තං රජ්‍යං ගණන්තාං සකෙකාති”ති දඤ්ඤෙතො බාරාණසී රඤ්ඤ
 මහානුභාවතාය නය්‍ය වචනං අසද්දගන්ත්වා මධුසො පෙසෙච්චා
 කාසිරට්ඨ ගාමිජනපදසාතාදීති කාරෙච්චා තෙසං වොරානං
 බොධිසත්තෙත ධ්වං දත්වා විශ්වාජිතභාවං සුත්වා අතිවීච ධමමි
 කො රාජාති ඤ්ඤො බාරාණසී රජ්‍යං ගණන්තාමිති බලවාගණං
 ආදාය නීඨසාසි. අථ බාරාණසී රඤ්ඤො මහාසොධා “කොසල
 රාජා ආගච්ඡති”ති සුත්වා අමහාකං රජ්‍යසීමං අනුකක්ෂතමෙව
 තං පොපෙච්චා ගණනාමාති අතතතො රඤ්ඤො වදිංසු. බොධිස
 තො “තාතා මං නීඨාය අඤ්ඤොසං කීලමන කිව්වං තනි, රජ්
 ජිකා රජ්‍යං ගණන්තා මාගමිසා”ති නිවාරෙසි. කොසලරාජා ජන
 පදමජ්ඣං පාවිසි මහාසොධා ජුතපි රඤ්ඤො තපෙච්ච වදිංසු. රාජ
 ජුරිමතෙතෙව නිවාරෙසි. දඤ්ඤෙතො බහිනගරෙ භිත්වා
 “රජ්‍යංවාදෙතු සුඛංවා”ති එකරාජය්‍ය සාසනං පෙසෙසි. එකරජ
 “තනි මයා සුඛං රජ්‍යං ගණන්තා”ති පටිසාසනං පෙසෙසි, ජුතපි
 මහාසොධා දෙව! න මයං කොසලරඤ්ඤො තගරං පටිසිතුං දෙම
 බහිනගරෙ යෙව තං පොපෙච්චා ගණනාමාති ආහංසු, රාජා ජුරිම
 තෙතෙව නිවාරෙච්චා තගරවාසාණි අවාපුරාපෙච්චා මහාතල
 පලඛනමිජ්ජෙති නිසීදි. දඤ්ඤෙතො මගන්තන බලවාගණෙන
 තගරං පටිසිත්වා එකමපි පටිසත්තුං අපසාගොතො සබ්බරජ්‍යං හත
 ගතං කන්වා රාජති වෙසනං ගන්ත්වා මහාතලං ආරාය්‍ය නිරපරාධං
 බොධිසත්තං ගණන්තා පච්චා ආවාපෙ නිබණ්ණපෙසි. තෙත වුභතං.

දඤ්ඤෙතො උපාගන්ත්වා අවජ්ජෙතො ජුරං මම, (356)

රාජුපජ්ජෙව නිගමෙ සබලට්ඨි සරට්ඨිකො,

සබ්බං හත්ථගතං කන්වා කාසුඤ්ඤා නිබණ්ණ මමනති, (357)

තත්ථ රාජුපජ්ජෙවති, අමච්ච පාරිසල් බ්‍රාහ්මණ ගහපති ආදී
 තො රාජානං උපකීඤ්ඤාය ජවගොත. නිගමෙ’ති, තෙගමෙ. සබල
 ට්ඨි’ති, සෙතා පච්චා පනනතාය බලෙ තිට්ඨන්ති බලභා, හතො
 රොතාදෙතො බලෙ ට්ඨිති සහාති සබලට්ඨි. සරට්ඨිකොති, සජන
 පදෙ රාජුපජ්ජෙව තිගමෙව අඤ්ඤව සබ්බං හත්ථගතං කන්වා. කාසු
 ඤාතිබණ්ණමමනති, සබලවාගණං සකලං මම රජ්‍යං ගගෙතො
 මං පි හලපාමාණෙ ආවාපෙ නිබණ්ණපෙසි. ජාතකෙපි.

249 අනුකූලයෙන් කාර්යයන් සම්බන්ධ භූමිකා ප්‍රවේශ වසි එකරාජ, සො දැනී ප්‍රවේශ නගරමිනී බිනෙනා නපප්පෙ වණනිලං පුරාණනයි.

ආචාරව බිනනභාවො ආගනො, ජාතක ධර්මකථායමන සිකකා ය පකඛිපාපෙත්වා උතනරුමොරෙ ගෙට්ඨා සිසකං ඔලඤ්ඤසිති වුතනං. මහාසගෙනා වොරරාජානං ආරඛ්‍ය මෙතනං භාවෙත්වා කසිණපරිකමමං කත්වා ක්කානාභිඤ්ඤායො නිබ්බතෙනත්වා කාසු නො උග්ගනත්වා ආකාසෙ පලලඤ්ඤක නිසිදි තෙනවුතනං,

අමච්ච මණ්ඩලං රජජං ඵීනං අනෙත පුරං මච,
අවජ්ජිත්වාන ගභිතං පිසපුතනංව පසසතනනි. (858)

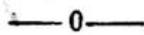
කස අමච්චමණ්ඩල'නනි, තසමිං තසමිං රාජකීච්ච රඤ්ඤා අමා සග වතනනනීති අමච්චා සභිංවා තෙසං මණ්ඩලං අවුතා, ඵීන 'නනි, බලවාගණන නගරජනපද්දිති සමිඛං රජජං ඉත්තාගාර දුසිදුස පරිජනෙති වෙච්ච වත්තාගරණාදි උපභොගුපකරණෙතිච සමිඛං. මම අනෙතපුරම අවජ්ජිත්වා ගභිතං ගභිතාකාරං ගණන තනං අමිතන රාජානං තිස්සාය අතනනො පිසපුතනංව පසසිං අතං තාය එචං භුතාය මෙතනාය මෙ සමො සකලලොකෙ තජී තසමා එචං භුතා එසා මෙ මෙතනාපාරමී පරමස භාවං පතනාති අබිප්පායො. එචං පන මහාසගෙනා නං වොරරාජානං ආරඛ්‍ය මෙතනං පරිත්වා ආකාසෙ පලලඤ්ඤක නිසිනෙන තසා සරීරෙ දුභො උපපජ්ජි සො "බය්‍යාමි බය්‍යාමි"ති භුමියං අපරාපරං පරි වතනාති කිමෙනනනී වුතෙන "මහාරාජ! තුලෙභ නිරපරාධං ධම්ම කරාජානං ආචාරව නිබ්ණාපඤ්ඤා"ති තෙනගේ වෙගෙත් ගන්ත්වා තං උච්චරා'ති ආග. පුරිසා ගන්ත්වා තං රාජානා ආකාසෙ පලල ඤ්ඤක නිසිනනං දිස්වා ආගන්ත්වා දබ්බසසකසා ආරොචෙත්තං. සො වෙගෙන ගන්ත්වා වජ්ජිත්වා බමාපත්වා තුමනාකා රජජං තුළභව කාරෙථ. "අතං වො වොරෙර පරිබාතිස්සාමි"ති චත්වා තසා දුට්ඨාමච්චිස්ස රාජානං කාරෙත්වා පකකාමී. බොධිසඤ්ඤාපි රජජං අමච්චානං නිඤාදෙත්වා ඉසිපබ්බජ්ජං පඤ්ඤාත්වා මතාජනං සිලාදි ගුණස්ස පතිට්ඨපෙත්වා ආසුපරිඤාසානෙ බුච්චලොකපරුසනො අගොසි. තදු දබ්බසෙනො ආනඤ්ඤෙත්ථෙරෙ අගොසි, එකරාජා ලොකනාපො, තසා දිවසෙ දිවසෙ ජසුදුකභාලාසු ජසකභගසා මිස්සජ්ජනෙන පච්චභිකරඤ්ඤා සකල රජජපරිච්චාගෙනච දුත පාරමී, නිච්චසීල උපොසථ කමමවනෙන පබ්බජ්ජිතසා අතවසෙස සීලසංවරවසෙනච සීලපාරමී, පබ්බජ්ජාවසෙන ක්කානාභිගමිවසෙ භව භෙතබ්බමුපාරමී, සගතානං හිතාතිතච්චාරණවසෙන, දුත

සිලාදිසංවිදහනවසෙතව පඤ්ඤාපාරමි, දුතාදි පුඤ්ඤාසමභාරයා
 අබහුසාසන වසෙත කාමවිහනකාදි විනොදන වසෙතව විරිය
 පාරමි, දුට්ඨාමච්චසා දබ්බසෙතරඤ්ඤාව අපරාධ සහනවසෙත
 බන්ධිපාරමි, යථාපටිඤ්ඤා දුතාදිතා අවිසංවාදන වසෙත සච්ච
 පාරමි, දුතාදිතං අච්චසමාදුතාධිට්ඨාන වසෙත අධිට්ඨානපාරමි,
 පච්චජ්ඣිකපි එකභෙතන හිනුපසංභාරවසෙත මෙතනා ඤාතනි
 බ්බසනනෙතව මෙතනාපාරමි, දුට්ඨාමච්චන දබ්බසෙතනෙතව
 කතාපරාධෙන හිනෙසිහි අනුතනො අමච්චාදිහි නිබ්බන්ධිතෙ උප
 කාරෙව අජ්ඣුපෙකකණෙන රජජසුඛපනතිකාලෙ පච්චජ්ඣික
 රඤ්ඤා තරකෙ මිතනකාලෙ සමානවිතනතායව උපෙකා පාරමි,
 වෙදිංචබ්බා, වුතතං හෙතං,

250 පනුජ්ඣ දුකෙතන සුඛංජනිඤ්ඤා සුඛෙතවා දුකඛ මඤ්ඤාසාහි,
 උභයපා සනෙතා අහිනිබ්බිතගතා සුඛෙව දුකෙඛව භවන්ති
 භුලතාහි.

යසා පනෙජ්ඣ මෙතනාපාරමි අතිසය වති තසා තදසා
 දීපනජ්ඣං සා එවපාළි ආරුලතා තථා ඉධ මහාසතෙසා සබ්බස
 තෙතසු ඔරස පුතෙත විය සමානුකල්පකාදයො ගුණවිසෙසා නිඛා
 රෙතබ්බාහි.

(XX) XIV චකරාජ වරියං වූදද සමං.

(මෙතනා පාරමි නිට්ඨිතා.)

පරාණරසමේ සුභානෙ සෙසං කපපමි'ති,

එත්ථාසං අනුසුබ්බි කථා:—

මහාසතෙතාහි තද මහති උලාරනොහෙ කුලෙ නිබ්බන්ධිතා
 වුභිමිනාස දිසාපාමොක්ඛසා අච්චයසා සතතිතෙ ගරුචාසං
 විසනෙතා සබ්බසිපෙස * නිපථනිං පචා කුලකරං ආගනත්වා මා
 තාපිනුතං අච්චයෙන ඤාතනෙති "අවුච්චං සන්ඤ්ඤෙති"ති යාවියමා
 නොපි අතිච්චතා මනසිකාර මුඛෙන සබ්බතවෙසු අභිවඤ්චාන
 සංවෙසො කායෙව අසුභස ඤාං පටීලහිත්වා සරාවාස පලිබොධාහි
 ගුහං කිලෙසගහණං අනොගාහෙත්වාච විරකාලතංපරිචිතං නෙ
 ක්ඛමිච්චිකාසයං උපබ්බිහගමානො ඤාතනං හොරකඛමා පහාස

* "සිපාතං" - 8

පබ්බජිතාදිකාමො හුත්වා පුත විනොදාසී “සවාහං පබ්බජිසාමී ගුණ
 සමනාවතා පාකපො ගවිසාමී”ති සො ලාභසකකාරං ජගුච්ඡ
 හොතා පබ්බජ්ජං අනුපගනත්වා පහොම වාහං ලාභාලාභාදිසු නිබ්බි
 කාණෙකොභුතානි අත්තානං තසෙකානන්තා විසෙසනො පරපරිභව
 සගතාදි පටිපදං පුරෙහොතා උපෙක්ඛා පාරමිං මහිකං පාපෙසා
 මිති නිවත්ථවන්තොනෙව සෙගගො නිකාමිත්තා පරමසලොච චුන්ති
 කොපි අබ්බඛලො අමිඤ්ඤෙ චියව පරෙසං අවිත්තකරුපෙන
 ගිලීතපරිභුතො හුත්වා ගාමනිගම රුජධාතිසු එකරතී වාසෙ
 නෙව වරති. යස පත මහභතං පරිභවං පටිලභති තත්ථවර්ම
 වසති සො නිවත්ථ වන්තො ඡීහොති පිලොතික ඛණ්ඩන තසමිච
 ඡීපහන කෙතවි දිනතං අගණනන්තො ගිරිකොපිත පටිච්ඡාදන
 මහොතනෙව වරති, එවං ගච්ඡන්තො කාලෙ එකං නිගමිතොං අග
 මාසී, තත්ථ ගාමදුරකා බුත්තජාතිකා වෙධවෙය්‍යා (සෙ) කෙවි රුජ
 වලලභානං පුත්තනත්ත දුසාදයොව උභිතා උත්තලා වපලා මුඛර
 විකිණ්ණවාවා කාලෙතකාලං කීලාබහුලා විවරන්ති, දුගගතමහලල
 කෙ පුරිසෙව ඉන්ද්‍රියොව ගච්ඡන්තො දිසවා ගසමපුටෙත පිට්ඨිතං
 ආචිකිරන්ති † කෙතකපණ්ණං කච්ඡන්තොමලෙමබන්ති, තේන
 විපසකාරෙත පරිවන්තිත්වා මන්දලාකෙතෙත යථාවජ්ජ කීලියං
 දසෙසන්තො උ(ප)හසහති මහාපුරිසො තසමිං නිගමෙ තෙ එවං
 විවරන්තො බුත්තදුරකෙ දිසවා ලඛො වතදුතිමෙ උපෙක්ඛා පාර
 මියා පරිපුරණ්ණපායොති විනොදන්තො තත්ථ ඵහාසී. තං තෙ බුත්ත
 දුරකා පසන්තො විපසකාරං කාභුං ආරහන්ති, මහාසහොතො තා අස
 හොතො විඤ්ච තෙ භාගන්තොවිඤ්ච උට්ඨතිත්වා ගච්ඡති, තෙ තං
 අනුබ්බන්ති, සො තෙහි අනුබ්බන්තොමොකො එත්ථ නත්ථි කොපි පටි
 වත්තාති සුභානං ගන්ත්වා අට්ඨිකං සීසුපධානං කන්තො සගති, තං
 බුත්තදුරකාපි තත්ථ ගන්ත්වා මට්ඨිගණාදිකං තානප්පකාරං විපස
 කාරං කන්තො පකමන්ති, එවං තෙ දිවසෙ දිවසෙ කණ්ණොති එව,
 සෙ පත විඤ්ඤාපුරිසො තෙ එතං කරොහොත පසාන්ති, තෙ තෙ
 පටිබාහිත්වා අතං මහානුභාවො තපසී මහායොගීතිව ඤාත්වා උලා
 රං සකකාරසමුදානං කරොන්ති මහාසහොතො පත සබ්බප එකස
 දිසොව හොති මජ්ඣිමනි ගුතො තෙත චුත්තො:—

“සුභානෙ සෙය්‍යං කපෙමි”ති ආදී, තත්ථ සුභානෙ සෙය්‍යං
 කපෙමි ජවමසීතං උපහිධාසා’ති, ආමකසුභානෙ ජබ්බිත කලෙ
 ඔරතො සොතසිභාලාදීහි තහිං තහිං විකම්හොතසු අට්ඨිකෙසු
 එකං අට්ඨිකං සීසුපධානං කන්තො සුච්චිව අසුච්චිව සමානවිත්ත

† “අභිගණන්ති”—ම.

කාය නසමි. සුභාතෙ සෙය්‍යං කපෙපමි, සයාමි'ති අප්‍යො ගොමි
 මණ්ඩලා'ති, ගාමදුරකා. රූපංදයෙය්‍යනති නිපපක'නති, යථාවච්ඡා
 කීලිතාය ඔට්ඨහණ උභන උමමිහකාදීති කණණසොත සලාකප්‍ය
 චෙසකාදීතිව අතීකකඛලං අනප්‍යකං නානප්‍යකාරං විපපකාරං
 කරොනති, අපරෙ'ති, තෙසු එව ගාමදුරකෙසු එකච්ච උපාස
 හාති උපනෙහනි'ති අයං ඉමෙසු පරිගච්චසෙත එවරූපං විප්‍ය
 කාරං කරෙතෙතසු තකීමි චිකාරං දයෙය්‍යති සමමානතෙ නුඛො
 කීදිසොති පරිගණනතා විවිධං ඛන්‍යා ගකිමාලං ගොජනං අඤ්ඤ
 තිව උපායනාති පනනාකාරාති උපහරනති අපරෙතිවා තෙති
 අනාවාර ගාමදුරකෙති අඤ්ඤ විඤ්ඤ මුඛායා අයං ඉමෙසං එවං
 විවිධං පි විප්‍යකාරං කරෙතතානං හා කුප්‍යති අඤ්ඤදසු ඛහති
 මේතනානුද්දයං යෙව තෙසු උපට්ඨපෙති අපො! අච්ඡරිය පුරි
 සොති හට්ඨාඛන්‍යවතිමෙති එතසමි. විප්‍යට්ඨජ්ජනෙති අපුඤ්ඤ
 පසුතනති සංවිග්ගමානසාව හුචා ඛන්‍යං ගකිමාලං විවිධං ගොජනං
 අඤ්ඤතිව උපායනාති උපනෙතති උපහරනති. සෙ මෙ දුකඛං
 උපහරනති'ති, යෙ ගාමදුරකා මය්‍යං සරීරදුකඛං උපහරනති උප
 නේනති උපාදහනති පි පායො උපාදෙතති'ති අප්‍යො. සෙව දෙ
 නතිසුචංමමා'ති දෙව විඤ්ඤ මුඛායා මම මය්‍යං සුඛං දෙහති
 මාලාගකි ගොජනාදි සුඛුපකරණුපකාරෙති මම සුඛං උපහරනති,
 තෙසං සබ්බෙසං සමකො ගොමි'ති, කල්විපි චිකාරානුප්‍යනති යා
 සමානවිතනතාය විවිධාතමපි තෙසං ජනානං සමකො එකසදිසො
 ගොමි ගවාමි, දසා කොපො න විජ්ජනි'ති, යසමා මය්‍යං උපකා
 රකෙ මේතනවිතනතා සංඛාතා දයා අපකාරකෙ මතොපදෙස
 සංඛාතො කොපොපි නච්ජ්ජති, තසමා සබ්බෙසං සමකොගො
 මිති දසෙසති, ඉදුති හගවා තද උපකාරීසු අපකාරීසුච සතොසු
 සමුපචිත ඤ්ඤසමාරය්‍ය අතනතො සමානවිතනතා විකාරාගා
 වො රාවළාකධමෙච්ඡ අනුපලිතනතා අකොසි නං දයෙය්‍යො
 'සුඛදුකෙති තුලා භූතො'ති ඔසානගාඵමාග, තථ සුඛදුකෙති'ති,
 සුඛෙව දුකෙව. තුලාභූතො'ති, සමකං ගතිත තුලාවිග ඔනති
 උඤ්ඤති අපතතිං වජ්ජෙය්‍යා මජ්ඣිමන භූතො සුඛදුකධගගණ
 තෙව වෙස නං නිවනගාවසනා ලාභාලාභාපි ගතිතානිති චෙදි
 තඛං. සෙසසු'ති, කීනතිසු, අසෙසසු'ති, නිසුසු, සබ්බසථා'ති,
 සෙබ්බසු සුඛාදිසු ලොකධමෙච්ඡ. ඉති හගවා තද රඛිතතොසු
 සබ්බලොකධමෙච්ඡව අනඤ්ඤසාධාරණං අතනතො මජ්ඣිමන
 භාවං කීතතතො තෙන තසමි. අතනතාවෙ අතනතො උපෙකං

පාරමිතො සිඛාපුත්තභාවො විභාවෙනො “එසාපම උපෙක්ඛාපාරමී”ති දෙසනං නිට්ඨාපෙසී, ඉධාපි මහාසත්තංසං පඨවං දුතපාරමිතාම විසෙසනො සබ්බ විභවපරිච්චාගො යෙ කෙවි ඉමිං සරිරං ඉහෙත්වා යංකිච්චි අත්තනො ඉච්ඡිතං කරොන්තු’ති අනපෙක්ඛතා චෙත අත්තනො අත්තභාව පරිච්චාගොච දුතආරමි, හිතාදිකංසං සබ්බංසං අකත්තබ්බංසං අකරණං සීලපාරමි, කාමස්සාද විච්චිඛංසං හෙතනො නික්ඛන්තංසංසො කායෙ අසුභසංස්කෘත්තූන්තො නෙක්ඛමපාරමි, සමෙබ්බාධි සමභාරාතං උපකාරධම්ම පරිග්ගන්තො තප්පපිපක්ඛ පභාණෙච්ච කොසලං අවිපරිතතො ධම්මෙසභාව විතතතාව පඤ්ඤාපාරමි, කාමවිතකන්ද විනොදනං දුක්ඛාධිවාසනාව විරිඨපාරමි, සබ්බාපි අධිවාසනඛන්ති ඛන්තිපාරමි, චවිසච්චං සමාදානා විසංවාදනෙත විරති සච්චාව සච්චපාරමි, අනවජ්ඣම මෙම අචලසමාදානාධිට්ඨාතං අධිට්ඨාතපාරමි, අනොධිසො සබ්බ සපතනසු මෙතනානුදදායභාවො මෙතනාපාරමි, උපෙක්ඛාපාරමි පතංසං යථාචුත්තවසෙතෙච චෙදිතඤ්ඤාති, දසපාරමිසො ලභන්ති, උපෙක්ඛාපාරමි චෙත්ථ අතිතයචතිති කන්තා සායෙච දෙසනංආරුඤ්ඤා, තථා ඉධ මහාසත්තංසං මහන්තං භොගක්ඛන්ධං මහන්තංච ඤ්ඤතිපරිච්චං පභාය මහාතිතික්ඛමන සදිසංසෙතනො නික්ඛමන. තථා නික්ඛමිත්වා ලාභසංකාරං ජ්ඣුච්ඡන්තො පරෙසං න සමභාවං පරිහරිතු කාමස්සපබ්බජ්ජාලිතං අගහෙත්වා විතොතනෙච අනවසෙස පබ්බජ්ජාගුණෙ අධිට්ඨාතිත්වා පරමසුඛවිභාගෙ, පරමප්පිච්ඡන්තා, පච්චෙකාතිරති, උපෙක්ඛනාධිප්පායෙන අත්තනො කායජ්චිත නිංපෙක්ඛං, පරෙති අත්තනො උපරි කත විප්පකාරාධිවාසනං, උක්කංසංසං සලලබ්චුත්ති, බොධිසමාර පටිපක්ඛාතං කිලෙසාතං පනනුභාවෙන බිණංසවාතං විය පරෙසං උපකාරාපකාරෙසු නිබ්බිකාරභාව හෙතුගුණෙන සබ්බසං මජ්ඣිකත්තාවෙන සමුට්ඨාපිතො ලොකධම්මෙති අනුපලෙපො, සබ්බපාරමිතං මුඛගුතාය උපෙක්ඛාපාරමිතො සිඛාපුත්තභාවො, එවමාදයො ගුණානුභාවො විභාවෙතඤ්ඤාති.

(XX) XV මහා ලොමහංස චරිතං පණ්ණාසකං.

(උපෙක්ඛාපාරමි නිවසිතා.)

“සුධංජුප්‍රභෝ” තී ආදීනා උදකභාථා, තඤ්ඤ, ගිහෙහිනා’ තී, තීසාපදෙසෙන මහාකච්චවරියං දෙසෙති, සොහනහප්‍රොද්, තී, ඉමි නා සොනපණ්ඩිතවරියං දෙසෙති, තථා මුගපනෙතො’ තී, මුගපනඛ පදෙසෙන තෙමියපණ්ඩිතවරියං දෙසෙති, උපෙකතොපාරමී සීසෙන මහාලොමහංස වරියං දෙසෙති ආසී ඉතිච්චුතනං මහෙහිනා’ තී, යථා ඝාරිපුතන තුග්ගා එතරහි දෙසිතං ඉති එවං ඉමිනා විධානෙන මහනතානං දුකපාරමී ආදීනං බොධිසමභාරාතං එසනතො මහෙසිනා තද බොධිසතන භූතෙන මයා චුතනං විණ්ණා වරිතං පටිපණ්ණං අසී අසොසිතී අසො, ඉදුති පාරමී පරිපුරණවසෙන විරකාලපච්චතීතං ඉධ චුතනං අචුතතව අතනතො දුකකර කිරියං එකර්කි කතො යදංසං සා පච්චතීතා තච සංඛෙපෙතෙව දෙසෙත්තුං “එවං බහුච්චි” හතී භාථමාහ, තඤ්ඤ එම’ නතී, ඉමිනා චුතනතෙසෙන බහුච්චිං දුකක’ නතී, අකිනතී පච්චතතාලෙ කාරපණ්ණාතී ආභාරජාය තච යාව තතීයං සකකසු* දන්තා ආභාරප චෙඤ්ඤදීනාව බහුච්චිං තාතපසකාරං දුකකා, තථා කුරුරාජාදී කාලෙ සකකසමපනතී සදීසා සමපනතීව බහුච්චිං හවාහවෙ බුද්දසෙන වෙච මහනෙතච හවෙ, හවාහවෙ චුචිතාතීයො අනුහවිතො බහුච්චි වෙති දුකෙවති අවිහඤ්ඤමානො බහුච්චිධාතිච සමපනතීති අසා කඛ්ඛියමානො පාරමීචී පුරණ පසුතො එච හුතා තදනුරූපං පටිපනතීං පටිපනෙනා උගතමං අනුතතරං සමමාසලොධිං සබ්බ ඤ්ඤාතං පනෙනා අධිගතොසමීති අසො, ඉදුති යාසං පාරමීතං පරිපුරණසා එසා දුකකරවරියා විරං පච්චතීතා, තාසං අතච සෙසතො පරිපුණ්ණභාවං තෙනච පතනබ්බ එලසා අතනතා අධිගතභාවං දෙසෙත්තුං, “දන්තා දුකබ්බකං දුතං සීලං පුරෙත්වා අසෙස සතො” තී ආදී චුතනං, තඤ්ඤ, දන්තා දුහබ්බකං දුහ’ හතී, තද අනුතතරං සමමාසලොධිං අහිසමුඤ්ඤිත්තුං අග්ගයාතපට්ඨදං පටිපනෙනා මහාබොධිසතොතන දුකබ්බං දෙය්‍යධමමං බාහිරං රජ්‍යාදී අබහතතරං අබ්බතතයනාදිං දන්තා පරිචචජ්චතා තතොඑච රජ්‍යපරී විවාහො අබ්බපරිච්චාහො තයතපරිච්චාහො පුතතදුරපරිච්චාහො ජිවිතපරිච්චාහොති පච්චමහා පරිච්චාහ පරිච්චාසානං දුකපාරමී දුක උපපාරමී දුක පරිච්චාසපාරමීපහෙදං දුතං අතචසෙසතො සමපා දෙන්තා’ තී අසො, තඤ්ඤ අකතතීත්‍රාහමණකාලෙ සංබඛ්‍රාහමණ කාලෙති එවමාදිසු ඉධ ආගතෙසු, අනාගතෙසුච (පත) විසය්‍යසෙ වසීකාලෙ වෙලාමකාලෙති එවමාදිසු දුකපාරමීයා මහාපුරිසග්ග පුරිතතතභාවාතං පරිමාණං තාමිනාපී, එකතෙතන පනසා සස පණ්ඩිත කාලෙ:—

* “කාරපණ්ණාදි ආභාරතාය තංච යාව තග්ග”—ම.

251 හි ක්‍රියාය උපගතය දිසවා සකභතානං පරිච්ඡේ,
දුතෙන මෙ සමා නන්ති එසා මෙ දුත පාරමිති

එවං අතතපරිච්ඡාගං කරොහතඤ්ඤ දුතපාරමි පරමසුපාරමි
නාම ජාතා, ඉතරෙසු (පන) යථාරහං පාරමි උපපාරමියො වෙදි
තඛ්ඛා,

සීලං පුරෙඤ්ඤා අසෙසගෝති, තථා අනවසෙසගො කාසිකො
සංවරො වච්චසිකො සංවරො කාසිකවාචසිකො සංවරො ඉන්ද්‍රිය
සංවරො ගොඡගෙ මනතඤ්ඤාතා විපුඛාජ්චිතාති එවමාදිකං
බොධිසත්තසීලං සමපාදෙතෙනහ සීලපාරමි සීලඋපපාරමි සීල
පරමසු පාරමිසුභෙදං පුරෙතඛ්ඛං සංඛං සීලං පුරෙතො සමම
දෙව සමපාදෙඤ්ඤා ඉධාපි සීලවතාගරාජකාලෙ වමෙපග්ගතාගරා
ජකාලෙති එවමාදිසු ඉධ ආගතෙසු අනාගතෙසුව මහාකපිකාලෙ
ජද්දුභතකාලෙති එවමාදිසු මහාසත්තසං සීලපාරමියා පුරි
තතතභාවානං පරිමාණං නාම නන්ති, එකතෙනත පනසං සංඛ
පාලකාලෙ:—

252 සුලෙහි විජ්ඣයනෙනපි කොට්ඨයනෙනපි සත්තිති,
ගොඡපුතෙන නකුප්පාමි එසා මෙ සීලපාරමිති.

එවං අතතපරිච්ඡාගං කරොහතසං සීලපාරමි පරමසු පාරමි
නාමජාතා, ඉතරෙසු පන යථාරහං පාරමි උපපාරමියොති වෙදි
තඛ්ඛා.

තෙකඛමම පාරමිං ගන්තවාති, තථා නිවිච්චෙපි මහාහිතිකඛ
මනෙ පාරමි පරමුකකාඤ්ඤං ගන්තවා නන්ති යුධකෘතියකාලෙ සොම
නසං කුමාරකාලෙති එවමාදිසු ඉධ ආගතෙසු අනාගතෙසුව ගන්ති
පාලකුමාරකාලෙ මබාදෙවකාලෙති එවමාදිසු මහාරජ්ජං පහාය
තෙකඛමමපාරමියා පුරිතතතභාවානං පරිමාණං නාම නන්ති, එක
තෙනත පනසං චූලසුභසොම කාලෙ:—

253 මහාරජ්ජං ගඤ්ඤතං ඛෙලුපිණ්ඛං ව ඡද්දසිං,

චජනො න ගොති ලග්ගතං එසා මෙ තෙකඛමම පාරමිති.

එවං නිසංඛතතාය රජ්ජං ඡද්දෙඛ්ඛා නිකඛමිත්තසං තෙකඛ
මමපාරමි පරමසු පාරමි නාම ජාතා, ඉතරෙසු පන යථාරහං
පාරමි උපපාරමියොති වෙදිතඛ්ඛා,

පණ්ඨිතෙ පඤ්චවජ්චවාති, කිං කුසලං කිං අකුසලං කිං සාව
ජ්ජං කිං අනවජ්ජන්ති ආදිතා කුසලධම්මවිගාගං කමම කමමපල
විගාගං සත්තානං උපකාරාවගං අනවජ්ජකමමාසතත සිප්පායත
න විජ්ජධාතාදිං පණ්ඨිතෙ සප්පඤ්ඤා පරිපුච්චවා එතෙන
වෙච

පඤ්ඤාපාරමිං දසෙසාති. තස්ස විධුරපණ්ඩිතකාලෙ මහාගොච්ඡදු පණ්ඩිතකාලෙ කුද්දුල පණ්ඩිතකාලෙ අරකපරුකිතකාලෙ බොධි පරිබොජකකාලෙ මහොඤ්චපණ්ඩිතකාලෙති එවමාදිසු පඤ්ඤාපාර මිඤ්ඤා පුරිතතනභාවානං පරිමාණං නාමනස්සී, එකතෙතන පනසා සෙනකපණ්ඩිතකාලෙ:—

254 පඤ්ඤාය විචිතනනාහං බ්‍රාහ්මණා මොවහිං දුබ්බා,
පඤ්ඤාය මෙ සමො නස්සී එසා මෙ පඤ්ඤාපාරමි'ති.

අනෙතා භසාහතං සපං දසෙසනසාස පඤ්ඤාපාරමි පරමස පාරමිනාම ජාතා.

විදියං කතාන උතනම'නති, සමමාසමොධිං පාපෙහුං සම සතාය උතනමං පටාතං විරියනති, විට්ඨමපි විරියපාරමි. කතා උපාදෙකා තස් මහාසීලවරාජකාලෙ පවාචුධ කුමාරකාලෙ මහා වානරිඤ්ඤාලෙති එවමාදිසු විරියපාරමියා පුරිතතන භාවානං පරිමාණං නාමනස්සී, එකතෙතන පනසා මහාජකකාලෙ:—

255 අතිරදස්සි ජලමජ්ජෙකි ගතාසබ්බව මානුසා,
චිතතසා අඤ්ඤාපා නස්සී එසා මෙ විරියපාරමි'ති.

එවං මහාසමුද්දං තරනතසා විරියපාරමි පරමස පාරමි නාම ජාතා.

බන්ධනපාරමිං ගන්ධා'ති, අබ්වාසකබන්ධනි ආදි බන්ධි පර මුකකංසභාවං පාපෙනතා බන්ධියා පාරමි පරමකොපිං තනමා බන්ධිපාරමිං සමපාදෙකාති අපො,

තස්ස මහාකපිකාලෙ මහිඤ්ඤාලෙ රුරුමිගර්ජකාලෙ ධම්ම දෙව පුතකාලෙති එවමාදිසු බන්ධිපාරමියා පුරිතතනභාවානං පරිමාණංනාම නස්සී, එකතෙතන පනසා බන්ධිවාදිකාලෙ:—

256 අවෙතනංව කොට්ටෙන නිණ්ණන ඵරසුනා මමං,
කාසිරාජෙ නකුපාමි එසා මෙ බන්ධිපාරමි'ති.

එවං අවෙතන භාවෙන විය මහාදුකඛ මනුභවනතසා බන්ධි පාරමි පරමස පාරමි නාම ජාතා.

කතා දලාමහිධ්ධාන'නති, කුසල (ධම්ම) සමාදානාධිධානං තසා තසා පාරමි සමාදානසා නදුපකාරකසමාදානසා අබ්ධිතා නං දලාතරං අබ්ධිලං කතා තා තං. වතසමාදානං අතිවන්ධිතා වෙත අබ්ධිගිඤ්ඤාති අපො, තස් ජෙතිපාලකාලෙ සරභසකාලෙ තෙමිකාලෙති එවමාදිසු අබ්ධිතා පාරමියා පුරිතතනභාවානං පරිමාණං නාම නස්සී, එකතෙතන පනසා තෙමිගකුමරකාලෙ:—

257 මාතෘපිතා න මෙ දෙසුං න පි දෙසුං මහායසං,
සබ්බසුද්දුතං පියං මයං තසමා වතමධිට්ඨතිනි.

එවං ජීවිතං පරිච්ඡේදනා වතා අධිට්ඨිගනනස්ස අධිට්ඨාන
පාරමි පරමසුපාරමි නාමජාතා.

සච්චව්‍යාචානුරක්ඛිණී'ති, සච්චව්‍යාචං අනුරක්ඛිණී ජීවිතනන
රාගෙපි අතරියවොභාරං ගුඵං විස ජිගුච්ඡන්තො පරිහරිතො
සබ්බසො අභිසංවාදිභාවං රක්ඛිතො තත් කපිරුජකාලෙ සච්චතා
පසකාලෙ මච්ඡරාජකාලෙ'ති එවමාදිසු සච්චපාරමීයා පූරිතතත
භාවානං පරිමාණං නාමනන්දී, එකනෙතන පනස්ස මහාසුතසො
මකාලෙ:—

258 සච්චව්‍යාචං අනුරක්ඛනෙන්තා වජ්ඣා මම ජීවිතං,
මොවෙසිං එකසතංඛනෙතා පරමත්ථ සච්චපාරමි'ති.

එවං ජීවිතං වජ්ඣා සච්චං අනුරක්ඛනතස්ස සච්චපාරමි පර
මත්ථපාරමි නාමජාතා.

මෙතනාස පාරමිං ගන්ඤ්ඤා'ති, සබ්බසතෙතසු අනොධිසො
තිනුපසංභාරලක්ඛිණොය මෙතනායපාරමිං පරමුක්ඛංසං පඤ්ඤා තස
චූළධිමිච්ඡපාලකාලෙ මහාසීලවරාජකාලෙ සාමපණ්ඩිතකාලෙති
එවමාදිසු මෙතනාපාරමීයා පූරිතතතභාවානං පරිමාණං නාමනන්දී,
එකනෙතන පනස්ස එකරුජකාලෙ:—

259 තමං කොචි උතතසති නපිහං භායාමි කස්සචි,
මෙතනාඛලෙකුපසුඤ්ඤො රමාමි පවනෙ තද'ති.

එවං ජීවිතච්චි අනොලොකෙතො මෙතනායනතස්ස මෙතනා
පාරමි පරමසුපාරමි නාමජාතා.

සමමාන නාච මානිනෙ'ති, සකකච්ච පුත්ඝකකාරදිනා සමමා
නනෙතන නුට්ඨිගනාදිනා අවමානනෙච සබ්බසුලොකධිමෙච සම
කො සමචිතෙතො නිබ්බිකාගේ හුඤ්ඤා උතතමං අනුගතරං සබ්බ
සුද්දුතං අධිගතොසමිති අපඤ්ඤා, තස වානරිඤ්ඤාලෙ කාසිරාජ
කාලෙ ඛෙමබ්‍රාගමණකාලෙ අට්ඨිසෙතපරිබ්බාජකකාලෙති එවමා
දිසු උපෙකකාපාරමීයා පූරිතතතභාවානං පරිමාණං නාම නන්දී
එකනෙතන පනස්ස මහාලොමිහංසකාලෙ:—

260 සුසානෙ සෙය්‍යං කපෙමි ඡ්චට්ඨිකං උපධායහං,
ගොමරුකිලා උපගන්තො රූපං දෙසුංහති තප්පකහති.

එවං ගාමදුරකෙසු නුට්ඨිගනාදිති චෙච මාලාගක්ඛිපභාරදී
භිච්ච සුඛදුක්ඛං උපපාදෙගෙනසුපි උපෙකං අතභිච්චතතතස්ස
උපෙකකාපාරමි පරමත්ථපාරමි නාමජාතා.

ඉති හඟවා එවං බහුච්චං දුකං සමපතතිච්ච බහුච්චං හවාහ
ච අනුහව්චා සගොතා සමෙබ්බාධි මුග්ගමානති, සමමාසලොබාධි
අධිනත්තං ඉච්ච සමිං හද්දකපප අගතා කතං දුකකරවජ්ජයං සංචේ
පෙනෙව චචා, පුත. :-

දාචා දහබ්බකං දුතං සීලං පුරෙචා අසෙසගො,
හේකඛමෙම පාරමිං ගතචා පගොතා සමෙබ්බාධි මුග්ගමං. (366)

පණ්ණිනෙ පපිපුච්චේචා විජිඤං කචාන උග්ගමං,
වනනිසා පාරමිං ගතචා පගොතා සමෙබ්බාධි මුග්ගමං. (367)

කචා දලහමබ්බිචානං සචචවාචානු රකනිස,
මෙග්ගාස පාරමිං ගතචා පගොතා සමෙබ්බාධි මුග්ගමං. (368)

ලාභාලාභෙ සසාසසෙ සමමාන නාචවානගෙ,
සබ්බසාච්ච සමෙබ්බාධි මුග්ගමානති. (369)

අතතතා සමමදෙච පරිපුරිතා දසපාරමිඥො දසෙසාති, ඉමි
සමිං පත ණතෙ ණචා මහාබොධියාන පටිපතනියං උසාහර්තා
තං කුලපුත්තාතං බොධිසමුපාරෙසු තාතපසකාර නොසලලතං
සබ්බපාරමිසු පණ්ණින කථා කපථනබ්බා,

තත්‍රිදං පඤ්ඤාකමමං,¹ කා පතෙතා පාරමිඥො?² කෙනදෙධන
පාරමිඥො?³ කතිච්චා චෙතා?⁴ කො තාසං කමො?⁵ කාති ලකඛණ
රසපච්චුපට්ඨානපදච්චානාති?⁶ කො පච්චචො?⁷ කො සංකිලෙසො?⁸
⁹ කිං චොදුතං?¹⁰ කො පටිපතෙතා?¹¹ කා පටිපතති?¹² කො විභාගො?¹³
¹⁴ කො සංගභො?¹⁵ කො සමපාදනුපාඥො?¹⁶ කිත්තකෙන කාලො
සමපාදනං?¹⁷ කො ආතිසාසො?¹⁸ කිං චෙතාසං ඵලනති?

තත්‍රිදං විසාර්ථතං¹ කා පතෙතා පාරමිඥොති, තණ්හාමාන
දිට්ඨිති අනුපතතා කරුණුපාඨ නොසලලපරිග්ගහිතා දුතාදසො
ගුණා පාරමිඥො කෙනදෙධන? පාරමිඥොති, (තෙන) දුතාදිලාදි ගු
ණවිසෙස යොගෙන සත්‍යතනමතාය පරමමුභාසතතා බොධිසතතා
තෙසං භාවො කමමංචා පාරමි දුතාදිකිරියා, අථවා පුරෙතීති,
පරමො දුතාදිතං ගුණාතං පුරතො පාලනකාචාති බොධිසතතො
පරමස්ස අසං පරමස්සවාභාවො කමමංචා පාරමි දුතාදිකිරියාව,
අථවා පරං සතතං අතතති මථති බ්බිති ගුණවිසෙසයොගෙන
පරංචා අධිකතරං මජ්ජිති සුඤ්ඤිති * සංකිලෙසමලතො පරංචා,
සෙට්ඨං තිබ්බාතං විසෙසෙන මඤ්ඤිති ගච්ඡති පරංචා ලොකං පමාන
භුතෙන සුඤ්ඤිසෙසෙන ඉධිලොකං විග මුතාති පරිච්ඡදති

* "පුඤ්ඤිති"—ම.

පරංවා අතිවිශ සිලාදිගුණගණං අත්තනො සන්තානෙ මිනොති පකඛිපති පරංවා අත්තගුණතො ධම්මකායතො අඤ්ඤං පටිප කඛංවා නදනස්කරං කිලෙසවොරගගණං මිනාති හිංසනීති පර මො. මහාසප්පතා—පරමස්ස අයගති ආදි වුත්තතයෙත යොජෙ තඛං, පුරවො තිඛානෙ මජ්ඣිකි සුඤ්ඤිති සපෙනවසොධෙති. තස් වාසනෙත මථති ඛඛති යොජෙති තංවා මයති ගවුත්ති ගමෙ තිව මුතාතිවා තං යාථාවතො තස්වා සතෙත මිනොති පකඛිපති කිලෙසාදියොවා සත්තාතං තස මිනාති හිංසනීති පාරමි මහා පුරිසො. තස්සභාවො කල්මංවා පාරමිතා, දුතාදිකිරියාව. ඉමිතා තයෙතපාරමිතං සදුපො වෙදිතඛං, කතිවිධාති?, සංවෙපතො දසවිධා, තා පත පාලියං සරුපතො ආගතායෙව යථාවාහ,

261 විවිතනො තද දකඛි පඨමං දුතපාරමිං,

පුඛකෙති මහෙසිති ආසෙවිත තිසෙවිතනති.

ආදි, අපරමපි වුත්තං, තථාහි, කතිනුඛො හනොති! බුඛිකාරකා ධම්මො, දහවො සාරිපුත්ත බුඛිකාරකාධම්මො, කතමෙදස? දුතං. වො සාරිපුත්ත බුඛිකාරකො ධම්මො, සීලං, තෙකඛමමං, පඤ්ඤ විරියං, බනහි, සවමං, අබ්ධාතං, මෙතනා, උපෙකඛා, බුඛිකාරකො ධම්මො'ති, ඉමෙවො සාරිපුත්ත දසබුඛිකාරකා ධම්මො'ති. ඉදම වොච—පෙ—සජා අපරමපි වුත්තං:—

262 දුතං සීලම තෙකඛමමං පඤ්ඤ විරියෙත පවමං,

බනහි සවම මබ්ධාතං මෙතනු පෙකඛාති මාදසා'ති.

කෙවි පත ජබ්බිධාති වදහති, තං ඵතාසං සග්ගවසෙන වුත්තං සො පත සහයො පරතො ආවිහවිසාති. කො තාසං කමො'ති, ඵස් කමොති. දෙසනාකඛමමො, සො ව පඨම සමාදුතතෙතුකො සමාදුතංපදිවය හෙතුකං ඉති යථා ආදිලති පවිච්චා සමාදින්නාව ඵථා දෙසිතා තස දුතං සීලස්ස බහුපකාරං සුඛරංවාහි තං ආදි මහි වුත්තං, අපිච දුතං සීලපරිග්ගතිතං මහපථලං හොති මහාති සංසනහි, දුතාතනතරං සීලං වුත්තං, සීලං කෙකඛමමපරිග්ගති තං, තෙකඛමමං පඤ්ඤපරිග්ගතිතං, පඤ්ඤවිරිය පරිග්ගතිතා, විරියං බනහි පරිග්ගතිතං, බනහි සවමපරිග්ගතිතා, සවමං අබ්ධාතං පරි ග්ගතිතං, අබ්ධාතං මෙතනාපරිග්ගතිතං, මෙතනා උපෙකඛා පරි ග්ගතිතා, මහපථලං හොති මහාතිසංසා'ති, මෙතනා තනතරමුපෙ කඛා වුත්තා, උපෙකඛා පත කරුණා පරිග්ගතිතා, කරුණාව උපෙ කඛා පරිග්ගතිතා වෙදිතඛං, කථමපත මහාකාරුණිකා මොහි සග්ගා සතෙතසු උපෙකඛිකා හොතතීති උපෙකඛිතඛං සුතෙතසු

කිවිකාල උපෙකකා හොනහි, න පන සබ්බස සබ්බදවාහි කෙවි,
අපරෙ පන සතොතසු උපෙකකා සතනකතෙසු පන විප්පකාරෙසු
උපෙකකා හොනනීහි, අපරෙ නයො පචුර්ජනෙසුපි පවනියා
සබ්බසතන සාධාරණතො අපච්චතො සුකරතොච අදිමහි දුතං
වුතං. සිලෙන දයක පටිඤාහක සුභිතො පරනුගහං වන්තො
පරපිලානිවනනනීහි වචනතො කිරියා ධම්මං වන්තො අකිරියාධම්ම
වචනතො හොභසමපනනි හෙතුං. වන්තො භවසමපනනිහෙතු වචන
තොච දුතස්ස අනන්තරං සීලං වුතං, නෙකකම්මෙත සීලසමපනනී
සිඛිතො කායවචි සුචරිතං. වන්තො මනොසුචරිත වචනතො විසුඛසීල
ස්ස සුඛෙතෙව ක්කානසම්ඤ්ඤිතතො කම්මාපරධප්පහානෙනනපයොග
සුඛි වන්තො කිලෙසාපරධප්පහානෙන අාසය සුඛිවචනතො විනිකක
මප්පහානෙන විතනස්ස පරිසුඤ්ඤානප්පහාන වචනතොච සීලස්ස අන
න්තරං නෙකකම්මං. වුතං, පඤ්ඤාය නෙකකම්මෙස්ස සිද්ධිපරිසුඛිතො
ක්කානහාවෙ පඤ්ඤාහාව වචනතො සමාධිපදධානාහි පඤ්ඤා පඤ්ඤා
පච්චුපට්ඨානොච සමාධි සමාධිනිමිතනං. වන්තො උපෙකකා නිමිතන
වචනතො පරහිතුධානෙන පරහිතකරුණ්ණාය නොසලා වචන
තොච නෙකකම්මෙස්ස අනන්තරං පඤ්ඤා වුතනා, විරියාරමෙහන
පඤ්ඤා කිව්චි සිඛිතො භතනසුඤ්ඤායා ධම්මනිඤ්ඤාන ඛන්තියං. වන්තො
සතනහිතාය ආරමනස්ස සච්චකිරිය භාව * වචනතො උපෙකකා
නිමිතනං. වන්තො පග්ගහනිමිතන වචනතො නිසමමකාරිතං. වන්තො
උට්ඨාන වචනතොච නිසමමකාරිතොහි උට්ඨානං ඵලවිසෙසාවග
නනි පඤ්ඤාය අනන්තරං. විරියං වුතං, විරියෙන තිතිකකා සිඛි
තො විරියවාහි ආරඛිවිරියතො සතනසංඛාරෙහි උපනීතං දුකකා
අභිභූතො විභරති විරියස්ස තිතිකකා සංඛාරහාවතො විරියවතොහි
තිතිකකා සොභනී පග්ගහ නිමිතනං. වන්තො සමච නිමිතන වචන
තො අච්චාරමෙහන උද්ධව්ච දෙසප්පහාන වචනතො ධම්මනිඤ්ඤාන
ඛන්තියාහි උඛ්චවදෙසසො පහියනි විරියවතො සාතච්චකරණවච
නතො ඛන්තී ඛන්තලොහි අනුඛතො සාතච්චකාරිභොහි අපපමාද
වතො පරහිත කිරියාරමෙහපච්චුපකාර තණ්හා භාවච්චනතො
යාථාවතො ධම්මනිඤ්ඤානෙහි සති තණ්හා තණොනි පරහිතාර
මෙහා පරමෙහි පරකත දුකකා සහනතා වචනතොච විරියස්ස අන
න්තරං ඛන්තී වුතනා, සච්චවන ඛන්තියා විරාධිට්ඨානතො අපකාරී
තො අපකාර ඛන්තියං වර්ථා තදුපකාර කරණෙ අවිසං වාදවචන
තො ඛන්තියා අපවාද වාචා විකම්පණෙන භූතවාදිතාය අවිච්ඡත
වචනතො සතනසුඤ්ඤායා ධම්මනිඤ්ඤාන ඛන්තියං. වන්තො තදුපමුඤ්ඤිත

* “අච්චරියතා”—ම.

ඤාණසම්මුඛවචනනො ව ඛනධියා අනංගාරං සච්චං චූතනං, අධි
 ධියානෙන සච්චසිඨිනො අචලාධිධියානස්සති චිරති සිඤ්ඤාති අවිසං
 වාදිතං වච්චා තසා අචලභාව වචනනො සච්චසංධොති දුකාදිසු
 පටිඤ්ඤානුරූපං ක්වච්චලොච පචතතිත ඤාණ සච්චං වච්චා සච්චා
 රෙසු පචතතිතිධියාන වචනනො යථානුතඤ්ඤාවාගි බොධිසච්චා
 රෙසු අධිධියාති තෙච නිච්චපෙති පටිපනෙකති අකච්චිඤ්චාචනො
 ති සච්චස්ස අනතතරං අධිධියානංචූතනං, මෙතතාය පරතිත කර
 ණසමාදුකාධිධියාන සිඨිනො අධිධියානං වච්චා තිනුපසංභාර වච
 නනො බොධිසච්චාරෙති අධිතිධියානො මෙතතා විහාරිගොති
 අචලාධිධියානස්ස සමාදුකාවිනොපනෙන සමාදුකසච්චනවනො ව
 අධිධියානස්ස අනතතරං මෙතතා චූතතා, උපෙකකිය මෙතතා විසු
 ඨිතො සතෙතසු තිනුපසංභාරං වච්චා තදපරාධෙ උදසිතතා වචන
 නො මෙතතාභාවතං වච්චා තං නිස්ස ඤ්චාවතා වචනනො තිතකා
 මසතෙතපි උපෙකකියොති අච්ච්චිඤ්චානො වචනනො මෙතතාය
 අනතතරං උපෙකකියා චූතතාති, එචමෙතාසංකමො වෙදිතඤ්චා,

කාති ලකඤ්ච රස පචචුපචියාන පදචියානාතිති, එසා
 අවිසෙසෙන තාව සබ්බාපි පාරමිතො පරානුග්ගහලකඤ්චා, පරෙ
 සං උපකාර කරණරසා, අවිකල්පතරසාවා, සිතෙසිතාපචචුප
 චියානා චූඤ්චතන පචචුපචියානාවා, මහාකාරුණි පදචියානා.
 කරුණුපාය කොසලපදචියානාවා. විසෙසෙන පත යසමා කරු
 ණුපායකොසල පරිග්ගහිතා අනතුපකරණ පරිච්චාගවෙතතා දුක
 පාරමිතා, කරුණුපායකොසලපරිග්ගහිතං කායච්චිසුචරිතං අච්ච
 නො අකතතති චිරති කතතබ්බකරණවෙතතාදසොච සීලපාරමි
 තා, කරුණුපායකොසල පරිග්ගහිතො ආදිතවදස්ස ප්‍රබ්බහිත
 මො කාමගවෙති නිකඤ්චිතපාපාදො නෙකඤ්චමපාරමිතා, කරු
 ණුපාය කොසල පරිග්ගහිතො ධම්මානං සාමඤ්ච විසෙස ලකඤ්ච
 වබොධො පඤ්චපාරමිතා, කරුණුපාය කොසල පරිග්ගහිතො
 කායවිතෙතති පරතිතාරමෙතා චිරියපාරමිතා, කරුණුපායකොස
 ලපරිග්ගහිතං සතතසංඛාරපරධසහතං අදොසපචියානො තද
 කාරපචනෙනා විතනුපාදො ඛනතිපාරමිතා, කරුණුපායකොස
 ලපරිග්ගහිතං චිරතිච්චතතාදිහෙදං අවිසංවාදනං සච්චපාරමිතා,
 කරුණුපායකොසලපරිග්ගහිතං අචලසමාදුකාධිධියානං තද
 කාරපචනෙනා විතනුපාදො අධිධියානපාරමිතා, කරුණුපාය
 කොසලපරිග්ගහිතො ඛම්මානං-සාමඤ්ච විසෙසලකඤ්ච(ව)ලො
 කස්ස තිතසුචුපසංභාරෙ අසානො අවසාපාදො මෙතතාපාරමිතා,

කරුණුපායකොසලපරිගහනිතා අනුත්‍යය පටිස විචිංසනී ඉඬානි
 ජේසු සන්තසංඛාරෙසු සමපච්චනී උපෙක්ඛාපාරම්භා. තසමා පරි
 ච්චාගලකකිණා දුකපාරම්, දේශ්‍යධිමෙම ලොහවිධිංසකරසා අතා
 සත්ති පච්චුපට්ඨානා හවච්චිභවසමපනති පච්චුපට්ඨානාවා පරිච්ච
 ජිතඛබ චක්‍රපදට්ඨානා. සීලනලකකිණා සීලපාරම්, සමාදුත ලකකි
 ණා පනිට්ඨාණ ලකකිණාවානි චුත්තං හොති, දුස්සීලා විචිංසකරසා,
 අතච්චරසාවා, සොඤ්චාපච්චුපට්ඨානා භිරෙත්තපපදට්ඨානා
 කාමිතොච හවතොච නිකම්මිණලකකිණා නෙත්තමමපාරම්, තදු
 දීනච විභාවකරසා තනොඵච විචුඛිභාව පච්චුපට්ඨානා, සංචෙග
 පදට්ඨානා. යථාසභාව පටිච්චධිලකකිණා පඤ්ඤපාරම් අකකලිත
 පටිච්චධිලකකිණාවා කුසලිඤ්ඤාභිත්තන උසුපටිච්චෙධො විභ විස
 යො භාසකරසා පදීපොවීය, අසමමාහපච්චුපට්ඨානා අරඤ්ඤගත
 සුදෙසිකොවීය සමාහිපදට්ඨානා චතුසච්චපදට්ඨානාවා උසාහල
 කකිණා විරියපාරම් උපසාමනිකරසා අසාසිදනපච්චුපට්ඨානා විරි
 යාරච්චභවක්‍රපදට්ඨානා සංචෙගපදට්ඨානාවා ඛමනලකකිණා ඛනානි
 පාරම් ඉට්ඨානිට්ඨ සහකරසා අභිවාසනපච්චුපට්ඨානා අවිඤ්ච
 පච්චුපට්ඨානාවා යථාභුත දස්සනපදට්ඨානා අවිසංවාදනලකකි
 ණා සච්චපාරම් යථාසභාවිච්චාවකරසා, සාදුතාපච්චුපට්ඨානා සො
 රච්චපදට්ඨානා, බොධිසම්භාරෙසු අභිට්ඨානලකකිණා අභිට්ඨාන
 පාරම්. නෙසං පටිපක්ඛාහිභවකරසා තඤ්ඤචලතාපච්චුපට්ඨානා,
 බොධිසම්භාරපදට්ඨානා භිතාකාරපච්චනති ලකකිණා මෙත්තාපා
 රම්. සිතුපසංහාරරසා ආසානවිතයකරසාවා, සොමමභාවපච්චුප
 ට්ඨානා, සත්තානං මනාපභාවදස්සනපදට්ඨානා, මජ්ඣිනාකාර
 පච්චනතිලකකිණා උපෙක්ඛාපාරම්, සමභාව දස්සකරසා පටිඤ්ඤ
 නයචුපසමපච්චුපට්ඨානා කමමස්සකතා පච්චචෙක්ඛණ පදට්ඨානා,
 ඵසච කරුණුපාය කොසලපරිගහනිතා දුකාදීනං පරිච්චාගාදී
 ලකකිණා විචෙසසනභාවෙත චත්තඛබා කරුණුපාය කොසල
 පරිගහනිතානිභි දුකාදීනි බොධිසත්ත සන්තානෙ පච්චතතානි
 දුකාදීපාරම්භොනාම හොනති. කොපච්චෙයොති? අභිනිභාඤ
 තාව පාරමිතං පච්චෙයො හොති අයං:—

263 මනුස්සත්තං ලිඛසමපනති හෙතු සඤ්ඤා දස්සනං,
 පඤ්ඤා ගුණසම්පනති අධිකාරොච ඡතුතා;
 අට්ඨධිමම සමොධානා අභිනිභාඤ සමජ්ඣකිනී'හි.

ඵචං චුත්තතා අට්ඨධිමමසමොධාන සමොදිනො නිඤ්ඤානාහං
 තාඤ්ඤො චුත්තො මොචෙය්‍යං දහොනා දමෙය්‍යං සහොනා සමෙ
 ය්‍යං අයසඤ්ඤා අස්සාසෙය්‍යං පරිඤ්ඤානො පරිනිබ්බාපෙය්‍යං

සුඛො භොධොයං බුච්චො ඛොධොයනාති පවනො අහිනිභාථො
 භො අවිසෙසෙන සබ්බපාරමිතං පව්චනො තප්පවනායාති උචිං
 පාරමිතං පව්චසුපව්චාන සමාදානාධිව්චාන නිප්පනායො මහාපු
 රිසානං සච්චන්ති, තප්ප මනුස්සත්තනති, මනුස්සත්තභාවො මනු
 ස්සත්තභාවෙයෙවති ධර්මා බුච්චන්තං පජ්ජන්තස්ස පජ්ජනා සමි
 ජ්ඤති න නාගපුපණ්ණාදි (ජාති)සු ජීවස්ස. කසමාති වෙ බුච්චභා
 වස්ස අනනුච්ඡේකභාවනො. ලිභසම්පන්නාති, මනුස්සත්තභාවෙසීත
 ස්සාපි පුරිසස්සෙව පජ්ජනා සමිජ්ඤති න ඉප්පියා නපණ්ණික නපුං
 සක උභවොධාජනකානංවා සමිජ්ඤති, කසමාති වෙ යථාච්චන්ත
 කාරණතො ලක්ඛණ පරිපුරියා අභාවනොව වුචන්තොවො. “අවධා
 නමෙතං භික්ඛවෙ අනවකාසො යං ඉප්පි අරභං අස්ස සම්මාසලො
 චො”ති විජාථො, තසමා මනුස්ස ජාතිකස්සාපි ඉප්පිලිභෙ ධිවස්ස
 පණ්ණිකාදිතංවා පජ්ජනා නසමිජ්ඤති. තෙතු’ති, උපතිස්සග
 සම්පන්නා මනුස්ස පුරිසස්සාපිති උපතිස්සග සම්පන්නස්සෙව
 තෙතුසම්පන්නායා පජ්ජනා සමිජ්ඤති, න ඉතරස්ස, සපාරදස්ස
 නනාති, සත්තු සමමුඛි භාවො ධර්මානක බුච්චස්සෙවති සන්තී
 නෙ පජ්ජන්තස්ස පජ්ජනා සමිජ්ඤති පරිතිබ්බුතෙ පන භගවති
 වෙතිස්ස සන්තීනෙ වා ඛොධිච්චලොවා පටිමායවා පච්චෙකබුච්ච
 බුච්චසාවකානංවා සන්තීනෙ පජ්ජනා නසමිජ්ඤති, කසමා අධිකාර
 ස්ස බලවභාවාභාවනො බුච්චානං එව පන සන්තීනෙ පච්චා සමි
 ජ්ඤති, අඤ්ඤාසගස්ස උලාරභාවෙන, තදධිකාරස්ස බලවභාවාප
 න්තීනො. පබ්බජ්ජාති, බුච්චස්සභගවනො සන්තීනෙ පජ්ජන්තස්සාපි
 කමමකිරිය වාදිසු තාපසෙසුචා භික්ඛුසුචා පබ්බජ්ජස්සෙව පජ්ජනා
 සමිජ්ඤති, නොගිතිලිභෙධිවස්ස කසමා බුච්චභාවස්ස අනනුච්ඡේක
 භාවනො පබ්බජ්ජාඑවති මහාඛොධිසුත්තා සම්මාසලොධං අධි
 ගච්ඡන්ති, නගගව්ච්චුතා, තසමා පණ්ණිධානකාලෙව පබ්බජ්ජාලී
 ගච්ච සුභතරුපං කිච්චුණ්ණසම්පන්නා අධිවධාන භාවනො, ගුණස
 ම්පනාති, අභිඤ්ඤාදි ගුණසම්පද පබ්බජ්ජස්සාපිති අවධිසම්පන්නා
 ලාභිනො පඤ්චාතිස්සෙව පජ්ජනා සමිජ්ඤති න යථා චුචන්ත
 ගුණසම්පන්නා විරහිතස්ස, කසමා පාරමි පරිවෙස්ස අසමප්පනා
 වනො උපතිස්සගසම්පන්නායා අභිඤ්ඤසම්පන්නායාව සමන්තාගත
 නො මහාපුරිසා කතාභිනිතාරා සත්මෙව පාරමි පව්චෙවෙචුං
 සමප්පා භොනති. අධිකාථොති, අධිකො උපකාරො යථා චුචන්ත
 ගුණ සම්පන්නාපිති යො අත්තනො ජීවිතවපි බුච්චානං පරිච්ච
 ජ්ඤා තසමිං කාලෙ අධිකං උපකාරංකරොති, තස්සෙව අහිනිභ,
 ථො සමිජ්ඤති, න ඉතරස්ස. ජ ඤාතාති, කතතුකාමිතා කුසලජ ඤා
 චො

යසස්සි යථා වුත්ත ධම්මසමන්තාගතස්ස බුද්ධකාරකධම්මානං
 අන්තර්මහතො ඡන්ද මහති පඨනා මහති කතනු කාමනා අපී,
 තසෙව සමුඤ්ඤිති නඉතරස්ස තත්ථිදං ඡන්දමහතතාය ඔපමං,
 'සො සකලවකකවාලගබ්භා එකොදකිභුතං අතනනො බාහුවල
 නෙව උතතරිචා පාරං ගනතුං සමජො සො බුද්ධතනං පාපුණා
 තිති සුචා තං දුක්කරතො අදහනො අහං තං උතතරිචා පාරං
 තමිසාමිති ඡන්දජානො භොති, න තඨ සංකොචං ආපජ්ජති.
 තථා සො සකලවකකවාලං විතචමිකානං විතචමිකානං අභිගාර
 නං පුරං පාදෙහි අක්කමනො අතික්කමිචා පරහාගං පාපුණිතුං
 සමජො—පෙ—න තස්ස සංකොචං ආපජ්ජති, තථා සො සකල
 වකකවාලං සතඨිති සුලෙහි පුණ්ණිසිතථලෙහි තිරනතරං ආකිණ්ණ
 පාදෙහි අක්කමනො අතික්කමිචා—පෙ—න තස්ස සංකොචං
 ආපජ්ජති, තථා සො සකලවකකවාලං තිරනතරං සණ්ඨවචගුම
 සඤ්ජනනං කණ්ඩක ලතා වනගහනං චිතිචිකිත්තා පරහාගං
 ගනතුං සමජො—පෙ—න තස්ස සංකොචං ආපජ්ජති, තථා සො
 වතතරි අසංඛෙය්‍යාති සතසගසෙව කපෙප තිරයෙ පටිචා බුද්
 චතං පතනබ්බන්ති සුචා තං දුක්කරතො අදහනො අහං තස්ස
 පටිචා බුද්ධතනං පාපුණිසාමිති ඡන්දජානො භොති, න තස්ස
 සංකොචං ආපජ්ජති"ති එවමාදිතා තයෙන එස ඡන්දසාමහතත
 භාදො වෙදිතබ්බො, එවා අට්ඨබ්බ සමන්තාගතො පතායං අහි
 නිභාරො අත්තො තෙසං අට්ඨනනං අභිගාරං සමොධානෙන
 තථා පවතො විනතුපාදෙහි වෙදිතබ්බො, සො සමමදෙව
 සමෙබ්බාධියං පණ්ඩාන "ලබ්බණො අයොවතාගං අනුතතරං සමමා
 සමොධානං අහිසමුඤ්ඤියං සබ්බසත්තානං සිතසුඛං නිප්පාදෙ
 යන්ති, එවමාදි පස්තාරසො. බොධිසමාර තෙභුභාව පවුප
 ට්ඨානො, මහාකරුණා පදට්ඨානො, උපතිස්සය සමපගතිපදට්ඨා
 නොවා. අවිනෙකයං බුද්ධභුමිං අපරිමානං සතතලොකගිතව ආර
 බ්බ පවතනියා සබ්බබුද්ධකාරක ධම්මමුලභූතො පරමහඤ්ජනො පර
 මකලාණො අපරිමෙයපභාචො පුඤ්ඤවිසෙසොති දට්ඨබ්බො,
 යසෙව උපතනියා සෙව මහාපුරිසො මහාබොධියාන/ පටිපතනී
 මතිණ්ණා කාම භොති තියතභාව සමධිගමණ්ණො තතො
 අතිවගනන සභාවතො බොධිසතොති සමඤ්ඤං පටිලහති.
 සබ්බභාවෙන සමමාසමෙබ්බාධියං සමා සතතමානසො බොධිස
 මාර සිකඛා සමසායා වස්ස සතඨිති, යථා වුත්තාහි නිභාර
 සමුඤ්ඤිතෙහි මහාපුරිසා සබ්බඤ්ඤුත ඤ්ඤාධිගමණ්ණ පුබ්බලිසෙ
 න සමඤ්ඤුතෙහි සමමදෙව සබ්බපාරමිසොච විචිතිචා සමාදාය
 අනක්කමෙත පරිපුරන්ති. තථා කතමිකාහිනිභාරෙහි සුමෙධ
 උණ්ඨිතො පටිපජ්ජි යථා'හ.

264 කඤ්චුබ්බකරෙ ධර්මෙ විවිකාමී ඉතො විතො,
උඛං අධො දඤ්ඤා යාවතා ධර්මධාතුයා;
විවිකභොතා තද්ද දකඛා පඨමං දුතපාරමිනති.

විතොරො තස්සච අභිනිභාරස්ස චන්තොරො පච්චයා චන්තොරො
හෙතු චන්තාරී බලානි වෙදිනඛානි, තස්ස කතමෙ චන්තොරො
පච්චයං ඉධ මහාපුරිසො පස්සති. තථාගතං මහතාබුඛානුතාපෙ
න අච්ඡරියබහුතං පාටිභාරියං. කණොනනං තස්ස තං නිස්සාය තං
ආරමෙණං කන්තා මහාබොධියං විතනං සනතිට්ඨති මහානුභාවො
චිකායං ධර්මධාතු යස්සාසුප්පටිවිදධායා හඟවා එවං අච්ඡරියබහුත
ධර්මො අවිජෙනකයොනුභාවො වාහි සො තමෙව මහානුභාවදස්ස
තං නිස්සාය තං පච්චයං කන්තා සමෙබ්බාධියං අභිමුච්චනොතා තස්ස
විතනං යපෙති අයං පඨමො පච්චයො මහාභිනිභාරාය, තහෙව
බො පස්සති තථාගතස්ස යථාටුතනං මහානුභාවතං අපිච්චෙබො
සුණාති එදිසොච එදිසොච හඟවාහි සො තං නිස්සාය තං පච්චයං
කන්තා සමෙබ්බාධියං අභිමුච්චනොතා තස්ස විතනං යපෙති, අයං දුති
සො පච්චෙයො මහාභිනිභාරාය, තහෙවබො පස්සති තථාගතස්ස
යථා ටුතනං මහානුභාවතං තපිතං පරතො සුණාති, අපිච්චෙබො
තථාගතස්ස ධර්මො දෙදසෙත්තස්ස දසබල සමන්තාගන්තො හික්ඛවෙ
තථාගතොති ආදිකා බුඛානුභාව පටිසං යුත්තං ධර්මං සුණාති
සො තං නිස්සාය තං පච්චයං කන්තා සමෙබ්බාධියං අභිමුච්චනොතා
තස්ස විතනං යපෙති අයං තතිසො පච්චෙයො අභිනිභාරාය, තහෙව
බො පස්සති තථාගතස්ස යථාටුතනං මහානුභාවතං තපි පරතො
සුණාති තපි තථාගතස්ස ධර්මො සුණාති, අපිච්චෙබො උලාරජ්ඣා
උයො කප්පාණාධි මුත්තිනො අහමෙතං බුඛවංඝං බුඛතන්ති බුඛ
ප්චෙතිං බුඛධර්මතං පරිපාලෙස්සාමි'ති යාවදෙව ධර්මොච්ච සත්ත
රෙහොතො ගරුකණොනොතො මානෙණොතො පුප්පෙණොතො ධර්මො අප
ච යමානො තං නිස්සාය තං පච්චයං කන්තා සමෙබ්බාධියං අභිමුච්ච
නොතා තස්ස විතනං යපෙති අයං චතුසො පච්චයො මහාභිනි
භාරාය, තස්ස කතමෙ චන්තොරො හෙතු මහාභිනිභාරාය ඉධ මහා
පුරිසො පකතියා උපරිස්සය සමපනොතො හොති පුරිමසෙසු
බුඛෙසු කතාධිකාරො අයං පඨමො හෙතු මහාභිනිභාරාය, පුතච
පරං මහාපුරිසො පකතියා කරුණාඤ්ඤාසො හොති කරුණාධි
මුත්තො සත්තානං දුක්ඛං අපනෙතුකාමො අපිච්ච අත්තනො කාය
ඡිතිතං පරිච්චෙති, අයං දුතියො හෙතු මහාභිනිභාරාය, පුතච
පරං මහාපුරිසො සකලතොපි චරිට්ඨකම්පනො සත්තාධිකාය
චදුක්කරවරියනො සුචිරච්චිකාලං සෙට්ඨනො වායමිනො

අතිබිනෙනාහොති අනුඤ්ඤාසී යාව ඉවර්තනං නිපාතනී
 නො අයං තතියො හෙතු මහාහිනීභාරාය, පුතවපරං මහාපුරි
 සො කල්‍යාණමිතත සන්තිසිනො හොති යො අභිනතො
 නිවාරෙති හිතෙ පතිට්ඨපෙති අං වතුඤ්ඤා හෙතු මහාහිනීභා
 රාය, තත්‍රායං මහාපුරිසයා උපනිසාය සමපදාය එකතෙනත
 වසා යථා අර්කාසයො සමොධි නිනෙනාහොති සමොධි පො
 නො සමොධි පබ්බාඤ්ඤා තථා සතනානං හිතවරියායනො
 වානෙන පුරිමබ්බානං සහතිකෙ සමොධියං පතිධානං කතං
 හොති මනසා වාචායව අහමපි එදිසො සමොසමුඤ්ඤා හුඤ්ඤා
 සමුදෙව සතනානං හිතසුඛං නිපාදෙය්‍යහති එවං සමපනනුප
 නිසායසා පතසා ඉමානි උපනිසාය සමපතනියා ලිභාති භවනති
 යෙති සමනනාගතසා යාවකමොධිසගෙතතිව පවෙවකමොධිස
 තෙනතිව මහාවිසෙසො මහතනං තාතාකරණං පඤ්ඤායති ඉඤ්ඤා
 යනො පටිපත්තිනො කොසලුතො ව ඉධ උපනිසාය සමපණ්ණො
 මහාපුරිසො යථා විසදිඤ්ඤා හොති විසදඤ්ඤා න යථා ඉත
 රෙ පරිහිතාය පටිපත්තාහොනති න අතනහිතාය තථාහි සො
 යථා බහුජනහිතාය බහුජනසුඛාය ලොකානුකමපකාය අත්‍යාය
 හිතාය සුඛාය දෙවමනුසානං පටිපජ්ජි ත තථා ඉතරෙ, තස ව
 කොසලුං ආවහති ආනුපනති පටිභාණෙන ආනාආන කුසල
 තායව තස මහාපුරිසො පකතියා දුකර්කාසයො හොති දුතාහි
 රතො සති දෙය්‍යධිමෙමදෙතිඑව න දුතතො සංකොචං ආපජ්ජති
 සතතං සමීතං සංවිහාග සිලොහොති පමුදිතොව දෙති ආදරජ
 තො න උදුසිතවිනො මහතමපි දුතං දත්තං තව දුතෙන සන්තු
 වෙතා හොති පභවෙ අපපං පරෙඤ්ච උසානං ජනෙනො දුතෙ
 වණ්ණං භාසති දුත පටිසංසුතනං ධම්මිං කථං කරොති අඤ්ඤා
 ව පරෙසං දෙතෙන දිඤ්ඤා අතනමනො හොති භගට්ඨානෙසු ව
 පරෙසං අහයං දෙතිති එවමාදිති දුතර්කාසයසා මහාපුරිසයා
 දුතපාරමියා ලිභාති, තථා පාණානිපාතාදීහි පාපධම්මෙහි හිරියති
 මහතපති සතනානං අවිගෙඨන ජාතිඤ්ඤා හොති සො තතො සුඛ
 සිලො අසඨො අවායවී උජ්ජාතිකො සුඛධිවො සොචවසාකරණී
 යෙහි ධම්මෙහි සමනනාගතො මුදුජාතිනො අභිඤ්ඤා අතනිමානී
 පරසනතකං තාදියති අතනමසො තිණ්හලාකං උපාදාය අතන
 නො භවෙති නිසබ්බතං ඉණංවා ගහෙත්වා පරං තවිසංවාදෙති
 පරසමංවා අතනතො සහකංක බ්‍යාමුලෙහ වසාරිතෙවා තං
 සඤ්ඤාපෙත්වා පටිපාදෙති යථා තං නපරගතගතං හොති අලොච
 පොහොති පරපරිගතසෙසු පාපකං විතතමපි න උපාදෙති ඉඤ්ඤා
 බ්‍යාසනාදිති දුරතො පටිවජ්ජෙති සමුච්චාදි සම්මසකො හිනනා

නං සකිංතා සකිතානං අනුපදනා පිඤ්චාදි මිනිත පුබ්බගමො පුබ්බගාසි අඤ්චාදි ධම්මවාදි අනභිජ්ඣාඵ අඤ්චාපනනවිතොනා අභි පරිතදස්සනො කම්මස්සකතඤ්ඤාණන සවවානුලොමිකඤ්ඤාණන කතඤ්ඤා කතවෙදි වුඤ්චාපවාසි සුභිසුඛාජ්චො ධම්මකාමො පරපි ධම්ම සමාදාපතො, සභෙත සබ්බං අකිච්චතො (සභෙත) තිටා ජෙතො කිච්චෙසු පතිට්ඨපතො අතතතාච තපා නිච්චෙ යොනං ආපජ්ඣතා කඤ්චා පත සංයං අකතතබ්බං සීසඤ්ඤාච තතො පටි විරතො භොතිති ඵචමාදිති සීලජ්ඣාසංයං මහාපුරිසස්ස සීලපා රමියාති ලිභාති තථා මඤ්ඤිලෙඤ්ඤාණොති මඤ්ඤිවරණො පථි වෙකජ්ඣාසයො අභිකොපබ්බසුලො තතස්ස පාපකා විතකකා විතතං අනුඤ්ඤාති විචෙතගතස්ස චස්ස අප්පකසිජෙතො විතතං සමාධියති අමිතතපකෙකපි කුච්චං මෙතො විතතතා සහතිට්ඨති, පභෙව ඉතරස්මිං සතිමාව භොති විරකතමපි විරභාසිතමපි සරි තා අනුස්සරිතා මෙධාවිච භොති ධම්මොජ් පඤ්ඤාස සමනනාග ජොති පඤ්ඤාව භොති තාසු තාසු ඉතිකතතබ්බතාසු ආරම්භි ජොති භොති සතතානං හිතකිරියාසු බන්ධි බලසමනනාගතො භොති සබ්බසභො අවලාබිට්ඨානොච භොති දදුනාමාදානො අජ්ඣු පෙකඛකොච භොති උපෙකඛාදානිජෙසු ධම්මෙසුති ඵචමාදිති මහාපුරිසස්ස තෙකඛමජ්ඣා සංයාදිතං චජෙත තෙකඛමපාරමි ආදිතං ලිභාති වෙදිතබ්බාති, ඵචජෙතෙති ඛොධිසමාරලිභෙති සමනනාගතස්ස මහාපුරිසස්ස සං වුඤ්චා මහාභිතිචාරාය කලාණ මිතතසංනිස්සයො භොතුති,

තඤ්ඤං සභෙතපතො කලාණමිතත ලකඛණං ඉධ කලාණ මිතො සඛාසමපනොනොභොති සීලසමපනො සුතසමපනො වාගසමපනො විරිය සමපනො සතිසමපනො සමාධි සමපනො පඤ්ඤාසමපනො තපා සඛාසමපනියා සද්දහති තථාගතස්ස ඛොධිං කම්මඵලංච තෙත සමමා සමෙබ්බාධියා හෙතු භූත සතෙතසු හිතෙසිතං නපරිච්චති, සීලසමපනියා සතතානං පිඤ්චාභොති මනාපො ගරුභාවනීයො වෙ දකො පාපගරිච්චතො චචතකඛමො සුතසමපනියා සතතානං හිතසුඛාවතං ගච්චිතං ධම්මකථං කතො භොති, වාගසමපනියා අප්පිච්චො භොති සනතුපට්ඨා පච්චිතො අසංසප්ඨා, විරියසමපනියා ආරම්භි ජොති භොති සතතානං හිතපට්ඨනියං, සති සමපනියා උපට්ඨිතසති භොති අනච්ච්චධම්මෙසු, සමාධිසමපනියා අභිකොපතොභොති සමාහිතවිතො, පඤ්ඤාසමපනියා අභිපරිතං පජානාති, භො සති යා කුසලාකුසලානං ධම්මානං ගතියො සමුච්චෙතමානො පඤ්ඤා

ය සත්‍යානං භිතාභිතං යථාගුතං ජාතීන්ද්‍රා සමාධිතා තත්ථ එක විනේතා හුන්දා විරිඤ්ඤා අභිතා සභෙතා නිසෙධෙත්වා භිතෙ නිසො ජෙති තෙයා'භ.

265 පියොව ගරු භාවනීයො වග්ගාව වචනකඛණ්ඩො,
ගමතිරුද්ධව කථං කතො තොවට්ඨානෙ නිසොජ්ඣො'භි.

එවං ගුණසමන්තාගතංව කල්‍යාණමිත්තං උපනිස්සාය මහා පුරිඤ්ඤා අනන්තො උපනිස්සාය සමපතනිං සමමදෙව පරියොදු පෙති, සුචිත්තධාය පයොගොව හුන්දා වතුහි බ්‍යෙලභි සමන්තාගතො ඤාතිරතෙව අධිභෙදන සමොධානෙත්වා මහාභිනිභාරං කත්‍රොනේතො බොධිසත්තභාවෙ පතිට්ඨන්ති අනිවභනි ධම්මො නියමතො සමොධි පරායනො තස්සමානි වතතාරි බලානි අජ්ඣන්තික බලං යා සමමා සමොධායො අනන්තසන්තිස්සායා ධම්මගාරවෙත අභිරුචි, එකන්ත නින්නජ්ඣාසයොය මහාපුරිඤ්ඤා අනන්තවිපති උජ්ජුක්ඛාසයො අභිනිභාර සමපනේතව හුන්දා පාරමිතො පුත්‍රේවා සමමාසමොධි' ධිං පාපුණාහි, බාතිරබලං යා සමමාසමොධායාං පරසංනිස්සායා අභිරුචි එකන්ත නින්නජ්ඣාසයොය මහාපුරිඤ්ඤා ලොකාධිපති මානජ්ඣාසයො අභිනිභාරසමපනේතව හුන්දා පාරමිතො පුත්‍ර චා සමමා සමොධායා පාපුණාහි, උපනිස්සාය බලං යා සමමාසමොධා යාං උපනිස්සාය සමපතනියා අභිරුචි එකන්ත නින්නජ්ඣාසයොයාය මහාපුරිඤ්ඤා නිකඛිඤ්ඤායා විසදු ධාතුකො සතිසන්තිස්සායො අභිනිභාරසමපනේතො ව හුන්දා පාරමිතො පුත්‍රචා සමමාසමොධා යා පාපුණාහි, පඤ්ඤාබලං යා සමමාසමොධායාං තජ්ජාපයොග සමපදු සත්තවචකාරිතො සාතවචකාරිතොයාය මහාපුරිඤ්ඤා විපුඛි පණොගො නිරන්තරකාරි අභිනිභාර සමපනේතොව හුන්දා (පාරමි යො පුත්‍රචා) සමමාසමොධායා පාපුණාහි, එව මයං වතුහි පච්ච ඤෙහි වතුහි තතුහි වතුහිව බලෙහි සමපනො, සමුද්ගමො අභිභව සමොධාන සමොදිතො අභිනිභාරො පාරමිතං පච්චයො මුඛො තො ඤාචතො යසුව පච්චනියා මහාපුරිඤ්ඤා වතතාරො අච්ඡරියා අබ්බුතා ධම්මො පතිට්ඨන්ති සබ්බසත්තනිකායං අනන්තො මරස පුත්‍රං ච ය පියවිඤ්ඤාන පරිගණන්ති නවස්ස වින්තො පුත්‍ර සංකි ලෙස වසෙත සංකිලිස්සති සත්‍යානං භිතසුඛාවගොවස්ස අජ්ඣා සයො පයොගොව ගොති, අනන්තොව බුඛකාරකධම්මො උපරු පරි වඛන්ති, පරිපච්චන්ති ව, යතොව මහාපුරිඤ්ඤා උපාරත මෙත පුඤ්ඤාහි සඤ්ඤා කුසලාහිසඤ්ඤා පච්චනියා පච්චයෙන සුඛස්සානාරෙන සමන්තාගතො සත්‍යානං දකඛිඤ්ඤොයො උපත මගාරවට්ඨානං අසදිසං පුඤ්ඤාකෙධිතොව ගොති, එවමනෙක

ගුණො අනෙකානිසංඝො මහාහිනිනාචො පාරමිතං පච්චයො ති
 වෙදිතබ්බො, යථාච අහිනිනාචො ඵලං මහාකරුණා උපාය කො
 සලොච තස්ස උපාය කොසලො නාම දුතාදිතං බොධිසමුචාර භාව
 ය්ස නිමිතතභුතා පඤ්ඤා, යාහි ඡිහාකරුණුපාය කොසලලතාහි
 ඡිහාපුරිසානං අතනසුචතිරපෙකඛතා. නිරතාරං පරතිය කරු
 ණාපසුතතා. සුදුකකරෙහිපි මහාබොධිසතනවරිතෙයි විෂදුහාවො,
 පසාදසමුඛිදසුන සවනානුසාරණ කාලෙසුපි සත්තානං සිත සුඛ
 පච්චාහගෙතුභාවො ච සමපජ්ජිති. තථා සස්සපඤ්ඤාය බුඛිභාව
 සිඛි. කරුණාය බුඛිකමමපිඛි, පඤ්ඤාය සයංතරහි කරුණාය පචර
 නාචෙති. පඤ්ඤාය පරදුකඛං පරිජානාති කරුණාය පදුදුකඛ පති
 කාරං ආරහති පඤ්ඤාය ච දුකඛං තිබ්බිදුති කරුණාය දුකඛා
 සමපච්චිති. තථා පඤ්ඤාය පරිතිබ්බානාහිමුඛො තොති කරු
 ණාය චට්ටං පාපුණාති, තථා කරුණාය සංඝාරාහිමුඛො හොති
 පඤ්ඤාය තත්තාහි රමති. පඤ්ඤාය ච සබ්බසා විරජ්ජති. කරුණා
 නුගතතතා නච ත සබ්බසං අනුගය්සාය පචතෙනා කරුණාය
 සබ්බෙපි අනුකමපති පඤ්ඤානුගතතතා නච ත සබ්බවිචරතන
 විතෙනා. පඤ්ඤාය ච අභංකාර මමංකාරාභාවො. කරුණාය ආල
 සියාදීතචතාභාවො තථා කරුණා පඤ්ඤාහි යථාකතමං අතනපර
 නාථතා ධිරවීරභාවො අතතනගතප අපරතනපතා අතනසිත පර
 හිත නිපජනති තිබ්බායාහි සතකභාවො ධම්මාධිපතිලොකාධිපති
 තා, කතඤ්ඤා පුබ්බකාරීභාවො මොගතණතා ජිගමො විජ්ජාවරණ
 සිඛිබල වෙසාරජ්ජිපථනතීති සබ්බසාපි පාරමිතා ඵලස්ස විසෙ
 සෙන උපාය භාවතො පඤ්ඤා කරුණා පාරමිතං පච්චයො
 ඉදඤ්චවයං පාරමිතං විය පණ්ඩානසාපි පච්චයො තථා උසාහ
 උමමග්ගඅවසාන හිතවරියච පාරමිතං පච්චයොහි වෙදිතබ්බො,
 යා බුඛිභාවස්ස උපපනති ණාතතාය භුමියොති වුච්චනති තස්ස
 උපසාහො නාම බොධිසමුචාරානං අබ්බසාහන විරියං උමමග්ගො
 නාම බොධිසමුචාරෙසු උපාය කොසලලභුතා පඤ්ඤා අපජාතං
 නාම අභිට්ඨානං අච්චාභිට්ඨානතා. හිතවරියා නාම මේතතා භාව
 නා කරුණා භාවතාව තථා තෙකඛමම පච්චෙක අලොභාදෙසා
 මොහාතිසාරණපපභෙදා ජ අජ්ඣාසයා තෙකඛමමජ්ඣාසයාහි
 බොධිසතතා භොනති කාමෙසු සරුවාසෙ ච දෙසදසාචිතො
 තථා පච්චෙකජ්ඣාසයා සංගතිකාය දෙසදසාචිතො අලොභජ්ඣා
 සයා ලොභෙ දෙසදසාචිතො අද්දාජ්ඣාසයා දෙසෙද්දාසදසා
 චිතො අමොහජ්ඣාසයා ඡොභෙ දෙසදසාචිතො. තිසාරණ
 ජ්ඣාසයා සබ්බභවෙසු දෙසදසාචිතොති. තසමා ඵතෙ බොධිස
 තතානං ජ අජ්ඣාසයා දුතාදිතං පාරමිතං පච්චයොහි වෙදිත

බො. තභි ලොභාදිසු ආදීනව දසසතෙන අලොභාදීනං අධික
 භාෂවතව චිතා දුතාදි පාරමිතො සමගවනාහි, අලොභාදීනංහි
 අධිකභාවෙන පරිච්චාගාදි නින්නවිතතතා අලොභජ්ඣාසයාදි
 තාති වෙදිභබ්බා, යථා වෙෂත එවං දුතජ්ඣාසයතා දයොපි බො
 ඩියා වරගතාතං බොධිසත්තාතං දුතාදි පාරමිතං පච්චයො දුත
 ජ්ඣාසයාහි බොධිසත්තා තපපට්ඨානෙහි මගේජරෙ දොසදසසාපී
 නො හුත්වා සමම දෙව දුතපාරමිං පරිපුරෙහති. සීලජ්ඣාසයතාය
 දුසසිලෙ දොසදසසාපීනො හුත්වා සමමදෙව සීලපාරමිං පරිපුරෙ
 නාහි, නෙකකම්මජ්ඣාසයතාය කාමෙසු සරාචාසෙව, යථාභූත සුඤ්ඤ
 ජ්ඣාසයතාය අච්චානෙ විචිකිච්ජායෙව, විරිඤ්ජාසයතාය නොස
 ජෙජ්, බන්ධිජ්ඣාසයතාය අනවනනිසං, සච්චජ්ඣාසයතාය විසං
 වාදෙ, අධිට්ඨානජ්ඣාසයතාය අධිට්ඨානෙ, මෙතනාජ්ඣාසය
 තාය බ්‍යාපාදෙ, උපෙකකාජ්ඣාසයතාය ලොකධිමෙසු ආදීනව
 දසසාපීනො හුත්වා සමමදෙව නෙකකම්මාදි පාරමිතො පරිපුරෙහති,
 දුතජ්ඣාසය තාදයො දුතාදීනං පාරමිතං නිබ්බතානි කාරණතතා
 පච්චයො තථා අපරිච්චාග පරිච්චාගාදිසු යථාකකම්ම ආදීනවති
 සංස පච්චවෙකකණා දුතාදි පාරමිතං පච්චයො තත්තායං පච්චවෙ
 කකණවිධි, වෙතන වජ්ජු කීර්ණදු සුවණණ ගො මහිස දුද්දස
 පුතනදුරාදි පරිගහ බ්‍යාසතන විතනාතං සත්තාතං බෙතනාදීනං
 වජ්ජුකාමභාවෙන බහුපාසනීයභාවතො රාජ්ජෙවරාදි සාධාරණ
 භාවතො විවාදධිට්ඨානතො සපත්තකාරණතො නිසාරතො පටි
 ලාග පරිපාලනෙසු පරමිතෙය්න ගෙතුතො විතාස නිමිභතව සො
 කාදි අනෙක විහිතබ්‍යසනාවභතො තදුසතනිතිවාරතව මචෙජර
 මලපරිසුට්ඨිත විතනාතං අපාසුප්පනිගෙතු භාවතොති එවං
 විවිධ විපුලානජ්ඣාමහාති පරිගහ වජ්ජුති තාම. තෙසං පරිච්චා
 ගො යෙව එකො, සොජ්ජිභාෂවාහි, පරිච්චාගෙ අප්පාදො කරණී
 යො, අපිච්චාචතො යාවමානො අගතනො ගුණසස ආවිකිණ
 යො මයො වියොසිකොති ච පභාය ගමණීය මතනතො සත්තකං
 ගතෙත්වා පරලොකං ගාහිති මයො උපදෙසකොතිව ආදිතෙන විශ
 අභාසර මරණගතිතා ආදිතෙන ලොකෙ තතො මයො සත්තකසස
 අපවාහක සභායොහිව අපවාහිතසස වසස කොපනනිකෙකපඨාන
 භූ තාතිව දුතසංඛාතෙ කලාණකමෙසම්මි. සභායභාවතො සබ්බ
 සමපනානං අග්ගභූතාය පරමදුලලභාය බුබුභුමියා සමපනානෙතු
 භාවතො ච පරමොකලාණමිතෙනාතිව පච්චවෙකකිභබ්බා, තථා
 උලාසෙ කමුච්චි (සෙ) අනෙතාහං සමභාවිතො තසමා සා සමභා
 වතා අවිතථා කාභබ්බාති ච එකතනගෙදතාය ජීවිතසස අයාපී
 තෙනාපි ලො දුභබ්බං පභෙව යාවිතතාහි ච උලාසජ්ඣාසයෙහි

භවෙසිත්‍රා දුතඛිණො සයමෙවාගනො මම පුණ්ණකාති ව යා ව
 කසු දුතාපදෙසෙන මයනමෙවාය මනුගහගොතිව, අතංචිය අයං
 සඤ්ඤාපි ලොකො මයා අනුගහගතඤ්ඤාතිව අසති යාවජන කථං.
 මයං දුතපාරමී පුරෙය්‍යාති ව යාවකානමෙවච්චජාය මයා සඤ්ඤා
 පරිගහගතඤ්ඤාති ව ඵං අයාවිත්‍රාව මම සන්තකං යාවකා කද
 සයමෙව ගණනායුතනී ව කථමහං යාවකානං පියො චස්සං
 මනාපොති ව කථංවා තෙ මයං පියා චස්සු මනාපාතිව කථංවා
 හං දදමානො දක්වා පිව අතනමනො අස්සං පමුදිතො පිති සොම
 නස්ස ජානො තිව කථංවා මෙ යාවකා භවෙය්‍යං උලාරොව දුත
 ක්‍රියාසයොතිව කථං වාහං මං යාවිතො එව යාවකානං කදා
 මඤ්ඤාදු දදෙය්‍යනීව සතිව ධනෙ යාවජන ව අපරිච්චාගො මහති
 මයං වංචනාතිව කථං වාහං අදනනනො අහාති ජීවිතංවාපි යාව
 කානං පරිච්චජෙය්‍යනීව පරිච්චාග නින්නතා උපට්ඨපෙතඛ්ඤා
 අපිච්චෙතො තාමායං නිරපෙකං දුගක මනුගච්ඡති යථා තං නිර
 පෙකං ඵෙපකං කීතකොතිව * අනේ නිරපෙකඛිතාය විතතං
 උප්පාදෙතඛ්ඤං යාවමානො පන යදි පිය පුග්ගලො හොති පියො මං
 යාවතීති සොමනස්සං උප්පාදෙතඛ්ඤං අථ උද්ඝිත පුග්ගලොහොති,
 අයං මං යාවමානො අධා ඉමිනා පරිච්චාගෙන මිතො හොතිති
 සොමනස්සං උප්පා දෙතඛ්ඤං දදනෙනාහිපි යාවකානං පියොසො
 තීති අථ පන වෙරීපුග්ගලො යාවති පච්චජීතො මං යාවතීති අයං
 මං යාවමානො අධා ඉමිනා පරිච්චාගෙන වෙරී පියො මිතො
 හොතිති විසෙසෙන සොමනස්සං උප්පාදෙතඛ්ඤං, එවං පියපුග්ග
 ලෙ විය මජ්ඣිමනි වෙරීපුග්ගලෙසු පි මෙධනා පුබ්බඛිතමං කරණං
 උපට්ඨපෙත්‍රාව දුතඛිං සචේ පනස්ස චිරකාලපරිභාවිතතො
 ලොහස්ස දෙය්‍යධම්ම විසයා ලොහධම්මා උප්පජ්ජෙය්‍යං තෙන
 ඛොධිසත්ත පටිඤ්ඤාන ඉති පටිසංවිකම්බඛ්ඤං තනු තයා සපු
 රිස සමඛ්ඤාධාය අභිනීභාරං කරොනෙන සඛ්ඤාතතානං උපකා
 රජාය අයා කායො නිස්සවෙසා, තප්පරිච්චාගමයඤ්ච පුඤ්ඤං
 තස නාම බාහිරපි වජ්ජසමී අභිසංහප්පවතනී ගජ්ඣි ස්ඤාන සද්ධි
 සී හොති, තසමා තයා තකප්පවි සංගො උප්පාදෙතඛ්ඤො, සෙ
 ය්‍යථාපි නාම මහතො හෙයුජ් රුකඛස්ස කිට්ඨිතො මුලං මුජ්ජනා
 භරනති, පපටිකං තවං ඛිංඛිං විවපං භාරං භාබං පලාසං පුප්පා
 ඵලං ඵලජීකා භරනති තතස්ස රුකඛස්ස මය්‍යා සතතකං එතෙ
 භරනතීති විතකක සමුදාවාරො හොති, එවමෙව සඛ්ඤලොක

* "විචාරණීයමෙතං"

භිතාය උසුකක මාපජ්ජනෙන මයා දුකෙහි අකතඤ්ඤාකෙ නිව්වා සුවච්ඡි කායෙ පරෙසං උපකාරාය විනිසුජ්ජමානෙ අඤ්ඤාමනෙතාපි මිච්ජා චිතසකකා න උප්පාදෙතඤ්ඤා, නොවා එසු විසෙසො අජ්ඣන්තික බාහිරෙසු මහාභුතෙසු එකභත භෙදෙන විකිරණ විඩංසන ධර්මෙසු කෙවලං පන සමමාහවිජ්ජිතමෙතං ගද්දං එතං මම එසො හමස්මි එසො නම අනාතාහි අභිනිවෙසො, තස්මා බාහිරෙසු විය අජ්ඣන්තිකෙසු පි කරවරණ නයනාදිසු මංසාදිසුව අනපෙ කෙහි න හුන්වා තං තං තදන්තිකාගරනනුති නියුට්ඨවිභෙතන හවිත බ්බන්ති, එවං පටිසංවිනානො වස්ස සමොධාය පතිතතකස්ස කායජිවිතෙසු නිරපෙකධස්ස අපකසිරෙනෙව කායවච්ඡිමානො කමමාති සුච්ඡුධාති ගොන්ති, සො විසුඛ කායවච්ඡිමනො කමම නොතො විසුඛාජිවො පඤ්ඤා පටිපතියං ධීනො අපාසුපායකො ඥල සමන්තාගමෙන භීයොසොමගතාය දෙයාධම්ම පරිච්චාගෙන අභයදන සඛිමදුනෙහි ව සබ්බසතෙන අනුගාහණිත්වං සම නො තොතිති අයං තාව දුකපාරමියං පච්චවෙකකිතා නගො.

සීලපාරමියං පන එවං පච්චවෙකකිතඤ්ඤා, ඉදං හි සීලං තාම ග කොදකාදීහි විසොධෙත්වං අසකඤ්ඤායස්ස දෙසමලස්ස විකාලන ජලං, ගරිවඤ්ඤාදීහි විනෙත්වා අසකඤ්ඤායස්ස රුගාදි පරිලාගස්ස විතයනං, ගාරමකුච කුණ්ඩලාදීහි පවුර ජනාලංකාරෙහි අසාධාර නො සාධුතං අලංකාර විසෙසො, සඤ්ඤාදිසා වායනනො අකිත්ති මො සබ්බකාලානුරූපො ව සුරහිගනො, බන්ධිත මහාසාලාදීහි දෙ වතානිව වඤ්ඤාදිභාවා වගණනො පරමො වසීකරණමනෙතො, වාතුමමභාරාජකාදි දෙවළොකානොගණ සොපාණපන්ති, ක්කාතා හිඤ්ඤාණං අධිගමුපායො, නිබ්බාන මහානගරස්ස සංපාපකමගො, සාවකඤ්ඤාධි පච්චිකාභ්වොධි සමමාසලොධිතං පතිට්ඨානගුම්, යංයංවා පතිච්ඡිතං පන්තිතං වස්ස තස්ස සමිජ්ඣිනුපාය භාවතො විතතා මණි කපරුකාදිනෙ ව අතිසහති. වුගතං වෙතං හගව තා, “ඉජ්ඣස්සති හිතනිවෙ සීලවනො වෙතො පණ්ඨි විසුඛතො”ති, අපරමපි වුතතං, “ආකංඛෙ ඤ චෙ හිතනිවෙ හිතනු සබ්බභවාරීතං පියොවස්සං මනාපො ගරුච භාවනිතොවාති සීලෙසෙවස්ස පරිපු රිකාරී”ති ආදී, තථා “අවිපට්ඨාරජාති ඛො ආනඤ්ඤා සුභලාති සීලාති”ති, “පමිමෙ ගහපතෙයො ආතිසංසා සීලවතො සීලසමපද යා”ති, ආදී සුභතානව වසෙන සීලස්ස ගුණා පච්චවෙකකිතඤ්ඤා, තථා, අග්ගිකකුඤ්ඤා පම සුභතාදීතං වසෙන සීලචරගෙ ආදීතවා පිත් සොමතස්ස නිමිතතෙයො අගතානුචාද පරාපචාද දණ්ඩිගහති ගසාභාවතො විඤ්ඤාති පාසංසනාවතො අවිපට්ඨාරගෙභුණො

සෞන්දර්යාත්මක අභිජන සාප්තෙය්‍යාධිපතෙය්‍යා යුපට්ඨානං බද්ධු
 මිතන සමපනතීනං අතිසයනතොව සීලං පච්චවෙකතීනබ්බං, සීලව
 තොති අතනතො සීලසමපදාගතු මගනනං පිති සොමනසං උප
 ජ්ජති කතං වත මයා කුසලං කතං කල්‍යාණං කතං භිරුතනාන
 නති, තථා සීලවතො අතනානං උපවදති නපරෙ විඤ්ඤං දණ්ඩ
 දුග්ගතී භයානං සමුහවො එව නන්ධි, සීලවා පුරිසපුග්ගලො කල්‍යා
 ණ ධවෙමාති විඤ්ඤානං පාසංඝොතොති තථා සීලවතො යොසං
 කතං මයා පාපං කතං පුරුදුං කතං කිබ්බිසනති දුසසීලස්ස විපාටිසා
 රො උපජ්ජති, සො නභොතීති සීලඤ්ච නාමෙතං අපමාදාධිට්ඨා
 නතො භොගබ්‍යසනාදි පරිහාර මුඛෙන මගතො අනුසං සාධන
 තො මබ්බලභාවතො ව පරමං සෞන්දර්යාත්මකං, නිශිත ජවෙවංපි
 සීලවා බතතීය මහාසාලාදීනං පුජනීයො භොතීති කුලසමප
 නතීං අතිසෙති සීලසමපදා, “නං කිමඤ්ඤසී මහාරජ ඉධ තෙ
 අස්ස දුසො කමමකරොති” ආදී වචනං වෙසස සාධකං, වොරාදීති
 අසාධාරණතො, පරලොකානු ගමණතො මහපාල භාවතො සම
 ථාදි ගුණාධිට්ඨාත්මකො ව බාහිර ධනං අතිසෙති සීලං, පරමස්ස
 විනතීස්සරියස්ස අධිට්ඨාත්මක භාවතො බතතීයාදීනං ඉස්සරියං අති
 සෙති සීලං, සීලනිමිතනංති නං නං සත්තනිකාසෙසු සත්තානං
 ඉස්සරියං වස්සසත දීඝපමාත්මකතො ජ්චිතතො එකාගමි සීලව
 තො ජ්චිතස්ස විසිට්ඨතා වචනතො සතීව ජ්චිතෙ සිකානිකතී
 පනස්ස මරණතා වචනතො සීලං ජ්චිතතො විසිට්ඨතරං, වෙරී
 නමපි මනුඤ්ඤ භාවාවභණතො ජරාරොග විපතතීති අනතිභව
 නීයතොව රූපසමපනතීං අතිසෙති සීලං, පාසාද ගමමියාදිට්ඨාත්ම
 විසෙස රුජ යුවරාජ සෙතාපති ආදිට්ඨාත්මක විසෙසෙව අතිසෙති
 සීලං, සුබවිසෙසාධිට්ඨාත්මක භාවතො සභාවසිතිමෙ සන්තිකාවච
 රෙපි බකට්ඨුජනෙ මිතනජනෙව අතිසෙති එකන්ත තීන සමපාදන
 තො පරලොකානු ගමිතතොව, “නතං මාතා පිතා කතරු”ති,
 ආදී වචනංවෙසස සාධකං, තථා භන්ධි අස්ස රථ පතතිබලකාසෙති
 මනතාගදුසොගථානපයොතෙග්ච දුරාරකං අතනානං ආරක්ඛා
 භාවෙන සීලමෙව විසිට්ඨතරං අනතාධිතතො අපරාධිතතො මහා
 විසයතොව, තෙනෙවාග, ‘ධෛමොඝවෙ රකංති බමුමාරිතති’
 ආදී එවමනෙක ගුණසමන්තාගතං සීලනති පච්චවෙකතීනත්තස්ස
 අපරිපුණණො වෙව සීලෙමපද පාරිපුරිගච්ඡති අපරිපුඛාව පාරිපු
 ඛිං, සවෙපතස්ස දීඝරතනං පරිවයෙන සීලපටිපක්ඛා ධම්මො දෙසා
 දුසො අනන්තරන්තරා උපාජ්ජසං තෙන බොධිසත්ත පටිඤ්ඤන
 එවං පටිසංවිකතීනබ්බං, නනු තයා බොධාග පණ්ඩානං කතං සීල
 විකලෙතව තසකකා ලොකීයාපී සමපනතීයො පාපුණ්ණුං පභවටි

ලොකුහතරා සබ්බ සම්මතනිකං පන අග්ගභූතාය සම්මාසමෝධියා අධිධාන භූතෙන සීලෙන පරමුක්ඛංස ගතෙන හවිතබ්බං, තස්මා, “කිංකිව අණ්ඩනයි” ආදීනා වුත්තා නයෙන සම්මා සීලං රතබ්බෙනා න සුට්ඨිතරං තයා පෙසලෙන හවිතබ්බං, අපිච තයා ධම්මදෙස නාය යානත්තයෙ සහතානං අවතාරණ් පරිපාවතානි කාතබ්බා නි සීලවිකලස්සච චචතං න පච්චෙතබ්බං ගොභි. අසප්පායං භාර ය්‍යා විය වෙජ්ජස්ස නිකිච්ඡතං තස්මා කථාභං සද්ධායොසා සුත්තා සහතානං අවතාරණා පරිපාවතානි කාරෙය්‍යනනි සභාව පටිසුඛ සීලෙන හවිතබ්බං, කිච ඤානාදි ගුණවිසෙස යොගෙන මෙ සහතානං උපකාරක සමසතා පඤ්ඤාපාරමී ආදී පරිපුරණම ඤානාදයො ව ගුණා සීලපාරමී සුභිං විතා නසම්භවනනිකි සම්ම දෙව සීලං පරිසොදධිතබ්බං.

තථා “සඤ්ඤාධො භරාවාසො රජපථො”නි ආදීනා “සරුවාසෙ අට්ඨිකංකලුපමාකාමා”නි ආදීනා “මායාපි පුත්තනන වචදනි”නි ආදී නා වකාමෙසු, “සෙය්‍යාථාපි පුරිසො ඉණං ආදාය නම්මන්තන පයො ජෙය්‍යා”නි ආදීනා කාමච්ඡද්දසු ආදීනවදස්සන පුබ්බභිතමා, වුත්තවිපරිසායෙන “අනෙභාකායො පබ්බජ්ජා”නි ආදීනා පබ්බජ්ජා දීසු ආනිසංස පටිසංඛාවසෙක තෙකනම්මපාරමීයං පච්චෙතබ්බණා වෙදිතබ්බා, අයමෙඤ් සංඛෙපපා, විජ්ජාභරා පන දුක්ඛකනිකිවිමංස සුග්ගාදි වසෙක වෙදිතබ්බො.

තථා පඤ්ඤාය විතා දුතාදයො ධම්මා න විසුජ්ඣිනනි යථා සකං බ්‍යාපාර සමජාච නසොනරීනි පඤ්ඤාගුණා මහසිකාතබ්බා, යථෙ චනි ජිවිතෙන විතා සරිරංනත්තං නසොහනි තච අහනනො කිරි යාසු පටිපතනි සමජාං ගොභි. යථාච වකබ්බාදීනි ඉඤ්ඤානි විඤ්ඤා ඤෙන විතා යථාසකං විසයෙසු කිච්චං භාදුං භප්පගොනනි, එවං සඛාදනි ඉඤ්ඤානි පඤ්ඤාය විතා සකිච්චපටිපතනිං අසමයානිනි පරිච්චාභාදී පටිපතනිං පඤ්ඤාය පධාන කාරණං උමමිලිත පඤ්ඤා චකත්තානි මහාබොධිසත්තා අත්තනො අගපච්චභිත්තානි පි දඤ්ඤා අනත්තනකාසකා අපරච්චතකාච ගොනනි. ගෙහජ්ජරුක්ඛා විය විකපරභිතා කාලත්තනෙපි සොමනස්සජාතා පඤ්ඤාවසෙනති උපාය නොසලලෙයොගතො පරිච්චාගො පරභිතපච්චනනියා දුත පාරමි භාවං උපෙති. අත්තනිං හි දුතං වුඛ්ඛී සද්ධං ගොති තථා පඤ්ඤාය අභාවෙන තණ්හාදී සංකිලෙසා වියොගතො සීලස්ස විසුඬි එච තසම්භවති කුචො සබ්බඤ්ඤා ගුණාධිකාතභාවො, පඤ්ඤාවා එචච සරාවාසෙ කාමගුණෙසු සංසාරෙව ආදීනවං පබ්බ ජ්ජාය ඤානසමාපතනිං නිබ්බාතෙච ආනිසංසං සුට්ඨිසලලෙකබ්බ නොපබ්බජ්ජා ඤානසමාපතනිං නිබ්බාතො නිබ්බාතාහි මුඛො පරෙච තඤ්ච පනිච්චපෙති. විරිසඤ්ච පඤ්ඤාදර්ශනං යතිච්ඡි

කමසං නසාධෙති දුරාරමහ භාවතො විරියමෙවිති අනාරමෙහා දුරාරමහතො පඤ්ඤාසහිතෙන පන විරියෙන නකිට්ඨි දුරධිගමං උපාය පටිපතානිතො, තථා පඤ්ඤවා එව පරාපකාරාදීනං අධිවා සක ජාතිකො හොති නදුපපඤ්ඤා, පඤ්ඤාවිරහිතස්සව පරෙති උපනීතා අපකාරාබහනීය පතිපකඛමෙව අනුමුද්ධෙහනී, පඤ්ඤා වනො පන තෙ බනති සමාපනනීයං පරිබුද්ධණ වසෙත අස්සාපීර භාවාය සංවනනනනී, පඤ්ඤවා එව නීතිපි ඥවොත් නෙසං කාර ණාති පටිපකෙඛව යථාභූතං ජාතිජා පෘතසං අවිසා වාදනො හොති තථා පඤ්ඤා බලෙන අනතානං උපනීමෙහනා ධිති සලප දාය සබ්බ පාරමිසු අවලසමාදානාධිට්ඨානො හොති පඤ්ඤවා එව හි පිය මජ්ඣිමන වෙරිතං විභාගං අකතො ඥබ්බත් හිතුප සංභාර කුසලො හොති තථා පඤ්ඤාවසෙතාලාභාලාභාදි ලොකධිමි සහනී පාතෙ නිබ්බිකාරතාය මජ්ඣිමනොහොති එවං ඥබ්බාසං පාරමි නං පඤ්ඤාව පාරිසුභී හෙතුහී පඤ්ඤාගුණා පව්වචෙකඛිතඛා, අපිව පඤ්ඤාය විනා නදස්සන සමපතනී, අනතතරෙතව දිට්ඨි සමපදං නදනසීලසමපදා, සීලදිට්ඨි සමපදාරහිතස්ස නසමාධිසමපදා, අසමාහිතෙතව නසකකා අතතහිතමනතවපි සාධෙතො පඤ්ඤා උකතංසගතං පරහිතනනී, පරහිතාය පටිපනොතන නනුපායා සකකව්වං පඤ්ඤායපාරිසුභීයං ආයොගො කරණීයොති බොධි සනෙතන අතො ඔවදිතබෙබ්බා පඤ්ඤානුභාවෙතහි මහාසතො වතුරාධිට්ඨානාධිට්ඨිතො වතුති සගතවජ්ඣති ලොකං අනුගණණ නොතො සනෙත නියාන මගෙහ අවතාරෙති ඉද්දියානිව නෙසං පාරිපාවෙති, තථා පඤ්ඤා බලෙන බන්ධායතනාදීසු පටිව්ච බහු ලො පවතනීතිවනනීයො යථාවතො පරිජාතතොතා දානාදායා ගුණේ විසෙසනීඤ්ඤධිභාහීය භාවං නයනො, බොධිසතන සිකඛාය පරිපුරකාරී හොතිති එවමාදීතා අනෙකාකාර වො කාරෙ පඤ්ඤාගුණේ වචනපෙත්වා පඤ්ඤාපාරමි අනුමුද්ධෙහනො,

තථා දියමානානිපි ලොකීයකමමානී නිහිත විරියෙතපාපු ණීතුං අසකකුණෙත්තානි අගනිත බෙදෙන පන ආරබ්චිරියෙන දුරධිගමං නාම නජිති, නිහිත විරියොති සංභාර මහොසතො සබ්බසනෙත සනතාරෙත්තාමිති ආරහිතුමෙව නසකකුණාති මජ්ඣි මො ආරහිතො අනතරා වොසානමාපජ්ජති, උකකානී විරියො පන අතනසුඛ නිරපෙකො ආරමහ පාරමි මධිග වජ්ජිති විරිය සමපතනී පව්වචෙකඛිතඛා, අපිව යස්ස අතනනොඑව සංභාර පං කතො සමුඤ්ඤාණස මාරමොහා තස්සාපි නවිරියස්ස සීචිල භාවෙ මනෙරථානං මසකපතනීං සකකා සංභාවෙතො පඤ්ඤා සදෙ වකස්ස ලොකස්ස සමුච්චණ්ඨං කතාහිනිඤ්ඤාතොති ව රාගාදි

නං දෙසගණනං මනන මහා ගජනංචීය දුනතිවාරණ භාවතො
 නං නිදුනාතව කම්මි සමාදුනානං උක්ඛිත්තාසිකවධික සදිස භාව
 තො තං නිමිත්තානව දුග්ගතීනං සබ්බදු විචචමුඛභාවතො තස්ස
 නියොජනානංව පාපමිත්තානං සදු සන්තිහිත භාවතො තදෙව
 දකාරිතායව බාලස්ස පුටුප්පක භාවස්ස සති සමුහාවෙ යුත්තං සය
 මෙව සංසාර දුක්ඛතො නියුරිතුනාහි මිච්ඡාමිතකකා විරියානු භා
 වෙන දුරිභවනතීතිව යදි පන සමෙබ්බාධි අත්තාධිතෙන විරියෙන
 සකකා සමධි නන්ත්‍රා කීමෙසු දුක්කරනතිව එවමාදිතා තයෙන
 විරිය ගුණා පච්චවෙකතීතබ්බා, තථා බන්ධි තාමායං නිරවසෙස
 ගුණ පටිපක්ඛස්ස කොධස්ස විධමනතො ගුණසමපාදතෙ සාධුත
 මපටිහත මායුධං, පරාහිභවසමත්තානං අලඛිතාතො, සමිණවුභම
 ණානං බලසමපද, කොධගතිවිතයන උදකධාරා, කල්‍යාණස්ස
 කීන්ති සදුස්සඤජාති දෙසො, පාපපුග්ගලානං චචිචිසෙ වුපසමක
 රො මහතාගදෙ,සංවරෙසීතානං පරමාධිරපකති, ගමතිරාසයතාය
 සාගතො, දෙසමභාසාගරස්ස වෙලා,අපායමාරස්ස පිඩානං කවාටං,
 දෙවපලාක වුභමලොකානා ආරොහනං සොපාණං, සබ්බගුණානං
 අභිවාසනභුමි, උත්තමා කායචචිමතො විසුද්ධිති මනසිකාතබ්බං,
 අපිචෙව තෙ සන්තා බන්ධි සමපන්තියා අභාවතො ඉධලොකෙ තස්ස
 හති පරලොකෙව තපනිග ධම්මානුසොගතොඤච යදිපි පරාප
 කාරනිචිතනං දුක්ඛං උපපජ්ජති තස්ස පන දුක්ඛස්ස වෙතතභු
 තො අත්ත භාවො බීජභුතවකමමං මයා අහිසංධනනතිව තස්ස ච
 දුක්ඛස්ස ආනන්‍ය කාරණමෙතනතිව අපකාරතෙ අසති කථා
 මස්සං බන්ධි සමපද සමුතවතීති ව යදිපායං එතරහිඅපකාරතො
 අයං තාච පුඤ්ඤ අතෙන මස්සං උපකාරො කතොතිව අපකාරො
 එවචා බන්ධි නිමිත්තතාය උපකාරොතිව සප්ඤ්ඤපිමෙ සන්තා මස්සං
 දුක්ඛසදිසා පුත්තකතාපරාධෙසුච කො කුරුකීස්සතීතිව යෙන
 කොධපිසාචාවෙසෙන අයං මස්සං අපරජ්ඣති යවායං කොධභුතා
 වෙසො මයා විතෙතබ්බොතිව යෙන අපකාරෙන ඉදං මස්සං
 දුක්ඛං උපපන්නං තස්ස අභමපි නිමිත්තනතිව යෙහි ධම්මෙහි අප
 කාරොකතො යසුච කතො සප්ඤ්ඤපි තෙ තසමිං එව බණේ තීරු
 බා කසිදුති තෙන කොපො කාතබ්බොතිව අනන්ත කතාය සබ්බ
 ධම්මානං තො කස්ස අපරජ්ඣතීතිව පච්චවෙකමතෙන බන්ධි
 සමපද අනුමුච්ඤතබ්බා යදිපනස්ස දීඝරතනං පරිවයෙන පරාප
 කාර නිමිත්තතො කොධෙ විතනං පරියාදාය තිවෙහියා තෙන ඉති
 පටිසංවිකතීතබ්බං බන්ධි තාමෙසා පරපකාරස්ස පටිපක්ඛ පටිපන්ති
 නං පච්චුපකාර(ස්ස) කාරණනතිව අපරොච මස්සං දුක්ඛපතිසා

සමාති දුක්ඛපාදනෙන් සමාය සබ්බලාසෙ අනභිරති සඤ්ඤා
 යව පච්චයෝතිව ඉද්දිය පකති රෙසා ඥදිදං ඉට්ඨා නිට්ඨ විසය
 සමායෝගො නස් අනිට්ඨ විසය සමායෝගො මයො නසියාති නං
 කුතෙත්ථ ලබ්භාතිව කොධවසිකො සතොතා කොධෙත උමමෙතො
 විකම්පන විතොතා තප්ප කිං පච්චුපකාරෙනාතිව සබ්බපිමෙ ස
 නතා සමමා සබ්බෙතන ඔරසපුතොවිස පරිපාලිතා තසමා තතප්ප
 මයා විගතකොපො කාතබ්බොතිව අපරාධකෙ ව සති ගුණෙ ගුණ
 වති මයා කොපො තකාතබ්බොතිව අසති ගුණෙ විසෙසෙත
 කරුණාසීතබ්බො තිව කොපෙනව මයො ගුණ යසා තිතියනති
 තිව කුජ්ඣනෙත මයො දුබ්බණ්ණා දුක්ඛසෙසොඥාදයො සපතන
 කතො ආභව්ජනතිව කොධො තාමායං සබ්බාතිත කාරකො
 සබ්බතිත විතාසනො බලවා පච්චජීකාතිව සති බන්ධියා
 තකොවි පච්චජීකොතිව අපරාධකෙත අපරාධති විතො යං ආය
 තිං ලබ්බං දුක්ඛං සතිව බන්ධියා මයො තදභාෂොභාව විතත
 නෙත කුජ්ඣනෙතව මයා පච්චජීකොයෙව අනුචිතතිකො යො
 තිතිව කොධෙව මයා බන්ධියා අභිභුතන තසා දුඃභුතො පච්ච
 ජීකො සමමදෙව අභිභුතො භොතීතිව කොධතිමිතො බන්ධි
 ගුණා පරිච්චාගො මයො තිත්ථුතොතිව සතිව කොධෙගුණ විජර
 ධ පච්චතිකධමම කථං මෙ සීලාදි ධමමා පාරිජුරිං ගෙව්ජ්ජුං
 අසතිව තෙසු කථාගං සතොතං උපකාර බහුලො පටිඤ්ඤානුරු
 පං උතතමං සමපනතිං පාපුණීසාමිති ව බන්ධියාව සති බන්ධි
 විකෙධපා භාවතො සමාතිගයා සබ්බසංඛාරා අනිච්චතො දුක්ඛ
 තො සබ්බ ධමමා අනතතොතා නිබ්බානව අසංඛතො මත සතත
 පණීතාදි භාවතො නිජ්ඣාතං බමනති බුබ්බමමාව අවිජනනසා
 පරිමෙය්‍යභවති තතොව අනුලොච්ඡයං බන්ධියං සීතො කෙව
 ලා ඉමෙ අතතනනතියභාව රහිතා ධමම මතො යථාසනං පච්ච
 යෙති උප්පජ්ජනති විතසානති * නකුතොවි ආභව්ජනති නකුතිව
 ගච්ජනති නව කප්පවි පතිට්ඨිතා තවෙත්ථ තොවි කසුචි බ්‍යාපා
 රොති අභංකාර මමංකාරාධිට්ඨාතො නිජ්ඣාතං බමති සෙත
 බොධිසතො බොධියා නියතො අතාවනුති ධමමො භොතීති ඵව
 මාදිතා බන්ධි පාරමියා පච්චජවකධිණා චෙදිතබ්බා,

කථා සච්චිත විතා සීලාදීනං අසමභවතො පටිඤ්ඤානුරුපං
 පටිපතතිසා අභාවතොව සමධමමා තිකකමම සබ්බපාපධමමාතං
 සමොසරණතො අසච්චසුභිසා අපච්චිකිත භාවතො ආයතීව අතා
 දෙය්‍ය වචනතා වගණනො සමපනත සමච්චසාව සබ්බ ගුණාධිට්ඨාත

* "වගනා" - ම.

භාවනො සම්මානිට්ඨානෙන ඥාන(ඥා) බෝධිසම්මාරානං පාරිසුඛි පාරිසුඛි සාමන්තියෙන, සභාවධම්මා විසංවාදනෙන සබ්බොධි ඥානාර කිම්බකරණෙන බෝධිසම්මාර පටිපතනියාව පරිභජනතී ඥානී ආදීනා සම්මපාරමියා සම්පතනී පච්චෙවකම්බනො,

තථා දුකදිසු දළො සමාදානං නං පටිපක්ඛසනනිපානෙව නෙ ඤං අවලාධිට්ඨානං, තසච ධීරවීරභාවං විනා න දුකාදි සමභාරාස ලොබි කිම්බතො සමභවනතීති ආදීනා අධිට්ඨානෙන ගුණාපච්චෙව කම්බනො,

තථා අතනතිතමනෙන අවනිට්ඨනෙනාපි සතොසු හිතවි තනං නං විනා නසකනා ඉධිලොක පරලොක සම්පතනියො පාපුණී ධුං පගෙව සබ්බසතො කිඤ්ඤාන සම්පතනියං පනිට්ඨපපතු කාමෙ නා කිම්බ පඤ්ඤා සබ්බසනානං ලොකුතනර සම්පතනී ආකඛිනෙන න ඉදුති ලොකීය ඥානසනී ආකඛිනා යුතන රූපානිච්ච, ඉදුති ආසය මනෙන න පරෙසං හිත සුබ්බපසංභාරං කාතුං අසනෙතොඥානා කද පසොඥන නං සාධිසාමිතිච ඉදුති මයා හිතසුබ්බපසංභාරෙ සංවඤ්ඤා පඤ්ඤා ධම්ම සංවිභාග සභායා මඤ්ඤං භවිසනනීතිච එතෙහි විනා නමඤ්ඤං බෝධිසම්මාර සමභවනතීති තසමා සබ්බ බුඛිගුණ උභුති නිප්පතනී කාරණතො මඤ්ඤං එතේ පරමං පුඤ්ඤ ඛෙතනං අනුතනරං කුසලා යතනං උතනමං භාරවට්ඨානනනිච්ච, සවිසෙසං සතොසු සබ්බසු හිතඤ්ඤාසයනා පච්ච්චාට්ඨාපපතබ්බා කිඤ්ඤකරුණාධිට්ඨානතොපි සබ්බසතොසු මෙහතා අනුබුද්ධො භබ්බා, විපරියාදිනතෙනති වෙතසා සතොසු හිතසුබ්බපසංභාර නිරතසා තෙසං අනිත දුක්ඛාපතයන කාමතා බලවති උපප්පති දළහමුලා කරුණාව සබ්බසං බුඛිකාරක ධම්මානං ආදී වරණං පනිට්ඨමුලං මුඛ පච්චෙවනී එවමාදීනා මෙතනාය ගුණා පච්චෙවකම්බ නබ්බා,

තථා උපෙක්ඛාය අභාවෙ සතොහි කතා විප්පකාරා විතනසා විප්පකාරං උප්පාදෙය්‍යං සතිච විතනවිකාරෙ දුකාදීනා සමභාරාණං සමභවො එව නන්තිච මෙතො සිණෙඝහන සිණෙහිනෙ විනො උපෙක්ඛාය විනා සමභාරාණං පාරිසුඛි තහොනීතිච අනු පෙක්ඛතො ඥානාරෙසු පුඤ්ඤසමාරං තබ්බිපාකවසතනතිතතනං පරිණාලේචුං තසනෙකානීතිච, උපෙක්ඛාය අභාවෙ දෙයධම්ම පටිග්ගාභකානං උභාගං අකතා පරිච්චිතං තසනෙකානීතිච උපෙක්ඛා රහිතෙන ජීවිත පරික්ඛාරානං ජීවිතසාව අතරායං අමකසිකරිතො සීල විසොධිතංකාතුං තසනෙකානීතිච තථා උපෙ ක්ඛා එතෙන උප්පති රහි සභසෙවන තෙක්ඛම මලසිච්චිතො, උප්පතනීතො ඉක්ඛිත වෘක්ඛ සබ්බසමාර කිම්බ නිප්පතනීතො

අව්වාරඛයා විරියයා අනුපෙක්ඛනෙ පඛාන කිවකරණනො
 උපෙක්ඛනො එව තිතිකඛා නිජකාන සමගවනො උපෙක්ඛා වසෙ
 න සතනසංඛාරානං අවිසං වාදනනො ලොකධම්මානං අජ්ඣුපෙ
 කඛනෙන සමාදිනන ධම්මෙසු අවලාභිච්ඡාන සිඛිනො, පරාපකා
 රාදිසු අකාමොග වසෙතෙව මෙතනාචිඤා ර නිපථනතියොති සඛ
 සමෙඛාධි සමහාරානං සමාදානාධිවචාන පාරිපුරි නිපථනතියො
 උපෙක්ඛානු භාවෙන අමපජ්ජනතීති එවමාදිනා නයෙන උපෙ
 කඛාපාරම් පච්චවෙකඛිතඛනා. එවං අපරිච්චාග පරිච්චාගාදිසු යථා
 කකම්මං ආදීනවාතිසංඝ පච්චවෙකඛිතා දානාදිපාරමිතා පච්චයො
 තී දට්ඨංඛං.

තථා සපරිකඛාරා පචදස වරණධම්මා පඤ්චව අභි ඤායො
 තස වරණධම්මා නාම සීලසංවරො, ඉඤ්චියෙසුගුත්තවාරතා, භො
 ජනෙ මහතඤ්ඤාතා, ජාගරියානුයොභො, සතනසමම්මා, වතනා
 රිකානානිව, තෙසු සීලාදීනං චතුනනා තෙරසාපි බුඛධම්මා අපි
 ව්ජනාදනෙ ව පරිකඛාරා අධම්මෙසු සඛාය බුඛධම්මසංඝ සීලවාග
 දෙවනුපසමානුස්සති පුඛපුගල පරිවජ්ජන සිතිඤ්චුගල සෙව
 න පසාදනීය ධම්ම පච්චවෙකඛන තදබිච්ඡිතතතා පරිකඛාරො
 භිරොතත්පානං අකුඤ්චාදීනං පච්චවෙකඛනං අපායාදීනව
 පච්චවෙකඛනා කුසලධම්මු පසංඝනභාව පච්චවෙකඛන භීරු
 තතප්ප රහිතපුගල පරිවජ්ජන භිරොතත්ප අමපනා පුගලසෙ
 වන තදබිච්ඡිතතතා බාහුසච්ච පුඛසොග පරිපු ව්ජක භාව අධ
 ම්මාභියොග අනවජ්ජ විජ්ජාච්ඡානාදී පරිවය පරිපකඛිඤ්චියතා
 කීලෙසදුරිභාව අපසංසුත පරිවජ්ජන බහුසංසුත සෙවන තදබිච්ඡ
 නතතා විරියසං, අපාය භයපච්ච වෙකඛන ගමන විධි පච්චවෙකඛ
 න ධම්ම මහනත පච්චවෙකඛන ජිනමිඛ විනොදන කුසිතපුගලපරි
 වජ්ජන ආරඛිවීරියපුගලසෙවන සමමපඛාන පච්චවෙකඛන
 තදබිච්ඡිතතතා, සතියා සනිසමපජඤ්ඤ මුඛස්සති පුගලපරිවජ්ජ
 න උපට්ඨිතසති පුගල සෙවන තදබිච්ඡිතතතා පසංඤ්ඤ, පරිපු ව්ජ
 ක භාව චක්ඛුචිඤ්චිතීරා ඉඤ්චිය සමතන පටිපාදන දුප්පඤ්ඤපුගල
 පරිවජ්ජන පඤ්ඤවනන පුගල සෙවන ගමිතීර සුණවරිය පච්ච
 වෙකඛන තදබිච්ඡිතතතා, චතුනනා කානානං සීලාදීචතුක්ඛං අච්ඡ
 තිංසාය ආරම්මණෙසු පුඛභාග භාවිතා ආවජ්ජනාදී වසිභාවක
 රණංව පරිකඛාරො තස සීලාදීහි පයොග සුඛියා සතනානං අහ
 අදනෙ ආසය සුඛියා ආමිසදනෙ උභය සුඛියා ධම්මදනෙ

සමන්තො භොනීති ආදිතා වරණාදීනං දානාදි සම්භාරානං පච්චය
භාවො යථාරහං නිබ්බාරනසේධා. අතිවිපාරගයෙන නතිබ්බාර
සිමහාති. එවං සමපනති චන්දකාදයොපි දානාදීනං පච්චයොති චෙ
දිතඛ්ඛා,

7 කොසංකිලෙසො!ති, අවිසේසෙන තණහාදීති පරුමට්ඨ
භාවො, පාරමිතං සංකිලෙසො. විසේසෙන පන දෙය්‍යධම්ම පටි
ග්ගාහක විකප්පාදනපාරමියා සංකිලෙසො, සත්තකාල විකප්පා
සීලපාරමියා, කාමහවෙ නදුපසමෙසු අහිරති අනහිරති විකප්පා
නං නෙකධම්ම පාරමියා, අහං මමාති විකප්පා පඤ්ඤා පාරමියා,
ලීනුඛවච විකප්පා විරිය පාරමියා, අනතපරවිකප්පා බන්ධනී පාර
මියා, අභිට්ඨාදිසු දිට්ඨාදි විකප්පා සච්චපාරමියා, බොධිසමන්තර
තබ්බිපකේසු දෙසගුණවිකප්පා අභිට්ඨාන පාරමියා, භිතාතිතවි
කප්පා මෙතතාපාරමියා, ඉට්ඨානිට්ඨ විකප්පා උපෙකඛා පාරමියා,
සංකිලෙසොති දට්ඨඛ්ඛං.

8 කීං වොදානනාහි!, තණහාදීති අනුපකානො යථා වුත්ත
විකප්ප විරහිතො ච එතාසං වොදානනාහි චෙදිතඛ්ඛං, අනුපස
තාති තණහාමාන දිට්ඨි කොටුපතාහ මකඛ පලාස ඉසාසා මච්ඡ
උය මායා සායේස්‍ය ඵම්ම සාරම්ම මදප්පමාදාදීති කිලෙසෙහි දෙ
ය්‍යපටිග්ගාහක විකප්පාදි රහිතාව දානාදිපාරමියො පරිසුඛා පහ
සාරා හවනනීති. කොපටිපකේසා!ති, අවිසේසෙන සබ්බොපි සංකි
ලෙසා සබ්බොපි අකුසලා ධම්මා එතාසං පටිපකේසා විසේසෙන
පන පුකේස වුත්තා මච්ඡරාදයොති චෙදිතඛ්ඛං, අපිච දෙය්‍ය
ධම්ම පටිග්ගාහක දාන ඵලෙසු අලොභා දෙසා මොහ ගුණයො
ගතො ලොභදෙස මොහ පටිපකඛං දානං, කායාදි දෙසචංකා පහ
නො ලොභාදි පටිපකඛං සීලං, කාමසුඛ පරුපකාන අත්තකීලං ඵ
පරිවර්ජනනො දෙසචනාය පටිපකඛං නෙකධම්මං, ලොභාදීතං අභි
කරණතො සුණ්ඤ්ච අභිකරණතො ලොභාදි පටිපකඛා පඤ්ඤා,
අලිතානුඛක ඤායා රමිහ වසෙන ලොභාදි පටිපකඛං විරියං, ඉට්ඨා
නිට්ඨ සුඤ්ඤානානං බමණතො ලොභාදි පටිපකඛා බන්ධනී, සතිපි
පරෙසං උපකාරෙ අපකාරෙච යථාභුතප්පචන්දියා ලොභාදි පටි
පකඛං සච්චං, ලොකධම්මෙ අභිභුත්‍ය යථාසමාදිනෙනසු සමහාරෙ
සුච අචලනතො ලොභාදි පටිපකඛං අභිට්ඨානං, නීවරණ විචේක
නො ලොභාදි පටිපකඛා මෙතතා, ඉට්ඨා නිවේදිසු අනුකය පටිස
විධංසනතො සමපචන්දිතො ච ලොභාදි පටිපකඛා උපෙකඛා'ති
දට්ඨඛ්ඛං.

9 කො පටිපනාහි!ති, දානපාරමියා නාව සුමුපකරණ සරීර
ජිවිත පරිවොගෙන තයාපනුදනෙන ධම්මාපදෙසෙනච බහුඛා

සහකාරී අනුග්‍රහ කරණ. පටිපනති, තනි ආමිස දානං අගගද, නං ධම්මදානනාති දානඛ වජ්ඣවසෙක නිව්ධං දානං, තෙසු බොධිස භතඣා දානඛවජ්ඣ අජ්ඣන්තිකං බාහිරනාති දුට්ඨං, තනි බාහිරං අනනං පානං සරං වජ්ඣං යානං මාලා විලෙපනං ගඤ්ඤා සෙය්‍යා පදිපෙය්‍යනාති * දසව්ධං, අනනාදීනං බාදනීය භොජනීයාදි විභා ගෙන අනෙක ව්ධං, තථා රූපාරමණං යාව ධම්මා රමණානාති ආරමණතො ඡබ්බිධං. රූපාරමණාදීනංව නීලාදි විභාගෙන අනෙකව්ධං, තථා මණ්ණිකනක රජන මුඛනා පවාලාදි බෙහන වජ්ඣ ආරාමාදි දුග්ගිස ගොමභිසාදි නාකාව්ධං විතතූපකරණ වසෙක අනෙකව්ධං, තනි මහාපුරිසො බාහිරවජ්ඣා දෙතොනා යො යෙන අජිකො නං තසෙව දෙති. දෙතොනව තසා අජි කොති සයමෙව ජානතොනා ආයාචිතොපි දෙති පගෙව යාවිතො මුඛනවාගො දෙති නො අමුඛනවාගො පරිසනනං දෙති නො අප රියගනං සනිදෙය්‍ය ධම්මෙ (න පච්චුපකාර සනනිසිතො දෙති) අනති දෙය්‍යධම්මෙහි පරිසතෙන සංවිභානාරහං සංවිභජති නව දෙති පරූපසාතාවනං සසා විස මජ්ඣාදිකං නාපි කීලුකකං යං අනපුපසංහිතං පච්චාදවනංව නව ගිලානසා යාවනකසා පාන භොජනාදි නඅසපායං පමාණරහිතං වා දෙති. පමාන සුත්තං පන සපාය මෙව දෙති තථා යාවිතො ගභට්ඨානං ගභට්ඨානු ව්ජ විකං දෙති පබ්බජ්ජනානං පබ්බජ්ජනානු ව්ජවිකං දෙති මාතා පිතරො සුභිසාලොහිතා මිත්තාමච්චා පුභතදුර දසකමක රාහි එතෙසු කසාපි පිලං අජනෙතො දෙති නව උලාරං දෙ ය්‍යධම්මං පටිජාතිනා ලුඛා දෙති. නව ලාභකකාර සිලොක සනනිසිතො දෙති. නව පච්චුපකාර සනනිසිතො දෙති. නව පලපාටිකංවි දෙති අඤ්ඤානු සමොඝමොඛායො. නව යාවසෙ දෙ ය්‍යධම්මංවා ජගු ව්ජනො දෙති. නව අසඤ්ඤානානං යාවකානං අනෙකාසක රෙහනානමපි අපව්ධං දානං දෙති, අඤ්ඤානු පස භනවිතො අනුකම්පනො සකඛවමෙව දෙති. නව නොතු ගලිමගලීතො හුචා දෙති කමපලමෙව සද්දගතො දෙති නපි යාවසෙ පහිරූපාසනාදීහි පරිකිපෙසචා දෙති අපරිකිලෙසෙ නොනා එව පන දෙති නව පරෙසං වංචනාධිපායො හෙදනාධි පායො වා දානං දෙති අසංකිලිට්ඨ විපොනා එව දෙති නපි එරා සවාලො හාභුට්චුචො දානං දෙති පියවාදි පන පුබ්බහාසි මිත්තව නො හුචා දෙති සසම්ච දෙය්‍යධම්මෙ උලාරමනුඤ්ඤාය වා

* "අනනං පානං වජ්ඣං යානං මාලාගකිව්ලෙපනං ආසනං සෙය්‍යා වසං පදිපෙය්‍යාතිව්"—ම.

විරපරිවෘත්ත වා ගෙඩි සභාවතාය වා ලොහබලමා අභිවෘත්තා
 හොති ජානනොතා බොධිසත්තො නං ඛිප්පමෙව පටිච්චනොදෙත්වා
 යාවනෙ පරියෙසිත්වා පි දෙති යඤ්ච දෙග්ග වත්තං පරිත්තං යාව
 කොපි පච්චුපට්ඨිත්තො නං අවිනොත්තාපි අත්තානං බාධෙත්වා දෙ
 තො යාවකං සම්මානෙති, යථා නං අභිත්තිපණ්ණිත්තො, නව
 මහාපුරිසො අත්තනො පුත්තදුර දුස්සමකර පොරිසෙ යාවි
 තො තෙ අසඤ්ඤපිත්තෙ දොමනස්සප්පනෙන යාවකානං දෙති,
 සම්මදෙව පන සඤ්ඤපිත්තෙ සොමනස්සප්පනෙන දෙති, දෙතොතා
 ව යකඛරකකස පිසාවාදිතංවා මනුස්සානං වා කුරුරුමමනා
 නං ජානනොතා නදෙති තථා රජ්ජමපි තාදිසානං නදෙති යෙ
 ලොකස්ස අභිතාය දුක්ඛාය අනත්තාය පටිපජ්ජන්ති යෙ පන ධම්ම
 කා ධම්මෙත ලොකං පාලෙත්ති තෙසං (රජ්ජනං) දෙති
 එවං තාව බාහිරදුතෙ පටිපත්ති වෙදිතබ්බා, අජ්ඣන්තික දුතං
 පන විති ආකාරෙති වෙදිතබ්බං, කථං? යථා නාම කොච්චි පුරිසො
 සාසවත්ඤ්ඤා තෙතු අත්තානං පරස්ස නිස්සජ්ජති විධෙග්ගභාවං
 උපගච්ඡති දුභව්සං එවමෙව මහාපුරිසො සමබොධි තෙතු නිරා
 මිස විනොතා සත්තානං අනුත්තරං තිත්ඤ්ඤා ඉච්ඡනොතා අත්ත
 නො දුතපාරම්. පරිපුරෙත්තු කාමො අත්තානං පරස්ස නිස්සජ්ජති
 විධෙග්ග භාවං උපගච්ඡති යථා කාම කරණීයතං යවරණ න
 යතාදි අභපච්චිතං තෙන තෙන අජ්ඣකානං අනමපිත්තො අනොච්චි
 තො අනුප්පදෙති නතත්ථ සජ්ජති න සංකොචං ආපජ්ජති, යථා
 තා බාහිර වත්තසම්මං තථාති මහාපුරිසො විති ආකාරෙති බාහිර
 වත්තං පරිච්චජ්ජති යථා සුඛ පරිනොගායවා යාවකානං තෙසං මනො
 රථං පරිපුරෙන්නො අත්තනො වසිභාවාය තත්ත සබ්බෙන සබ්බං
 මුත්තවාහො එවමභං නිස්සඤ්ඤ භාවතාය සමබොධිං පාපුණ්ණිකාමිති
 එවං අජ්ඣන්තික වත්තසම්මන්ති වෙදිතබ්බන්ති, තත්ථ යං අජ්ඣන්තික
 වත්තං දීයමිතං යාවකස්ස එකනොත්තෙව තිත්තාය සංවත්තති තං
 දෙති න ඉත්තරං නව මහාපුරිසො මාරස්ස මාරකාසිකානං (දෙව
 තානංවා විහිංසාධිප්පායානං අත්තනො අත්තභාවං අභපච්චිතා
 නි වා ජානමානො දෙති මා තෙසං අත්තනො අහොසිති යථාච
 මාරකාසිකානං එවං තෙති අත්තාධිට්ඨානං පි නදෙති නපි උමම
 තතකානං ඉත්තරෙසං පන යාවිගමිත සමනත්තරමෙව දෙති
 තාදිසාය යාවතායවදුලලභ භාවනො තාදිසස්ස ව දුතස්ස දුක්කර
 භාවනො අභගදුතං පන රුජනො වොරතො අග්ගිත්තො උදකනො
 වෙරිපුණ්ණලතො සීතව්ග්ගාදි වාලුම්භනො තාගගකඛි රකඛස
 පිසාවාදිතො සත්තානං භසෙ පච්චුපට්ඨිත්තෙ තතො පරිත්තානං

භාවෙන වෙදිතබ්බං. බම්බදුතං අසංකිලිට්ඨ විතනස්ස අවිපරිතා
 බම්බදෙසතා ඔපාසිනො කිතස්ස උපදෙසො දිට්ඨබම්බික සමපරා
 සික පරමත්ථ වසෙත යෙන සාසනෙ අනොති ණණානං අවතාරණං
 ඔතිණණානං පරිපාවනං, තත්ථායං තයො, සංවෙපනො තාව
 දුතකථා සීලකථා සග්ගකථා කාමානං ආදීතවො සංකිලෙසොව
 තෙතබ්බමෙම ආතිසංසො විජාරනො පන භාවන බොධියං අධිමු
 තත විතනානං සරණංගමිතං සීලසංවරො ඉන්ද්‍රියෙසු ගුත්තවාරතා
 භොජනෙ මතකඤ්ඤායා ජාගරියානුසොයො සත්තසම්මො අට්ඨ
 තිංසාය ආරම්බණෙසු කම්මකරණ වසෙත සමථානු සොයො රූප
 කාදිසු * විපස්සනාතිතිවෙසෙසු යථාරහං අතිතිවෙස මුඛෙන විප
 ස්සනානුසොයො තථා විසුඛි පටිපදු සමමනගහණං † නිසො
 විජ්ජා ජ අභිඤ්ඤා වතසො පටිසම්බිදු සාවකබොධිති එතෙදං
 ගුණා සං කිතතත වසෙත යථාරහං තස්ස තස්ස පතිට්ඨා පනා පරි
 යොදපතාව තථා පච්චික බොධියං සමුඛා සමෙබ්බාධියව අධිමු
 තතානං සත්තානං යථාරහං දුකාදි පාරමිතං සභාව රසලකඛ
 ණාදි සංකිතතත මුඛෙන නිසුපි අවසාසු තෙසං බුඩ්ධානං මහානු
 භාවතා විභාවනෙ තයානව පතිට්ඨාපනා පරියො දපතාව.
 එවං මහාපුරිසො සත්තානං බම්බදුතං දෙති, තථා මහාපුරිසො
 (සත්තානං) ආමිස දුතං දෙනොතා ඉමිතාහං දුතෙත සත්තානං
 ආසු වණණ සුඛ බල පටිනාකාදි සමපතනීව රමණීයං අග්ග ඵලස
 මපතනීව නිප්පාදෙද්දසග්ගි අන්තදුතං දෙති. තථා සත්තානං
 කාම කීලං පිපාසා චූපසමාය පානං දෙති. තථා සුචණණ
 මණණතාය කීරාතතපාලධිකාරස්සව නිප්පතනීයා වසාති
 දෙති. තථා දුඛිවිධස්සවෙව නිබ්බාත සුඛස්සව නිප්පතනීයා යානං
 දෙති. තථා සීල ගති නිප්පතනීයා ගතිාදෙති. තථා බුඩ්ධුණ
 සොභා නිප්පතනීයා මාලාවිලෙපනං දෙති. බොධි මණ්ඩාසන තිබ්බ
 තනීයා ආසනං දෙති. තථාගත සෙසයා නිප්පතනීයා සෙසයා
 දෙති. සරණභාවනිප්පතනීයා ආවෘථං දෙති. පව්වනු පටිලා
 නාය පදීපෙයාං දෙති. බ්‍රහ්මඥා නිප්පතනීයා රූපදුතං දෙති
 බ්‍රහ්මසාරනිප්පතනීයා සද්දදුතං දෙති. සබ්බලොකස්ස පියභා
 වාය රසදුතං දෙති. බුඩ්ධසුඤ්ඤාමාලභාවාය ඵොට්ඨබ්බදුතං දෙති.
 අජරාමිරණභාවාය භෙසජ්ජදුතං දෙති. කිලෙස දුසබ්‍රවිමොව
 තත්ථ දුසානං භුජිස්සතා දුතං දෙති. සම්මොභිරතියා අතවජ්ජ
 බිඩ්ධාරති හෙතුදුතං දෙති. සබ්බපි සතෙත අරියාය ජතියා
 අත්තනො පුත්තභාචූප තතතාය පුත්තදුතං දෙති. සකලස්සපි

* "රූපචූඛාදිසු"—ම. † "පරමස්භගිකං"—ඕ.

ලොකය පතිහාමුපහනියාය දුරදුනං දෙති. සුභලකකිණි සමප
 ත්‍රිතියා සුවර්ණ මණිමුනනා පවාලාදිදුනං දෙති. අනුබ්‍රහ්මඤ්ඤා
 සමපත්තියා නානාවිධ විද්‍යාන දුනං සමමමනසාසාධිගමාය විතන
 කොසදුනං, ධම්මරුජ්ජාලාය රජ්ජදුනං, ක්‍රියානාදි සමපත්තියා
 ආරාමුත්තන ප්‍රාසාද වන දුනං, වකකංකිනෙති පාදෙති බොධිමණි
 පසඬකමතාය වරණදුනං. වතුරොස නිච්චරණොය සත්තානං
 සමමම හත්තාදුනත්තං හත්තදුනං, සඬිඤ්ඤාදිපටිලාභාය කණණ
 නාසාදිදුනං, සමහතවකුඤ්ඤා පටිලාභාය වකුඤ්ඤා, දසසත සව
 ණානුසාරණ පාරිවරියාදිසු සඬකාලං සඬසත්තානං හිතසු
 බාවහො සඬප්‍රානෙතව උපජීවිතබො මෙ කායො හවෙය්‍යානි
 මංසලාතිතාදිදුනං, සඬලොකුතනමා හවෙය්‍යහති උතතමඬ
 දුනං දෙති. එවං දදනනාව න අනෙසතාය දෙති, නව පරො
 පකාතෙත නහෙත න අලජ්ජාය, නදකඛිනණ්ණ රොසනෙත,
 නපණින සති ලුබ්භ, නඅනතුකකංසනෙත, නපරවමනනෙත, න
 එලාතිකංවාය, තයාවකජ්ඣවජ්ජාය, නඅවිනතිකාරෙත දෙති, අථ
 බො සකඛවං දෙති, සහනෙත දෙති, කාලෙ න දෙති, විනතී
 කතො දෙති, අවිභානෙත දෙති, නිසු කාලෙසු සොමනසීනිතො
 දෙති, තනො එවම දුනං න පච්ඡානුතාපිනොති, නපටිග්ගාහක
 විසෙත මානාවමානං කරොති, පටිග්ගාහකානං පිය සුදුදවාරෙ
 තොති, වදඤ්ඤා යාවෙය්‍යොනො සපරිවාර දුග්ගො අහතාදුනං හි
 දෙනොතා නං සපරිවාරං කතො දසසාමිති වජ්ජාදිති සඬං දෙති,
 තථා වජ්ජදුනං දෙනොතා නං සපරිවාරං කතො දසසාමිති අහතාදිති
 සඬං දෙති, යානදුනාදිසුපි එතෙවනොය, තථාරුපදුනං දෙනොතො
 ඉතරමමණානිපි තසු පරිවාරං කතො දෙති, එවං සෙසෙසුපි
 තසු රුපදුනං නාම නිලපිත ලොකිත ඔදුතාදි වණණාදිසු පුජ්ජ
 වස බාහුසු අඤ්ඤාතරං ලහිනා රුපවසෙත ආභුජ්ජා රුපදුනං
 දසසාමි රුපදුනං මසත හති විනෙතනො තාදිසෙ දකඛිනණ්ණො
 දුනං පතිවසාපෙති සවසුකං කතො එවං රුපදුනං නාම සද්දදුනං
 පත හෙරිඤ්ඤාදිවසෙත දෙදිනඬං තසු සද්දං කඤ්ඤාති විස
 උප්පාවෙතො නිච්ඡාල හත්තං විච්ච හත්තං ධ්වප්පාති දුනං තස
 කතො සවසුකං පත කතො දෙනොතො සද්දදුනං දෙති නාම.
 තසො සද්ද සද්දදුනං දසසාමිති හෙරි චුදිසාදිසු අඤ්ඤාතරෙත තුරි
 යෙත තිණණං රතනානං උග්ගාරං කරොති කාරෙති ව සද්දදුනං
 මෙති හෙරි ආදිති ධ්වපෙති ධ්වපෙතිව. ධම්ම කපිකානං පත
 සරහෙසජ්ජං තෙල එතනාදිති දෙති ධම්මසවනං සොසෙති *

* “සොසෙති” — 9.

සරභඤ්ඤාං ගණනී ධම්මකථං කථෙති උපනිසින්න කථං අනුමොදන කථව කථෙති. කාමෙතිව තද සද්දදනං නාම හොති තථා ගනිදනං මුලගනිදිසු අඤ්ඤතරං රජනියං ගනි වනුච්චිංසිත මම වා ගනිං යංකිති ලභිතො ගනිවසෙන ආභුජ්ඣා ගනිදනං දසොමි ගනිදනං මග්ගහති බුඞ්ඞතනාදිතං පුජං කමෙති කාමෙතිව ගනි පුජනසාය අගරු වනුකාදිතෙ ගනිවනුතෙ පරිච්චජ්ඣ ඉදං ගනි දනං තථා මුලරසාදිසු යංකිති රජනියං රසවනුතෙ ලභිතො රසවසෙන ආභුජ්ඣා රසදනං දසොමි රසදනං මග්ගහති දකඛිණෙය්‍යානං දෙති රසවනුතෙව ධාද්දගමාදිකං පරිච්චජ්ඣ ඉදං රසදනං තථා ථොට්ඨබ්බ දනං මමපිකාදි දනවසෙන අසරණ වසෙන පාපුරණාදි වසෙනව වෙදිතබ්බං, යද්දං මමපික භිසි බිංචුකා කණාදිකං නිවාසන පාරුපනාදිකංවා සුබසමපයං රජනියං අත වජ්ජථොට්ඨබ්බං වනුතෙ ලභිතො ථොට්ඨබ්බ වසෙන ආභුජ්ඣා ථොට්ඨබ්බ දනං දසොමි ථොට්ඨබ්බදනං මග්ගහති දකඛිණෙය්‍යානං දෙති යථා වුතනං ථොට්ඨබ්බවනුතෙ ලභිතො පරිච්චජ්ඣ ඵලං ථොට්ඨබ්බ දනං. ධම්මදනං පන ධම්මාරම්මණස්ස, අධිපපනනතො ඔජ්ජපාන ජීවිත දනවසෙන වෙදිතබ්බං ඔජ්ජසුභි අඤ්ඤතරං රජනියං වනුතෙ ලභිතො ධම්මො රම්මණ වසෙන ආභුජ්ඣා ධම්මදනං දසොමි ධම්මදනං මග්ගහති සප්පි නවනිකාදි ඔජ්ජදනං දෙති අමච පානාදි අවච්චිධි පානදනං දෙති ජීවිතදනංහි ආභුජ්ඣා සලාක හතන පකඛික හතනාදිති දෙති/ අජාසුක භාවෙන අභිභුතානං බ්‍යාධියානං වෙදෙජ්ජ පච්චුපට්ඨපෙති ජාලං ඵාලාපෙති කුමිතං විධිංසාපෙති සකුණ පජ්ජං විධිංසාපෙති බනිතෙන බනිතං සතතානං බනිත මොක්ඛං කාමෙති මාසාතක හෙරිං වරාපෙති අඤ්ඤතිව සතතානං ජීවිත පරිභතා කුණං ඵල ඵලරුපාති කමොති කමෙති කාරාපෙතිව ඉදං ධම්මදනං නාම. සබ්බමෙතං යථා වුතනං දන සමපදං සකල ලොකනිකාය සුබාය පරිණාමෙති අනතනොව සමමා සමබ්බාධියා අකුපපාය විමුතනියා අපරිකම්පයස්ස ජන්දස්ස අපරිකම්පයස්ස විරියස්ස අපරිකම්පයස්ස සමාධියස්ස අපරිකම්පයස්ස පටිභාණස්ස අපරිකම්පයස්ස ඤාණස්ස අපරිකම්පයස්ස විමුතනියා පරිණාමෙති ඉමඤ්ච දනපාරමිං පටිපල්ලනතක මග්ගසතනක ජීවිතෙ අතිච්ච සඤ්ඤ පච්චුපට්ඨාපෙතබ්බා, තථා හොගෙසු බහු භාධාරණතාව නෙසං මනසිකාතබ්බා. සතෙනසුච මහාකරුණා සතතං සමිතං පච්චුපට්ඨාපෙතබ්බා ඵලංහි හොගෙ ගහෙනබ්බසාරං ගණහතො ආදිතනතො වීථ අගාරතො සබ්බං සාපතනාසං අතතාතව බිහිනිගරතො තකිඤ්ච සෙසෙති, තකතවි විභාගං කමෙති. අඤ්ඤදනු තීරපෙතො නියස්සෙජ්ජි ඵල, අයං භාව

3 පිටත වගුණනා

කමො, සිලපාරමියා පත අයං පටිපනති
 සීලාලබ්භාගෙති සතොත අලඛකරිතුකා
 නා අත්තනො එව තාව සීලං විසොධො
 ගාගෙති සීලං විසුජ්ඣති අජ්ඣාසය විසුඤ්ඤි
 කකම්මනො සතිව චිතිකතමෙ පුත පති
 යකායති එකවො අතනාතිපති හුති
 අජ්ඣාතනං තිරිධමමං පච්චුපට්ඨපෙත්ථි
 හි. තථා පරතො සමමානනෙ සති එඤ
 පාපතො උපතංසනො ඔපනපට්ඨමමං
 ච සමාමාගො සොති. ඉති උභයථාපි
 සීලෙ පතිට්ඨහනති, අථපත කදුච්චි සති
 බාදි භාගවාසියා තායසෙව යථා වුත්තාය
 ඛිපපමෙව නං වුට්ඨානාදිනා පටිපාකති
 චාරිතනං චාරිතනති දුච්චිං, තප්පාය
 සීලෙ පටිපනති භක්තමො සබ්බසංගොතසු
 යන භවිතබ්බං යථා සුපිතොගනනපි තං
 රුපකාර නිරතතාය පරසනනනො අල
 බා සවෙ පබ්බජිතො හොති අබුගමචරිත
 තනවිධි මෙපුතසංගොග විරතිතො පෘඨ
 පන පබ්බජිතො තභවෙට්ඨා සමානො
 පකං විතතච්චි නඋප්පාදෙති. කපෙ
 ට්ඨං පරිමිතමෙව ච කාලෙන ධම්මි කථං
 අනභිජ්ඣිථ අබ්බාපනන විතො අපි
 කත සුඤ්ඤව සමනනා ගතො සමම
 බුදු නිවිට්ඨසමො හොති නිවිට්ඨපෙමො
 බාහං පථගුතෙති අකුසල කමමපථෙති
 මිත්තං සග්ගමොකතානං පථගුතසු කුස
 හ මහාපුරිසස්ස පරිපුඤ්ඤාසය පයොගතාය
 ගං භිතසුචුප සඤ්ඤිතා මතොරථා සීඤ
 රඤ්ඤාය පරිපුරෙනති, එවං භුතොති අයං
 බ්බ) අනතානං අනෙදුතං දෙති අපාක
 වනා උපාදෙති. එකාදස මෙතොති
 බාගොහොති අපාතංතො දීඝායුකො
 ට්ඨං පාසුණොති දොගවාසනව සමුච්චි යුතී
 බියා මොරාදිති අසාධාරණ මොගෙ අධි
 කතියො පිණො මනාපො විසුඤ්ඤාය
 නො පරිචාග සීලො ලොභවාසනංච

සමුච්ඡිද්ධි අබ්බුතච්චිත නිවන්තීයා අලොලොභොති සහනකාය විනොයා සහනානං පියො භොති මනාපො අපරිඤ්චිතො කල්යාණො වස්ස කීන්තිසදො අබ්බුතච්ඡිති අලග්ගවිනොයොති මාතුගාමෙසු අප්‍රධාසභො තෙකතිම ඛුලො ලකුණ විභසභෙ අධිගච්ඡති ලොභවාසනව අසමුච්ඡිද්ධි මුසාවාද නිවන්තීයා සහනානං පමාණභුතො භොති පච්චිතො ථෙවො ආදෙය්‍ය ච්චනො දෙවනානං පියො මනාපො සුරභි ගනිමුච්චො ආරකතිත කායච්චි සමාවාපො ලකුණ විභසභෙ අධිගච්ඡති, කිලෙස වාසනව සමුච්ඡිද්ධි පෙසුඤ්ඤ නිවන්තීයා පරුපකකමෙහිපි අභෙඤ්ඤාභොති ආභෙඤ්ඤ පරිවාපො සඛිමෙච්ඡුව අභෙඤ්ඤක සමො දුලභමිනොහ වචනතර පරිච්චානං පි සහනානං එකතපියො අසංකිලෙස ඛුලො ඵරුසමාවා නිවන්තීයා සහනානං පියො භොති මනාපො සුඛසීලො මධුරච්චනො සංභාවනීයො අවස්ඛිතමහනාගනො වස්ස සරො නිබ්බතති, සමපජ්ජාප නිවන්තීයා සහනානං පියො භොති මනාපො ගරු භාවනීයොව ආදෙය්‍ය ච්චනො ච පරිච්චාලාපො මහෙසනෙකාව භොති මහානුගා වො ඤානුපපනනිතෙක පටිභාණෙන පඤ්ඤානං බ්‍යාකරණ කුසලො බුබුභුමිච්ච එකාය එවමාවාය අනෙකභාසානං සහනානං අනෙකෙසං පඤ්ඤානං බ්‍යාකරණ සමනො භොති. අනච්ඡිද්ධි නාය ඉච්ඡිත ලාභී භොති උලාභරසුව භොතෙසු රුචී පටිලභති ඛන්තීය මහාලාදිතං සමමනො භොති පච්චිතීනෙති අනච්ඡිත නිවන්තීයා ඉඤ්ඤ වෙකලං නපාපුණාති අසට්ඨි පුභගලොච්ඡනාති, අබ්‍යාපාදෙන පියදෙය්‍යනො භොති සහනානං සමාවනීයො පරිච්චාති නඤ්ඤාය ච සනෙත අසාකසීරෙනව පසාදෙති අලුච්ච සභාච්ච භොති මෙහනාච්චාරී මහෙසනෙකාව භොති මහානුගා වො මිච්චාදෙය්‍යනාභාෂපන කල්යාණෙ සභායෙ පටිලභති සීභ වෙඡ්චපි පාපුණෙනො පාපකමමං නකරොති කමමසකතාදෙය්‍යනො අකොතුගල මඛලිකො ච භොති සඛිමෙච්ච වස්ස සධා පනිට්ඨිතො භොති මුලජාතො සද්දභතිව නථාගනානං බොධිං සමය භතරෙසු නාභීරමති උකකාරට්ඨානෙ විඤ්ච රාජතංභො ලකුණ තනාය පරිජානන කුසලොභොති අනෙතව අනාවරණ ඤාණලාභී යාව බොධිං නපාපුණාති නාව තසමිං තසමිං සහනනිකායෙ උකකට්ඨිකකච්චොව භොති උලාරුලාරො සමපනනීයො පාපුණාති ඉතිති දං සීලංතාම සබ්බසමපනනීයං අධිට්ඨානං සබ්බබුබුභුණානං පභවභුමි සබ්බ බුබුකාරක ධම්මානං ආදී වරණං මුඛං පච්චිතනති ඛුලමානනං උපාදෙච්චා කායච්චි සංගමෙ ඉඤ්ඤ දමනෙ ආච්ච

විසුඬියං පව්වං පරිභොගෙ ච සතී සමපජ්ඣන්දු බලෙන අපමන
 නෙතන ලාභසක්කාර සිලොකං මිත්තමුඛ පව්වනිකං විශ සලල
 කෙඛචා; “කිකීච අණකනති” ආදිනා චූතනනගෙත සකකවටං සීලං
 සමපාදෙන ඛං, අගං තාව වාරිතන සීලෙ පටිපනතිකක්ඛමො.

වාරිතනසීලෙ පන (පටිපනති) එවං වෙදිතඛා, ඉධ බොධි
 සතෙතාකලාණ මිත්තානං ගරුට්ඨානීයානං අභිවාදන පව්වු
 පට්ඨානං අජලිකමමං සාමිචි කමමං කාලෙන කාලං කතතා
 ගොති තථා නෙසං කාලෙන කාලං උපට්ඨානං කතතා ගොති
 ගිලානානං කායවෙය්‍යා වටිකං සුභාසිත පදනි සුචා; සාධු
 කාරං කතතාගොති ගුණවනනානං ගුණ වණණනා පරෙසං
 අපකාරෙ ඛනතා උපකාරෙ අනුසාරිතා පුඤ්ඤති අනුමොදිතා
 අතනනො පුඤ්ඤති සමමාසමොධියා පරිණාමෙන සබ්බකා
 ලං අපමාද විහාරී කුසලෙසු ධමමෙසු සතිව අවචගෙ අවචග
 නො දිසවා තාදිසානං සහධමමිකානං යථාභූතං ආවිකතතා
 උතතරිච සමමා පටිපනතිං සමමදෙව පරිපුරෙතා තථා අතනනො
 අනුරුපාසු අසුපසං තිතාසු සතතානං ඉති කතතඛතාසු දහෙඛා
 අතලසො සභායභාවං උපගච්ඡති උපනනෙතසුච සතතානං බ්‍යාධි
 ආදි දුකෙකසු යථාරභං පතිකාර වධායනො ඤාතිභොගාදි බ්‍යාස
 නපතිනෙසු සොකාපනොදනො උලලපන සභාවාවධීනො හුචා
 නිශ්භාගකානං ධමමෙනෙව නිගනණනණනො යාවදෙව අකුසලා
 චූට්ඨාපෙචා; කුසලෙ පතිට්ඨා පතාය පගහාරතානං ධමමෙනෙව
 පගහණනනනො යාති පුරිමකානං මහාබොධිසතතානං උලාර ත
 මානි පරම දුක්කරානි අවිනෙතනානු භාවානි සතතානං එක
 නත භිතසුඛාවභානි වරිතානි සෙභි නෙසං බොධි සමකාරා සමම
 දෙව පරිපාකං අගමංසු තානි සුචා; අනුබ්බිනෙතා අනුත්‍රාසො
 නෙපි මහාපුරිසා මනුසා; එව කමමන පත සිකඛා පාරිපුරියා
 භාවිතනත භාවතා තාදිසාය උලාරතමා; ආනුභාව සමපනතියා
 බොධි සමහාරෙසු උක්කංඝං පාරමිපභතා අහෙසු; තසමා මයාපි
 සීලාදි සිකඛාසු සමමදෙව තථා පටිපජ්ඣනඛං යාය පටිපනතියා
 අහංපි අනුක්කමෙන සිකඛං පරිපුරෙතා; එකනතනො තං පදං
 අනුපාපුණ්ණියාමිති සඛා පුරෙවාරිකං විරියං අවිසජ්ජනො
 සමමදෙව සීලෙසු පරිපුරිකාරී ගොති තථා පටිච්ඡනන කලා
 ණො; ගොති විචචාපරාධො අපටිච්ඡන්දා සනතුට්ඨා පටිච්ඡෙතො
 අසංසට්ඨා දුක්ඛසගො අපරිතසාන ජාතීකො අනුඛතො අනු
 නතලො අවපලො අමුඛරො අවිකිතනවාචො; සනතිද්දියො සනත
 මානසො ඤාතාදිමිච්ඡාජ්චරගිතො ආචාර ගොචර සමපනො

අනුමතෙතසු විජේසු භයදසාචි සමාදාය සිතවති සිකා පදෙසු
 ආරච්චිවිජයො පතිතතො කායෙව ජිවිතෙව තීරපෙතො අපා
 මනකමපිකායෙ ජිවිතෙව අපෙතො කායිවෘතෙති පජ්ඣති
 විනොදෙති පභෙව අබිමහනං සබ්බපි දුස්සිලා තෙතුභුතෙ කො
 බ්ලිපතාභාදිකෙ උපකතිලෙසෙ පජ්ඣති විනොදෙති අපමනතෙ
 නව විසෙසාධිගමෙත අපරිතුටෙඨාහොති, නසංකොචා ආපජ්ඣති
 උපරුපරි විසෙසාධිගමාය වායමති යෙත යථාලඛා සමපනති භාන
 භාගියාචා ධීතිභාගියාචා නගොති තථා මහාපුරිසො අකානං
 පරිතායකො හොති මග්ගං ආචිකඛති බධිරාතං හසුමුද්දාය
 සඤ්ඤා දෙති, අසමනුගතෙති තථා මුග්ගානං පිඨසප්පිකානං
 පිඨං දෙති යානං දෙතිචා අසුඛානං සඛාපටිලාභාය වායමති
 කුසිතානං උසාග ජනනාය මුට්ඨසානිතං සතිසමායොගාය,
 විබ්භතා විතනානං සමාධි සමපදාය දුප්පඤ්ඤානං පඤ්ඤාධිගමාය
 වායමති කාම වජ්ඣදු පරිසුට්ඨිතානං කාම වජ්ඣදු පටිවිනොදනාය
 වායමති බ්‍යාපාද උච්චිත උච්චිත කුඤ්ඤාව චිචිතිවජා පරිසුචිතානං
 විචිතිවජා විනොදනාය වායමති කාමවිතකකාදි අපගතානං කාමවි
 තකකාදි මිච්ඡා විතකකවිනොදනාය වායමති පුබ්බකාරිතං ආතනා
 නං කතඤ්ඤානං කියාය පුබ්බගාසී පියවාදි සංගාගකො සදිසෙත
 අබිසෙතවා පච්චුපකාරෙණ සමමානෙතාහොති ආපදසු සභාය
 කිවචා අනුතිට්ඨති තෙසං තෙසංව සතනානං පකතිං සභාවච පරි
 ජාතිත්‍යායෙහි යථා සංවසිතබ්බං හොති තෙහි තථා සංවසති යෙසුච
 යථා පටිපජ්ජිතබ්බං හොති තෙසු තථා පටිපජ්ජති තවඛො අකුඤ්ඤ
 තො වුට්ඨාපෙත්වා කුසලෙ පත්ථිථාපන වසෙත නං අඤ්ඤථා පර
 විතනානු රකිතාහි බොධිසතනානං යාවදෙච කුසලාහි වඩ්ඨියා
 තථා භිතජ්ඣාසයෙනපි පරො ත භිංසිතබ්බො නගණවිතඛො
 නමංකුභාව මාපාදෙතඛො නපරසා කුඤ්ඤාවමං උපාදෙතබ්බං
 නතිග්ගතථිතො ත වොදෙතඛො නනිවතරං පටිපන්නසා
 අතො උච්චතරෙ ධපෙතඛො තව පරෙසු සඛෙත සබ්බං අසෙ
 විතා හවිතබ්බං න අභිසෙවිතා හවිතබ්බං නඅකාල සෙවිතා සෙවි
 තබ්බි යුතෙන පන සතෙන දෙසකාලානුරූපං සෙවති, තව පරෙ
 සං පුරතොපි යෙ විගරභති අපටියෙචා පසංසති න අවිසට්ඨ විසා
 සී හොති නබමමිකං උපනිඡනනතං පටිසබ්පති භසඤ්ඤාතතිං
 නුපගවජ්ඣති නාධිකං පටිගණනාහි සඛාසමපනොතා සඛාත්ඨංස
 කථාය සංපභංසති සීල සුත වාග පඤ්ඤා සමපනොතා පඤ්ඤාසමප
 නන කථාය සංපභංසති, සචෙ පන බොධිසතො අභිඤ්ඤාබල
 ප්‍රපනොතොති පමාදපනොත සතෙන අභිඤ්ඤා බලෙන යථාරභං
 තීරයාදිකෙ දුසොනොතා සංචෙචෙත්වා අසුඛාදිකෙ සඛාදිසු

පතිධ්‍යාපෙති සාසනෙ ඔතාරෙති සධාගුණාදි සම්පන්නො පරි පාචෙති එව මයං මහාපුරිසස්ස චාරිතනභූතො අපරිමානො පුඤ්ඤාභිසංඥො කුසලාභිසංඥො උපරුපරි අභිවසිංහිති වෙදිතබ්බං. අපිච යාසා කිං සීලං?, කෙනචෙට්ඨන සීලනාහි?, ආදිනා පු වුචංකත්වා පාණානී පාතාදීනී විරමහන්තස්ස චතනපටිපතනිංවා පුරෙත්තස්ස චෙ තනාදයො ධම්මා සීලනාහි ආදිනාතයෙන නාතපසකාරතො සීලස්ස විජාරකථා විසුභිමග්ගෙ චුත්තා. සා සඛොපි ඉධ ආභරිත්වා චතන බ්බා කෙචලඤ්ඤි තස්ස සාවක බොධිසත්ත වශෙන සීලකථා ආගතො ඉධ මහාබොධි සත්තවශෙන කරුණුපාය කොසලල පුබ්බධතමං කත්වා චතනබ්බා (ති) අයමෙච විශෙසො. යතො ඉදං සීලං මහා පුරිසො යථා නඅත්තනො දුගගතිං පරිකිලෙස විමුත්තියා සුගති යච්චි තරුඡ් සම්පතතියා ක චකතචතනී තදෙච තසකක තමාර තබුභම සම්පතතියා පරිණාමෙති තථා න අත්තනො තෙවිඡ්ඡ් තාය නඡ්ඡ්භිඤ්ඤාතාය තචතූපටිසම්භිද්ධිගමාය තසාවක බොධි යා තපචෙක බොධියා පරිණාමෙති. අථචො සබ්බඤ්ඤාතාවෙත සබ්බසත්තාතං අනුගතර සීලාලඛිකාර සම්පාදනත්තමෙච පරිණා මෙතිති. අයං සීලපාරමියා පටිපතතිත්තමො.

තථා යස්මා කරුණුපාය කොසලල පරිගතතිතා ආදීනච දඅසන පුබ්බධතමා කාමෙතිච භවෙතිච නිකමන වශෙන පචචනා කුසල විතතූපතනී තෙකමම පාරමී තස්මා සකල සංකිලෙස නිවාසන වර්තනාය පුත්තදුරුදීනි මහාසම්බොධිතාය කසිචනිඡ්ඡාදි තාතාවිධ කමමන්තාධිවර්තන බ්බාකුලතායච සරාවාසස්ස නිකම සුඛාදීනං අනොකාසනං කාමිනච සතධාරා ලග්ගමධුබ්බිඤ්ඤ විය අවිලියගමානා පරිත්තස්සාදු විපුලානත්ථානු බ්බානිච ඵ්ඡ්ඡ්ලලතොභාසෙන ගතෙ තබ්බ තචචං විය පරිත්තකාලුපලබ්බා උම්මන්තකාලංකාරොවිය විප රිත සඤ්ඤාය අනුභවිතබ්බා කරිසාව ච්ඡාදන සුඛංවිය පතිකාර භූතා. උදකෙ තෙමිතච්ඡුලියානියාතනුදක පාණං විය අතිතති කරා, ඡාතඡ්ඡිතන භොජනං විය සාබොධා, බලිසාමියං විය බ්බසන සන්තිපාත කරණං. අග්ගිසත්තාපො විය කාලතතයෙපි දුඤ්ඤාප තතිභෙතු භූතා, මකකටාලෙපො විය බ්බා නිමිතනං. සතකාව ච්ඡා දන කිසාලයො විය අනත්ත ච්ඡාදනා. සපත්තාගාමවාසො විය භගට්ඨාන භූතා. පච්චන්තික පොසකො විය කිලෙසමාරාදීනං ආමිසභූතා. ඡණසම්පතතියො විය විපරි තාම දුකධා. කොචර ගතිවිය අනොදුභකා පුරුණ කූපාවලමබ්බිරණ මධුපිණ්ඩංවිය අනොදුභවා ලොනුදක පාතං විය පිපාසාභෙතු භූතා සුරාමෙ රයං විය නිචරත භෙවිතා. අපසායාදතාය අට්ඨකභිකලුපමානී.

ආදිනා ව නගෙන ආදිනව. සලලකෙකිනා තබිපරියාගෙන නෙකකිමෙම ආතිසංසං පසසනෙන නෙකකිමෙම පරිවෙන උපසමිසු බාදිසු නිණණපොනපබහාර විනෙන නෙකකිමෙම පාරමියං පටිපජ්ජිතබ්බං. යසමා පන නෙකකිමෙම. පබ්බජ්ජා මුලකා නසමා පබ්බජ්ජා තාව අනුට්ඨා තබ්බා පබ්බජ්ජ මනු නිවසනෙන න ව මහාන තෙන න අසති බුබ්බසාදෙ කමමවාදිනං කිරියවාදිනං තාපස පරිබ්බාජකානං පබ්බජ්ජා අනුට්ඨාතබ්බා උපනනනසු පන සමුඛා සමුඛුමෙසු තෙසං සාසනෙ එව පබ්බජ්ජිතබ්බං පබ්බජ්ජිතාව යථා වුතනසිලෙ පතිට්ඨිතෙන තසා එවති සීලපාරමියා වොදපනථං ධුතගුණා සමාදා තබ්බා. සමාදිනනාධුතධිමමාති මනාපුරිසා සමුඛ දෙව නෙ පරිකරනනා අපටිච්ඡා සනතුට්ඨා සලලක පටිවෙක අසංසග විරියාරම්භ සුභරතාදි ගුණා සසීලවිකල්පාලිත කීලෙසමිලතාය අනවජ්ජ සීලවතගුණා පරිසුඛ සබ්බසමාචාර පොරාණෙ අරියවංසනාගෙ පතිට්ඨිතා චතුසො භාවනාරාමයා සංඛාතං අරියවංසං අධිගනතුං චනනාරිසාය ආරමමණෙසු යථාරතා උපචාර පනා හෙදං ක්කානං උපසමපජ්ජ විකරගති එවං තිසා සමුඛදෙව නෙකකිමෙම පාරමි පාරිපුරිතා ගොති. ඉමසමි පනදානෙ තෙර සති ධුතධිමෙමති සමිං දසකසිණාති දසඅසුභාති දසානුසාතිපො චනනාරො බුභමරිහාරා චනනාරො ආරුප්පා එකාසසුඤ්ඤා එකං චචසානගති චනනාරිසාය සමාධි භාවනාය කමමට්ඨාතාති භාවතා විධානව විජාරනො චනතබ්බාති. තං පනෙතං සබ්බං යසමා විසුඛිමගෙන සබ්බාකාරනො විජාරනො වුතනා තසමා තප වුතනනගෙනෙව වෙදිතබ්බං, නෙවලංති තප සාවනබොධිසතනසා වසෙන වුතනං. ඉධ මහාබොධිසතනසා වසෙන කරුණුපාය නො සලල පුබ්බඛගමං කනා චනතබ්බනා අසමෙව විසෙසොති එව මෙථ නෙකකිමෙම පාරමියං පටිපතතිකනාමො වෙදිතබ්බො,

තථා පඤ්ඤා පාරමිං සමපාදෙතුකාමෙන යසමා පඤ්ඤාආලොකො මිඤ්ඤා අකුසාලෙත මොගෙන සහ න චනතති තසමා මොගකාරණාති තාව බොධිසතෙන පරිවජෙජ් තබ්බාති තප ඉමාති මොගකාරණාති අරති තඤ්ඤි විජමතිකා ආලසීඤ්ඤා ගණසබ්බතිකාරාමතාතිඤ්ඤා සීලතා අතිච්ඡා සීලතා ඤ්ඤාසමිං අකුතුනලතා මිච්ඡාධිමනො අපරිපුච්ඡකතා කායසා නසමමා පරිහාරෙ අසමාතිතවිතනතා දුපපඤ්ඤානං පුග්ගලානං සෙවනා පඤ්ඤාවනනානං අපසිරුපාසනා අතනපරිහාවො මිච්ඡාවිකපෙපා විපරිතාතිතිවෙසො කායදලති බහුලතා අසංවෙගසීලතා පවනිවරණාති සංවෙපනො ගෙවා පන ධිමෙම ආසෙවනො අනුපනනා පඤ්ඤානුපජ්ජති උපනනා පරිහාරාති ඉති ඉමාති සංමොගකාරණාති පරිවජ්ජෙනතන

බානාදීපුව යොගො කරණියො, තපායං බාහුසච්ච
 නාගො පඤ්චකඛකා වාදසායතනානි අට්ඨාරසමානු
 සච්චානි බාවිසතිද්දියානි වාදසපදිකො පටිච්චසමු
 සනිපට්ඨානාදයො කුසලාදි ධම්මපජානරහෙදෙව
 ඛ අනවජානි විජ්ජානානානි ඥෙව සත්තානං භික්
 ඥාගාභාසාකරණ විෂසසා ඉති එවං පකාරං සකල
 යං, උපාය කොසලල පුබ්බහිමාය පඤ්ඤාය සතියා
 නාධුකං උග්ගහන සවන ධාරණ පරිවය පරිපු වජානි
 ආච්ච පරෙසං පතිට්ඨාපනෙන සුතමයා පඤ්ඤා නිබ්බ
 තථා සත්තානං ඉති කතනබ්බතාසු ඡාත්තපජනික
 ආයාපාය කොසලලභුතා ච පඤ්ඤා හිතෙසිතං නි
 තප්ප යථාරහං පවජනතබ්බා, තථා ඛනාදීනං
 ආකාර පරිචිතකකන මුඛෙන තෙ නිජ්ඣානං
 චිත්තාමයා පඤ්ඤා නිබ්බොතනබ්බා, ඛනාදීනං
 ලකඛණ සමඤ්ඤලකඛණ පරිග්ගන ඡන් වසෙත ලොකී
 බ්බිතොතනෙන පුබ්බහාග භාවනා පඤ්ඤා සමපාදෙ
 භි නාමරූප මනනමිදං යථාරහං පච්චයෙති උපජජ
 ජ්ඣතිච්ච න එස කොචි කතනාවාකාරතාවා හුච්චා
 අනිච්චං උදයබ්බය පරිපිලනවෙදින දුකඛං, අවස
 න අනතතානි, අජ්ඣන්තික ධම්මෙ බාහිරකධම්මෙච
 පරිජානනෙනා තප්ප ආසනං පජ්ඣනෙනා පරෙව තප්ප
 නෙනා කෙවලං කරුණා වසෙතෙව යාචි තබ්බිඛගුණා
 ගච්චන්ති තාව යානත්තෙය සතෙන අවතාරණ පරි
 තිට්ඨපෙතො නානවිමොක්ඛ සමාගි සමාපත්තියො
 ච ලොකීන වසීභාවං පාපෙතො පඤ්ඤාය මත්තං
 තප්ප යා ඉමා ඉතිවිධඤ්ඤාණං දිබ්බසොත ධාතු ඤ්ඤාණං
 ඤ්ඤාණං පුබ්බනිවාසානුස්සති ඤ්ඤාණං දිබ්බවකචු ඤ්ඤ
 මුච්චපගඤ්ඤාණං අනාගතංසඤ්ඤාණන්ති සපරිභණ්ඩා පච
 ඤ්ඤා සංඛාතා භාවනා පඤ්ඤා යාව ඛනායතන
 සච්ච පටිච්චසමුපාදාදි හෙදෙසු භුමි භුතෙසු ධම්මෙසු
 චජ්ඣවසෙත ඤ්ඤාණපරිවයං තච්චා සීලවිසුචි විතනවිසු
 සු ඉමාසු මිසු ච්ඡවිසු පතිට්ඨාය දිට්ඨිවිසුචි කංඛාවිත
 ඤාමග්ගඤ්ඤාණදයාන විසුචි පටිපදාඤ්ඤාණදයාන විසුචි
 විසුචිති සරීරභුතා ඉමා පච්චිසුචියො සමපාදෙතො
 බ්බා, ලොකීය ලොඤ්ඤානරහෙදා භාවනාපඤ්ඤා තා
 විධානං යසමා "තප්ප එකොපි හුච්චා බහුධා කොති" යි
 කුබ්බනං කාතුකාමෙන අදීකම්මකෙන යොගිකානි

ආදිතා, බන්ධනී, රූපකකිකේ, වෙදනාකකිකේ, සඤ්ඤාකකිකේ, සංඛාරකකිකේ, විඤ්ඤාණකකිකේ, ආදිතාව විසය විභාගෙන සභිං විසුභිමගෙන සබ්බාකාරනො විප්පාරෙඤා චූතනං තසමා තස චූතනතයෙනෙව වෙදිතබ්බං, කෙවලංති තය සාවක බොධිගතත සස වසෙන පඤ්ඤා ආගතා ඉධ මහාබොධිගතතස වසෙන කරුණුපායකොසලල පුබ්බඛගමිං කඤ්ඤා වතනබ්බා ඤ්ඤාදසන විසුභිං අපාපෙඤා පටිපදා ඤ්ඤාදසන විසුභියං. ටෙව විපසානා ධරෙ තබ්බාති අයමෙව විසෙසොති. එවමෙඤ්ඤා පඤ්ඤාපාරමියා පටිපනති කකමො වෙදිතබ්බො.

තථා යසමා සමමා සමෙධාධිතා කතාහිනීතාරෙන මහාසතෙන ත පාරමී පරිපුරණසං සබ්බකාලං යුතත පසුතෙනත හවිතබ්බං ආබ්බි පරිකරණෙන තසමා කාලෙන කාලා නොනුචො අජ්ජ මයා පුඤ්ඤා සමභාගො ඤ්ඤාසමුභාගොවා උපවිනොතිං වා මයා පරහිතං කතනති දිවසෙ දිවසෙ පච්චවෙකකිකෙනත සතනතිතසං උසානො කරණීයො සබ්බසමපි සතනානං උපකාරය අතනනො පරිග්ගහගුතං වජ්ජිකාසෙ ජීවිතෙව තීරපෙකබ්බ විතෙනත මසාජතබ්බං යංකිවිකමමං කරොති කායෙන වාචාය වා තං සබ්බං සංඛොධියං නිභ්භාවිතෙනෙව කාතබ්බං බොධිතා පරිණාමෙතබ්බා උලාගෙති ඉතරෙහිව කාමෙහි විනිවතන විතෙනෙව හවිතබ්බං සබ්බාසුපි ඉති කතනබ්බතාසු උපායකොසලලං පච්චුපට්ඨපෙඤා පටිපජ්ජත බ්බං තසමිං තසමිව සතනතිතෙ ආරබ්විච්චියෙන හවිතබ්බං ඉට්ඨා නිවඨාදි සබ්බසගෙන අවිසංවාදිතා සබ්බෙපි සතනා අනොධිසො මෙතනාය කරුණාඥව ඵරිතබ්බා. යංකාවි සතනානං දුක්ඛප්පහි සබ්බා සං අතනති පාටිකංඛිතබ්බා සබ්බසංච සතනානං පුඤ්ඤං අබ්හනුමොදිතබ්බං බුඬ්ඤානං මහතතතා මහානුභාවතා අභිණාතා පච්චවෙකකිතබ්බා යංකිවි කමමං කරොති කායෙන වාචාය වා තං සබ්බං බොධිවිතන පුබ්බඛගමිං කාතබ්බං ඉති ඉමිතාහි උපායෙන දුකාදිසු යුතතපසුතතසා ථාමවනො දලහපරකකමසා මහාසතන සා අපරිමේයො පුඤ්ඤසමභාගො ඤ්ඤාසමුභාගොව දිවසෙ දිවසෙ උපවිසති අපිව සතනානං පරිභොගසං පරිපාලනඤ්ඤා අතනො සරීරං ජීවිතව පරිච්චජ්ජා බුප්පිපාසා සිගුණාවාතාතපාදි දුක්ඛප්පහිකරො පරිගෙසිතබ්බො උපතෙතබ්බොව යව යථා චූතන දුක්ඛපහිකාරජං සුඛං අතනතා පටිලහති තථා රමණීයෙසු ආරාමුයාන පාසාදතලාකාදිසු අරඤ්ඤායනනෙසුචි භාය විතන සතනාපාභාවෙන අභිනිබ්බගතතා අතනනො සුඛං පටිලහති. යව සුණාති බුඬ්ඤානුබුඬ්ඤා පච්චෙකබුඬ්ඤා මහාබොධිගතතාව තෙඤ්ඤා මව පටිපනතියං භිතා දිට්ඨධම්ම සුචචිභාරගුතං ජදිසං තාම ක්කිත

සමාපනති සුඛං අනුභවන්තිති තං සබ්බං සබ්බසභෙනසු අනො
දිසො උපසංඛරතීති අයං තාව නයො අසමාතින භූමියං පතිට්ඨි
තස්ස සමාතින භූමියං පන පතිට්ඨිතො අත්තනා යථා (නුභූතං)
විසෙසාධිං ම නිබ්බන්තං. පිටි පස්සධි සුඛං සමාධිං යථාභූත සුඛං
සුඤ්ඤව සන්තනසු අභිච්චව්වන්තො එවං උපසංඛරතීති පරිණාමෙති
තථා මහති සංඝාරදුරුක්ඛ තස්ස ච නිමිත්තභූතෙ කිලෙසාහි සං
ඛාර දුක්ඛෙ තිච්චනං සත්තනිකායං දිස්වා තත්ථාපි ඡෙදනභෙදක
ථාලන පි සහගති සන්තාපාදි ජනිතා දුක්ඛා කිප්පා බරා කට්ඨිකා
වෙදනා නිරන්තරං පි විරකාලං වෙදිසනෙන් නරතෙ අසුඤ්ඤා
කුණ්ඩක සන්තාපන විභේදන හිංසන පරාධිනතාදීහි මහාදුක්ඛං
අනුභවනෙන් නිරව්ජානගතෙ ජොතිමාලාකුලඝරීරෙ බුප්පිපාසා
වාතාතපාදිහි ඛයනමානෙව පරිසුක්ඛමානෙව වන්තබෙලාදි ආහා
රෙ උද්ධමානු විරව්ජන නිජ්ඣාමතණිකාදිනෙ මහාදුක්ඛං වෙදි
යමානෙ පෙනෙව පරිසෙසි මුද්‍රකං මහගතං අනගබ්බසනං පාපු
ණ්ණෙන හන්තෙව්ඡද්දි කාරණ සොගෙන දුබ්බණ්ණ දුද්දසික දලී
ද්දි භාවෙන බුප්පිපාසාදි ආබාධයොගෙන බලවන්තති අහිංච
නිග්ගො පරෙසං වහණතො පරෙසං පරාධිනනො පරෙසං අහි
භවනනොව නරතෙ පෙන නිරව්ජානගතෙව අතිසග්ගෙන අපාය
දුක්ඛ නිබ්බිසෙසං දුක්ඛමනුභවනෙත මනුසොව තථා විසය විස
පරිභොග විකම්පනා වින්තතාය රාහාදි පරිලාභෙන ඛයනමානෙ
වාතවෙග සමුට්ඨිත ජාලා සමීඛි සුක්ඛ කට්ඨසන්තිපානෙ අග්ගික
කේවිග අනුපස්සනන පරිලාභවුන්තිනෙ අනුපඤනනිහන පරා
ධිනෙ කාමාවචරදෙවෙව මහතාවායාමෙත විදුර මාකාසං විහාතික
සකුන්තාවිග බ්‍රවතා දුර පාණිතා බිත්ත සරාවිගව සතිපි විරප
වන්තියං අභිච්චන්තිකතාය පාතපරියොසානා අනතිකතනා
ජාති ජරා මරණ එවාති රූපාරූපාවචරදෙවෙව පස්සනෙතන
මහගතං සංවෙගං පච්චුප්ච්චපෙත්වා වෙත්තාය කරුණොගව අනො
දිසො සන්තා එරිතබ්බා එවං කායෙත වාචාය මනසාව බොධිස
මනාරෙ නිරන්තරං උපවිනනෙතන යථා පාරමිතො පාරිපුරං
ගච්ඡන්ති එවං අකකාම කාරිණා සාතම කාරිණා අභතාලික
වුන්තිනා උස්සානො පව්චනනනබ්බා, විරියපාරමි පරිපුරෙතබ්බා,
අපිව අවිභෙතග්ගාපරිමෙග්ග විපුලොලාරවිමල නිරූපකතිලල
ගුණාතිව නිධානභූතස්ස බුඛිතාවස්ස උස්සනතිතා සමපතංසන
යොග්ගං විරියං නාම අවිභෙතග්ගානු භාවමේව යං තපචුරජතා
සොතුමපි සකකුන්තගති පගෙව පටිපජ්ඣං තථාහි නිව්ධා අහිති
භාර විතතුංසන් වගසොසා බුඛිභූමියො වන්තාරි සහගවජ්ඣති
කරුණොකාසතා විසෙසසපච්චයො නිජ්ඣාන බන්ති සබ්බධමමෙසු

සවිජ්ජකරණෙන විසෙසපච්චයො නිජ්ඣානධනාති සබ්බධමෙමසු නිරුපලෙපො සබ්බසතෙනසු පුඤ්ඤාසංඝාර දුකෙති අප රිබෙදො සබ්බදෙයාධමම පරිච්චාගො තෙතව නිරතීමානතා අධි සිලාදි අධිච්චානං තසාව අවඤ්චලතා කුසලකිරියාසු පිතිපාමුජ්ජං විවෙකනිත්තන විහතතා ක්කානානුයොගො අනවජ්ජධමෙමන අති නති යථා සුතස්ස ධම්මස්ස පරෙසං හිතජ්ඣාසයෙන දෙසනා සතතානං සුඤ්ඤානිවෙසනං ආරභ්වා දළහතා ධීරවීරභාවො පරා පවාද පරාපකාරෙසු විකාරාභාවො සච්චාධිච්චානං සමාපනතිසු ච සි භාවො අභිඤ්ඤාසු බලපනති ලකඛිණතතා යාව බොධො සතිපච්චා නාදිසුයොග කමමාහිසොගෙන ලොකුතතර මග්ග සමාර සමාර ණං තවලොකුතතරා චක්කනතීති ඵවමාදිකා සබ්බා බොධිසම්භාර පටිපනති වීරියානුභාවෙනෙව සඤ්ජකිති'ති අභිනීභාරතො යාව මහාබොධි අනුසජ්ජෙනසන සකතවමං නිරන්තරං වීරියං යථා උපරු පරි විසෙසාවසං ගොති ඵවං. සමපාදෙතබ්බං සමපජ්ජමානෙව යථා වුතෙන වීරියෙ බගති සච්චාධිච්චානාදයොව දුකසිලාදයොව ස ඤ්ඤපි බොධිසම්භාරා තදධින වුතතියා සමපන්නා ඵව ගොනති බ නති ආදිසුපි ඉමිනාවනසෙන පටිපනති වෙදිතබ්බො. ඉති සතතා නං සුමුපකරණ පරිච්චාගෙන බහුධා අනුග්ගහකරණං. දුකෙන ප ටිපනති, සිලෙන තෙසං ජිවිත සාපතෙයා දුරරක්ඛා අගෙද පිය හි ත චවතා පිහිංසාදි කාරණාති, තෙකඛ්ඤමෙත තෙසං ආමිස පටි ග්ගහණ ධම්මදුකාදිකා අනෙකවීධා හිතචරියා, පඤ්ඤාය තෙසං හිතකරුණුපාය කොසලො, චීරියෙන තත්ථ උසාභාරභ්වා අසංභී රණාති, බනතියා තදපරාධ සහනං, සවෙච්චන තෙසං අවඤ්චන තදුපකාර කිරියා සමාදුකා විසංවාදනාදි, අධිච්චානෙන තදුප කාරකරණෙන අතස සංපාතෙපි අචලනං, මෙතතාය තෙසං හිත සුඛානුචිතතනං, උපෙකඛාය තෙසං උපකාරා පකාරෙසු විකාරා නාපනතීති ඵවං අපරිමානෙ සතෙති ආරභ්වා අනුකම්පිත සබ්බ සතතස්ස මහාබොධිසතතස්ස පුපුජ්ජනෙති අසාධාරණො අපරිච්චා නො පුඤ්ඤාණ සම්භාරුපචයො ඵස පටිපනතීති වෙදිතබ්බො, යොවෙතාසං පච්චයො වුතෙනා තසාව සකතවම සමපාදනං.

// කොවිභාගො?ති දසපාරමිතො, දසඋපපාරමිතො, දසපරමස පාරමිතො'ති. සමතිංසපාරමිතො තස කතාහිති භාරස්ස බොධිසතත ස්ස පරතිත කරුණාහි නින්නාසය යොගස්ස කණ්ඩබ්බ වොති ණණ්ණං සුඤ්ඤාධමො පාරමිතො ඵව, තෙති අවොකිණ්ණං සුඤ්ඤාධමො උපපාරමිතො, අකණ්ණා අස්සකකා පරමස පාරමිතොති කෙචි.

සමුද්‍රගමනකාලෙසුවා පුරියමානා පාරමිතො, බොධිසත්ත භූමියං පුණ්ණා උපපාරමිතො, බුබුභුමියං සඤ්ඤාකාර පරිපුණ්ණා පරමත්ත පාරමිතො. බොධිසත්ත භූමියං චා පරතිත කරණතො පාරමිතො, අතතතිත කරණතො උපපාරමිතො, බුබුභුමියං බලව වෙශාරජ්ජ සමධිගමෙන උභයතිත පරිපුරණතො පරමත්ත පාරමිතො, එවං ආදිමජ්ඣ පරිතොසානෙසු පණ්ණිධානාරම්භා පරිනිට්ඨානෙසු නෙසං විභාගොති අපරෙ. දෙසුපසමකරුණා පකතිකානං භවසුබ විමු තති සුබ පරමසුබප්පත්තානං පුඤ්ඤපචය හෙදතො තබ්බිභාගො ති අඤ්ඤා. උජ්ජාසනිමානාපසායානං ලොකුතතර ධම්මාධි පතීනං සීලසමාධිපඤ්ඤා ගරුකානං තාරිත තරිත තාරසිතුනං අනුබුඞ් පවචකබුබු සමමාසමුඛානං පාරමි උපපාරමි පරමත්ත පාරමි'ති, බොධිසත්තාසු ප්පත්තිතො සථාවුතත විභාගොති ඡකවි. විතතපණ්ණිතො යාව් වචිපණ්ණි තාවපවත්තා සමහාරාපාරමිතො, වචිපණ්ණිතො යාව කාය පණ්ණි තාවපවත්තා උපපාරමිතො, කාය පණ්ණිතො පභුති පරමත්තපාරමිතොති අපරෙ. අඤ්ඤා පන පර පුඤ්ඤානුමොදන වසෙත පවත්තා සමහාර පාරමිතො, පරෙසං කාරපතවසෙත පවත්තා උපපාරමිතො, සයං කරණවසෙත පව ත්තා පරමත්ත පාරමිතො'ති වදන්ති. තථා භවසුබාවගො පුඤ්ඤ ඤාණසමහාරොපාරමි, අතතතො තිබ්බානසුබාවගො උපපාරමි, පරෙසං තදුභය සුබාවගො පරමත්ත පාරමි'ති එකෙ. පුතතදර ධනාදි උපකරණ පරිච්ඡානො පන දුතපාරමි, අතතතො අබ්බපරි ච්චාගො දුතඋපපාරමි, අතතතො ජීවිතපරිච්චාගො දුතපරමත්ත පාරමිති. තථා පුතතදරාදිකසා තිවිධසාපි ගෙතු අවිතිකක මත වසෙත තිසෙසා පි සීලපාරමිතො. තෙසු එව තිවගෙසු වජ්ජුසු ආදියං උපච්ඡිඤ්ඤා තිබ්බවත වසෙත තිසෙසා නෙකබ්බම පාර මිතො. උපකරණවෙත ජීවිත තණ්හං ඤ්ඤාණිඤා සත්තානං හිතාහි ත විතිච්ඡය කරණ වසෙත තිසෙසා පඤ්ඤා පාරමිතො. සථාවුතත හෙදුතං පරිච්චාගාදීනං වායමිත වසෙත තිසෙසාපි විරියපාරමි තො. උපකරණවෙත ජීවිතනාරාය කරුණං බමත වසෙත තිසෙසා බන්ති පාරමිතො. උපකරණවෙත ජීවිතනෙතු සච්චා පරිච්චාගවසෙ ත තිසෙසා සච්චපාරමිතො. දුතාදි පාරමිතො අකුප්පාධිට්ඨාන වසෙතෙව සමිජ්ඣනති උපකරණාදි චනාසෙපි අවලාබිට්ඨාන වසෙත තිසෙසා අධිට්ඨාන පාරමිතො, උපකරණාදි උපසාතකෙ සුපි සභෙතසු මෙත්තාය අවිජ්ඣත වසෙත තිසෙසා මෙත්තා පාර මිතො. සථාවුතත වජ්ජුතතයසා උපකාර පකාරෙසු සත්තසං බාරෙසු මජ්ඣිකත්තා පටිලාභවසෙත තිසෙසා උපෙකඛා පාරමි තො'ති, එවමාදිතා එතාසං විභාගො වෙදිතබ්බා'ති.

කොසඹනනො? හි, එනු පන යථා එනා විභාගනො කි. සවිධාපි දුනපාරමි ආදිභාවනො දසවිධා, එවං දුන සීල බන්ධි විරිය ක්කාන පඤ්ඤ සභාවෙන ඡ බ්බිධා, එනාසුභි තෙකබ්බපාරමි සීලපාරමියා සඛගතිතා තඤ්ඤා පබ්බඤ්ජාභාවෙ. නිවරණ විවෙක භාවෙපන ක්කානපාරමියා කුසලධම්ම භාවෙඡ ගිපි සඛගතිතා. සවිධාපාරමි සීල පාරමියා එකදෙසොඵල, උච්චි විරතී සච්චපකඛ, ඤ්ඤ භව පකෙඛ පන පඤ්ඤ පාරමියා සඛගතිතා මෙතනා පාරමි ක්කානපාරමියා ඵල, උපෙකඛා පාරමි ක්කාන පඤ්ඤ පාරමිතී. අධිට්ඨානපාරමි සඤ්ඤාසීපි සංගතිතා, එතෙසංව දුනාදීතං ඡ නතං ගුණානං අඤ්ඤ මංසං සම්බන්ධානං පවදස යුගලාදිති පවදස යුගලාදි සාධකානි ගොනනි. සෙසංවදිදං? දුනසීල යුගලෙන පරතිතාතිතානං කරණා කරණ යුගලසීඞි. දුනවග්ගි යුගලෙන අලොභාදෙස යුගලසීඞි. දුනවිරිය යුගලෙන වාගසුභ යුගල සීඞි. දුනඡක්කාන යුගලෙන කාමදෙසපභාන යුගලසීඞි. දුනපඤ්ඤ යුගලෙන අරියයාන ධුරයුගලසීඞි. සීලකඛනනි වයෙන පයොගාසංවච සීඞි, සීලවිරිය වයෙන භාවනාවය සීඞි, සීලක්කානවයෙන දුස්සීල පරිසුභාන පභානවය සුඞි. සීල පඤ්ඤ වයෙන දුනවය සීඞි. බන්ධි විරිය යුගලෙන බමානෙජ්චය සීඞි, බන්ධික්කාන යුගලෙන විරොධානුරොධපභාන යුගල සීඞි. බන්ධි පඤ්ඤ යුගලෙන පුඤ්ඤතා බන්ධි පටිට්ඨ දුකසීඞි. විරියඡක්කාන දුකෙත පග්ගභාවිකෙඛ ප දුකසීඞි. විරිය පඤ්ඤාදුකෙත සරණදුකසීඞි. ක්කානපඤ්ඤාදුකෙත යානදුකසීඞි. දුනසීල බන්ධිනනිකෙත ලොභදෙසමොගපභානනනික සීඞි. දුනසීලවිරියනනිකෙත භොගජ්චිතකායසාරදුනනනික සීඞි. දුන සීලක්කානනනිකෙත පුඤ්ඤකීර්ගවනුනනික සීඞි. දුනසීල පඤ්ඤ නිකෙත ආමිසභය ධම්මදුනනනික සීඞි' හි, එවං ඉතරෙතිපි තිකෙති වතුකකාදීතිව යථාසමභවං තිකානිව වතුකකාදීතිව ගොජෙත බ්බාති, එවං ඡ බ්බිධානමපි පන ඉමාසං පාරමිතං වතුති අධිට්ඨා නෙති සඛගගො වෙදිතනෙබ්බා, සබ්බපාරමිතං මුග්ගසඛගතනොති වතනාරි අධිට්ඨානානි, සෙසංවදිදං? සවිධාධිට්ඨානං වාගාධිට්ඨානං උපසමාධිභානං පඤ්ඤාධිභානනනි, තසු අධිතිට්ඨති එතෙන එනු වා අධිට්ඨාති අධිට්ඨාන මසු මෙවචානනනි අධිට්ඨානං. සවචංව නං අධිට්ඨානං ව සවචයාවා අධිට්ඨානං සච්චං අධිට්ඨාන මෙත ඤ්ඤාතිව සවචාධිට්ඨානං එවං සෙසෙසුපි තසු අවිසෙසනො තාව ලොකුතතර කතාතිතිභාරණ අනුකම්පන සබ්බසත්තඤ්ඤ මහාස තතඤ්ඤ පටිඤ්ඤානුරූපං සබ්බපාරමි පරිග්ගහනො සවචාධිට්ඨානං තෙසං පටිපකඛි පරිවිදාගනො වාගාධිට්ඨානං සබ්බපාරමිතා ගුණෙති උපසමනො උපසමාධිට්ඨානං තෙති එව පරතිතොපාය

පිටක වග්ගොත්ත.

නං. විසෙසනො පන යාවකජනානං
 පටිජානනනො පටිඤ්ඤං අවිසංචාදෙ
 චාදෙචා අනුමොදනනො මච්ඡරියාදී
 යාධම්ම පටිග්ගාගත දුකං, දෙයාධම්ම
 ගගචුපසමනො යථාරහං යථාකාලං
 ඤ්ඤානතරනො කුසලධම්මානං චතුරධි
 තථා සංවරසමාදුනස්ස අවිතිකකමන
 ආදුච්චරිත චුපසමනනො පඤ්ඤානතර
 ධානං සීලං, යථා පටිඤ්ඤං ඛමනනො
 නො කොධපරිසුච්චාන චුපසමනනො
 ච්චාන පදච්චාන ඛනති පටිඤ්ඤානුරූප
 ව්වාගනො අකුසල චුපසමනනො පඤ්ඤ
 පදච්චානං විරියං, පටිඤ්ඤානුරූපං ලො
 රණ් පරිච්චාගනො විතතචුපසමනනො
 ච්චාන පදච්චානං ක්කානං, යථාපටිඤ්ඤං
 අනුපාය කිරියා පරිච්චාගනො මොඝ
 ඤ්ඤානො පටිලාභනොච චතුරධිච්චා
 නො පරිඤ්ඤානුච්චානෙති සච්චාභිච්චා
 පරිච්චාගෙති වාගාධිච්චානං. දෙසදුකඛ
 ආනං. අනුබොධ පටිච්චෙධෙති පඤ්ඤාධිච්චා
 නං. දෙසකතභ විරොධිසච්චාභිච්චානං
 දුසනතභ විරොධි වාගාධිච්චානං. තිවිධ
 නතභ විරොධි උපසමාධිච්චානං. තිවිධ
 තභවිරොධි පඤ්ඤාධිච්චානං. සච්චාධිච්චා
 සම පඤ්ඤාධිච්චානාති අවිසංචාදනනො
 චාගාධිච්චාන පරිග්ගානිතාති සච්චුපසම
 පරිච්චාගනො සඤ්ඤාධිච්චාන ඵලනාච
 බාති සච්චාභ පඤ්ඤාධිච්චානාති කිලෙස
 චුපසමනනො කමමපරිලාභ චුපසමන
 රිග්ගානිතාති සච්චාභ භවච්චානාති.
 ආනුපරිච්චතනනො වාති ඵලං සඤ්ඤාපි
 වාගපරිබ්බජනා උපසමොපමුභිතා
 ච්චානං ජනකනෙභු වාගො පරිග්ගාගත
 ගතු පඤ්ඤාපරිසුභිගෙතු තථා ආදිමභි
 ඤ්ඤානො මජ්ඣෙක වාගාධිච්චානං. කතපණී
 පරිච්චාගනො අනෙත උපසමාධිච්චානං

සබ්බපසම් පරිඥාසානතතා ආදී මර්කධාරිඥාසානෙසු පඤ්ඤාධි
විචාරානං. තසමිං සති සමාචාරිනො අසති අභාවනො යථාපටිඤ්ඤව
භාවනො. තසු මහාපුරිසා සතතමභන භිත පරතිතකරෙති ගරුපි
ය භාවකරෙති සච්චව්‍යාගාධිට්ඨානෙති ගීතිගුතා ආමිසදනෙන පරෙ
අනුගණනන්ති තථා අතතභිත පරතිත කරෙති ගරුපියභාව ක
රෙති උපසමපඤ්ඤාධිචාරානෙතිව පබ්බජිතගුතා ධම්මදනෙන පරෙ
අනුගණනන්ති, තසු අනෙකභවෙ ඛොධිසතතසු චතුරාධිට්ඨාන
පරිපුරණං පරිපුරණන් චතුරාධිට්ඨානසුභි චරිතභාග්‍රාහනන්ති
එකෙ. තත්‍රභි ගබ්බොකකහන්ති සීති අභිනිකචනෙසු පඤ්ඤාධිට්ඨා
න සමුද්දගමෙන සතො සමපජානො සච්චාධිට්ඨානපාරිපුරිසා සමප
නිජානො උභතරුතිමුඛො සතතපද විනිභාරෙන ගනඛා සඛාදී
සා මළොකෙඤා සච්චානුපරි චනන්තා චචසා. “අගොගමසමි
ලොකසු ජෙට්ඨාගමසමි ලොකසු සෙට්ඨාගමසමි ලොකසු”
ති තිස්සිතතුං සිහනාදං නදී, උපසමාධිට්ඨාන සමුද්දගමෙන ජනනා
තුර මතපබ්බජිත දසාචිනො චතුධමමපදෙස නොවිදසු සො
ඛනාරොගා ජිවිතසමපනති මදනං උපසමො, වාගාධිට්ඨාන සමුද්ද
ගමෙන මහතොඤ්ඤති පරිචට්ටසු ගතභතසුච චකචනන්ති රජු
සු අතපෙකච පරිච්චාගොති. දුතියෙ ධානෙ අභිසංඛොධියං
චතුරාධිට්ඨාන පරිපුරණන්ති කෙචි. තත්ථි ගථා පටිඤ්ඤං සච්චා
ධිට්ඨාන සමුද්දගමෙන චතුන්තා අරියසච්චානං අභිසමයො තනො
තිසච්චාධිට්ඨානං පරිපුරණන් වාගාධිට්ඨාන සමුද්දගමෙන සඛනි
ලෙසුපනතිලෙස පරිච්චාගො තනොති වාගාධිට්ඨානං පරිපුරණන්
උපසමාධිට්ඨාන සමුද්දගමෙන පරමුපසමපනති තනොති උපසමාධි
ට්ඨානං පරිපුරණන් පඤ්ඤාධිට්ඨාන සමුද්දගමෙන අනාවරණ ඤ්ඤ
පටිලාභො තනොති පඤ්ඤාධිට්ඨානං පරිපුරණන්ති නං අසිඛං අභි
සංඛොධියාපි පරමසු භාවනො. තතිගෙති ධානෙ ධම්මචකකප
චතනෙන චතුරාධිට්ඨානං පරිපුරණන්ති අපඤ්ඤ. තත්ථි සච්චාධි
ට්ඨාන සමුද්දගතසු වාදසති ආකාරෙති අරියසච්චදෙසනාග
සච්චාධිට්ඨානං පරිපුරණන් වාගාධිට්ඨාන සමුද්දගතසු සමමම ම
භාගාග කරණෙන වාගාධිට්ඨානං පරිපුරණන් උපසමාධිට්ඨාන
සමුද්දගතසු සගං උපසන්නසු පරෙසං උපසමනෙන උපසමාධි
ට්ඨානං පරිපුරණන් පඤ්ඤාධිට්ඨාන සමුද්දගතසු චෙතෙශානං
ආසාදි පරිජානනෙන පඤ්ඤාධිට්ඨානං පරිපුරණන්ති තදපි අසි
ඛං අපරිඥාසිතතා වුච්චි තිච්චසු. චතුරෙථ ධානෙ පරිනිබ්බානෙ
චතුරාධිට්ඨානං පරිපුරණන්ති අපරෙ. තත්‍රභි පරිනිබ්බානතා
පරමසු සච්චසමපනන්තා සච්චාධිට්ඨානං පරිපුරණන්. සබ්බපසි
පටිනිසුගෙත වාගාධිට්ඨානං පරිපුරණන්. සබ්බ සංඛාරුපසමෙන

උපසමාධිවිධාන පරිපූරණං පඤ්ඤා පයෝජනං පරිනිව්ඛානෙන පඤ්ඤාධිවිධාන පරිපූරණං තනු මහාපුරිසස්ස විසෙසෙත මෙතනා බෙතෙන අභිජාතියං සච්චාධිවිධාන සමුදාගතස්ස සච්චාධිවිධාන පරිපූරණ මහිබ්බතතං විසෙසෙත කරුණාවෙතෙන අභිසමොධිතං පඤ්ඤාධිවිධාන සමුදාගතස්ස පඤ්ඤාධිවිධාන පරිපූරණ මහිබ්බතතං විසෙසෙත මුදිතා බෙතෙන ධම්මවක්කප්පවතනෙන වාගාධිවිධාන සමුදාගතස්ස වාගාධිවිධාන පරිපූරණ මහිබ්බතතං. විසෙසෙත උපෙකඛාවෙතෙන පරිනිබ්බානෙන උපසමාධිවිධාන සමුදාගතස්ස උපසමාධිවිධාන පරිපූරණමහිබ්බතතංති දඪබ්බං. තනු සච්චාධිවිධාන සමුදාගතස්ස සංවාසෙත සීලං වෙදිතබ්බං, වාගාධිවිධාන සමුදාගතස්ස සංවොගාථෙත සොවෙය්‍යං වෙදිතබ්බං, උපසමාධිවිධාන සමුදාගතස්ස ආපදසු ථාමො වෙදිතබ්බො, පඤ්ඤාධිවිධාන සමුදාගතස්ස සාකල්‍යාය පඤ්ඤා වෙදිතබ්බො, එවං සීලාජ්ච විතනදිභි විසුභිතො වෙදිතබ්බො තථා සච්චාධිවිධාන සමුදාගමෙන දෙසාගතීං නගච්ඡති අවිසංවාදනතො වාගාධිවිධාන සමුදාගමෙන ලොභාගතීං නගච්ඡති අනභිසංගතො උපසමාධිවිධාන සමුදාගමෙන භයාගතීං නගච්ඡති අනපරාධතො පඤ්ඤාධිවිධාන සමුදාගමෙන මොහාගතීං නගච්ඡති යථාභූතාවබ්බොධතො, තථා පඨමෙන අදුට්ඨො අධිවාසෙති, දුතියෙන අලුඤ්චො පටිසංවති තති සෙත අනිතො පරිවජෙජ්ඣති, චතුසෙත අසමුත්ථො විනොදෙති පඨමෙන නෙකධම්ම සුඛප්පතී, ඉතරෙති පච්චෙක උපසම සමොධි සුඛප්පතීයො හොනතීති දඪබ්බො, තථා විචෙකජ් පිතිසුඛ සමාධිජ්ඣිතිසුඛ දජිතිජ් කායසුඛ සති පාරිසුභිජ් උපෙකඛා සුඛප්පතීයො එතෙහි චතුති යථාකාමං හොනති එවමනෙකගුණානුබ්බෙති චතුති අධිවිධානෙහි සබ්බපාරමී සමුත්ථගතො වෙදිතබ්බො, යථාච්චතුති අධිවිධානෙහි සබ්බපාරමී සඛගතො එවං කරුණාපඤ්ඤාහි පිති දඪබ්බං සබ්බොපිති බොධිසමානෙරු කරුණා පඤ්ඤාහි සඛගතිතො කරුණාපඤ්ඤා පරිගහතිතාහි දුතාදි ගුණා මහාබොධිසමානෙරු භවන්ති බුඛිතනසීති පරියොසානාහි එවමෙතාසං සඛගතො වෙදිතබ්බො.

නොසමපාදනුපායො?ති, සකලස්සාපි පුඤ්ඤාදි සමහාරස්ස සමාසමබ්බාධිං උද්දියා අනවසෙස සමහරණං අවෙකලලකාරිතායොගෙන, තඤ්ච සකඛවකාරිතා ආදරබහුමාන යොගෙන, සාකච්චකාරිතා නිරන්තරයොගෙන, විරකාලාදියොගොච අනන්තර අවොසානාපජ්ජනෙතාහි, තං පනස්සකාලපරිමානං පරතො ආචිභවිසා තිඉති චතුරභගයොගො එතාසං පාරමිතං සමපාදනුපායො.

තථා මහාසතෙතන බොධිය පටිපඤ්ඤානෙතන සමමාසවේධාධිය
 බුධිතං පුරෙතරමෙව අතතා නියාදෙනවේධා ඉමාහං අතතභාවං
 බුධිතං නියාදෙමිති, තං තං පරිග්‍රහණත වජ්ඣව පටිලාභනො
 පුරෙතරමෙව දුනමුච්චෙ නියාජ්ජිතබ්බං යං කිච්චි මයං උපපජ්ජන
 කං ජිවිතපරිකාරජාතං සබ්බං තං සති යාවතෙ දසාමි තෙසං
 පන දිනනාවසෙසං එව මයං පරිග්‍රහණිතබ්බනති එවං කියං සමම
 දෙව පරිච්චාගාය කතෙ විතතාහිසංඛාරෙ යං උපාජ්ජති පරිග්‍රහ
 භවජ්ඣං අවිඤ්ඤාණකං සවිඤ්ඤාණකං වා තසු යෙ ඉමෙ පුච්චෙ
 දුතෙ අභත පරිවසො පරිග්‍රහ වජ්ඣසං පරිතතභාවො උලාර
 මනුඤ්ඤාතා පරිකබ්බෙ විතතාති වතතාපො දුනවිතිබ්බො තෙසු යද
 (මහා) බොධිසතනඤ්ඤා සංවිජ්ජමානෙසු දෙය්‍යධම්මෙසු පටිච්චපට්ඨ
 තෙ ව යාවක ජනෙ විතතං ත පකබ්බදුති නකමති තෙත නිට්ඨ
 මේඤ්ඤා ගතනබ්බං, අභිග්‍රහං දුතෙ පුච්චෙ අකතපරිවසො තෙත
 මෙ එතරති දුතුකමාතා විතෙත න සණ්ඨාතීති සො එවං මෙ ඉපතා
 පරං දුතාහිරතං විතතං භවිසාති භවදුහං ඉපතා පට්ඨාය දුතං
 දසාම මනුමයං පටිගච්චිව පරිග්‍රහවජ්ඣං යාවකාතං පරිච්ච
 තනනති දුතං දෙති මුතතවාගො පයතපාණී වොසංගරතො යාව
 යොපගා දුතසංවිභාගරතො එවං මහාසතනසං පඨමො දුතවිති
 බ්බො භතො භොති විභතො සමුච්චිනො, තථා මහාසතෙතා
 දෙය්‍යධම්මෙසු පරිතතභාවෙසති වෙකලොව ඉති පටිසංවිකබ්බි.
 අහං ඛො පුච්චෙ අදුනසීලතාය එතරති එවං පට්ඨං විකලො
 ජාපතා තසමා ඉදුති මයං පරිතෙතනවා හිතෙතවා යථා ලඛිත
 දෙය්‍යධම්මෙක අතතාතං පිලෙච්චාපි දුතමෙව දුතබ්බං යෙතා හං
 ආගතිවපි දුතපාරමි මඤ්ඤං පාපෙසාමිති සො ඉතරිතරෙත තං
 දුතං දෙති මුතතවාගො පයතපාණී වොසංගරතො යාවසො
 ගා දුතසංවිභාගරතො එවං මහාසතනසං දුතියො දුතවිතිබ්බ
 චො භතො භොති විභතො සමුච්චිනො, තථා මහාසතෙතා දෙ
 ය්‍යධම්මෙසු උලාර මනුඤ්ඤාතා අදුතුකමාතා විතෙත උපාජ්ජ
 මානෙ ඉති පටිසංවිකබ්බි නනුතයා සපුරිස උලාරතමා සබ්බසෙ
 ඨා සමමාසවේධා අහිපජ්ජිතා තසමා තදසං තයා උලාරමනු
 ඤ්ඤාඑව දෙය්‍යධම්මෙව දුතං යුතතරුපනති, සො උලාරං මනු
 ඤ්ඤාඑවදෙති මුතතවාගො පයතපාණී වොසංගරතො යාවසො
 ගා දුතසංවිභාගරතො එවං මහාපුරිසසං තතියො දුතවිතිබ්බො
 භතො භොති විභතො සමුච්චිනො, තථා මහාසතෙතා දුතං දෙ
 තෙතා යද දෙය්‍යධම්මෙසු පරිකබ්බං පසාති සො ඉතිපටිසංවිකබ්බි
 අයං ඛො භොගාතං සභාවො යදිදං බ්බං බ්බමතා වධම්මතාව

පත හඟවතො සමවුබා චතුපදිකං ගාථං සුක්ඛා පරියොසිතාය
 ගාථාය ඡති අභිඤ්ඤාති අරහතතං පනත්‍රං සමඤ්ච පතියසයො හෝ
 ති තයො පෙනෙ විතා කාල භෙදෙන කතාහිනීතාරා බුඬානං
 සතතීනෙ උඛබ්‍යාකරණොච අනුකතමෙන පාරමීයො පරිපුරෙ
 නතා යථාකතමං යථාචුතතභෙදෙන කාලෙන සමමාසමොධිං
 පාපුණහති, තෙසු තෙසු පත කාලභෙදෙසු අපරි පුණණසු තෙ
 තෙ මහා සතතා දිවසෙ දිවසෙ වෙසසනතරදන සදිසං මහාදුතං
 දෙනතාපි නදනුරූපෙ සීලාදි සබ්බපාරමී ධම්මෙ ආචිණන්තාපි
 පඤ්චමහා පරිචාරභෙ පරිචච්ඡතතාපි ඤාතඤ්චරියා ප්‍රොකඤ්චරි
 යා බුඬසාවරියා පරමකොචිං පාපෙනතාපි අතතරාව සමමාසමු
 ඛා හවිසසනහිති තෙනං ථානං විජ්ජති කසමා ඤාණසා අපරිප
 චචතතො බුඬකාරකධම්මානං අපරිනිට්ඨතතො පරිච්ඡින්නකාල
 නිපාදිතං වීය හි සසං යථා චුතතකාල, පරිච්ඡෙදෙන පරිනිප්පා
 දිතා සමමාසමොධි නදනතතරා සබ්බසාහෙතන වායමගෙනතාපි
 නසකකා අභිගනතුහති පාරමී පරිපුරිය යථාචුතත කාලවිසෙසෙන
 සමපජ්ජති වෙදිතබ්බං.

ඤාතාඤ්චරියා'ති, යෙ තෙ කතාහිනීතාරානං බොධිසතතා
 නං:—

- 270 ඵචං සබ්බඛ සමපන්නා බොධියා නියතාතරා,
 සංසරං දීඝමධානං කප්පකොචි සතෙහි පි;
 අච්චිමහි නුපජ්ජන්ති තථා ලොකනතරෙසුච,
- 271 නිජ්ඣාමතණහා බුප්පිපාසා න භොනති කාලකඤ්ඤා,
 න භොනති බුද්ධකාපාණො උපජ්ජන්තා පි දුග්ගහිං,
- 272 ජායමානා මත්‍රණොසු ජච්චතා න භවන්ති තෙ;
 සොත වෙකලලතා නඤ්චි න භවන්ති මුගපකඛිකා,
- 273 ඉඤ්චිභාවං නග ච්ඡන්ති උභතො බ්‍යඤ්ජන පණ්ඩකා;
 න භවන්ති පරියාපන්නා බොධියා නියතාතරා,
- 374 මුත්තා ආතනතරීකෙහි සබ්බඤ්චසුඛගොචරා;
 මුච්ඡාදිංසිං න සෙවන්ති කම්මකිරිය දසසතා,
- 275 වසමාතාපි සගෙහසු අසඤ්ඤා නුපපජ්ජරෙ;
 සුඛවාසෙසු දෙවෙසු භෙතු කාම න විජ්ජති,
- 276 නිකම්මනින්නා සපුරියා විසං සුත්තා හවාහවෙ,
 වරන්ති ලොකස්චරියා පුරෙන්නා සබ්බපාරමී'ති.

එවි. සංවණ්ණිතා ආනිසංසාගෙව “සනොසමපජනා ආන
 ඤු බොධිසතෙතා භුසිතාකාතා වච්චා මාතුකුට්ඨං ඔක්කමති”ති
 ආදිතා සොලස අවජරිගභුත ධම්මපපකාරා. යෙව “සිතංවෘපහනං
 හොති උණහව උපසමමති”ති ආදිතා, “ජාගමානෙ ඩො ඤාරිජු
 තත බොධිසතෙත අගං දසදහසසි ලොකධාතු සංකමපි සමපනවපි
 සමපවෙධි”ති ආදිතා. චන්තිංස පුබ්බතිමිනනපකාරා. යෙව
 පනඤ්ඤපි බොධිසතතානං අධිපාය සමිජ්ඣිතං කමමාදිපු වසී
 භාවොති එවමාදගො තස තස ජාතක බුබ්බංසාදිසු දසසිතා කා
 රා ආනිසංසා නෙ සබ්බෙපි එතාසං ආනිසංසා තථා යථා නිදසී
 ත හෙද අලොභාදෙසාදි ගුණ යුගලාදගොවාති වෙදිතබ්බො. අපිච
 යසමා බොධිසතෙතා අභිනිභාරනො පටිඨාය සබ්බසතතානං පිතු
 සමො හොති තිනෙසිතාය දකඛිණේයතො ගරුභාවතීයො
 පරමංව පුඤ්ඤනෙධතනං හොති ගුණ විසෙස යොගෙන ගෙභුගෙස
 නව මනුසානං පියොහොති අමනුසානං පියොහොති දෙවතාති
 අනුපාලීයති මෙතතාකරුණා පරිභාවිතසතතානතාය වාලච්ඡා
 දීතිව අනභිභවතීයො හොති යසමිං යසමිං ව සතකතිකා
 ගෙ පව්වාජායති තසමිං තසමිං උලාරෙත වණේණන උලාරෙත
 යසෙත උලාරෙත සුබෙත උලාරෙත බලෙන උලාරෙත ආධිප
 තෙගෙසන අඤ්ඤ සතෙත අභිභවති පුඤ්ඤවිසෙසගොගතො
 අපාඛාධොහොති අපාතඤ්ඤා සුච්ඡුඛාවසාසධාහොති සුච්ඡද
 සුච්ඡුඛං විරියං සති සමාධි පඤ්ඤා සුච්ඡද, මඤ්ඤලෙසො හොති
 මඤ්ඤරථො මඤ්ඤපරිලාහොති කිලෙසානං මඤ්ඤාවෙතෙව පුබ්බ
 වොහොති පදකඛිණ්ණාති බමොහොති සොරනො සවිලො
 හොති පටිසසාරකුසලො අනෙකාධනො අනුපතාති අමකඛී
 හොති අපලාසී අතිසසුකී හොති අමච්ඡරී අසරොහොති අමා
 යාවී අථමොහොති අනතිමානී අසාරමෙභාහොති අසමතෙතා
 පරනො උපතාපසහො හොති පරෙසං අනුපතාපි. යසමිච ගාමි
 සෙඛතෙත පටිච්ඡති තස සතතානං හයාදගො උපද්දවා ගෙභු
 ගෙසන අනුපනනා නුපපජනති උපනතාව චුපසමෙතති ගෙ
 සුච අපාගෙසු උපජන්ති තතස පචුරජනො විය දුකෙඛන අධිම
 නතං පිටුගති හිගෙසා සොමතතාය සංවෙගමාපජන්ති තසමා මගා
 පුරිසසා යථාරහං තසමිං තසමිං භවෙ ලබ්බමානා එතෙසතතානං
 පිතුසමතා දකඛිණේයතාදගො ගුණවිසෙසා ආනිසංසාති වෙදිත
 බ්බො. තථා ආයුසමපද රුපසමපද, කුලසමපද, ඉසාරිග සමපද ආ
 දෙග්ග වචනතා මහානුභාවතාති එතෙපි මහාපුරිසසා පාරමිතං
 ආනිසංසාති වෙදිතබ්බො තස ආයුසමපදතාම තාසං තාසං උප
 තතියං දීසායුසතා විරභිතිකතා තාය යථාරඛීති කුසලසමාදතාති

පරිභෝගාපේති බහුව කුසලං උපවිණාති රූපසමපදා නාම අභිරු
 පතා දක්ෂණියතා පාසාදිකතා තායරූපපාමානානං සතතානං
 පසාදවහො හොති සමභාවනිභො කුලසමපදනාම උලාරෙසු කු
 ලෙසු අභිනිබ්බතතිතාය ජාතිමදදි මදමතතානමපි උපසංකමති
 යො හොති පසුරූපාසනිභො ඤන තෙ නිබ්බිසෙවතෙ කරොති
 ඉක්කරිය සමපදනාම මභාවිභවතා මහෙසකකතා මභාපරිවාරතාව
 තාති සංගහෙතභෙබ්බ වතුති සභවවුද්ධි සංගණිතං නිග්ගහේ
 තභෙබ්බ ධර්මමත නිග්ගහෙතං සමභො හොති, ආදෙශ්‍ය වචන
 තා නාම සෙධිය්‍යතා පච්චයිකතා තාය සතතානං පමානභුතො
 හොති අලසිසනිය්‍යාවස්ස ආණාහොති. මභානුභාවතා නාම ආනු
 භාව මභනතතා තාය පරෙති අනභිභුග්‍යති සයමෙව පත පරෙ
 අඤ්ඤදප්පු අභිභවති ධර්මමත සමෙත යථාභුතගුණෙවිච්ච. එව
 මෙතෙ ආසුසමපදදෙයො මභාපුරිසස්ස පාරමිතං ආනිසංසා සයංව
 අපරිමානස්ස පුඤ්ඤසමාරස්ස පරිවුච්චිතෙතු භුතායානතතෙය
 සතතානං අවතාරණස්ස පරිපාවනස්සව කාරණභුතාති වෙදිතබ්බා.

කිංචලනී, සමාසනො නාව සමමාසලබ්බතාවො එතාසං
 එලං විජාරතොපන වතනිංස මභාපුරිසලකකණ අභිති අනුබ්‍ය
 ජත බ්‍යාමප්පතාදි අනෙක ගුණගණසමුප්පුරූපතාය සමපනී
 අධිට්ඨාන දසබ්ල වතුභවසාරජ් ඡ අසාධාරණ ඤ්ණ අධාරසා
 වෙණික බුබ්බමමපභුති අනනතාපරිමාන ගුණසමුදෙයොපසොතිතී
 සබ්බමකාය සිරි යාවතා පන බුබ්බගුණා භෙ අනෙතෙහිපි කපෙස
 හි සමමාසලබ්බතොපි වාචාය පරිභෝගාපෙතං තසකතා ඉදමෙ
 තාසං එලං වුතතං වෙතං (භගවතා):—

277 බුච්චො පි බුබ්බස්ස භණෙශ්‍ය වණ්ණං
 කප්පමපි වෙ අඤ්ඤ මභාසමානො,
 බිභෙඨ කපෙපා විරදීඝමනතරෙ
 වණ්ණො න බිභෙඨ තථාගතස්සා'ති.

එවමෙසු පාරමිසු පකිණ්ණක කථා වෙදිතබ්බා.

යංපතපාලීයං “දානාදුතබ්බකංදන” හති ආදිතා සබ්බාපි පාරමි
 එකජ්ඣිංදෙය්‍යතො පරතො “කොසජ්ජං භගතො දිස්වා” ති ආදිතා
 පරිභෝගාන කථාමයං වුතතං, තං යෙති චිරිතාරමත මෙතතා භාව
 තා අප්පමාද විහාරෙති යථා වුතතා බුබ්බකාරකධම්මො විසදභාවභිත
 තා සමමාසලබ්බාති සංඛාතාව අනතතො විමුච්චති පරිපාවිතා තෙති
 වෙතෙශ්‍යානමපි විමුච්චති පරිපාවිතාය ඔවාද දුතසං වුතතං තප්ප

නොසජ්ජ. භසනො දිසවා විජිතාරමහසඤ්ච වෙමනො'ති, ඉමිනා පටිපනෙඛ ආදිනව දසසනමුඛෙක විරියාරමෙක ආතිසංසං දසෙස ති. ආරබ් විජිතො හොඨා'ති. ඉමිනා විරියාරමෙක නිසොජෙති යසොච:—

278 සබ්බපාපසා අකරණං කුසලසා උපසම්පදා,
සචිත්ත පරියොදපනං එතං බුඛාන සාසනනාති.

සංවෙපනො, විපාරනො පන සකලෙන බුඛවචනෙන පකා සිතා සබ්බාපි සම්පනායො එකතෙනෙව සම්මප්පධානාධිතා තසො භගවා විරියාරමෙක නිසොජෙතො, එසා බුඛාන සාසනීති ආහ, තත්තායං සංවෙපනො; යාචායං සබ්බසංකිලෙස මුලභාවනො සබ්බානසා විධායකනාති කොසජ්ජ. භගනො තප්පටිපකඛනො වතුභි යොගෙහි අනුපද්දවභාව සාධනනො විරියාරමෙව වෙම නො දිසවා අබිජිලසිකොදි සම්පාදන වසෙක විරියසා ආරමෙතා සම්මප්පධානානුසොගො තප්ප යං සම්මදෙවතිසොජනං ආරබ්විරියො හොඨාති එසා බුඛානං භගවනතානං අනුසාසනී අනුසිට්ඨි ඔවා දෙති සෙස භාඨාසුපි ඉමිනාව තයෙක අපො වෙදිතඛො. අයං පන විසෙසො විවාදනාති, විරැඬවාදං ඡ විවාද වසුවසෙක විවද නනනීති අපො. අවිවාදනාති, විවාද පටිපකඛං මෙතනං වචිකමං මෙතනාභාවනංවා අථවා අවිවාදගෙතු භූතං ඡ ඛිංඛං සාර්ණීය ධම්මං. සමගගා'ති, අවගා කායෙකවෙව විතෙනව අව සහිතා අවිසුතතාති අපො. සබ්ලා'ති, සකඛිලා මුදුසීලා අසුම සුමභි මුදුකදයාති අපො. එසා බුඛාන සාසනී'ති, එසා සබ්බෙක සබ්බං විවාද මනුපගම්ම යදිදං ඡ සාරණීය ධම්ම පරිපුරණ වසෙ න සමගගාසෙ නිසොජනං එසා බුඛානං අනුසිට්ඨිති යොජෙත ඛො සමගගාසං හි වසමානාසීලදිභි සාමසුසගතා අව්වදමානා සුඛෙතෙව නිසොසා සිකඛා පරිපුරෙසානනීති සප්පා සමගගාසෙ නිසොජනං අතතනො සාසනනාති දසෙසසි. පමාදනාති, පමජ්ජනං කුසලානං ධම්මානං පමුසානං අකුසලෙසුච ධම්මෙසු විතතවොසා ගානං චුතතං භෙතනං, “තඤ්ඤා පමාදෙ කායදුච්චරිතෙ වා වචි දුච්චරිතෙ වා මනො දුච්චරිතෙ වා පඤ්චසුවා කාමගුණෙසු විතත වොසාසොගො වොසාසොගානුපාදනං කුසලානංවා ධම්මානං ගාව නාය අසකඛවචිකිරියතා අසානච්චිකිරියතා අනුච්චික කිරියතා මලික චුතතීතා නිකඛිතත ඡන්දතා නිකඛිතත චුරතා අනාසෙවතා අභාවතා අබහුලිකමං යො එචරුපො පමාදෙ පමජ්ජනා පමජ්ජ තතතං අයං චුච්චිති පමාදෙති” අප්පමාදනාති, අප්පමජ්ජනං තං පමා දසා පටිපකඛනො වෙදිතඛො අඤ්ඤාති අප්පමාදෙ තාම සතිතා

අවිඥානාදිව නිව්‍යං උපට්ඨනාය සත්තං එතං නාමං. අපරෙ පන සති සමපජ්ඣාදි පට්ඨනා තථාපච්ඡතා වතනාතෙ අරුපිනො ඛනා අපමාදොති වදනති යසමා පන අපමාදභාවනා නාම විසුං එතාභාවනා නත්ති යාති කාවිජුඤ්ඤාකිරියා කුසලකිරියා සබ්බා සා අපමාදභාවනාතෙව වෙදිතබ්බං විසෙසතො පන විවට්ඨප නියය සරණං ගමණං නායික වාවසික සංවරණංව උපාදාය සබ්බාසීලභාවනා සබ්බා සමාධි භාවනා සබ්බාපඤ්ඤා භාවනා සබ්බාකුසලභාවනා අනවජ්ජභාවනා අපමාදභාවනා. අපමාදොති හි ඉදංපදං මහත්තං අපං දීපෙති මහත්තං අපං පරිග්ග හෙත්වා නිට්ඨති සකලමපි තෙපිටකං බුඛවචනං ආභරිත්වා අපමාද පදසං අපං (කත්වා) කථෙන්නො ධම්මකපීතො අතිචේත පකඛු තෙත්වාති නවත්තෙබ්බා කසමා අපමාද පදසං මහත්ත භාවනො තථාති සමොසමුඛො කුසිතාරායං යමකසාලානමත්තෙරෙ පරි නිබ්බාත සමයෙ නිපන්නො අතිසලොධිතො පඨාය පච්චතනා ස්වසාය වසෙසු අත්තනා භාසිතං ධම්මං එතෙතෙව පදෙනසබ්බ හෙත්වා දෙසොතො “අපමාදොති සමොදො”ති භික්ඛුනං ඔවාදමදසී තථා වාහ, “සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ යාති කානිච් ජබ්බමා නං පාණානං පදජාතානි සබ්බාති තානි හත්තිපදෙ සමොධානං ගච්ඡන්ති හත්තිපදං තෙසං අග්ගමකායති රදිදං මහත්තතෙතන එවමෙව වො භික්ඛවෙ යෙතෙවි කුසලා ධම්මා සලෙබ්බ තෙ අපමාද මුලකා අපමාද සමොසරණො අපමාදො තෙසං අග්ගමකායති”ති තත් අපමාද භාවනං සිබ්බාපත්තං දෙසොතො සත්තා භාවෙඨඨබ්බිකං මග්ගනති ආග තසංචො, යො එස සීලාදි බක්ඛනාය සබ්බහො සමොදිට්ඨි පුබ්බබ්බමො සමොදිඨි ආදීනං යෙව අවස්ථනං අබ්බානං වසෙත අභිබ්බිකො අරියමග්ගො තං භාවෙඨ අත්තනො සත්තාතෙ උපාදොඨ දසංක මග්ගමතෙත අභ්චා උපරි නිණ්ණං මග්ගානං උපාදන වසෙත වසෙඨඨඨ එව මො අපමාදභාවනා සිබ්බාපත්තා හවිසානිති එසා බුබ්බානසාස හිති, යදිදං කුසලෙසු ධම්මෙසු අපමාදං තවඋසු කතාපෙත්තා අරියමග්ගා භාවනා එසා බුබ්බානං හගච්ඡනානං අනුසිට්ඨි ඔවා දොති:—

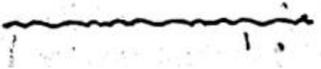
ඉති හගවා අරහත්තනිකුචෙතෙව වරියාපිටකදෙසනං නිට්ඨා පෙසි, ඉත්ඨං සුද්භ්වි, ආදිසු ඉත්තනි කපෙව සතසගෙසාති ආදීනා පකාතෙත, සුදන්ති නිපාතමත්තං, හගවා’ති, හග්ග වත්තනාදිහි කාරණෙහි හගවා, අත්තනො පුබ්බවිසිත්තනි පුරිමාසු අතින්ති පණ්ණිතාදි ජාතිසු අත්තනො පටිපත්ති දුක්කර

කිරිය සමභාවිසමානෝති, හස්තලෙ ආමලකං විස සමමදෙව
පකාසෙහෙතා බුධාපදනියං නාමාති, බුධාතං පුරාතනකමමං
පොරාණං දුක්කරකිරියං අධිකිව්වපවතනනා දෙසිතතනා බුඩා
පදනිකනනි එවං නාමකං ධම්මපටිසාසනාති, ධම්මදෙසනා ධම්ම
භූතංව කරණං අභාසිඤ්ඤාති, අවොච. යං පනෙස න චුතනං
තං හෙට්ඨා චුතනකයනනා උතනානන්තනාව න චුතනනති වෙදි
කබ්බං,

එතනාවනාව: -

විසුඛ වරිතො සප්පා බුඛවරියාය පාරගු,
සබ්බවරියාසු කුසලො ලොකාවරියො අනුග්ගනෙරා.
යං අච්ඡරිය ධම්මානං සබ්බම ච්ඡරියාතිගො,
අතතනො පුබ්බාවරියානං ආනුභාව විභාවකං.
දෙසෙසි නාපො වරියා පිටකං යච තාදිතො,
ධම්මසඛිතාහකා ඵෙරා සඛිතයිංසු තඵචච.
තස්ස අඤ්ඤා පකාසෙභුං පොරාණඤ්ඤා කථානසං,
තිස්සාය යා සමාරඬා අප්පසංචණ්ණනා මයා.
සා තන් පරමසානං තිඤ්ඤාතො යථාරහං,
පකාසනා පරමඤ්ඤා දිපනි නාම තාමතො.
සමපතනා පරිනිවසානං අනාකුල විනිච්ඡයා,
සාධිකා අභිවිසාය පාලියා භාණවාරතො.
ඉතිතං සංඛරොහෙනන යනතං අධිගතං මයා,
පුඤ්ඤං තස්සානු භාවෙන ලොකනාථස්ස සාසනං.
ඕභාසෙභනා විසුඛාය සීලාදි පටිපතනියා,
සබ්බෙපි දෙභිතො භොනතු විමුත්ති රසභාගිතො.
චිරං තිට්ඨතු ලොකසමිං සමමාසමුඛ සාසනං,
තසමිං සභාරවා තිච්චිං භොනතු සබ්බෙපි පාණිතො.
සමමා වස්සතු කාලෙන දෙවොපි ජගති පති,
සබ්බම නිරතො ලොකං ධම්මෙනෙව පසාසතුති.

ඉති බදරනිත් විහාරවාසිනා ආචරිය ධම්මපා
ලෙන කතා වරියා පිටක වණ්ණනා තිට්ඨතා.

මරමමපොසකහොත ඉමානිසෙසා ගාථා දිසානගි:—

යසමා පතායට්ඨ කථා පරමපරාය ලිකඛිතා,
විපලලස්කඛරා නසමා සායංසුද්ධු විසොධිතා.

පඤ්ඤසීහොතිතාමෙන අනුපථරෙන ධිමතා,
සාසනට්ඨිති කාමෙන බහුගඤ්ඤසු ආගතං.

අසංසංසඤ්ඤා මයා නසා නෙප්පෙන පාණිනො,
සමිබ්බසංකපා හොනතු දෙවාරකඛනතු සාසනං.

සුඛ පතනං.

විභේ. පනතිංසා.	අසුඛපාඨො.	සුඛපාඨො.	
1	19	සංවණණං	සංවණණං
3	9	තනෙ	තනො
4	7	නිලොරාධාරාමං	නිලොරාධාරාමං*
„	21	කීලනෙත	කීලනෙත*
5	5	සාධාරනං	සාධාරණං
„	30	බුහමාණං	බුහමානං
6	2	මහා	තයා
„	16	සධා	සධා
„	32	සුඤ්ඤ	සුඤ්ඤ
7	11	ඤ්ඤං	ඤ්ඤං*
„	16	අනන්ධා	අනන්ධා
„	18	ඤ්ඤං	ඤ්ඤං
8	32	ඉධ	ඉධකප්පානි
9	9	පට්ඨිතානෙස	පට්ඨිතානෙස
„	34	ආභසාරනා	ආභසාරනො
10	18	සමානාධිකරණං	සමානාධිකරණං
11	6	ජාත	ජාති
„	15	එකකතාපනම්පි	එකකතාපනම්පි
12	12	සයම්ප	සයම්ප
„	17	පනිඤ්ඤ	පනිඤ්ඤ
„	18	විතනාමාරං	විතනාමාරං
„	28	ඉධා	ඉධ
13	26	විසෙසනාති	විසෙසෙකනාති
14	9	මහජනස්ස	මහජනස්ස
„	„	විජාරගිමහා	විජාරගිමහා
„	14	සුභාතඤ්ඤ	සුභාතඤ්ඤ
„	20	උපජ්ඣා	උපජ්ඣා
„	35	ඤ්ඤාරාණ	ඤ්ඤාරාණ
15	12	චරිතයා	චරියා
16	15	අසවකඛ්ඛ	අසවකඛ්ඛ
17	3	භාවාන	භාවනා
„	17	අනවසෙසං	අනවසෙසං
„	18	ජාතනන්ධං	ජාතනන්ධං
„	23	වීරකාල	වීරකාල
„	30	භවාති	භවාභවාති
„	32	සම්භරන	සම්භරණ
18	2	ඉමිකිකප්පෙති	ඉමිකිකප්පෙති
„	11	භාව	භාවමෙව

පිණිස, පනතිසා,		අසුඛවාසයා,	සුඛවාසයා,
18	12	අනෙකි	අනෙකි
"	23	ගනකි	ගනකි
"	24	අනෙකි	අනෙකි
19	1	පරිදේවනකයා	පරිදේවනකයා
"	12	දේව	දේව
20	8	එවමෙව	එවමෙව
"	15	අලොතිකා	අලොතිකා
"	27	බ්‍රාහ්මණ	බ්‍රාහ්මණ
21	5	කාරණ	කාරණ*
"	14	පරයෙහි	පරයෙහි*
22	2	දකිනිකයා	දකිනිකයා
"	3	අනා	අනා
23	9	විභව	විභව
"	29	අනෙකි	අනෙකි
25	23	පවනකයා	පවනකයා
"	27	මහපුරිසා	මහපුරිසා
"	31	අනාසකගනක	අනාසකගනක
"	32	විභව	විභව
"	33	විභව	විභව*
"	38	පුබ්බකයා	පුබ්බකයා
26	16	දකිනිකයා	දකිනිකයා
27	8	ඵපිත	ඵපිත
"	32	උරුහි	උරුහි
29	5	සුභිසුභ	සුභිසුභ
"	35	ධනාසිතක	ධනාසිතක
"	36	සමනක	සමනක*
"	36	කාරණක	කාරණක
30	8	කෙතක	කෙතක
"	29	සමනක	සමනක
"	33	සමනක	සමනක
31	6	නිසාසරණ	නිසාසරණ*
"	7	දකිනික	දකිනික
"	"	නිසා	නිසා
"	15	අනෙකි	අනෙකි
"	20	කරිකා	කරිකා
"	25	මාමෙහි	මාමෙහි*
"	30	සක	සක
"	31	දුතපාරමි	දුතපාරමි
32	8	නිර්ණාත	නිර්ණාත
"	11	නිසාසරණ	නිසාසරණ
"	13	ලඞ්ඵ	ලඞ්ඵ
"	14	එවමෙව	එවමෙව
"	21	පිලාහි	පිලාහි

සිංහල පදනම.		අක්ෂරලිපියා.	සුඛලිපියා.
32	24	දෙක	දෙණ*
"	31	ගණනාව	ගණනාව
"	33	ආදිනතා	ආදිනතා
33	13	මොහොලානතා	මොහොලානතා
"	26	ආනා	ආණා ^ආ
34	4	කට්ඨසරණං	කට්ඨසරණං
"	12	බන්	බණ්
35	10	ආදී	ආදී
36	15	අනපකා	අනපකා
37	14	පරිපුනනා	පරිපුණනා*
39	17	ආගවේදනෙතිය	ආගවේදනෙතිය
"	19	කිතනනෙතිය	කිතනනෙතිය
"	28	අනෙකවනිය	අනෙකවනිය
40	1	අපරණා	අපරණ
"	5	සාකවර්ණ	සාකවර්ණ
"	18	බ්‍රහ්මණ	බ්‍රහ්මණ
"	21	කරණසංඝ	කරණසංඝ
"	28	පරවේදියෙස	පරවේදියෙස
"	32	අපේ	අපේ
42	7	රෙහු	රෙහු
"	8	හිතෙතාසොමකතාය	හිතෙතාසොමකතාය
"	14	රකවනසං	රකවනසං
"	25	කසින	කසිණ
"	33	පරණමෙත	පරමෙතාපරණිමෙත
"	36	මහජනනා	මහජනනා
43	15	උපපණොගිකි	උපපණොගිකි
44	5	පටිපණනා	පටිපණනා
45	12	මහාවාරාණි	මහාවාරාණි
"	17	වනිබ්බක	වණිබ්බක*
"	18	තරණං	තරණං
"	35	පාණංච	පාණංච
46	16	දෙසනිය	දෙසනිය
47	1	හිතෙත	හිතෙත*
"	3	සුලහා	සුලහා
48	6	පට්ඨගගමණං	පට්ඨගගමණං
"	29	බාරාතසී	බාරාතසී
"	34	ගමණ	ගමණ*
49	17	විනිවර්ණ	විනිවර්ණ
51	8	මහාද්‍යන	මහාද්‍යන
"	22	අනතපාණාදී	අනතපාණාදී
"	27	වානිජ්‍ය	වාණිජ්‍ය
"	35	කිත	කිත
52	33	තත	අත්තනො

අංකය	පැහැදිලි අසුබ	සුබ
ය.	පාඨය.	පාඨය.
53	2 සිව්	සිව්.
"	18 මංසවා	මංසංවා
"	34 ජනනා	ජනනාණා*
"	" යනුනා	පියනුනා
54	10 විනෙහසිනිති විනෙහසිනිති	
"	15 වසිසිණා	වසිසිනා*
"	24 වචනමත්තාවි වචනමත්තාවි*	
56	3 අජානියෙ	අජානියෙ
"	9 භුමමංසො	භුමමංසා
"	9 පුඤ්චිති	චුචචිති
"	19 වකඛුණිසු	වකඛුසු
56	24 දදෙය්‍යංකත්ති දදෙය්‍යංක	
57	7 නිරතෙ	නිරතොති
"	12 නතා	නතො
"	24 නිඵප්පලං	නිඵප්පලං
"	33 වෙදකා	වෙදකං
58	1 බ්‍රහමණං	බ්‍රාහමණං
"	33 උපජ්ඣති	උපජ්ඣසීති
61	8 පුඤ්ඤාණි	පුඤ්ඤාති*
"	15 අඤ්ඤානිකං	අඤ්ඤානිකං
"	20 සරිමංසං	සරිරමංසං
62	26 පියං	පියංකං
"	" වරංකා	වරංවරසු
63	4 ඵනනංකං, ඵනෙ අසුං	ඵනනංකං, ඵනෙ අසුං
"	7 අහ	අහ
"	13 ඔලොකෙ	ඔලොකෙ
"	" නති	නති
"	17 සමසකාති	සමසකාවාති
"	23 ආණෙත්වා	ආණෙත්වා*
"	24 සෙව වජ්ඣ	සෙව වජ්ඣ
"	" තනං	තනං
64	11 පමානං	පමාණං*
"	21 පරිතාපෙණ	පරිතාපෙණ
65	24 රුභිරමපි	රුභිරමපි
"	31 විවිතතභි	විවිතතභි
66	10 සිනෙරු	සිනෙරු*
"	11 රමණීය	රමණීයා
"	" තවතවමංස	තවතවමංස
"	" කං,	මංසකං
67	8 ජාතකො	ජාතකො
68	4 තිති	තිණි*

අංකය	පැහැදිලි අසුබ	සුබ
ය.	පාඨය.	පාඨය.
70	23 රතණ	රතන
71	32 වතුමමනා	වාතුමමනා
"	34 සංඛතෙ	සංඛාතෙ
72	18 පුඤ්ඤාණු	පුඤ්ඤාණු*
"	25 මාල	මාතුල
74	2 අකඛිරාණී	අකඛිරාති*
"	3 පකඛිණොව	පකඛිණොව
74	34 නිපපිලෙත්වා	නිපපිලෙත්වා
76	34 ගණතුවා	ගණාතුවා
77	14 පාසාන	පාසාණ
77	30 විහතාය	විහාතාය
78	2 තිරිතෙතපං	තිරිතෙතපං
"	9 පද්දි	මද්දි
79	18 බ්‍රාහමණගණා	බ්‍රහමණගණා
"	31 වජ්ජමාණො	වජ්ජමාණො*
80	15 කොචි	කෙචි
"	23 මහසතනං	මහසතනං
"	31 සංඛාරණං	සංඛාරානං
81	8 කතෙතනා	කතොතනා
82	13 සොහනං	සොහිතිං
83	23 ගරුණා	ගරුණා*
84	15 සංඤ්ඤි	සංඤ්ඤි
85	28 ඥාචකො	ඥාචක
"	34 විග්ගනිත්වා	විග්ගනිත්වා
87	1 අභිනුකො	අභිනුකො
"	10 වණ	වණ*
88	22 වණෙ	වණ
89	15 පංසු	පංසු
92	2 ජග්ගණකො	ජග්ගණකො
"	21 පුරිස	ගොපුරිස
93	31 කෙවලං	කකෙවලං
94	15 වතනමා	වතනමා
"	" ආණා	ආණා
95	13 කාසිණං	කාසිණං
97	35 සුඛඥවපි	සුඛඥවපි
"	" තෙ	තෙ
99	24 සඤ්ඤාය	සඤ්ඤාය
100	1 දිගමානමා	දිගමාන
"	" කවපි	වපි
"	22 ජඛිඛා	ජඛිඛා*
"	24 කඛුඤ්ඤා	කඛුඤ්ඤා
"	" කං	කං

ශ්‍රී ලංකා	සහති අසුබ	සුබ
ශ්‍රී ලංකා	සා. පාසෝ.	පාසෝ.
101	23 අඟුණකික	අඟුණකික
„	26 ලහකො	ලහුකො
102	2 අඤ්ඤාචං	අඤ්ඤාචං
„	26 හගනිං	හගිනිඅ
„	18 සෙය්‍යෙය	සෙය්‍යෙය
„	33 පඤ්ඤාණං	පඤ්ඤානං
104	3 වෙලපාඨනං	වෙලපාඨනං
„	10 කාතාරිඨං	කාතාරිඨං
„	22 වමපයෙයා	වමපයෙයා
105	9 වුනෙත	වුනෙතා
„	19 මානවො	මාණවො*
„	34 පුට්ඨ	පුට්ඨ
„	14 ඵත	ඵණ*
„	16 කභාපත	කභාපණ
107	6 උපවජ්ඣං	උපවුචං
110	21 උභිණ්ණමපි	උභිණ්ණමපි
„	20 කාලනෙ	කාලනො
„	27 පරිබ්බාජකං	පරිබ්බාජකං
112	2 ස	සා
„	10 නිසීදනුතා	නිසීදනො,ව
„	14 සීස	සීල
„	15 ගුණං	ගුණං*
„	20 විපුලා	විපුලා
„	22 මුඤ්චස	මුඤ්චස
114	1 ජාහාති	ජාහාති
„	14 ආහාරොඉ	ආහාරොඉ
„	17 මානස	මානස
„	22 ඤානො,කට්ඨා	ඤානො,කට්ඨා,
„	34 නිබ්බනෙතො	නිබ්බනෙතො
116	9 මහිස	මහිස
„	20 පාකසෙ	පකාසෙ
„	25 කුතප	කුණප*
118	2 කතකසනති	කතකසනති
„	11 අකඛිණී	අකඛිනී
„	20 මනිකඛිනි	මනිකඛිනි

ශ්‍රී ලංකා	සහති අසුබ	සුබ
ශ්‍රී ලංකා	සා. පාසෝ.	පාසෝ.
118	32 කාමනං	කාමානං
119	26 සදෙද	සදෙද
120	13 අපො	අපො
„	17 ධම්ම	ධම්ම
„	33 මයංඝනී	මයංඝනී
121	20 පාන	පාණ
122	3 වුස	වුස
„	28 තසධුති	තසධුති
„	30 අභපෙචා	අභපෙචා
123	8 රකඛි	රකඛී
„	9 ආසිං	ආසිං
124	4 පනන	පණණ
125	24 අභංසු	ආභංසු
126	25 කාලකනති	කාලකණ්ඨි
„	„	„
„	„ මුච්චිසුනති	මුච්චිසුනති
„	28 ඔවංදිචා	ඔවදිචා
131	2 දසෙඤා	දසෙඤා
137	17 මඤ්චසු	මුඤ්චසුති
139	16 උධාගනො	ඉධාග්නො
140	13 ලකඛණං	සසලකඛණං
142	21 උපොසථා	උපොසථ
„	38 දෙතික	දෙතික
143	22 කණ්ඨක	කණ්ඨක
„	30 විනිවිකිසා	විනිවිකිසා*
144	36 වදනො	වදනො
146	10 ගුණානුභා	ගුණානුභා
„	24 රකඛී	රකඛී
148	5 සංඛාරාණං	සංඛාරානං
149	3 පිතාරො	පිතාරො
150	10 ගුණං	ගුණා
„	22 රාජ	රාජා
152	17 සණ්ඨික	සණ්ඨික
„	24 සාලය	සාලය
„	29 නිපණ්ණකං	නිපණ්ණකං
157	20 සමමනතිචා	සමමනතිචා
158	17 කසිරාජානං	කාසිරාජානං
„	24 අවෙණිකං	ආවෙණිකං
159	12 දුක්ඛ	දුක්ඛා
160	33 සපරිභයො	සපරිභයො
163	13 සනාති	සනාති

අංකය	පිටුව	අක්ෂර	සුඛ
163	24	බොධිසත්ත	බොධිසත්ත
168	25	බුහමාණ	බුහමාණ
169	3	භර	භර
"	30	බදුපෙති	බදුපෙති
170	1	ඵලඵලාති	ඵලාඵලාති
"	18	මණ්ණාපේ	මණ්ණාපේ
171	2	පවාල	පවාල
"	22	වරියා	වරියාව
"	25	කසු	කසු
172	13	තඤ්ඤා	තඤ්ඤා
"	23	සඤ්ඤා	සඤ්ඤාව
"	24	සමා	සමා
173	33	රඤ්ඤා	රඤ්ඤා
175	1	මුඤ්ඤා	මුඤ්ඤා
"	1	කඵල	කඵල
"	2	මුච්චයානති	මුච්චයානති
"	34	ඵලාඵල	ඵලාඵල
177	16	නිද්දිසනතිපි	නිද්දිසනතිපි
"	26	ජාතනෙ	ජාතනෙ
"	28	ආණ්ණෙ	ආණ්ණෙ
179	9	නිබ්බාද	නිබ්බාද
180	18	තා	තා
181	7	භනනෙක	භනනෙක
182	3	කුලෙ	කුලෙ
"	20	පාසාණො	පිටිපාසාණො
"	23	උදකපමාණ	උදකපමාණ
"	26	නිපණොති	පාසාණො
184	22	සංසුමාරය	සංසුමාරය
"	"	අතිකකමිච්චා	අතිකකමිච්චා
"	29	අභිසංවාද	අභිසංවාද
"	31	කලහවිවාද	කලහවිවාද
"	31	මහාජනානං	මහාජනං
"	33	අච්චාදමානං	අච්චාදමානං
185	10	පඤ්ඤායව	පඤ්ඤාය

අංකය	පිටුව	අක්ෂර	සුඛ
185	15	අභිසංවාද	අභිසංවාද
"	22	අභිසංවාද	අභිසංවාද
186	30	අභිසංවාද	අභිසංවාද
187	15	සච්චානුදය	සච්චානුදය
190	14	අභිවජ්ජෙ	අභිවජ්ජෙ
192	3	සිලෙගුණෙක	සිලෙගුණෙක
"	35	පුඤ්ඤාකමෙම	පුඤ්ඤාකමෙම
196	29	අභිසංවාද	අභිසංවාද
"	31	නාහිකඤ්ඤා	නාහිකඤ්ඤා
197	20	ආරාමයා	ආරාමයා
198	21	ආණ්ණෙ	ආණ්ණෙ
200	37	සමාගමො	සමාගමො
204	1	කනනෙක	කනනෙක
208	16	වකුඤ්ඤා	වකුඤ්ඤා
"	27	භද්දකපිලාති	භද්දකපිලාති
214	3	කණ්ණෙ	කණ්ණෙ
"	32	අකතනි	අකතනි
218	34	කුමාරකාලෙ	කුමාරකාලෙ
219	25	නුට්ඨකා	නුට්ඨකා
221	34	තඤ්ඤා	තඤ්ඤා
227	23	කලහණාධි	කලහණාධි
228	5	ඵකනෙක	ඵකනෙක
230	14	සමපනොව	සමපනොව
"	16	තාය	තාය
232	8	දසුභිකො	දසුභිකො
"	12	අභිසංවාද	අභිසංවාද
233	9	උලාභොවද	උලාභොවද
"	29	සකාන	සකාන
234	10	මානො	මානො
"	17	විහි	විහි
236	38	භවිච්ච	භවිච්ච
237	2	දුරාරමනො	දුරාරමනො

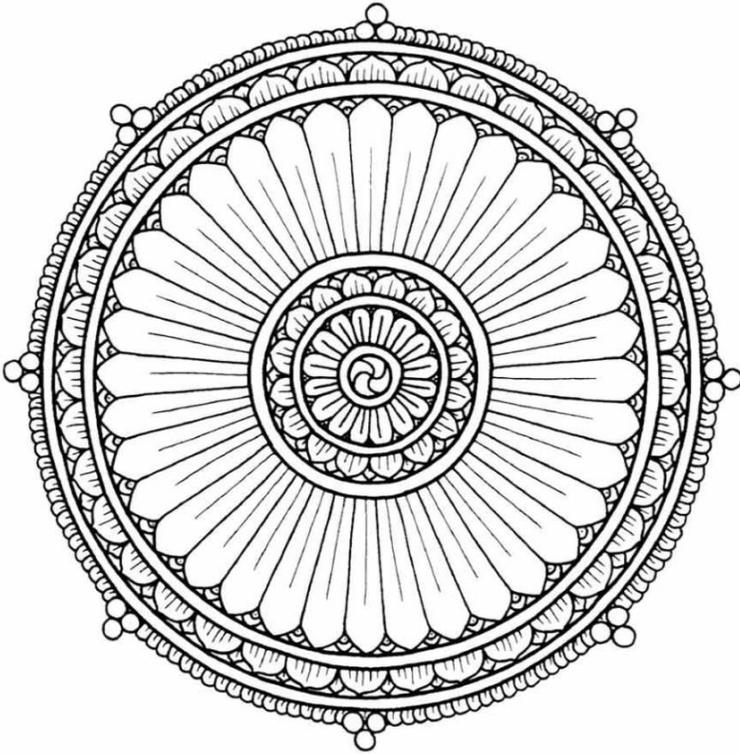
අංකය	පිටුව	අසුබ	සුඛ	අංකය	පිටුව	අසුබ	සුඛ
237	3	අධිවසන	අධිවසන	241	9	පව්වෙකක	පව්වෙකක
238	2	නිදහස	නිදහස	243	8	පව්වෙකක	පව්වෙකක
238	15	මාරය	මාරය	248	16	නං	නං
239	10	සෙසෙය	සෙසෙය	253	6	බුද්ධයා	බුද්ධයා
240	25	මුඛ	මුඛ	256	2	අනෙකුත්	අනෙකුත්

* ඊ දිගමකුණාපි.

අනෙකුත් පි රස දිග සංග්‍රහය අසංග්‍රහය නිකාය නිකායාදී විපරිතයානාදී දිසානාදී නානි සුගතොති නිදසියානාදී.

සබ්බ දානං ධම්ම දානං ජිනාති

නිබ්බාන පච්චයෝ භෝතු